

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

Dette er en digital kopi af en bog, der har været bevaret i generationer på bibliotekshylder, før den omhyggeligt er scannet af Google som del af et projekt, der går ud på at gøre verdens bøger tilgængelige online.

Den har overlevet længe nok til, at ophavsretten er udløbet, og til at bogen er blevet offentlig ejendom. En offentligt ejet bog er en bog, der aldrig har været underlagt copyright, eller hvor de juridiske copyrightvilkår er udløbet. Om en bog er offentlig ejendom varierer fra land til land. Bøger, der er offentlig ejendom, er vores indblik i fortiden og repræsenterer en rigdom af historie, kultur og viden, der ofte er vanskelig at opdage.

Mærker, kommentarer og andre marginalnoter, der er vises i det oprindelige bind, vises i denne fil - en påmindelse om denne bogs lange rejse fra udgiver til et bibliotek og endelig til dig.

Retningslinjer for anvendelse

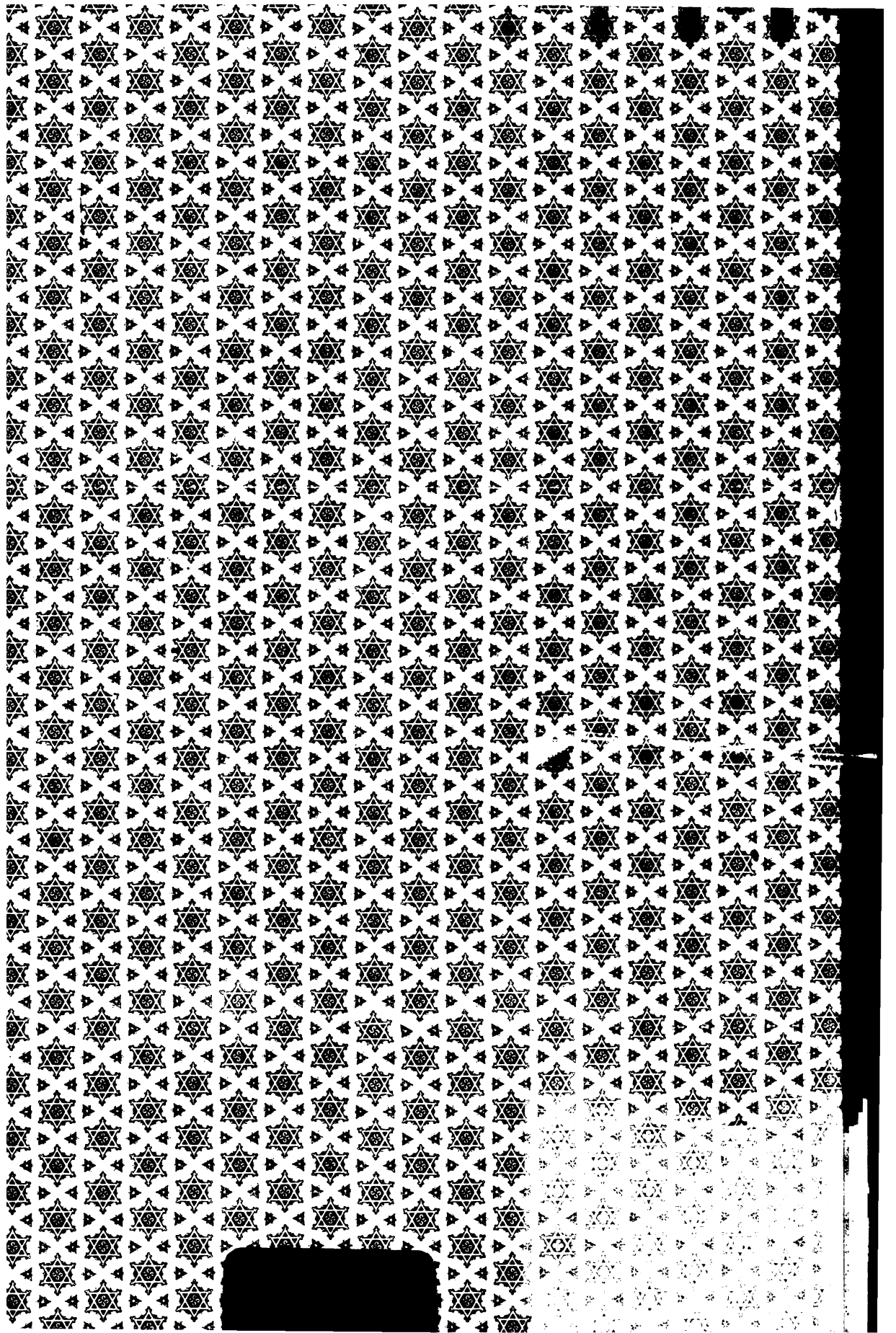
Google er stolte over at indgå partnerskaber med biblioteker om at digitalisere offentligt ejede materialer og gøre dem bredt tilgængelige. Offentligt ejede bøger tilhører alle og vi er blot deres vogtere. Selvom dette arbejde er kostbart, så har vi taget skridt i retning af at forhindre misbrug fra kommerciel side, herunder placering af tekniske begrænsninger på automatiserede forespørgsler for fortsat at kunne tilvejebringe denne kilde.

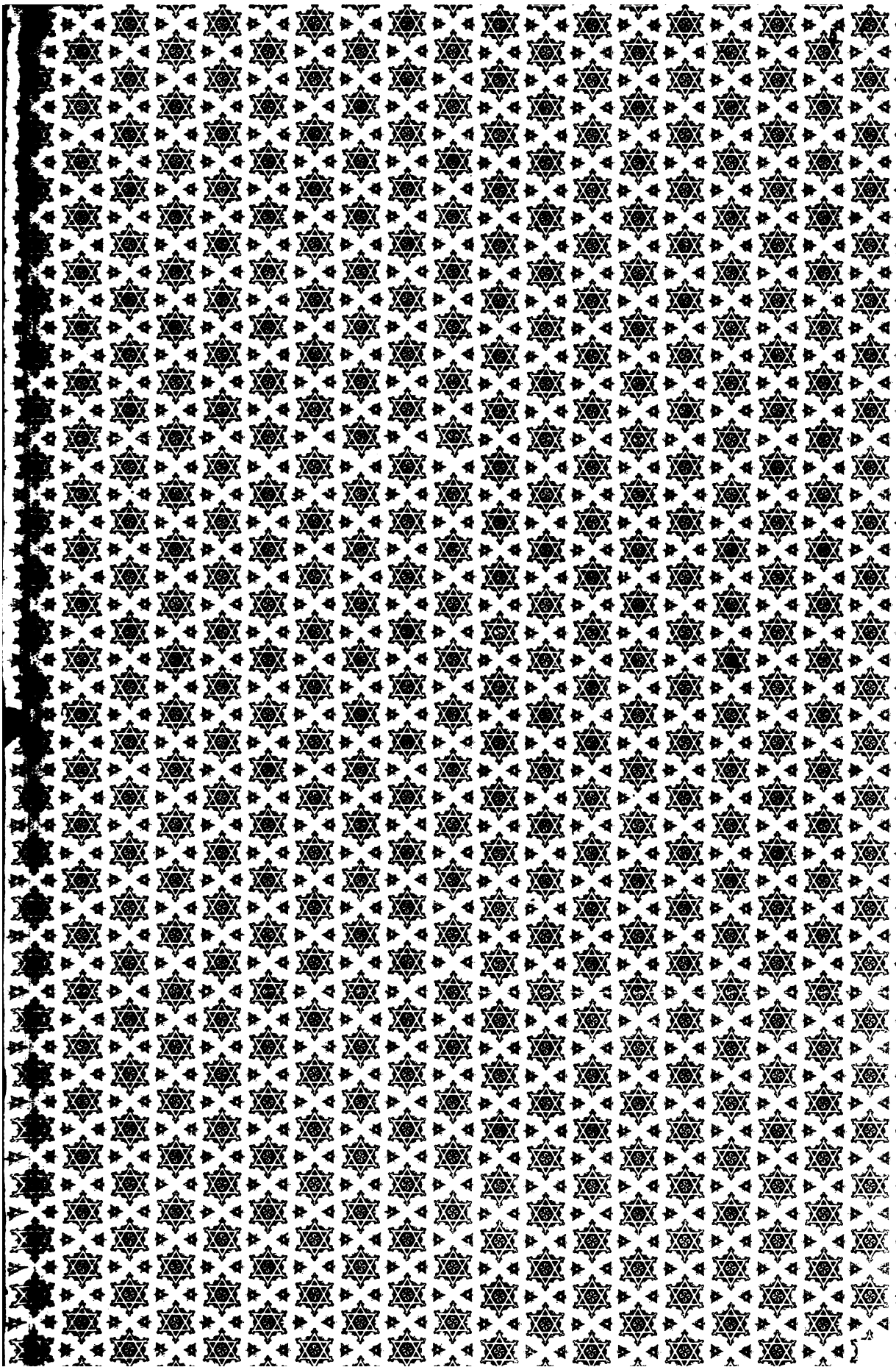
Vi beder dig også om følgende:

- Anvend kun disse filer til ikke-kommercielt brug
Vi designede Google Bogsøgning til enkeltpersoner, og vi beder dig om at bruge disse filer til personlige, ikke-kommercielle formål.
- Undlad at bruge automatiserede forespørgsler
Undlad at sende automatiserede søgninger af nogen som helst art til Googles system. Hvis du foretager undersøgelse af maskinoversættelse, optisk tegngenkendelse eller andre områder, hvor adgangen til store mængder tekst er nyttig, bør du kontakte os. Vi opmuntrer til anvendelse af offentligt ejede materialer til disse formål, og kan måske hjælpe.
- Bevar tilegnelse
Det Google-"vandmærke" du ser på hver fil er en vigtig måde at fortælle mennesker om dette projekt og hjælpe dem med at finde yderligere materialer ved brug af Google Bogsøgning. Lad være med at fjerne det.
- Overhold reglerne
Uanset hvad du bruger, skal du huske, at du er ansvarlig for at sikre, at det du gør er lovligt. Antag ikke, at bare fordi vi tror, at en bog er offentlig ejendom for brugere i USA, at værket også er offentlig ejendom for brugere i andre lande. Om en bog stadig er underlagt copyright varierer fra land til land, og vi kan ikke tilbyde vejledning i, om en bestemt anvendelse af en bog er tilladt. Antag ikke at en bogs tilstedeværelse i Google Bogsøgning betyder, at den kan bruges på enhver måde overalt i verden. Erstatningspligten for krænkelse af copyright kan være ganske alvorlig.

Om Google Bogsøgning

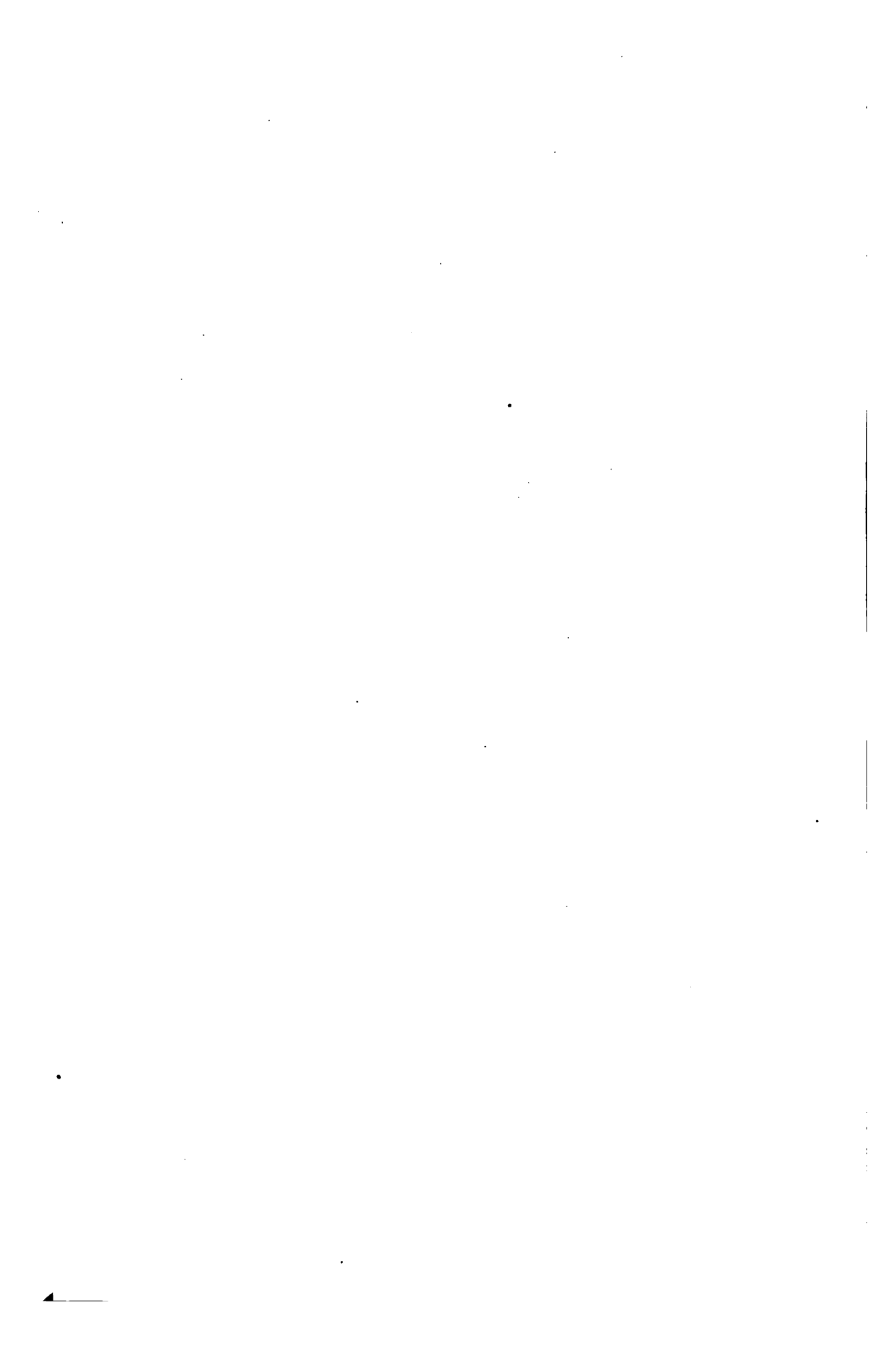
Det er Googles mission at organisere alverdens oplysninger for at gøre dem almindeligt tilgængelige og nyttige. Google Bogsøgning hjælper læsere med at opdage alverdens bøger, samtidig med at det hjælper forfattere og udgivere med at nå nye målgrupper. Du kan søge gennem hele teksten i denne bog på internettet på <http://books.google.com>

25-
- 6

CARSTEN E. BORCHGREVINK
NÆRMEST SYDPOLEN
AARET 1900

Jakob G. Schmidt

CARSTEN E. BORCHGREVINK

NÆRMEST SYDPOLEN

AARET 1900

MED 6 KORT OG 266 ILLUSTRATIONER EFTER FOTOGRAFIER
TEGNINGER OG MALERIER AF C. E. BORCHGRE-
VINK, E. DITLEVSEN, OTTO SINDING
OG HILYARD SWINSTEAD

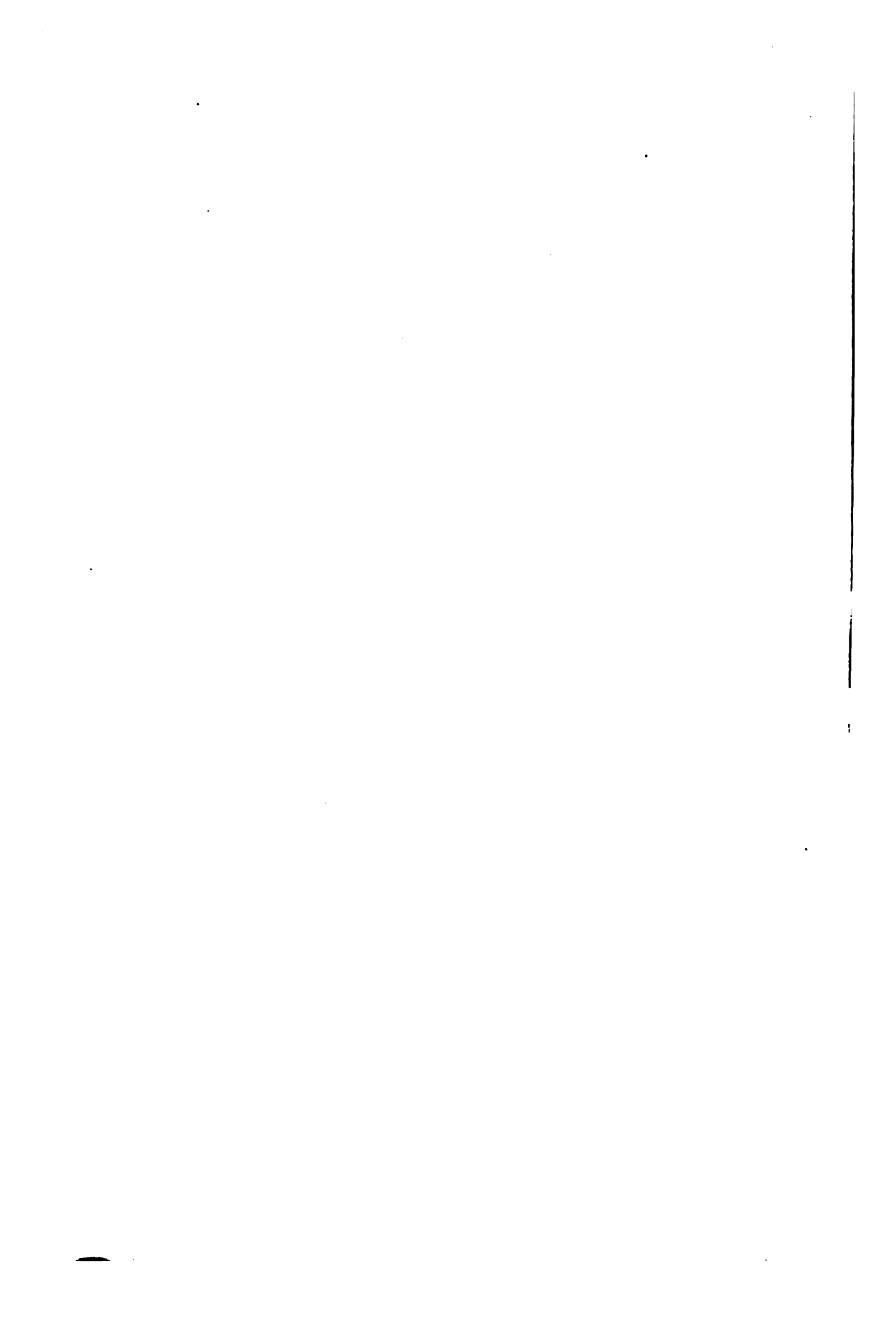
KØBENHAVN OG KRISTIANIA
GYLDENDALSKE BOGHANDEL
NORDISK FORLAG

1905

LANGKJÆRS BOGTRYKKERI
KØBENHAVN

THE NEW YORK
PUBLIC LIBRARY
ASTOR, LENOX AND
TILDEN FOUNDATIONS
R - L

TIL
MIN HUSTRU

FORTALE

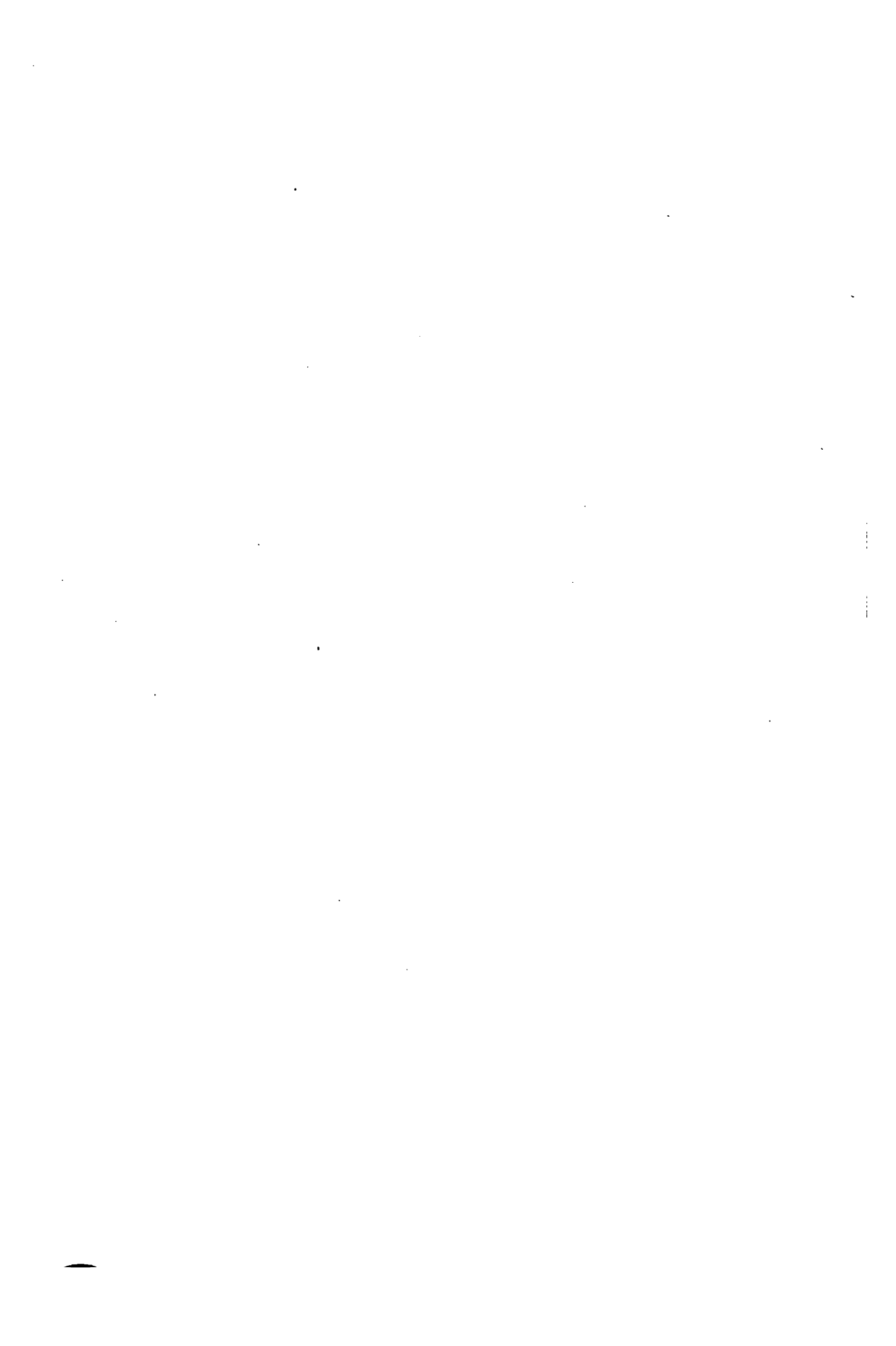
I DET jeg sender »Nærmest Sydpolen 1900« ud i Verden, ønsker jeg at frembære min Tak til dem, der med Raad og Daad har bistaaet mig ved Mejslingen af Beretningen om Menneskenes første Indtrængen i Sydpolarlandet, der blev mit Livsværk.

Til Værkets Udarbejdelse har jeg foruden mine egne Dagbogsoptegnelser og Notater ogsaa benyttet forskjellige Meddelelser fra Deltagerne i Ekspeditionen. Desuden har jeg støttet mig til følgende, navnlig paa det engelske Sprog publicerede Værker om Ekspeditionens Resultater:

- I. »Southern Cross Collections«, publiceret af British Museum (Natural History) London 1902.
- II. »Southern Cross«, Antarctic Expedition 1898—1900. Magnetic and Meteorological Observations. Publiceret af »Royal Society«, London 1902.
- III. To the South Polar Regions. Louis Bernacchi. Hurst & Blachett. London 1901.
- VI. First on the Antarctic Continent. C. E. Borchgrevink. George Newnes & Co. London 1900.
- V. Rocks collected by C. E. Borchgrevink on South Victoria Land. Proc. Royal Society New South Wales by Professor David. Sidney 1895.
- VI. Mitteilungen über einige von C. E. Borchgrevink auf dem antarktischen Festlande gesammelte Pflanzen. Herausgegeben von Dr. N. Wille. Separataftryk af »Nyt Mag. for Naturvidenskab«. Kristiania 1902. Vorgetragen in »Videnskabselskabet i Kristiania« 30. Maj 1902.

Villa »Blagdon«, Slemdal 1905.

Carsten E. Borchgrevink.

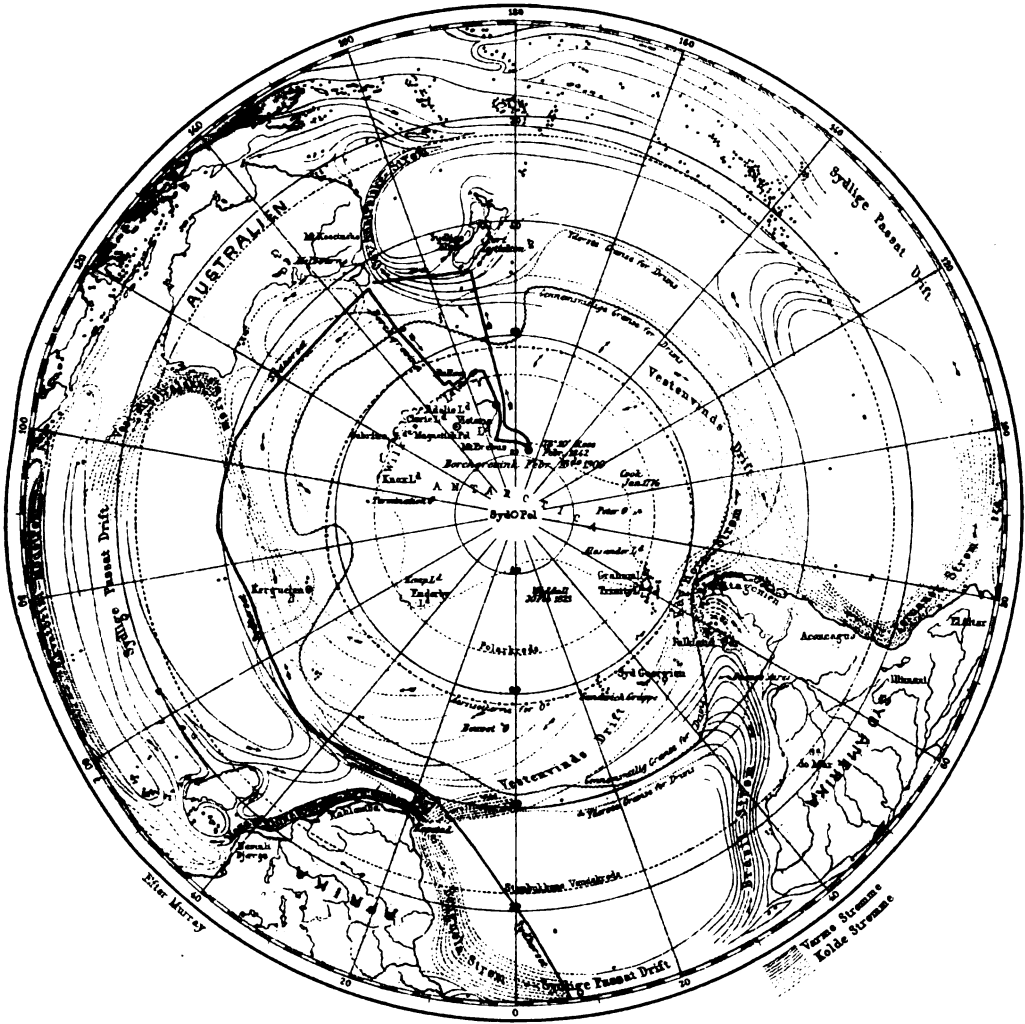

INDHOLDSFORTEGNELSE

	Side
<i>INDLEDNING</i>	
<i>FØRSTE KAPITEL</i>	
Udrustning og Afrejse. Fra den nordlige til den sydlige Halvkugle .	1—22
<i>ANDET KAPITEL</i>	
Fra Tasmanien ind i det Ukendte. I Polarisens Greb	55—86
<i>TREDIE KAPITEL</i>	
Sydpolarlandet. Skibet forlader os. 10 Mand i et nyt Land	87—136
<i>FJERDE KAPITEL</i>	
Livet i Hytterne. Slædeture og Bjærgbestigninger. Sydlyset flammer	137—209
<i>FEMTE KAPITEL</i>	
Hertugen af Yorks Ø. Ekspeditioner fra Snehytten. Brævandringer. Hjemrejse	210—245
<i>SJETTE KAPITEL</i>	
Klimaet ved Kap Adare. Hansons Sygdom. Sørgelige Dage. Døden hjem søger vor Lejr	246—267
<i>SYVENDE KAPITEL</i>	
Fuglefolket. Dyreliv i Luft og Hav	268—299
<i>OTTENDE KAPITEL</i>	
Solfør mørkelse. Ny Rejse til Yorkøen. Insektfund. Jul. Den store Medusa. Nytaar 1900. Sommer ved Sydpolen	300—338
<i>NIENDE KAPITEL</i>	
»Sydkorset« kommer tilbage. Afrejse fra Kap Adare. Possessionøen og Coulmanøen	339—362
<i>TIENDE KAPITEL</i>	
Den store Vulkan Melbourne og Newnes Land. Franklinøen. Den magnetiske Sydpol	363—381
<i>ELLEVTE KAPITEL</i>	
Vulkanerne »Terror« og »Erebus«	382—393
<i>TOLVTE KAPITEL</i>	
Den store Isbarriere. Langs Ismuren. Aabningen i Barrieren	394—470

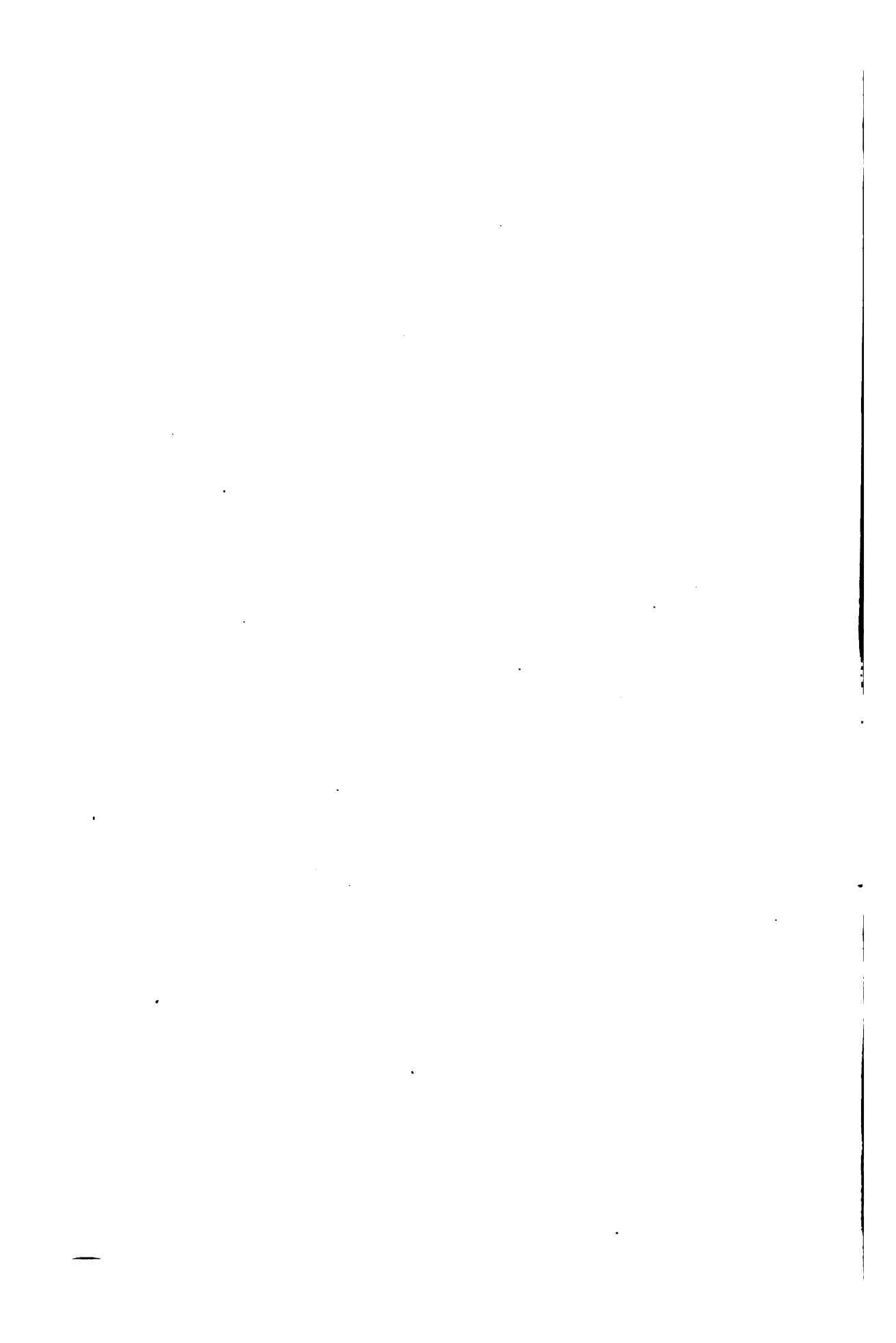

	Side
TRETTENDE KAPITEL	
Slæderejsen paa Barrierens Top. Nærmest Sydpolen den 17de Februar 1900. Atter nordover	408—418
FJORTENDE KAPITEL	
Mod mildere Egne. Aucklandøerne	419—430
FEMTENDE KAPITEL	
Stewartøen. New Zealand. Ankomst til Australien. Hjem!	431—448
KAPTAJN JENSENS RAPPORT	449—473
KORT OVERSIGT OVER EKSPEDITIONENS ZOOLOGISKE, BOTANISKE, GEOLOGISKE OG MAGNETISKE ARBEJDER OG RESULTATER	
Zoologi	474—562
Botanik	477—492
Af Præparant Nicolai Hansons efterladte Notater	492—493
Geologi	494—548
Magnetisme	549—550
	551—562

OVERSIGTSKORT OVER SYDPOLAR-EGNENE

med Angivelse (den røde Linie) af Sydkors ekspeditionens Rute

INDLEDNING .

I 1894 lod jeg mig forhyre som Sælfangermatros med Svend Foyns Skib, den norske Hvalfanger »Antarktik», der paa Prøvefangst til de antarktiske Egne anløb Melbourne. Det var min eneste Udvej til at naa de ukendte Have og Lande, som dækkede af evig Is og Sne omgiver Sydpolen.

Disse fjærne Egne af Jorden havde det fra Gutte-aarene været mine Drømmes Maal at komme til at udforske. Med Begærlighed kastede jeg mig allerede i Skoletiden over al arktisk og antarktisk Litteratur og fulgte med Øjet paa Kortet de smaa sorte Linier, der betegnede saa meget Arbejde, saa megen Lidelse. Med Globusen for mig paa mit lille Studerekammer betragtede jeg de ubekendte Dele af Jordkloden. Og jeg forstod, hvorledes Menneskenes Kundskab om Jorden gradvis har udviklet sig ved Opofrelse af Energi og Liv, og hvorledes Vanskelighederne ved at udforske de ukendte Dele er tiltagne, eftersom disse er aftagne i Omfang. Længst har Landene om Sydpolen modstaaet Menneskenes Forskertrang! Her behøvedes Kræfter, her var et Maal tilbage at naa!

De barbariske Folkestammer, som fra fjærne Tider fristede Tilværelsen paa Amerikas og Afrikas sydligste Kyster, kunde ikke med deres primitive Fartøjer vove at besejle de vældige Vande, der som et uhyre, sammenhængende Ocean skiller Sydpolens isdækkede Landmasser fra de øvrige Verdensdele. Først Europæerne, da de naaede den sydlige Halvkugle, trængte videre ud over det kolde, stormfulde, sydlige Ishav. Dristige Sø-

mænd lod Egeplanker, voksede i Nordeuropas Skove, for første Gang kløve Sydhavets Pakis. Paa den anden Side af Isen saa de højt Land med golde Klipper, der stak frem fra snedækte vældige Tinder, isklædte Øer, Forposterne for de store ukendte Lande, der danner Jordens sjette Verdensdel.

Fra Oldtiden have Geograferne med Ptolemæus i Spidsen antaget, at et stort Fastland maatte ligge omkring Sydpolen. De kaldte det Terra australis. Da Australien, den femte Verdensdel, blev opdaget, gav man den dette Oldtidens gamle Navn. Nu maa man finde et nyt til den nye Verdensdel, rimeligvis dobbel saa stor som Europa, som ligger dækket under Sydpolens Is.

Teorien alene paapeger, at der omkring Sydpolen burde eksistere et stort Land. Saa meget mere Land var allerede kendt paa den nordlige Halvkugle, og for at Jordens Ligevægt skulde opretholdes, saa maatte et stort Land antages at strække sig over det ukendte Territorium i det fjærne Syd. De største Dybder i Verdenshavene er ogsaa fundet paa den sydlige Halvkugle, og man kunde med Grund vente, som det ogsaa viste sig at være Tilfældet, at et meget højt Land, bestaaende af til Dels tunge Fjældarter laa omkring Sydpolen.

I 1772 saa Kaptejn *Cook* for første Gang den ydre Grændse af Sydpolarlandet i 71° og $10'$ sydlig Bredde og i $106^{\circ} 54'$ vestlig Længde. Fra den Tid af og op til 1841 blev Sydpolarlandets Omkreds set af forskellige Ekspeditioner i omtrent den 71de Grad sydlige Bredde. Hvis alt er Land fra denne Bredde og til Sydpolen, ligger her et Fastland to Gange saa stort som Europa eller otte Millioner geografiske Kvadratmile. Det er interessant, at ser vi paa Nordgrænsen af dette Land, saa finder vi, at den ikke ligger længere syd for Ækvator end det nordlige Norge nord for Ækvator. Men som denne Beretning senere vil vise, saa er Forholdene og Livet saa vidt forskellige ved den 71de Grad i Syd og den samme Bredde i Nord.

Adam Tinden 12,000 Fod

Sabine Tinden 13,000 Fod

Murray Breen

Dugdale Breen

Westy Egeberg Breen

KYST VED JORDENS SJETTE VERDENDEL
Admiraltetsfjældene. Skitse af C. Borchgrevink

I 1819 opdagede *William Smith* i Briggen »William« en Øgruppe syd for Kap Horn, som blev kaldet Sydshetland. I 1820—23 besøgte *Weddell* Sydshetland og saa en aktiv Vulkan kaldet Bridgeman. *Powell*, som opdagede Sydorkneyørne, besøgte den vulkanske Ø Bridgeman i 1822 og fandt, at den var omtrent 200 Fod høj. *Weddell*, som besøgte Øen i det følgende Aar, anslog Højden til 400 Fod. *Weddell* naaede 74de Grad sydlig Bredde i 1823, og naaede altsaa en højere Bredde end Kapt. Cook, men han saa ikke noget Land. I 1831 opdagede Kaptejn *Biscoe* i Briggen »Tula« Enderbyland. I 1839 opdagede *Balleny* Ballenyørne med en Vulkan, som er 12,000 Fod høj. I 1839 undersøgte den vigtige franske Ekspedition under *Dumont D'Urville* Sydshetland. I 1840 opdagede Kaptejn *Wilkes* i Korvetten »Vincens« Wilkeslandet.

I 1841 foretog saa Sir *James Clark Ross* den bekendte antarktiske Ekspedition med de to Skibe »Erebus« og »Terror« og undersøgte Kvadranten syd for Australien, hvor han opdagede højt Land, som han kaldte Syd-Victorialand. Det hovedsagelige Formaal, som denne Ekspedition havde, var at finde den sydmagnetiske Pol. Det lykkedes imidlertid ikke, som det heller ikke var lykkedes de foregaaende Ekspeditioner, at lande paa disse ukendte Kyster. *Ross* navigerede sine stærke Skibe igennem den sydlige Pakis, som han første Gang mødte i den 67de Breddegrad Syd og i den 174de østlig Længde. Efter at have bragt sine Skibe gennem Ispakken fandt han aabent Vande mod syd, der strakte sig omtrent 600 Mil i Diameter. Vest for denne Havbugt saa han den mægtige Fjældkæde med sneklædte Vulkaner, der danner Kysten af Syd-Victorialand. *Ross* fulgte i ærbødig Afstand Kystlinien omtrent 500 Mil sydover, hvor han tilsidst blev stanset af en uhyre Isbarriere, som han beretter var fra 180 til 200 Fod høj.

I 1874 sejlede *Challenger* sydover og undersøgte Havet nær Wilkesland. I 1893 og 94 besøgte den nor-

Possession Øen med Archer Tinden ved det antarktiske Fastland
(Fotografi)

ske Hvalfanger Kaptejn *Larsen* de Øer, der ligger nordvest for det antarktiske Fastland eller syd for Kap Horn. Det mærkeligste ved denne Ekspedition er, at den fandt forstenet Træ, der ikke var Drivtræ, og som vidner om, at en udviklet Flora engang eksisterede i Egne, hvor nu kun de mindste Lavarter er at finde. Store Forandringer har altsaa fundet Sted i Løbet af Perioder ogsaa her paa den sydlige Halvkugle.

Jeg kom til Australien i 1888. Min meste Bagage fra det gamle Hjem i Norge var de Kundskaber, som jeg efter min Faders Død havde faaet Lejlighed til at erhverve mig, under et treaarigt Studieophold ved det kongelige Saksiske Forstakademi i Tharand. Da jeg fik mit Afgangsbevis herfra, gik jeg ud i Verden med en god Del praktisk Kundskab. Men mit bedste Udbytte var den Udvikling i min Interesse for Naturfag og Naturforskning, som min udmærkede Lærer i Zoologi, Professor *Friedrich Nietzsche*, havde givet mig. Altid skal jeg dog ogsaa huske min gamle, afholdte Lærer i Geografi, *Hans Sievers* i Christiania, som med den største Omhu værnede om den Spire af Interesse for geografisk Forskning, han fandt hos mig allerede i mine Gutteaar.

Polaregnene med deres mærkelige Fauna var det, som fangede mig som Gut. I Australien, som jeg i otte Aar gennemstrefede paa Kryds og Tværs som Landmaaler og Naturforsker, koncentrerede denne Interesse sig gradevis og naturligt bestemtere og bestemtere om de antarktiske Egne. Her laa det store, uopdyrkede Felt for menneskelig Forskning. Her drømte jeg allerede tidlig om at trænge ind og om at gøre et lignende Arbejde i Videnskabens Tjeneste ved den sydlige Pol, som Landsmænd af mig havde gjort og gjorde ved den nordlige.

Men jeg stod ene, fremmed i et fremmed Land, og naar jeg nu ser tilbage over hin Tid med dens tid saa haabløst udseende Arbejde og Kampe, saa er det, som om den tilhørte Fantasiens uvirkelige Rige, som om

den ingen Forbindelse havde med det Øjeblik, da jeg som Fører for en stor og veludrustet Ekspedition stævnedede mod Sydpolen med 30 kække Mand for at gøre nye Egne af Jorden den menneskelige Kundskab underdanig.

Jeg kom i Australien efterhaanden ind i en vidtløftig Korrespondance med Mænd over hele Verden, som interesserede sig for Polarforskning. Det var den gamle men utrættelige australske Videnskabsmand, Baron *von Müller* ved Melbourne Universitet, der særlig vedholdende rettede min Opmærksomhed mod de antarktiske Egne, og da navnlig mod det store Fastland, Ross havde set syd for Australien. Min Korrespondance og mine Samtaler

•Antarktik• i Sydishavet 1895
(efter Skitse af C. Borchgrevink)

med min afdøde Ven og Raadgiver *Archibald Archer**), havde ogsaa den væsentligste Indflydelse paa Valget af mit Livsarbejde. Efter min Ansættelse som Lærer i Naturfag ved „*Cooerwooll Academy*“, en Afdeling af Sidney Universitetet, kom jeg under mit Arbejde med Oprettelsen af Cooerwools naturhistoriske Museum i nær personlig Berøring med mange af de lyse og fortræffelige Hoveder, som Australiens videnskabelige Verden tæller. Under Omgangen med disse klare og i Problemerne dybt interesserede Mennesker modnedes lidt efter lidt min Beslutning om at ofre mig helt for antarktisk Forskning.

Da jeg i 1894 fik Underretning om, at Svend Foyn agtede at sende et Prøvefangstskib til Sydishavet, traf

*) En Broder til Collin Archer i Laurvig, som byggede „Fram“.

jeg Afgørelsen. Jeg opgav min Stilling som Lærer, og da »Antarktik« anløb Melbourne, meldte jeg mig ombord hos Føreren, Kaptejn *Christensen*, og Disponenten *Henrik Bull*. Adskillige unge australske Videnskabsmænd søgte sammen med mig om at komme med. Men ved Landsmandskabet havde jeg en Fordel fremfor dem, og da de lugtede Trannen og den raadne Stank af gam-

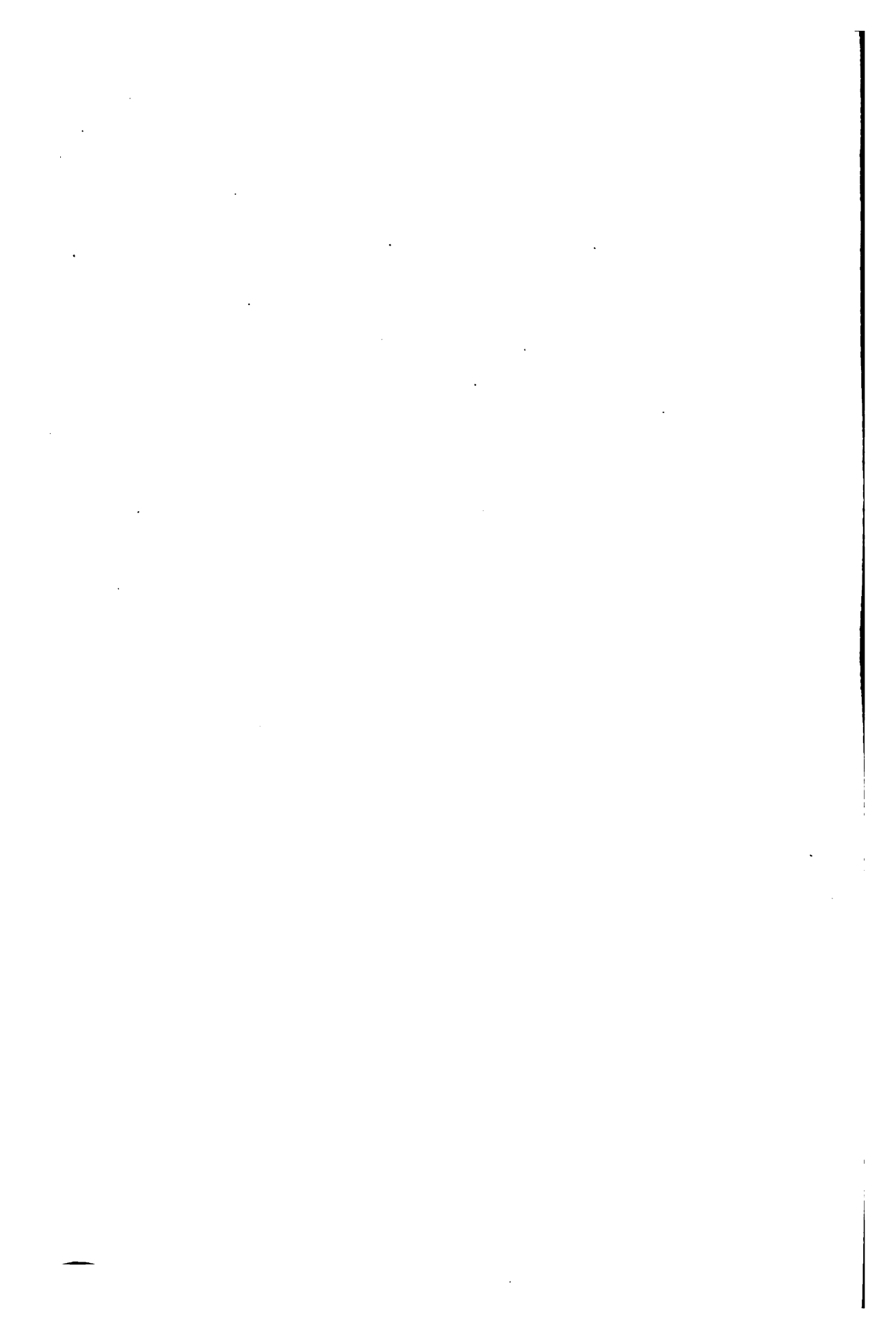
Sælfangermatroser. (Efter Fotografi)

melt Spæk paa Sælfangerskibet, tabte de alle Lysten. Det var imidlertid kun ved at tage Hyre som simpel Matros, at jeg kom med paa Rejsen ned i Syd-ishavet.

Jeg anskaffede mig saa selv de allernødvendigste Instrumenter for mine Sparepenge og meldte mig ombord paa »Antarktik«. Det var en drøj Nat, den første ombord i den gamle Sælfangerskude. Den eneste ledige Køje ombord havde lige mistet sin tidligere Indehaver, som den foregaaende Aften var spadseret fra Kajen ud i Dokken og druknet. Den fik jeg anvist. Den var lukket som en Ligkiste og laa lige over en Spæktank. Lugten af den i Heden raadnende Spæk blandede sig med de

CARSTEN BORCHGREVINK
med •Antarktik• 1894

sovende Matrosers Uddunstninger i det snævre Rum. Jeg misundte mine australske Venner, som havde foretrukket at blive hjemme. Nær havde jeg løbet i Land igen. Træt af de sidste Dages Rejseforberedelser sov jeg imidlertid snart ind. I Drømme var jeg allerede langt mod syd, og saa Vulkanerne Erebus og Terror og den store Isbarriere, som jeg i mine taagede Planer spekulerede paa at naa.

Det var Mening-
en med »Antarktik«s
Rejse at søge Grøn-
landshvalen i det
sydlige Polarhav, og
for saa vidt blev Eks-
peditionens Formaal
forfejlet. Det lykke-
des nemlig kun at
konstatere, at den
værdifulde Grøn-
landshval ikke findes
i disse Egne. Men
det blev Bestemmel-
sen, at for Videnska-
ben skulde »Ant-
arktik«s Rejse blive

Bernhard Jensen i Polardragt med Hunden »Burman»
(Fotografi)

betydningsfuld. »Antarktik« hed som ung »Kap Nord« og er det samme Skib, som senere er bleven benyttet til flere videnskabelige Ekspeditioner. Det lykkedes »Antarktik« under Kaptejn Christensens Føring at trænge igennem Pakisen udenfor Sydpolarlandet, idet Isforholdene det Aar maa have været meget heldige. Aldrig skal jeg fra hin Tur glemme de djærve gamle Hvalfangere, som de sad paa deres Skibskister og fortalte mig mangt og meget, som under mit senere Arbejde blev mig af uvurderlig Nytte. Ombord i »Antarktik« traf jeg ogsaa *Bernhard Jensen*, som jeg senere udnævnte til Kaptejn paa »Sydkorset.« Han var 2den Styrmand.

»Antarktik« naaede ned til $74^{\circ} 10'$ sydlig Bredde. Vi saa en god Del af den blaa finnedede Hval, men havde hverken Lyst eller Udrustning til at fange den. Da vi maatte vende om for ikke at risikere at spærres inde af Isen, og vi passerede Kap »Adare« paa Victoria-land paa Vejen nordover, var det, jeg gennem Kikkerten fra Udkigstønden opdagede en lille isfri Strand ne-

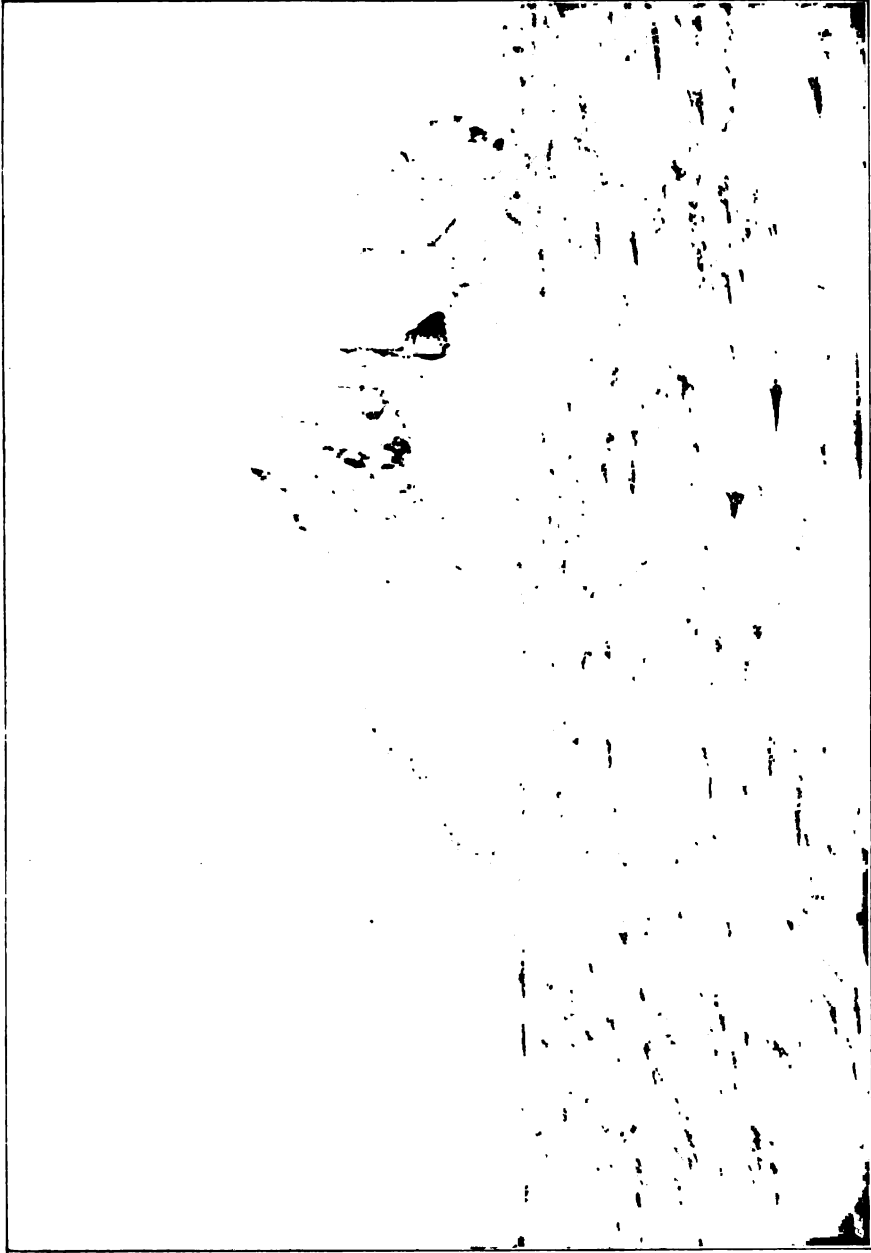

Kap »Adare« i Sigte $71^{\circ} 18'$ syd. B. $170^{\circ} 9'$ øst. L. (Fotografi)

den under Kapet paa den ellers saa utilgængelige Kyst.

Det var denne Strand, som blev saa vigtig for min senere Ekspedition.

Min Iver for at betræde det ukendte Land smittede Kaptejn Christensen, og bevirkede, at han lod sætte en Baad ud, hvormed vi skulde forsøge at trænge gennem Landisen ind til Kysten, medens »Antarktik« under Damp laa ude til Søs og ventede paa os. I Baaden var Kaptejn Christensen, Bull og jeg saavel som tre andre Sælfangere. Vi naaede tilsidst efter at have maattet slæbe Baaden over Drivisen ind til den øde, ukendte Kyst i det nye Land, som ingen Menneskefod før havde betraadt. Det er vanskeligt at sige, hvem der først stod

Isfjæld ved det antarktiske Fastland. (Fotografi)

paa Landet. I ungdommelig Iver sprang jeg i Vandet, før Kølen rørte Bunden, og vadede i Land. Kaptejn Christensen hoppede, da Baaden var nær nok, fra Stevnen tørskoet i Land ind paa Stranden. Begge havde vi fast Grund under Fødderne. Kaptejn Christensen valgte, tror jeg, den fornuftigste Vej, i hvert Fald den tørreste. Men det blev Nordmænd, som første Gang betraadte den nye 6te Verdensdel.

Vi var kun et Par Timer i Land. Der blev ikke

Den første Landing i den 6te Verdensdel 1895
(Efter Skitse af C. Borchgrevink)

megen Tid til Undersøgelser, men jeg fik dog gjort adskillige Samlinger og konstateret Eksistensen af Vegetation paa Land og af Liv paa grundt Vande i Søen ved Kysten, hvor jeg opdagede en Meduse omtrent i en Favns Dybde. Rigtigheden

af denne min sidste Observation blev ved min Hjemkomst til London adskilligt betvivlet. De Samlinger, »Sydkorset« bragte hjem i 1900, har bevist, at jeg havde Ret i min første Meddelelse.

Efter vor korte Visit i Land drog vi atter ombord paa »Antarktik«. Maskinen blev sat igang, og det gik derefter nordover for fuld Damp. Efter en alvorlig Tur i Mørke og Snefog mellem mægtige Isfjælde passerede vi Polarcirklen og naede atter heldigt tilbage til Melbourne i Maj 1895.

Det var ikke store Resultater, det lykkedes mig at bringe hjem fra denne min første antarktiske Rejse. Man faar liden Ro til videnskabeligt Arbejde som Sælfangermatros. Hvert Øjeblik blev jeg afbrudt for at tjære et Tov, flaa en Sæl, rense en Poteteskedel eller

for som Doktor at deltage i at lappe et brækket Ben, hvad ogsaa en Gang faldt i min Lod under hin Rejse. Den Betydning havde imidlertid Rejsen med Antarktik for mig, at jeg paa nært Hold fik Lejlighed til at sætte mig ind i de antarktiske Problemer, som Verdens største Geografer tumlede med. Opdagelsen af den lille isfri Strand ved Kap Adare satte mig i Stand til allerede paa Vejen til Melbourne i store Træk at planlægge en videnskabelig Ekspedition til Sydpolarlandet.

Anstrængelser og Tvistigheder glemmes. Arbejdet staar alene tilbage. Den gamle prægtige Kommandør Svend Foyn, som udsendte Ekspeditionen, har ved den ogsaa indenfor den sydlige Polarkreds efterladt sig et udødeligt Navn, og Disponent Bull og Kaptejn Christensen have kæmpende med store Vanskeligheder, og medens de skuffedes i deres egne Forhaabninger med Hensyn til Hvalfangst, ubestrideligt indlagt sig megen Fortjeneste af Videnskaben ved at føre »Antarktik«s Ekspedition igennem og trænge saa langt ned mod syd, trods de store Farer, der var forbundet dermed. Og denne Færd med »Antarktik« muliggjorde mine egne første Observationer indenfor den sydlige Polarcirkel og ledede mig ind paa meget af mit senere antarktiske Arbejde.

Den Plan, jeg allerede paa Vejen til Melbourne opgjorde mig, var at danne en videnskabelig Ekspedition, som skulde lande paa det store ukendte Sydpolarland og forsøge at overvintre der. Lykkedes det, skulde vi undersøge Landet radialt indover og langs Kysten.

Fangst af en »Minkehval« i Sydhavsisen
(Efter Skitse af C. Borchgrevink)

Med aabent Vande næste Aar skulde Ekspeditionen trænge saa langt frem mod syd som muligt for at udforske Havet og Landet. Jeg haabede paa denne Tur ogsaa at naa den store Isbarriere for at komme til Klarhed over, hvad det var for et mærkeligt Fænomen, her forelaa, og om muligt forsøge at bestige den. Med Hensyn til geologiske, zoologiske og botaniske Undersøgelser vilde en saadan Ekspediton kunne udrette et

Antarktisk Sæl (Søleopard) ved Sydpolarlandet. (Fotografi)

meget betydningsfuldt Arbejde i disse ukendte Egne af Jorden. Ligeledes paa Meteorologiens Omraade. Men særlig Observationer med Hensyn til Jordmagnetisme vilde komme i første Plan. Magnetiske Iagttagelser nær den sydmagnetiske Pol havde længe været et manglende Led i Menneskenes Kundskab til en af Jordens mærkeligste og nyttigste Kræfter. Skulde Højdeforholdene tillade det, var det min Hensigt at trænge saa nær som muligt til den magnetiske Sydpol, det varierende Punkt eller Punkter, hvor Jordmagnetismen optræder med størst Intensitet.

Jeg forudsaa ikke den Gang alle de Vanskeligheder, jeg maatte overvinde, før det lykkedes mig at udruste

denne Ekspedition. Jeg var ung og forholdsvis ukendt i den videnskabelige Verden. Det blev op over en stejl Klippe jeg i de nærmeste Aar atter og atter maatte prøve at rulle min antarktiske Vandre-Sten.

Ved Ankomsten til Melbourne gav jeg en kort Beretning om, hvad jeg havde set og udrettet, først i det geografiske Selskab i Melbourne, hvor gamle Baron v. Müller var til Stede og glædede sig i sit Livs Aften over,

Coulmanøen paa Polarlandets Kyst (Fotografi)

at der var opdaget Vegetation paa Sydpolarlandet. Senere talte jeg i Sidney.

For at vinde frem med mine Planer indsaa jeg imidlertid snart, at jeg maatte til Europa. I London skulde den 6te internationale geografiske Kongres netop samles, og det antarktiske Problem vilde der komme under Diskussion. Det gjaldt for mig om at naa denne.

For mine sidste sammenskrabede Penge købte jeg en 3die Klasses Billet med Orient-Damperen »Oruba« til London, og saa bar det i Vej. Jeg talte Dagene og Timerne, eftersom vi nærmede os Suez. Jeg haabede at kunne naa London i rette Tid. Da vi kom til Neapel, opdagede jeg imidlertid, at hvis jeg fulgte med

Skibet rundt Gibraltar, vilde jeg komme for sent til Kongressen. Jeg stod et Øjeblik raadvild. Heldigvis havde jeg, da jeg fik undersøgt det, lige Midler nok til en Jernbanebillet over Kontinentet. Jeg gik fra Borde, købte Billetten og indtraf med Banen i London paa den antarktiske Sektions sidste Kongresdag.

I London var jeg straks saa heldig at træffe Professor *Yngvar Nielsen*, der som Delegeret ved Kongressen for Christiania Universitet var ankommen til Englands Hovedstad. Han tog sig varmt af mig og hjalp mig til Rette baade med det ene og det andet.

I Betragtning af de Meddelelser, jeg var i Besiddelse af, blev det antarktiske Spørgsmaals Behandling fortsat en Dag længere for at give mig Anledning til at fremlægge mit Arbejde for Kongressen. Dagen efter min Ankomst talte jeg saa i det »Kejserslige Institut« i London for en talrig Forsamling af den civiliserede Verdens Geografer, iført — Professor Niensens Bonjour. Skræderen var nemlig ikke bleven færdig med min egen.

Blandt de ledende ved Mødet, som dirigeredes af Professor Dr. Neumayer, var gamle Sir Joseph Hooker, som havde været med Ross i 1841, ligeledes Admiral Ommaney, Sir John Murray, den bekendte Videnskabsmand fra Challenger Ekspeditionen, Sir Clements Markham, General Greely, Lederen af den bekendte amerikanske Ekspedition i Grønland, Julius Payer, den østrigske Polarfarer, Henry M. Stanley o. m. fl.

Efter at jeg havde fremlagt de beskedne Resultater fra min Tur med »Antarktik« og i korte Træk skildret min Plan for en fremtidig Ekspedition til Sydpolarlandet, fandt der en Diskussion Sted. Efter denne udtalte Sir John Murray de for mig saa smigrende og opmuntrende Ord: »At Vigtigheden af mine Observationer ikke kunde overvurderes«.

Direktøren for Observatoriet Seewarte i Hamburg, Neumayer, fremlagde dernæst en Resolution, som enstemmig vedtoges. Den lød saaledes:

»Den 6te internationale geografiske Kongres, for-

samlet i London 1895, udtaler den Mening, at med Hensyn til de antarktiske Regioner er Udforskning af disse det vigtigste geografiske Arbejde, som det endnu staar tilbage at udføre, og i Betragtning af at menneskelig Kundskab i omtrent alle Videnskabens Grene vil vinde ved Resultaterne af en saadan Ekspedition, saa anbefaler Kongressen de forskellige Videnskabselskaber over hele Verden at sætte sig i Bevægelse for

Antarktisk Sæl i Pakisen (Fotograf)

at faa dette Arbejde begyndt før Aarhundredets Slutning. «

Denne Resolution, der iøvrigt satte nyt Liv i hele den antarktiske Forskning, som i mere end et halvt Aarhundrede efter Ross havde ligget udyrket hen, blev en kraftig Spore for mig i den alvorlige Arbejdstid, som nu begyndte.

Det stod straks klart for mig, at i Norge kunde jeg ikke med Rimelighed vente Midlerne til Udførelse af mine antarktiske Planer. Saa meget var allerede ofret paa Videnskabens Alter af mit Fædreland for Undersøgelsen af Egnene indenfor den nordlige Polarcirkel. »Fram« var endnu ikke vendt tilbage. En Hjælpeekspedition blev maaske nødvendig. Hertil kom, at den

Sum, som var nødvendig til en Sydpolarekspedition af den Størrelse og med det Formaal, jeg foreslog, langt vilde overstige de Udgifter, der var nødvendige for en arktisk Ekspedition. Foruden alt andet, saa maatte Antallet af Medlemmer i en antarktisk Ekspedition nødvendigvis blive langt større. Medens tretten Mand førte »Fram« lykkeligt igennem, var 31 nødvendige paa »Syd-

Isfjæld i Sydlshavet (Fotografi)

korset's Dæk. Afstandene fra Civilisationen til Sydpolarlandene er langt større end til det arktiske Arbejdsfelt, og Skib og Ekspedition maatte være beregnet paa at gøre den lange Tur nedover Ækvators hede Zone fra den ene Halvkugle til den anden.

I den Tid, som fulgte umiddelbart efter den geografiske Kongres, blev jeg straks meget optaget med at skrive en Række Artikler i Tidsskrifter og Blade om Sydpolsforskning, og senere holdt jeg baade i England, Tyskland, Amerika og Australien fra 1895—97 et stort Antal Foredrag om samme Emne.

Imidlertid organiseredes den belgiske antarktiske Eks-

pedition under Kaptejn *Gerlache*. Skibet »*Belgica*« naaede dog ikke med denne Ekspedition længere end til den 71de Breddegrad syd for Amerika, men Ekspeditionen overvintrede i Isen og gjorde værdifulde Observationer og Samlinger i Ispakken. Sir Clements Markham begyndte ogsaa nu at arbejde med Planer til en Sydpolsekspedition, og dermed syntes Vejen mere og mere at lukke sig for mine egne Planers Gennemførelse i England. Jeg mødte stærk Modstand mod hele Grundtanken for min Ekspedition. Min Idé at ville overvintre i det isdækkede Sydpolarland efter at have sendt Skibet tilbage og afskaaret mig selv fra Forbindelsen med den øvrige Verden blev fra adskillige Sider betegnet som udførlig. Intet Menneske kunde antages at være i Stand til at udholde en Vinters Kulde i de antarktiske Lande. Urokkelige Støtter for mine Planer havde jeg dog ogsaa baade i Norge, England, Amerika og Australien, Venner, som baade i Skrifter og paa anden Vis hjalp mig. I England var det navnlig to Mænd, som jeg skylder Tak, Sir *John Murray* og min Landsmand, daværende Legationssekretær *Gude* ved det svensk-norske Gesandtskab.

I Slutningen af 1896 var jeg i Skotland og besøgte da Sir John Murray, kanske den, der stod mest opmuntrende ved min Side, da alt syntes at falde sammen. Han var syg og sengeliggende og modtog ikke Besøg, men da han hørte, at det var mig, vaagnede hans antarktiske Interesse saa stærkt, at han bad mig komme op i sit Soveværelse. Med Beklagelse meddelte han mig, at jeg efter hans Mening ligesaa gerne kunde forsøge paa at flyve som paa at organisere en antarktisk Ekspedition i England for Øjeblikket. Men med Modstanden voksede ogsaa min Energi, og jeg tog fat paa at skaffe Midlerne til Ekspeditionen med dobbelt Kraft.

I Slutningen af 1897 holdt jeg Foredrag i Australien, og her mødtes jeg i Hobart med samtlige Premierministre fra de Australske Kolonier og fremlagde et Forslag til en Ekspedition, der vakte Opmærksomhed, og

som fødte hos mig et svagt Haab om Understøttelse fra de fem Kolonier. Men af Erfaring vidste jeg, at Forslag til Bevillinger, der fremsættes for australske Parlamenter, har en usikker Skæbne, og saa begav jeg mig da tilsidst træt tilbage til Europa.

Her ventede imidlertid endelig Heldet paa mig.

Allerede straks efter den geografiske Kongres i 1895 var jeg kommen i Forbindelse med den store engelske Forlægger, Medlem af Parlamentet, Sir *George Newnes*, og han havde senere fulgt mig i mine Planers nøjere Udvikling og i den Strid, jeg udkæmpede for dem. Nu tilbød han mig 35,000 Pd. St. til Ekspeditionens Udførelse, helst saa snart som muligt.

Sir *George Newnes* er saaledes den, som har muliggjort »Sydkorset«s Ekspedition, og for Opnaelsen af de videnskabelige Resultater, som den har beriget Videnskaben med, skabte han Betingelserne. »Sydkorset«s Ekspedition blev til for engelske Penge. Britanniens Flag, skænket mig af den nuværende engelske Kronprins, vajede fra Skibets Gaffel. Alligevel var af de 31 Mand, der bragte den til en lykkelig Afslutning, de fleste Nordmænd, og den blev udført med væsentlig norsk Materiel.

Sir Georges Newnes

FØRSTE KAPITEL

UDRUSTNING OG AFREJSE

FRA DEN NORDLIGE TIL DEN SYDLIGE HALVKUGLE

SIR GEORGE NEWNES havde givet mig frie Hænder saavel ved Valget af Folk som ved Udrustningen af Expeditionen, og jeg benyttede dette til at tage den største Del baade af den videnskabelige Stab og Besætningen fra Norge. Nordmænd syntes mig at have de bedste Betingelser for at kunne udrette noget ogsaa i Sydpolarlandenes Is og Sne. I min videnskabelige Stab havde jeg tillige tre Englændere. I Besætningen 1 Svensker. Jeg fandt stadig, at Repræsentanterne for de tre søfarende Nationer kom udmærket godt overens i alle Forhold.

Det meste og vigtigste af mit Materiel fik jeg fra Norge. Med Hensyn til Ishavsmateriel er jo Erfaringen adskillig større i Norge end i England.

Jeg skal imidlertid ikke her trætte mine Læsere med at give Lister over Fødemidler eller Udstyr, men beskrive alt dette, eftersom det blev benyttet og efter den Rolle, de enkelte Genstande kom til at spille. Expeditionen var udrustet med Fødemidler for tre Aar, og da vi var 31 Mand og 90 Hunde ved Afskeden fra Europa, saa vil det forstaas, at det var slidsomt Arbejde for mig personligt, før jeg fik bestemt alt, hvad der skulde medbringes. Alt maatte være lidet i Volumen, let og dog af det bedste i sin Slags.

Skibet, jeg valgte, blev tegnet og bygget af *Collin Archer* i Laurvig, den samme som byggede »Fram«. Jeg kaldte det »Southern Cross« paa Norsk »Sydkorset«

efter det straalende Stjernebillede, under hvis Tegn jeg agtede at trænge frem.

Vistnok var mit Skib ikke bygget specielt for Ekspeditionen, men var bestemt for Sælfangst paa Nordishavet, hvor det imidlertid kun havde været en Gang. Det var et ualmindelig stærkt Skib, hvis Skrog i sine Linier lignede et Æg. Det var en Bark paa 521

«Southern Cross», paa Norsk «Sydkorset». Fotografi taget fra Baad ved Ækvator.

Tons, netto Tonnage 276, Længde 146.5', Bredde 30.7', Dybde 18'. Den havde 2 Dæk og rund Agterende. Maskinen, som var bygget specielt for Ekspeditionen, blev forarbejdet af Jensen & Dahl i Frederiksstad i Norge. Maskinen var en direkte arbejdende, triple expansions Maskine. Den havde Overfladecondensator og var i enhver Henseende udstyret som en Marinemaskine med 100 Omdrejninger i Minuttet med et Tryk af 170 Pd. pr. Kvadrattomme. Indicerede Hestekræfter 360. Maskinen kunde i stille Vejr give Skibet en Fart af 9 Knob. Propellen havde 2 Blade. Den kunde hejses paa Dæk gennem en saakaldet Brønd. Dette er af stor Vigtighed

for Fartøjer, der skal navigere i Isen. Ismasserne knuser let Propellen, naar man ikke kan hejse den op under Isskruninger. Reservepropel kunde ogsaa paa-sættes.

Kanske det vanskeligste Arbejde ved at organisere en Polarekspedition er Valget af Medlemmerne. Hundreder af Ansøgninger indløb, saa snart Ekspeditionens Formaal blev kendt, fra alle Verdensdele kom der Ønsker

En Del af Sydkorset's Maskine. (Fotograf)

om at deltage. De fleste Ansøgere mente sig i særlig Grad skikkede og anbefalede sig selv paa det varmeste. Ansøgningerne i sig selv dannede en interessant Lektüre. Enkelte ansaa sig allerede paa Forhaand som Martyrer i Videnskabens Tjeneste, meddelte i højtravende Sprog alle de Verdens Goder, de opgav ved at følge mig, og tvivlede ikke om at blive optaget. Det er imidlertid saa vanskeligt at afgøre, hvor den virkelige Interesse er for Haanden for arktisk Forskning, og hvor den kun er en kort Opblussen af Entusiasme. Vigtigst er det at faa Mænd med et jævnt godt Humør, der tillige besidder skarp Iagttagelsesevne. Det er let at faa dygtige Mænd, men det er vanskeligt at finde Mænd, der

forener denne Egenskab med en jævn Karakter. Det bedste Humør bliver prøvet til de yderste Grænser ved en Polarekspedition.

Ved Udvalget af min Stab valgte jeg fortrinsvis Mænd, der var i Stand til at indsamle nøjagtige Data, idet jeg fandt dette vigtigere end at have en Stab af Specialister. Det var efter min Mening hverken ønskeligt eller muligt at udarbejde i Detailler de Materialer, som blev samlet under Sydkorsekspeditionen, under saadanne Forhold, som vi levede og arbejdede under. Specielt var det ikke ønskeligt, at de zoologiske Samlinger skulde blive rørt mere end nødvendigt, før de kom i Specialisters Hænder i civiliserede Forhold. Den udmærkede Stand, hvori Sydkorsekspeditionens Samlinger blev leveret til det Britiske Museum, skyldes, tror jeg, i væsentlig Grad den Hurtighed, hvormed Eksemplarerne blev sat paa Spiritus eller Formalin eller paa anden Vis præparerede.

Det var nødvendigt at faa Mænd til Ekspeditionen, der var vant til Is og Sne; væsentligt var det jo ogsaa at faa Mænd, der kunde benytte Ski. Kun sent fik jeg samlet alle mine 30 Mænd. Disse bestod da af tre Nationer: 3 Englændere paa min videnskabelige Stab, 1 svensk Steward, 2 norske Lapper, Resten var Nordmænd. Som Kaptejn paa »Sydkorset« valgte jeg *Bernhard Jensen*, 2den Styrmand fra »Antarktik«, født 1853. Han var Nordmand og havde 20 Aars Erfaring i de arktiske Regioner. Jeg valgte ham til den ansvarsfulde Post, fordi jeg havde lært at værdsætte hans Erfaring og Forsigtighed. Til første Magnetiske Observator udnævnte jeg *William Colbeck*, Reserveløjtnant i den engelske Marine, født 1871, uddannet i Hull. Han havde Styrmandseksamen og Skippereksamen, og var ved Udnævnelsen ansat som 2den Styrmand paa Passagerbaaden »Montebello«, der løber imellem Hull og Christiania. Lægen, Doktor *Herluf Kløvstad*, udgaaet fra Christiania Universitet, født 1866. *Louis Bernacchi*, født i Tasmanien 1876, studerede først i Hobart og senere ved Melbourne Observatorium. *Anton Fougner*, »Alt-

Anton Fougner   Hugh Evans   William Colbeck   Herluf Kløvstad   Louis Bernacchi

muligmand«, havde Middelskoleeksamen og Styrmands-eksamen, var født 1870 i Christiania. *Hugh Evans*, født 1874, han havde gennemgaaet en Skole i Gloucester i England og tilbragte senere 4 Aar i Canada, hvor han udviklede sig som Jæger. Senere var han Medlem af Konsul Gundersens Ekspedition til Kerguelen. *Nicolaj Hanson*, Præparant, født i Christianssund i Norge 1870. Han havde Middelskoleeksamen, var baadvant og havde i en Del Aar samlet for det Britiske Museum og for det zoologiske Museum i Christiania. *Kolbein Ellefsen*, Middelskoleeksamen, baadvant, han fungerede som Kok for Landekspeditionen. *Jørgen Petersen*, Styrmand, erfarede Isnavigator. *Hans Hansen*, 2den Styrmand, erfarede Isnavigator og Jæger. *Christian Olsen*, 1ste Maskinist. *Julius Johannesen*, 2den Maskinist. *Hans Ullis*, Tømmermand, *Lars Andersen*, svensk, Steward. Desforuden var der 14 haardføre og stærke norske Matroser. Deres Navne var: *Klement Klementsén*, Baadsmand; *Johannes Jahnsen*, *Franz Johan Magnussen*, *Oscar M. Bjarko*, *Hans Nielsen*, *Ingvard Samuelsen*, *Hans J. Johnson*, *Johan A. Andersen*, *Olof Larsen*, *Lars A. Larsen*, *Adolf M. Karlsen*, *Carl H. J. Been*, *Axel Johansen*, *Karl Brynildsen*.

Den norske Lap *Savio*, født 1877, udmærket Skiløber, kæk og intelligent; den norske Lap *Must*, født 1877, ogsaa en erfarede og dygtig Skiløber.

De to Lapper var af stor Betydning for Ekspeditionen; de kom fra Syd-Varanger. Allerede ved Udrustningen af Ekspeditionen var de overordentlig nyttige. De var vant til et koldt Klima og gav mig mange nyttige Vink. Men de kendte lidet til Civilisationen, havde f. Ex. aldrig set et Jernbanetog, før de kom saa langt sydpaa som til Trondhjem. Jeg tog dem selv over til England, for at de skulde passe de 90 sibirske Hunde, som var ankomne til London til Ekspeditionen. Naturligvis vakte disse to Lapper i deres smukke, men mærkelige Dragter adskillig Opsigt ved Ankomsten til England. Jeg skal ikke let glemme den Jernbanerejse, jeg havde med dem fra Hull til Lon-

Savio

Must

Kolbein Ellefsen
FRA SYDKORSET'S DÆK (Fotografi)

don. Paa en Station skulde vi skifte Tog, og jeg havde da lykkeligt faaet mine to Naturbørn ud paa Perronen. Da begynder Lokomotivet at trække Pakvognen af Sted, men her havde Savio og Must alt deres »Habengut«. Forskrækkede løb de begge til Vognen, greb fat i Haandtaget og holdt igen af alle Kræfter, medens de gestikulerede og skreg paa Finsk. Lappen Savio var vel kanske den Mand i Ekspeditionen, jeg erindrer med den største Taknemlighed. Uregerlig, som han var, blev han dog en af de nyttigste. Ved mere end en Lejlighed reddede han mit og andres Liv ved at sætte sit eget paa Spil. Jeg vil senere jevnlige faa Lejlighed til at omtale ham.

Instrumenterne for Ekspeditionen blev udvalgt i England, Tyskland og Norge og blev undersøgt og korrigeret ved Kew Observatoriet ved London.

Provianten kom væsentlig gennem det militære Udstyrskompagni i London, men ogsaa fra Norge og Danmark. Det var 3 Aars Proviant for 31 Mand og 90 Hunde, der skulde sørges for. Saa var der Pladsen at tage Hensyn til og Vægten, men først og fremmest maatte de hygiejniske Hensyn naturligvis tages. Slædeudstyr, Ski og Pelsværk kom fra Norge. Et meget indholdsrigt og fuldstændigt Apothek med kirurgiske Instrumenter anskaffedes til Doktor Kløvstad fra Norge. Mediciner for Troperne saavel som for Polarregionerne maatte medbringes, ikke blot for os selv, men for vore 90 Slædehunde.

Efter et anstrengende Arbejde med Udrustningen i Norge, som havde været mig umuligt uden den dygtige Hjælp, jeg modtog fra Medlemmerne af Ekspeditionen, fra fremragende Videnskabsmænd og ikke mindst fra min gamle Ven, Disponent *Ole Gotaas*, fra Mr. *W. Plank* og *Haakon Larsen*, som saa dygtigt hjalp mig i de vidtløftige Regnskaber, laa »Sydkorset« omsider fuldt færdig i Christiania Havn. Den 30te Juli 1898 hejste jeg det engelske Unionsflag, Hertugen af Yorks Foræring til mig, under Gaffelen, medens vore smaa Kanoner

gjorde al den Støj, de i den Anledning kunde. Her tog de norske Medlemmer Farvel med sine Paarørende, og kort efter, i blankt Solskin gled »Sydkorset« flagsmykket ud fra Christiania Havn, medens Kanonerne paa gamle Akershus drønedede og gentog som i et Raab alle de Ønsker, som i de sidste Dage før vor Afrejse var blevet os til Del fra Fædrelandet.

»Sydkorset« i St. Catherine Dock i London (Fotografi)

Efter 5 Dage naaede vi London, hvor de engelske Medlemmer og vore 90 Slædehunde kom ombord. Den Travlhed, der i de Dage herskede ombord i »Sydkorset«, er ikke let at skildre. Kasse paa Kasse toges ombord, indtil vi havde 2 Fod af Dækslast, men endnu havde vi ikke nok. En Del af vor Proviant maatte vi sende med Dampbaad til Tasmanien for at møde os der. Ved Ankomsten vilde vi jo have spist os til lidt mere Plads. Saa lidt Rum var der tilbage, at vi maatte sætte Ud-kigstønden, der først skulde bruges i Sydhavsisen, op paa Toppen af Stormasten, endnu medens vi laa i den koghede Dok i London.

Den 30te August 1898 gaves en Afskedsfest ombord i »Sydkorset« af Sir George Newnes.

Den Plan for Ekspeditionens vordende Arbejde og hele Formaal, som her efter nøje Drøftelse forelagdes som den endelige, var da formet paa følgende Maade:

Jeg havde valgt Kvadranten syd for Australien som Felt for vort Arbejde, fordi jeg ansaa dette for det

Fra »Sydkorset«s Dæk før Afrejsen. Savio med Hundene (Fotografi)

gunstigste Sted ifølge de Meddelelser, der den Gang forelaa.

Det var jo her lykkedes Ross i 1841 at trænge længere mod syd end nogen anden, og desuden havde han fra det Fjerne iagttaget en sammenhængende Kystlinie paa over 400 Mil, der paa mange Steder syntes at frembyde mere end almindelig Interesse for Videnskaben. De mægtige aktive Vulkaner, de uhyre Bræer, de høje Tinder, den store Isbarriere i det fjærne Syd, der trodsede selv Mennesketankens videre Fremtrængen, alt dette virkede dragende. Dertil kom, at dette ukendte Land indeholdt magnetiske Problemer, hvis Løsning vilde blive af uhyre Værd ikke blot for Videnskaben

men rent praktisk for Navigationen paa den sydlige Halvkugle.

Det var min Hensigt først at søge et fast Udgangspunkt for den Landekspedition, hvis Arbejde det skulde være at undersøge Forholdene ved de nye Kyster. Jeg antog, at den lille Halvø ved Kap Adare i det mindste kunde benyttes som et nogenlunde sikkert Tilflugtssted, hvorfra vi efterhaanden kunde gaa videre ud med nye Planer for Landets Udforskning, saasnart vi havde lært Forholdene i Sydpolarlandet nøjere at kende. En saadan Station vilde ogsaa være nødvendig for Optagelsen af systematiske meteorologiske og magnetiske Observationer, og med dette for Øje vilde jeg, hvis det lykkedes mig at bryde igennem til Landet, oprette et Observatorium, hvor Arbejdet uafsladelig kunde fortsættes i Overensstemmelse med Planerne for en første Klasses Station.

Jeg medbragte til at bo i to Træhytter, saa store som vel muligt, da vi ogsaa maatte have Rum til at præservere og opbevare de Samlinger, vi maatte faa Anledning til at gøre. Her var det da ogsaa min Agt at fremkalde alle de Fotografier, som vi skulde tage paa vore Slæderejser. Mange Polarfareres sørgelige Erfaringer har vist den store Risiko, man løber ved ikke at fremkalde Fotografier før ved Ankomsten til Europa. For at undgaa at vi skulde komme tilbage med enten blanke eller matte Plader, fremkaldte vi ikke alene Billederne men tog ogsaa Aftryk af de vigtigste.

Som det senere viste sig, var det alligevel kun under store Vanskeligheder, at vi selv i Hovedlejren kunde udføre dette Arbejde.

Paa samme Tid som »Sydkorset« skulde befordre Landekspeditionen til Kap Adare, var det min Hensigt at benytte Skibet saa meget som muligt som selvstændigt Observatorium. Jeg vilde paa den Maade faa tvende Støttepunkter for det videnskabelige Arbejde. Det var jo af yderste Interesse at kunne sammenligne de Observationer, der skulde gøres i Land med de, der kunde

udføres ombord under andre Bredder. Jeg vilde, om det lykkedes os at lande paa Sydpolarlandet, sende Skibet nordover, for at det i Vintertiden kunde opholde sig i aabent Vande og derved undgaa Skruninger af Polarisen. De Observationer, der i disse Bredder vilde kunne udføres ombord paa »Sydkorset«, vilde danne et Led imellem Polarlandets Problemer og de kendte Forhold paa det australske Fastland. Ikke alene paa det meteorologiske Omraade vilde »Sydkorsets« Arbejde i 40 og 50 Graderne være af største Interesse, men de Samlinger, som kunde gøres fra Faunaen paa Søen og ved de mere eller mindre ukendte Øer, vilde paa Zoologiens Omraade danne Led af lige saa stor Betydning. For Bipolaritetsspørgsmaalet vilde de være nødvendige Faktorer til en Løsning. Skulde alt gaa godt, var det min Hensigt, at »Sydkorset« ogsaa skulde undersøge Campbelløerne for at konstatere Sæl- og Hvalbestanden. Kaptejn Jensen, som gammel erfaren Hval- og Sælfanger, vilde her blive af udmærket Nytte.

Det følgende Aar var det dernæst min Hensigt, at Skibet saa tidligt som muligt, ved Sommerens Komme, skulde søge at naa Kap Adare, forat dets Tjeneste kunde benyttes til nøjere at undersøge de Kyster, som Ross paa Afstand havde set et halvt Aarhundrede tidligere. Jeg tænkte mig ogsaa Muligheden af, at »Sydkorset« vilde blive nødvendig for at naa frem til Undersøgelsen af den store Isbarriere.

Den Tid, Ekspeditionen skulde vare, var anslaaet til 2 Aar, men vi vare dog udrustet for 3 Aar.

De afvekslende Temperaturer, som en Sydpolarfærd naturligvis maatte udsætte sig for, nødvendiggjorde, at jeg ved Udrustningen havde maattet tage mange Hensyn, som en arktisk Rejsende spares for. Allerede det at bringe Polarhunde, Trækdyrene til Slæderne, over Ækvator frembød en Vanskelighed. Jeg havde haabet at faa Anledning til at sende dem ud i Fryserum med en af de store Orientdampbaade, men Kompagniet fordrede £ 2000 for at føre dem til Australien, og det vilde

have gjort for stort Indhug i Ekspeditionens Midler. Den konserverede Føde maatte ogsaa pakkes med overordentlig Omhyggelighed, da jo disse Fødemidler lider adskilligt under høje Temperaturer.

Da Dyrelivet inden for den sydlige Polarcirkel var omtrent lige saa ukendt som Polarlandet selv, kunde jeg ved mine Beregninger heller aldrig tage i Betragt-

•De sidste Kasser kommer ombord.
(Fotograf)

ning, hvad vi maaske kunde finde som Føde i de Bredder, vi skulde berejse.

Det var min Hensigt baade med Hensyn til Observationer og til Samlinger at sikre Ekspeditionen saa meget Raastof som muligt uden, som allerede nævnt, at kaste Tid bort til Forsøg paa Bearbejdelse, der maaske kunde komme til at ødelægge heldigt samlet Materiale. Alt, hvad det maatte lykkes Ekspeditionen at bringe tilbage, var det min Hensigt at overlevere Specialister til Bearbejdelse. Til dybt Vande vilde vi ikke udstrække vort Arbejde med Undtagelse af Dybdemaalinger her og der. Det var det grunde Vande ved de ukendte Kyster, der i speciel Grad interesserede mig efter de Ob-

servationer, det var lykkedes mig at gøre under Sæl-fangerekspeditionen med »Antarktik« i 1894.

Det store Maal for Ekspeditionen var da først og fremmest at naa Sydpolarlandet og at komme i Land paa dets Kyster for at kunne undersøge det. Dernæst haabede jeg at overvinde de Vanskeligheder, som den store Isbarriere syntes at frembyde, muligvis at bestige den og at trænge endnu videre frem i det Ukendte. Skulde det lykkes at naa længere mod Syd, end Sir James Clark Ross gjorde, saa maatte det udføres ved at bestige Barrieren. Det var ikke min Hensigt at sætte en Rekord, omendskønt jo ethvert Forskerarbejde, der resulterer i at bringe nye Fakta eller Kundskab om nye Egne til Menneskene, i sig selv danner en Rekord.

Alt vilde dog til syvende og sidst komme til at bero paa selve Forholdene i det nye og ukendte Land, vi skulde betræde. Om det da i det hele taget skulde lykkes os at trænge gennem Isen ind til dets Kyster.

Blandt de Gæster, som her ombord paa »Sydkorset« ønskede Held og Lykke til den forestaaende Udførelse af Planen for Ekspeditionen, var Repræsentanter for de forskellige Videnskabsselskaber, for det geografiske Selskab i London o. m. a. Afskedstaler blev holdt og Skaaler drukket for Dronning Victoria og for Kong Oscar, saavel som for Hertugen af York, nu den engelske Kronprins, der havde givet Ekspeditionen Flaget.

Den bekendte Geograf Dr. *Mill* redegjorde i en kort, men fyldestgørende Tale, for Ekspeditionens væsentlige Formaal, og paapegede for de interesserede Tilhørere, at »Sydkorset« stod i Begreb med at begive sig ind i en saa at sige ny Verden, hvis nærmere Udforskning vilde være af allerstørste Betydning for Videnskaben. Han benyttede Lejligheden til at komplimentere Sir George Newnes for hans Foretagsomhed og ønskede mig, som Ekspeditionens Leder, Held og Lykke paa Færden.

Jeg takkede i en kort Tale og lovede, at jeg og mine Mænd skulde gøre vort Bedste for, at ikke de For-

haabninger, der knyttedes til vort forestaaende Arbejde, skulde skuffes.

Den gamle Admiral Sir *E. Ommanney*, der som Kadet deltog i Slaget ved Navarino, og som siden den Tid blandt Kammerater bar Tilnavnet »Navarino Jack«, var aldeles entusiastisk over Udstyret. Han havde været med paa *John Ross*' arktiske Ekspedition og følte sig hjemme blandt vore Ski, Slæder og Hunde.

En Masse Telegrammer med gode Ønsker fra gamle Polarforskere, fra Videnskabselskaber og fra Slægtninge indløb.

Der herskede en skrækkelig Hede, som fik Forsamlingen til at længes efter lidt arktisk Temperatur.

Den næste Dag var der en tidlig Gudstjeneste ombord. Hele Mandskabet og mange Fremmede fyldte Dækket. Ved Middagstid sagde jeg Far-

vel til min Hustru og min lille Søn, som dengang endnu ikke var begyndt at kunne tale.

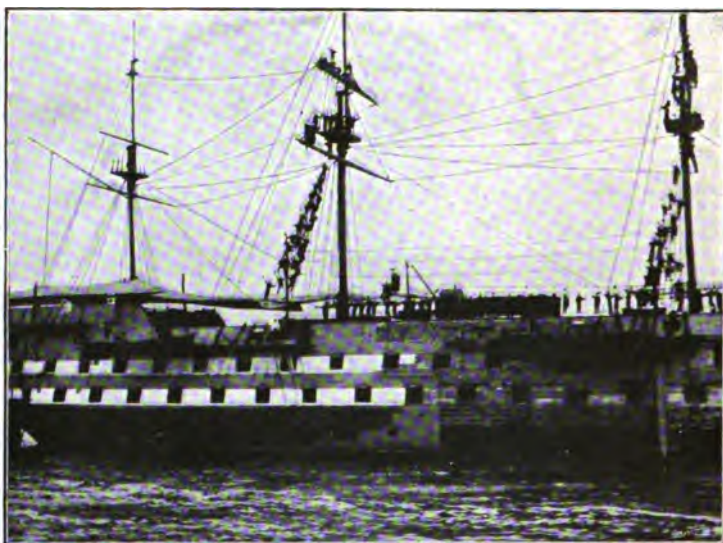
Præcis Klokken 4 om Eftermiddagen kom jeg atter ombord og fandt alt færdigt til Afrejsen. Brygger og Broer var overfyldte af nysgerrige og interesserede Mennesker. I det Øjeblik, Signalet til Maskinen lød, brød der ud en kraftig Hilsen fra de Tusinder og Tusinder af Mennesker, som fyldte Bryggerne og Bredderne ved Themsen. Den store, nye Londonbro med de smukke

»Alt klar til Afgang«
(Fotografi)

Taarne syntes et uhyre Galleri. Al Færdsel var standset, og vi hørte Mængdens Hurraraab fra Broen længe efter, vi havde tabt Menneskemasserne af Syne. Hundreder af smaa Dampbaade hilste os med Dampfløjterne i de forskelligste Toner. Ved Greenwich var der ogsaa en Masse Mennesker, og da »Sydkorset« passerede Marinens Træningsskibe, mandede de Ræer, Musikken spillede, og Flagene sænkedes.

•Marinens Træningsskibe mandede Ræer.
(Fotografi)

Under alt dette hylede vore 90 Slædehunde.

Det var en af de smukkeste Solnedgange, som er set paa Themsen, den Aften. Den vestlige Horizont var Guld, og midt i dette aftegnede sig skarpt St. Pauls Kirkens mægtige Kuppel med utallige mindre Taarne og Skorstene rundt omkring, medens de nærmeste Skibsmaster ragede endnu højere op mod den gyldne Baggrund. Floden flammede som Ild. Saa kom Mørket, men Maanen steg op og lyste os ned til Gravesend. Der tog vi ombord mere Kul og Krudt. De Slægtninge af Medlemmerne, som havde faaet Lov at følge med

nedover Floden, sagde det sidste Farvel, og »Sydkorset« begyndte sin mærkelige Rejse.

De første Dage vi var i Kanalen, blev de fleste ombord straks beskæftigede med at stuve bort Proviant, medens andre i stor Ødselhed kastede Proviant overbord — deres Offer til Neptun! Det var heldigt for os, at det var godt Vejr i de Dage, for vore Dæk var overfyldte med Kasser, Tønder, Tovværk, Ankere, og hvor

Gamle engelske Krigsskibe paa Themsen
(Fotografi)

der ikke var noget andet, stod en Hund fra Grønland og knurrede i sit Eskimosprog mod sine Brødre fra Sibirien, indtil alle 90, uden Hensyn til Nationalitet, forenede sig i et gennemtrængende arktisk Volapyk saa harmonisk som Stormagternes Koncert.

Kahytterne var fulde af Instrumenter og Bøger, den videnskabelige Stab arbejdede med Lyst, men alligevel faldt baade den ene og den anden nu og da i Tanker. De fløj tilbage, hjemad, hjem! Maaske er aldrig det Ord »hjem« blevet udtalt med mere Følelse, end da Sydkorsgutterne saa det sidste af Englands Klipper synke ned i det rullende Ocean, paa Vej mod et ukendt Land, hvorfra maaske ingen af os skulde vende tilbage.

Saasnart Skibet var kommet i rum Sø, tog hver

Mand sin Del af det haarde Arbejde, Medlemmerne af den videnskabelige Stab saavel som Matroserne. Alle maatte hjælpe til med at sætte Sejl, med at arrangere, med at stuve væk, med at tjære Tovværk og Net og med at passe paa Hundene, da disse ofte blev for mange at styre for de to Lapper.

Paa denne Vis forberedte enhver sig gradevis til det

•Hver Mand tog sin Del af det haarde Arbejde.
(Fotograf)

Liv, som laa for os, og selv fik jeg en Anledning til at studere enhver af Medlemmerne allerede tidligt i Ekspeditionen.

Det er jo klart, at i en Ekspedition paa 31 Mand, maa der herske Skibsdisciplin, og en naturlig Grænse maatte trækkes mellem For og Agter, men alligevel blandede alle sig sammen i broderlig Forstaaelse ved festlige Lejligheder.

Der er saa faa Videnskabsmænd, som har haft Lejlighed til at lære Skibsdisciplin, og det var i Begyndelsen vanskeligt at gøre Forholdene forklarlige for enkelte Medlemmer, der medbragte de mest velmenende

Ideer om Lighed og Frihed, men som aldrig havde haft Anledning til at studere Skibsliv med alle de Komplikationer, som der kan opstaa. Vor gode Doktor meddelte en Dag, at nu havde han da talt med en af Matroserne og var blevet enig med ham om, at de skulde bytte Køjeplads. Jeg skal ikke glemme Kaptajn Jensens Ansigt, da Forslaget blev fremsat, og heller ikke den menneskekærlige Doktors Forundring, da saadan Forandring blev erklæret umulig.

Utallige slige Forslag kom frem paa Rejsen til Australien, men gradevis faldt enhver ind i Livet ombord.

Det er klart, at naar 31 Sjæle og 90 Hunde, som maaske ogsaa har Sjæle, skal leve sammen paa et lille Skibsdæk, saa er man tilbøjelig til at knurre undertiden. Imidlertid hjalp Slædehundene mig i den

Solnedgang paa Oceanet
(Fotografi)

almindelige Disciplin. I Mangel af Kæledægger gav jeg hver af Medlemmerne en eller to Hunde, og naar de blev kede af mig og kede af hverandre, saa saa jeg ofte, at de tog deres Kæledægger, gik til et roligt Hjørne og klappede dem, og de kom altid tilbage i bedre Humør, end naar de gik.

Jeg havde valgt at lægge Ekspeditionens Rute til Australien, hvorfra vi skulde gaa sydover ind i Isen, ned igennem Atlanterhavet, om Kap det gode Haab og derfra direkte over til Tasmanien.

Jeg turde ikke vove Passagen af Suez-Kanalen og det røde Hav. Den ulidelige Hede vilde ikke have tilladt vore Polarhunde at slippe levende igennem.

Paa deres Vej ned gennem Atlanterhavet til den sydlige Halvkugle plejer Sejlskibene at drage vestover

med Nordostpassaten fra Højden af Madeira til omtrent Højden af Pernambuco paa Sydamerikas Kyst. Her møder de Sydostpassaten, som hjælper Navigatøren helt ned til Tristan da Cunha i »Vestenvindsdriften«.

Omtrent denne Vej fulgte »Sydkorset« for saa meget som muligt at nyttiggøre sine Sejl.

Det første Sted, vi anløb paa Turen sydover, efter at vi havde forladt England, var Byen Funchal paa

Palmevegetation
(Fotograf)

Madeira, hvor vi modtoges meget vel. Vi for ned over Fjældsiderne i den bekendte Carro, og vi lærte, at man kan skyde Fart i Slæde uden Sne.

Med Hensyn til Vegetation er denne Ø noget af det mest storslaaede og interessanteste, man kan tænke sig. Det var den nordlige Halvkugles Planteliv, som her i al sin Yppighed bød os et straalende Farvel.

Det blev hurtig varmere, eftersom vi drog sydover, men kort efter at vi havde forladt Madeira, løb vi ind i Nordostpassaten, saa Luften var endnu ikke saa tryk-kende, omendskønt det var varmt nok.

Den 7. Septbr. naaede vi Santa Cruz. Denne Ø frem-

PRÆPARANT NICOLAI HANSON
Ekspeditionens Zoolog

byder lidet af Interesse, der er en daarlig Havn, saa vi opholdt os ganske kort Tid her.

Den 13. September ankrede »Sydkorset« ved St. Vincent, en af de Capoverdiske Øer paa Kysten af Afrika. Jeg havde besluttet, at dette skulde blive det sidste Lan-

dingssted, før vi naaede Tasmanien, om da ikke uventede gunstige Vindforhold skulde tillade os at besøge Kap, hvor jeg vidste, at Sir *Gordon Spriggs*, Guvernøren, ventede os med en Festmiddag. Vi kom iøvrigt aldrig til at nyde dette Maaltid. Vi havde forlængst passeret Kap, da Sir Gordon Spriggs telegraferede til London for at faa at vide, hvor vi dog blev af.

Paa St. Vincent drak Ekspeditionens Zoolog, Præpa-

Santa Cruz (•Sydkorset•) paa Rheden
(Fotografi)

rant Nicolai Hanson, mod Ordre ukogt Vand uden Til sætning af Spiritus. Følgerne udeblev heller ikke. Kort efter at vi havde forladt St. Vincent, blev Hanson meget syg af Typhus, og først den 5. Oktober var han igen paa Dækket.

Eftersom vi nærmede os Ækvator, blev Heden stærkere og stærkere. Og med vor Polarudrustning blev den tidt næsten uudholdelig. Baade Mandskab og Hunde led meget af Varmen. Den rædsomme Stank, som vore 90 Slædehunde foraarsagede paa de stegende hede Dæksplanker under den tropiske Sols lodrette Straaler, kan lettere tænkes end beskrives. Vi maatte klippe Hundene. For at holde Temperaturen saa lav som mulig, lod jeg

strække et Sejl over Dækket midtskibs. Det blev stadig holdt vaadt. Ved Fordampningen sank Temperaturen under det nogle Grader.

Vi mødte enkelte Skibe paa vor Vej. Forbausede Ansigter saa vi da kige over Rælingen, de stirrede paa Sydkorset«, som med sin for disse Strøg saa usædvanlige Udrustning drog fremover med Udkigstønde

Hundene paa Dækket i Varmen
(Fotograf)

paa Toppen og sine 90 Polarhunde hylende i Heden paa Dækket.

Ombord paa de store Paketdampere kendte de os. I Forbifarten fik vi et Hurra, et »Lykke paa Rejsen« fra Passagerer og Mandskab, medens Flagene sænkedes, og vi hilste igen.

I 10° nordlig Bredde og 25° vestlig Længde løb vi ind i »det variable Strøg« eller »det døde Bælte«, Strøget mellem Nordostpassaten og Sydostpassaten. Her faldt der stærk Regn. Det øsede ned paa os, og vi fyldte vore Vandtanke.

Undertiden syntes Luften saa varm og fugtig, at baade Mandskab og Hunde strævede med at drage Aandede. Om Natten laa vi i vore Hængekøjer, som vi hængte

Forbipasserende Sejler i Passaten
(Fotografi)

omkring i Riggens paa de utroligste Steder for at faa lidt Køling.

»Sydkorset« viste sig nu paa Himme-
len, straalende som
»Orion«. Med for-
underlig Tiltrækning
vinkede de tindren-
de Stjærner i »Sydkor-
set« ned til os, og vi
søgte i dem at læse
vor Skæbne.

I klare Nætter, naar Vejret var smukt, stod Syd-
korsgutterne altid og beundrede det skinnende Kors
mod Syd, der Nat efter Nat steg højere paa Himlen,
efter som vi drog frem mod vort Maal.

Temperaturen af Luften og Søen blev stadig taget.

— Saa samlede vi og-
saa fra Havoverfladen.

— Dyr og Planter —
naar Vejret var stille,
eller betragtede de
glubske Hajer, der
dovent fulgte i vort
Kølvand, færdige til
at opsluge de ulykke-
lige Hunde, der un-
dertiden faldt over-
bord, enten ved Slags-
maal eller ved Slag
fra et Sejlskøde.

Paa begge Sider af
Ækvator saa vi Mas-
ser af Flyvefisk (Exo-
coetus volitans), disse
forlod os først i 35°
sydlig Bredde.

»Varme«
(Fotografi)

Fredag den 23. September passerede vi Ækvator.

Vi fejrede den gamle Sømandskik og lod Neptun komme ombord. Høj, med langt graat Skæg, kom han op fra Søen over Bougen, dryppende vaad og med Harpun i Haanden. Han havde en Krone paa Hovedet, og han blev fulgt af sit Hof. Alle de Medlemmer, som ikke før havde krydset Ækvator, blev ubarmhæjrtigt døbte i den store Jerntank paa Agterdækket under mange

Neptun   Fru Neptun
•Neptun kom ombord•
(Fotografi)

Ceremonier. Bagefter havde vi Festmiddag for Overgangen fra den nordlige til den sydlige Halvkugle.

Maaltiderne var iøvrigt de væsentligste Afbrydelser i det ensformige Liv paa Udturen. Da kom alle Medlemmerne sammen, og Tiden forløb under al Slags Spøg. Men Maaltiderne var ogsaa ladet med Muligheder.

Stewarden, som jo var svensk, blev fra Tid til anden drillet af sine norske Brødre, der var af de forskellige politiske Opfattelser. Men Stewarden kogte godt efter min Mening, dog ikke Buddinger. De var baade Mad og Ballast, multum in parvo. Et af de nor-

ske Medlemmer, der gærne ærtede sin svenske Broder. bemærkede en Dag under en stærk Storm, da Skibet hældede dygtigt over, og Stewarden viste sig i Døren med den tunge Søndagskost: »Steward, for Guds Skyld, sæt Buddingen til Luvart«. Stewarden adlød alvorlig, men da han skulde ud af Døren, gik et Lys op for ham. Da drejede han sig indigneret om mod sin norske

Fougner

Borchgrevink

Colbeck

«Agter paa Dækket efter Middag»
(Fotografi)

Broder: »Du kom nok til at suge paa Labben du, om ikke Svensken gav dig Buddingen».

Saadanne smaa Sammenstød paa »Næringspolitiken«s Omraade oplivede den almindelige Diskussion og gav Anledning til en uendelig Række af Vittigheder, der medvirkede til at bygge det gode Forhold mellem alle Ekspeditionens Medlemmer; og dog kunde selv et godt Humør af og til lide Skibbrud under slige Situationer, som vi mange Gange befandt os i under »Sydkorsets« lange Færd.

Den 5. Oktober 1898 var vi naaet ned til 27° 25' s.

B. Her saa vi den første Albatros (*Diomedea exulans*) samtidig med, at vor Zoolog, Præparant Hanson, første Gang kom paa Dækket igen efter sin Typhus.

Den store hvide Fugl med sit vældige 4 Meters Vingefang sejlede majestætisk gennem Luften. Uden tilsyneladende at røre sine Vinger skød den lynsnart afsted.

Det synes, som om Albatrossen opnaar sin Fart ved ubetydelige Planvekslinger af Vingerne, idet den kløg-

•Hund overbord•
(Fotograf)

tig benytter sin Tyngde til at faa Fart, naar den falder nedover.

Saa megen Hurtighed opnaede den, at naar den med Vindens Hjælp igen steg op over Bølgebjærgene, saa skød den alligevel fremover, selv mod en stærk Storm, Opad Bølgekammen, ned i Bølgedalen gik Farten paa de ubevægeligt udstrakte Vinger, kun faa Tommer fra Vandspejlet, men uden at den dog en eneste Gang rørte Vandet med Vingespidserne.

Albatrossen hører til Stormfuglenes store Familie. Disse mærkelige Fugle, der lever og dør ude paa de store

Have og kun kommer til Land i Ruge- og Yngletiden.

Paa »Sydkorsets« Rejse iagttog vi ikke færre end 12 Arter af egentlige Stormfugle — de ejendommeligste skal senere omtales — foruden Arterne af Albatrosslægten.

I godt Vejr saa vi kun Stormfuglene, naar de passerede lynsnart forbi Skibet paa deres lange Farter efter Bytte. Men blev det Storm, da belejredes undertiden »Sydkorset« af dem. Det var, som om Uvejret kaldte dem sam-

Hanson.

Den store Albatros (*Diomedea exulans*)
(Fotografi)

men. Arter, som vi ikke før havde set, dukkede frem over de vældige Sydhavsbølger, omkredsede Skibet, spejdende efter, hvad der kunde falde overbord.

Albatrosserne er Kæmperne blandt Stormfuglene, med deres vældige Vinger regnes de blandt de ypperste Flyvere af alle Fugle.

Som alle Stormfugle søger Albatrosserne deres Bytte blandt Havets mindre Dyreformer, Aadsler forsmaaer de heller ikke. Ofte fulgte de os i Dagevis, af og til gjorde de milelange Udflugter fra Skibet, men kun for atter

at vende tilbage, haabende paa at finde Affald i vort Kølvand.

Medens de egentlige Stormfugle findes baade nord og syd for Ækvator, saa er Albatrosslægten hovedsagelig knyttet til de sydlige Havstrøg. Dens egentlige Hjem er syd for den 30. Breddegrad S.

I disse Egne foretager Albatrosserne deres lange Rejser. Umuligt er det ikke, at de undertiden sejler Jorden

Borchgrevink Fougner Evans
Samlinger fra Sydhavets Fugleverden. (Fotografi).

rundt paa deres stærke Vinger. Men deres Flugt gaar efter Breddecirklerne, næsten aldrig fra Syd mod Nord. Det tropiske Bælte synes at danne en Skranke for dem, Ækvator krydser de sjældent.

De enkelte Eksemplarer, man har truffet nord for Ækvator, har øjensynlig været tilfældige Gæster. (I det stille Hav synes dog et Par Arter at foretage regelmæssige Vandringer gennem Tropezonen.) Et mærkeligt Tilfælde er det med den ensomme Albatros (Diomedea melanophrys), som bevislig i 30 Aar, indtil 1894, boede paa Myggenæs paa Færøerne.

Som vi drog fra de nordlige kolde Egne, gennem

de tempererede, varmt tempererede og hede Zoner og atter videre sydover i omvendt Orden, til vi kom syd for den antarktiske Polarcirkel, kunde vi ikke andet end lægge Mærke til den vigtige Grænse, Troperne sætter mellem Halvkuglernes Dyreliv.

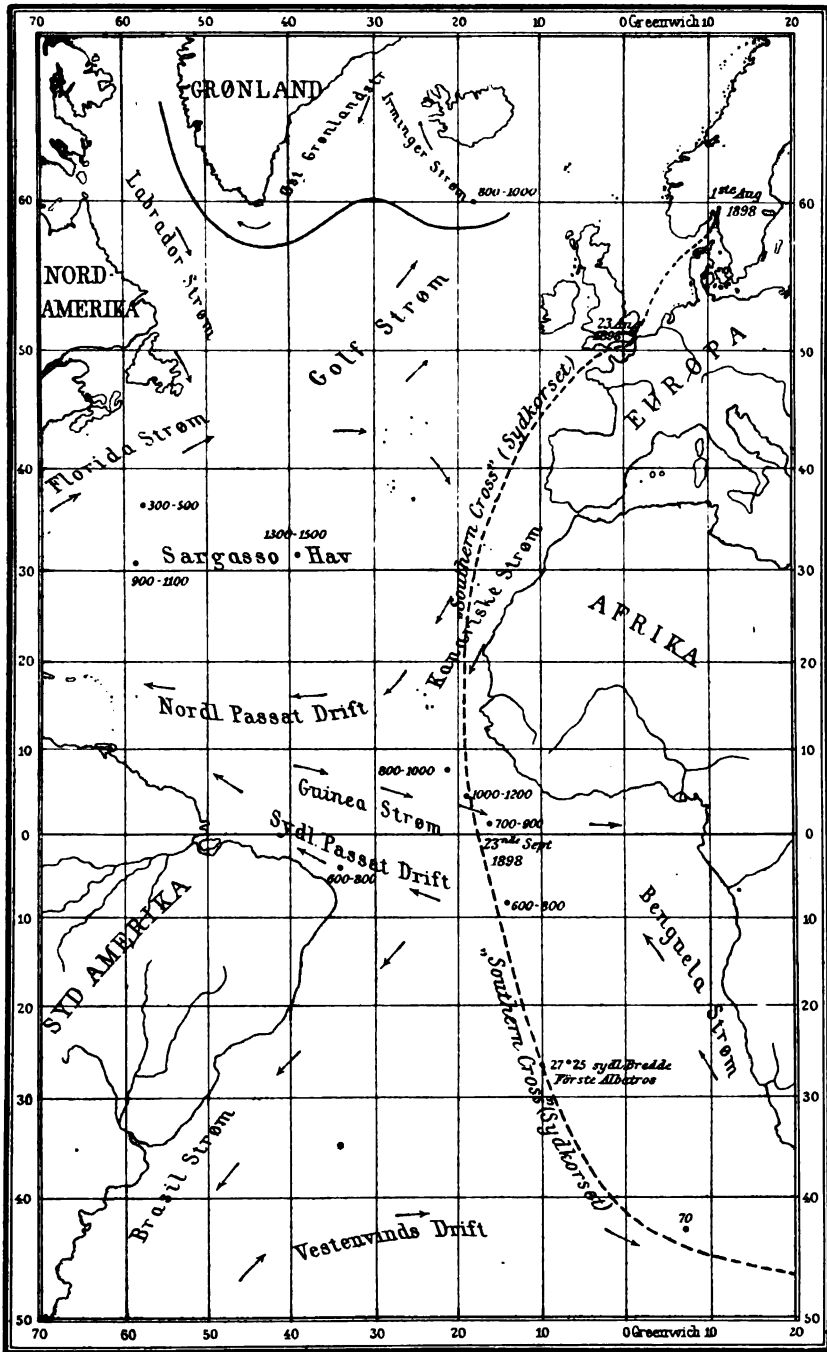
Vor stadige Opmærksomhed var under hele Rejsen rettet mod Dyr og Planters Artveksling, da vi haabede, at bringe Bidrag tilbage til Løsningen af Spørgsmaalet om Bipolariteten: Forekomsten af samme Dyrearter og Plantearter i de antarktiske og arktiske Have, medens disse samme Arter mangler i de mellemliggende ækvatoriale og tempererede Have.

Til den Diskussion, der har været ført af *Pfeffer, John Murray, Frech, Chun* o. fl. a. om dette interessante Emne, og de Bidrag hertil, Sydkorsekspeditionen har bragt ved Opdagelsen af og Undersøgelsen af Polarlandets Grundtvandsfauna, skal der senere i den udførlige Oversigt over Ekspeditionens videnskabelige Resultater vendes tilbage. Her skal kun bemærkes, at i »Vestenvindsdriften« i Overfladen fandt allerede den tyske Planktonekspedition i 1897 den lille fritsvømmende pelagiske Orm, *Sagitta hamata* Moeb. Som paa Kortetover »Sydkorset«s Rute til Australien vist, er denne fundet i sammenhængende Udbredelse fra de nordlige til de sydlige Have. Men for at komme igennem Troperne gaar den i en dyb Bue under Ækvatorialhavens varme Overfladevand.

Den 8. Oktober var vi i $29^{\circ} 54'$ s. B. og $15^{\circ} 54'$ v. L. Her kom Kapduerne (*Daption capensis*) os imøde. I de følgende Dage saa vi flere Albatrosser af Arten *Diomedea melanophrys*.

Vi samlede allerede nu mange af de Fugle, der fulgte i vort Køl vand, vi fiskede dem, og fik dem paa den Maade ganske rene ombord.

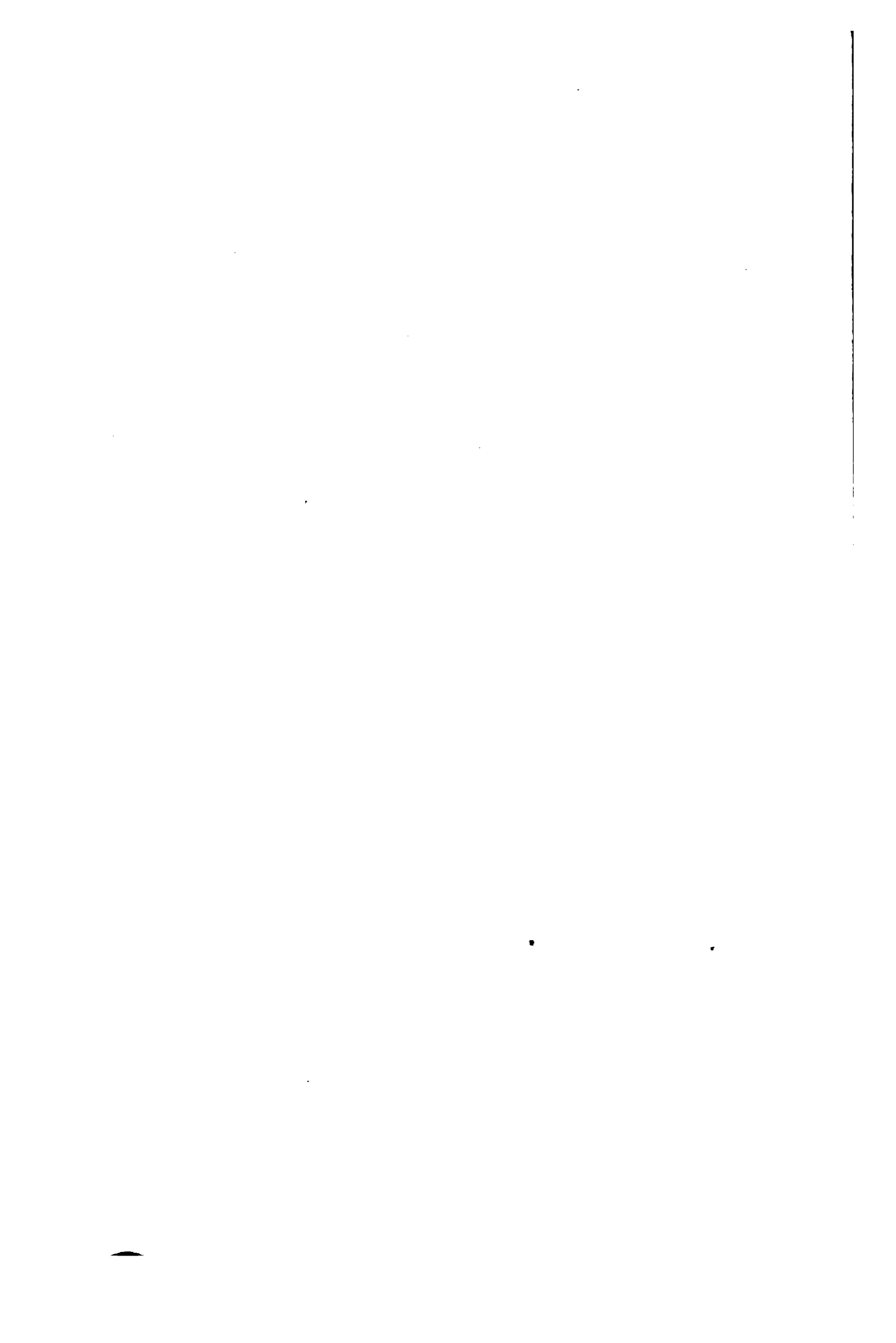
Naar vi havde Albatrosserne paa Dækket, kunde vi slippe dem løs. De vandrede omkring paa deres bløde Svømmefodder, men kunde ikke faa Rum nok under deres lange Vinger til at flyve op. Vore Slædehunde anfaldt ofte de store Fugle, men det gjorde de aldrig mere

KORT OVER „SYDKORSET“s RUTE Gennem ATLANterHAVET

De sorte Punkter viser Udbredelsen af Sagitta hamata. Moeb.

Fangen Albatros paa Dækket.
(Fotografi)

end en Gang, thi fik en Albatros fat i et Hundeskind, blev der Mærker, som er indredes. Vi dræbte dem med Kloroform, paa den Maade døde de lettest og uden Smerter, og vi tilsølede ikke de smukke Skind.

I Slutningen af Oktober peb »Vestenvinden« i »Sydkorset«s Rig. Vi var

da naaede ned i de »skrigende 40 Grader« syd for Kap det gode Haab.

Allerede før de første kraftige Stød af Sydhavets tunge Vestenvind havde naaet os, havde vi undersøgt vore stærkeste Stygvejssejl — af groveste Dug — intet andet nytter paa de Bredder, hvor vi nu var. Der blæser der Vestenstorme Aaret rundt, kun nu og da afløst af rasende »Cykloner«, der uden videre Varsel styrter sig over Langvejsfarerne. Og Ve den Skipper, der da ikke har sine Sager i Orden!

Intet Land stopper her Bølgernes Vej. Siden Tings Begyndelse har de her haft frit Spil, medens den stærke østlige Strøm gør, at de naar Højder, der er ukendt paa den nordlige Halvkugle.

Orkanagtige Byger med Snedrev ledsagede os fra Kap til Australiens Kyster. Masterne gren i Riggens trofaste Greb. »Sydkorset«s Tømmer sukkede og klagede, medens Skibet med rasende Fart agede nedover de lange kravede Sydhavsbølger, indtil de underste Sejl hang næsten slappe i de dybe Bølgedale.

»Sydkorset« viste os her, hvad den duede til. Det var her, vi lærte at kende dens udmærkede Egenskaber, som den, haardt ladet, med smaa Sejl, løb undaf

Vejret med over 11 Knobs Fart. Det er sjælden, at Ishavsskuder, stærke som de jo maa være, paa samme Tid kan tilfredsstille Krav til Hurtighed.

Den 2. November var vi paa Højde-af Crozetøerne; vi saa her store Masser af flydende Alger i Havet. Vore Hunde led nu lige saa meget af Væde og Kulde som før af Varme.

Den 10. November fangede vi en sort Albatros med hvide Mærker i Undernæbbet (*Diomedea fuliginosa*).

Endelig den 27. November, efter at vi i over to Maaneder ikke havde set Land, meldte Udkiggeren Kl. 5 om Eftermiddagen højt Land forude.

Det var Kysten af Tasmanien.

Middagshøjden tages.
(Fotografi)

•Sydkorset i Adventurebugten.
(Fotografi)

ANDET KAPITEL

FRA TASMANIEN IND I DET UKENDTE

I POLARISENS GREB

SØNDAG den 27. November 1898, Kl. 8 ankrede vi i Adventure-Bugten netop paa det Sted, hvor Ross med »Erebus« og »Terror« havde ligget et halvt Aarhundrede før.

Den næste Morgen lettede vi og dampede op til Hobart.

Hobartfjorden, der strækker sig op til Byen fra Øst, er overordentlig vakker. Den er omtrent 30 engelske Mile lang, snor sig i Bugtninger mellem Øer, og paa hver Side ligger høje Fjælde, der paa Nordsiden her og der aabner sig i Dalstrøg, hvorved man kan se milevidt ind i Landet til fjernere Egne. Rig Vegetation dækker Landet lige ned til Søkanten. Duften af Eucalyptustræet mødte os allerede langt ude paa Søen og opfriskede mange Minder fra mit Liv i Australiens Vildnis. Selve Byen Hobart

ligger paa den sydlige Bred af Fjorden lige under Fjældet Wellington. Dette hæver sig op til 4000 Fods Højde, men ser fra Nordsiden langt højere ud med sine stejle, furede Vægge, Orgelpiberne, som de kaldes. Endog i Sommertiden hænder det, at Wellington har en hvid Hætte paa, men den havde den taget af, da vi var der.

Hobart har omtrent 30,000 Indbyggere og er maaske Perlen blandt de australske Byer saavel med Hensyn til Beliggenhed som med Hensyn til Klimaet. Den besøges i Sommertiden af en Masse Rejsende fra det australske Fastland, der søger bort fra Varmen til Tasmaniens køligere Klima. Gradevis er saaledes Hobart bleven et Slags Badested, og Hundreder af australske »squatters« med Familier laa der som Gæster ved vor Ankomst.

Tasmaniens Hovedstad var i Festskrud og flagsmykket fra Ende til anden ved vor Ankomst.

Vi blev meget hjertelig modtagne. Den 1. December, min Fødselsdag, gav Guvernøren, Lord *Gormanston*, stor Middag for min Stab og mig, og senere fulgte Fest paa Fest for Ekspeditionens Medlemmer, blandt hvilke navnlig Lapperne vakte stor Opsigt i deres farverige Nationaldragter. Fra hele Australien fik Ekspeditionen Beviser paa den Interesse, hvormed den fulgtes. I Australiens videnskabelige Verden haabede man særlig gennem vor Ekspedition at faa paalidelige Oplysninger om det store sydlige Nabokontinents meteorologiske Forhold, saa vigtige for Bedømmelsen af Australiens egne Vejrforhold.

Mit Ønske var imidlertid at faa gjort de sidste Forberedelser før vor Afrejse til Isregionerne hurtigst muligt, og for mig personlig blev det derfor stræbsomme Dage i Hobart. Min Korrespondance til Europa alene lagde Beslag paa baade Nat og Dag. Der forelaa saa mange Breve at besvare fra alle Kanter og paa de forskelligste Sprog.

Den 16. December nedlagde jeg ved Franklin

Statuen en Laurbærkrans, der bar følgende Inskription:

*»Not here: the white North has thy bones; and thou
Heroic sailor soul,
Art passing on thine happier voyage now
Toward no earthly pole.«*

Tennyson.

Sir John Franklin havde været Guvernør i Tasmanien, før han drog paa sin sidste skæbnsvangre Færd mod Nordpolen med Skibene »Erebus« og »Terror«.

Den næste Dag, Søndag den 18de December, fandt Afrejsen Sted. Der holdtes Gudstjeneste ombord i »Sydkorset«. Det blev en gribende Afsked med Civilisationen. Biskoppen og de engelske Præster i deres gejstlige Ornat, Kordrengene i deres hvide Kjortler, »Sydkorset«s alvorlige Mandskab med de furede vejrbidte Ansigter og inde paa Kajen Tusinder af Mennesker med blottede Hoveder.

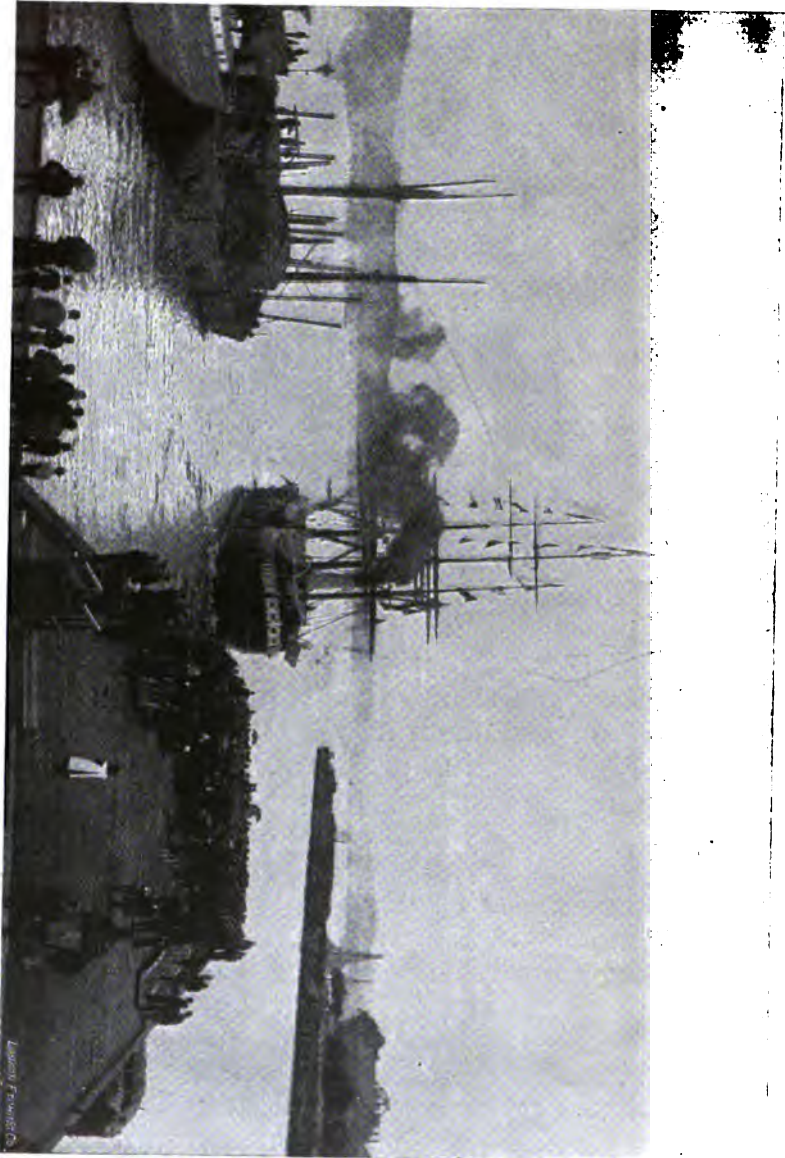
Saa var Øjeblikket kommet. Signalet til Maskinen klang, og »Sydkorset« gled langsomt ud af Fjorden.

Ud paa Aftenen naaede vi Adventurebugten. Her kastede vi Anker, og her gik da de Venner, der havde fulgt os fra Hobart, fra Borde. Iblandt disse var den norske Konsul i Melbourne, Hr. *Gundersen*, Vicepræsidenten for de geografiske Selskaber i Sidney og Melbourne, Mr. *Panton*, der var udsendt for at sige os Farvel, og en hel Del andre i Sydkorsets Ekspedition interesserede, australske Venner. Her skrev vi da ogsaa vore sidste Breve hjem til den nordlige Halvkugle.

Kl. 4,20 den næste Dags Eftermiddag lettede vi og sendte efter Aftale to Brevduer afsted med Hilsen til Hobart.

Kort før var en »Farmer« Gray inde fra Adventurebugten kommet ud til os. Paa sin Ejendom havde han en hel Del Kvæg, og han tilbød mig en prægtig fed ung Okse, som vi med Tak tog ombord. Hø fik vi ogsaa, nok til at vare i 14 Dage.

I det Øjeblik, Oksen stod der forude med det lille afmaalte Kvantum Hø ved Siden, faldt jeg i Tanker.

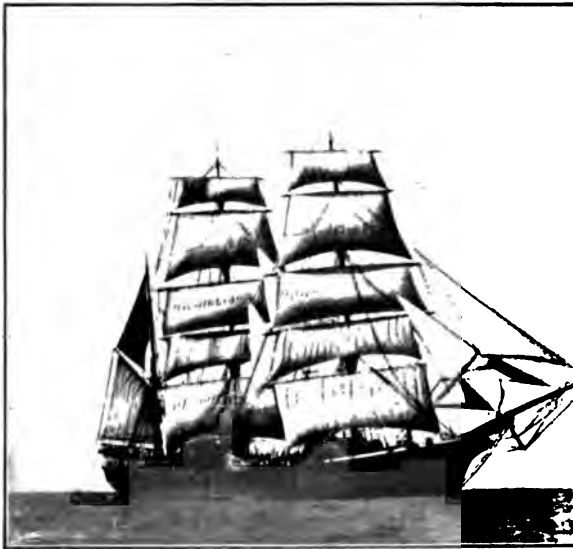

Afsejlen fra Hobart Søndag den 18de December 1888.
(Fotografi)

Larsen & Frøberg Co.

Der stod Dyret, som var bestemt til Undergang, Høets Mængde bestemte Antallet af dets Dage. Ombord havde jeg 30 Mand, og vor Føde var ogsaa afmaalt. Vilde den strække til i den bestemte Tid for de mange Munde? Det var et af de Øjeblikke, hvor hele Vægten af Ansaret blev følt. Vare mine Beregninger fejlagtige, vilde vi være viet til Undergang.

Det var en let Brise fra Sydøst og klart Vejr. Ved

Mod det Ukendte.

Midnatstid døde Vinden hen, og for fuld Damp løb nu »Sydkorset« ned mod det Ukendte, medens Toppen af Fjældet Wellington i den lyse, sydlige Sommernat gradevis blev mindre og mindre tilsidst sank i den nordlige Horisont.

Hvad der foreløbig laa for os at overvinde var det stormfulde Hav, der strækker sig fra de australske Kyster 2000 Sømil sydover indtil Sydpolarlandet. Den nordlige Del af dette Hav er jo en Del af Vestenvindsstrøget, »de hylende 40-Grader«. Dette skulde vi krydse og derpaa trænge ind i de taagede 50-Grader med Isfjæld og Sne. Paa den sydlige Halvkugle er der her en brat Overgang

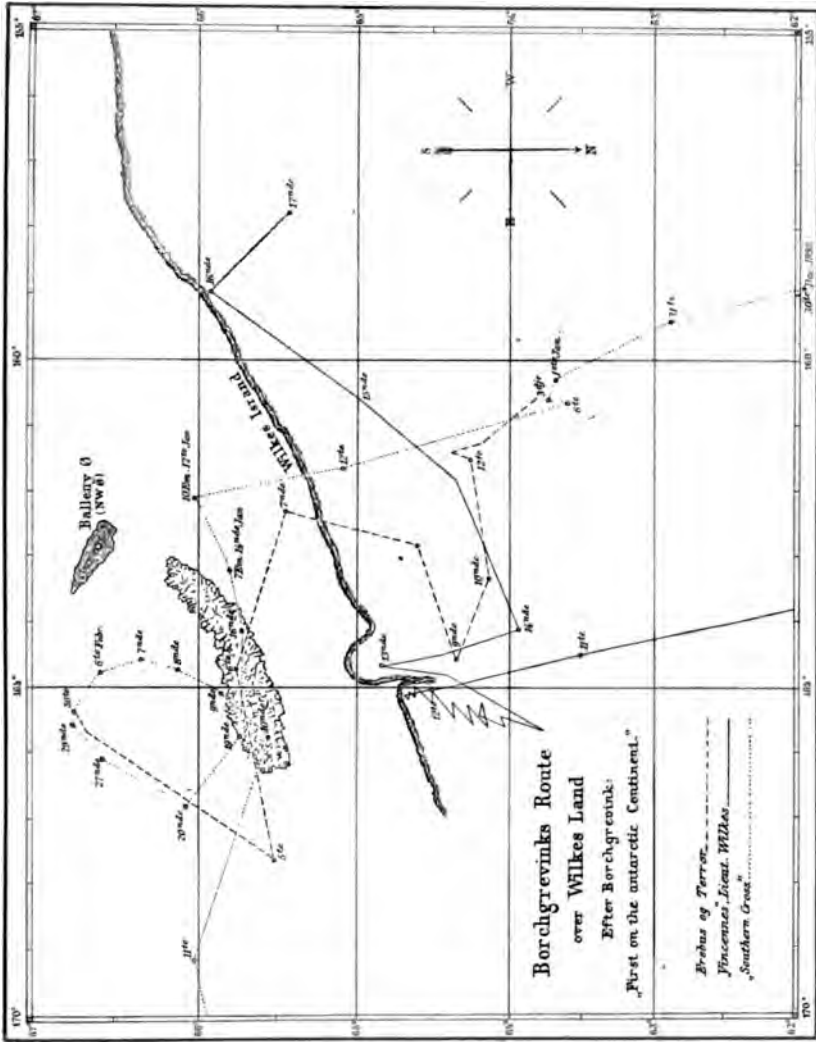
fra tempereret til koldt Klima, der da ogsaa foraarsager det Taageslør, der her næsten altid ruger over Vandene. Naar vi havde lagt disse farlige Bredder agter, laa 60-Graderne for os, hvor jeg ventede at møde »Ispakken«, det flydende Isbælte, der hvert Aar dannes ved Sydpolarlandets Kyster, men som rives løs under Anticyclonernes Rasen og drives af disse nordover, tidligt i den antarktiske Vaar.

Vi havde siden vi forlod London bevæget os i en uafladelig Sommer og havde fremdeles Sommeren for os. Det var Jordens mange forskellige Somre, vi paa denne lange Rejse fik Anledning til at iagttage. Det var Eftersommer med varme Dage, da vi forlod Europa. Høsten stod der for Døren. Vi sejlede ind i et Bælte med evig Sommer under Tropernes Sol. Da vi havde krydset Ækvator, mødte vi den sydlige Halvkugles Vaar med fulde Sejl. Vi skulde nu benytte os af den korte antarktiske Sommer til at trænge ind i Sydhavsisen.

Vi havde noget over to Maaneder for os til at naa Sydpolarlandet. Alligevel valgte jeg ikke den korteste Vej til vort Bestemmelsessted, »Kap Adare«, der ligger i den 170de Længde Øst, fordi det var sandsynligt, at Vestenvinden vilde drive os en god Del østover. Er man først paa de Breddegrader med den svære Sø drevet i Læ af sit Maal, er det næsten en Umulighed at arbejde sig op igen.

Det var derfor med en langt vestligere Kurs, at vi omtrent i den 150 Længdegrad Ø. styrede mod Sydpolarisen.

Jeg havde ogsaa andre Formaal med at vælge den vestligere Kurs. Jeg vilde derved blive i Stand til at undersøge Ballenyøerne og særlig de Regioner, hvor Wilkes i 1823 mente at have fundet Land, men hvor Sir James Clark Ross senere berettede, at intet Land fandtes. Som bekendt opstod der en meget skarp Diskussion mellem de to Forskere med Hensyn til Eksistensen af dette Land.

Egnen omkring Ballenyøerne og Wilkesland.

Vi fulgtes paa vor Vej gennem Vestenvindsbeltet af store Masser af Fugle. Kapduer, Albatrosser og den lille sorte Petrel (*Oceanites Oceanicus*) udgjorde Hovedmængden. Den sidstnævnte fulgte os helt ind i Isen sammen med den brune Albatros.

Den 24. December var vi i $51^{\circ} 47'$ sydlig Bredde og $152^{\circ} 13'$ østlig Længde. Det var Juleaften, og i den Anledning sendte vi Breve afsted i en Kasse, der blev betroet til Neptuns Postbud. Disse Breve ere forøvrigt endnu ikke blevne afleverede. Omtrent paa samme Bredder betroede vi Breve til samme Post i 1895 ombord paa »Antarktik«. Vi lagde dem omhyggeligt i en liden Skindblære, som var medsendt af den norske Konsul i Melbourne til dette Formaal. Vi kastede Posten overbord. Men en stor Albatros kom sejlene og slugte det hele.

Om Aftenen fejrede vi Jul.

Den 26de var vi i $53^{\circ} 26'$ sydlig Bredde.

Den 28de blæste en Storm fra S. Ø. med stor Sø, der fra Tid til anden slog over vore Dæk.

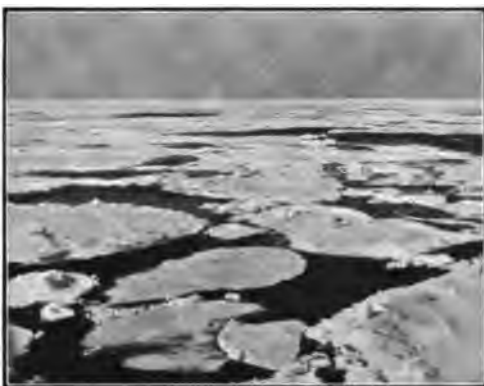
Vore Hunde led meget i stygt Vejr paa disse Breddegrader. Vi maatte stænge dem inde under Bakken, og her stod de som Sild i en Tønde. Naar saa Skibet satte hele Næsen under Vandet, saa dukkedes Hundene med. Vandet frøs i deres gennemvaaede Pelse, der var ikke et tørt Haar paa dem. Intet Sted var der en tør Soveplads, og hvis der er noget, en Hund ikke kan fordrage, saa er det uafbrudt Fugtighed. Om Aftenen den 28de saa vi et Eksempel af Kjæmpepetrelen (*Ossifraga gigantea*), samt et Par mørke Albatrosser.

Den 29de krydsede vi den 60de Breddegrad. Den næste Dag, den 30te, viste der sig om Morgenen Isblink i Luften mod Syd, og kort efter saa vi den første Ispetrel (*Pagodroma nivea*) komme flyvende.

Vi vidste nu, at det flydende Isbælte ikke var langt borte. Snart efter flød ogsaa enkelte Isstykker forbi os. Imidlertid kom der Taage paa, og Temperaturen sank. Vi havde mødt Isen, hurtigere end jeg havde tænkt,

omendskønt jeg ventede at møde Is tidlig i den Længde, jeg havde valgt til at sejle sydover i.

Der kom nyt Liv i alle ombord, da Ispakken viste sig, men Taagen var tyk, og Vejret aldeles usigtbart. Barometret stod forholdsvis lavt, og vi nølede med at løbe

Den ydre Ispakke.
(Fotografi)

ind mellem Isblokkene. Det gjaldt om at afvente et gunstigt Øjeblik med stille Vejr og smult Vande.

Den ydre Is var omtrent 2 Fod tyk, overalt i Aabningerne saa vi Masser af Crustaceer. Vandet syntes aldeles rødt af dem. Ingen gik til Køjs den Nat. Interessen for de første store Vanskeligheder holdt enhver vaagen. En af mine Mænd skriver i sin Dagbog: »I Sandhed vi er nu i en ny Verden«.

Den 31. Decbr. i 62° sydlig Bredde og 159° 25' østlig Længde løb vi heldig ind i Pakken, medens de dumpe Stød af Isblokkene mod »Sydkorset«s stærke Boug høretes og følte helt ind i Maskinrummet.

Vi var ikke komne langt ind, før jeg opdagede et

»Sydkorset«s stærke Boug.
(Fotografi)

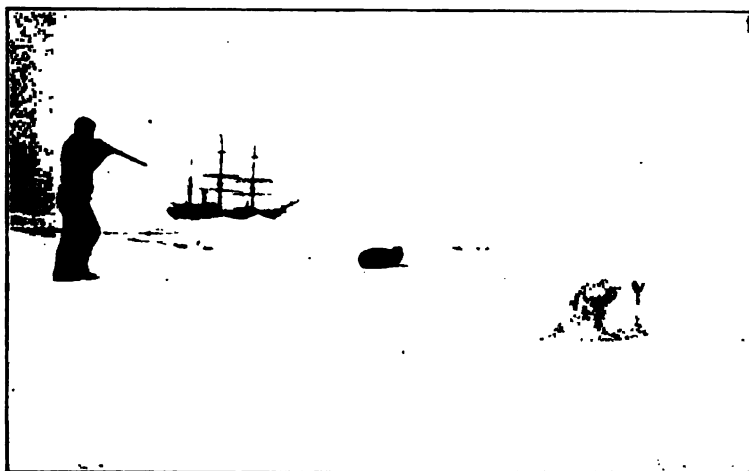
Eksempplar af den hvide Sæl (Lobodon carcinopaga), men før vi fik et Gevær, var den forsvundet.

Senere opdagede imidlertid Præparant Hanson en anden Sæl paa Isen. Den viste sig ogsaa at være en hvid Sæl, der roligt laa og sov. Vi stoppede, og

Preparerant Hanson i Kast med en hvid Sæl.
(Tegning af E. Dilleven)

Hanson kom ned paa Isen for at forsøge at tage den. Hanson skriver i sin Dagbog: »Min Riffel fløj hurtig til min Skulder, men Skuddet gik ikke af, og da Sælen nu begyndte at bevæge sig, kastede jeg Riffelen og løb hen til den med min Sælhakke. Sælen prøvede at slippe

Skud paa den hvide Sæl.
(Fotograf)

bort, men jeg gav den et Slag med Hakken. Dette havde imidlertid liden Effekt, men Sælen forstod, at jeg var en Fjende, og var i et Nu ovenpaa mig, da jeg var sunket ned i den løse Sne op til Hofterne, saa jeg ikke kunde komme bort. Sælen rullede ovenpaa mig, men fik ikke fat i mig med sine Tænder, da Sælkrogen endnu sad fast i Spækket paa dens Isse, og jeg holdt i Haandtaget, men snart kom en Matros og hjalp mig.»

Senere hen opdagede vi flere andre Sæler paa forskellige Kanter. Hanson, Bernacchi og Colbeck dræbte en Del af dem, blandt andet en Søleopard, 10 Fod og 6 Tom. lang, som sov paa en Isblok, omtrent en halv Mil fra Skibet. Alle de antarktiske Sæler var aldeles tamme og ikke bange, indtil vi angreb dem. De kom med fuld Tillid op til os — de kendte jo ikke Civilisationens Blodtørstighed! Det er haardt at dræbe en

Den uægle Søleopard (*Leptonychotes weddellii*)
• De kendte Ikke Civilisationens Biodivertsi.
Den livide Sæl (*Lobodon carcinopaga*)

Et Sælskind vaskes efter Flaaningen.
(Fotografi)

Sæl, i Særdeleshed naar Sælkniven benyttes. Skød vi dem med Riflen og traf dem paa et godt Sted i Hovedet eller i Hjærtet, saa døde de hurtigt, men slog vi fejl med Sælkniven, saa vi ikke straks traf Hjærtet, saa rejste Dyret sig paa sine Luffer og saa paa os med de store mørke fug-

tige Øjne, i hvilket Dyrets Majestæt syntes at trodse En, medens Blodet sprøjtede ud paa den pure hvide Sne, og Billedet blev ødelagt.

Nytaarsaften fejrede vi ved at affyre vore Kanoner

•Kanalerne i Ispakken• aabnede og lukkede sig.
(Fotografi taget fra Masten)

og gøre saa meget Spektakkel som muligt, da Klokken slog 12. Hundene hjalp os i vore Anstrængelser. Senere drak vi et Glas Grog sammen i Kahytten og erindrede Venner og Bekendte i den gamle Verden.

Det var overordentligt smukt, klart Vejr den Nat, og Midnattsolen kastede sine Straaler henover de uhyre, hvide Flader, medens to Isfjælde, der laa nær os, blussede i rødt Skær.

Nytaarsdag 1899 var lovende, der var aabent Vand forud, og i nogle Timer var vi i Stand til at arbejde os sydover, men senere paa Dagen blev Ismasserne svært tykke og sammenstuede, og det varede ikke længe, inden vi blev standsede. Om Eftermiddagen lod vi alle vore Slædehunde løbe ud paa Isen for at faa Motion, medens de fleste af Medlemmerne og Mandskab gjorde en Udflugt paa Ski. Selv gik jeg ogsaa ud paa Ski og fik mig et ufrivilligt koldt Bad, idet jeg skulde løbe fra et Isflag til et andet. Til Dels var jeg blændet af det stærke Sollys mod den hvide Sne, og til Dels undervurderede jeg Afstanden mellem de to Isflag. Jeg tog Tilløb, idet jeg haabede, at mine lange Ski ved Farten skulde hjælpe mig over. Imidlertid havde jeg ikke lagt Mærke til, at Kanten af Iskasset paa den modsatte Side af Aabningen var endel højere end det, hvor-

I Udkigstønden.
(Fotografi)

paa jeg bevægede mig; dertil kom, at mine Ski paa Grund af Fugtigheden under den lange Sørejse havde tabt en Del af deres »Bøi«. De traf Iskanten paa den modsatte Side, og saa plaskede jeg i Vandet. Der hang jeg; ved Stødet var begge Skierne med

•Sydkorset i Isbukken Nytaarsdag 1899.
(Fotografi)

deres Spidser fæstet godt og vel paa den ene Side og laa som en lille Bro tværs over Aabningen. Det gjaldt for mig at holde Hovedet oven Vande, indtil jeg fik tiltrukket mig nogle af de andres Opmærksomhed. Min Paabinding var god og solid, i den Stilling, jeg laa, var det mig aldeles umuligt at faa løst Remmene, og det tog mig alle Kræfter at holde Næse og Mund over Vandfladen. Heldigvis

•Vi tager Dybvandstemperaturer.
(Fotografi)

opdagede Fougner mig og fik fisket mig op, netop i rette Tid.

Den 2. Januar laa vi endnu stille. Isen var tæt pakket, og fra Tønden saa det haabløst ud. Uendelige Ismarker strakte sig saa langt, som Øjet kunde naa, indtil Himmel og Is syntes at mødes. Om Eftermiddagen forsøgte Bernacchi at tage en Inklinationsobservation paa Isen; men det var med store Vanskeligheder, da Ismassen, som det viste sig, var i svag Bevægelse. Han fik en Inklinationsvinkel af 83° og $18'$. Vi laa den Gang paa $63^{\circ} 42^{\frac{3}{4}}'$ sydlig Bredde og $160^{\circ} 11'$ østlig Længde. Kort efter at Bernacchi var kommen ombord, slaknede Isen noget. Maskinen blev straks sat igang, og

for fuldt Damptryk lykkedes det at forcere langsomt sydover, men allerede Klokken 11 om Aftenen blev vi atter standset af tunge Ismasser.

Hele den næste Dag laa vi stille. Vi foretog Dybde-maalinger, men fandt ingen Bund. Løjtnant Colbeck tog en Inklinationsobservation, som gav $83^{\circ} 7\frac{3}{4}'$. Azimuth-observationer blev ogsaa udført ved Hjælp af det prismatiske Kompas og kunstig Horizont. Vor Plads var

Forcering gennem tunge Ismasser. »Sydkorsets» Boug set fra Fortoppen.
(Fotografi)

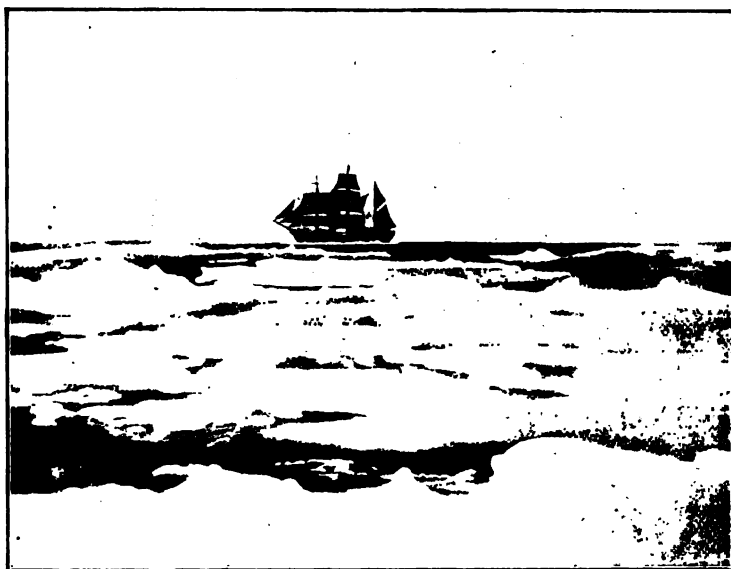
$63^{\circ} 43'$ sydlig Bredde og $160^{\circ} 37'$ østlig Længde. Den 4. Januar laa vi endnu paa samme Plet.

Udsigten fra Tønden var meget daarlig, sammenpakket Is overalt. Men vi havde nok af Arbejde og Motion, og til Trods for, at vor Fremgang for Øjeblikket var saa ringe, herskede der almindelig Tilfredshed ombord.

Den 5. Januar dræbte vi en hvid Sæl, og samme Dag saa vi en stor hvid Kjæmpepetrel, en Albino (*Procellaria gigantea*). Ispakken begyndte nu at bevæge sig i langsomme Dønninger. Næste Morgen opdagede jeg fra Tønden mørk Luft mod Sydøst. Pakken aabnede sig kort efter i nogle smaa Kanaler, og det lykkedes os at bevæge os i sydøstlig Retning nogle Timer, men da

lukkede Isen sig igen sammen og hindrede videre Fremtrængen. Henimod Midnatstid aabnede Pakken sig atter noget, og med Maskinens største Kraftudvikling force-rede vi »Sydkorset« ind gennem Kanalerne.

Den 7de fik vi en stærk Storm med Snefog. Ismasserne klemte sammen om Skibssiderne, og for første Gang begyndte »Sydkorset«s Tømmer at knage ved Presset. Ved

»Sydkorset« i stærk Ispakke.

Midnatstid sagtnede Vinden noget af, men Underdønningerne bevægede dog stadig Ismasserne.

De følgende Dage blæste der en let nordøstlig Vind, det var klart, og vi saa aabne Kanaler i Sydøst, men endnu intet Land. Den 3. Januar havde vi sluppet 4 Brevduer, som alle strøg nordover. En af disse kom tilbage til Skibet den 10de efter at have levet 7 Dage uden Føde. Den syntes meget udmattet. Den satte sig i Riggen, og holdt uafslædig den ene Fod, som var helt frossen, oppe mellem sine Fjer.

Den 12. Januar var vi naaet ned til $65^{\circ} 3' 6''$ sydlig Bredde og $161^{\circ} 42\frac{1}{2}'$ østlig Længde. Klokken 11 om Formiddagen opdagede jeg pludselig Land i Syd-

Sydøst, efter at have tilbragt over 10 kolde Timer i Træk i Tønden. Om Eftermiddagen kunde vi se Landet tydeligt fra Dækket. En ivrig Drøftelse begyndte om, hvad det var for et Land. Vi bevægede os stadig nærmere Kysten, som var omgivet af en rosenrød Glorie, der tiltog i Farvestyrke, eftersom Solen sank lavere. Isen blev tykkere og tykkere, og Kossene var nu til Dels Landis med store

Midnat ved Ballenyøerne. Konturen af Øen ses i Baggrunden.
(Fotograf)

farlige Udløbere under Vandet. Det stod snart klart for mig, at det var en af Ballenyøerne, Sydpolarlandets Forposter, vi havde for os. Øen maa da have været 35' borte i sydøstlig Retning. Senere opdagede vi endnu to Øer lidt længere mod Øst. Den nærmeste Ø var tydeligvis en Vulkan. Den var i Aktivitet og udsendte Røgskyer. Den midterste af de Øer, vi saa, var vistnok den egentlige »Ballenyø«. Kaptajn Balleny beretter, at den skulde ligge i $66^{\circ} 44'$ sydlig Bredde og $163^{\circ} 11'$ østlig Længde. Denne hans Angivelse stemmer ikke med vor Observation, som blev taget under meget gunstige Forhold og gav $66^{\circ} 33'$ sydlig Bredde og $162^{\circ} 38\frac{1}{2}'$ østlig Længde.

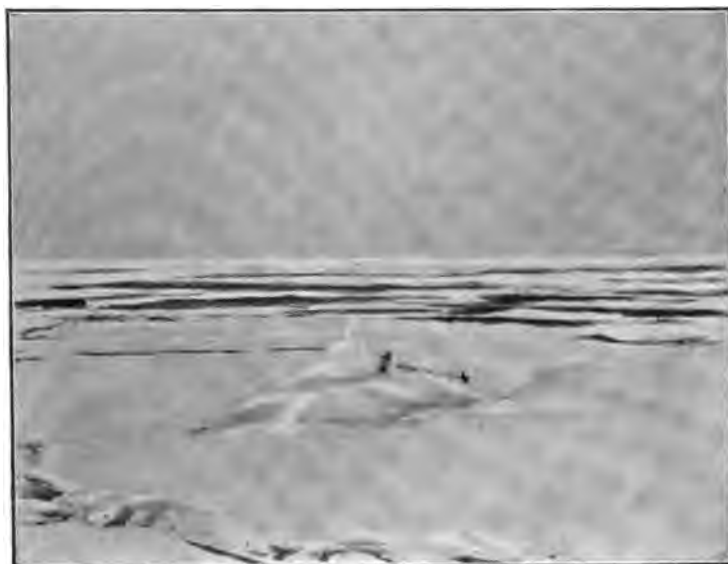
Jeg besluttede at forblive Natten over, der hvor vi laa, baade paa Grund af, at jeg ønskede at fortsætte vore Observationer med Hensyn til det opdagede Land, og fordi de Ismasser, der omgav os, frembød megen Fare for Skibet i det Tilfælde, at vi vilde forsøge at forcere. De Øer, vi saa, var meget høje og snebedækkede, men her og der skar mørke Fjældrygge igennem Isdækket.

Den 14. Januar saa vi igen Land i Sydøst, vi laa da i $65^{\circ} 48'$ sydlig Bredde og $163^{\circ} 16\frac{1}{2}'$ østlig Længde, Vi antog dette Land for at være de samme Øer, vi havde set den 12te.

Den 15. Januar blev Ismasserne et sammenhængende Hele, og Sydkorset kunde ikke røre sig. Det er jo klart, at Skibene »Erebus« og »Terror« i 1841 maa have mødt ualmindelig let Is, thi hvis de havde mødt Is, som den vi var i og havde været i, saa vilde de uden Hjælp af Damp intet have kunnet udrette. Ismasserne, vi befandt os i, bevægede sig som et samlet Hele imod Ø. N. Ø. Den 16de blæste der en rygende Storm, men »Sydkorset« laa fremdeles indfattet i Sydpolarisens kolde Greb. Temperaturen var vedholdende meget lav, det var kolde Timer paa Dækket, men endnu mere bidende kolde var Timerne i Tønden.

Den 18de bevægede vi os igen ind i trange Kanaler i Ismasserne, og det gik sagte fremad. Netop, som vi skulde sætte os til Bords den Dag, opdagede vi en stor Kejserringvin, der dukkede i »Sydkorsets« Kjølvand, og en 400 Alen forude for Skibet saa vi paa et stort fladt Iskos en anden Kejserringvin, som vi straks antog for at være den førstes Mage. Fra det Øjeblik, vi opdagede dem, passede vi paa for at se, om den første Pingvin, Hanpingvinen, kom op til Overfladen igen, før den naaede ind til sin Mage. Vi kunde imidlertid ikke opdage den. Først da vi kom op til Isflagget, hvor Hunnen sad sammensunket i triste Betragtninger, saa hoppede Hannen lynsnart ud af Vandet og landede et Par Meter inde paa Iskoset. Dette viser, hvilken mærkelig Orienteringsevne disse Fugle har under Vandet og under Isen.

Hanfuglen vandrede straks op til sin Mage, gestikulerede paa den mærkeligste Maade med sine korte Arme, og begyndte en højrøstet Passiar med hende, der øjensynlig drejede sig om vor Ankomst. Den Fugl, der sad paa Iskasset, havde tydeligvis opholdt sig der meget længe, der var tydelige Tegn derpaa i Sneen. Der laa ogsaa en Masse smaa korte Fjer rundt omkring.

De to første Kejserpingviner.
(Fotografi)

Vi skød ikke mindre end 7 hvide Sæler den Dag. Tydeligvis var vi nu langt fra aabent Vande, da der var saa faa Fugle omkring os.

Den 19. Januar løb vi ganske længe mod Sydøst i forholdsvis brede Kanaler. Vi befandt os nu i $65^{\circ} 43'$ sydlig Bredde og $165^{\circ} 47'$ østlig Længde. Fra Tid til anden saa vi nu Pingviner, baade Kejserpingvinen (*Aptenodytes Forsterii*) saavel som den lille Pingvin (*Pygoscelis Adeliae*) og Sæler af de forskellige Slags, men det var ofte kun med stor Vanskelighed, at vi fik dem bragt ombord. Vi maatte benytte enhver Lejlighed til at forcere os fremad med Skibet, og de, der blev sendt

paa Isen for at gaa paa Jagt, maatte derfor handle meget hurtigt og resolut og maatte gøre Genveje over Isen for at naa at blive halet ombord paa Skibet, der stadig bevægede sig frem gennem Ispakken.

Den 21. Januar opdagede vi en Ross' Sæl; det var den første, vi saa. Hanson troede først, han havde opdaget en hidtil ukendt Sæl, men snart genkendte jeg den jo fra min første Ekspedition inden den sydlige

Fangne Kejserpingviner ved Skibssiden.
(Fotografi)

Polarcirkel. Hovedet var kort og tykt med meget store og glansfulde mørke Øjne. Underkæben var meget stærk. Den havde ingen Kindtænder og kun to Fortænder i Underkæben og 6 i Overkæben, og disse var spidse som Syle, Halen var kort og tynd. Den havde Negle paa alle Tæer, baade paa Forlufferne og Baglufferne. Baglufferne var overordentlig store i Forhold til Forlufferne. Farven var graabrun, under Bugen var den sølvgraa med lysere Spætter. Dimensionerne var: Totallængde 6 Fod $10\frac{1}{2}$ Tom., Omkredsen ved Ørene 2 Fod 10 Tom., bag Forlufferne 4 Fod 11 Tom., over Hofterne 2 Fod $9\frac{1}{2}$ Tom. Afstanden fra Næsens ydre Ende til Forkant af Øjnene 4 Tom. og fra det bagerste Hjørne af Øjet

til Næsetippen $5\frac{1}{2}$ Tom., Afstanden mellem Øjnenes Forkant $6\frac{1}{2}$ Tom., Afstanden mellem de bagerste Hjørner af Øjnene $10\frac{1}{2}$ Tom. Vi tog et Fotografi af den, og jeg fik gjort en meget vellykket Skitse af den, som desværre senere forsvandt med en Del af mine zoologiske Notater og nogle korte Notitser, som Hanson havde skrevet.

Da den heftige Skruning begyndte.
(Fotografi)

Den 22de blæste det igen en rygende Storm med Snetykning og Isskruning, og »Sydkorset«s Egeplanker beklagede sig atter over Istrykket. Den 23de blæste Stormen fremdeles med samme Heflighed. Evans spadserede om Morgenen paa Isen i dybe Betragtninger ud i en aaben Vaage og fik sig et koldt Morgenbad.

Op ad Dagen tiltog Isskruningen. »Sydkorset« hældede nu stærkt over, Tømmerets Knagen tiltog hvert Øjeblik, og vi ventede det værste.

Om Eftermiddagen havde jeg en Raadslagning med Kaptejn Jensen. Jeg besluttede at gøre alt færdigt til at møde Skibets Undergang, saa alvorlig saa Situationen

ud. Slæder, Proviant, alt blev gjort færdig til at bringes paa Isen. Enhver vidste, hvad han skulde gøre i det Øjeblik, Ordre til at forlade Skibet skulde komme. Roligt og besindigt modtog enhver sine Instruktioner, men skulde det værste være hændt, saa havde vi vistnok haft liden Udsigt til at naa det store sydlige Polarland eller tilbage til Australiens Kyster.

Kort efter, vore Forholdsregler var tagne, bragede

Skibets Tømmer. »Sydkorset« sukkede og vred sig, løftede sig og sank, først var Bougen højt i Vejret, saa stod

Agterenden endnu højere. Det blev imidlertid snart klart: vort ypperligt konstruerede Skib løftede sig ved

Under tiltagende Skruning.
(Fotograf)

det uhyre Tryk, der virkede paa dets Skrog.

I det Øjeblik, jeg opdagede det, faldt en Byrde fra mine Skuldre. Med stor Vanskelighed steg saa Bernacchi og jeg ned paa Isen, der var i et eneste Kog. Store Isblokke, der maa have vejet flere Tons, væltede over hverandre. Det var med største Vanskelighed, at vi fik taget et Fotografi af Sydkorset, som det laa der over fire Fod ude af Vandet. Henimod Midnat begyndte Skibet at synke i Ismasserne, et sikkert Tegn paa, at Presset aftog; men Støjen, der som en Torden kom rulende mod os fra den nordlige Horizont, vedvarede. Trykkets Retning havde imidlertid forandret sig.

Den 24de laa vi endnu indfattet som en Juvel i Isbæltet nær Ballenyøerne. Omendskønt alt var i god

SYDKORSET
under den heftige Isskruning 23de Januar 1899 ved Ballenyørne.

Behold, begyndte dog Tvivl stundom at snige sig ind i mine Tanker, om hvor vidt jeg burde have søgt Balleny-øernes Kyster. Den svære Is laa ubevægelig som Evigheden rundt om »Sydkorset«, medens en bidende Østenvind gav os en Ide om, hvad en antarktisk Vinter mulig-

Sælskydning fra Bougsprydet.
(Fotografi)

vis kunde have at byde paa. Det var jo allerede sent paa Sommeren, ja næsten Høst, Nætterne begyndte allerede at blive dunkle, og ny Is begyndte at lægge sig i de aabne Kanaler. Jeg følte, som om jeg blev gammel i Løbet af nogle faa Timer, medens jeg stod i Tønden og spejdede ud over den ubevægelige Isslette.

Den 26de løsnedes Isen noget, og vi satte Maskinen i Gang for at faa flyttet os til en lidt bedre Plads, men

der var kun Rum nok til at løbe rundt i Ring, Henimod Aften aabnede der sig imidlertid lange Kanaler mod Nord, og jeg besluttede da efter Raadslagning med Kaptejn Jensen at styre tilbage nordover igen i den Hensigt at søge at bryde gennem Isbæltet længere mod Øst. Der var liden Tid, og der maatte risikeres meget.

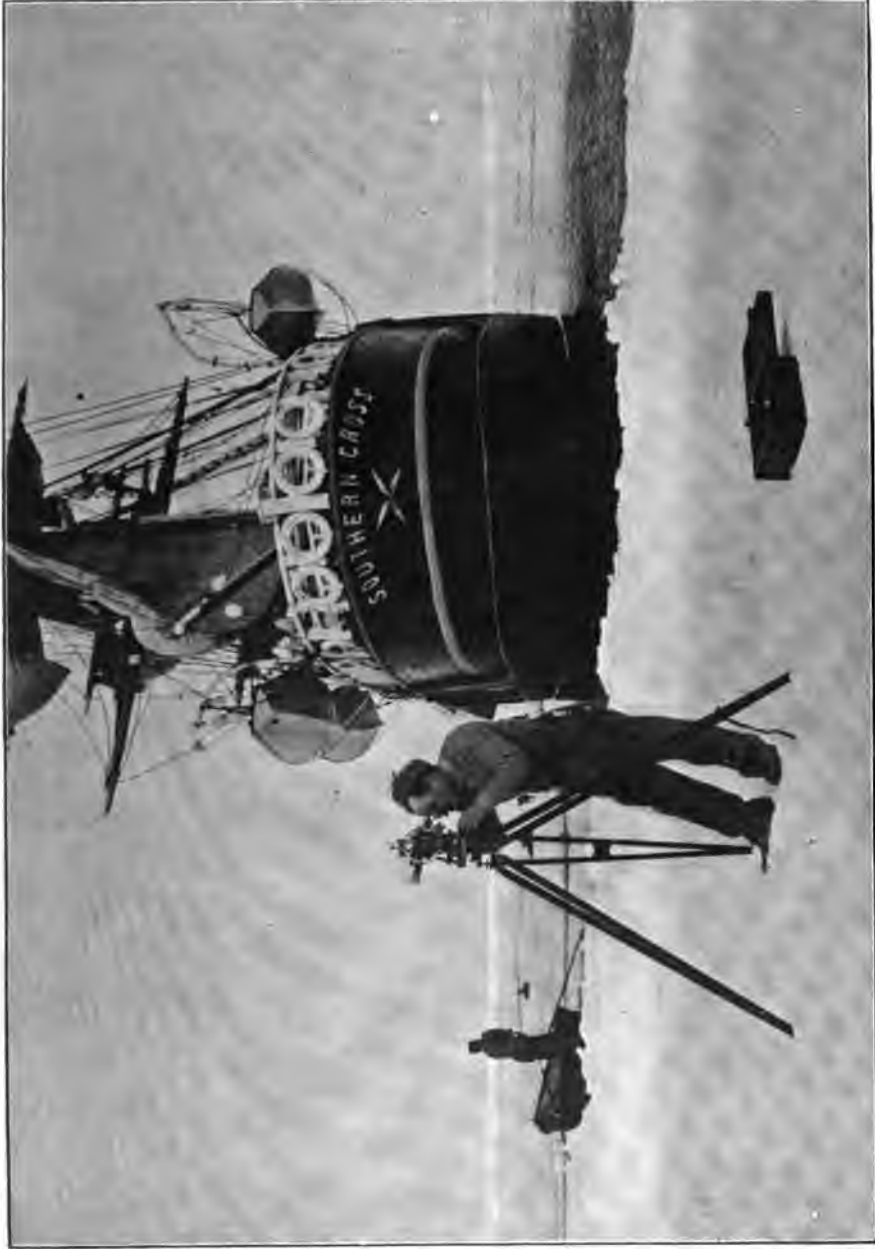
Den 27de befandt vi os i 66° 35' sydlig Bredde og 166° 8' østlig Længde. Vi forsøgte nu igen forcere sydover, da Aabningerne mod Nord var blevne lige saa haab-

løse, som de før var mod Syd. Klokken 8 næste Morgen krydsede vi den sydlige Polarcirkel. Vi var paa dette Tidspunkt omgivne af en Række Isfjælde af en Højde, der varierede fra 150 til 200 Fod.

Den 28de syntes vor Stilling igen at være haabløs med Is, der lukkede paa alle Kanter. Vi var nu i Længde $165^{\circ} 53' 45''$ Øst. Om Eftermiddagen tog vi i en Klare en Dybvandstemperatur paa 500 Favne, der gav $1,8^{\circ}$ Celsius. Om Aftenen saa vi en Ø mod Syd 37 Vest omtrent i en Afstand af 35 Mil.

Mandag den 30. Januar var vi i $66^{\circ} 45\frac{1}{2}'$ sydlig Breddede og $165^{\circ} 24'$ østlig Længde. Vi fik to Øer at se, den ene mod Syd 20 Vest, omtrent 30 Mil borte, den anden mod Syd, 80 Vest, omtrent 70 Mil borte. Vore Middagsobservationer var den Dag udmærkede.

Det Land, der laa Syd 80 Vest, var uden Tvivl den Gruppe, vi saa den 12te, og som bestod af 3 Øer, der laa tæt sammen, og strakte sig fra $66^{\circ} 33'$ sydlig Breddede og $162^{\circ} 38\frac{1}{2}'$ østlig Længde til $66^{\circ} 58'$ sydlig Breddede og $162^{\circ} 32'$ østlig Længde. Paa Grund af den svære Landis var det os ogsaa denne Gang umuligt at nærme os Øen. Distancerne kunde vi jo blot gætte, saa at Øernes Beliggenhed kun tilnærmelsesvis kunde bestemmes. Men med Hensyn til Francesøen, saa var vi vistnok ikke mere end 30 Mil fra den, saa at den Beliggenhed, jeg angiver for denne Ø, er mere korrekt. Den ligger i $67^{\circ} 13'$ sydlig Breddede og $164^{\circ} 59'$ østlig Længde. Omendskønt Vejret var overordentlig klart, var vi ikke i Stand til at finde den anden Ø, som Kaptejn Ross nævner at have set (og som han kalder Smyth-Island) paa dette Sted. De Øer, som observeredes i Syd 80 Vest, og som vi antog for at være de nordligste i Ballenyøerne, er de højeste, idet de er to Gange saa høje som de sydlige. De mest karakteristiske Mærker er 5 store Kupler. Længst mod Nord skraaner Landmassen mod Horizonten under en Vinkel af omtrent 30° , og den sydligste Del under omtrent 17° . Francesøen hæver sig paa Midten til en meget stor Højde, som ender i

Borchgrevink tager Observationer med Theodolffen.
(Fotograf)

et skarpt afskydende Fjæld paa Østsiden, medens den synker gradevis mod Søen paa den vestre Side.

Den 1. Februar laa vi igen fast, hver Dag nye Skuffelser med tykt Snedrev og bidende Vind fra Syd.

Den 2. Februar klarede Vejret ved Midnatstid, og fra Tønden saa jeg Toppen af Francesøen, den syntes at have en helt anden Form fra den Stilling, jeg nu saa den.

Savio med Hundene paa Isen.
(Fotografi)

Den 3. Februar var det Fougners Geburtsdag, og da vi fremdeles laa stille, benyttede vi Anledningen til at hygge os ved et Glas Toddy i Salonen, medens Musikdaasen gentog de Toner, vi allerede dengang begyndte at kende altfor godt.

Den 5. Februar blæste der igen en Storm med Snedrev, men vi opdagede nu atter aabne Kanaler mod Nord, og igen blev »Sydkorset« vendt for at forsøge at finde aabent Vande og Gennemfart nordpaa.

Den 6. Februar laa »Sydkorset« tæt ved et mærkeligt Isfjæld. Det var tre høje, spidse Pyramider af krystalklar Is, der steg op fra en Slags Platform, der kun var 10 Fod over Havfladen. Solstraalerne legede i Isens Prismer og frembragte de utroligste stærke Farver, der forandrede sig, eftersom Solen sank.

ET MÆRKEBLI GT ISFJELD
(E. Dilleßen, efter Skitser og Fotografier)

Tæt her ved var det, vi mistede en gammel trofast Kammerat, en af vore faa ægte Grønlands-Hunde. Det var gamle ærværdige Bedstefader, som vi kaldte ham, der her endte sine Dage. Han havde været med paa Løjtnant Pearys store Marsch over Grønland, da Astrup var med, saa havde han fulgt denne til Norge, hvor jeg fik ham, og saa sejlede den da med mig over Ækvator til Australien og fulgte mig endda ind i den antarktiske Ispak. Men her var det Bestemmelsen, at

En trofast Kammerat.
(Fotografi)

»Bedstefader« skulde ende sin Rejse. Han druknede vistnok; han var gammel og havde lidt meget under den slemme Medfart, han fik i de hylende 40 Gr., da Is og Væde var Dagens Kost. Han led meget af Gigt efterpaa, og hvem af os genlevende er det forøvrigt, som ikke fra Tid til anden ved et Ryk i Lemmerne erindres om Polarhavets Bad. »Bedstefader« havde en svær Pels, og naar den blev vaad, var den tung og havde mange Gange truet med at trække »Bedstefader« under, naar han faldt i, og det gjorde han ofte, thi Synet var blevet daarligt paa hans gamle Dage. Vi sørgede over den Gamle, der havde forstaaet at skaffe sig Respekt ved sine Tænder og store Erfaring, og Venner havde han ogsaa vundet paa Sæljagt med sin fine Næse.

Den 8. Februar bevægede Isen sig i store Dønninger

og aabnede sig i Kanaler, saa at det lykkedes os at arbejde nordover. Om Eftermiddagen sprang der op en stærk Storm, og Isen trykkede igen sammen, og der laa vi fast som før i $66^{\circ} 7\frac{1}{2}'$ sydlig Bredde og $164^{\circ} 47'$ østlig Længde. Den 9. Februar tiltog Stormen, indtil der blæste en rygende Orkan med tæt Snefog, der snart begravede os. Ved Aftenstid klarede det. Ud paa Natten

Begravet i Sne.
(Fotografi)

bedagede Vejret sig, Isen aabnede sig mod Nord, og med fuld Damp arbejdede vi os nu mod Nordøst.

Den 11. Februar saa vi aabent Vande i alle Retninger og styrede Sydøst til Øst. Vinden sprang nordlig med store Underdønninger. Om Aftenen talte jeg 90 svære Isfjelde fra Tønden i vor umiddelbare Nærhed. Mandag den 13. Februar befandt vi os i $67^{\circ} 13'$ sydlig Bredde og $173^{\circ} 7'$ østlig Længde, der var aabent Vand saa langt som Øjet kunde naa. Den graa og sorte Albatros viste sig saavel som Mollymawk'en.

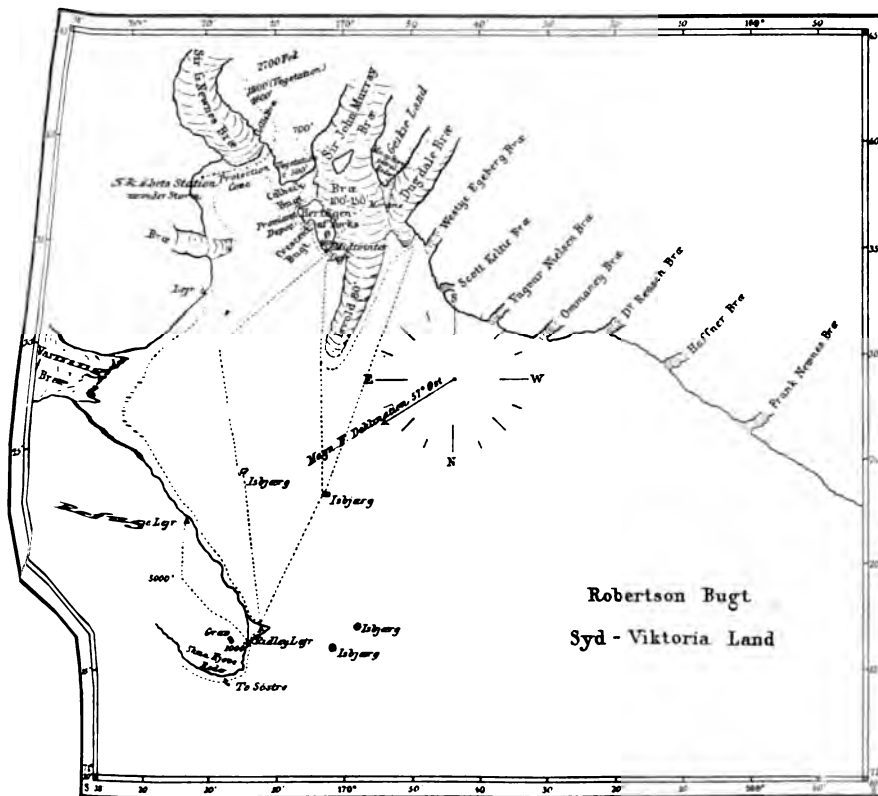
Den 14. Februar befandt vi os i $69^{\circ} 14'$ sydlig

Bredde. Der var en hel Del Isfjælde rundt omkring paa alle Kanter, næsten alle firkantede som store flydende Forter. Flere store Albatrosser og Mollymawk'er sejlede omkring Skibet. Klokken 8 om Aftenen løb vi igen ind i Pakken, og straks blev Fuglene væk med Undtagelse af den hvide Petrel.

Den 15. Februar 1899 kan vi ikke have været meget langt fra det store ukjendte Land, men der rejste sig en frygtelig Storm, og vi maatte kaste »Sydkorset« paa Vejret for to Stumper. Dæk og Rig var bedækkede af Is, Søsprøjten lagde sig overalt, og store Istappe hang ned fra Underræerne. Stormen vedvarede Natten og hele næste Dag, men næste Aften fik vi det første Glimt af Sydpolarlandet at se. Dets høje klippefulde Kyster viste sig endnu uklart og kun fra Tid til anden i Mellemrummene mellem de stærke Snebyger. Hele Natten holdt vi det gaaende for smaa Sejl og med Dampen oppe uden at turde nærme os mere til Landet i det haarde Vejr. I Løbet af den 17de bedagede Vejret sig imidlertid noget, og endelig om Aftenen lykkedes det os at løbe ind i Robertson Bugten, der ligger sydvest for Kap Adare.

Kapet tegnede sig mørkt og skarpt imod Polarlandskabet og strakte sig op til en Højde af 5000 Fod. Det danner den ydre Spids af en meget lang men smal Fjældryg, der strækker sig nordover fra Admiralitetsfjældene. Mod Vest saa vi Mount Sabines mægtige Kuppel, der stod i et rosenrødt Skær. Vi var nu i $71^{\circ} 18'$ sydlig Bredde og $170^{\circ} 9'$ østlig Længde. Variationen var 56° Øst og Inklinationen 86° og $34'$. Den lave triangulære Halvø, der strækker sig vestover ud fra Kapet, og som jeg havde opdaget i 1894, fik vi ogsaa snart Øje paa. Paa Afstand saa den saa liden og uindbydende ud under de høje, nøgne Fjælde, at de af mine Mænd, der var bestemt til at følge mig i Land for at overvintre, udbrød: »Er det der, De foreslaar at opslaa vor Hovedlejr, saa tror vi, det er bedre, vi sender Breve hjem med Skibet og sige Farvel for altid«. Det var et Øjeblik, som altid vil forblive i vor Erindring, da vi sagte og forsigtig-

stigt følede vor Vej med Loddet nærmede os den lave Strand. Paa dette Fastland havde intet Menneske før levet. Her skulde vi leve eller dø under Forhold, som var en uaabnet Bog for Verden.

Kort over Robertsonbugten.

TREDJE KAPITEL. SYDPOLARLANDET.

SKIBET FORLADER OS. 10 MAND I ET NYT LAND.

Klokken 11 om Aftenen den 17. Februar 1899 faldt for første Gang et Anker ved det sidste ukendte Fastland paa Kloden. »Sydkorset« lod sit Anker falde ved Syd-Victorialand i 10 Favne Vand. Før Sprøjten fra det faldende Anker havde faaet Tid til at fryse, tordnede vore fire Kanoner, medens 31 entusiastiske Mænd lod Hurra paa Hurra lyde i den kolde klare Luft, og Ekkoerne vandrede ind i det nye Land og døde gradevis hen langt inde mellem de mægtige sneklædte Tinder.

Jeg lod en lille Sejldugsbaad sætte ud og tog med mig Bernacchi og Lappen Savio. Det faldt os vanskeligt at lande, da Søerne i lange Drag vadskede op og ned paa Strandbredden. Vi ventede, til en rigtig stor Bølge kom, og saa roede vi alt det, vi kunde, indover mod Landet. Midt i en hvid Skavl skylledes vi i vor lille Nøddeskal ind over Stranden. I det Øjeblik, Baaden stødte med sin flade Køl, sprang vi alle ud, før Bølgen fik Tid til at gribe os og føre os med tilbage.

Halvøens Kyst
(Fotografi)

Vi bar da Baaden op i Sikkerhed paa Stranden, og Bernacchi blottede sit Hoved og ønskede mig hjertelig til Lykke med at have opfyldt Ekspeditionens første Formaal og naaet det store, ukjendte Land.

Nogle faa Pingviner var endnu tilbage paa Halvøen og vandrede uroligt omkring. De var vistnok i Færd med at forberede sig til Afrejsen nordover før Vinterens Komme. Allerede langt til Søs havde Ammoniaklugten fra Guano-dyngerne mødt os, og Lugten var meget stærk, da vi kom ind paa Stranden.

Kapet syntes meget mere isfrit, end da jeg første Gang saa det i Sommeren 95. Dengang forekom det mig, at der var flere Fod Is og Sne paa Toppen, nu var det ganske mørkt og bart. Den Halvø eller flade Strand, hvorpaa vi landede, syntes at være omtrent i samme Tilstand, som da jeg traadte paa den i 1895, kun her og der laa smaa Isflækker. Grunden var gulbrun, væsentlig dækket af et tyndt Lag Guano. Ovenpaa Guanoen laa utallige Hobe af Smaasten.

Min første Visit i Land var kort, og vi vendte øjeblikkeligt tilbage til »Sydkorset.« Det gjaldt at benytte

Muut   Evans   Kleveland

Fougner

Ellefsen

Colbeck

Borchgrevink

Savio

EFFER LOSNINGEN.
(Fotografi)

det gode Vejr. Bugten var for Øjeblikket nogenlunde isfri, og det var vigtigt paa denne sene Aarstid kun at holde Skibet i den farlige Stilling nær Land saa kort som muligt. Skulde en Storm nemlig rejse sig fra Nord eller Vest og staa ind paa Kapet, vilde vi løbe megen Risiko. Jeg vidste, at Bugten i Løbet af en Timestid kunde blive fyldt med Pakis.

Vi laa nu til Ankers omtrent et Par Hundrede Alen fra Land. Jeg turde ikke risikere at lægge Skibet nærmere, baade paa Grund af den udsatte Stilling, og paa Grund af Dybderne, der ingenlunde var skikkede for »Sydkorset«, hvis Havet skulde blive oprørt.

Den 18de begyndte vi at losse. Vi bragte alle Kasser, alle Instrumenter, alle Sække, alle Hunde, Proviant for tre Aar, 20 Tons Kul og Tømret til de smaa Træhytter ned i vore smaa Hvalbaade og roede det derefter til Land. Ved Kysten var imidlertid Dragsugen saa stærk, at vi ikke kunde bringe de dybt ladede Baade op paa den lange flade Strand, hvor Vandmasserne uafladelig rullede i urolige Slag. Vi maatte da vade ud til Baadene og paa vor Ryg bære hver Kasse, hver Sæk med Kul, hver Slæde, kort sagt alt vort Udstyr i Land.

I henved 10 Dage maatte vi arbejde i Isvand op til vore Hoffer. Jeg tror nok, at baade den ene og anden af os fik en Del af vor Rheumatisme i de Dage.

Den 23. Februar blev vi pludselig forstyrret i vort Arbejde af en meget stærk Storm fra Sydøst. Stormen tiltog hurtig i Styrke, og den havde i Løbet af nogle Timer antaget Orkanens Karakter med tæt Snefog.

»Sydkorset« laa da et Par Kabellængder fra Strandbredden. Mod Øst steg det mørke Kap op med sin lodrette sorte Væg, der forsvandt i Snefoget foran vor Boug. Lige agter for os laa tre mindre Isfjælde. Adskillig Drivis var kommet ind i Bugten. Barometret sank hurtigt kort før Stormen, men gav saa lidet Varsel, at jeg ikke fik Tid til at faa de Mænd ombord i Skibet, der netop da arbejdede i Land. Her havde de udelukkende et Lappetelt til at beskytte sig imod den ryggende Polarstorm.

En Del Føde havde de jo, men skulde Skibet blive ødelagt, vilde de Landsattes Stilling have været meget haabløs.

Selv var jeg ombord paa Skibet. Kaptajn Jensen var lykkeligvis i sidste Øjeblik kommet ombord.

Allerede før det blev mørkt havde Snedrevet skjult den lille Halvø og vore Kammerater derinde for os. Vi havde to store Ankere ude med megen Kjætting. Omendskjønt vi laa saa nær og tildels i Læ af Klipperne, og skjønt Vinden kom fra Sydøst, saa blev der alligevel stor og urolig Sø i Bugten, hvor vi opholdt os.

Eftersom Mørket kom paa, tiltog Stormen. Det regnede med smaa og store Sten, der kom fra Kapets stejle Overflade. Enkelte Stene var en Tomme i Gjennemsnit. Klokkeren 10 begyndte vi at drive for vore Ankere, omendskjønt vi allerede havde faaet Damp op og gik med halv Fart forover for at støtte Ankrene.

Klokken 11 blæste det saa stærkt, at det var med Vanskelighed, vi kunde gaa paa det isbelagte Dæk, Søsprøjten stod over »Sydkorset« fra for til agter. Kaptejn Jensen og jeg var paa Broen Klokkeren halv tolv, da den ene Kjætting sprang, og vi hurtig begyndte at drive i de svære Søer. Det var første Gang, jeg saa Kaptejn Jensen raadvild. Mod Nord i Sneket vidste vi, at Halvøen laa, agter i den Retning vi drev, havde vi, før det blev mørkt, set tre store Isbjerge, der vistnok alle stod paa Grund.

Klokken 12 blev Kaptejnen og jeg enige om, at vi maatte kappe Riggeren. Vi havde da Udsigt til med Maskinen at faa landsat »Sydkorset« og saaledes faa reddet noget af vor Proviant og Udstyr. Men der var ingen, der kunde komme op i den isbelagte Rig, og det blæste med sliig Styrke, at vi maatte krybe paa alle fire omkring paa Dækket. Det hylede i Riggeren, og det var kun i Læ af Kahytten, vi kunde faa gjort os forstaaelige for hverandre.

Alt beroede nu paa vor Maskine. Jeg husker godt, da jeg den Nat gik ned i Maskinrummet, hvor de to

prægtige Fyrbødere arbejdede med febrilsk Iver, idet de skuffede Kul ind paa Ildstedet for at faa Damptrykket bragt saa højt op som muligt. Selv der nede kunde man knapt høre hverandre tale paa Grund af Orkanens Brøl.

»Driver«? spurgte Maskinist Olsen, og begge Fyrbødere standsede deres Arbejde for at høre mit Svra. Da

Johanesen Been Olsen

»Sydkorset«s Maskinrum.
(Fotografi)

jeg fortalte dem om vor farlige Stilling, og at nu alt beroede paa Maskinen, arbejdede de alle med dobbelt Kraft.

Hvert Øjeblik kunde vi vente at blive slaaet mod Klipperne eller blive knust imellem Isfjældene.

Da Damptrykket var drevet op til, at Kjedlen ikke kunde taale mere, blev Propelslagene hurtigere, »Sydkorset« syntes at være blevet et levende Væsen, medens Hjerteslagene i Maskinrummet var blevne saa stærke, at man følte dem over hele Skibet.

Det lykkedes at faa et nyt Anker ud, og med Maskinen gaaende for fuld Fart drev vi kun langsomt ud mod de truende Isfjælde.

Imod Dagbrækningen løjede Stormen heldigvis noget af, og vi bevægede os nu atter langsomt op mod de perpendikulære Klipper ved Kapet. Her stod der nogle ensomme Klippesøjler ude i Søen, et Hundrede Fod fra Fjældvæggen. Da Barometret igen begyndte at falde, og Stormen atter øgede, søgte vi at sætte to Staaltraadskabler fast i disse Klippestykker for derved at kunne holde vor Stilling i Tilfælde af, at Orkanen skulde gjen tage sig. Men dette var et farligt og anstrængende Arbejde. Det var da Oscar Bjarkø tilbød at udføre det sammen med to Kammerater, Hans Nielson og Hans Johnson.

I den korte vanskelige Sø arbejdede disse kjække Gutter sig op til Klippen. Med den yderste Spænding fulgte vi deres Bevægelser, da de nærmede sig Klippen, medens Baaden i et Øjeblik var ved dens Top og i det næ-

ste Øjeblik flere Fod nede i Dybet. Baaden hævede og sænkede sig og syntes hvert Øjeblik at skulle blive kastet mod Klippen og knust. Imidlertid hoppede Oscar Bjarkø med en Line op paa det isbelagte Klippe stykke. De to andre roede saa ud til Skibet for at hente en tynd Line, der var fastgjort til de Staaltraadstrosser, der skulde bringes ud til Klippen, hvor Bjarkø sad og ventede.

Det var nogle sure Minutter for Bjarkø. Søen sprøjtede over ham og truede et Par Gange med at skylle

Oscar Bjarkø.
(Fotografi)

ham ned fra den glatte Klippe. Han frøs dygtigt, da de to kom med Baaden og bragte ham Linen. Saa krøb da ogsaa en af de andre Matroser op paa Klippestykket, og saa halede de midt i Søsprøjten fra Polarhavet de tunge Staaltraadstrosser ud fra »Sydkorset« og fik lagt de store Løkker rundt om Klippesøjlen, der var omtrent 8 Fod i Diameter. «Sydkorset» var dermed bragt nogenlunde i Sikkerhed.

Kyst i Robertsonbugten.
(Fotografi)

Imidlertid var de Medlemmer, som tilbragte Natten i Land, komne ombord med en anden Hvalbaad, og de fortalte om, hvad de havde gennemgaaet under Orkanen.

De havde maattet lade sig sne ned under Lappeteltets Dække og havde da faaet sammenskrabet en Del tunge Kasser, hvorpaa de sad den lange Nat, men hver Gang Orkanen rigtig tog i, saa lettede Kasserne sig med dem, og de ventede hvert Øjeblik at blive blæst til Søs. De havde nok ogsaa frosset en god Del den Nat.

Losningen blev nu fortsat med fuld Kraft, men den 26. Februar fik vi igen en meget stærk Storm fra Sydøst. De to Lapper var de eneste, der var i Land i de-

res Telt, medens vi red Stormen af udenfor Kap Adare, hvor der lige under Klipperne var forholdsvist smult, og hvor kun nu og da de stærke Kastevinde fra Fjældtoppen slog ned og susede i »Sydkorset«s Rig. Senere dampede vi helt op til Enden af Robertson Bugten, hvor en uhyre Bræ med et stærkt Fald naar Søen.

Medens vi laa her og ventede paa godt Vejr, udsendte jeg vor første Landekspedition, der naaede 3000 Fod op paa den Fjældryg, der ligger vesten for denne store Bræ. Paa denne korte Udflugt fandt Deltagerne Vegetation helt op til 3000 Fods Højde. Det var vistnok udelukkende Lavarter, men en Del nye kunde nu lægges til de to Arter, jeg opdagede i 1895. Den geologiske Samling, de medbragte, var ogsaa interessant. De havde fundet store Kvartsstykker, graa Skifer og porøs Basalt.

Efter lykkeligt at have faaet vor første lille Landekspedition ombord igen, søgte vi tilbage til Halvøen ved Kap Adare, hvor vi nu af al Kraft tog fat paa at opsætte og indrette de smaa Træhuse, vi havde medbragt fra Norge*).

Den antarktiske Høst var stærkt fremskreden, og Stormene tiltog i Styrke. Der kom stadig mere og mere Drivis ind i Bugten. Jeg var bange for, at Skibet skulde blive indespærret. Hvis det, som Planen var, skulde naa tilbage gennem Pakisen, før denne lukkede sig, var det nu paa høje Tid at faa det afsted fra Kap Adare.

Det gjaldt om hurtig at bringe Resten af Udstyret til os, der skulde overvintre ved Kapet, i Land, og vi arbejdede haardt med Losningen, for at det skulde lykkes. Jeg selv medregnet var vi ialt 10 Mand, som skulde søge at udforske Sydpolarlandets Hemmeligheder under en Overvintring. Det var betydelige Mængder af alle Sorter Proviant og Udstyr, der krævedes, for at saa mange Mænd med nogenlunde Tryghed

*) Disse Hytter, der viste sig fortrinlige i alle Dele, blev forarbejdet ved Strømmens Trævarefabrik i Norge.

OBSERVATIONER OMBORD PAA SKIBET, MEDENS LOSNINGEN
FOREGIK VED KAP ADARE

Febr.	Kl. 9 Formiddag				Kl. 9 Eftermiddag				Middel 9a + 9p 2	Ekstremer		
	Lutens Tempe- ratur	Vind	Skyer	Havets Tempe- ratur	Lutens Tempe- ratur	Vind	Skyer	Havets Tempe- ratur		Min.	Maks.	
18	÷ 1,9 S.E.	3,5	Stratus	10 ÷ 0,9	÷ 3,1	Vindstille	0	Stratus	10 ÷ 1,6	÷ 2,5	÷ 3,1	÷ 1,2
19	÷ 1,7 E.N.E.	4	Stratus	9 ÷ 1,2	÷ 3,3	S.S.W.	3	Stratus	10 ÷ 1,1	÷ 2,5	÷ 3,9	÷ 1,5
20	÷ 3,7 S.S.W.	2	Nimbus	10 ÷ 0,9	—	—	—	—	—	—	÷ 5,0	÷ 1,8
21	× 2,1 S.S.W.	2,5	Stratus	10 ÷ 1,0	÷ 2,6	Vindstille	0	Stratus	10 ÷ 0,7	÷ 2,3	÷ 2,8	÷ 1,0
22	× 1,9 S.W.	3,5	Cirro-Stratus	3 ÷ 1,0	÷ 2,6	S.E.	4	Stratus	10 ÷ 1,1	÷ 2,3	÷ 3,7	÷ 1,7
23	× 3,1 Vindstil.	0	Stratus	8 ÷ 1,1	÷ 4,8	Vindstille	0	Nimbus	10 ÷ 1,2	÷ 3,9	÷ 5,8	÷ 1,9
24	× 3,1 N.N.E.	1	Stratus	5 ÷ 1,7	—	—	—	—	—	—	—	—
25	—	—	—	—	÷ 5,6	S.E.	4	Stratus	1	÷ 1,7	—	÷ 6,7
26	÷ 3,9 S.E.	5	Cirro-Stratus	4 ÷ 1,6	÷ 4,3	S.E.	5	Stratus	10 ÷ 1,6	÷ 4,1	÷ 5,8	÷ 3,8
27	÷ 5,8 E.N.E.	4	Stratus	2 ÷ 1,8	÷ 5,9	E.S.E.	3	Stratus	1	÷ 1,4	—	—

Bemærkninger: D. 20nde Sne Kl. 3 Em. Hæftige Vindstød Kl. 5 Em. D. 23de Sne Kl. 9 Em.

Kap Adare

Deklination 55°49,4' Øst

Inklination 86°2,6'

Endnu større Inklinationer fandtes paa Rejsen længere mod Syd. Den største Værdi, der observeredes, var 88°26', der fandtes d. 6. Febr. paa Kysten af Wood Bay ved Foden af M-Melbourne, 74°23' sydl. Br. 164°3' østl. L.

skulde blive i Stand til at se en Vinter af ukjendt Streghed imøde. Med Nød og næppe fik vi alt bragt i Land til rette Tid.

Den 2. Marts havde jeg bestemt som yderste Termin for »Sydkorset«s Afrejse fra Kap Adare. Hundene og de sidste Proviantkasser var komne i Land. Vi, der skulde blive tilbage, gik nu efter en hjærtelig Afsked med vore Kammerater fra Borde. Foruden mig selv var det Dr. *Kløvstad*, Løjtnant *Colbeck*, *Bernacchi*, *Hanson*, *Evans*, *Fougner*, de tvende Lapper *Savio* og *Must* og *Kolbein Ellefsen*, som forlod »Sydkorset« og drog i Land for at overvintre paa den smalle Kystbræmme ved Foden af Kap Adare.

Kl. 2 om Eftermiddagen hejste vi det engelske Unionsflag, som Hertugen af York havde skænket Expeditionen, paa en høj Flagstang ved Hytterne, Det hilstes med Hurraraab og med Salut fra »Sydkorset«, hvor det norske Flag vajede under Gaflen.

Saa lettede de derude. Røgen væltede op af Skorstenen mod den mørke skyfulde Himmel. Skruen sattes igang. Og langsomt, men senere hurtigere og hurtigere, stod »Sydkorset« bort fra Kap Adare.

Det var med blandede Følelser, at vi ti Mand, der stod tilbage paa den øde Kyst, saa Skibet fjærne sig ud mod den nordlige Horisont. Vor isolerede Stilling paa Polarlandet, 2000 Mil syd for det australske Fastland, uden noget Middel til at kunne komme bort, blev os først rigtig klar, da vi saa »Sydkorset« dampe bort medførende vore Ønsker og Hilsener til den nordlige Halvkugle.

Hvad var vor egen Bestemmelse? Hvad vilde hænde »Sydkorset« i det kommende Aar? Vilde det være muligt for os at opholde Livet ved Kap Adare? Vilde de Forhold, vi maatte leve under, og de Naturkræfter, vi skulde trodse, ikke blive for stærke for menneskelig Energi og Udholdenhed? Hvis »Sydkorset« blev knust i Isen paa Tilbagevejen, hvor længe skulde vi da blive her ved Sydpolen?

• Sydkorset forlader os. — Det første Hus paa Sydpollandet.
(Fotografi)

Alle disse Tanker stormede ind paa os, da vi stille gik tilbage til Hytterne, efter at »Sydkorset« var blevet opslugt af Mørket.

Men det strenge Arbejde med at gjøre alt færdigt til at møde den antarktiske Vinters Angreb optog os snart igen aldeles og forjog alle andre Tanker.

De to smaa Træhuse, vi skulde bo i, var hver 15 Fod i Kvadrat og fra Gulv til Loft 8 Fod høje.

Da Hytterne var fuldstændig opbyggede, valgte jeg den nordlige til Beboelseshus og den sydlige til Oplags-hus for Proviant og Udstyr. De laa 12 Fod fra hverandre, i lige Linie fra Nord til Syd.

Vi havde allerede haft gode Prøver paa Vindens Styrke under Storm, før »Sydkorset« forlod os, og vi tog straks alle Forholdsregler mod de rimeligvis endnu haardere Vinterstorme. Vi havde bragt 4 store Ankere i Land, dem gravede vi ned i Gruset ved Hytterne, dernæst satte vi solide Staaltraadstrosser fra Tagene ned til Ankrene og stagede saaledes Hytterne fast ned til Jorden.

Men for videre at bryde Kraften af Vinden fra Syd-øst, der strygende henover det 5000 Fod høje Kap, faldt ned over os med vældig Styrke, konstruerede vi et stort Skraatag paa Hytternes østre Side.

Skraataget gik fra Tagryggen lige ned til Jorden og dækkede ogsaa Mellemlummet mellem Hytterne. Det støttedes af to svære Rundholter, som vi havde taget i Land fra »Sydkorset«.

Rummet mellem Hytterne blev paa Vestsiden ligeledes dækket med et Skraatag og med en Væg, i hvilken vi anbragte en Dør, der, for at vi kunde faa den op under Snefog, gik indad paa sine Hængsler.

Vort Skraatag gav os, foruden at beskytte os mod Vinden, betydelig mere Rum til Proviant, til Kul og til Slæderne og Skierne. Vi kunde nu gaa fra den ene Hytte til den anden uden at maatte udsætte os for Vejret.

Havde vi ikke forsigtigvis fortøjet vore Huse til Jor-

den og med det store Skraatag brudt Vindens værste Kraft, vilde vi utvivlsomt have taget Luften fat under Vinterstormene. Ingen af os glemmer den første rigtige Vinterstorm, der traf os. Hytterne skælvede og rykkede i Fortøjningerne, medens Anamometret paa vort Tag snurrede med utrolig Hast. Vi ventede hvert Øjeblik, at Staaltraadstrosserne skulde springe, og at vi selv

Hytterne med deres Skraatag.
(Fotografi)

sammen med Hytterne skulde forlade terra firma. De første Snestorme begravede os snart under Dynger af Sne. Paa Vestsiden laa der hurtig 10 Fod høje Sne-masser. Paa Østsiden, hvor Vinden stod paa, var der længere snebart.

Saasnart vi var færdige med Hytternes Indretning, konstruerede vi ved Hjælp af Lappeteltet et magnetisk Observatorium. Det gjaldt om at holde et saadant Observatorium fjærnt fra alt Metal, der kunde forstyrre Magnetnaalen. Omendskønt Teltet lod meget tilbage at ønske med Hensyn til Rum og Varme, saa viste det sig i mange Dele som et praktisk Arbejdsrum for Bernacchi og Colbeck. Men Klipperne var magnetiske, og

Sydlyset, saa vel som hyppige Storme gjorde det ofte nødvendigt at indstille Arbejdet; med sjælden Udholdenhed og Aarvaagenhed greb imidlertid de to dygtige magnetiske Observatører de Anledninger, der gaves, og værdifulde Observationer belønnede deres Udholdenhed.

En Thermometerkasse blev opsat omtrent 600 Fod fra Hytterne. De meteorologiske Observationer blev udførte i Overensstemmelse med Reglementet for en første Klasses Station og saa nøjagtigt og regulært som muligt. I ni Maaneder af Aaret blev Aflæsninger taget hver anden Time fra Kl. 9 Formiddag til 9 Eftermiddag, og i de tre Vintermaaneder Juni, Juli og August, blev Observationerne taget hver anden Time Dag og Nat. Des-

Thermometerkassen.
(Fotograf)

uden havde vi, som allerede nævnt, selvregistrerende Instrumenter, der gav os Barograf- og Thermografkurverne.

Naar man tager i Betragtning, at vort eneste Værelse, om Beboelseshytten kunde kaldes saa, kun var 15 Fod i Firkant og 8 Fod højt, saa havde vi faaet det indrettet ganske hyggeligt. Den værste Ulempe var, at Luften blev temmelig daarlig, naar alle tre Døre var lukkede. Paa den vestre Væg havde vi et lidet Vindue

med dobbelte Glas og udenfor en tyk Trælem, der i Vintertiden beskyttede mod Snetrykket. I Taget havde vi en stor firkantet Lem, der førte op til et lidet skraat Loft. Deroppe havde vi Proviant og Medicin, der ikke maatte fryse. Vort Bibliothek var ogsaa forvaret der.

Vore Køjer var byggede af Træ, den ene ovenover den anden, langs med Væggene. Paa Doktors Raad

En hyggelig Stund i Hytten.
(Fotografi)

lukkede vi dem helt og havde kun et lidet Hul i hver dækket med et Tæppe, hvorigennem vi kunde krybe ud. Det var nødvendigt, sagde Doktoren, for nogle Mennesker undertiden at kunne være alene, og Rigtigheden af dette mærkede vi snart.

Naar vi havde lukket os inde i vore Køjer, saa befandt vi os i et Rum, der med Hensyn til Hygge og Udstyr kunde maale sig med en moderne Ligkiste. Men dette Arrangement viste sig at være godt. I Løbet af den antarktiske Nat blev vi saa kjede af hverandres Ansigter, at jeg ofte kunde se et af Medlemmerne først stikke en forsigtig Pionerfinger ud fra sin Køje og løfte

lidt paa Tæppet, der dækkede, for at se, om noget forhadtt Ansigt viste sig, og var der da allerede et Hoved ude for at snappe efter frisk Luft, saa faldt Tæppet hurtigt ned, som om det havde været Medusas afskaarne Hoved, han havde set.

I det vestre Hjørne af Opholdsrummet havde vi et stort Komfur paa fire Hjul. Fra dette gik et Jernrør op gennem Taget som Skorsten. Naar vi fyrede rigtig op, saa blev der varmt i Hytten fra Loftet og til i Højde med vore Hofter, men ved Gulvet var der koldt. Noget bedre blev det, da Sneen havde begravet os, da var der aldeles ingen Træk, og den eneste Luft, der kom ned til os, var igennem Skorstensrøret og igennem den Tragt, der gradevis dannede sig i Sneen, og som var den eneste Indgang til vort lille Hjem. Til Brændsel brugte vi enten Kul, Ved eller Spæk. Træet var der jo kun lidet af, saa vi benyttede det sjældent uden som Optændingsmiddel. Spæk fik vi af de mange Sæler, der var paa Stranden, før Isen lagde sig.

Vi spiste ogsaa Kjødet af de dræbte Sæler, men Sælkød smagte os ikke i de første Dage, medens vi endnu havde Erindringen om vel tillavet Oksekjød og Faaresteg. Senere fandt vi Smagen bedre.

Den 13de Marts havde vi $\div 5,5^{\circ}$ Cel. Fra den Tid af havde Temperaturen hurtigt Fald, og Isen lagde sig i Robertsonbugten, men brød igen op, naar en ny Storm rejste sig.

Jeg ventede utaalmodig paa, at Isen skulde blive stærk nok, til at vi kunde vove en Slædetur over den frosne Sø til den vestre Side af Havbugten.

Imidlertid begyndte vi nøjagtigt at undersøge vor lille Halvø og Kap Adares høje Fjældmasser bag ved os og besteg Kapet, foreløbigt til en Højde af 3670 Fod som indiceret af Aneroidbarometret.

Paa Halvøen laa der mange smaa Indsøer. De fleste var fyldte med fersk Vand. En enkelt med brakt. Ved Kysten fandt vi flere døde Sæler, der maa have ligget der i aarevis, og i den tørre, kolde Luft havde de

holdt sig ligesom Mumier. Enkelte af disse Sælmumier var utvivlsomt Rester af den hvide Sæl. Forøvrigt laa der overalt Pingvinknogler, mest Skeletter af unge Pingviner, der var dræbte af Skuamaagen (*Megalestris-Maccormicki*). Denne Maage var tilstede i stort Antal ved vor Ankomst til Kap Adare; den er omtrent dobbelt saa stor som en Krage, er i Reglen mørkebrun, men varierer noget i Farven, mange var ganske lysebrune. Det er meget frække Fugle, og de angreb os ofte. Jeg skal senere i min Beretning fortælle en Del om

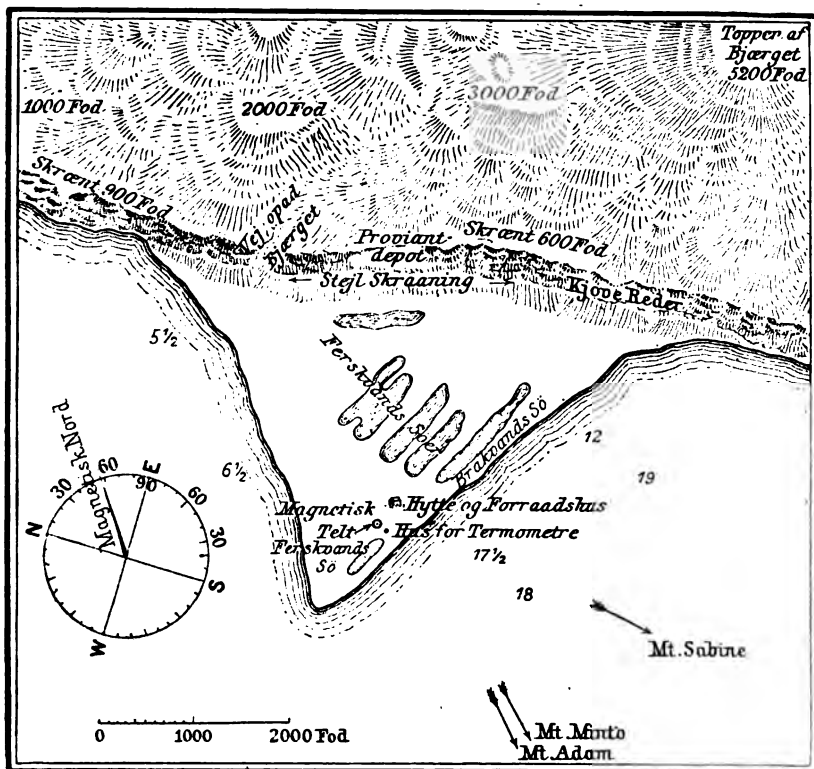

Indse paa Landtungen.
(Fotografi)

deres Liv og Egenskaber. De er saa uadskillelige fra Pingvinerne, paa hvilke de snylter, at vi fik langt bedre Anledning til at studere dem et Aar senere, da Pingvinerne var komne tilbage til deres Rugepladser.

Kap Adare bestaar af en stor basaltisk Klippe, der stiger stejlt op fra Søen i næsten perpendikulære Vægge, indtil 900 Fod. Derpaa strækker den sig med jævn Skraaning opad i omtrent en engelsk Mil, men stiger derfra under en Heldning paa mellem 60 og 70 Grader op til 5000 Fods Højde. Saavel nede paa den lille Halvø som paa Toppen af Kapet dannede Grunden store Bølger af Basaltgrus. Disse er sikkert skabt ved den Bræ, som engang bevægede sig over Kapet, men som nu har trukket sig vestover, hvor den hvert Aar sender uhyre Isfælde ud i Havbugten.

Utvivlsomt var den Halvø, hvor vi havde bygget vor Pionerlejr, ogsaa blevet til ved Gletcherbevægelsen. Den gamle Bræ har bragt Grus fra den porøse Basaltklippe ud i Søen paa den vestre Side af Kapet og gradevis grundet op, indtil den lille Halvø nu er vokset til tyve

Kort over Halvøen ved Kap Adare.

Fod over Havfladen paa sit højeste. Bræerne er jo ikke andet end Isfloder. De udfører Floders Funktioner i Isregionerne. Sagte men med uhyre Kraft bevæger Isdækket sig henover Fjældgrunden og river med sig de løsere Dele saa vel som haarde Klippestykker. Alt fører den med sig, men en Del Grus bliver skudt til Side og danner Morænerne paa disse Polarflodernes Bredder.

Den 18de udrustede vi den første lille Ekspedition fra Lejren med det Formaal at undersøge Toppen af

Kap Adare. Jeg tog Fougner og Colbeck med mig, vi bragte vort Udstyr op over de stejle Klipper, idet vi bar alle Instrumenter, Provianten og Sovesækkene paa Ryggen. Det blev paa denne Aarstid tidligt mørkt, og da Natten begyndte, slog vi Lejr i en Fordybning mellem to af Grushøjderne paa Toppen af Kapet.

Opper Kap Adare.
(Fotografi)

Vi havde imidlertid næppe faaet opsat vort lille Silketelt, før de første Stød fra en kommende Vinterstorm holdt paa at blæse baade os og vort Udstyr over Klipperne og ned i Afgrunden, der ikke var mange Meter fra os. Vi fik stukket vore Sovesække ind i Silketeltet, lidt Mad fik vi ogsaa bragt med os, men saa var Stormen over os. Vi var krøbet ind i vore Sovesække og laa paa Bunden af vort Silketelt, medens Telttaget laa som et Dække over os. Nu begyndte en Krig mellem os og Vinden. Vinden søgte at føre os over Klipperne, og vi søgte at gjøre os saa tunge som muligt. Her blev vi Natten over, medens Vinden uaf-

ladeligt rev i Silkedækket. For at faa lidt Luft maatte vi ogsaa holde den ene Ende af Teltet oppe, medens vi sad i vore Soveposer. Saa stærk var Vinden den Nat, at den tilsidst arbejdede sig ind imellem de fine tæt-sluttende Traade i Silken, og om Morgenens kunde vi se igennem den dobbelte Silke, hvorpaa Vinden uafledelig havde trykket.

Ryggen af Kap Adare.
(Fotograf)

Den næste Dag blæste det fremdeles med stor Styrke og stærkt Snefog, der stak som Naale i vort Ansigt. Vi bandt os sammen med et Alpetoug og steg forsigtigt ned over Styrtingerne. Snefoget og Kulden gjorde, at vi kun med Vanskelighed kunde drage Aanden. Vi følte ved denne Lejlighed som ved mange lignende Tilfælde en stærk Kvalme.

Nede paa Halvøen ved Hytterne havde Vinden haft en Hurtighed af 87 engelske Mil i Timen, og hvor vi var den foregaaende Nat, havde den naturligtvis raset med endnu større Voldsomhed.

Vi fandt, at Skind var det eneste praktiske ydre Dække under slige Storme. Vinden gik tværs igennem

almindeligt Tøj. Selv efter at vi havde begyndt at bruge Skindklæder, saa følte vi som Stik af Naale der, hvor Sømmene i Skindet havde aabnet sig lidt, saa Vinden kunde komme ind.

Den sidste Storm havde igen brudt Isen i Bugten, og vi blev nu for en Tid rolig i Hovedlejren. Dels arbejdede vi paa at lave Skindklæder for Vinteren af Sæl-skind, dels maatte vi udbedre al den Skade, som den sidste Storm havde foraarsaget. Desværre havde Vinden ogsaa ødelagt den ene af vore store Hvalbaade. Den var 16 Fod lang, meget tung og solid. Ikke destomindre havde Vinden grebet den, og som en Fugl var den blevet baaret af Sted gennem Luften over Halvøen, indtil den med frygtelig Kraft var blevet slynget ned ved Næsset og knust. Vi fandt kun Resterne af den. Vi havde nu kun en Hvalbaad og nogle smaa sammenfoldelige, tynde Sejldugsbaade tilbage.

Ved den sidste Storm var der paa Strandbredden blevet opskyllet en Del Søstjerner. Disse var de første Repræsentanter fra Grundtvandsfaunaen ved det antarktiske Fastland, som vi fandt. Det var jo ogsaa en Overraskelse for os som senere for den videnskabelige Verden, at der ikke blot eksisterede Liv i Søen ved Polarlandets Kyster, men endog en meget rig Fauna. Vor Opdagelse paa dette Felt omvæltede en gammel vedtagen Teori.

De magnetiske Arbejder fortsattes nok saa reguleret i disse Dage. Basaltklipperne tiltrak imidlertid Magnetnaalen paa Grund af Tilstedeværelsen af Mineraler.

Endnu var der adskillige Sæler ved Kysten, og vi havde altid i de Dage Sælkjød nok til Hundene. Vi fik ogsaa Lejlighed til at studere deres Liv paa Strandbredden, hvor de laa dovne og frydede sig over, at der endnu var aabent Vande.

Bernacchi, der var en udmærket Fotograf, var altid paa Færde med sit Apparat.

En Dag var der en overordentlig smuk Sæl paa

Strandbredden, som tiltrak sig hans Opmærksomhed, og han var ikke sen til at faa vort største og bedste Apparat ud fra Hytten.

Livlig som altid og ivrig efter at sikre sig et godt Billede bad han Sælen om at vaagne op, prøve at smile og gav den alle andre Slags Opfordringer, han huskede fra Civilisationens professionelle Fotografer.

»Se glad ud«! udbrød han og sagde i det samme til Løjtnant Colbeck, at han skulde sparke lidt til den. Selv krøb han i en bøjet Stilling med et stort Fløjlsdække over Hovedet og holdende Fotografiapparatet foran sig, idet han stirrede paa Sælen gennem Apparatets Øje, henimod dens Hoved, indtil han kun var nogle faa Skridt fra den.

»Se glad ud!«
(Fotografi)

Løjtnant Colbeck sparkede til Sælen.

Den vaagnede, saa det enøjede Uhyre foran sig, og med et Brøl styrtede den mod Apparatets Linse.

Nu var Situationen forandret. Det var Sælen, der havde skabt et Billede af Bernacchi, der laa paa Ryggen med Benene i Vejret, men trofast holdende Apparatet i Vejret med Hænderne, medens Fløjlsdækket barmhjertigen dækkede hans Ansigt og derved sparede ham for at se vore skadefro Smil.

Den 2den April blæste der en meget stærk Storm, hvis Maximumshastighed var 82 engelske Mil i Timen; der føg adskillig Sne, men den blev ikke liggende ude paa den flade Halvø. Dog havde der snart samlet sig 12 Fod Sne i Læ af Hytten. Snesamlere var et ubrugeligt Instrument ved Kap Adare, da Sneen mest føg over, og

den Del, som faldt i, gav ingen nyttig Information med Hensyn til det gennemsnitlige Snefald.

Flere af os begyndte i denne Tid at lide af Smerter i Øjnene, specielt led Hanson adskilligt og maatte bruge Snebriller.

Den 19de April opdagede Dr. Kløvstad en dyb Hule i Fjældet, som strakte sig ind i selve Kapet i en Længde

Den dybe Hule i Kap Adare.
(Fotografi)

af omtrent 50 Meter. Hulen var overordentlig vakker, da Væggene var bedækkede med Iskrystaller, og lange Istappe hang ned og mindede om en Stalaktithule.

Vi undersøgte den nøje og fandt, at den var dannet af Søen, som ved sine Slag havde bortvasket de blødere Basaltdele.

Der herskede stor Uro i Robertsonbugten i hele April. En Dag frøs den og var isbelagt, en anden Dag brød Stormen Isen op og drev den til Søs. Strømforskelene syntes ogsaa at have forandret sig fra Høsten af, og undertiden syntes hele Bugten at staa ligesom i et Kog ved Strømraset. Vandet syntes at komme

rundt om Kapet fra Syd og krydse Aabningen til Havbugten hen til den vestre Klippebred. Her bøjede da Strømmen af og fulgte Admiralitetsfjældenes Retning sydøstover, indtil den naaede Enden af Robertsonbugten, hvor den igen drejede af og flød op til Kap Adare forat træffe vor lille Landtunge. Strømmen syntes saaledes at have fulgt Bugten rundt, før den igen drog til Havs. De mest urolige Hvirvler opstod da, naar Strømmen, efter at have gaaet Bugten rundt, igen traf sine egne Vandmasser, der strøg vestover.

Det var interessant at studere denne Strømsætning, og det var let paa Grund af Ismasserne, der fulgte den. Store Isfjælde kom sejlene ind i Robertsonbugten, hvor mange af dem naaede Bunden og blev staaende; men mindre Isfjælde fulgte Strømraset helt rundt.

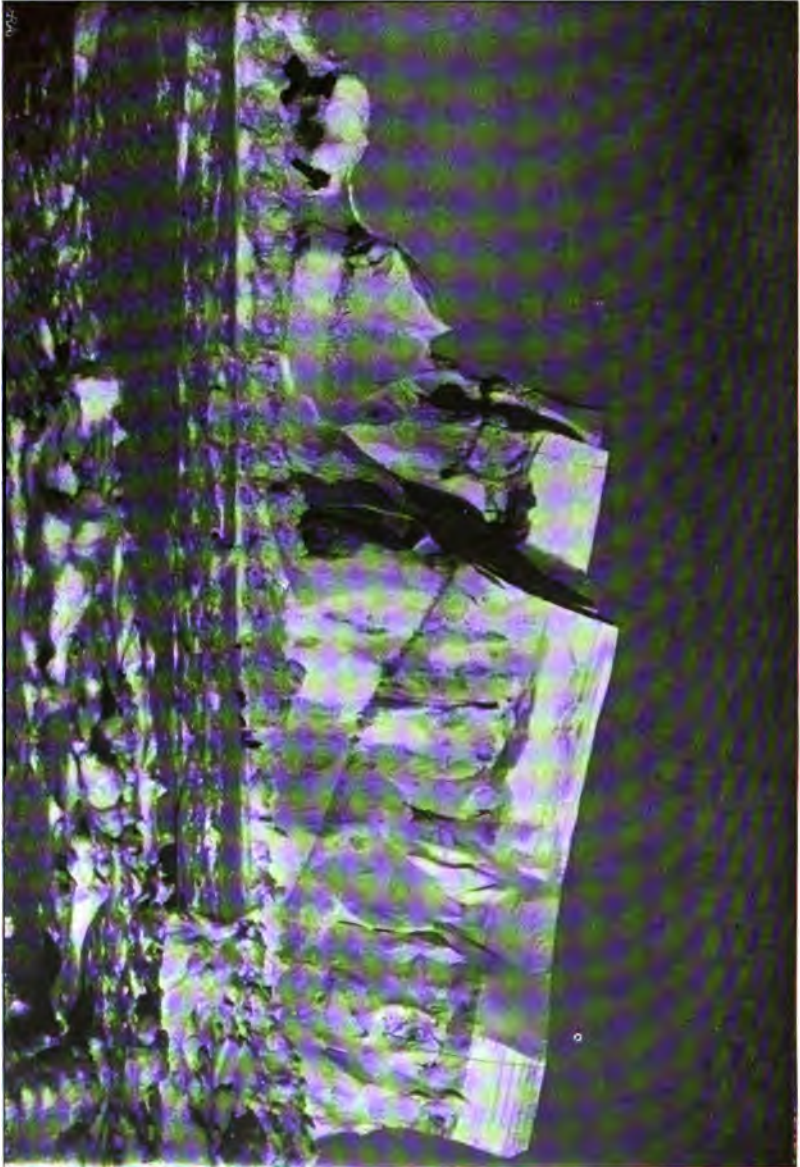
De Isfjælde, vi saa, lignede ofte store flydende Forter. De var fra 2—300 Fod høje, aldeles flade foroven. De øverste 20—30 Fod af Fjældet bar tydelige Mærker af de periodiske Snefald, som havde lagt sig paa Bræen, og som nu var blevet til Is, ligesaa haard som den blaa stratificerede Bræis, hvoraf Fjældets Hovedmasse bestod. De forskellige Lag af Sne kunde tydeligt skelnes.

Naar vi tog i Betragtning, at disse Isfjælde havde mere end otte Gange saa meget af deres Volumen under som over Vandet, saa var det let at forstaa, at mange af disse Naturens Mesterværker stødte paa Grund i Havbugten.

Vi saa dem ofte bevæge sig tilsyneladende imod baade Vind og Strøm, ja ofte løb de med et Par Miles Fart imod den rygende Storm og tilintetgjorde for vore Øjne og for bestandig den absurde Teori, at det skulde være Vinden, der bestemmer Retningen af Isfjældenes Bevægelser. Det er den herskende Strøm, der har Tag i den største Del af Isfjældet, som bestemmer Retningen af dets Rejse.

Det hændte, at den øvre Strøm løb en Vej, og den herskende Understrøm en anden, og derfor saa det

Isfjeld, der pløjede sig frem gennem Ismarken.
(Fotograf)

undertiden mærkeligt ud, naar Fjældet stævnede imod den Strøm, vi kunde se. Selv da Isen havde lagt sig, bevægede disse Fjælde sig undertiden uafhængigt omkring og pløjede Ismarkerne op, medens Isblokke, der vejede mange Ton, væltede til Side som Skum for deres glitrende Bouge. En usynlig Kraft drev disse Sydpolens Udsendinge nordover ind i mildere Egne, hvor de hurtigt smeltede og døde i de nordlige Havstrømmes varme Omfavnelse.

Af yderste Vigtighed er det da at kunne bestemme de herskende Havstrømme paa den sydlige Halvkugle, de, der dirigerer Isfjældenes Bevægelser. Mange af de Skibe, der sejler ud fra Evropa til Kapstaden i Sydafrika eller rundt til Indien og Australien og derfra vender tilbage rundt Kap Horn, møder disse farlige Sydpolens Forposter. Mange Skibe, der bliver borte, uden at vi hører noget om deres Skæbne, kolliderer vistnok med Isfjælde. Netop derfor vil et Strømkort over de sydlige Farvande have stor Betydning for Navigatørerne i de Regioner.

Den 22de April laa der $2\frac{1}{2}$ Fod tyk Is i Havbugten vest for Kap Adare. Vi havde længtes efter at komme af Sted paa vor første Slædetur og efter at faa udført en Del Kortlægning før Vinterens Komme. Nu besluttede jeg at følge den østre Side af Robertsonbugten og muligen naa Havbugtens Indre, hvor alt var ukendt. Vi fik da travlt med at pakke Proviant, lægge Seler paa Hundene og gøre alt i Stand til vor første Slædetur.

Jeg tog med mig Fougner, Bernacchi og Lappen Savio, Proviant for 20 Dage og 20 Slædehunde. Foruden Instrumenter og det sædvanlige Udstyr, Silketelt, Soveposer og Ski, medbragte vi en liden Sejldugsbaad, der egnede sig udmærket for Slædeture, da den kunde slaas sammen som en Bog og var meget let.

Vi forlod Lejren Kl. 11 og arbejdede os fremover paa Isen i svære Skruninger, indtil Mørket faldt paa. Men Isen blev tyndere og tyndere, eftersom vi kom fremover, saa vi maatte bevæge os med megen Forsigtighed,

og det var med stor Vanskelighed, at vi henad Aften naaede en ganske lille Strandbred, der havde dannet sig i en lille Bugt af Kystens lodrette Klippevægge.

Den lille Strand, hvor vi opslog vort Silketelt, var omtrent 20 Fod bred og ikke mere end 4 Fod over Havfladen, den havde Form af en Halvmaane, der vender den konkave Side udad. Grus var faldet ned fra de lodrette Klipper og dannede en skarp Skraaning fra Fjældvæggen ned til Stranden. Det øverste af Skraaningens laa omtrent 30 Fod over Vandet. Bagved stod Fjældvæggen 500 Fod ret i Vejret og hang ud over den lille Strandbred, som var aldeles afskaaret til begge Sider af de stejle Klipper.

Jeg tog første Vagt, medens de andre krøb ind i Teltet for at sove. Pludselig kom et Vindstød, saa nok et, og saa var Stormen paa os. Kl. 7 brød Isen op i Bugten, og Søsprøjten stod over os.

Der var ikke et Øjeblik at spille. Vi fik netop Tid til at trække vor Proviant op over det Skraaplan, som strakte sig op til Klippevæggen, før Havet stod i et Kog paa den lille Strand, hvor vi et Øjeblik før havde haft vort Telt.

Paa Toppen af dette Skraaplan, hvor vi nu stod eller rettere hang, havde der imidlertid dannet sig et Slags Galleri. Sneen var blæst imod Fjældside og var blevet kastet tilbage omtrent 4 Fod. Herop havde Søsprøjten naaet og dannet en solid, men glat Iskant. Paa dette lille Galleri, mindre end 30 Fod over Havfladen, opslog vi nu vort Silketelt.

Men før vi fik bragt alle vore Sager i Sikkerhed, led vi meget af Frost. Vi var allerede ved de første Søer blevet gennemvaade, og Vandmasserne, som væltede ind over Skraaningens, sendte uafladeligt deres Fraade over os.

Vi halede og drog i de tynde, isbelagte Touge, indtil vore Fingre ikke længer formaaede at rette sig ud. Vor Stilling syntes for Øjeblikket haabløs, og Vejret tiltog for hvert Minut i Heflighed.

Vore Slædehunde stod i Klynger oppe paa Isgalleriet og hylede omkap med Stormen. De syntes alle at forstaa Situationens Alvor. Vi havde ikke engang faaet Tid til at tage Selerne af dem.

Snart var vi alle bedækkede af Is, Mennesker, Hunde, Slæder og Telte, ja ogsaa vor Proviant; paa alt hang der Istappe. Vor Sejldugsbaad, som laa sammenslaaet paa Skraaningen, blev indkapslet i et formeligt Ishylster.

Isskraaningen, der reddede os.
(Fotografi)

Ved Hjælp af Ski og Stave og ved vore tunge Slæder sikrede vi vort lille Silketelt paa det højeste Punkt paa Skraaningen. Vi fik to Soveposer ind i Teltet og forsøgte at lave et varmt Maaltid. Men al Sne og Is nær os var salt, og vort lille Kogeapparat i en sørgelig Tilstand, og saa krøb vi da ind i Sovesækkene og sugede paa frosne Sardeller for at stille vor Hunger. Vi maatte skiftes til at holde Vagt to og to 6 Timer ad Gangen. Stormen hylede hele Natten igennem. Vi, som gik Vagt, havde ti Fod at bevæge os paa. Der gik vi da frem og tilbage, frem og tilbage for at holde os vaagne. Kulden

og Væden af Søsprøjten, der uafsladelig føg over os, virkede ganske lammende, saa vi maatte anstrænge os for ikke at falde i Søvn. Vi frøs, saa Tænderne hakkede sammen. Jeg husker, at Savio, der gik Vagt sammen med mig, fra Tid til anden sang Salmer, og uafsladelig spurgte han, hvor mange Klokker var, indtil han tilslut segnede om i Pjæsken sin og snorksov med det samme.

Om Morgenen efter Stormen.
(Fotografi)

Om Morgenen var Havbugten isfri. Luften var graa og grættet, og Søerne gik med hvide Skavler, medens Kastevindene, som slog ned fra Fjældet, dannede uhyre Vindroser lige under dets Fod. Foreløbig maatte vi blot se til at blive paa Skraaningen og kunde for Øjeblikket intet udrette for at slippe bort.

Den næste Dag om Eftermiddagen sprang Stormen heldigvis mere østlig, og Søerne vaskede ikke over saa meget som Dagen før. Da Vinden hen ad Aften omsider lagde sig, var der ingen Is i Sigte, og da det blev klart Maaneskin med høj Barometerstand, beslut-

tede jeg at sende Fougner og Lappen Savio af Sted med Sejldugsbaaden, som kunde høre to, for at naa Lejren og muligvis skaffe Hjælp. I hvert Tilfælde var der paa denne Maade Udsigt til, at to af os kunde blive reddede. De fik Proviant og Udstyr, og saa tog vi Afsked med hverandre. Bernacchi og jeg kunde længe følge Aareslagene fra det lille Fartøj, der blinkede i Maaneskinnet paa det stille Hav. Tilsidst forsvandt det bag en Odde, og vi søgte vore Soveposer alene med vore alvorlige Tanker.

Vi var trætte af Arbejde og Spænding, Dønningernes Spil paa Stranden dyssede os snart i en Slags Søvn. . . . Pludselig laa jeg lysvaagen. Hvorfor vidste jeg i Øjeblikket ikke. Men det gik snart op for mig. Det var Stilheden, som havde vækket mig. Smaabølgerne ved Stranden syntes med et at være sovne, de havde endt deres Historier.

Jeg kiggede ud af Teltet. Isen var drevet ind i Havbugten. Det vil sige en Slags Grød af opmalet Is, der laa sejt og ubevægelig, saa langt Øjet kunde naa i Maaneskinnet.

Jeg vækkede Bernacchi. Snart var han ligesaa vaagen som jeg ved Tanken om Fougners og Savios mulige Skæbne i den lille Sejldugsbaad.

Baaden maatte sikkert være bleven greben af Ismasserne, og var den det, saa vilde alt være forbi: Sejldugen taalte ikke mange Stød. Den lille Baad med de to Mand vilde snart ise sig selv ned under den lave Temperatur i Luft og Vand.

Vi tilbragte nu to lange, bedrøvelige Dage paa den lille Isskraaning, Tankerne søgte forgæves en Udvej. For os laa Oceanet, bag os den lodrette Fjældside. Taalmodighed syntes den eneste Udvej, om noget skulde være tilstødt Sejldugsbaaden med de to. Vinteren stod jo forhaanden, og rimeligvis vilde Havbugten blive isbelagt igen. Taalmodighed og yderste Sparsomhed med Proviant!

Vi havde efterhaanden rettet vor Opmærksomhed

paa en Isvæg, der strakte sig fra vort Galleri nordover, og som syntes at fortsættes rundt om en fremspringende Pynt, der dannedes af en perpendikulær Basaltklippe. For at faa en større Udsigt mod Nord begyndte vi den anden Dag at arbejde os langsomt fremover paa

Paa Vej over Isskraaningen.
(Fotograf)

det stejle Skraa-plan ved at hugge Trin i Isen med Økserne. Da vi i Løbet af flere Timer havde hugget os nogle Hundrede Alen frem, viste der sig pludselig to mørke Pletter borte paa Isvæggen ved Pynten mod Nord. Gennem Kikkerten saa jeg snart, at det var Fougner og Savio, der i en Højde af 100 Fod over Havfladen meget langsomt hakkede sig frem over Isdækket.

Saasnart vi fik Øje paa dem, begyndte vi med fornyet Kraft at hugge Trappetrin i Isen med vore Økser henimod dem. Det var et langsomt og besværligt Arbejde. Trin for Trin kom de to mørke Punkter derovre ved Pynten i Nord nærmere. Vi maatte anvende den yderste Forsigtighed for ikke at træde fejl og styrte i Havet neden under os.

Da Savio og Fougner kom nærmere, kunde vi se, at de var udmattede, og kun med Vanskelighed fortsatte de deres farlige Gang henimod os.

Endelig efter flere Timers anstrængende Arbejde naaede vi vore Kammerater. De var temmelig forkomne, men efter at vi alle havde hvilet os nogle Øjeblikke staaende lænet mod Klippesiden, saa gik Tilbageturen til Teltet ad de allerede huggede Trin lettere for sig, og snart sad vi fire igen i Teltet paa vort lille isolerede Isplateau.

De var ganske rigtig blevne grebne af Isen i den lille Baad. I yderste Øjeblik havde de reddet sig paa en lille Strandbred, der lignede den, hvor vi saa nær havde tilsat Livet den Nat, da Stormen afskar os fra Retræte. I to Dage havde de levet under den væltede Sejldugsbaad. De havde reddet lidt Proviant, og lykkeligtvis overraskede de paa Stranden en Sælhund, som de dræbte og spiste, Spækket brugte de til Brændsel. Men deres Tilværelse havde ikke været misundelsesværdig i de Døgn.

Der havde ikke været Tale om at sove. De krøb ustandselig ud og ind under Sejldugsbaaden. Ud maatte de, hver Gang det lille Spæk-Baal begyndte at slukkes. Om Morgenen havde de ved Hjælp af den Isøkse, som jeg forsigtigvis havde medgivet dem paa Rejsen, begyndt at hugge Fodfæste i Issvullen mod Syd for om muligt at naa tilbage til os paa den anden Side af den stejle Pynt. Hele Dagen arbejdede de uden at turde forbruge noget af det lille Kvantum Proviant, de havde.

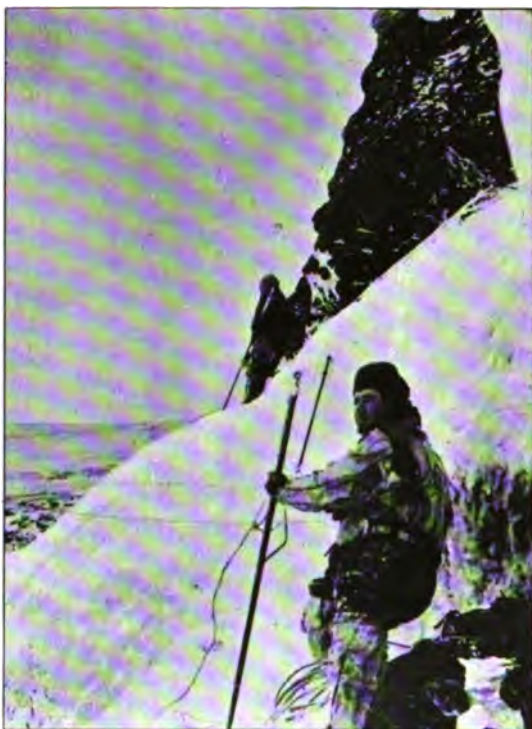
Da det begyndte at mørkne, var de ikke komne saa langt som til Fjældpynten, altsaa ikke en Tredjedel af Vejen til vort Telt og maatte forsigtig klatre tilbage ad de huggede Trappetrin i Isvæggen. Op og ned ad de gamle velkendte og vanskelige Steder, indtil de igen hungrige og forfrosne stod ved det udslukte Sælspek ved Sejldugsbaaden.

»Naa kommer den lange Natta« — »Naa kommer den lange Natta« udbrød Savio mismodigt, og saa vedblev han hele Natten med at forhøre sig om Klokkeslettet hos Fougner, flere Gange hver Time.

Den næste Morgen sent, men saasnart Graalysnin-

gen af den korte Dag mældte sig, klavrede de to Mænd ved Hjælp af Isøksen til det Punkt, hvor de havde sluttet Arbejdet Aftenen før og begyndte igen det langsomme Arbejde at hugge Fodfæste i Isvæggen. Sagte, med den yderste Spænding nærmede de sig Fjældpynten.

Et vanskeligt Hjørne.
(Fotografi)

Hvert Øjeblik, naar en ny Udsigt aabnede sig rundt et Fjældstup, ventede de at se en Afslutning paa Isvullen — en Afslutning paa deres Fremgang, en Afslutning paa deres Liv. Omsider naaede de den store Fjældpynt, der stængte for Udsigten sydover.

Det var efter at de havde klaret Pynten, at jeg opdagede dem i Kikkerten.

Efter at de havde sovet i 15 Timer uafbrudt i Teltet og vare kom-

ne lidt til Kræfter igen, fortalte de os, at de troede at have opdaget et Sted ved Klipperne nær den Strandbred, paa hvilken de var kastet i Land, hvor vi muligvis ved Hjælp af Økser og Toug kunde klatre op.

Hvor vi var, kunde vi ikke forblive. Efter at have holdt Raad begyndte vi da alle at arbejde os bort over den Isskraaning, ad hvilken Fougner og Savio havde naaet os.

Vi havde Alpetouget imellem os. Først gik Lappen

Savio, der allerede havde givet mig Bevis paa sin store Dygtighed i Fjældet, saa kom Fougner, saa Bernacchi og til sidst jeg. Efter et anstrængende Arbejde naaede vi Savios og Fougners Lejrplads; men for at komme did havde vi maattet hakke os op over Isen til en Højde af 200 Fod og saa ned igen til Havets Overflade.

Hundene havde forsøgt at følge med os. Stakkels

Dyr, trofaste Kammerater.

De mistede Fodfæstet paa den spejlglatte Skraaning, forsøgte i Fortvivlelse igen at faa det tilbage, men

styrtede saa med stigende Hurtighed ned over Isklippen og faldt i Søen.

Men der var det umuligt at svømme, og en efter en forsvandt de i den seje, flydende

Isgrød. — Da vi havde indtaget et hurtigt Maaltid paa Lejrpladsen, hvor Resterne af Sælen, ved hvilken Fougner og Savio havde bjærget Livet, endnu laa, undersøgte vi Revnen i Fjældvæggen. Der laa heri en Slags Issøjle, som førte op ad Fjældensiden. Under Midnatssolens Straaler var Varmen ved de mørke Klipper bleven saa stor, at Isen var smeltet, og gradevis gennem Tiderne havde der da dannet sig en Ismasse, der fyldte Revnen, en næsten lodret opstigende Isvej. Hvis det kunde lykkes os at klamre os fast til dens glatte Skraaning, kunde vi mulig gøre os Haab om at naa op over Fjældensiden til Plateauet ovenover.

Vi begyndte da med Isøksen at hakke os opover. Det var en Slags Isstige, vi lavede os. Gradevis, langsomt og forsigtigt steg vi opover med Alpetouget imel-

Vor Redningsvej.
(Fotografi)

lem os. Vi arbejdede os op mod en overhængende sort Klippe, der stak ud fra Ismuren, og hvor der syntes at findes Betingelser for en midlertidig Hvile.

Omendskønt vi havde begyndt vor Opstigning en Timestid efter Daggry, var vi ikke naaet længere end til den overhængende mørke Klippe ved Middagstid. Her fik vi som antaget Hvileplads. Og anstrængende havde Opstigningen været. Saa stejlt var det tidt, at hvor den ene stod med sine Fødder, der stod den anden med sit Hoved. Var en af os falden, saa var vi alle faldne og havde maattet dele vore stakkels Hundes Skæbne.

For Øjeblikket var vi i Sikkerhed, men videre Fremtrængen syntes at være umulig. Til begge Sider var der en Styrtning paa 60 Grader, der gik lige ned i Søen. Dette Stup bestod af et ganske tyndt Islag over glat Klippe. Det var umuligt her at faa hakket Fodtrin, og ret op kunde vi ikke komme paa Grund af den overhængende Klippe.

Mod Vest ragede der imidlertid et Klippestykke ud af Isdækket, lignende det, der hang over vore Hoveder. Det laa omtrent 35 Fod fra os og noget under det Niveau, paa hvilket vi befandt os. Men det syntes umuligt at naa det over den bratte Isskraaning.

Da var det, at Lappen Savio i et Nu opgjorde sin modus operandi!

Hvor vi stod, havde vi ikke Fodfæste nok til at støtte nogen med Alpetouget, og hvis en her faldt, saa vilde de andre absolut ogsaa være styrtede i Afgrunden. Alt dette maa være gaaet igennem Savios Hoved. Før jeg kunde faa Tid til at overveje Sandsynligheden af et heldigt Udfald af hans Plan, havde han frigjort sig fra Alpetouget og var i fuldt Spring henover Stupet paa den glatte Skraaning.

Alene ved sin Hurtighed naaede han til Fjældstykket paa den anden Side. Han faldt, mere end han løb til sit Bestemmelsessted. Da han havde fast Klippe under Fødderne, lagde han sig fladt ned paa Maven og

12

Savios Spring.
(Skitse af E. Ditlevsen)

skjulte Ansigtet. Jeg har altid siden undredes over, hvad Per Savio tænkte i det Øjeblik.

Kort efter fik vi kastet Enden af Alpetovet over til ham. Han fik gjort det fast omkring et mindre Klippestykke, og saa arbejdede først Fougner og senere Bernacchi sig over til ham. Men jeg, som kom sidst, forstod tilfulde Savios Fare. Jeg maatte jo løbe paa samme Vis som han, men jeg havde Alpetouget rundt om Brystet, saa Risikoen var for mig kun liden.

Fra det Fjældstykke vi nu var paa, krøb vi videre opad omtrent endnu et Hundrede Fod og naede den snefri Fjældgrund. Her var vi nogenlunde i Sikkerhed, men vi havde endnu 5000 Fod igen op til Plateauet, og da Stigningen varierede mellem 50 og 60 Grader, saa var det vanskeligt at faa Fodfæste, særlig da hele Bjærgsiden var dækket af løse Sten. Det var en anstrængende Tur. Men op kom vi da omsider, og langs Plateauets Rand naede vi tilbage til Kap Adare.

Overalt saa vi paa denne Tur Spor af fordums Bræbevægelse. Her og der stak Taarne op fra 10 til 15 Fod. De bestod af en haardere vulkansk Sammensætning, end deres Omgivelser havde været dannet af. Medens Bræisen havde revet det løsere Fjæld med sig, var de blevet tilbage. — Slig stod da disse Taarne og Søjler og fortalte uden Ord om, hvilke Kræfter her før havde hersket. De gav det hele Fjæld et fantastisk Udseende. Det var, som vi bevægede os i gamle Borgruiner. Disse Formationer er forøvrigt karakteristiske for flere Steder af Kysten saa langt ned som til de vældige Vulkaner Erebus og Terror.

Omsider stod vi da i Lejren igen, modtaget med glade Hilsner af vore Venner. De havde været meget ænstelige for vor Skæbne, da Isen brød op. De vidste, hvor vanskeligt det var at komme op paa Kystens stejle Klipper. Da Isen drev til Søs, medbringende de mange store Rullestene fra Kysten, gav dette yderligere Anledning til Ængstelse. Stenene blev nemlig set fra Lejren gennem Kikkerten og i den lange Afstand an-

tagne for at være os. En Del af de Hunde, vi havde haft med, drev ogsaa til Søs under Stormen og blev ligeledes set fra Lejren i Kikkert, medens de langt ude bevægede sig fortvivlet omkring paa de smaa Iskos, de drev paa.

I Lejren havde alle troet, at vi var i Færd med at drive ud i Oceanet, hvor vi sikkert vilde omkomme.

Colbeck, der havde Kommandoen under mit Fravær, havde straks forsøgt at faa Hvalbaaden — den eneste vi havde tilbage — i Søen for at komme os til Hjælp; men Havet var saa oprørt, og der var saa megen Is i Bugten, at det maatte opgives.

De havde tilsidst anset os for fortabte, Gensynet blev derfor meget hjærteligt.

Desværre fandt jeg ved min Hjemkomst, at Hansons Helbred var forværret. Han havde daarlig Appetit og havde kun liden Styrke i sine Lemmer. Han led stærkt af Hjemve, men dette gjorde vi vel paa en Vis alle. Hanson og Doktoren dog mest.

Polarlandets Ensomhed begyndte allerede nu af og til at gjøre sig gældende, men Arbejdet og de mange nye og mærkelige Fænomener og Forhold, som vi fik Lejlighed til at iagttage paa vor udsatte Observationspost, lagde dog snart igen fuldt Beslag paa vor Opmærksomhed og bragte vort Humør op. Først i Mørketiden, da alt Liv ligesom døde uden om os, begyndte det atter at knibe.

Allerede den 15. Marts havde vi første Gang set *Aurora Australis*, Sydlyset.

Lyset var meget stærkt og kom i tætte Bølger fra Sydøst bevægende sig mod Sydvest. Bølgerne syntes uafsluttelig at hente ny Lysstyrke fra Sydøst. Bevægelsen af de lange Straaler var meget hurtig. Undertiden syntes de at bevæge sig i afrundede Kurver, men pludselig skød blændende Straaler ned mod Jorden. Farven i det taagede men stærke Lys vekslede fra hvidt til grønt og gult. Undertiden syntes Lyset ganske at blive borte, men blev saa igen hurtig fornyet fra Øst. Fæ-

nomenet begyndte dengang Kl. 9,30 p. m. og ophørte Kl. 10,30. Kort efter bedækkede en mørk Cirrus-Stratus Sky Stjærnehimlen, og et Par Timer efter blæste der en rygende Storm fra Sydøst med en Hurtighed af 42 engelske Mil i Timen. Mærkeligt var det, at vi næsten bestandig efter at have observeret stærk Aurora fik Storm.

Den 17. Marts saa vi Aurora i Nord Kl. 9 p. m. Lyset strakte sig op til Zenith i en mægtig Bue og kulminerede i Lysstyrke over vore Hoveder. Kl. 9,45 forsvandt det igen. Den 7. April havde vi atter brilliant Sydlys. Stærke Lystraaler skød op bag Kap Adare og strakte sig henimod Centaur og Crux, de krydsede Meridianen omtrent 3 Grader nord for Zenith og bevægede sig da igen ned imod Canis Major og Orion. Bevægelsen var meget hurtig, og Straalerne brillante. De stærkeste Straaler havde et rødt Anstrøg. Fænomenet naaede sin største Intensitet Kl. 8,50 p. m. og forsvandt Kl. 9,10. Der var stærk Vind fra Øst-Sydøst. Temperaturen havde holdt sig paa $\div$ 6 Gr. Celsius, medens det blev noget mildere under den paafølgende stærke Vind fra Øst-Sydøst. Atter igen den 19. April viftede det mærkelige Lys over vor Lejr. Vi saa det først Kl. 7 p. m., og det var næsten forsvundet Kl. 7,30. Corona dannede sig i Zenith. Fænomenets Grænse laa ved Crux, Centaur, omtrent 10 Grader nord for Sirius og 5 Grader Nord for Orion. Der fulgte igen stærk Kuling fra Øst-Sydøst den følgende Dag.

Vi havde, som nævnt, tidlig fundet Spor af Grundtvandsfauna ved Sydpolarlandets Kyst. Det blev en Mærkepæl i Ekspeditionens Historie.

Jeg havde den Dag taget Hanson med mig, og vi vandrede langs Strandbredden af vor Halvø paa den nordvestre Side for at undersøge, hvad muligvis Havet havde opkastet paa Kysten under de foregaaende Stormdage.

Da stoppede vi pludselig. Foran vore Fødder laa 7 nydelige Søstjerner.

Det var et nyt Felt for Forskning, der her aabnede sig for os. Et nyt Felt for menneskelig Forskning overhovedet. — Den videnskabelige Verden havde ikke antaget, at noget Liv kunde eksistere ved Sydpolarlandets Kyster. Min Meddelelse til den geografiske Kongres i 1895 var nu stadfæstet.

Vi begyndte snart efter indgaaende Undersøgelser, ikke blot af Strandbredden men af Havbunden selv. Det blev et koldt Arbejde.

Vaade til Skindet, frosne Hænder med Udsigt til mere Gigt. Det mindede om de Dage, vi arbejdede med at skaffe vor Udrustning i Land fra Skibet. Men Belønningen udeblev ikke, vi vendte altid tilbage til Lejren med meget rige Samlinger af Polypus, Medusæ og andre

Vort første Fund af Grundtvandsfauna.
(Fotografi)

Arter af Invertebrata. — Senere gjorde vi flere Opdagelser paa samme Felt. Vi fangede Fisk. Det var en Festdag for os alle. Der fandtes altsaa virkelig en rig Grundtvandsfauna ved det antarktiske Fastland.

Den første Fisk blev fanget af Hanson, der i længere Tid havde forsøgt Snøret men forgæves. Alle Slags tænkelige Lækkerbidskener havde han brugt. Tilsidst anbefalede jeg »Pilken« med det Resultat, at vi snart havde sikret os fem forskellige Slags Fisk af en Længde fra 6—14 Tommer.

De vekslede i Farver fra grønne til brune og brunrøde. Nogle havde meget store Hoveder og var meget brede over Gællerne, medens andre igen var smalle og tilspidsede.

Jeg skal senere i denne Beretning dvæle nærmere ved de enkelte Arter og deres Særegenheder.

For os var Opdagelsen den Gang ikke alene af videnskabelig Interesse. Her havde vi muligvis fersk Føde for os. Vi, som saa længe udelukkende havde maattet leve af præserveret Føde, saa med stor Appetit paa de skinnende Fisk, naar vi med Forsigtighed satte dem paa Spiritus og Formalin.

Men snart fik vi støbt flere Pilke og fangede med dem en Mængde Fisk, flere end vi behøvede for vor Samling, og saa en Dag besluttede jeg, at et Forsøg

En Fisk fra Sydpolarhavet.
(Fotograf)

skulde gøres paa at spise dem. 12 Fisk blev omhyggeligt stegt, medens vi alle stod rundt og nød Lugten fra den ferske Fisk. Men for at være forsigtig, saa foreslog jeg, at vi skulde trække Lod om, hvem der skulde spise den første Fisk. De kunde maaske være giftige, og det var urigtigt at udsætte os alle for Faren! Saa trak vi da Lod med det Resultat, at vi alle begyndte at spise af Fiskene paa en Gang. Lugten var for fristende, og Længslen efter fersk Føde for stor!

I Reglen huggede vi Hul i Isen for at fiske, men benyttede ogsaa undertiden Sælernes Aandehuller, da det jo tog lang Tid at hugge igennem 6 Fod Is.

Men vi fandt kun faa Fisk i disse Huller, Fisken var bange for Sælen og holdt sig væk.

Undertiden hændte det, at medens vi saaledes sad og frøs og ventede paa Bid, og vore Tanker var Tusinder og atter Tusinder af Mile borte — paa den anden Side — under os — i Norge, saa blev vi pludselig vakte af vore Drømmerier af to store Øjne, der steg

op mod os fra det krystalklare Dyb. Det var en Sæl. Pludselig skød den op af Hullet i Isen og slog os næsten overende, medens vore Hunde, der laa og sov, hylede af Skræk ved at blive vækket paa denne Maade. Men før Hundene kom til Besindelse og fik Anledning til at angribe, slap Sælen sig lynsnart ned i Dybet igen, forundret over de Skabninger, den havde set.

Sælaandehul i Isen.
(Fotograf)

Da Vinteren indtraadte for Alvor, blev det vanskeligt for Sælerne at holde deres Aandehuller i Isen aabne. De fleste Sæler fandt vi i Aabningerne ved de mægtige Isfjælde, der som allerede nævnt ofte selv i den strængeste Vinter bevægede sig gennem Isbæltet, pløjende det op omkring sig. Naar et Isfjæld løb paa Grund, saa blev der store Aabninger ved dets Bouge, og her kom Sælerne op for at drage Aande.

For Resten havde de da ogsaa travlt ved de Aandehuller, de selv havde dannet. Medens de enkelte Sæler gerne benyttede særskilte Aandehuller i Isen, deres »private Lufthuller«, naar Isen var forholdsvis tynd,

saa maatte de slaa sig sammen for at holde Hullerne aabne, da Isen var bleven over 6 Fod tyk.

Kanske var det »Aandenøden«, der drev dem sammen, men umuligt var det heller ikke, at der blandt Sælerne ogsaa hersker en Slags Overenskomst med Hensyn til den fornuftigste »modus operandi« i Vintertiden.

Uafladelig kom en Sæl op og skvulpede rundt i den lille Vandflade. Og det lykkedes dem paa denne Maade at holde Hullet aabent, skønt Vandet paa denne Tid var tilbøjeligt til at krystallisere, naar det blot et Øjeblik var udsat for Kuldens Paavirkning. Det var f. Eks. med den yderste Vanskelighed, at vi kunde forebygge, at Vandet frøs inde i Hytten, naar vi fremkaldte vore Fotografier.

Som rimeligt var, opholdt hver enkelt Sæl sig ogsaa i Vintertiden længere Tid ved Aandehullet end Tilfældet var, da Sælhullerne var at finde næsten overalt. De snøftede og boltrede sig, saa Vandsprøjtet stod op af Hullet, næsten som »Hvalblaast«. De udlod ogsaa en gul, fed Væske, der flød paa Overfladen af Vandet, og som vistnok ogsaa bidrog sit til, at Vandet ikke frøs.

Det mærkelige var, at de forskellige Arter Sæler i Vintertiden benyttede samme Aandehuller, noget der sjældent eller aldrig fandt Sted, medens Isen var tyndere, og Sælerne saaledes mere kunde følge deres egen Tilbøjelighed.

I Regelen var de forskellige Arter af Sæler fjendtligt stemt imod hverandre, i Særdeleshed var den hvide Sæl (*Lobodon carcinopaga*) frygtet af de andre. De hvide Sæler sloges da ogsaa hyppigt med hverandre, og de fleste af dem bar store friske Saar og gamle Ar i Huden efter de lange kraftige Fangtænder, der udmærker denne Sælart. De var ikke saa ofte at træffe som Weddell's Sæl men var heller ikke saa lette af opdage paa den hvide Sne. Hvide som Mælk var de undertiden, men sædvanlig syntes de mere gulagtig i Haarene lige-

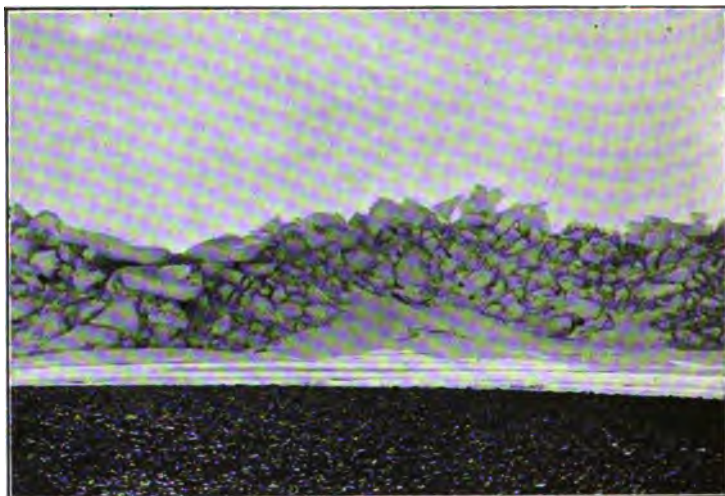

Den hvide Sæl. (*Lobodon carcinopaga*)
(Tegnet efter Fotografier af E. Ditlevsen)

som Isbjørnen. Deres Snude og Luffer var mørke, men dette kom af, at Haar manglede paa disse Steder. De var ubeskriveligt vakre, som de løftede sig fra Snekrystallerne, og maalte os med de dybe, mørke Blikke.

Om Aftenen den 5te Maj fik vi den første alvorlige Hilsen af Havisen.

Da vi netop havde sat os til Bords i vor lille Hytte. naede der os pludselig en forunderlig Lyd. Det var

En levende Ismur.
(Fotografi)

som en meget stærk Torden, der imidlertid ophørte hvert Øjeblik for saa igen at begynde med forøget Styrke. Hurtig tog vi vore Skindklæder paa, og da vi naede Døren, blev vi Vidne til et af Naturens mærkeligste Skuespil.

Nede ved den nordre Strand af vor lille Halvø rejste der sig en stor Mur af Is over 50 Fod høj. Den strakte sig omtrent en engelsk Mil fra Nord mod Syd. Den hele Mur bevægede sig mod os og avancerede ind over Landtungen som en uhyre Bølge. Isblokke, der maa have vejet mangfoldige Tons, rullede fra Toppen af denne Bølge indover paa vor lille Halvø. Under dette herskede der en Bragen og en Torden, som fik

Luften til at sitre. Denne Torden kom stødvis og fra Nord, hvor der øjensynlig blæste en rygende Orkan mod Iskanten.

Det var en kæmpemæssig Skruning.

Her herskede Kræfter af ukendt og frygtelig Styrke, og eftersom Retningen af Trykket mod Land forandrede sig, vekslede Bevægelsen i den øvre Krave paa den mægtige Isbølge.

Medens vi i Stilhed og overvældede i ærbødig Afstand betragtede denne levende Mur, som med Støj og Brag stadig kom nærmere og nærmere, begyndte vi at tænke paa de Muligheder, denne Bølge bar med sig, hvis den skulde fortsætte sin March i længere Tid indover vor lille Landtunge.

Allerede havde Isbølgen bemægtiget sig et stort Stykke af Halvøen.

Vort lille Opholdssted med Hytter og alt vilde muligvis blive dækket af Is. Skulde vi komme til at dele Mammothdyrenes Skæbne, og saaledes pludselig blive dækket og præserveret af et Islag til Studium for kommende Slægter?

Den hæftige Skruning vedvarede, og Isbølgen var allerede avanceret 30 Meter ind over Stranden i hele dens Længde.

Paa flere Steder var Bølgen adskilligt over 50 Fod. Hvor Bevægelsen i Bølgen var størst, faldt uhyre krystalklare Isblokke som Skumdraaber ved det frygtelige Tryk.

Saa hurtig den var opstaaet, saa hurtig døde imidlertid Bevægelsen hen, og Isblokkene laa stille som Fjældet bag os, tunge og ubevægelige, som om de havde ligget der fra Tidernes Begyndelse.

Men langt borte paa Isbølgen, hvor der længe ingen Bevægelse havde været, stod saa pludselig igen alt i et Kog og stævnedes truende mod vore Hytter.

Og saaledes blev det ved og atter ved.

Efter to Timers Forløb ophørte imidlertid Skuespillet paa Kysten, men medens Ismuren laa der ubevæge-

lig og dækkede for Udsigten til Havet, saa vedvarede endnu Larmen af de skruende Ismasser ude fra Søen, men blev gradevis svagere og svagere, indtil den henaad Morgen ganske døde hen.

Den næste Dag havde vi igen meget vakkert Sydllys, der begyndte Kl. 6 p. m. med en Bue i Nord. Buens Centrum var omtrent 3 Grader over Horizonten, den havde en meget stor Radius. Den ydre Del af Buen

Isblokkene lna stille som Fjældet bag os.
(Fotografi)

bestod af ganske svagt Lys, medens den tiltog i Styrke og Farve i det Indre. Store Piber af Lys, Orgelpiber om man saa kunde kalde dem til Trods for deres Stillehed, bevægede sig fantastisk op og ned. Straalerne bevægede sig ikke længere end 15 Grader nord for Zenith og begrænsedes mod Øst af Planeten Jupiter og mod Vest af Sirius. Fænomenet ophørte Kl. 7,30 p. m. Den største Intensitet havde det Kl. 6,15.

Mærkelig nok var der endnu enkelte af de smaa Pingviner tilbage, men der blev daglig færre af dem, og de syntes at være urolige og opførte sig som forsinkede Rejsende.

Der var nu efterhaanden ogsaa bleven faa Sæler at se ved Kysten, de fleste af disse var *Leptonychotes*. Henimod Aften den 15. Maj kom de tre Englændere og berettede, at de havde hørt en forunderlig Fløjten ude paa Isen i vestlig Retning af vor Lejr. Da vi undersøgte, saa fandt vi, at det var en ung Hunsæl af denne Art, der gav Fløjtelyden fra sig. Den var kun 5 Fod lang.

Den sidste Hilsen fra Solen.
(Fotografi)

Denne Dag fik vi den sidste Hilsen fra Solen, før den forsvandt. Refraktionen af den viste sig som en uhyre rød Elipse, der glødede i Nordvest, og denne forandrede sig gradevis, indtil den syntes firkantet. Den døende Dag syntes at overtræffe sig selv i en Triumf af Farver, der blev mere og mere brillante og stærke, eftersom Solen sank. Senere blev Farverne mere bløde og fine i Nuancerne.

Dette vakre Billede stemplede sig saa stærkt i vort Sind, at det blev muligt at leve i de mørke, kolde Nætter, der kom.

Det var, som om hin Dag, den 15. Maj 1899, døde med et Løfte, et Løfte om kommende Solskin og lyse Dage for os, der i 71 Døgn skulde famle omkring i et koldt Mørke. Ikke før den 27. Juli glitrede de højeste Tinder igen i Solens Straaler, men selv da maatte vi længe fra Mørket med Længsel se Dagen lyse over de isbelagte Tinder, uden at kunne naa ned til os ved Kysten, indtil Midnatssolen endelig ganske fordrev den lange Nat.

FJERDE KAPITEL.

LIVET I HYTTERNE.

SLÆDETURE OG BJÆRGBESTIGNINGER.

SYDLYSET FLAMMER.

VINTEREN stod nu for os. Temperaturen sank hurtigere end Solen, og Kulden blev følelig.

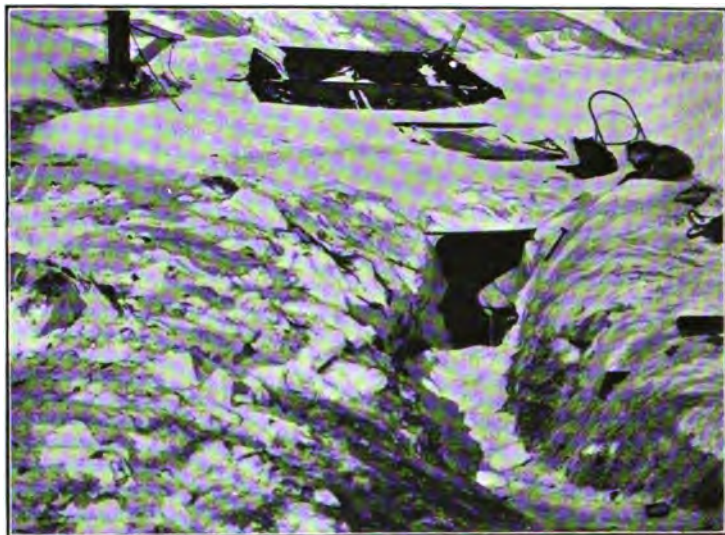
Det blev et koldt Arbejde at tage Observationer, da Vinteren rigtig traf ind. Vaatterne kunde vi ikke beholde paa, og naar vi saa rørte ved Metallet, sad Skindet af Fingrene igen paa Instrumentet.

Værst var maaske de magnetiske Arbejder. Der maatte Colbech og Bernacchi sidde i Timevis i det lille Finnetelt. De maatte sidde saa skrækkelig stille og uafledelig have deres fulde Opmærksomhed henvendt paa det følsomme Magnetometer. Og midt under Arbejdet kom Aurora med sine skønne Straaler og forstyrrede ubarmhærtigen alt.

Det magnetiske Arbejde maatte altid indstilles, naar Sydlyset glimrede i Polarnatten.

Det var som om dette Fænomen fordrede vor fulde Beundring, vor udelte Opmærksomhed, og alligevel, hvor lidet kunde vi trænge ind i dets Mysterier, medens disse dog stadig greb ind i vort Arbejde og standsede det. Tog vi vore bedste Kikketer og rettede dem mod Farvespillet, da saa vi kun Stjernerne paa den anden Side, medens de spillende Luftaander med deres forstyrrende Tryllestave var forsvundne. Det var som om Auroras Aander trak sig tilbage, for at Menneskene ikke skulde udforske Forbindelsen imellem Jordens og Æterens Kræfter.

Foruden de Forstyrrelser, som Sydlyset foraarsagede paa vore magnetiske Instrumenter, saa var der ogsaa, som allerede nævnt, lokale Forstyrrelser. Vi var jo omgivne af basaltiske Klipper og Fjældarter, der indeholdt Metaller, som tiltrak Magneten. Det eneste, som gjorde, at disse Klipper ikke fuldstændig ødelagde vort magnetiske Arbejde ved Kap Adare var, at de laa saa jævnt

Hytten ved Vintertid.
(Fotografi)

spredt rundt om os. Deklinationsobservationer blev gjort omtrent paa 50 forskellige Dage ved Kap Adare, og ved 3 Lejligheder blev de gjort med korte Mellemlum, 18 og 24 Timer efter hverandre (se senere Tabellerne).

Sne dækkede nu fuldstændigt Indgangen til vor Hytte, og naar vi skulde ind, slap vi os ned i en Slags Tragt i Sneen og naaede saaledes vort underjordiske Palads.

Vore Slædehunde grov sig ned i Snedriverne, eller de lod sig selv sne ned. Imod stygt Vejr rullede de sig gerne op med Hoved og Hale sammen og laa aldeles stille, indtil Snetæppet dækkede dem fuldstændigt, saa begyndte de at røre sig lidt for at faa Rum, og naar saa Sneen havde føget i flere Dage, saa maatte vi ofte

grave dem ud, og flere Gange hændte det, at vi i længere Tid savnede enkelte Hunde, som vi senere fandt ved at grave i Snefonerne.

Disse Hunde, som saaledes lod sig sne ned, havde altid, før Snestorme kom paa, forsynet sig med den nødvendige Proviant og laa roligt og varmt i sine Snehjem og undgik for en Tid Strabadserne ved en Slædetur.

I Vintertiden blev vore Slædehunde barske som

Hundene udenfor Hytterne.
(Fotograf)

Ulve. Saa længe der var nok af Sælkød, var de medgørlige, men da Kulden tiltog, og Føden aftog, saa forsvandt alt Venskab mellem dem. Men det blev ikke altid den stærkere, der stod sig bedst i Madstriden.

I Ugevis syntes Hundene at have udpeget en af deres Kammerater til at blive dræbt, og denne Hund vidste det. Den holdt sig til vore Telte eller til Hytterne, og fandt den Lejlighed, krøb den med Halen imellem Benene ind i Hytten og gemte sig, den turde ikke deltage i de beskedne Maaltider, som vi beredte af Hundebrød. Den blev tynd og slunken. Under alt dette blev den opmærksomt vogtet af de andre Hunde. Saa-

snart de fik Øje paa dens Øren eller Næse, var hele Flokken paa Vej til dens Skjulested.

Ve den Hund, som da ikke havde Retraiten aaben! Og slap den bort, begyndte et Løb for Livet.

Afsted bar det i Maaneskinnet over de uhyre Vidder, indtil vi kun saa Flokken som sorte Prikker paa det hvide Tæppe. Eller de forsvandt i Mørket, og vi hørte kun deres fjærne Hyl, indtil der pludseligt blev stille. Da vidste vi, at alt var forbi. Naar vi paa Ski med Svøber og Skistave naaede Stedet, var der knapt Knoglerne tilbage af den dødsdømte Kammerat. Det mærkelige var, at i den Tid en Hund paa denne Maade syntes at være udpeget til Føde, saa syntes de øvrige at komme nogenlunde godt overens. Det var, som om de, i Bevidstheden om deres onde Foretagende, fandt Sammensværgelsen nødvendig.

Vi mistede paa denne Maade flere af vore stærkeste og bedste Slædehunde.

Den 17. Maj maatte vi som Nordmænd naturligvis arrangere en Nationalfest i det nye Land.

Vi havde et stort norsk Flag, som blev udfoldet. Paa Ski drog vi saa alle ud og holdt et Slags »Holmenkoll-Løb«.

De engelske Medlemmer virkede maaske som den største Underholdning i Dagens Anledning, naar de lynsnart paa de norske Ski toge Luften fat fra Afsatsen og forsvandt i Sneen langt nedenunder. Jeg tror aldrig, at nogen bedre end paa Ski lærer taalmodigt at taale Fald, og næppe lærer nogen bedre end paa Ski, hvor nødvendigt det er at taale Genvordigheder, før de store Hop kan klares. Hvor vanskeligt var det ikke at lære de engelske Medlemmer at gaa paa Ski. »Prøv og prøv igen«, var det bedste Raad, vi kunde give dem, naar de i Fortvivlelse søgte Raad efter et Fald.

Det var vel første Gang 17. Maj var blevet fejret inden den sydlige Polarcirkel. Vi højtideligholdt Dagen med Udøvelsen af vor bedste Idræt, den, der kanske først frembringer Tilbøjeligheden til arktisk

Forskning hos den unge, den, der har lært Nordmændene at prøve og at prøve igen, indtil Hoppet klares.

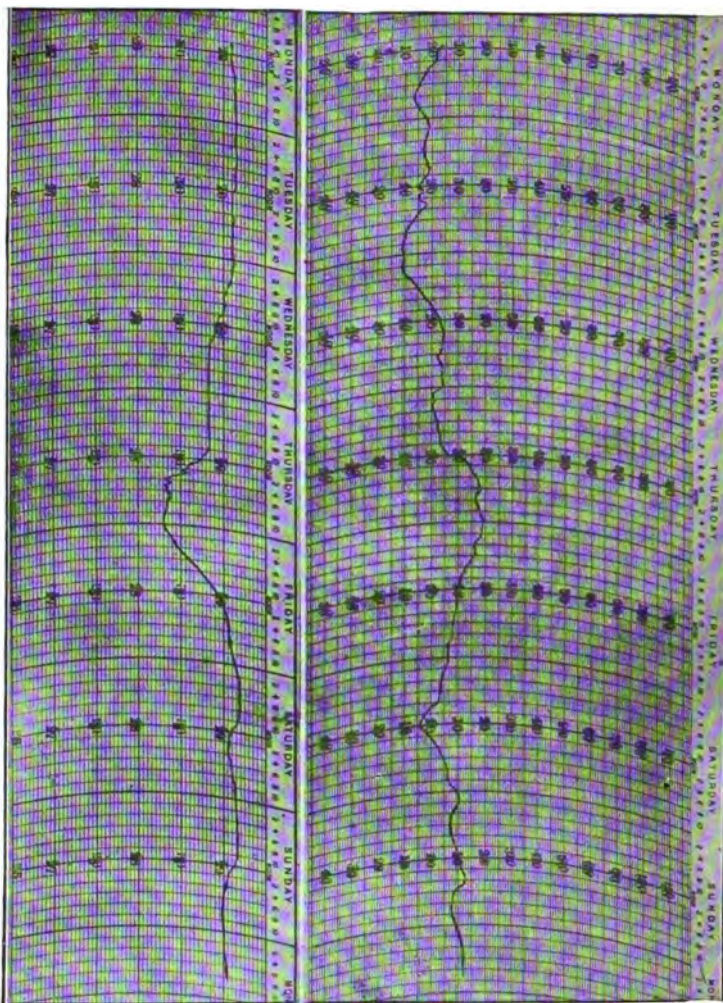
Den Dag fik vi forøvrigt en Snestorm stærkere, end vi endnu havde oplevet. Slæder, Kasser, Sten, alt som stod løst, blæste omkring i Luften og forsvandt som Fugle i Snefog. Anamometerets Jærnsøjle blæstes tværs af, omendskøndt den var $\frac{1}{2}$ Tomme i Diameter. Store Sten trommede paa vort Tag, og de Hvirvler, der dannede sig i Læ af Hytterne, var saa stærke, at flere store Kasser endog her blev grebne og hvirvlede rundt med Snemasserne, der som Skypumper for rundt i Højde med Snefonen overvort lille Hjem. Den hule Torden af Isskruning i Bugten lod sig atter høre.

Det knækkede Anamometer.
(Fotograf)

Den 23. Maj var der igen stærkt Sydllys, som begyndte Kl. 6,30. Det strakte sig fra Ø. S. Ø. til N. V. over Zenith. Som sædvanligt fulgte der en voldsom Storm. Før og under en stærk Storm steg altid Temperaturen omtrent i samme Grad som Barometret faldt. Fra $\div 20^{\circ}$ C. kunne Temperaturen i nogle Timer stige til Zero. Barografens og Thermografens Kurver blev saaledes af stor Interesse.

Ved Middagstid skulde Evans aflæse Thermometret i det lille Observatorium. Vel indpakket og med Snebriller paa og dækket af Uld og Skind lige op til disse arbejdede han sig ud gennem Snetragten, medens han holdt Stormlygten foran sig.

Stigning af Barometret og Fald af Barometret før og under en Sydpolarstorm.

I det Øjeblik, vi aabnede den lille Dør for ham, føg Sneen ind gennem Tragten, og væk var Evans, men vi havde først forviset os om, at han havde Tag i Touget, som vi havde strakt imellem Hytten og Observatoriet.

Som sædvanligt i de Dage satte vi os efter Middagen til at spille Kort eller Skak, og Lapperne sad

og talte i deres eget Sprog, som de næsten altid gjorde, naar Naturkræfterne viste sig i deres hele Vælde. Vi var saa vant til den daglige Tur med at aflæse Thermometret endogsaa under stærke Storme, og til at en eller to af vor lille Koloni selv midt paa Dagen krøb i Hi, saa der forløb tre Timer, inden vi savnede «Jumbo», som vi i Reglen kaldte Evans, der var den største og tykkeste af os alle.

Da huskede vi pludseligt, at Tiden for ny Aflæsning af Thermometret var forløben.

Efter at vi først havde søgt efter Evans i hans Køje og ikke fundet ham der, var vi ikke sene til at iføre os vore Stormklæder, Doktoren var den eneste, der forblev i Hytten, da vi tænkte os, at skulde det lykkes os at finde Evans i den forrygende Storm, saa vilde han rimeligvis være forfrossen og trænge til øjeblikkelig Behandling, hvis vi fik bragt ham til Lejren i Live. Varmt Vand blev gjort færdig af smeltet Sne, og Mediciner bragt frem.

En for en forsvandt vi saa ud af Døren i Stormen, men ved Enden af Tragten slog vi os sammen to og to. Vi holdt hverandre i Hænderne, og parvis gav vi os saa til at søge efter den Plan, jeg havde fremsat, før vi forlod Hytten.

Det var næsten umuligt at bevæge sig, selv med Dække for Næse og Mund kunde vi næppe drage Aande for Stormen. Vi maatte krybe paa fire, og naar vi krydsede de smaa Laguner, der laa paa Toppen af vor Halvø, og som var belagt med glat Is, saa sejlede vi viljeløst hen ad Overfladen Haand i Haand, men uden at kunne se hverandre i Snefoget og Mørket. Hertil kom, at Temperaturen var meget lav.

Vi søgte, og vi søgte uden Resultat. Smaasten og Sne fyldte Luften i lige Blanding. Vi snublede og gled, kravlede op over Skrænter og blev blæst fra vor Halvø helt ned paa Isen i Bugten, forslog os, til Blodet randt ud gennem Vaatterne, arbejdede os paa alle fire opover igen, medens vi saa og følte os for i Mørket, saa

I Hyttedøren under Snestorm.
(Fotografi)

godt vi kunde. At raabe var til ingen Nytte, da vi ikke engang kunde tale sammen to og to.

Jeg begyndte at blive ængstelig for Evans' Skæbne.

Selv vidste vi kun meget sjældent, hvor vi egentlig befandt os, og gættede kun, hvor Hytterne laa begravet under Sneen.

Som Hanson og jeg gik og søgte i Mørket, saa snub-lede vi pludselig over et Hundehus. der var forankret

lige ved Indgangen til Hytten. Da vidste vi, hvor vi var. Som jeg følte mig frem, fik jeg Tag i noget, der rørte sig. Først troede jeg, det var en Hund, men snart efter følte jeg, at det var Foden af en Mand, og saa fandt jeg da, at det var Lappen Savio.

Lappen fortalte mig, adskillig irriteret paa Grund af, at jeg bebrejdede ham hans rolige Holdning i Hundehuset, medens vi søgte, at han syntes, det var en Skam, at han skulde lede efter Evans i denne forrygende Storm. Han var jo kun halvt saa høj og halvt saa tung som »Jumbo«, og naar Vinden blæste Evans bort fra det antarktiske Fastland, saa var han forvisset om, at han selv ogsaa snart maatte tage Luften fat, hvis han skulde udsætte sig for Vindens Styrke. Det var Naturbarnets Filosofi.

Flere Gange samlede enkelte Par af de Søgende i Hytten, naar Tilfældet førte dem over Tragten i Sneen. Efter at have varmet os lidt og overbevist os om, at Evans ikke endnu var fundet, begav vi os igen ud i det overhændige Vejr og fortsatte Søgningen. Da jeg fik at høre, hvor hver Part antog, at de havde søgt, sendte jeg som et sidste Forsøg Lappen Must og Fougner ret op mod Fjældside i Retning Nord af Hytten. Jeg tænkte som saa, at Evans rimeligvis var bleven borte paa Tilbageturen fra Observatoriet til Hytten. I hvert Tilfælde vidste jeg, at han vilde gaa imod Vinden for at søge tilbage til Hytten, og af personlig Erfaring, hentet i de australske Urskove, antog jeg, at Evans, som saa mange andre før ham, var gaaet til venstre for det Punkt, han søgte.

Ved at følge denne Teori og ved at undersøge det eneste Sted, som endnu var tilbage, saa fandt da tilsidst Fougner og Must Evans lige oppe under Fjældside paa en liden Forhøjning.

Der stod han, forfrossen og raadvild. I Timevis havde han famlet om paa Kryds og Tværs. Engang havde han paa sin Vej mødt Thermometerkassen, og igen havde han da styret mod Hytten, men var ogsaa

denne Gang gaaet til venstre, og ikke fundet den. Til sidst var han bleven aldeles udmattet, og havde næsten opgivet Haabet om at finde Hytten. Det var paa høje Tid, der kom Hjælp til ham.

Da han var firet ned gennem Tragten til Hytten, kom han straks under Doktorens Behandling.

Han led under voldsomme Opkastninger og skjalv, saa hans Køje rystede, men Lappen Savio lo, og hans Køje rystede ogsaa.

Den næste Dag var Evans igen nogenlunde frisk, men Hanson var bleven adskillig daarligere efter de Anstrængelser, han havde gennemgaaet under Søgningen.

Den 1. Juni kom Lapperne ind i Lejren og meddelte, at nu havde vor Ekspedition faaet 16 nye Medlemmer. Det var 16 smaa Hvalpe, som krøb omkring nok saa fornøjede i deres kolde Omgivelser, og syntes fuldstændig tilfredse i deres Hjem under Sneen. Men Mødrene var overmaade bidske overfor de andre Hunde, der stod færdige til at fortære de smaa ved den første Anledning, der gaves.

I Anledning af de nye Medlemmers Ankomst, holdt vi Barselgilde med Toddy og ekstra Rationer.

Den 2. Juni viste Aurora Australis sig Kl. 7,30 Aften og varede i flere Timer. Ved Midnatstid var den overordentlig brillant. Som sædvanlig begyndte den med en Bue i N. og N. O.*) Lystæpperne bevægede sig imod Zenith. Da Aurora havde naaet Zenith blev den næsten stationær, for saa vidt hele Lyslegemet angik, men den vertikale Bølgebevægelse fra Øst til Vest var meget livlig. Corona blev dannet ved Zenith lige under Crux. Omendskønt Lyset var meget stærkt, var der aldrig meget rødt til Stede. Fra Tid til anden blev Lyset overordentligt skarpt og syntes pludseligt at udsende horizontale Straaler, saa igen syntes det at hende i en Taage. Cirrus Sky dækkede en Del af Himmelen. Temperaturen var $\div 22^{\circ}$ Celcius.

*) Ved Angivelse af Sydlysets Retning er altid sand Retning angivet.

Den 3. Juni omtrent Kl. 10 p. m. blev vi igen opmuntrede ved det herlige Syn af Aurora.

Denne Gang var det skønnere end nogensinde.

Det begyndte med at spille i smaa Flammer i Nord, men snart blev Farvepragten livligere, og prægtige Straaler bølgede op mod Zenith i hurtige og mærkelige Omvekslinger i Farver og Figurer.

Først var Lyset næsten hvidt, men blev rødere eftersom det steg. Ved Zenith kulminerede Lyset i Intensitet. Vældige Gardiner af blændende og vekslende Lys syntes at bevæge sig som i en let Vind og viftede dragende paa de menneskelige Sanser.

Store Spyd af rosenrødt og rødt Lys faldt pludselig hurtigt ned mod Jorden, saa hurtigt, at det var umuligt for Øjet at følge dem paa deres Bane, og saa blændende var Lyset, at selv efter at Fænomenet var forbi, stod det skarpt for vore Pupiller, endog naar vi lukkede Øjnene.

Engang samlede Straalerne sig nær Zenith og dannede en sammenhængende Ring af dybe, røde Farver, denne Ring bevægede sig i Bølger hurtigt rundt.

Nogen Lyd kunde vi ikke opdage.

Det mærkelige Fænomen døde hen efter en Times Liv, omendskønt smaa Lysbølger vedblev at vifte imod Syd langt ud over Landet. Den næste Dag blæste der en Orkan fra Ø. S. Ø.

Thermometret viste $\div$ 35 Gr. Celcius.

Den 4. besteg vi igen Kapet, hvor vi i 2000 Fods Højde satte vor Thermograf ud, da jeg ønskede at undersøge Temperaturforholdene baade ved Søens Overflade og i den nævnte Højde.

Den 14. Juni gik jeg selv igen op til Toppen af Kap Adare for at hente Thermografen.

Der herskede et sligt Mørke, og Vinterstormene havde været saa stærke, at vi i nogen Tid ikke havde kunnet undersøge Thermografen deroppe paa Kapet. Medens de andre sov, begav jeg mig imidlertid afsted den nævnte Dag Kl. 6 om Morgenen for at se til den, da Vejret syntes noget bedre.

Jeg kunde for Resten ligesaa gerne have gaaet ved Midnat, da der ingen Forskel var paa Dag og Nat.

Det var med Vanskelighed, at jeg besteg de stejle Klipper. Temperaturen var meget lav, og under Opstigningen fik jeg gentagne Angreb af Opkastninger. Omsider naaede jeg imidlertid Instrumentet, fik det pakket i min Rypesæk, og da Barometret var lavt, spildte jeg ingen Tid med at begive mig tilbage til Lejren saa hurtigt som vel muligt.

Ikke før havde jeg sluppet mig ned gennem Tragten til Hytten, saa aabnede Sydpolen igen sin Blæsebælg, og et Øjeblik efter blæste det saa haardt og med saa stærkt Snefog, at det viste sig umuligt selv med Ledetouget at naa vort Observatorium.

Evans og Bernacchi forsøgte senere paa Dagen at naa det, men de kom tilbage krybende paa alle fire, fuldstændig udmattede og forfrosne. Bernacchis ene Haand var som et Stykke Is, hvid og haard.

Doktoren mente straks, at han blev nødt til at amputere Haanden, da han var bange for, at der efter Optøningen kunde opstaa Koldbrand. Men, som rime ligt var, bad Bernacchi inderligt for sin frosne Haand, og Doktoren risikerede da at lade den blive paa sin Plads; men ind i Hytten fik Bernacchi ikke Lov at komme.

Doktoren behandlede ham i det overdækkede Rum mellem Hytterne, hvor der var koldt. Han gned den frosne Haand uafsladelig med Sne og holdt den i længere Tid i iskoldt Vand. Gradevis satte der sig en Iskant paa de Dele af Haanden, der ikke blev gnedet, men lidt efter lidt begyndte Blodet igen at cirkulere. Det tog imidlertid lang Tid, før Bernacchis Haand igen var i Orden.

Bagefter forsøgte jeg og Lappen Savio atter at naa frem til Observatoriet.

Vi krøb paa alle fire, medens man i Hytten holdt fast i en Line, der var fæstet om vort Bryst, for at vi ikke skulde blæse væk i Mørket.

Men det viste sig aldeles umuligt at vinde frem, og hver Gang jeg trak den lille Stormlygte, som jeg havde med for at aflæse Thermometerne, frem fra mit Bryst, forsvandt Lyset i den, saa haardt blæste det.

Kl. 8 om Aftenen blæste det med en Hurtighed af 85 engelske Mil i Timen, og Sne og Sten fyldte igjen Luften tilsyneladende i lige Blanding.

I Løbet af Natten tiltog Stormen.

Hytterne skjald ved Trykket. Vi kunde høre, at al Sne var blæst bort fra den sydøstre Side af Hytterne, idet Stenene, der slyngedes ned fra Kapet, igen trommede paa Taget som en uafbrudt faldende Regn.

Fra Tid til anden undersøgte vi Barometret, men altid lød det samme: falder, falder fremdeles. Og vi begyndte virkelig at tænke paa vore Udsigter i Tilfælde af, at Lejren pludselig skulde blive et Luftskib.

Men trods den uhyggelige Situation var der alligevel adskilligt Humør blandt Medlemmerne. Muligvis i enkelte Tilfælde et Slags »Galgenhumør«. Nogle mente, at Metaltrusserne vilde tjene som Styretoug i Luften, andre igen, at Anamometret, der snurrede ilsomt rundt paa Taget, vilde danne en udmærket Propel! Og virkelig syntes det flere Gange, som om vi skulde gaa til Vejrs, thi Hytterne løftede sig kendeligt fra Jorden. Barometret faldt tilsidst indtil nær 27.

Det mærkeligste ved disse Storme var, at medens det blæste paa det stærkeste, saa ophørte Vinden pludseligt to tre Minutter ad Gangen.

Støjen over Taget stoppede pludselig, absolut Stilhed herskede for nogle Øjeblikke.

Jeg kunde høre Medlemmernes Aandedræt fra Køjerne, der faldt i Takt med Barographens afmaalte og ensformige Tik, Tik, Tik, som den registrerede Kurverne af Atmosfærens Tryk.

Men saa begyndte det hele igen paa ny lige saa hurtigt, som det var ophørt. Det var »Asgaardsrejen«, som atter i Fylking drog over vor Lejr.

Denne Storm varede indtil den 15. Juni.

Det var under slige Forhold, at Livet i vort lille Rum undertiden syntes uudholdeligt.

Vi manglede Luft, vi manglede Bevægelse, vi manglede Lys, det var som om vi sad og saa os selv blive gamle. Doktorens Haar blev hvidt, og endnu var han kun 30 Aar! Men han havde et tungt Humør, og maaske vejede ogsaa Bekymringerne for de andres Tilstand paa hans Skuldre. Som Doktor saa han jo Medlemmernes Tilstand hurtigere og bedre, end de gjorde det selv.

Musikdaasens Kvalifikationer kendte vi, dens hele Repertoire var udspillet, og omendskønt enkelte Medlemmer foretrak en Melodi for en anden, saa havde andre igen en forskellig Opfatning, og hvad der morede een kunde irritere en anden.

Saa endte det da ogsaa gærne med Trætter, der i det hele taget dannede vor bedste Underholdning. Jeg ved ikke, hvordan vi skulde være kommet igennem den lange Polarnat, om de smaa Meningskrige ikke var blevet ført. Mørket og Ensformigheden tyngede paa vort Sind. Stilheden tordnede undertiden i vore Øren. Enhver Afbrydelse af denne ophobede Ensomhed og Stilhed var en Lettelse,

Doktoren og jeg spillede meget Skak sammen, naar vi da ikke benyttede os af vort udmærkede Bibliotek. De andre spillede Kort eller Skak.

Lapperne fornøjede sig som oftest med at spille *Sakko*, et Slags Skak med smaa tilskaarne Træbrikker, der repræsenterede Telte, Kirker, Lappepiger og Lappemænd.

Under Spillet var Savio og Must meget ivrige, der blev et svært Spektakel, naar en Lappepige blev flyttet til den Side, hvor Lappegutten stod, eller naar den lille Kirke pludselig blev fejet af Brædtet. De havde lange Formularer, der skulde fremsiges, naar de forskellige Brikker blev flyttet. Hvordan de overhovedet kunde beholde Brikkerne paa Brædtet var mig en Gaade, da de i deres Iver ofte gav Brædtet slemme Stød.

Doktoren.

Ved Skakbordet i Hylten.
(Fotograf)

Borchgrevink.

Den tabende gik gerne et Par Dage og saa ikke videre venligt paa den anden og udvekslede da ogsaa paa Lappisk, hvad vi af Tonen kunde forstaa ikke var Komplimenter.

Men Lapperne var i det store og hele de af os, som led mindst i Mørketiden. De var jo vant til den fra deres Hjem i det høje Nord.

Savio var meget flittig og syede 50 Par Finsko for os i Vintertiden. Omendskønt han aldrig havde lavet Lapsko selv før, saa var allerede hans første Forsøg meget vellykkede.

Begge betragtede mig vistnok som en Fader og sagde Du til mig, betroede mig alle deres Sorger og Glæder, i Særdeleshed var Savio meget meddelsom i Vintertiden.

Han blev efterhaanden ogsaa vor gode Muntrationsraad, og jeg skal ikke glemme en Anledning, hvorved jeg troede, Savio var blevet syg af Latter.

Vi var blevet mer end almindelig kede af hverandre og havde søgt enhver Anledning til at blive ubehagelige imod hverandre. Saa en Dag kom Doktoren som Deputeret fra de øvrige. Det kom ikke saa uventet, da jeg havde lagt Mærke til gentagne Møder i Doktorens Køje og under klare Nætter i Læ af Hytterne.

Det var en Ansøgning til mig, om jeg vilde være saa venlig, naar jeg tiltalte Medlemmerne at sætte »Mister«, det norske »Hr.« altsaa, foran hvert Navn.

Jo, Gud bevares! jeg skulde give hver især sit »Mr.«.

Og Doktoren overbragte som sædvanlig mit gunstige Svar til Ansøgningens Komité.

Saa kom Middagen om Træbordet.

Der herskede en Slags trykkende Højtidelighed blandt os ti under Sneen, medens Olielampen velsignede os med sine matte Straaler.

For at vise, at jeg lod Handling følge paa Ord, uddelte jeg straks med Ødselhed de ønskede Titler. Omendskønt jeg lagde Mærke til en vis Tilfredsstillelse

i de forskellige Ansigter ved den vundne Sejr, saa saa Medlemmerne ikke paa hverandre, men spiste, optagne som de var af Sagen, mere end almindeligt ved Anledningen.

Alt gik godt, indtil jeg gav Lappen Must sit »Mister«, da slog Savio Latterdøren op og velsignede os alle med en Mundfuld præsserveret Fisk. Savio lo, saa han græd, og Højtideligheden gik ganske i Løbet under en almindelig velgørende Latter.

Slige Smaating var Begivenheder!

Vi havde da ogsaa mange hyggelige Aftener, naar Groggen stod paa Bordet.

Da lettede vi vore Hjerter, og jeg fandt, at Anvendelsen af lidt Vin fra Tid til anden havde en udmærket Effekt paa Medlemmerne, og det var paa Doktors indstændigste Raad, at jeg nu og da tillod Anvendelsen deraf.

Naturligvis maatte den største Forsigtighed vises, det var kun i Hovedlejren, at Vin undertiden blev uddelt, og ikke for at opnaa Varme derved, men kun som en Underholdning i det ensformige Liv.

Jeg anser Anvendelse af spirituøse Drikke paa Slædture for i høj Grad forkastelig. Kun tilsyneladende bliver man varmere og kraftigere, men naar Effekten er ovre, saa vil man have vanskeligere ved at modstaa Kuldens Indflydelse, da en Slaphedstilstand altid følger paa en forceret Stimulans.

Men i Hovedlejren, hvor enhver kunde være varm, virkede det som en heldig Medicin ikke mindst paa Humøret.

Vi røg ogsaa endel Tobak i Løbet af Mørketiden.

Præparant Hanson var den eneste af os, som aldrig nogensinde nød Vin eller røg Tobak.

Stakkels Hanson, han var ofte meget nedtrykt i Vintertiden, i Særdeleshed da han begyndte at miste Følelsen i sine Ben. Men til andre Tider kunde han overvældes af godt Humør med fuldt Haab til Vaaren.

Det var uheldigt, at han havde daarlige Tænder.

Det blev vanskeligt for ham at tygge det ferske Sælkød, de faa Gange det lykkedes os at dræbe Sæler i den mørke Tid. Doktoren anvendte uafslædig et elektrisk Batteri paa hans Lemmer, men med lidet Resultat, og han begyndte efterhaanden at tilbringe lange Tider liggende i sin Køje.

Bagedage var Prøvelsens Tid. Da fyrede Kolbein Ellefsen op, saa der var stegehedt i de øvre Køjer, medens man frøs i de nedre, og Kolbein arbejdede, saa han saa ud, som om han var i Dampbad.

Jeg tror næsten, at det tungeste Arbejde faldt paa ham i Vinterens Løb, det utaknemligste ogsaa, thi ham gik det altid ud over, naar Blikdaasernes Indhold ikke smagte os — og vi blev i Vinterens Løb grundig kede af henkogte Sager*) — eller naar en længe afventet Bagning slog fejl.

Evans var meget flink til at bage, men det var sjældent, vi fik ham i Gang, og saa sølede han med Mel, og naar Vinden pludselig slog ned gennem Røghætten, saa var Melfyget inde i Hytten ligesaa tæt som Snedrevet udenfor. Men hans Kager var gode og forsvandt som Dug for Solen. Anderledes blev det med mit australske Brød, der blev bagt i Asken. Det ligger der vist endnu som Reserveføde for kommende Ekspeditioner.

Der udspandt sig efterhaanden megen Hengivenhed mellem Medlemmerne og deres Kæledægger, Hundene.

Fougner var i Særdeleshed glad for en Hvalp, som jeg havde givet ham. Jeg husker endnu, hvor bedrøvet han blev, da hans Hvalp døde. — — — —

Der ligger noget overnaturligt i en antarktisk Nat! Kanske Bevidstheden om de uhyre Afstande fra Menneskeverdenen gør sit til den uforanderlige Ensomheds Trolddom. Det var mærkeligt at iagttage Maanen, naar den beskrev en fuldstændig Cirkel i det Blaa over os. I flere Døgn gik den ikke ned, men berørte kun Fjældtinderne, hvor den forårsagede det mest fantastiske Lys og Skyggevirkninger.

*) Den norske Hermetik fra Moss viste sig at være den bedste baade i Kvalitet og Pakning.

Vi var nu naaet hen i Midten af den antarktiske Vinter. Den er længere end den tilsvarende Mørketid paa den nordlige Halvkugle. Solen nøler nemlig en Uge ($7\frac{3}{4}$ Dag) længere paa Nordsiden af Ekvator end paa Sydsiden, og Vinteren bliver saaledes længere her. Grunden hertil ligger i, at Jorden har sin største Afstand fra Solen, netop som den bevæger sig sagtere i sin Orbit.

Orion og den vakre Sirius drejede sig rundt i en stor Cirkel, idet de krydsede Meridianen først i Nord og atter igen i Syd — hele Tiden synlige.

Vi saa faktisk for os Jordens Omdrejning i Døgnet! —

Hvor mærkeligt ligt Maanen var ikke det Landskab, vi befandt os i!

Stilhed overalt — rundt om os — Stilhed i Verdenen deroppe — — — Der de hvide Maanebjerge. Rundt om os Sydpolens blege Tinder.

Men kanske er der varmere deroppe mellem Maanebjærgene, hvor enkelte Tinder altid staar i Solens Straaleglans. Rundt om os var kun mørk Ensomhed og Kulde.

Men hvor herlige var dog alligevel disse maaneklare Nætter! Jeg lærte at holde af Maanen, som vi havde elsket Solen. De var fortryllende, disse blege hvide Døgn paa Vidderne ved Sydpolen! — — —

En Dag ved denne Tid kom Lapperne meget entusiastisk ind i Hytten med vor Hund »Chapras«, som længe havde været forsvunden.

Ja, det var virkelig den! Chapras havde været væk i 2 Maaneder! Sidst vi saa den, sejlede den til Søs paa et lidet Isflag, da Isen i Havbugten brød op under en stærk Storm.

Dengang antog vi den for redningsløs fortabt. Nu stod den der lyslevende, kærtegnet af Lapperne.

Ren og hvid var den, og — hvad mærkeligere var — fed. Hvor havde den været? Hvad havde den spist i den Tid? En Ting stod klart for mig. Nemlig at den kun kunde have ernæret sig ved at dræbe Pingviner.

Der maatte 3 Hunde til for at dræbe en Sæl, og Chapras havde været alene.

Han medbragte da en vigtig zoologisk Meddelelse. Han havde været, hvor Pingvinerne var i Vintertiden, og dette maatte altsaa være ved Vandkanten, ved den nordre Yderkant af Isbæltet! Ligeledes kan det aabne Vand ikke have været længere væk fra Kap Adare, end at Hunden paa nogle faa Dage har kunnet naa vor Lejr derfra.

Men adskillige Forsøg havde han vel gjort i Løbet af de to Maaneder paa at finde os. Fra det Øjeblik af, at det lille Isflak, hvorpaa han flød ud, frøs fast i den store Flade, har han vistnok forsøgt at navigere sig tilbage til sine Kammerater, men har altid maattet gaa tilbage til Iskanten ved det aabne Vand, hvor Pingvinerne var, efter Føde.

Den 23. Juni 1899 havde vi en total Maaneformørkelse Kl. 10,58.

Det var klart. Vi havde vore Kikkerter og Instrumenter i Stilling, og Bernacchi holdt uafsladelig Vagt. Det var imidlertid umuligt at se Maanen skarpt i det Øjeblik, Formørkelsen begyndte, paa Grund af Taage. Saa taaget var det, at vi i Begyndelsen kun med Vanskelighed kunde se Jupiter.

Selve Maanens Overflade kunde vi se nogenlunde skarpt igennem vor største Kikkert. Eftersom Maanen drog ind i Skyggen, blev den østre Del aldeles borte, og vi kunde ikke se den selv gennem Kikkerten. Da Formørkelsen tiltog, kunde vi se de smaa Stjærner af Sagitta og Crux skinne igennem Taagesløret.

Den totale Formørkelse varede henved halvanden Time. I Løbet af denne Tid kunde vi ikke se nogen af de geografiske Detailler paa Maanens Overflade selv med vor bedste Kikkert. Under den første Del af den totale Formørkelse var den vestre Del af Maanen rød og den østre usynlig. Under den sidste Halvdel var det omvendt. Den østre var da lys, og den vestre var skjult.

TOTAL MAANEFORMØRKELSE

23. Juni

Kap Adare

Ved Chronometer Nr. 2262 ved Brockbank, Atkins & Moore.

	T.	M.	S.	D.	T.	M.	S.
1ste Berøring af Skyggen			?				
Begyndelsen af den Totale	13	33	18	G. M. T.	23	1	32 48
Slutningen af den Totale	15	2	58	G. M. T.	23	3	3 0
Temperaturen ved 11 p. m.	÷	23,	6	Celcius.			
Temperaturen ved 1 a. m.	÷	23,	7	—			

OBSERVATION AF MIDDELTID

24. Juni

Taage. Temp. ÷ 7,₇ Celcius. Barometer 29,₀₄₈, Alt Ther.

Canopus	T.	M.	S.	
Tid	5	21	56, ₅	
Højde	III	45	30	
Tid	5	23	0, ₅	ved Chronometer
Højde	III	34	50	
Tid	5	24	0, ₈	
Højde	III	27	30	
Tid	5	31	13, ₇	
Højde	110	15	20	
Tid	5	33	28, ₂	ved Chronometer
Højde	109	53	20	
Tid	5	34	20, ₅	
Højde	109	43	40	

Den 1. Juli, viste Aurora sig Kl. 7 p. m. og strakte sig fra Øst til Sydvest. Temp. var ÷ 25 Gr. C. Kl. 9 p. m. kulminerede Fænomenet i Skønhed. Kl. 1 p. m. holdt det paa at dø hen. Kort efter styrtede den vanlige Storm over os.

Den 3. Juli steg Temperaturen pludselig til 0 Gr. Den følgende Nat var det, at vi nær havde mistet alt, hvad vi ejede.

Vi var krøbne i Hi tidligt, og som sædvanlig laa enkelte af Medlemmerne og læste, men gradevis saa

sov da den ene efter den anden ind. Selv vaagnede jeg noget over Midnat, idet jeg var ved at blive kvalt af Røg, og Flammerne af en stærk Ild slikkede ind i Køjen til mig fra den Side, hvor Colbeck laa.

Jeg var ikke sen til at komme ud af den lille Aabning i mit Aflukke, og saa, da jeg kom ud, Colbeck staa og hælde lidt af det lidet Isvand, der var for Haanden, paa sine Sengklæder, der stod i lys Lue.

Han var sovet fra et lidet Talglys, som han havde haft brændende i sin Køje for at faa Lys nok til at læse. Det var væltet, og Resultatet viste sig for os.

Hele Taget brændte allerede. Colbeck havde i Bestyrtelsen forsøgt at slukke Ilden alene, men fandt naturligvis dette umuligt, og snart var da alle Mand paa Benene, hver med sit Tæppe, som blev brugt til at kvæle Flammeterne med.

Men det varede længe, før vi blev Herre over Ilden.

Det, der hjalp os, var, at der var saa lidet Luft, at vi endog selv havde vanskeligt ved at drage Aande. Havde Ilden faaet Ro noget længere, havde vi vistnok mistet alt og siddet paa bar Bakke.

Den paafølgende Dag indrettede vi et Proviantdepot lige under Fjældsiden østen for vor Lejr. Her nedlagde vi da ogsaa i en Hule Telte, Brænde og Ammunition, saa at vi i hvert Tilfælde ikke vilde blive blottede for alt, hvis at en Brand skulde ødelægge vor Hovedlejr.

Desuden gav jeg Ordre til, at der altid efter den Dato skulde hænge 10 velfyldte Rypesække paa bestemte Kroge udenfor Indgangen til Vaaningshuset i den overdækkede Midtgang.

Hver af disse Rypesække indeholdt da ogsaa foruden Fødemidler, Fyrstikker, Medicin og andre Genstande, som i Hast i et kritisk Øjeblik muligvis kunde forglemmes.

Den 14. Juli foretog jeg, fulgt af Fougner og de to Lapper, en Slædetur paa den østre Side af Kap Adare.

Kapet steg ogsaa paa den nordøstre Side perpendikulært op fra Søen.

Ved den nordre Ende staar der to ensomme Klipper ude i Søen. De hæver sig omtrent 70 Fod over Havfladen og er vel en 4 Meter i Diameter. Som to store Trolde staar de der med deres stejle, knudrede Sider, og Søen har i Tidens Løb dannet de forunderligste Fysiognomier paa disse ensomme Basaltstøtter. De danner et godt Sømærke, og jeg har faaet dem afsatte paa Kortet og kaldt dem «de to Søstre».

«De to Søstre».
(Fotografi)

Vi drog først mod S. S. O. Men da jeg indsaa, at vore Slæder vilde komme til at lide i det vanskelige Terræn, saa sendte jeg Fougner og Lappen Savio tilbage til Lejren efter en Del Materiale, hvormed Slæderne i Nødsfald kunde repareres.

Lappen Must og jeg forsøgte, da de to andre havde forladt os, at arbejde os sydover iblandt de skarpe Isblokke, men de trodsede tilsidst de ihærdigste Forsøg paa Fremgang.

Da vi endelig naaede et fladt Stykke Is, lagde vi os ærgerlige ned paa Isen. Vi havde ingen Soveposer, og vi sov ind i vore Pelse ventende paa Fougner og Savio,

Der laa vi Tusinder af Mil syd for Australien! Maanen hang som en stor Lampe over os og stirrede paa os, hver Gang den knagende Kulde vækkede os, medens store, hvide Isfjælde flød omkring i Maanelyset som uhyre Spøgelser.

Lappen Must og jeg sov i Sneen, da Fougner og Savio kom tilbage. Temperaturen var $\div$ 27 Gr. C. da

Savio

Borchgrevink

Holdt paa Isen.
(Fotograf)

vi vaagnede. Himlen var da aldeles klar, og Sydlyset spillede mod Øst.

Vi fortsatte nu alle fire længere sydover, men Skruningerne blev værre og værre, og de sammenhobede Isblokke, der stod paa Kant, gjorde det til Slut umuligt at komme frem med Slæder. Det var vanskeligt nok for os alene at kravle fremover blot nogle faa Meter mellem Isblokkene.

Saa slog vi da Lejr, mismodige og skuffede. Her var de ihærdigste Anstrængelser bortkastet.

Lappen Must var især søvnig og grættten og krøb ind i sin Sovepose, hvor han trak Skindlappen over

Aandehullet. Lidt efter sov han saa haardt, at da Savio, der havde været beskæftiget med at koge, kom og ikke vidste, at Must laa i Sækken, men satte sig paa sin Vens Hoved, saa vaagnede denne ikke, og Savio troede længe, at han sad paa en af vore hollandske Oste, indtil Must pludselig begyndte at snorke. Slig kan man kun sove efter en Dags haardt Arbejde inden Polar-cirklerne.

Ud paa Natten begyndte Ismarkerne mod Øst at bevæge sig, omendskønt de før havde syntes saa urokkelige som Landet selv.

Skruningen tiltog og nærmede sig os betænkeligt.

Det var som et Jordskælv, de haarde kolde, tørre Ismasser stod i Kog, knagede og brød imod hinanden. Uhyre Isblokke revnede med Knald som Skud, og store Isstykker blev sprængt henimod os.

Men under det hele laa selve de store Isfjælde der, stille og ubevægelige, uanfægtede af Naturspillets Larm.

Mod Øst strakte Fastlandet sig næsten perpendikulært op til 5000 Fod. Skulde Isskruningen have naaet os, vilde vi rimeligvis være blevne knuste, da Kystlinien ikke frembød noget sikkert Tilflugtssted, og de ophobede Isblokke ved Fjældvæggen viste tydeligt, hvilket frygteligt Tryk, der maa have hersket, da Skruningen i sin Tid naaede Landet.

Den eneste Udsigt, vi kunde se til at redde os i Tilfælde af, at Skruningen skulde sprede sig, var at tage Tilflugt til et Isfjæld, men det var vanskeligt at bestige de fleste af disse, først paa Grund af, at de antarktiske Isfjælde næsten altid har saa stejle Sider, og dernæst paa Grund af at Fjældene, som allerede nævnt, laa i et blødt Leje af opknust Is.

Kun et Sted paa Kystlinien imellem Kap Adaré og vore Slæder opdagede jeg senere en Hule, hvor vi muligvis kunde have reddet os, men den laa saa lavt, at Isskruningen let kunde have lukket Aabningen, medens vi opholdt os der, en Antagelse, som jeg senere overbeviste mig om var rigtig, da jeg ved at besøge Stedet

fandt Hulens Indgang fuldstændig tillukket ved en uhyre Ishob, der ved Trykket af Skruningerne naaede 60 Fod op paa Fjældside.

Hele Skruningen hørte imidlertid pludselig op, efter at den havde nærmet sig til en Afstand af et Par hundrede Meter.

Da vi intet kunde udrette med vore Slæder sydover, besluttede jeg at vende tilbage til Hovedlejren.

En Ishule.
(Fotografi)

Men før vi overhovedet kunde bevæge os, maatte vi binde Ski under Slæderne, da de gamle Løbere var aldeles udslidte paa den korte Rejse ved at drages over de skarpe, haarde Isblokke.

Koldt var det at reparere de sønderbrudte Slæder; saasnart vi rørte ved Metal, sad Skindet af vore Fingre fast. Remme, som vi benyttede til at snøre Skierne fast paa Slæderne med, var haarde som Træ, og naar vi havde trukket i dem af al vor Kraft, forblev Fingrene krogede og frosne længe efter. Vi var ude af Stand til at rette dem ud paa almindelig Vis, indtil vi fik tøet dem op inde paa Brystet.

Vor flydende Medicin maatte vi i denne Kulde bære inde paa Brystet hængende i Uldbaand rundt om Halsen, det var den eneste Maade, vi kunde bevare Medicinen i brugelig Tilstand.

Paa Turen tilbage til Lejren besteg vi en Morgen et Isfjæld, der var omtrent 300 Fod højt og fik her en aldeles herlig Udsigt. Solen var endnu ikke over

Isfjæld i den antarktiske Nat.
(Fotografi)

Horizonten, men dens Straaler traf Polarlandets højeste Tinder, der blussede ved den unge Dags første Kærtegn. Selv stod vi endnu i et koldt blaat Lys, der syntes saa meget mørkere nu, da Dagen igen havde anmeldt sit Komme.

Fra Toppen af Isfjældet opdagede vi mod Syd en mørk Sky, der paa Grund af sin Farve tydede paa aabent Vande, og medens vi endnu betragtede dette, dannede der sig en Skypumpe.

Vi kunde tydelig se, hvordan den mørke Sky uaf-ladelig fornyede sin Vandbeholdning fra et aabent Sted i Isen. Undertiden brødes Vandsøjlen, men den fornyedes

hurtig og hvirvlede rundt med stor Hastighed. Dette var mig et sikkert Tegn paa, at der netop da var uhyre Isvidder mellem os og det aabne Hav.

Paa denne Slædetur mødte vi mange hvide Sæler (*Lobodon carcinopaga*) nær Isfjældene, og vi sikrede os nogle meget vakre Kranier paa denne Tur.

Kort efter at vi havde slaaet Lejr en Aften, forsvandt Savio. Som de fleste Naturfolk havde Lapperne et medfødt Instinkt, der syntes at fortælle dem, hvor de skulde

Kranium af den hvide Sæl (*Lobodon carcinopaga*).

finde Vildt, og jeg tvivlede da heller ikke paa, at Savio havde lugtet Sæl. Vi laa netop i Begreb med at sove ind i vore Sække, saa hørte vi Savio skraale og skringe udenfor Teltet, det var, som om han var i Slagsmaal.

Da vi krøb ud af vore Sække, fik vi Savio at se. Han kom drivende en stor Sæl foran sig paa samme Vis, som en Bonde jager Kvæget til Marked hjemme i Norge.

Da vi havde faaet dræbt Sælen, gav vi først vore Hunde et godt Maaltid af det ferske Kød, og saa tændte vi et herligt Baal paa Spækket og Skindet.

Saa lagde vi vore Sovesække rundt omkring Ilden, tændte vore Piber, medens Lapperne fortalte Historier og legede med deres store Sælknive.

Det var interessant at studere Lapperne, naar de skulde dræbe Sæl.

Begge viste altid ved saadanne Anledninger den ka-

rakteristiske Glæde, der udmærker Naturfolk, naar de skal tage Liv.

Denne Tilbøjelighed spores jo ogsaa mere eller mindre hos de mest civiliserede Mennesker, der kalder den »Jagtlysten«.

Naar Lapperne havde Sælen liggende for sig paa Jorden, betragtede de den med lidenskabelige Øjne, saa trak de Sælkniven, gav Sælen et lille advarende Spark som for at give den Anledning til at sætte sig til Modværge, og saa dansede de henrykt rundt om Dyret, medens de fra Tid til anden sænkede Kniven ned mod dets Bryst som for at sigte, men drog den atter op og gentog dette Spil, der øjensynligt pirrede deres Jægernerver.

Dræbt Soleopard.
(Fotograf)

Saa pludselig fløj Sælkniven lynsnart ned og begravede sig op til Skaftet i Sælens Kød, og lige saa hurtigt blev den trukket ud, medens Blodet sprøjtede ud af det gabende Saar.

Da nød Lapperne Synet.

Men Sælen snoede sig ofte længe omkring i Sneen, og det hændte, at Sælkniven blev siddende, idet Stødet var for haardt, da bed de ulykkelige Dyr i Haandtaget, og naar de væltede sig om paa Bugen, forsvandt baade Blad og Skaft i Sælmusklerne.

Endog med den største Omhu er det umuligt at forebygge, at Sæljagten bliver grusom. Vi dræbte Dyrene saa hurtig som mulig.

Paa de store Sælfangster udføres imidlertid de skændigste Myrderier for at vinde Tid og derved Penge.

Jeg har hørt gamle Sælfangere berette, at det er almindeligt ikke straks at dræbe Sælen, man flaar den lettere, naar den ikke er helt død — det stakkels Dyr hjælper til at skille sig med sit Skind, naar det i ulidelige Smerter trækker sig tilbage fra det skarpe Staal, medens de blodige Muskler skjælver i den kolde Luft.

Da vi kom tilbage til Hovedlejren, var Hytterne fuldstændig dækkede med Sne.

Vi havde frosset en hel Del paa den sidste Tur.

Sælflanning.
(Fotografi).

Kinder, Øren og Næse havde flere Gange været hvidfrosne, omendskønt vore Ansigter og Hænder paa denne Tid var dækket af et Lag Smuds og Fedt.

I Regelen holdt vi en Slags Vask, naar vi kom tilbage til Hytterne fra lange Ture, men det var kun Ansigtet og Hænderne,

vi ved saadanne Anledninger behandlede, og ofte gik det ikke paa.

Der var aldrig Tale om et rigtigt Bad, da der jo ikke var nogen Lejlighed dertil, og vi maatte være forsigtige med ikke at gøre vor Hud modtagelig for Kuldens Indvirkning.

Lapperne var maaske de, der var renligst, i ethvert Tilfælde dannede Savio i dette Stykke et godt Forbillede.

Midt paa Vinteren, mens Temperaturen var meget lav, indrettede han sig en Badstue under Sneen.

Jeg havde lagt Mærke til, at han i længere Tid meget ivrigt grov i en stor Snehob. Og efter at han havde været beskæftiget med dette, forsvandt han en Dag inde i sin Hule, efter at han havde faaet Lov at

Borchgrevink

Klovstad

Colbeck

Evans

Must

Savio

Fougner

Hanson

VED HYTTENS INDGANG
Sidsle Fotografi af Præparant Hanson 1899.

laane en liden Ovn med en tilhørende stor Gryde, som vi i Regelen brugte til at koge Kødet af Kranierne i. Denne fik han da anbragt nede i sin Snehule, og snart saa vi det sorte Rør fra Ovnen stikke ud fra den store Snehob. Rundt om Røret pakkede han med Træstykker og Asbestplader.

Efter at have bragt adskillige Trækasser og en Del Kul ned i Snehulen, dækkede han Aabningen hermetisk til, og kort efter vidnede tykke Røgskyer fra Røret om, at Savio fyrede op.

I flere Timer saa vi ham ikke, men om Aftenen viste han sig i vor lille Hytte, smilende og ren som et lidet Barn, udenfor var der 40 Graders Kulde (Celsius), men Lappen havde siddet afklædt under Sneen i flere Timer uden at fryse.

For Lapperne synes denne Fremgangsmaade imidlertid den naturligste, og den benyttes hyppig blandt Lapperne i det nordlige Norge, omendskønt jo Badstuerne der i Regelen indrettes i Stenhytter eller Jordhytter.

Dampbadet syntes at bekomme Savio vel. Jeg undersøgte kort efter Badeanstalten og fandt, at Savio havde udhulet et meget stort Rum og sat Ovnen i Midten, medens han havde indrettet et Slags Leje paa tomme Kasser. Han havde fyret saa stærkt, han kunde, og Sneen var jo smeltet paa mange Steder, men det kolde Tag var saa tykt, at det intet havde at sige, og den varme Luft, som slog mod de kolde Vægge, gjorde efter Savios Mening Dampbadet fuldkomment.

Vore Maaltider indtog vi paa denne Tid saaledes: Kl. 8 Frokost, Kl. 12 Middag, Kl. 8 om Aftenen igen en let Aftensmad.

Ja, lette var nu alle Maaltiderne, undtagen naar vi spiste raat Sælkød, eller naar vort Brød ikke var gennembagt, da gik vi omkring og følte, som om vi havde slugt en Mursten.

Kortere og kortere Tid benyttede vi til vore Maaltider. Ved festlige Anledninger varede de 10 Minutter, men ofte mindre end 5 Minutter.

Blikdaaserne gren os i Møde, enten de var fyldt med Fisk, Kød eller Frugt. Den ejendommelige Egen- skab, som Føden faar ved at opholde sig i længere Tid i Tinæsker, fremkaldte efterhaanden Modbydelighed.

Og de tørre Beskøjter, som jo i Reglen brugtes i Stedet for Brød, var da heller ikke overordentlig fri- stende.

Jeg ser endnu i Dag, hvorledes Bernacchi, der dog var en af dem, der beholdt Enthusiasmen til det sidste, naar han om Morgenens greb sin Beskøjt, slog i Bordet med den for at faa den til at knække, og naar den saa alligevel holdt, mumlede noget for sig selv, der kanske var bedre uhørt af andre.

Vi spiste af Pligt, fordi vi vidste, at det var nød- vendigt for vort interessante Arbejde. Men det var, som om vi stak Føden i en tom Rypesæk, Nydelsen var den samme.

Det skar mig ofte i Hjertet, naar jeg saa Hanson ved Maaltiderne med sine daarlige Tænder og sin endnu daarligere Appetit.

Paa denne Tid havde jeg en alvorlig Samtale med Doktoren i Enrum med Hensyn til Hansons Helbred.

Hanson havde nemlig betroet mig, at han selv var af den Mening, at han havde Skørbug. Jeg meddelte Doktoren dette; men denne sagde da, at Symptomerne for Skørbug var ikke tilstede, og at han forøvrigt var overbevist om, at det ikke var denne Sygdom, Hanson led af. Selv var han dog ikke sikker paa, hvad der var paa Færde med Hanson.

Jeg havde personlig faaet den Ide, at Hanson led af Berri-Berri og meddelte da ogsaa denne min Ansku- else til Doktoren, som imidlertid aabenhjertig sagde, at han aldrig havde set et Tilfælde af denne Sygdom, men at han ikke antog det for at være Berri-Berri.

Doktoren, som imidlertid var utrættelig i sine Un- dersøgelser og Omsorg for Hanson, haabede paa det bedste. Selv forekom det mig, at Døden allerede da havde sat sit Mærke paa ham.

Vi blev i denne Tid mere og mere misfornøjede ved vore Maaltider, især naar Talen faldt paa Civilisationens Maaltider.

Altid var det ferske Grøntsager, det drejede sig om. Vore Øjne sultede, naar vi nævnte Kaal, Spinat, Salat. Vi talte med Længsel om Tropernes Frugtrigdom.

Arbejde i Vintertiden.
(Fotografi)

Vore Piber hjalp paa Humøret efter Maaltiderne, men da sad Hanson der paa sin Vis alene.

En, der ikke ryger Tobak, ved ikke, hvilket Selskab der er i en Pibe, og hvilken samlende Kraft, der ligger i Tobakken, enten det saa er i en Kreds af rygende Mænd i en Stue, eller blandt tobakstyggende og spytende Sælfangere i en Skibsruf.

«Fredspiben» blandt Indianerne skylder ingen Tilfældighed sit betegnende Navn! Tobakken har udjævnet mange Vanskeligheder, slukket mange Sorger og hjulpet mange daarlige Fordøjelser.

Men det blev med Rygning, som det blev med at sove i den lange Vintertid, vi følte det til Slut som en Pligt, og da var en hel Del af Fornøjelsen væk.

Menuerne blev jo stadig forandrede af Doktoren, men slig var det nu omtrent paa den Tid, jeg omtaler:

Søndag:

Frokost	Lunch	Middag
Smør og Brød	Kakao	Forskellige Supper
The og Kaffe	Tvebakker	Presset Kød
Ost	Tunge	Ris i Karry
Sardiner	Ost	Tørrede Kartofler
Sild	Syltetøj	Grød
	Marmelade	

Mandag:

Frokost	Lunch	Middag
Grød	Kakao	Vælling
Brød og Smør	Skinke	Tørret Fisk
Flæsk	Skibstvebakker	Kartoffelgrød
Kaffe og The	Syltetøj	
	Marmelade	

Tirsdag:

Frokost	Lunch	Middag
Grød	Kakao	Sød Suppe
Skinke	Skibstvebakker	Henk. Kalvemave
Brød og Smør	Sild	Tørrede Kartofler
The og Kaffe	Sardiner	Tørrede Grøntsager
	Ost	Henk. Plumbudd.
	Syltetøj	
	Marmelade	

Onsdag:

Frokost	Lunch	Middag
Grød	Kakao	Vælling
Flæsk	Skibstvebakker	Henkogt Laks
Brød og Smør	Skinke	Tørrede Kartoffler
The og Kaffe	Ost	
	Syltetøj	
	Marmelade	

Torsdag:

Frokost	Lunch	Middag
Grød	Kakao	Ærter
Skinke	Skibstvebakker	Salt Kød
Brød og Smør	Sild	Tørrede Kartoffler
The og Kaffe	Sardiner	Tørrede Grøntsager
	Ost	
	Syltetøj	
	Marmelade	

Fredag:

Frokost	Lunch	Middag
Grød	Kakao	Vælling
Skinke	Skibstvebakker	Tørret Fisk
Smør og Brød	Skinke	Tørrede Kartoffler
The og Kaffe	Ost	
	Syltetøj	
	Marmelade	

Lørdag:

Frokost	Lunch	Middag
Grød	Kakao	Sød Suppe
Skinke	Skibstvebakker	Preserveret Kød
Brød og Smør	Sild	
	Sardiner	
	Ost	
	Syltetøj	
	Marmelade	

Jeg tror, at det vilde være heldigt paa arktiske og antarktiske Ekspeditioner at medbringe to Doktorer. Erfaringen har vist, at Lægerne ved arktiske Ekspeditioner saavel som ved de antarktiske har lidt mere end nogen af de andre Medlemmer.

Atter og atter er en Ekspedition kommet hjem fra Polaregnene uden Læge eller med en Læge, der har lidt paa Forstanden. Morfinisme og Cocainisme med paafølgende Selvmord forekommer gentagne Gange blandt dem paa disse Rejser. —

Muligvis kommer dette af, at deres specielle Profession ikke altid gemmer Plads for andre Interesser, og at derfor Tiden nødvendigvis falder dem lang.

Der hviler ogsaa paa Lægerne under Polarekspeditionerne et meget tungt Ansvar.

Et er sikkert, Opdagelsesrejsernes Historie viser næsten altid sørgelige Træk fra de medfølgende Lægers Liv.

Som saaledes Erfaring byder, at stor Forsigtighed bør tages ved Valg af Læge til slige vanskelige Foretagender for Lægens egen Skyld, saa frembyder ogsaa Lægens Stilling i en Ekspedition Muligheder for alle Slags Vanskeligheder, som ogsaa paatvinger Forsigtighed.

Nødvendigvis giver hans Stilling og Kundskab ham megen Indflydelse.

Paa en stor Ekspedition som den, jeg ledede, der sammensættes af ikke mindre end 31 Mand, fordres megen Takt og Diskretion fra Lægens Side, hvis Vanskeligheder skal undgaas. Der maa jo inden saa mange Mennesker i det mindste ombord paa et Skib herske Disciplin, og Doktoren vil stadig bevæge sig afvekslende mellem Officerer og Mandskab.

Paa samme Tid som saaledes en dygtig og diskret Læge kan være af uvurderlig Nytte endog udenfor sin egentlige Profession, saa kan han paa den anden Side ved Uforsigtighed gøre ubodelig Skade, selv om dette sker uden Hensigt.

Abnorme Tilfælde har vist, at det endog forekom-

mer, at Lægen forsætlig har misbrugt sin Stilling og den dermed følgende Magt.

Jeg behøver blot at nævne en Tildragelse ombord paa et engelsk Krigsskib, der opholdt sig i de australske Farvande.

Lægen hadede sin Chef. Under et Krydstogt erklærede Lægen uden Grund Chefen for at være sindssyg og benyttede sin Stillings Ret til at sætte ham paa Sygelisten, medens Næstkommanderende tog Kommandoen.

Tilfældet viser de Muligheder, Lægens Stilling ved en Polarekspedition frembyder. Farerne for ham selv og for de andre. Han har fri Adgang til Ekspeditionens Apothek med Giftene og Stimulanserne. Det synes mærkeligt, at store Polarekspeditioner ikke før har indset Nødvendigheden af at medføre to Læger, saa den ene kan føre Tilsyn med den anden. Udveksling af professionelle Ideer vil ogsaa bidrage til begges aandelige Underholdning.

I Mørketiden lider den dannede Mand mest, medens de, der ikke har haft samme Anledninger til aandelig Udvikling, synes at lide mindre,

Men selv blandt de, der synes at skulle kræve Adspredelse og Forandring paa Grund af deres Tankers Frugtbarhed, findes der dog enkelte Naturer, som kan leve en hel Mørketid i en Snehule næsten uden Arbejde, uden at have noget at læse, med lidet at spise og alligevel kan være tilfredse og trives under Savnene,

Det er Humøret, som danner en væsentlig Faktor i Polarforskerens Liv og Arbejde. Den, der har meget af det at slide paa, staar sig bedst.

I Løbet af Vinteren arrangerede vi mange Underholdninger, og det oplivede altid. Vi havde baade musikalske Aftenunderholdninger, hvor hvert af Medlemmerne konkurrerede med Musikdaasen, og Foredrag, der strakte sig over vort Arbejde, over litterære Emner, over vor aandelige Tilstand, Religion og Politik.

Alt blev tidt rørt sammen til en mere eller mindre

ufordøjelig Masse, og de vigtigste politiske Spørgsmaal i Europa blev opklaret og afgjort med den største Lethed af den »Antarktiske Concert«. Men det vigtigste blev naaet, at sætte de stivnende Tanker i fornyet Bevægelse.

Her er en Plan for en af vore Vinter-Aftenunderholdninger:

PROGRAM

Borchgrevink: Foredrag over Ekspeditionens udførte Arbejder.

Doktoren: Fremviste Lysbilleder, der repræsenterede Avertissementer for de forskellige Fødemidler og Mediciner, vi medbragte.
(Fremvist ved Hjælp af en Skibslanterne).

Fougner: (Fik Lampefeber under Udførelsen af den engelske Sang »Padling down the stream«).

Hanson: Fiskersang.

Colbein Ellefsen: Norsk patriotisk Sang.

Evans: To komiske Sange.

Bernacchi: Sang og Oplæsning af Australske Digte.

Colbeck: Sange og Oplæsning.

Per Savio og Ole Must: Lappisk Duet (tungsindige Salmer).

Næsten alle ti led vi af langsom Blodcirkulation. Flere Gange følte jeg det, som om min venstre Arm sov. Det var samme Følelse, som naar man i længere Tid hviler paa den med haardt Underlag. I Timevis kunde min Arm forblive omtrent uden Følelse.

Det gik flere af de andre Medlemmer paa samme Maade, men værst var det med Hanson.

Hans Følelse i Benene aftog mere og mere, og udøvede han med Fingrene et Tryk paa Huden, saa forblev Fordybningerne i Kødets. Hans Ansigtssfarve blev mere og mere voksagtig, hans Øjne indsunkne, men tynd blev han ikke, snarere federe end han havde været om Høsten.

Slig drog de lange mørke Vinterdøgn fremover uden Forandring. Langsomt og tungt gik Tiden, og kun de reglementerede Aflæsninger af Instrumenterne brød Tiden op i Afsnit.

Først henad Juli Maanedes Slutning, medens Solen endnu var under Horizonten, kunde jeg tænke paa at begynde en større Slæderejse i den Hensigt at undersøge den vestre Del af Havbugten ved Kap Adare.

Vi havde allerede længe gjort Forberedelser til denne Tur.

Doktoren og Colbeck havde rumsteret i Kasserne og bragt den lette Slædeproviant frem.

Bernacchi havde gjort de Instrumenter, jeg havde valgt, i Orden, Fougner havde efterset Slæder og Telte. Lapperne havde med største Omhu repareret Hundeselerne, fyldt vore smaa Sække med »Sennegræs«, som vi nu alle brugte i Stedet for Strømper, og i andre Sække havde de pakket Reserveføde for Hundene. Ellesen havde gjort den sidste Bugning og fyldt en Blikdaase med ferske Rugkager.

Og da saa alt var færdigt, »vejet og fundet for tungt«, og saa paany udmaalt og afpasset i de mindste Detailler, fik vi travlt med at stuve Godset i de lange grønne Sejldugsposer, der passede paa Slæderne. Naar det hele var sikret paa en hensigtsmæssig Plads, saa lukkede vi Poserne og snørede dem fast til Slæderne med Tougværk. Saa kom ekstra Ski, Isøkser, Ispigge og Alpetoug og saa vore store Rensdyrspjæske, ovenpaa hvilke til Slut vore Geværer laa paa Vagt.

Da blev der et Spektakel i Lejren. Slædehundene forstod, hvad der var paa Færde, nogle havde allerede anet Uraad og gemt sig, før vi fik Brug for dem, og var ikke til at faa fat i, medens andre, der satte mere Pris paa saadanne Rejser, hylede af Glæde.

Det var en livlig Scene udenfor Snehullet, Hundenes Hyl, Lappernes Skrig, Svøbernes Knalden, alt lyder endnu i Dag i mine Øren, naar jeg tænker tilbage paa hin Tid.

Det var Liv og Travlhed efter en tung Nat.

Vi, der skulde af Sted, var fulde af Forhaabninger for den kommende Rejse. De, der skulde blive tilbage, ønskede os med Inderlighed alt godt.

Der herskede bestandig den bedste Forstaaelse mellem Medlemmerne lige før Slæderejser, vore virkelige

Slæderejse udrustes.
(Fotograf)

Følelser for hinanden kom da frem, idet vi altid forstod Mulighederne for, at det var sidste Gang, vi sagde Farvel til hinanden. Vi havde lært Naturkræfternes hele Magt inden den sydlige Polarcirkel at kende og vidste, hvor lidet der staar imellem Liv og Ødelæggelse i de Egne.

Jeg tog med mig paa denne Rejse begge Lapperne og Evans, Proviant for 30 Dage, 29 Hunde og tre Slæder.

Det var min Hensigt, som jeg ogsaa gennemførte foreløbig, at trænge en Dagsrejse frem for derpaa at undersøge Isforholdene og saa at sende Evans med en

Slæde tilbage for, hvis Udsigterne stillede sig gunstige, at instruere Colbeck til at følge efter med tre Mand og to Slæder for at bringe ekstra Proviant, til et bestemt Depot, som jeg haabede at blive i Stand til at oprette paa den anden Side Havbugten.

De første Mil gik det kun smaat. Isen var sammen-

Afrejse fra Kap Adare.
(Fotografi)

skruet til store Højder. Vi maatte løfte vore Slæder op over de skarpe Isblokke og ned igen paa den anden Side.

Langsomt gik det, medens vi stævnede mod et stort Isfjæld, som viste sig som et glitrende Punkt ude paa den uhyre Flade. Hundene drog, saa at Tungerne hang dem langt ud af Halsen. Lappen Savio gik foran, det gik altid bedst saaledes, Hundene holdt af ham, og vi behøvede ikke at bruge vore Svøber saa meget, som naar Hundene selv gik i Spidsen.

Omendskønt Barometret stod forholdsvis højt, tiltalte Luftens Udseende mig ikke, den var graa og grættten i S.O.

Da vi naede det store Isfjæld, som saa længe havde

CARSTEN BORCHGREVINK.
(After Hilyard Swinsteds Maleri, Royal Academy 1900.)

vinket os, men som altid syntes at svinde som Lykken i Horizonten, var det allerede bleven Aften. — — —

Paa den østre Side af Isfjældet, der var omtrent 300 Fod højt, fandt vi en Hule henved 10 Fod over Havfladen. Herved slog vi da Lejr, men der var ingen af os, som egentlig nød nogen Hvile den Nat, det var, som om vi havde en Forudfølelse af, at vi snart skulde møde uventede Vanskeligheder igen, det mærkelige Instinkt hos Menneskene, der udvikles til en utrolig Følsomhed for ikke at sige Fremsynethed hos Rejsende paa Sø og Land i Regioner, hvor Naturkræfterne altid ligge paa Lur efter Liv.

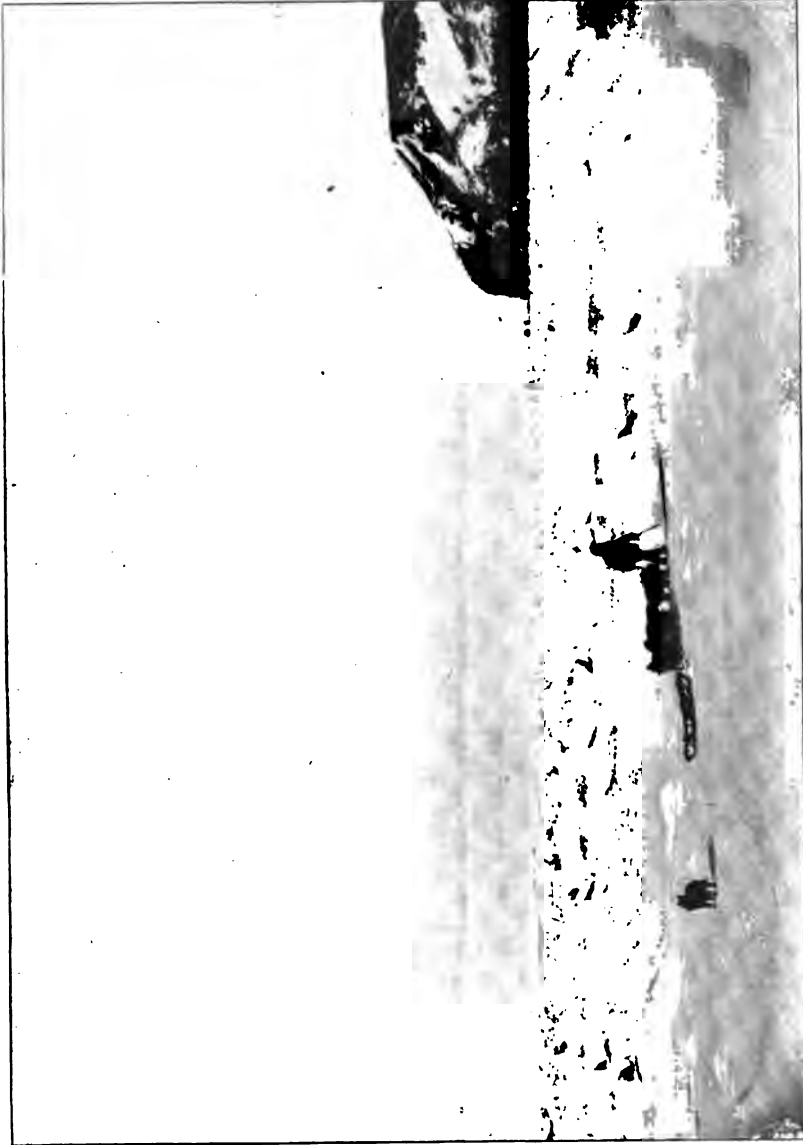
Vi gik paa Vagt to og to i vore store Pjæske. Nu og da kom der i Løbet af Natten Vindpust, der for et Øjeblik hvirvlede Sneskyer op og bed i de Dele af vort Legeme, der var blottede. Men de døde hurtigt hen igen, og det blev atter aldeles stille. Disse Vindpust var imidlertid saa ualmindelige, at de kun bidrog til den Uro, vi følte i Kroppen. Omendskønt der ikke blev nævnt et Ord om, hvad jeg vidste, enhver tænkte, saa var der gensidig Forstaaelse om, at der var noget farligt i Gære i Luften nede i Sydøst.

Morgenen brød frem, lysere end det havde været i lang Tid, og Barometeret stod endnu urokkeligt højt, saa jeg begyndte selv at tvivle paa, at mine Anelser med Hensyn til Vejret denne Gang var rigtige.

Vi besteg Isfjældet, der paa Toppen dannede et Plateau. Adkomsten dertil gik gennem de forunderligste smaa Dalfører og Hulveje i Isfjældet. Vi fik en herlig Udsigt mod Syd, og Isforholdene syntes lovende, derfor bestemte jeg mig til at sende Evans tilbage til Hovedlejren med de Instruktioner, jeg havde opgjort Aftenen før.

Evans fik fire stærke Hunde, en Slæde og Proviant og begav sig mod Nordøst.

Øjeblikkelig da han var rejst, brød Lapperne og jeg op fra vor Lejr og surrede vor Pakning fast paa Slæderne.

PAA MARSCH OVER DE HVIDE FLADER.
(Fotograf)

Saa knaldede Svøberne, Hundene hylede, og saa gled de tungt pakkede Slæder igen langsomt hen over den uendelige Flade mod Syd.

Den største Del af Dagen fandt vi nogenlunde jævn Is, men vi gik i Krogveje, og undertiden mødte vi da ogsaa store Hindringer, hvor Isen havde skruet sig sammen, og her tabte vi da baade Tid og Taalmodighed.

Vi gik paa Ski ved Siden af Slæderne og havde lagt et Toug fra Forkanten af disse over Skuldrene og hjalp Hundene at trække. Ud paa Eftermiddagen løb vi ind i meget ujævn Is, og vor Fremgang var kun daarlig, Skierne maatte af, da Ujævnhederne blev for svære; men vi fortsatte uden Afbrydelse, idet vi haabede at naa Landet paa den anden Side af Havbugten, inden der skulde indtræffe Forandringer i Vejret.

Da Solen sank, var Temperaturen $\div$ 34 Gr. C. Istappe hang ned fra vort Skæg, dannede ved vor varme Aande.

Vi fortsatte sydover efter Kompasset, selv efter at det var bleven ganske mørkt.

Kort før Midnat begyndte Hundene at hyle, spidse Øren og at trække bedre, end de havde gjort paa hele Rejsen. Kort efter stod vi med vore Slæder ved en stor Sæl (Weddels). Hundene var næsten ikke til at holde, da det var længe siden, de havde faaet fersk Kød. Lapperne gjorde deres blodige Arbejde, og snart laa Hundene og tyggede og knurrede graadigt ved deres Festmaaltid.

Efter at vi havde sikret os Sælens Hjerte og de bedste Dele af Kødet for eget Brug, saa tændte vi Ild paa Spækket og Skindet og lagde Resterne af Sælkroppen ogsaa paa Baalet, der snart slikkede op i Mørket med prægtige Ildtunger.

Der er altid en Del Vanskelighed ved at faa Spækket til at brænde.

Det er derfor nødvendigt at begynde Ilden med Træstykker eller andet Brænde, da Spækket maa bringes

til at smelte og koge i det mindste paa et Sted, før Ilden kan faa Næring fra Spækket. Vi medbragte altid en Del Tyrifakler, og dette lette og tørre Træ var meget tjenligt til dette Formaal.

Der dannede sig, naar der var gaaet Ild i Spækket, gradevis en lille Indsø, hvor Baalet havde brændt, men det sydende Spæk flød paa Toppen og brændte lysteligt.

Efter at have varmet os og hvilt og efter at have kogt Kakao, hvormed vi styrkede os, saa styrede vi igen ind i det tætte Mørke, der syntes desto mere uigennemtrængeligt, efter at vi havde stirret ind i de klare Flamme i Baalet. Eftersom vi drog væk, blev Lyset fra Sælspekke mindre og mindre og skinnede til Slut som et blaffende Fyr i det fjerne, indtil det sank under Horizonten.

Sæl afspækkes.
(Fotografi)

Da Morgenen brød frem, var det tæt Taage med meget lav Temperatur. Hunde, Slæder, Ski, Geværer, Mennesker, alt viste sig nu i samme Kulør, alt var dækket af et tykt Rim paa Grund af Taagen, alt var hvidt som Sne.

Da jeg ikke kunde faa Observationer, og da Isen var meget sammenskruet, besluttede jeg at gøre et kort Holdt. Men efter en Times Forløb lettede Taagen pludselig, og øjeblikkelig satte vor Karavane sig igen i Gang, medens Skierne let gled hen over Snedækket.

Barometret var vedblevet at synke hele Dagen, saa jeg ventede Forandring i Vejret, og det gjorde nok de to Lapper ogsaa, thi jeg lagde Mærke til, at de talte usædvanlig meget Lappisk sammen og fra Tid til anden saa med ængstelige Blikke mod Syd, hvor Skydækket gradevis havde antaget et truende Udseende.

Uvejret kom hurtigere end vi anede, før nogen af os tre havde faaet Tid til fuldt ud at opgøre vor Mening med Hensyn til Udsigterne for Vejret, saa stod de høje Tinder paa Kystbjærgene i en Hvirvel af Sne, der hurtig antog en Lavines Udseende og skød som en vulkansk Sky nedover Fjældsiderne medens alt i Højderne pludselig forsvandt.

De første Vindpust havde allerede naaet os, før vi havde faaet løsnet de Reb, hvormed vore Telte og Udstyr var fæstede til Slæderne.

Over Ismarkerne.
(Fotografi)

Vore Hunde anede tydeligvis, at et Uvejr var i Anmarsch, thi øjeblikkelig, da vi standsede, lagde de sig ubevægelig ned, idet de rullede sig op i en Ring, som de altid gjorde, naar de ventede Snefog.

Næppe havde vi faaet vore Sovesække stukne ind i vort lille Silketelt, før Stormen var over os med et Snedrev saa stærkt, som jeg aldrig før havde været ude i.

Vinden tog Aanden fra os, og medens vi krøb omkring paa alle fire for at samle lidt Proviant og vore smaa Kogeapparater, følte vi alle tre gentagne Gange, som om vi skulde kvæles.

Hver Søm i vor Klædedragt kunde vi mærke paa Kroppen, det var som om Naale stak i vort Skind, hvor Rensdyrspelsene var sammenføjede.

Der var ikke Tale om at sætte vore Teltpæle op, det gjaldt hurtigst muligt at komme ind i vore Soveposer, før den bidende Kulde gjorde det umuligt. Saa krøb vi da en efter en ind under Silkeposen, hvor vore Sovesække laa ved Siden af hverandre, og snart begyndte vi at tø i Rensdyrshaarene.

For et Øjeblik hørte vi Orkanens Hysten, som den

Da Snestormen kom.
(Fotografi)

fejdede hen over Ismarkerne, men saa blev Lyden svagere, mens Trykket paa vort Dække blev større.

Et uhyre hvidt Tæppe blev lagt over den lille sorte Flæk, som vi dannede paa de uhyre Flader, og den antarktiske Storm fandt intet nyt, kun kold Ensomhed.

Medens Lyden syntes at dø hen oppe i Luften, tiltog den imidlertid stadig under os, det var Havisen, der knagede under Vindens Tryk, det lød som Kanonsalver, der blev affyret. Hvert Øjeblik ventede vi, at Isen skulde bryde op, som den havde gjort under vor første Slædetur ved de ukendte Kyster.

Skulde Isen have drevet til Søs eller være bleven

malet op, vilde vi have været haabløst fortabt, da Distancerne til Kysten fra vor Lejr var altfor store, til at vi muligvis skulde have kunnet naa et Tilflugtssted paa mindre end 12 Timer.

Snetrykket paa os blev til Slut saa stærkt, og frembragte en saadan Luftmangel i vort Silketelt, at det blot gjaldt for os at skaffe Plads og Luft.

Først stillede vi os alle paa fire Ben, trykkede og trykkede med Ryggen mod Snedækket, indtil vi fik Teltet op et Par Fod. Saa stak vi en Skistav op gennem Sneen og bevægede denne fra Tid til anden, saa at Luften kunde komme ind.

Men Snefoget ovenfor var saa stærkt, at Hullet fyldtes op næsten øjeblikkelig, og uafsladelig maatte vi holde Skistaven i Bevægelse.

En af os maatte nu hele Tiden holde Silketeltet oppe med Ryggen, medens de to andre forsøgte at gøre i Stand til et Maaltid.

Vi havde med os to frosne Sælhjerter, dem hakkede vi først op og fortærede. Denne Ret var efterhaanden bleven Savios og min Livret. Dernæst forsøgte vi ogsaa at tilberede os et varmt Maaltid ved Hjælp af vor Spirituslampe.

Da vor lille Kogemaskine kom i Gang, blev det formelig varmt i vort Aflukke. Silketeltet blev vaadt, hvor det berørte Sneen.

Dette hjalp os paa en uventet Maade og sparede at maatte staa paa fire Ben for at holde Teltet oppe. Saa snart Spirituslampen nemlig var slukket, sank Temperaturen, og Silken frøs fast i Snevæggen udenfor. Her ved dannedes en lav Hule, paa hvis Vægge store Iskrystaller satte sig fast.

Nogle af disse Krystaller var en Tomme lange, og ved Lyset fra vor lille Lygte tindrede Iskrystallerne som Stjerner ned til os i Soveposerne. I de lange tre Døgn, som vi laa nedsnet, virkede disse vakre Krystaller som en Underholdning og foraarsagede de mærkeligste Tanker og Beregninger i vore Hjerner.

Vi vare alle tre krøbet ind i Soveposerne saa hurtigt som muligt, og vi havde draget med os en hel Del Sne paa vore Komager og paa vort Skindtøj. Da vi blev varme i Sovesækkene, saa smeltede Sneen, og vi laa da fugtige og lidet behagelige blandt Rensdyrhaarene. Denne Fugtighed og vort eget Aandedræt bevirkede ogsaa, at der dannede sig store Istappe paa de lange Renhaar rundt om Aandehullerne i vore Sovesække.

Videre behageligt havde vi det foreløbig ikke, men glade var vi alligevel over dog at være i Læ for den Snestorm, der rasede ovenover vor Hule med usvækket Kraft.

Naar vi ikke spiste eller pattede paa vore korte Piper, sang vi og vedblev med dette, indtil vi sovned.

Men de stærke Brag i Islaget under os, og den lille Plads vi havde til vor Raadighed gjorde, at vor Søvn blev kort og afbrudt. Savio spurgte som sædvanligt efter Klokken hvert Øjeblik. Selv var jeg ogsaa urolig med Tanken paa den Slædeekspedition, der med Ekstraproviant skulde følge efter os under Løjtnant Colbeck.

Lappen Must led mest i de Døgn under Sneen. Natten til den 31. Juli noterede vi $\div$ 40 Gr. Celcius. Kviksølvet frøs, og vi maatte benytte vore »Sprit«-Thermometre. Den Nat var jeg bange for, at Must skulde være strøget med. — Vi havde lidt før Midnat gravet en Aabning op gennem Snedækket, baade for at faa Observationer og Luft. Must havde næppe faaet Hovedet op gennem Tragten i Sneen, før han sank sammen ned i Teltet. Hans Læber blev aldeles blaa, og han fik »Skælven«, saa Tænderne klaprede sammen. Savio og jeg fik med megen Møje varmet noget Cacao til ham over en Spiritusflamme, og saa masserede vi hans Lemmer, saa godt vi kunde, indtil han syntes at leve op igen. Men han var mismodig og begyndte paa sine lappiske Salmevervs igen, der klang ensformige og sørgelige der nede under Sneen, medens Stormens Hysten igen kunde høres ned gennem den Aabning, vi havde

gravet, idet den slog an mod den stivfrosne Silke ved Teltdøren. Jeg lod Must aande lige ind Lygten, hvorved han fik lidt varm Luft i sig. Dette var en Nydelse, som vi skiftevis glædede os ved. — Vi laa og pratete om utrolige Ting. Lapperne fortalte om mange interessante Sider fra Livet i det høje Nord. De betroede mig deres Sorger og Glæder, og i de Døgn, vi 3 laa der i vore Rensdyrposer, lærte vi hinanden godt at kende.

Heldigvis havde vi medbragt en Sæk med »Sennegræs« til vore Komager, ellers havde vi mistet alle vore Tæer. Strømper duer ikke paa Slæderejser i de antarktiske Regioner.

Blev vi vaade med Strømper paa, saa frøs Strømpespidserne til Is, naar vi stod stille, og Tærne fulgte straks Eksemplet. Anderledes blev det med »Sennegræsset«, dette bløde, myge, men dog stærke Græs, som Lapperne altid anvender istedetfor Strømper.

Det vokser i Norden ved Bredden af Indsøer, Lapperne tørrer det hurtigt og stopper det saa i de rummelige Komager, hvor de med karakteristisk traditionel Dygtighed mager Græsset saaledes, at det dækker Komagerens Saaler og sidder i et tyndt, men tæt Lag.

Blev vi vaade med denne Fodbedækning, frøs vi aldrig. Der opstod ved Fugtigheden Selvforbrænding i Græsset, og der udviklede sig da uafhængigt Varme. — Saaledes fandt vi senere alle Nyttens ved Lapperens Fodbedækning. Vi stak den nøgne Fod i Sennegræsset og var sikret mod Frost. Men Hovedsagen er, at ordne Græsset i Komagerne paa den rette Maade, og selv med al den Øvelse vi fik, saa var vi glade, naar Lapperne fik Tid til at ordne Græsset i Komagerne for os, det blev ganske anderledes jævnt fordelt og kyndigt lagt. —

Jeg husker endnu, hvorledes Lapperne hin kolde Nat fortalte mig, at de skulde tjene sin Værnepligt, hvis de nogensinde igen kom til Norge. De klagede sin bitre Nød, fordi de skulde i Uniform og bad mig indstændigt om at lægge et godt Ord ind for dem, hvis

jeg kunde. Værnepligten var grei nok, men Uniformen, nej! — Jeg indfrier her mit Løfte til disse kække Gutter, naar jeg meddeler, at vi andre i Kulden maatte søge Lappernes Hjælp med Hensyn til Skotøj og Klædedragten.

Hvorfor tvinge disse kække Lapper ind i trangt, haardt Fodtøj?

Gennem Generationer er Lappernes Komager og Klædedragt blevet en Slags Religionsspørgsmaal. Lapperne hænger ved sin Dragt med mere Æmhed end Skotten ved sin Kilt.

Hvorfor da ikke lade Lapperne beholde den vakre skikkede Dragt, naar de tjener Værnepligten.

De vil kunne gaa længere baade paa Ski og uden Ski med Komager end med Civilisationens barbariske Fodbeklædning, i Vintertiden vil de undgaa Frost og være nyttige og rede istedetfor at komme Ambulancen tilbyrde. I sin vakre, løse Vams kan Lappen gemme Føde for dagevis, i en stram Uniform bliver han aldrig hjemme.

Sæt paa Lappen et Mærke med vore Nationalfarver, giv ham en Rifle, øv ham i Soldatens Pligter, og han vil være under en Krig, hvad Savio og Must var for Sydpolsekspeditionen. — — — —

Morgenen den 31te Juli oprandt omsider. Da vi havde faaet gravet os ud, fandt vi, at Stormen havde lagt sig. Der var ÷ 35 Gr. Celcius.

Men Luften var graa og tæt, saa det var umuligt at faa taget Observationer.

Vore Slædehunde, Udstyr og alt var væk, nedsneet og usynligt.

Saa begyndte vi da først forsigtigt at søge. En for en fik vi dem frem. Men dette gik ikke hurtigt. Da vi slog Lejr, var Isen endnu bar paa de fleste Steder, eller der var gammel Sne, som ved Trykket og Kulden var haard som Isen. Det var da her, Hundene var blevet liggende, da Snedrevet dækkede dem. Vi fandt enkelte af dem ved at stikke med Skistavene ned i Snedækket, der hvor vi antog, at de laa, andre fandt vi ved at

følge Tougene fra Slæderne. Men mange af vore trofaste Dyr havde spist sig løs fra Slæderne. De havde ædt sine egne Seler, der var forarbejdet af Sælskind. Tilslut havde dette Maaltid faaet en brat Ende ved Halsringen, hvor Selerne sad fast, og enkelte af Hundene laa endnu fastfrosne til Isen med en Del af Rømmene nede i Mavesækken, medens Resten af Rømmene løb fra

Et koldt Arbejde at komme undervejs igen

Halsbaandet, hvor Enderne sad fast ned, gennem Hundens Hals.

Paa denne Føde havde Hundene eksisteret i disse 3 Døgn. Kun faa af dem var aldeles fri, da deres langhaarede Pels var fastfrosset i Isen.

Det var koldt Arbejde at komme undervejs igen, Selerne maatte repareres, og alt sættes i Rejsestand igen. Efter en hurtig Frokost paa preservevet Kød, Cacao og Beskøjter, og efter at have givet vore Hunde en Del Hundebrod og Rester af vort Maaltid, satte vi os igang mod Syd. Efter at have kørt en halv Times Tid mærkede vi, at en af vore Hunde havde en tom Preserves-

æske hængende fast paa Tungen. Den havde slikket Tinæsken, efter at vi havde tømt den, og det kolde Metal holdt fast i Tungen.

Udpaa Eftermiddagen klarede Luften op; vi fik

En Slædehund med Tungen fast i Bunden paa en Blikboks
(Fotografi)

pludselig se de herlige Jøkler og Tinder af den Fjældkæde, der strækker sig nordvestover fra »Sabine Kuppelen«, der som et geografisk Centrum høj og mægtig dannede et fortrinligt Udgangspunkt for Kortlægningerne i det nordøstlige Hjørne af Syd-Victorialand.

Baade paa Sø og Land vil den Rejsende i disse Bredder uvilkaarlig gribe til »Sabinetinden« og de kegleformede Fjældtoppe, der omgiver den, som Vejvisere.

Utallige Bræer løb som store hvide Floder mellem de stejle Fjældsider, medens vi allerede flere Mile til Søs kunde skelne Brærevnernes mørkeblaa Slug, der i det Fjærne saa ud som Bølgekamme, der krusede de store hvide Vasdrag.

Paa Afstand saa disse Bræer ud, som de prægtigste og enkleste Landeveje, men da vi kom nærmere, kunde

vi se de frygtelige Stup og Styrtninger, hvorover Bræerne ved Kysten styrtede sig i Polárhavet.

Uden Undtagelse bevægede alle Bræer i Robertsonbugten sig mod Søen under en meget stærk Grad, et Fald, der altid endte i et abrupt Stup. Utallige blaa, gabende Revner opstod derved i Bræerne netop ovenfor Faldet. Før Mørket faldt paa, opdagede jeg mod

Sabinetinden

Admiralltetsfjældene.
(Fotografi)

Syd et mørkt fremspringende Land, som jeg ved første Øjekast antog for at være en Halvø, Det syntes aldeles snedbart.

Paa Grund heraf og paa Grund af Landets mærkelige Form antog jeg, at det vilde frembyde meget af geologisk Interesse, jeg tænkte mig ogsaa, at vi paa Grund af Landets Be-

liggenhed, rimeligvis kunde finde en forholdsvis beskyttet Lejrplads paa dets vestre Side, hvor der syntes at strække sig en Bugt sydover.

Men før det var lykkedes mig at faa nogen videre geografisk Oversigt, havde Mørket lagt sig over det hele.

Imidlertid havde jeg nøje benyttet Kompasset, og med Længsel arbejdede vi os fremover i de stedse tiltagende Skruninger.

Vi raabte og skreg, løftede og trak i de tunge Slæder, der uafsladelig væltede og sad fast mellem de store Isblokke.

Snart blev Skruningerne i Isen saa urimelige, at vi næsten ingen Vej kunde komme, men vi forstod nu, at vi ikke kunde være langt fra Land. Hundene begyndte ogsaa at blive villigere end før, tiltrods for den vanskelige Vej; de hylede og gøede i et væk og længtes øjensynligt ligesaa meget efter det ukendte Land, som

vi. Kl. 10 p. m. stod Klipperne pludselig lige over os, saa vi maatte lægge Hovedet helt tilbage for at se Sydkorset, der blinkede deroppe lige over den mørke Kontur af Landet, der tegnede sig skarpt mod den blaa Stjernehimmel.

Ved Midnat naaede vi Munden af en lille Indsæring, som vi troede var en lille Fjord, men som

Den vestre Bred af Robertsonbugten. — Sæler i Forgrunden.
(Fotografi)

senere ved Undersøgelse i Dagslyset viste sig at være et Sund. Fra dette Sund strakte der sig videre en liden Fjord østover ind mellem Klipperne i det Land, jeg havde mærket mig, før Mørket faldt paa. Her fandt vi en udmærket Lejrplads, der var aldeles beskyttet mod Storme fra Sydøst, og vi havde jo lært, at det var derfra Angrebene kom. Hundene hylede af Glæde, men ikke før havde vi sluppet nogle af dem, før de satte afsted ud i Mørket mod Havet, og kort efter hørte vi, at de var i fuldt Slagsmaal med en Sæl ikke langt borte ved Foden af den Ismur, som dannedes af en

nedstyrtende Bræ, og hvor der havde dannet sig Aabninger i Islaget ved Bræisens Tryk.

Før vi slog Lejr, sikrede vi os to store Sæler (Weddell's) og kørte dem til Lejrpladsen, hvor vi flaaede dem, og gav Hundene et rigeligt Maaltid efter at have afskaaret Hjærterne og Brystmusklerne for eget Brug. Saa tændte vi et Spækbaal, og medens Ole kogte Sælhjærterne, rejste Savio og jeg vort Silketelt midt imellem Slæderne.

Det tør vel hænde, vi nød vort Maaltid den Nat, medens Spækbaalet flammede og oplyste den mørke Fjældvæg bag os, hvor vi saa vore Skygger, store som Trolde, bevæge sig. De første menneskelige Skygger i et nyt Land!

Det var ÷ 45 Gr. Celcius, da Lapperne krøb i Sækene og snorksov med det samme. Hundene sov allerede i Sneen, før vi havde fuldendt vort Maaltid. Selv kunde jeg ikke krybe i Hi straks. Natten var altfor overvældende smuk og fyldte Sindet med en naturlig Andagt.

En taknemlig Følelse for bevidst Eksistens. — De klare Stjerner deroppe! Det store mørke, hemmelighedsfulde Land, vi havde naaet, der endnu laa i Mørke — De sidste Dages Slid, Ensomheden, Savnene, Længslerne, Kulden, alt dette hævede Sindet til en Hengivenhed for Eksistensen, der er forkrøblet og ukendt i Civilisationens Overflod. — De pureste, de reneste Tanker steg uvilkaarlig frem og svævede ligesom selvstændige Væsener omkring og forenede sig med Sydlysets Orgelpiber i Himmelrummet.

Alt var herligt — Menneskene og alt!

Det lave, det stygge kunde ikke leve i denne rene Luft, ligesom Mikrober og Baciller fandt det ikke her Betingelser for sit Liv. — —

Det var først sent, og den korte graa Vinterdag begyndte allerede at gry, da jeg krøb ind i min stivfrosne Sovepose, der laa der flad og lidet indbydende mellem Lappesækkene. Lapperne sov saa haardt, at al

•SYDLYS•

min Sparken og Spænden, for at tømme mig ind i min Sæk i det snævre Rum ikke for et Øjeblik stoppede deres Snorken.

Da vi vaagnede ved 11-Tiden om Formiddagen var det ÷ 43 Gr. Celsius, alt var stivfrosset i Løbet af Natten, Sovesækkene havde antaget en haard og bestemt Form efter vore Legemer og forblev som slige haarde Hylstre.

Omendskønt vi havde sovet forholdsvis godt, havde vi dog Følelsen af at have frosset svært. Lappen Must gik omkring med blaa Læber og havde »Skælven«, indtil han kom igang med at sammenhobe de Spækremser, der var skaaret af Sælen foregaaende Nat. Ogsaa disse var stivfrosne og maatte behandles aldeles som store Birkevedskubber.

Savio smeltede »Chocoladeis« i en Tinæske over en Spirituslampe, medens han højlydt protesterede mod en Nat som den sidste i Teltet, — han havde nye Planer, som senere vist sig at være gode.

Da saa Lappen Must og jeg havde faaet sammenhobet saa meget Spæk, som vi syntes, vi med rolig Samvittighed kunde spendere paa Anledningen, tog vi frem en af de dyrebare »Tyrifakler«, som vi altid medbragte paa Rejser, og skar lidt af det tørre Træ for dermed at sætte Spækket i Brand.

Snart sydede to Sælhjærter paa vor Pande over Spækbaalet. Vi vendte og drejede baade os selv og Sælhjærterne for at steges lidt paa hver Side. Mod Ilden var vi ganske varme, medens vi kunde være iskolde paa Ryggen. Vi drejede os omkring hin Morgen, som om vi sad paa et Spid.

Efter at have nydt vort Maaltid og saaledes tøet lidt indvortes og lidt udvortes, drog Lappen Must og jeg ud med en Slæde, 10 Hunde og en Del Proviant og Instrumenter for at undersøge de nærmeste Omgivelser.

Savio lod jeg forblive ved Teltet, hvor han straks ved vor Afrejse gav sig i Færd med at indrette en varmere Lejr efter sit eget Hoved.

Lappen Must og jeg fandt et meget tilgængeligt Sted ret mod Syd fra vor Lejr, hvor den uhyre Gletscher, der løb ud i Søen mod Vest, dannede en Krog eller Bugt, der begrænsedes af det nye Land, vi havde opdaget mod Vest.

Her løb Bræisen ned mod Søen i en Skraaning eller Bakke, der var omtrent 70 Fod høj, og som naede Havoverfladen under en Vinkel paa omtrent 30 Grader,

Mod Vest laa saa den lodrette Isvæg af Bræen, der fortsatte omtrent en Mil til Søs, hvor den saa igen under en ret Vinkel brød af mod Vest og fortsatte saa i en lodret Isvæg paa omtrent 2 Mil, indtil den naede den høje Fjældkam, der begrænser den vestre Del af denne uhyre Bræ.

Da Must og jeg med vor Slæde havde naaet til Bræens Overflade, laa et storslaet og mærkeligt Landskab for os. Det Land, som vi havde opdaget Dagen før, og hvor vi havde efterladt Savio, viste sig at være en Ø, der laa omtrent 4 Mil til Søs, netop paa det Sted, hvor to uhyre Bræer forener sig og søger mod Havet.

Øen, som jeg kaldte »Hertugen af Yorks Ø« efter den nuværende engelske Kronprins, stængte disse Bræers fulde Afløb og foraarsagede, at uhyre Ismasser samlede sig paa Vestsiden af Øen, hvor de dannede et sammenhængende svulmende »Ishav«, om det saa kan kaldes, der igen fik Afløb paa begge Sider af Øen, hvor der dannedes nye Bræer, der med uhyre Revner styrtede sig i Polarhavet.

Der, omslynget af disse Isarme, laa den mørke, snebare Ø i alt dette hvide og blaa med Bræen trykkende og svulmende op til en Højde af 70 Fod paa Vest- og Sydsiden og begrænset af Havoverfladens Isdække imod Nord og Øst.

Den nye Ø, vi havde opdaget, strakte sig til en Højde af omtrent 2000 Fod og bestod af graagrøn Skifer gennemkrydset af talrige mere eller mindre brede Kvartsgange samt her og der Jærnpvit.

Skiferlagringen laa nogenlunde fra Nord mod Syd,

HERTUGEN AF YORKS Ø
(Fotograf)

og fremviste de interessanteste geologiske Foreteelser. De forskellige Tryk, der havde hersket, var tydeligt markeret og kunde iagttages ved det første Øjekast, endog meget langt borte.

Den havde en Omkreds af omkring 5 Mil. Midt paa Øen fra Nord løb der ind en halvmaaneformig Bugt omtrent en Mil dyb, og paa Østsiden begrænsedes og-

Udsigt mod Nord fra Øen
(Fotograf)

saa Øen halvvejs af en dyb Bugt og halvvejs som allerede nævnt af en Bræarm.

Hvor Must og jeg stod med vort Slæde, kunde vi se milevidt ind i det nye Land, hvor en Uendelighed af Tinder og Jøkler viste sig, Tinder, der strakte sig op til en Højde af 12,000 Fod, omslynget af uhyre Bræer, der syntes at oplyse det blaa Landskab ved deres Hvidhed, men som i Styrtingerne, hvor Slugene og Revnerne var, skar gennem med endnu stærkere blaa og grønne Farver.

Medens Fjældkammene mod Syd stod skarpe og tildels snebare og mørke ud i den blaa Luft, var Kon-

turerne af Fjældtoppene mod Vest blødere og løb paa sine Steder over i Fjældtoppe, der var hvide og af rundede som jomfruelige Bryster.

Gennem det blaa gennemsigtige Slør virkede det Billede, der laa for os, overvældende og forunderligt dragende.

Efter at Lappen Must og jeg havde gjort de nødvendigste Forundersøgelser af den nye Ø og dens Be-

Vor Lejr den første Nat paa Hertugen af Yorks Ø.
(Fotografi)

liggenhed, begav vi os tilbage til Lejren, hvor vi ankom netop som den blaa Vinterdag blev sort Nat.

Savio havde imidlertid benyttet Tiden vel. Ved Hjælp af Skislæder og Stave havde han konstrueret Ribberne til et »konisk« Finnetelt. Han havde dækket dette »Skelet« med vore smaa Silketelte, vore Proviant-sække og Sælskind og havde ladet en Aabning i Toppen af det improviserede Finnetelt, hvor Røgen fra et stort Spækbaal væltede ud.

Teltet var sat lige ved Fjældvæggen omtrent ti Fod over Havfladen, netop paa et lunt Sted, hvor baade Klipperne og Sneen beskyttede os mod Sydoststormene, som vi betragtede som en langt værre Fjende end rolig Kulde.

Ved Aflæsningen Kl. 8 p. m. viste Thermometret ÷ 44, men vi havde det ganske lunt i vore Sovesække den Nat. Saa »varmt« havde vi det, eller rettere saa lidet frøs vi, at vi ikke kunde sove, men laa og snakkede i vore Sovesække med vore Hoveder ud mod Spækbaalet, der brændte lystigt.

Savio laa og fortalte om Livet »nordpaa« om de regelmæssige Rejser til »Russemarkedet«, hvor de norske Lapper fik gjort billige Indkøb, og hvor de paa-virkes ved Gaver og Traktering, og hvorledes de saa efter endte Festligheder jog hen over Snevidderne med sine Rener. Og medens Savio fortalte steg Sydlysets Orgelpiber i lange Rækker og i vekslende Kulører op til Zenith, vi saa det gennem Teltaabningen, og saa maatte vi igen ud af Sækkene tiltrods for den uvante Nydelse at være forholdsvis varme.

Den næste Dag fortsatte vi vore Undersøgelser og besøgte det indre af Hertugen af York's Ø, hvor vi overalt saa Tegn paa, at de forenede Bræer, som nu deltes af Øen i 2 Arme, i en ikke for fjærn Fortid har bevæget sig hen over denne og revet de løsere Dele af Skiferlaget med sig. Konturen af Hertugen af Yorks Ø mod Syd, i Særdeleshed midt paa den, viser da ogsaa Skiferrækker, der som Sagtænder strækker sig fra Nord mod Syd med regelmæssige Mellemrum. Kun der, hvor Qvartsgangene løber, har Bræisen bevæget sig uden at efterlade Spor.

Pyritkrystallerne forekom i store Masser i Kube

— Krystaller, der skinnede med metallisk Glans.

Store Masser af disse Krystaller fandtes næsten overalt i Øens Indre og syntes at have modstaaet Vind og Vejr og Is bedre end Omgivelserne og dannede ofte et knudret Dække over Skiferfladerne.

Enkelte af disse Krystaller sad løse som »Tænder« i Skiferen, og vi kunde med forholdsvis Lethed fjerne dem, enten med Haanden eller med en løs Sten.

I Qvartsen forefandtes øjensynligt Jern.

Skiferlagene laa, som allerede nævnt, i markerede

Veje af forskellig Kulør og syntes at have været udsat for forskellige Temperaturgrænser.

Landet øst for Hertugen af Yorks Ø bestaar udelukkende af porøs »Hornblændebasalt« og danner i Virkeligheden en Basis for den Fjælddryg, der mod Nord ender i »Kap Adare«; den møder de sedimentære Fjældarter netop i lige Linie med Hertugen af

Skiferlag paa Hertugen af Yorks Ø.
(Fotografi)

Yorks Ø og synes som en »Bræ« at flyde ud over den Fjælddryg af graa Skifer, som her danner den ydre Grænse af de synlige sedimentære Fjældarter mod Sydøst.

Imidlertid vil jeg her straks trække Opmærksomheden til, at vi senere paa vor Vej mod det fjerneste Syd igen fandt den graa Skifer, som for Eksempel i Wood Bay.

Foregaaende Ekspeditioner i mindre Bredder har da ogsaa mod Nordvest bragt de samme og lignende sedimentære Fjældarter op fra Havbunden.

Disse Arter forekommer ogsaa paa Grahamsland syd for Kap Horn og paapeger en sandsynlig geologisk

Forbindelse mellem Australien over Sydvectorialand til Sydamerika.

Desværre skuffedes jeg i mit Haab om at finde Forsteninger, et Haab, der naturligvis var blevet stærkt ved Opdagelsen af denne nye Ø af graa Skifer og med Tanken paa, hvad Kaptajn Larsen havde fundet i 1894 i samme Fjældart ved Grahams Land.

Imidlertid fattede jeg ikke, hvorfor Hjælpeekspeditionen under Colbeck udeblev, vistnok havde jeg gættet rigtigt i, at Ekspeditionen var drevet tilbage til Hovedlejren ved den heftige Snestorm, der begravede Lapperne og mig i 3 Døgn, men nu kunde de have naaet os. Vi behøvede for videre Fremtrængen meget af det Materiale, som jeg før min Afrejse havde bestemt til at frembringes ved den Ekspedition. Da jeg efter 9 Dages Arbejde intet havde hørt eller set til dem, der skulde følge, besluttede jeg da at drage tilbage til Hovedlejren; muligvis kunde noget være tilstødt Hjælpeekspeditionen.

Da vi efter en forholdsvis let Hjemrejse naaede Kap Adare igen, fandt vi imidlertid alle i god Behold. Colbeck var ganske rigtig blevet drevet tilbage med Hjælpeekspeditionen af Snestormen, og var endnu ikke færdig til at drage afsted igen. De havde været ængstelige for vor Skæbne i Stormen, og vi bleve derfor modtagne med megen Glæde, da vi uventet kom kørende ind til Kap Adare med vore Slæder, alle baade Mennesker og Hunde uden at have lidt nogen Skade.

Jeg lagde nu en ny Plan for at faa oprettet en fast Station paa Yorkøen, der kunde tjene os som Udgangspunkt for videre Ekspeditioner, og den 14. August sendte jeg i den Hensigt en ny Slædeexpedition under Bernacchi afsted med Ordre til at bygge en Stenhytte paa Yorkøen, som kunde benyttes til at bo i i længere Tid.

Bernacchi fik med sig Evans, Fougner og Ellefsen. De medbragte 4 Slæder og Proviant for 14 Dage. 28 Hunde trak Slæderne.

Allerede den 27. August kom imidlertid Bernacchi tilbage til Lejren igen, ledsaget af Ellefsen, medens han havde efterladt Evans og Fougner paa Yorkøen for om muligt at bygge Hytten. Da Bernacchi forlod Yorkøen, var det ikke lykkedes dem at finde Materiale til Hytten, men Kulden, som i de Dage var meget alvorlig, var vel kanske den væsentligste Aarsag til, at intet blev udrettet.

Ved Hjemkomsten til Lejren afgav Bernacchi følgende Rapport om hele Turen:

»Efterat vi var blevne overstrøgne med Glycerin i Ansigtet og paa Hænderne for at beskytte os mod Kulden, og efterat have taget et hjærteligt »Farvel« med Kammeraterne i Lejren begyndte vor vanskelige Rejse blandt de store sammenskruede Ismasser.

Allerede nogle Timer efter vor Afrejse knækkede Mejerne paa en af vore Slæder, og vi tabte flere Timer ved at reparere.

Isens Tilstand var slig, at vi maatte stoppe hvert Øjeblik for at løfte Slæderne med Oppakningen over en eller anden høj Skruning, der blokerede vor Vej.

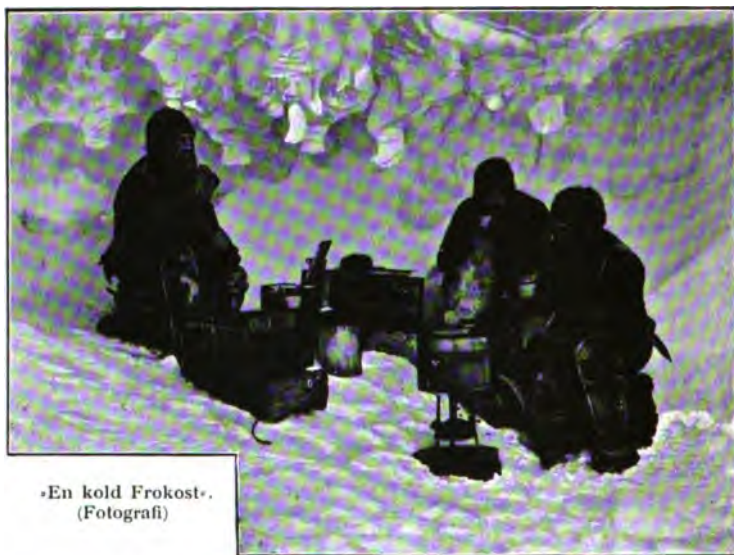
Saa snart som vi traf paa en Skruning, der blokerede, lagde Hundene sig henrykt over Anledningen ned og betragtede os medlidende, medens vi arbejdede fortvivlet paa at faa Karavanen i Bevægelse igen.

Jeg havde personligt liden Taalmodighed med dem. Jeg slog dem med mine store Skindhandsker; — men dette var værre for Handskerne end for Hundene og foraarsagede kun en almindelig Tumult. I det Øjeblik, jeg slog ud med Skindhandsken, hoppede nemlig Hundene over hverandre for at undgaa Slaget, og saaledes viklede Selerne sig ind i hverandre i de frygteligste Knuder. Med frosne Fingre maatte vi saa søge at greje Seletøjet mellem de bidende Hunde.

Ved Midnatstid naaede vi et Isfjæld og slog Lejr. Temperaturen var da $\div$ 40 Gr. Celsius, og vi frøs svært paa Fingrene ved Udpakning af Proviant og Udstyr.

Den 15. oprandt klar og kold. Kl. 11 krøb vi ud af Soveposerne. Jeg havde personligt sovet meget lidt paa Grund af Kulden.

Vi indtog et hurtigt Maaltid i en Hule i Isfjældet. Solens Straaler trængte ind i Hulen og reflekteredes fra Iskrystallerne i alle Kulører og fyldte Grotten med et varmt Lys, medens »Primussen« kogte, og Kaffekanden svedede.

»En kold Frokost.«
(Fotografi)

Under Frokosten fik vi en uventet Underholdning. Evans, som holdt meget af det Søde, skulde som sædvanligt fortære et stort Stykke frossen Maltekstrakt eller »Frame Food«, som det kaldtes.

Denne Føde var sejt og vanskelig nok, naar den var nogenlunde varm, men var den først frossen, saa holdt den haardnakket som en Klypetang fast i alt, hvad den kom nær. Denne Gang holdt den frosne Klump fast i Evans' Fortænder; alt det han drog og vred, saa nyttede det til en Begyndelse ikke, indtil pludseligt under vor Lattersalve den frosne Maltekstrakt vandt Slaget og fjærnede sig med en af Evans' »fire Fortænder.«

Almindelig Jubel blev der imidlertid, da det blev opdaget, at Tandem var »falsk«. Den havde været paa-skruet en afbrudt Rod, som endnu stod tilbage.

Kl. 1 p. m. viste der sig mod Nord en meget interessant Luftspejling. Store Isfjæld, der maa have været 30 à 40 Mil borte, og som under normale Tilstande var usynlige endog fra Hovedlejren, reflekteredes ved Refraktion tydeligt i en Højde af omtrent 900 Fod, omtrent i Højde med den Landtunge, der løber ud i Kap Adare mod Nord. Fænomenet forandrede uafslædeligt sit Udseende, først var en Del af Horizonten hævet, saa sank denne, medens en anden Del pludseligt steg i Højden.

Paa denne Tid kunde vi ofte se Kystlinien mod Nord-Vest i en Længde af over 100 Mil, idet Refraktionen hævede Landskabet.

Dagen var klar, og vi kunde vistnok have fortsat vor Rejse strax, men den brukne Slæde maatte repareres. Det var et koldt Arbejde at haandtere de haardfrosne, raa Skindremme, hvormed vi bandt nye Mejer til Slæderne.

Den paafølgende Nat ventede vi den hele Tid paa en kommende Storm og sikrede alt saa godt, vi kunde.

Teltet blev opsat »til Storm«, Hundene fik rigeligt at spise, og saa indtog vi selv vort Aftensmaaltid og røgte paa vore Snadder, medens vi spekulerede paa Salgsværdien af de store Isfjæld i australske Farvande, hvor Isen betales med »six Pence« pr. Pund.

De følgende Dage blæste der en Storm fra Ø. S. Ø., og vi blev nødt til at holde os inde i vort lille Silketelt. Her i Teltet laa vi fire Mand pakket som Sardeller i en Æske og blev ligesom vore Hunde begravne af Sneen. Det var umuligt at krybe ud, Luften var saa fyldt med Sne, at vi ikke kunde drage Aande. Dampen fra »Primussen« og Røgen fra vore Piber gjorde, at Luften i Teltet heller ikke var behagelig; den blev saa tyk, at vi kunde have skaaret den med en Kniv.

Vi spillede Whist i vore Sovesække, den, der tabte, maatte koge.

Den 18. om Morgenen tidligt efter en hurtig Frokost fortsatte vi vor Rejse. Da jeg senere hen paa Dagen skulde drikke af en Aluminium-Flaske, blev Skindet paa mine Læber siddende fast paa Metallet, og i dagevis efterpaa led jeg rigtigt ondt derved. Kviksølvet frøs i Thermometret, og Spiritusthermometret maatte igen benyttes. Naar Kviksølv fryser i et almindeligt Thermometer, trækker det sig saa meget sammen, at Kviksølvet synker i Tuben; Søjleens Højde bliver saaledes ikke længere noget Maal for Temperaturen angivet i Grader.

En Del Kviksølv blev hældt ud paa en Skaal. I Løbet af en Time var det krystaliseret — frosset til en solid Masse, og ved Slag lød en Metalklang. Krystaliseringen begynder nedenfra og opad. Vi forsøgte at hælde det endnu flydende Kviksølv — før alt var frosset — bort, og da laa der igen en Masse smaa Oktahedrons grupperet sammen ved Randen af Kuben.

Vi undersøgte ogsaa, hvorledes »Whisky« gik over i fast Form. Det tog ti — 10 Minutter for Whisky i en Skaal at fryse. Da vor Chef havde forbudt os at drikke Whisky uden hans specielle Tilladelse, fandt vi ved dette Eksperiment Anledning til at omgaa Loven ved at æde den »forbudne Frugt«. Vi blev tilgivet.

»Den største Kulde herskede netop som Solen kom tilbage. Om Høsten afgav Ismasserne endnu en Del Varme fra Sommeren, men nu assimilerede Ismarkerne Varme og holdt Sommeren tilbage, ligesom Vinteren for en Stund syntes at blive holdt tilbage om Høsten.«*)

Den 19. var klar og herlig. Da vi krøb ud af vort Telt, steg Solen netop op over Horizonten, og de lette Skyer vekslede mellem Skarlagen og Orange — fra skinnende Guld ved Horizonten til let Rosenrødt ved Zenith. Perpendiculære Isvægge, som vi ikke havde bemærket, omgav os omtrent paa alle Sider.

Ismurene gjorde mig urolig med Hensyn til min

*) Der observeredes paa denne Slæderejse meget lave Temperaturer, men ikke nogen Gang saa lave som Borchgrevink observerede paa sin Slæderejse, da en Aflæsning paa Spiritusthermometret af ÷ 52 Gr. Fahrenheit eller 84 Gr. under Frysepunkt = ÷ 46 $\frac{2}{3}$ Celcius blev gjort. Dette var den laveste Temperatur, der overhovedet blev observeret under hele Ekspeditionen.

Navigation. Efter Borchgrevinks Beskrivelse og Ordre for vor Afrejse at dømme maatte vi have rejst fejl. Imidlertid lykkedes det os at bestige et Isfjæld, hvorfra jeg kunde faa gode Observationer, og jeg opdagede da, at vi havde styret galt og var rejst ind mellem to uhyre Istunger, og var omtrent 6 Mil for langt mod Nord-Vest af den rigtige Kurs — vi havde rejst ind i en Slags Cul-de-sac.

Den vestre Side af Robertsonbugten med Isvægge, ca. 90 Fod høje.
(Fotografi)

Disse Istunger dannedes af en uhyre Bræ. Bræen, der i en sammenhængende Flade løb fra Brælejet ud i Havet uden at afbrydes, var splittet op i 2 Arme, mellem disse var vi i Mørket løbet flere Mil ind. Nær Enden af den ene Istunge laa en stor »Vandresten«, som rimeligvis engang vil følge et Isfjæld ud i det aabne Ocean, hvor den saa vil gaa til Bunds.

Vi maalte Højden af Isvæggene og fandt, at den var omtrent 90 Fod.

Hundene trak daarligt hin Morgen, de havde arbejdet haardt den foregaaende Dag i Isskruningerne og havde ogsaa tilsyneladende lidt ved den stærke Kulde.

Vi maatte nu til ikke liden Ærgrelse sætte Kursen

tilbage for først og fremmest at komme ud af den Cul-de-sac, hvori vi befandt os. Vi opdagede flere Sælhundede paa Østsiden af Istungen og fik skaffet Hundene noget at spise.

De næste 5 Dage blæste der en overhændig Storm igen. Temperaturen steg til $\div$ 10 Gr. Celcius, saa vi frøs ikke længere i Sovesækkene, og vi fik igen Nydelsen

Sæl ved Isvæggens ydre Ende.
(Fotografi)

af at kunne sove. Men Snefoget var ubehageligt og trængte ind overalt.

Imidlertid lykkedes det os at naa Vestsiden af Havbugten og Maalet for vor Rejse Yorkøen, hvor vi gjorde værdifulde geologiske Samlinger, men vi fandt ikke Materiale nok til at bygge nogen Stenhytte, og Kulden og Vinden gjorde ogsaa, at vi havde nok at gøre med at forsøge paa at eksistere. Formaalet for vor Rejse blev saaledes forfejlet.

Under vort Ophold paa Yorkøen foretog vi imidlertid en Ekspedition ind i Admiralitetsfjældene og naaede en Højde af 2000 Fod, hvorfra vi fik et ganske godt Indtryk af vore Omgivelser.

Kulden og Vejrets Udseende drev os imidlertid hurtigt tilbage til Yorkøen. Det gik hurtigere hjemover end opover — alt for hurtigt undertiden — vi begyndte med at glide paa vor Bag forsigtigt ned over Skraaningerne, men det blev en accellererende Bevægelse, som nu Naturen en Gang havde bestemt det.

Det var Heldet mere end Arrangementet, der frelste os paa hin Tur hjemover til Yorkøen.

Den 26. tog jeg og Ellefsen Afsked med Fougner og Evans, der blev tilbage paa Øen. Vi tilbagelagde 22 engelske Mil i 8 Timer og 15 Minutter, en Hurtighed, der kun blev slaet af Borchgrevink nogle Uger efter, da han tilbagelagde 46 engelske Mil i 15 Timer.«

FEMTE KAPITEL

HERTUGEN AF YORKS Ø

EKSPEDITIONER FRA STENHYTTEN — BRÆVANDRINGER
HJEMREJSE

KORT efter at Bernacchi og Ellefsen var vendt tilbage fra Hertugen af Yorks Ø og havde aflagt Beretning om Forholdene, besluttede jeg mig til at rejse derover med saamange af Ekspeditionens Medlemmer som muligt, da det efterhaanden stod mig klart, at det vilde koste betydelige Anstrengelser at faa den lille Stenhytte rejst og indrettet til en brugelig Station for videre Slædeekspeditioner.

Jeg brød derfor op fra Kap Adare sammen med Dr. Kløvstad, Colbeck, Must og Savio og efter en hurtig Rejse naaede vi Yorkøen, hvor vi strax sammen med Fougner og Evans begyndte at bygge paa Stenhytten, som skulde blive af saa uvurderlig Nytte for os, i den Tid vi undersøgte Admiralitetsfjældene. Det blev et slid-somt Arbejde. Med Jernspæt og Hakker arbejdede vi løs paa Fjældsidene. Skindet paa Hænderne strøg med. Saa satte der sig Kulde i Saarene, og den haarde hornede Hud paa vore Hænder var fuld af Skar og Revner, der ikke vilde lukke sig.

Heldigvis skød vi paa den Tid mange Sælhunde netop der, hvor Lapperne og jeg havde fundet dem i Vintertiden, da vi først opdagede Yorkøen. Sælhjerter blev paa den Tid Dagens Kost, medens vore Slædehunde blev runde og trivelige ved de hyppige Maaltider paa Sælkjød.

Arbejdet med Hytten gik stadigt fremover. Vi havde

fundet et udmærket beskyttet Sted paa Østsiden af Øen for dens Beliggenhed, lige op mod Skiferklipperne i et Hjørne, hvor disse under en skarp Vinkel løb sammen.

Paa denne Vis fik vi udnyttet Klippesiderne til en Del af Hyttevæggen. Den inderste Del af Krogen i Fjeldet blev benyttet som Ildsted, hvor Røgen under gunstige Vejrforhold strøg op. I Reglen foretrak Røgen fra Spækbaalet dog at forblive hos os i Stenhytten, hvor den lagde sig sort og fed paa os, indtil vi blev aldeles uigenkendelige. Alt blev gennemtrukket og skjult af dette sorte Fedtlag. Værst var det med Øjnene. Personligt syntes jeg bedre om at fryse og at fortære min Føde kold i fri Luft for den Smerte, som Spækroegen foraarsagede i Øjnene. Men det blev gerne saa, at vi søgte fra Kulden til Varmen — fra Røgen til Kulden i hurtig Omveksling, indtil det blev Tid at krybe i Soveposerne. Da slukkede vi først Spækilden.

Stenhytten var omtrent 6 Fod i Diameter og nogenlunde rund. Den var 5 Fod høj. Taget blev konstrueret af Ski, Slæder, Sælskind og Teltlærred. Indgangen var omtrent 3 Fod høj og 2 Fod bred, og blev dækket med Sælskind, der hang ned fra Stenvæggen. Den første Snestorm dækkede hele Hytten med flere Meter Sne, saa nogen Træk blev der ikke Tale om inde i den. Hytten laa omtrent 30 Fod over Havisen paa en liden Afsats mod Vest. Mod Nord-Øst havde vi Udsigt til det frosne Ocean, mod Vest saa vi milevidt ind mellem Jøkler og Tinder.

Da vi endelig havde faaet Hytten færdig og faaet indrettet os nogenlunde »hyggeligt« — om dette Udtryk kan bruges — i denne vor nye Hovedlejr, begyndte vi at undersøge vore Omgivelser nøjere.

Den store Bræ, der løb ned mod Søen vesten for Yorkøen, og som jeg har kaldt Dugdale-Bræen efter min engelske Ven Mr. *Frank Dugdale*, frembød meget af Interesse.

De antarktiske Bræers Bevægelse er som Regel me-

Dugdalen-Braeen.
(Fotograf)

get hurtig, kanske hurtigere end de hurtigste paa Grønland, men Hurtigheden er naturligvis paa Grund af de Omstændigheder, der regulerer den, meget »individuel«, meget forskellig for de forskellige Bræers Vedkommende.

De samlede Bræers Bevægelseshurtighed i Brælejet vil dog naturligvis give en Gennemsnitshurtighed for Indlandsisens Bevægelse ned mod Polarhavet.

Jeg er gentagende Gange blevet spurgt om, hvorledes de antarktiske Bræer »kalver«? Hvordan Ismasserne skiller sig ud i selvstændige Isfjælde? Og om dette sker ved, at Istungen af Bræen brydes ved sin egen Tyngde efter at være stødt ud i Havet, eller om »Iskolosserne« allerede brydes af i Styrtingerne i Fjældet og saa falder i Havet?

Til disse Spørgsmaal maa jeg svare, at »Kalvningen« foregaar forskelligt for de forskellige Bræers Vedkommende — ligesaa forskelligt som de forskellige Bræers Bevægelseshurtighed er. Fra mine egne Undersøgelser af Havbunden udenfor Dugdale-Bræen slutter jeg, at her foregaar »Kalvningen« ved, at Isbræen under den stærke Grad, hvormed den møder Havet, støder mod Havbunden, saaledes at »Istungen« afbrydes, og »Isfjældet« dukker op — hæver sig fra Havbunden. De Lodninger, jeg foretog, viste nemlig store Dybder lige ud for Bræens ydre Rand, hvor denne ender i en Isvæg paa 70 Fod, medens længere ude store Grusbølger var sammenhobede.

Samme Observationer gjorde jeg udenfor Kap Adare, hvor de nævnte Grusbølger ogsaa paapeger Rigtigheden af min Antagelse om den fordums Bræbevægelse der. Medens den lille Landtunge ved Kap Adare, paa hvilken Hovedlejren laa, var dannet af Grus, der var ført ned fra Kapet af Bræen og saaledes var en Slags Morænedannelse, saa var der meget dybt straks uden for Kysten, men længere ude fandtes igen grundere Vande, hvor Havbunden var oprodet i uhyre Grusbølger.*)

Professor Helland har observeret, at en Bræ paa Vestkysten af Grønland ved Jakobshavn har en Hurtighed af 48,2 til 64,8 Fod i 24 Timer.

Da vi havde undersøgt vore nærmeste Omgivelser og sikret os en meget værdifuld geologisk Samling, besluttede jeg at foretage en Slædeekspedition til den mørke Fjældryg ligeover for os.

Paa Afstånd saa Fjældet ud som en uhyre Sneploug, der adskilte de to mægtige Bræer, Murray-Bræen mod Øst, og Dugdale-Bræen mod Vest. Bræerne løb igen sammen foran »Plougen«s Boug og dannede en uhyre, sammenhængende, horizontal Flade, som fortsatte indtil den mødte Yorkøens Vestside, hvor der herskede et frygtelig Tryk, og hvor Isdækket hævede og sænkede sig i Højder og Dale. Her delte Bræerne sig saa igen i de to mindre Bræer, som jeg allerede omtalte under Beretningen om Lappernes og min Vinterrejse.

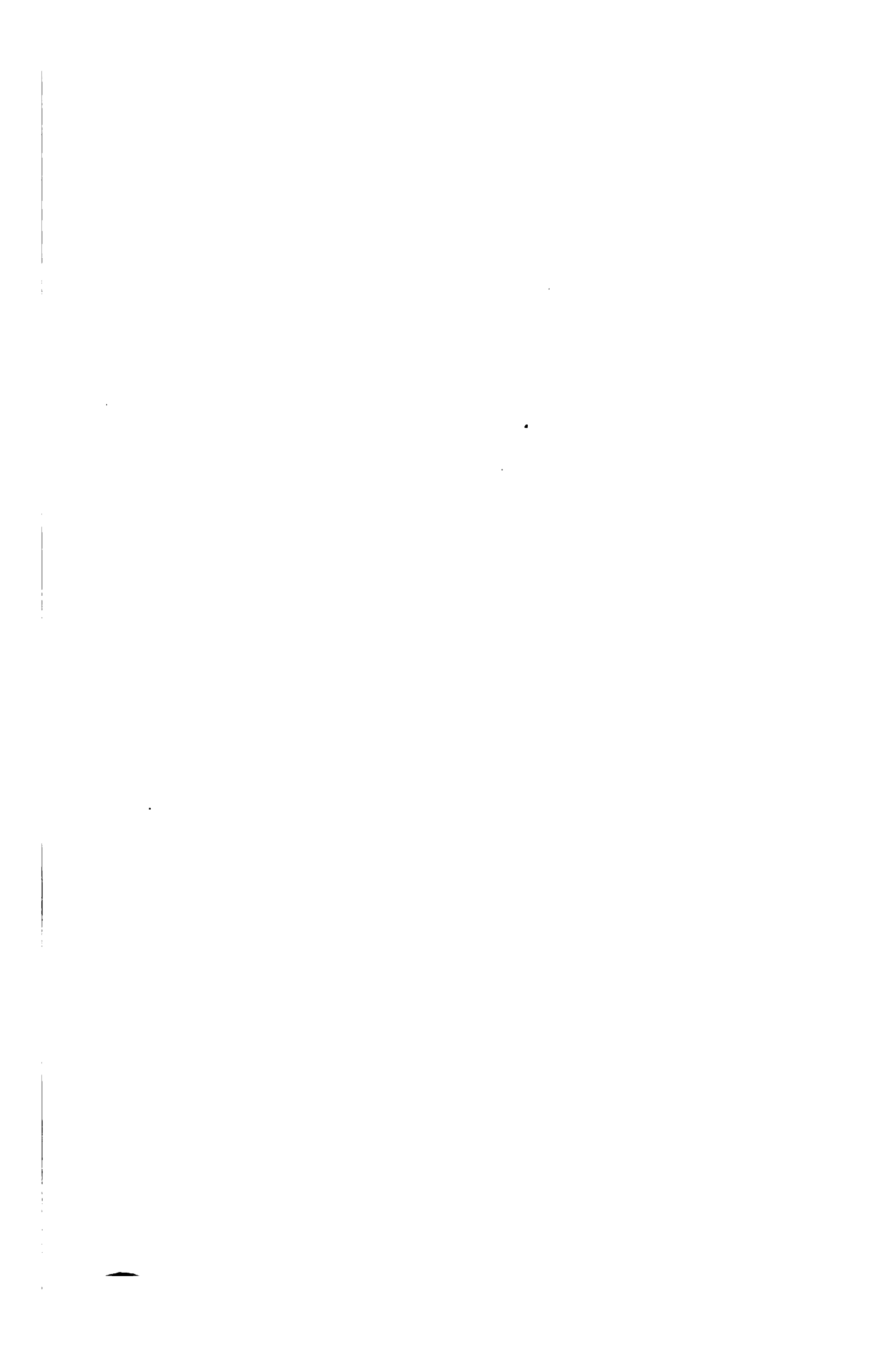
Det store mørke Land, som Bræerne begrænsede, kaldte jeg »Gikie Land« efter den kendte skotske Geolog Sir *Archibald Gikie*. Fra Yorkøen syntes Landet ganske nær, men Afstanden fra Øen viste sig dog at være omtrent 6 Mil. Fjældryggen selv var noget over 3000 Fod høj.

Vor første Udflugt fra Hytten paa Yorkøen gjaldt da dette Land. Vi naaede over efter en meget let Slæderejse paa jævn Is, men da vi kom i Nærheden af Landet, blev vi standsede af en Mængde store, dybe, blaa Revner, der næsten syntes bundløse og aldeles uoverskridelige.

Det blev nu meget vanskeligt at komme frem. Alle faldt vi flere Gange ned i de blaa Revner, der pludseligt viste sig under de bedrageriske hvide »Falddøre« af Sne, som tilsyneladende sikkert dækkede dem. Med Alpetougene, der bandt os sammen, holdt vi os oppe, og endelig naaede vi en flere Mil lang Tunge af Sten og Grus omtrent 10 Meter bred, der løb mod Øst udover den Isflade, hvorover vi havde rejst. Det var en »Midtmoræne«, dannet paa det Sted, hvor Ismasserne fra »Murray-Bræen« og »Dugdale-Bræen« slog sig sammen paa Østsiden af »Gikie-Landet«. Morænen bestod af store Vandrestene af porøs Basalt, Granit, Skifer og Serpentin.

OVER INDLANDSIS
(Otto Sinding, efter Skitser og Fotografier)

Nogle meget store Vandresten af Granit tildrog sig i særlig Grad paa Afstand vor Opmærksomhed.

De laa paa en Ispiedestal omtrent 5 Fod over Bræens Overflade.

Denne Ispiedestal eller Issøjle, der bar den uhyre Vægt af Vandrestenen, var ofte meget mindre i Gennemsnit end denne, og var afrundet i de vakreste Kurver, som havde den været hugget ved Kunstnerhaand,

Midmoræne mellem
Murray-Bræen og
Dugdale-Bræen.
(Fotografi)

Vægten var placeret, som havde den været lagt paa Søjle's Apex af den kyndigste Ingeniør.

Desto nærmere vi kom til den 3000 Fod mørke Klippe, desto ujævnere blev Isdækket, desto flere Revner aabnede der sig for vor Fod, og vi maatte udvise den største Forsigtighed. Svære Grusansamlinger og talrige Vandrestene markerede den sidste halve Mil mellem os og det nye Land. Omendskønt vi endnu befandt os paa Bræen, var der udelukkende Grus og Sten under Slædemejerne.

Vi maatte efterlade det meste af vort Udstyr og maatte hjælpes ad at bringe en Slæde ad Gangen over Morænerne til Klippen.

Gikielandet bestaar delvis af Basalt, og delvis af Skifer.

Gikielandet ligger netop i Overgangszonen fra den vulkanske Klipperyg, der ender i Kap Adare og Admiralitetsfjældenens sedimentære Klipper.

Vi undersøgte Gikielandet til en Højde af 3000 Fod, og fandt Vegetation i denne Højde, der var da ogsaa

Moræne paa det Sted, hvor Murray-Bræen og Dugdale-Bræen stoder sammen.
(Fotograf)

en Lavart, Rensdyrlav. Vi fandt ogsaa i Klipperne i de talrige Huler Fjer og Æggeskaller, et tydeligt Tegn paa, at vi paa Vaaren vilde finde Materiale for et mere indgaaende Studium af denne Lokalitet. — Vi trængte de følgende Dage frem over de vældige Bræer, krydsede de talløse blaa Revner og arbejdede os opover Fjældsiderne, medens de mægtige Tinder syntes at vokse over os, eftersom vi kom dem nærmere. — Altid videre — altid opad — og lige fjærnt syntes Sabinetindens glitrende Kuppel.

Som vi en Dag krydsede en meget stor Bræ, savnede vi pludseligt Lappen Must, der havde fulgt den sidste Slæde i Rækken.

Bræisen havde været jævn uden særligt store Revner, og vi havde friggjort os fra det Alpetoug, der forenede os, men altid hæmmede vore Bevægelser i ikke ringe Grad.

Vi gjorde strax Holdt, da vi savnede Must, og jeg sendte Lappen Savio tilbage, for at opsøge ham. Det viste sig, at Must havde savnet en af de mange unge, løse Hunde, der altid fulgte vor Karavane, og som i

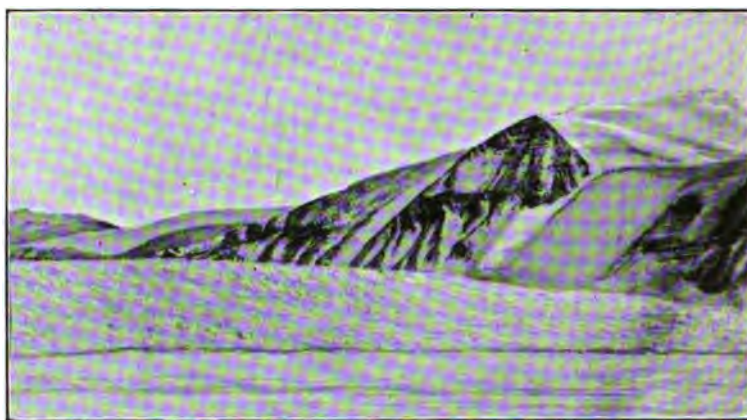
Moræne ved Gikielandet.
(Fotografi)

Nødstilfælde maatte spændes for Slæderne, og saa uden videre var gaaet tilbage for at finde den. Langt nede paa den Bræ, paa hvilken vi drog frem, opdagede jeg gennem Kikkerten nogle Hunde i en Klynge, men Lappen Must saa jeg ikke. Da det Sted, hvor jeg opdagede Hundene, var furet af blaa Revner paa kryds og tværs, begyndte jeg at nære Angst for Must's Skæbne, og min Urolighed kulminerede, da jeg, efter ogsaa at have faaet Øje paa Lappen Savio, pludseligt saa ham forsvinde blandt de blaa Revner. — Efter at have sikret Hunde og Slæder sendte jeg derfor to Mand afsted paa Ski for at bringe Hjælp, om nødvendigt, og for i hvert Tilfælde at finde ud af, hvad der var paafærde.

Afsted strøg de to nedover Bræen med slig Fart, at mulige Revner vilde været af liden Betydning, saa længe de havde ligget paa tværs af Kursen.

Mindre og mindre blev Skiløberne, indtil de ogsaa kun blev smaa sorte Punkter nede blandt Hundene ved de blaa Skar i Bræen.

En Times Tid efter var baade Lapperne og de to udsendte Hjælpere tilbage ved Slæderne, pustende og pæsende. Lapperne havde taget Pjæskene af, og Dam-

Fjældtoppe ved Dugdale-Bræens Leje.
(Fotografi)

pen fra dem stod ud i den kolde Luft som fra en Kogemaskine.

Historien var følgende:

Must havde ganske rigtigt søgt efter den unge Hund, som han holdt meget af, men i lang Tid forgæves, indtil han hørte et svagt Hyl ude paa Bræen ved nogle store Revner.

Ved Hjælp af de andre løse Hunde, han medbragte, fandt han saa tilslut den Aabning, hvorfra Hylene kom, men kunde ikke faa Øje paa den forulykkede Hund, før han selv krøb ned i Aabningen; da fik han se et Glimt af den, hvor den stod paa en liden Afsats, omtrent 25 Fod dybt nede i Bræspalten. Han havde saa gjort forgæves Forsøg paa at faa fat i Hunden med

Remmen paa sin Skistav. Det var, medens han holdt paa med dette, at jeg forgæves havde søgt efter ham gennem Kikkerten.

Da Savio senere kom til, havde de to Lapper som sædvanlig lagt deres Hoveder i Blød og udklækket en god Plan, som de bragte til Udførelse. De tog af deres Pjæske og bandt saa de stærke Pjæskebælter sammen. Enden befæstigede Savio til Must's Buxerem, strakte sine korte Ben over Afgrunden og firede Must ned til det Sted, hvor Hunden stod og hylede, bagefter halede han begge op.

De var baade stolte og glade, da de kom bærende med den unge Hund til os. Det var i det hele rørende, hvor opofrende Lapperne var ligeoverfor Hundene, det var ikke den første Gang, de vovede Livet for en Hund.

I Reglen lod vi de unge Hunde faa noget at drage paa, naar de fulgte med Slæderne, det blev en Slags Træning for dem. I Modsætning til andre Hvalpe kunde de trække straks. Naar en ung Hvalp skulde sættes til Arbejdet, lagde vi en Trækrem rundt Halsen paa den, selv om den kun var nogle faa Maaneder gammel, og bandt den fast i et Par Ski, saa travede den ganske roligt efter Slæderne, trækkende Skierne efter sig. Den var ligesom blevet født med Kunsten.

Jeg havde forbudt enhver alene at færdes paa de farlige Bræer. Saa ofte havde Alpetouget frelst os fra Undergang, at vi efterhaanden havde forsonet os med dets Tvang, og enhver fandt sig tilsidst i at danne et afhængigt Led i den sammenhængende Kæde af Mennesker, Hunde og Slæder, der snoede sig frem mellem de blaa Slug.

Lapperne var det dog vanskeligt at holde i Touget, og Savio havde engang nær maatte bøde med Livet for sin Uforsigtighed. Savio var nemlig en Søndag, medens vi andre udhvilede os efter en anstrengende Dagsmarch den foregaaende Dag, vandret alene ud paa Dugdalen fra Stenhytten paa Yorkøen. Han havde Hunden Lars med sig. Uheldigvis var der Dagen forud fal-

det adskillig Nysne, hvilket altid gør Færdslen paa Bræer dobbelt farlig. Savio forlod Stenhytten tidligt om Morgenen og kom ikke hjem igen før ved Midnatstid. Jeg sad oppe og ventede paa ham, da jeg var blevet urolig over hans Forsvinden.

Straks Savio kom hen til Lyset ved Spækbaalet i Stenhytten, forstod jeg, at han havde oplevet noget mærkeligt, men af Erfaring vidste jeg, hvor lidet meddelsomme Lapperne er med Hensyn til deres Oplevelser, og at man kun opnaar den modsatte Virkning ved at skynde paa dem. Jeg var derfor meget faamælt og spurgte ikke.

Savio forekom mig usædvanlig bleg, han hostede og tog sig fra Tid til anden for Brystet, som om han havde ondt der.

Først lidt efter lidt fik jeg ud af ham, hvad der var hændt.

Han havde om Morgenen vandret henover Bræens uhyre Flade, forsigtig havde han undgaaet de blaa Revner, men pluseligt fik han ikke Fodfæste, — den hvide Sne under ham brast, og han styrtede hovedkuls ned i en dyb Brærevne.

»Jeg tænkte, at nu var alt forbi«, sagde Savio, »og jeg blev forvisset om dette, da jeg blev siddende fast 60 Fod nedenfor Bræens Overflade, — jeg stod paa Hovedet, kilet fast ved Skuldrene mellem Spaltens to Isvægge, der netop paa det Sted, jeg sad fast, løb sammen saa nær hinanden, at jeg ikke for Øjeblikket kunde styrte længere ned. Pjæsken havde taget det værste Stød af, ellers var det vel rimeligt, at jeg havde brudt baade det ene og det andet Lem i mit Legeme ved Faldet.

Lige tilhøjre for mig løb Isvæggene fra hinanden igen til en Vidde af 4 Fod, og aabnede sig endnu dybere ned i et mørkt Svælg, der tilslut gik over i »svarte Natta«. Var jeg faldet kun en Fod længere tilhøjre, havde jeg fortsat ned i Mørket — »Gud ved hvor langt«.

Hovedet havde jeg ikke slaet, men følte ved Trykket Smerter i Brystet.

Langsomt og forsigtigt begyndte jeg nu at forsøge paa at dreje mig rundt. Til venstre for det Sted, jeg befandt mig, var Aabningen mellem Isvæggene endnu snæver nok til at give mig Støtte en eller to Fod, men saa aabnede sig ogsaa her et bredt blaat Gab nedover i Dybet. — Det lykkedes mig dog forsigtig at komme fri fra Klemmen og at faa Hovedet opad igen, og ved at

Murray-Bræens indre Løb.
(Fotografi)

spænde mod den ene Brævæg med Fødderne og mod den anden med Ryggen kom jeg til at sidde paa Hug.

Jeg var helt omgivet af den blaa Is. Dagslyset saa jeg ikke, da Isvæggene dannede en Kurve omtrent 10 Fod over mit Hoved og derved skjulte den øvre Aabning af Revnen. Kun et taaget, blaat Skær trængte ned til mig. Jeg vidste ikke, hvor langt ned jeg var faldet, men hørte Hunden Lars gjø af alle Kræfter fjærnt oppe over mig og forstod derfor efter Lyden at dømme, at jeg maatte være falden til en betydelig Dybde.

Da Besindelsen begyndte at komme tilbage, stod det ganske klart for mig, at her var der ingen Redning — Isvæggene var glatte som poleret Glas — saa gav jeg mig til at raabe og at raabe i Timevis. Men

Lyden syntes ikke at ville ud af Revnen, mine Raab blev trøstesløst hos mig der nede paa Bunden.

En lang Tid vedblev Lars deroppe paa Bræen at svare mig med sine Hyl, men saa blev det med et stille — stille som i Graven.

Jeg raabte Time ind og Time ud, og med hvert Raab blev jeg hæsere og hæsere.

Omendskønt jeg var varmt klædt i min Pjæsk, saa begyndte jeg tilslut at fryse.

De forunderligste Tanker begyndte at cirkulere i mit Hoved.

Hvor længe mon vilde jeg være i Stand til at holde ud dernede? Jeg begyndte allerede at blive stiv i mine Ben ved min udspændte Stilling, og det blev nødvendigt at forandre denne uafadeligt.

Da jeg havde tænkt over alt og undersøgt alt rundt om mig og igen klargjort mig min haabløse Stilling, raabte og raabte jeg en Times Tid igen, indtil jeg ikke kunde mere.

Saa undersøgte jeg mine Lommer for om muligt at at finde en Madrest — først fandt jeg en medtagen Cigaret. „*Men saa fandt jeg denne Kniven*“. — (Det var en af de store, stærke Lommeknive, som jeg havde givet hver af Medlemmerne før Afrejsen fra Norge.) — »Den Kniven reddede mig. — Jeg begyndte med Kniven at hugge smaa Huller i den ene Isvæg — I disse Ujævnheder satte jeg saa Taaspidserne af min »Lauparsko«, saa skjød jeg Ryggen op mod den anden Isvæg og begyndte saaledes at krybe opover mellem de glatte Isvægge i det blaa Slug.

Jeg var saa bange for at bryde Kniven. Havde Bladet brudt, havde jeg været færdig.

Det var et drøjt Arbejde. Af og til blev Revnen saa bred, at det kun var med yderste Vanskelighed, jeg kunde spænde fast mellem Isvæggene og skyde mig opad. Jeg blev tilslut saa træt, at jeg flere Gange tænkte paa at lade mig falde for at faa Ende paa det hele.

Da jeg var naaet op til omtrent 6 Fod fra Revnens Aabning og troede, jeg var frelst, tog en krampagtig Skælven Magten fra mig, og paa et hængende Haar var jeg styrtet ned igen.

Halv sansesløs naaede jeg Randen og kom op paa Bræen, hvor jeg blev liggende.

Hvorlænge jeg laa der, ved jeg ikke, men det var Nat og Stjernerne tindrede, da jeg vaagnede. Hunden Lars stod og slikkede mig i Ansigtet — — —.

»Ja nu har jeg været Døden.nær«, sagde Savio alvorligt, men tændte i det samme Resten af den Cigaret, han havde fundet i sin Lomme nede i det blaa Svælg, og saa nær ligger det tragiske ved det komiske, at jeg maatte le, indtil Sovesækkene rundt om os begyndte at røre paa sig, og nysgerrige Ansigter kom frem, og saa fik vi da alle Savios Historie at høre om igen.

Savio havde altid vist sig som tilforladelig i, hvad han fortalte, og han overdrev sjældent; men vi troede dog, at han havde taget Munden vel fuld med Hensyn til den antagne Dybde, hvortil han var faldet.

Doktoren undersøgte Savios Bryst og Lemmer. Men Savio var saa svart af Sod fra Spækrøgen, at det var umuligt at lokalisere Steder paa ham, der var blodunderløbne og blaa, før han var blevet vasket. Savio var hel og holden, men en god Del medtaget, og glad var jeg, da jeg paa Morgenkvisten hørte ham snorke i Soveposen.

Den næste Dag undersøgte vi ved Hjælp af Alpetouge den Revne, hvori Savio var faldet, og vi fandt Mærkerne af hans Kniv til en Dybde af 62 Fod.

Det var et sandt Under, at Savio var kommet levende fra den Historie. Den Forsnevring i Revnen, hvor Savio var blevet stoppet i Faldet og kommet til at sidde fast, var ikke mere end 6 Fod i Udstrækning, og paa begge Sider var der igjen uhyre Slug, der førte ned, vistnok til svære Dybder. Vi kunde høre Lyden fra løse Isstykker, som vi kastede ned, idet de slog mod Isvæggene meget længe efter, at de var passeret forbi Savios Landingsplads — — —.

Det viste sig snart, at vort Ophold paa Yorkøen blev af megen Betydning for Ekspeditionens Formaal. Ganske vist var Livet i den lille Stenhytte langt haardere end i de forholdsvis komfortabelt udstyrede Hytter ved Kap Adare, men vort Arbejde fik med Yorkøen som Udgangspunkt et rigere Virkefelt og bragte nye Resultater til Gengæld for de Anstrengelser og Savn, vi underkastede os.

Colbech   Borchgrevink

Must   Savio
Ved Indgangen til Stenhytten.
(Fotografi)

Vi foretog stadig mindre Slædeekspeditioner med Stenhytten som Udgangspunkt, og det lykkedes efterhaanden at hjembringe, meget betydelige og værdifulde Samlinger, særlig naturligvis paa det geologiske Omraade. Jeg selv beskæftigede mig navnlig med Kortlægningen, og ledsaget af Lappen Savio arbejdede jeg i næsten 7 Uger i Fjældene omkring Sabinetinden og fik Kystlinierne af Robertsonbugten nøjagtig bestemte.

Jeg vedligeholdt stadig Forbindelsen med Lejren ved Kap Adare. Naar Livet i Stenhytten blev for tyngende for enkelte Medlemmer, sendte jeg dem med

Slædeekspeditioner til Hovedlejren. Vi fik paa den Maade ogsaa bragt vore Samlinger i Sikkerhed. Naar Ekspeditionerne vendte tilbage, medbragte de saa ny Forsyning af Proviant, og hvad vi ellers trængte til.

Vi led meget af Kulde paa Yorkøen. Henimod Slutningen af August begyndte vi dog at faa en Fornemelse af, at det blev varmere, særlig paa klare Dage, naar Solen skinnede.

Den 29. i denne Maaned observerede vi saaledes $\div$ 3 Gr. Celcius paa et lidet, meget følsomt Thermometer, hvis Bulbe var blevet sværtet med Tusch, og som frit blev udsat for Solens Straaler. Temperaturen i Skyggen var samtidig $\div$ 27 Gr. Celcius.

Paa denne Tid var Bernacchi, Hanson og Ellefsen i Hovedlejren, men da jeg trængte til mere Proviant, en Del nye Instrumenter og Fotografiplader, sendte jeg Lappen Must og Fougner til Kap Adare med Ordre til Bernacchi om sammen med Ellefsen at drage over til os. Omendskønt jeg havde ventet at se Bernacchi allerede omkring Begyndelsen af September, ankom han og Ellefsen først til Yorkøen en mørk Midnatstime i Midten af samme Maaned.

Vi havde haft en anstrengende Dags Arbejde efter nogle Stormdage, i hvilke vi havde maattet ligge stille under Snedækket. Et stort Spækbaal sydede paa Ildstedet i Hytten, og vi sad alle og saa drømmende ind i Flammerne, medens vi røgte Fredspiben. Da hylede Hundene nede paa Isen, og kort efter krøb Bernacchi og Ellefsen ind i Hytten og fyldte den sidste ledige Plads.

Jeg var spændt paa Nyheder fra Kap Adare — fra Byen, som vi havde døbt Hovedlejren, men anede ikke de Jobsposter, jeg denne Gang skulde faa.

Efterat Bernacchi havde faaet befriet sig fra alle sine Skindlag, saa at Mennesket Bernacchi omsider blev synlig, begyndte han at berette:

»Natten til den 31. August«, fortalte Bernacchi »var baade Hanson, Ellefsen og jeg meget nær blevet kvalt i Hytten ved Kap Adare.

Vi havde lagt os i vore Køjer, som sædvanligt omtrent Kl. 11, men vi havde ladet endel Kul blive i Brand i Ovnene.

Tidligt om Morgenen blev jeg vækket af Hanson, som raabte mit Navn. Jeg forlod øjeblikkelig min Køje, men ikke før var jeg kommet ned paa Gulvet, før alt begyndte at gaa rundt for mig, og det blev taaget for mine Øjne. — Der manglede Luft.

Instinktmæssigt kom det saa paa mig, at vi holdt paa at blive kvalt ved Kul-Gas fra Ovnene. Med en sidste Anstrengelse slæbte jeg mig til Døren og aabnede den, men saa besvimede jeg. Jeg erindrer intet mere, indtil jeg følte en Kop ved mine Læber med Vin i, som det lykkedes mig at svælge. Ellefsen stod over mig bleg og medtagen og saa ogsaa ud, som om han var paa Vej til at besvime, han havde gennemgaaet det samme som jeg. Støjen ved, at jeg aabnede Døren, havde vækket ham, og den kolde Luft, som strømmede ind, havde opfrisket ham. Idet han fik en Følelse af at være paa Vej til at besvime, løb han ud gennem Døren i den friske Luft, hvor han hurtigt kom sig.

Hanson var daarligst og holdt paa at kaste op en hel Time efter. Han maa have lidt adskilligt, tunge Sveddraaber dryppede ned fra hans Pande. Fra Tid til anden mistede han Bevidstheden, og vi var bange for, at han skulde dø.

Han kom sig imidlertid, og fik en styrkende Søvn.

Ellefsen og jeg søgte nu efter den mulige Aarsag til denne ubehagelige Tildragelse.

Vi fandt, at Vinden havde vendt sig i Løbet af Natten, og at den havde slaaet ned gennem Røgrøret. Vi havde uheldigvis ladet Ilden blive i Ovnene, da vi gik til Køjs, og da ikke Røghatten var blevet vendt med Vinden, havde Kulgassen trukket ud i Rummet og fyldt dette. Da Rummet var ganske tæt, kom der liden eller ingen frisk Luft ind udefra.

Den næste Dag var Ellefsen og jeg rigtig daarlige. Vi led af stærk Hovedpine og Hoste. Mærkeligt nok

syntes Hanson dog ganske frisk, og ikke før længe efter blev Hanson daarligere igen, og tvivlsomt er det vel, om dette havde noget med hin Tildragelse at gjøre. Hanson spiste nogenlunde godt en hel Maaned efter.

Hanson led imidlertid fra Tid til anden af tungt Humør, hvilket virkede i høj Grad paa Ellefsen og paa mig. Han begyndte at tvivle paa, at han skulde blive frisk igen, og vilde gerne, at Doktoren om muligt kunde blive sendt tilbage til Hovedlejren ved Kap Adare.

Den 9. September, da Must og Fougner vare komne, rejste jeg saa afsted med Ellefsen for at følge den modtagne Ordre fra Yorkøen.

Omendskønt vi begyndte at pakke Slæderne Klokken 5 om Morgenen, i Haab om at komme afsted i god Tid og saaledes faa en lang Dag til Begyndelsen af Rejsen, blev det alligevel Middag, før vi kom undervejs.

Vi havde 3 Slæder og 18 Hunde. Paa de to af Slæderne havde vi Proviant og personligt Udstyr og paa den tredje en Sejldugsbaad til at folde sammen.

Vejret saa ikke lovende ud, da vi drog afsted. Barometret stod paa 28.5 Tommer og faldt hurtigt.

Endnu en alvorlig Storm var vistnok i Anmarch.

Store ballonformede Sneskyer holdt sig over Fjældmasserne mod Øst og mod Horizonten i Syd. Stærke Vindpust hvirvlede Snesøjler op fra Tid til anden. Det var kanske ikke rigtigt af mig at sætte afsted overhovedet, men vi havde allerede haft saa mange Hæftelser. Jeg vidste, at vi under nogenlunde normale Forhold kunde naa et stort Isfjæld i Havbugten, før Mørket satte ind.

Evans fulgte os et Stykke paa Vej over den værste Isskruning ved Kysten.

Han hjalp os fremover omtrent en Time, denne Tid var Barometret sunket $\frac{2}{10}$ af en Tomme.

Da Evans havde forladt os, bevægede Ellefsen og jeg os langsomt fremover.

Vore tungt belastede Slæder væltede hvert Øjeblik i

de svære Skruninger, og først efter 5 Timers Rejse naaede vi Isfjældets læ Side, netop som Uvejret brød løs. — —

Den Storm og den skrækindjagende Nat, der fulgte, skal jeg aldrig glemme. — Den vil for altid rase i min Erindring.

Heldigvis lykkedes det os at faa opsat vort Telt, give Hundene noget at spise og selv at berede os et

Silketeltet opslaaet ved Kysten.
(Fotografi)

Maaltid, før Uvejret egentligt tog fat. Kl. 5 p. m. stod Barometret paa 28.2 Tommer, Kl. 7 p. m., da Stormen allerede havde faaet Kraft, stod det paa 28.1 Tommer, Kl. 9 p. m. aflæste vi 27.9 Tommer.

Vi krøb i Soveposerne, men ikke for at faa sove.

Vindens Hysten, Silketeltets Smæld, Snehavet, som hvirvlede rundt os, og Bragene i Havisen under os forhindrede al Søvn.

Time efter Time tiltog Stormen i Heflighed. Ved Midnatstid fandt jeg det tilraadeligt at holde Vagt. Jeg huskede at have set aabent Vande i Nord og Nordvest, og endnu havde jeg friskt i Minde vor første Slædeekspedition, og den Hurtighed, hvormed Havisen dengang var brudt op — ligeledes, hvor nær vi dengang

havde været vor Undergang — nu syntes Mulighederne for Tilintetgørelse end større. Rimeligvis vilde Isen bryde op rundt Isfjældet først.

Jeg bad Ellefsen om at tage første Vagt paa 2 Timer og at vække mig lidt før Kl. 2 a. m. — Det blev i Sandhed en Skrækkens Nat. Jeg laa og skjalv i min Sovepose med Vindklæderne paa — Silketeltet blev fyldt med Sne — Barometret vedblev at falde, og Stormen tiltog.

Kl. 1 a. m. aflæste jeg 27.8 Tommer paa Aneroidbarometret. Naar vi tager i Betragtning, at vi befandt os ved Søens Overflade, saa er vel sjælden en saa lav Barometerstand observeret, om man saa endog vil tage en Typhon i Kinas Farvande med i Regningen.

Bragene og Knaldene i Havisen tiltog, og jeg fandt, at det var paa høje Tid at komme ud af Teltet for at forsøge paa at finde et Tilflugtssted paa Isfjældet for det Tilfælde, at Havisen skulde bryde op. Isen var paa det Sted, vi befandt os, kun 2 Fod tyk.

Rundt om os var alt mørkt — vi kunde ikke se Isfjældets Sider. Som vi stirrede ud i Mørket, syntes vi, at vi kunde se de mørke Vandskyer i Skydækket, som markerede aabent Vande, og netop i den Retning, vi troede at se den mørke Sky, hørtes de stærkeste Brag i Havisen.

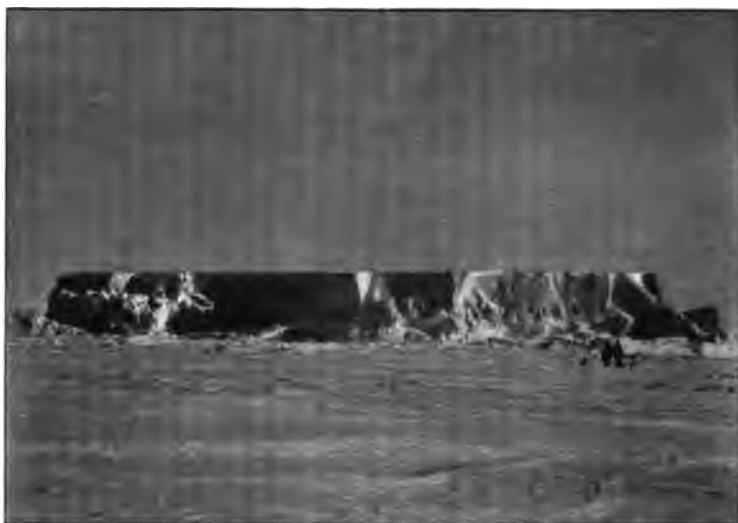
Lidt Østen for os, var der en Hule i Isfjældet, og den forsøgte vi at naa for at komme i midlertidig Sikkerhed.

I Blinde følte vi os frem langs Isfjældets lodrette Sider, medens vi trykkede vore Legemer tæt op til dem. Vi var kun kommet halvvejs, da vi maatte rundt en fremstikkende Iskam, hvor vi pludselig fik Stormens fulde Kraft at føle. Vinden traf os, som om den var en solid Masse, og slog os øjeblikkelig overende.

Temperaturen var vistnok henved $\div 25^{\circ}$ Celcius, og i slig Vind og slig Kulde var det umuligt for os at naa fremover til Hulen, og vi maatte opgive dette og søge tilbage til Vestsiden af Fjældet. Paa Vestsiden fandt vi

imidlertid efter en Del Søgen et Stade paa Isfjældet, hvor det lykkedes os at krybe op. Her forblev vi til Dagbrækningen. Dette Stade var nogenlunde beskyttet mod Vindens Rasen, men store Masser af Sne samlede sig i uhyre Faner rundt om os. Snart blev vi fuldstændig bedækket af Sne.

Kulden var frygtelig, men Sneen beskyttede os noget.

Typisk antarktisk Isfjæld.
(Fotograf).

I 4 Timer laa vi deroppe paa Isfjældet, nedsneet, medens Orkanen hylede rundt os, og Temperaturen sank til $\div 30^{\circ}$ Celcius!

Til sidst faldt vi i en Slags Døs, og kun med megen Anstrengelse fik vi revet hverandre ud af denne farlige Tilstand. Hvis vi havde fulgt vor Lyst, var vi sovne ind for aldrig mere at vaagne.

Til sidst graanede det ad Dag, Vinden havde lagt sig betydeligt, men Barometret forblev under 28 Tommer.

Vi opsøgte vort Telt og vore Slæder, og følte os betydeligt beroliget ved ikke at opdage aabent Vande i nogen Retning. — Vore Klæder var stivfrosne, og vi havde mistet Følelsen i Knæerne — fra vort Skjæg og

Haar hang lange Istappe. — Vi spildte ikke megen Tid, før vi krøb ind i vore Soveposer, og saa sov vi til ud paa Eftermiddagen. Kl. 2 vaagnede jeg, og saa kogte vi Kaffe og fik os et Maaltid Mad. Det blæste fremdeles meget stærkt fra Syd-Øst, men det klarede, og Barometret begyndte saa smaat at stige, saa jeg haabede at kunne fortsætte Rejsen den næste Dag. — Da vi havde spist, krøb vi igen ind i Soveposerne, og sov til Kl. 6 næste Morgen. I Løbet af Natten blev vi vækket af en Hund, der holdt paa at blive hængt i sit Seletøj. Den havde faaet Trækremmen flere Gange rundt sin Hals. Den hylte noget ganske skrækkeligt, og jeg maatte da ud for at frelse den. Det tog mig lang Tid, før jeg fik Staklen fri fra de stivfrosne Remme, der var viklet rundt og rundt om dens Krop og Hals, og da Temperaturen var sunket til $\div$ 35 Celcius, var det alt andet end behageligt at stræve med at befri Hunden.

Klokken var allerede 11 om Formiddagen, før vi igen kom undervejs.

Da vi først var kommet igang, drev vi paa, alt det vi kunde, men Isen var ujævn, og Isskruninger spærrede ofte vor Vej. — Vejret var klart, og Lyset reflekteredes stærkt fra den hvide Sne, saa at vi led meget af Smerter i Øjnene, da vi ikke havde medbragt vore Snebriller. Barometret faldt igen, medens Cirrus-Skyer bevægede sig hurtigt fra Nord-Vest til Syd-Øst. Jeg ventede en ny Storm, men tog heldigvis denne Gang Fejl.

Henimod Aften kom vi ind paa nogenlunde flad og jævn Is, og Slæderne løb let, men Hundene var trætte og slitne, og vi maatte opmuntre dem paa alle Maader for at faa dem til at trække.

Der var nu store Sprækker i Isen overalt. Nogle var en Fod brede og løb, saa langt vi kunde se, mod Horizonten. Jeg blev overrasket ved at finde, at Isen paa sine Steder ikke var mere end 18 Tommer, medens jeg havde ventet at finde den fra 5 til 6 Fod tyk. Kl. 8. p. m. var det allerede mørkt, men Maanen

og Stjernerne gav saa meget Lys, at vi let fandt ind under Land til Yorkøen.

»Trætte er vi«, sluttede Bernacchi sin lange Rapport, og det saa baade han og Ellefsen ogsaa ud til at være efter den haarde Slæderejse.

Humøret var ikke paa Toppunktet, Bernacchi var grættet over alle de Uheld, der havde mødt ham, medens vi andre havde været paa Yorkøen, og Stenhyttens Bekvemmeligheder, som vi kunde byde de to slitne Rejsende paa, var vel heller ikke mange.

Hvad de saa, da de ankom, kunde maaske have sin humoristiske Side. En Stenhytte, opført af svære Blokke, møbleret med Slæder og Teltug. I et Hjørne et Spækbaal og rundt om dette en Række alvorlige Mænd, stirrende ind i den osende Ild — saa spækkede og bedækkede med sort Olie, at de enkelte var aldeles uigenkendelige. Men Mennesker, der netop har undsluppet Døden, er sædvanlig ikke oplagte til først og fremmest at se Humoren i Tilværelsen. Vi fik da dem begge i Soveposerne saa snart som muligt. Snart snorkede de ogsaa fredeligt væk fra alle Bekymringer.

Dagen efter Bernacchis og Ellefsens Ankomst fra Kap Adare foretog vi en Rejse over Bræerne i Vest til Gikielandet.

Vi traf Midtmorænen omtrent 3 Mil fra Landet og fulgte den helt ind til Fjældet. Før vi naede de mørke Klipper, havde vi igen et anstrengende og langt Arbejde med at bringe vort Udstyr og Slæderne over Revnerne og Grushobene i Morænerne.

Da vi omsider havde bragt alt over, fandt vi et Slags Bælte af Sne mellem Morænerne og Klipperne. Paa dette Snebælte rejste vi saa først nogle Mil mod Vest, idet vi fulgte Gikielandets østre Klipper, der her stiger næsten perpendikulært op til 3000 Fod over Bræen ved deres Fod — vi fortsatte over nogenlunde godt Terræn, indtil vi naede den vældige Isbræ, der begrænses af Gikielandet mod Øst og mod Vest af Admiralitetsfjældene, der her løber op i en Uendelig-

hed af Tinder, før de bøjer af ved Sabinetinden mod Syd. —

Hvor ofte overvejede jeg ikke paa hin Rejse Muligheden af at bestige denne Tinde! — Fra Sabinetinden vilde det have været muligt meget nøjagtigt at udføre Trianguleringsarbejder over et meget vidtstrakt Areal, over det Land med de Fjældkæder, der fra Kap Adare

Slug og Revner i Bræen.
(Fotografi)

strækker sig ret sydover mod Possessionsøen, og hvis Klipper udelukkende er vulkanske. Videre vilde man i Fugleperspektiv faaet et Blik over hele Admiralitetskædens Fjældtoppe lige til »Cape North«. Paa samme Tid vilde det have ladet sig gøre nøjagtigt at have bestemt Beliggenheden af de talrige Tinder, der glitrede langt inde i Sydpolarlandet.

Men de Vanskeligheder, der allerede her straks viste sig for os blot i en Højde af af 500 Fod, tilintetgjorde straks Haabet om paa dette geografiske Punkt at naa langt indenlands. — Hurtigt steg Fjældkæden, og Dugdale-Bræen viste sig snart i hele sin frygtelige Uovervindelig.

De store blaa Gab, som til en Begyndelse kunde omgaas ved Omveje, blev hyppigere og hyppigere, indtil Aabningerne i Styrtingerne forvandlede Bræens Overflade til et fuldstændigt Sold, hvor det tilslut baade paa Grund af Slugene og paa Grund af den stærke Faldgrad blev aldeles umuligt at bevæge sig.

Vi maatte nu, enten vi vilde eller ej, stadig holde os til den forholdsvis smalle Snezone, der strakte sig

Snebæltet mellem Bræen og Fjældvæggen, der tjente os som Vej nogle Mil.
(Fotografi)

som et hvidt Bælte mellem Morænerne og de nøgne Klipper. Men ogsaa her tiltog Vanskelighederne hurtigt, som vi steg i Højden. Store Revner strakte sig fra Brælejet lige ind til de mere eller mindre lodrette Klippesider, og flere Gange aabnede der sig Slug under os i det Snebælte, hvorpaa vi drog opover. Selv var jeg paa et hængende Haar styrtet ned i en Revne; i sidste Øjeblik fik jeg kastet Alpestokken tværs over Gabet og derved bragt min forestaaende Rejse i Dybet til en hurtig Ende. Da jeg var løs fra Alpetouget i det Øjeblik, Sneen forsvandt under min Fod, vilde jeg utvivlsomt være gaaet tilgrunde, hvis jeg ikke havde erindret Alpestokken, idet jeg tabte Fodfæstet.

Vi arbejdede os opover, saa godt vi kunde, men i en Højde af 1000 Fod maatte vi opgive at bringe Hunde og Slæder videre med os. — Vi indrettede derpaa en liden Lejr ved Morænen paa den østre Side af Bræen. Her efterlod jeg Bernacchi og Ellefsen, medens jeg til den videre Færd tog med mig Colbeck, Dr. Kløvstad og Lappen Savio. Vi pakkede Instrumenter og Proviant i vore Rypesække, spændte Ispigge under Lauparskoene, og saa begyndte vi at hugge os opover i Isvæggene. Det gik langsomt, og vor Vej blev vanskeligere og vanskeligere.

Vi havde forladt Brælejet og bevægede os paa en Iskant, der syntes at frembyde Muligheder for videre Fremtrængen langs Fjældene over os, idet den slyngede sig langs Fjældsidens Bugtninger.

Da vi var 1500 Fod over Isbræen, kom vi til et meget kritisk Punkt. Vi havde i den forløbne sidste halve Time maattet hugge Trin i Isdækket langs en meget smal Isstrimmel, der løb lige under den lodrette Fjældside mod Øst. Den var saa smal, at vor Vej markeredes efter os som et Rævespor, den ene Fod lige foran den anden, og saa liden Plads var der, at vi maatte vride Kroppen tilside, for at vore Skuldre ikke skulde støde mod Klippevæggen.

Mod Vest styrtede Fjældet lige under os lodret ned til et skraat Isdække, der under en meget stærk Hældning naaede Dugdale-Bræen 1500 Fod under os. Dette Isdække var spejlblankt og glat. Langsomt arbejdede vi os fremover med Alpetouget mellem os. I Reglen saa vi hinanden, men ofte forsvandt to af os rundt om et Hjørne, medens de to andre strævede i deres Spor paa den anden Side. Vi maatte med Omhyggelighed studere Alpetougets Bevægelser for at danne os et Begreb om de andres Fremskridt paa den vanskelige Vej.

Imidlertid havde vi naaet et Sted, hvor Fjældsidens tog en skarp Vending mod Syd-Øst. Den hele Iskanten endte her. Det skarpe fremspringende Fjæld løb lige ned paa det spejlblanke Istag under os. — Her maatte vi

gøre et kort Holdt. Ved forsigtigt at strække mig udover, idet jeg støttede mig mod den fremspringende Klippe, og medens Savio strammede Alpetouget, saa meget som det syntes tilraadeligt med det sparsomme Fodfæste, fik jeg et hurtigt Glimt af Udsigterne paa den anden Side af denne Fjældboug, der syntes at afskære os fra videre Fremtrængen.

Vi arbejdede os fremover med
Alpetouget mellem os.
(Fotografi)

Jeg fik da se, at der igjen begyndte en Iskam omtrent 5 Fod fra os, der mod Syd syntes at blive bredere og bredere, eftersom den steg i Højden.

Jeg besluttede da at fortsætte, men jeg tror nok, at Meningerne var delte med Hensyn til, hvad vi burde gøre i det Øjeblik. Minoritetens Vilje gik imidlertid igennem.

Jeg benyttede Ujævnhederne i den fremspringende Klippe, og det lykkedes mig at komme rundt om Klippen og at naa Iskammen paa den søndre Side af Fjældet.

Stupet under mig var frygteligt, og et Øjeblik begyndte jeg at bebrejde mig den Risiko, jeg løb. De andre Medlemmer kunde jeg ikke se, men jeg kunde tale med dem, og Alpetouget hang i en slap Kurve rundt det skarpe Klippehjørne.

Lidt Sne faldt fra Iskammen, hvor jeg hug Fodfæste, ned paa Istaget 15 Fod under mig, og fortsatte paa den glatte Skraaplan med accellerende Hurtighed mod de blaa Gab i Dugdale-Bræen 1500 Fod neden under.

Svimmel har jeg kun en Gang før været — det var i Australien under Bestigningen af »Mount Lindsay« i Mac. Phersens Fjældkæden 1890.*)

Dette blev anden Gang.

Som den lille Snemasse under stigende Fart jog nedover Isdækket, kom den Tanke paa mig, hvordan det vilde gaa, om en af os mistede Fodfæstet og faldt.

Det vilde blevet en ubehagelig Agetur med en skrækkelig og brat Ende for Øje den hele Vej.

Var en af os faldet havde vi alle maatte følge. Det ringe Fodfæste i Sneen vilde ikke have givet nødvendigt Støtte for Savio, der stod nærmest mig. Var jeg faldet, og havde Savio fulgt efter, havde sikkert nok de andre ogsaa styrtet.

Jeg stod med den ene Fod foran den anden og holdt Ligevægten ved at læne mig op til Fjældsidens. — For et Øjeblik, men kun for et Øjeblik var det, som om de blaa Slug i Bræen dernede virkede dragende, men da forsvandt den lille Sneklump, som var faldet, og jeg rev mig løs fra Betragtninger, der saa let kunde have endt vor Historie.

Lappen Savio var den næste, der kom rundt om den fremskydende Klippe. — Som sædvanligt tog han Situationen med Ro, ogsaa han havde fulgt den lille Sneklump paa dens Bane med Øjnene og havde tilladt sig en spøgefuld Bemærkning for Anledningen, der ikke var blevet helt ud sat Pris paa af Colbeck og Doktoren.

En efter en kom vi rundt om Fjældpynten, der havde adskilt os, og saa fortsattes Rævesporet langs den nye smalle Isstrimmel, der snoede sig opover mellem Styrtningerne.

Eneste Gang »Mount Lindsay« er besteget. — I Følge med Edvin Brown fra Beaudessert i Queensland udførte jeg Bestigningen. *Forf.*

I en Højde af 3000 Fod fandt vi endnu Rensdyrmos (Rensdyr-Lav) — Mærker efter Fugl ophørte i en Højde af 2000 Fod i den Trakt, hvor vi paa denne Tid befandt os, — sedimentære Fjældarter udgjorde nu Bestanddelen af Fjældene.

Ogsaa paa denne Tur fik Lappen Savio Anledning til at vise os uvurderlige Tjenester ved sit Mod, og usandsynligt er det ikke, at vi havde styrtet i Afgrunden ved en Anledning, hvor vi havde gaaet os aldeles fast i en Styrtning, havde ikke Lappen Savio ved at udsætte sit eget Liv for Fare fundet en Udvej.

Ligesom sidste Gang frigjorte Savio sig fra Alpetouget — fik trukket sig tilbage i vore Spor og naaede ad Omveje en Fjældknaus, hvorhen jeg i yderste Øjeblik fik kastet Alpetouget. — Det var imidlertid med megen Anstrengelse, at Savio og jeg fra denne vanskelige Stilling omsider og efter megen Overtalelse og Stræv fik draget de øvrige ud af en fortvivlet Stilling.

Den yderste Forsigtighed og Taalmodighed maatte vi anvende paa hele denne Tur, og tiltrods for de ihærdigste Anstrengelser viste Terrænet sig her tilsidst aldeles uoverkommeligt for menneskelige Kræfter. Gjennemsnitshøjden var 8000 Fod over Havfladen, medens der var Tinder, der fra en Højde fra 13 til 14 tusinde Fod over Havfladen saa ned paa de smaa mørke Punkter, der nærmede sig paa det hvide Dække.

Opstigningen langs disse Styrtninger havde været vanskelig, og taget meget Tid, men kanske endnu mere resikabel var Tilbageturen. Alligevel medbragte vi endel til vore Samlinger, men trætte og slitne var vi, da vi omsider igjen naaede Slæderne og Hundene med vore Kammerater nede paa Bræen.

Aneroidbarometrene var os af megen Nytte paa denne Expedition, baade ved Bestemmelserne af Højderne og som Uvejrsvarslere. Vi havde naturligvis ikke kunnet medbringe Theodolit. Det prismatiske Kompas, Sextant og kunstig Horizont samt Thermometre og Barometre udgjorde Hovedbeholdningen af vore Instrumenter,

og den yderste Forsigtighed maatte anvendes for at holde disse Instrumenter i brugbar Stand.

— — — Efterat vi var vendte tilbage til Stenhytten og havde udhvilet os en Dagstid, besluttede jeg at sende Doktoren, Bernacchi og Colbeck tilbage til Kap Adare. Doktoren fik Ordre til at benytte første Anledning til at lade mig blive underrettet om Tilstanden i Hovedlejren og væsentligt da om Hansons Sundhedstilstand.

Jeg beholdt tilbage Savio og Ellefsen og udførte i de følgende Dage efter Doktorens Afrejse med Theodoliten det Kortlægningsarbejde, som jeg allerede havde begyndt paa min første Rejse i disse Trakter.

Vi fangede i denne Tid flere Fisk med Pilken i Aabningerne udenfor Bræerne, deriblandt nogle hvide, hidtil ukendte Eksemplarer omtrent saa store som »Smaasild«. Der var en saa rigelig Mængde, at jeg stadig holdt en Mand beskæftiget med at fiske til Føde. Vore Maaltider i Stenhytten begyndte under disse Forhold at øve Tiltrækning, og det var med Lyst, at vi fortærede de stegte Sild. Hertil kom, at adskillige Sæler begyndte at vise sig i Aabningerne ved Bræmundingerne og gav nye Muligheder til Afveksling i Spisesedlen.

En Aften som jeg vandrede paa Havisen for at fiske, opdagede jeg en meget stor Sæl ved en Aabning, det var en Hunsæl, en Søleopard (*Ogmorhinus Leptonyx*).

Snart fik jeg Sælkniven op, Vaatterne af — Staalet fangede Solens sidste Lysstraaler — blinkede og begravede sig til Skaftet i Sælens Bryst. Jeg traf Hjærtet. Blodet sprøjtede ud — nogle krampagtige Træk, og Sælen aabnede Gabet vidt og bed i Sneen — saa brast Livet i de vakre Øjne, og Smerterne var ovre. Det var en ualmindelig fed Hunsæl med 4 Tommer tykt Spæk under Skindet. Min Kniv var sløv ved meget Brug, og det gik kun smaat med Flaaningen. Som sædvanlig drog jeg Sælkniven fra Struben gennem Skindet og gennem Spækket lige ind til Musklerne og begyndte derefter at flaa til begge Sider med det sædvanlige Stræv ved Lufferne.

Det var dygtigt koldt. ÷ 30 Celcius med en skarp Sne fra Syd, og det sved i Fingrene, saa jeg Gang efter Gang maatte stikke Kniven i Sælkroppen for derved at faa et Hul med varmt Sælblod, hvori jeg kunde varme mine Fingre. — I det hele tog det ualmindelig lang Tid, før jeg fik Skindet af denne Sæl. Da jeg endelig var færdig, opdagede jeg, at Sælen tilsyneladende bevægede sig, men forstod da straks, at der var en Unge i Mavnen paa den Døde. Hurtigt skar jeg Vommen op, og

Sæl med Unge.
(Fotograf)

ud væltede en lyslevende Ungsæl, 4 Fod lang og fuldt udviklet. Da jeg havde faaet Navlestrengen overskaaret, blødte den en Del, før jeg fik knyttet en Hyssing rundt. Men lidt efter lidt livnede den til, snøftede og pæsedede og snoede sig rundt i Sneen i den svære Kulde, uden at den syntes at have lidt synderligt ved de ualmindelige Omstændigheder, der knyttede sig til dens Fødsel.

Den søgte op til Moderens aflivede Legeme og forsøgte at patte. Det var jo oprørende at se paa. Først havde jeg tænkt paa at dræbe Ungen ogsaa, men den forekom mig saa levedygtig og Omstændighederne ved dens Komme til Verden saa ualmindelige, at jeg besluttede at gøre for den, hvad jeg kunde. — Saa gik jeg til Stenhytten, hvor jeg fandt Savio, vi spændte for en

Slæde, og saa kørte vi i Hui og Hast efter Ungen, som var lige frisk og livlig, da vi fandt den.

Vi bandt den fast paa Slæden og kørte den saa til Stenhytten, hvor vi beholdt den i længere Tid. Vi gav den condenseret Hamar-Mælk, en Føde den lærte at sætte Pris paa. Senere sendte jeg den til Kap Adare, hvor Doktor Kløvstad med megen Interesse gav Spædbarnet Mælkeblending af en Taateflaske, som Doktoren med stor Fremsynethed havde medbragt fra Civilisationen.

Jeg tror ikke, at jeg havde givet min Sanktion til Udgifterne til denne Luksusartikel før min Afrejse fra Europa: men Flasken var kanske kommen med under Dække af uforudsete Udgifter. Da vi drog afsted vidste jo ingen, om der ikke ogsaa paa Polarlandet fandtes Mennesker, som muligen kunde komme til at trænge til en Taateflaske — »Væsener, der fødte levende Unger« — men, som *vi andre* »kanske maatte opamme med Mælk.« — — —

Vi kendte nu Yorkøen, og dens mærkelige Omgivelser nøje i geologisk Henseende. Vi havde ogsaa kortlagt Kystlinien helt rundt, ligesom vi havde gjort Vinkelmaalingen fra Toppen, som laa omtrent 2000 Fod over Havfladen, og hvorfra vi fik udrettet nyttigt Arbejde: endvidere havde vi ved Undersøgelsen af denne Ø saavel som af Omgivelserne fundet Levninger af en Fugleverden, der havde fjærnet sig i Vintertiden, men som vistnok vilde byde et rigt Felt for Forskning ud paa Vaarsiden, naar den kom tilbage.

Jeg lagde straks Planer for Fremtiden og benyttede i det hele i denne Tid enhver Anledning til at finde en Rettesnor for vort paatænkte Arbejde ved Vaarens Udbrud.

Vi vedblev i denne Tid ogsaa med den største Opmærksomhed at søge Forsteninger, men uden Resultat.

Siden Kaptain Larsen i 1893 havde opdaget forstøvet Træ paa Øerne Syd af Kap Horn, og siden jeg havde opdaget de sedimentære Klipper, hvorfra Yorkøen bestod, og som danner Hovedbestanddelen af Admira-

litetsfjældene, havde jeg saa at sige ingen Ro faaet i min Søgen efter Forsteninger.

Omendskønt jeg blev skuffet i mit Haab, gjorde vi Opdagelser, der beviser Rigtigheden af Antagelsen om et nært Slægtskab mellem Australien og det antarktiske Fastland i geologisk Henseende. Prof. J. W. Gregory har skrevet adskilligt om dette interessante Emne i »Nature»

Endvidere vidnede nogle af de Samlinger, vi sikrede os paa og ved Yorkøen, om Slægtskab med Sydamerika, et Faktum, der straks skærpede min Interesse for Rejsen mod det fjærne Syd og for de geologiske Samlinger, det mulig skulde lykkes os at gøre der. Alle disse Samlinger, i Forbindelse med, hvad det var lykkedes mig at bringe tilbage i 1895*), styrkede mig i den Antagelse, at der fra Australien strækker sig en Jordfold under Sydishavet til det antarktiske Fastland, hvor denne Fold stiger op som Syd-Victoria-Land og fortsætter ned mod Vulkanerne Erebus og Terror for saa at løber over til Grahamsland, hvor den igen sænker sig, indtil den atter kommer til Syne ved Kap Horn og i de sydamerikanske Fjældkæder.

Tidspunkterne for disse Fjældes Dannelse og for deres delvis Bedækning af Lava, alt dette vil i sin Tid mulig kunne konstateres, hvis man finder flere Forsteninger paa Sydpolarlandet. Tidspunkterne er det i lige Maade som den uddøde Flora og Fauna selv, som vi maa ønske at studere for at komme til Klarhed over Jordklodens Historie med dens mange Omvæltninger af Forhold og Liv.

Kun gennem Samlinger kan dette ske. Ligesom Darwin naaede saa langt støttet paa Samlinger — paa Exemplarer — saa maa Efterverdenen følge i hans Spor — de manglende Led i mange Grene af Videnskaben er netop at søge inden den sydlige Polarcirkel, og disse Led maa opsøges, før vi kan vente nogen tilforladelig Støtte for vore Theorier.

*) See Notes on Antarctic Rocks collected by Mr. C. E. Borchgrevink' Proc. Royal Society New South Wales XXIX p. p. 461-492. 1895.

Ved Slutningen af September 1899 stod Lappen Must en Dag igen ved Stenhytten. Han havde gjort en hurtig Rejse fra Hovedlejren og bragte Nyheder derfra, samt Brev fra Doktoren til mig angaaende Hansons Helbredstilstand.

Før Lappen havde faaet Skierne af, læste jeg følgende Brev til mig fra Doktor Kløvstad:

Den sydøstlige Del af Robertsonbugten.
(Fotografi)

»Ved vor Ankomst til Hovedlejren den 13. September fandt jeg Hanson i taalelig godt Humør, men forøvrigt desværre ikke saa frisk, som jeg havde haabet; den Kulosforgiftning, om hvilken Bernacchi gav Dem Underretning, havde sat hans Almentilstand tilbage, Appetiten var liden, og Fordøjelsen ikke ganske i orden, Pulsen var hurtig, og Hævelsen i Benene større end før — hans Gang mere besværet; efter en Uges Behandling er han dog nu bedre.« — — —

Den 4. Oktober brød jeg op fra Stenhytten og begav mig tilbage til Kap Adare med en meget værdifuld Samling fra Fjældene paa den vestre Side af Robertsonbugten og med mine Notitsbøger fulde af Tal og Streger, der senere skulde benyttes til Kortene over disse Egne.

Jeg havde efterladt Kolbein Ellefsen og Lappen Must i Stenhytten, da en Del Samlinger skulde føres fra Gikielandet ned til Søen.

Uvejr havde forhindret, at vi kunde føre disse Samlinger ned til Søen, og dette Arbejde skulde nu udføres af Ellefsen og Must. Vistnok var Proviantforraadet i Stenhytten ikke stort, men efter alle Beregninger vilde de to kunne udføre Arbejdet paa en Dag for saa at følge Fougner og mig til Kap Adare. —

Fjældkyst i Robertsonbugten. Slæde med Hunde ved Foden af Fjælddryggen.
(Fotografi)

Omtrent halvvejs mellem Kapet og Yorkøen traf Fougner og jeg paa en ung Sæl, som vi lagde paa en af Slæderne og surrede den der for at føre den til Hovedlejren.

Det var en ung Sæl (*Ogmorhinus leptonyx*), den var 4 Fod lang. Overalt i dens Skind fandt jeg Masser af et Insekt (*Pediculus setosus*), der snylter paa Sælen, og som mindede mig om den australske »Tick«. Med sit lille flade og skarpe Næb borer det sig ind i Sælens Skind og ind i Spækket paa samme Vis, som den australske »Tick« borer sig ind i Mennesker og i det australske Kvæg.

Jeg har selv i den australske Urskov haft utallige af disse farlige Snyltedyrr paa mig og har maattet skære dem ud med en Kniv, da jeg ikke mærkede dem i det

---

Øjeblik, de forsigtigt med deres hvasse Næb trængte sig ind. Den australske »Tick« er vistnok farligere end dens Slægtning ved det antarktiske Fastland. Medens den australske »Tick« dræber i Massevis af ungt Kvæg, fik jeg ikke Anledning til at paavise samme Ødelæggelses-evne hos den »antarktiske Tick« blandt Sælerne; umuligt er det jo ikke, at det tykke Spæklag hos Sælerne beskytter disse, og at »Pediculus setosus« ikke formaar at trænge gennem Spæklaget ind til de ædlere Dele af Sælen.

SJETTE KAPITEL

KLIMAET VED KAP ADARE HANSONS SYGDOM – SØRGELIGE DAGE DØDEN HJEMSØGER VOR LEJR

DA jeg den 4. Oktober, Kl. 12 Midnat, ankom til Kap Adare efter 7 Ugers Fravær, fandt jeg alt i nogenlunde god Orden i Hovedlejren. Arbejdet havde som sædvanligt gaaet roligt og systematisk for sig med de regelmæssige Aflæsninger.

Den 9. September havde været en Mærkedag ved Kap Adare, den Dag havde der nemlig blæst en Storm, stærkere end nogen af de foregaaende.

Vindens Hastighed blev registreret til noget over 100 engl. Mil i Timen. Barometeraflæsningen havde givet 27,⁹¹³ Tommer, og dette var den laveste Barometerstand, der overhovedet blev observeret af Ekspeditionen under Opholdet inden den sydlige Polarcirkel.

Stenregnen fyldte Luften og havde forårsaget et ganske forfærdeligt Spektakkel paa Hyttetaget, efter at Sneen var føjet bort.

Det kan være af Interesse for Læseren for Oversigtens Skyld at vide, at den højeste Aflæsning, der overhovedet blev gjort, var 30,¹⁵⁶ Tommer. Denne Observation blev gjort den 22. Juli 1899.

Afstanden mellem Maximum og Minimum var altsaa 2,²⁴³ Tommer.

Der følger her en Oversigt over Klimaet ved

KAP ADARE 1899

71° 18' sydl. Br., 170° 9,5 østl. Længde fra Greenwich:

LUFTRYK (ved Havfladen og Normaltyngden) i Millim.

	Middel	Højest	Lavest	Forskel	
Januar 1900	743,8	753,1	726,8	26,8	Luftrykket veksler stærkt fra Maaned til Maaned. No-gen regelmæssig Gang ses ikke. Det har Maxima saa-vel i Juli som i November og er lavest i September. Kun i Juli naar Luftrykket over 760 mm. I Septb. naar det ikke høiere end til 735 mm. Det laveste Luftryk er observeret i September, 710,8 mm. Dernæst kommer Juli med 715,8 mm. Middel-luftrykket for Aaret er meget lavt, kun 740,7 mm. Dette stemmer med, hvad man kunde vente paa høje sydlige Breddegrader.
Februar -	—	—	—	—	
Marts 1899	40,1	57,8	22,4	34,9	
April -	45,5	57,0	30,7	26,8	
Maj -	38,6	49,4	17,0	32,4	
Juni -	37,1	56,5	15,5	41,0	
Juli -	48,3	66,0	30,7	35,8	
August -	38,5	51,4	24,8	26,6	
Septbr. -	28,8	35,2	10,8	24,4	
Oktbr. -	35,1	45,1	19,7	25,4	
Novbr. -	46,9	55,7	29,0	26,7	
Decbr. -	44,6	55,8	32,0	23,8	
Aar . . .	740,7				

LUFTEENS TEMPERATUR (Celsiusgrader).

	Middel		Højest obs.	Lavest obs.	Forskel	
	Observeret	Ud jævnet				
J. . .	+ 0 ⁰ ,7	+ 0 ⁰ ,7	+ 9 ⁰ ,8	— 3 ⁰ ,8	13 ⁰ ,1	De udjævnede Maanedsmiddeltemperaturer giver som Middeltemperatur for Aaret — 13 ⁰ ,9. Paa den nordlige Halvkugle har den samme Breddegrad (71 ⁰ ,8) en gennemsnitlig Aarstemperatur af — 11 ⁰ ,5. En Aarstemperatur — 13 ⁰ ,9 er her at finde ved 72 ³ / ₄ Grad nordlig Bredde. Sydpolaregnene ved Victoria-Land er koldere end de tilsvarende Breddegrader paa den nordlige Halvkugle.
F. . .	—	— 3,7	—	—	—	
M. . .	— 8,0	— 8,0	— 0,5	— 19,8	18,8	
A. . .	— 12,2	— 13,1	— 0,8	— 23,5	23,2	
M. . .	— 19,9	— 19,2	— 5,0	— 35,8	30,8	
J. . .	— 24,9	— 23,0	— 10,1	— 38,0	27,9	
J. . .	— 22,8	— 24,6	— 4,7	— 39,7	35,0	
A. . .	— 25,8	— 24,6	— 7,4	— 41,9	34,5	
S. . .	— 24,7	— 23,8	— 11,5	— 35,5	24,0	
O. . .	— 18,8	— 17,6	— 7,0	— 38,1	31,1	
N. . .	— 7,8	— 8,8	+ 7,6	— 20,2	27,8	
D. . .	— 0,2	— 1,0	+ 5,6	— 6,4	12,0	
Aar		— 13 ⁰ ,9				

Efter de udjævnede Tal falder ved Kap Adare den højeste Dagstemperatur (+ 0⁰,7) paa den 9. Januar og

den laveste ($-24^{\circ}_{,8}$) paa den 1. August. Aarsamplituden er $25^{\circ}_{,6}$.

Den varmeste Maaned er Januar med en Middeltemperatur af $+0^{\circ}_{,7}$.

Samme Middeltemperatur for Juli paa den nordlige Halvkugle har den 82. Breddegrad. Den 71. nordlige Breddegrad har for Juli en Middeltemperatur af $+7^{\circ}_{,6}$.

De koldeste Maaneder ved Kap Adare er Juli og August med en Middeltemperatur af $-24^{\circ}_{,6}$. Samme Middeltemperatur for Januar har $61\frac{1}{2}$ Grads nordlig Bredde. Den 71. nordlige Breddegrad har for Januar en Middeltemperatur af $-27\frac{1}{4}$ Grad. Paa 71° nordlig Bredde er den varmeste Maaned 7 Grader varmere, men den koldeste Maaned $2\frac{1}{8}$ Grad koldere end ved Kap Adare.

Den højeste observerede Temperatur ved Kap Adare er $+9^{\circ}_{,8}$ den 24. Januar 1900. Den laveste $-41^{\circ}_{,9}$ den 5. og 6. August 1899. Forskellen er $51^{\circ}_{,2}$.

	Relativ Fugtighed	Skydække ¹⁾	Antal Dage med					
	Procent	0—10	Regn	Sne	Klart ²⁾	Overskyet ³⁾	Storm ⁴⁾	
J. . .	84	8 _{,2}	7	7	0	15	11	¹⁾ 0 = klart. 10 = overskyet. ²⁾ Skydække < 2. ³⁾ Skydække > 8. ⁴⁾ Vindstyrke > 7. Beaufort.
F. . .	—	—	—	—	—	—	—	
M. . .	71	7 _{,6}	1	4	1	14	5	
A. . .	86	8 _{,1}	2	5	0	20	5	
M. . .	92	7 _{,2}	1	8	3	16	5	
J. . .	82	5 _{,8}	—	5	4	9	7	
J. . .	90	6 _{,2}	—	11	6	12	6	
A. . .	84	4 _{,8}	—	6	9	4	6	
S. . .	87	6 _{,2}	—	9	5	13	6	
O. . .	74	5 _{,2}	—	2	6	12	7	
N. . .	81	5 _{,0}	—	4	9	8	6	
D. . .	84	7 _{,8}	—	5	2	18	8	
Aar	83	6 _{,5}	Sum	66	45	141	72	

Den relative Fugtighed er størst (92 %) i Maj og mindst (71%) i Marts. Den er i det hele taget størst om Vinteren og mindst Vaar og Høst.

Skydækket er størst om Sommeren og Høsten, mindst om Vaaren.

Regn falder kun fra Januar til Maj.

Sne falder i alle Maaneder, hyppigst i Vintermaanedene Juli, sjældnest om Vaaren, i Oktober.

Klare Dage er sjældne om Sommeren, men noksaa hyppige om Vinteren og Vaaren. Overskyede Dage er meget hyppigere end klare Dage. Omtrent 43 Procent af Aarets Dage er overskyede.

Den fremherskende Vind er Syd-Øst, dernæst Syd og Øst. De andre Vindretninger er forholdsvis sjældne, især de vestlige. Det er næsten ligesaa hyppigt Stille som det er Vind. — De fremherskende Vindes Retning henviser til, at der i Regelen er lavere Lufttryk nordenfor (Havet) og højere Lufttryk søndenfor (det antarktiske Fastland).

VIND-HYPPIGHED (beregnet pr. 100 Observationer).

	N	NE	E	SE	S	SW	W	NW	Stille
Januar	4	2	20	27	7	2	2	4	34
Februar	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Marts	0	14	18	14	14	4	4	11	21
April	14	7	8	15	12	2	3	2	37
Maj	8	3	5	16	20	2	0	0	45
Juni	2	0	8	17	20	10	0	0	43
Juli	0	2	11	25	11	0	2	3	46
August	2	3	3	18	19	2	2	2	49
September	2	2	7	30	18	2	2	0	38
Oktober	3	0	11	18	11	5	2	0	50
November	2	0	3	20	13	3	2	2	55
December	5	0	16	18	6	6	3	2	44
11 Maaneder	4	3	10	20	14	3	2	2	42
Vinter	1	2	7	20	17	4	1	2	46
Vaar	2	1	7	23	14	3	2	1	48
Sommer	4	1	18	22	7	4	2	3	39
Høst	7	8	10	15	15	3	4	4	34

VIND-STYRKE
(Beaufort-Skala: 0 = Stille, 12 = Orkan.)

	Midd.	Højest	Dag		Midd.	Højest	Dag
Januar . .	2,7	11	11.	August . . .	1,0	10	7.8.
Februar . .	—	—	—	September	1,4	10-11	9.
Marts . . .	2,8	10,5	20.	Oktober . .	1,6	10	27.
April	2,0	11	2.23.	November	1,5	9	28.
Maj	1,4	11	18.25.	December.	2,1	10	5.17.
Juni	1,8	11-12	16.	Aar	1,8	11-12	16.Juni
Juli	1,6	10	27.31.	Aarsmidd. 1.8 svarer til en Vindhastighed af 4 M. p. S.			

Baade de stærkeste og de hyppigste Vinde kommer fra S. Ø. — Ø. S. Ø. Storme blæste i 72 Dage eller i 22 Procent af alle Observationsdage. I disse sydøstlige Storme kunde Vinden naa en Hastighed af 45 Meter pr. Sekund.

De stærkeste og hyppigste Vinde er ogsaa de varmeste, og de blæste, naar Lufttrykket var paa sit laveste.

Lufttrykket stiger, idet Vinden drejer fra Ø. S. Ø. til S. Ø. og falder igen, naar Vinden er Ø. S. Ø., men stiger atter, naar Vinden gaar paa Syd.

En Storm fra Sydøstkanten varsles i Almindelighed ved følgende Tegn:

Stadig og samtidig Stigning af Temperatur og Fald af Barometret nogle Timer iforvejen, ofte dog kun Stigning af Temperatur med svagt Fald af Barometret. Et hurtigt Fald af Barometret en halv Times Tid før Stormen bryder løs, med svage vekslende Vinde og lejlighedsvis stærke Hvirvelvinde med Snefok, derpaa Dam-Stille nogle Minuter, efterfulgt af stærke Vindstød fra Ø. S. Ø. med en Hastighed af 30 Meter pr. Sekund, der bragte med sig i de første Timer Jordfok fra Fjældene. Himmelen ellers usædvanlig klar.

Under Stormens Forløb faldt Vinden ofte paa en Gang ned til ganske Stille i nogle Sekunder, for saa at komme igen med fordoblet Voldsomhed. I Vintermaanederne endte de fleste Storme lige saa pludselig

som de begyndte, og stundom kom det laveste Lufttryk netop som Stormen endte, men Barometret kunde bruge 24 Timer for at komme op igen til vanlig Højde.

Sommerstormene var mindre stærke end Vinterstormene, men varede længere, en Gang en hel Uge.

Den fundne høje Middeltemperatur for Juli skyldes de mange Storme fra Ø. S. Ø., der bragte forholdsvis høje Temperaturer med sig.

De høje Temperaturer med Sydøststormene synes, i al Fald for en Del, at være en Föhn-Virkning, hidrørende fra de nærliggende høje Fjælde, der paa Øst-siden af Stationen løfter sig til 1500 Meter o. Havet. Hermed stemmer ogsaa disse Vindes bygeartede Karakter. Imidlertid bør det ogsaa bemærkes, at lignende føhnartede Vinde er blevne observerede længere mod Vest af den tyske Sydpolar-Ekspedition i et Strøg, hvor der ingen høje Fjælde var i Nærheden — — —

De første Dage af Oktober havde været smukke, klart Vejr med Solskin hver Dag, der havde været faa Storme, men Temperaturen var lav. Gennemsnitstemperaturen i 4 paa hinanden følgende Dage var $\div$ 28 Gr. Celsius.

Dagene begyndte nu at blive lange, og vort Humør steg med Lyset.

Ved Midnatstid holdt Dagslyset sig nu i Syd, hvor Solen kun befandt sig nogle Grader under Horizonten.

Hansons Sundhedstilstand var efterhaanden i denne Tid blevet foruroligende, han spiste lidet, og omend-skønt han ikke var blevet mager, men snarere det modsatte, saa han usund og »opblæst« ud. Han havde meget liden Følelse i Lemmerne, saa lidt, at Doktoren kunde stikke en Naal ind i Laaret paa ham, uden at han mærkede det. Han havde ingen Smerter, men havde ofte en Følelse, som om den venstre Arm vilde sovne ind. »Som om jeg havde ligget længe og haardt paa Armen«, slig udtrykte Hanson sig. Hans Humør var som Regel ganske godt, og han var meget interesseret ved at høre Beretningerne fra vort Ophold ved Enden

af Robertsonbugten og beklagede med Suk, at han ikke havde kunnet deltage i en eneste Slædeekspedition. Han sov uroligt og afbrudt, og omendskønt han ingen Smerter havde, stønnede han hele Natten igennem.

Doktoren behandlede Hansons Lemmer med et elektrisk Batteri og var utrættelig i sine Bestræbelser. Eftersom Hanson var blevet daarligere, var Doktoren selv blevet livligere. Kanske havde Solens Komme en Del hermed at gøre, men jeg tror ogsaa, at den professionelle Interesse, som Hansons Sygdom vakte hos ham, bidrog sit til at drage Doktoren ud af den melanolske Grublen, hvori han ofte hensank i Mørketiden.

Den 5. Oktober havde jeg en Samtale med Doktoren angaaende Hansons Helbred og spurgte ham igen, om han troede, at det var Skørbug, der havde hjem-søgt vor Lejr. Dette benægtede Doktoren paa det bestemteste, medens han, ligesom ved en tidligere Anledning, da jeg nævnte »Beri-Beri«, svarede, at han »ikke havde nøje Kendskab til denne Sygdom, men dog troede, at Symptomerne paa »Beri-Beri« ikke var til Stede«. »Men umuligt er det jo ikke, at det alligevel kan være denne Sygdom«, bemærkede han paa dette Tidspunkt.

Jeg ved ikke hvorfor — men sikkert er det, at jeg havde faaet den Overbevisning, at Hanson led af »Beri-Beri« — en Mening, som naturligvis blev svækket ved vor dygtige Doktors Tvivl, men alligevel har holdt sig hos mig indtil den Dag i Dag.

Den 6. Oktober om Formiddagen, da Hanson og jeg var alene i Hytten, tog han et lidet Spejl og betragtede sig længe alvorligt og opmærksomt deri, hvorpaa han sagde: »Sandelig tror jeg, at jeg lider af Skørbug. Min Fader har engang lidt af denne Sygdom, og jeg har fra ham hørt adskilligt om dens Natur.«

Hansons Pande var den Morgen svært gul og voksagtig.

Han spurgte, »om Doktoren havde nævnt noget Navn paa hans Sygdom til mig.« Dette besvarede jeg benægtende.

Jeg forstod, at Doktoren selv var i Tvivl med Hen-

syn til Hansons Sygdom, men jeg vidste jo, at han i sin utrættelige Iver og Omsorg gjorde, hvad der stod i hans Magt og alt, som gøres kunde under Omstændighederne. Sent og tidligt var han paa Færde — rumstere blandt Proviantkasserne, eksperimenterede med Mediciner, gav Hanson Massage og behandlede ham med det elektriske Batteri. De øvrige Medlemmer var ved nogenlunde godt Helbred. Baade Fougner og jeg havde imidlertid nogle Symptomer, der lignede dem, der viste sig ved Hansons Sygdom. Trykkede vi paa Musklerne paa Tyklæggen, blev Mærkerne der, og selv havde jeg ofte en Følelse, som om min venstre Arm holdt paa at sovne ind, men baade Kløvstad og jeg var af den Mening, at denne sidste Foreteelse kom af Reumatisme. Doktoren klistrede »Gigtpapir« paa mig baade højt og lavt, og dette Middel hjalp ganske fortrinligt,

Den 6. Oktober var Ellefsen og Lappen Must endnu ikke indtruffet til Kap Adare. Jeg vidste, at deres Proviantforraad var lidet, og da muligvis Storme kunde forlænge Opholdet endnu længere, besluttede jeg at føre Proviant til Yorkøen saa hurtigt som muligt og undersøge, hvordan det stod til.

Den 7., Kl. 5 om Morgenen, begav jeg mig alene afsted med en Slæde, 6 Hunde og en nogenlunde let Ladning af Proviant. Jeg gik forud paa Ski, medens Hundene kom efter med Slæden.

Kl. 12 om Middagen samme Dag stod jeg i Stenhytten paa Yorkøen. — Der var Dødsstilhed overalt, hverken Ellefsen, Must eller Hundene var til Stede. Jeg trak af mig Vaatten og lagde den bare Haand paa Sælspekktet paa Ildstedet. — Must og Ellefsen havde tydeligvis været i Hytten ca. 4 Timer forud, thi Sælspekktet var lidt koldere end lunket. Jeg antog, at de havde haft Frokost Kl. 8, og at Sælspekktet da havde været i Flamme. Paa Udstyrets Nærværelse, Soveposerne og andet saa jeg, at de ikke havde forladt Hytten, men at de vilde komme tilbage, før de satte af Sted til Kap Adare. Men naar de vilde indtræffe, vidste jeg ikke.

I Hast skrev jeg et Par Ord paa et Stykke Sejldug med min Pegefinger, som jeg havde dyppet i sortbrændt Sælolie. Det var Ordre til Ellefsen om ufortøvet at begive sig til Hovedlejren sammen med Must og kun at medtage de letteste og mest værdifulde Eksemplarer af Samlingerne. Resten kunde hentes paa Vaarsiden med en ny Slædeekspedition eller med Baad ved Sommerens Komme.

Jeg spiste derpaa lidt koldt Sælkød af et Stykke, som var ophængt i en Ski-Strop under det lave Tag, og begav mig igen paa Vej til Kap Adare, efter at Hundene havde hvilet.

Kl. 11 om Aftenen præcis stod jeg atter i Lejren ved Kap Adare, dygtig sulten, men ikke saa svært træt. Siden Kl. 5 om Morgenen havde jeg tilbagelagt 46 engelske Mil.

Medlemmerne, som kendte de Vanskeligheder, der eksisterede paa den Strækning, jeg havde tilbagelagt, vilde først ikke tro, at jeg virkelig havde været paa Yorkøen, og bleve meget entusiastiske over denne hurtige Rejse. — — —

Det var i de sidste Dage gaaet meget ned ad Bakke med Hanson, og det blev efterhaanden klart for de fleste af os, at en Katastrofe nærmede sig.

Jeg anfører her nogle af mine Dagbogsoptegnelser fra denne sørgelige Tid.

Søndag den 8. Oktober: Hanson er i Dag meget daarlig. Han synes urolig over sin egen Tilstand. Det er første Gang, jeg egentlig har mærket denne Uro hos ham.

Kl. 10 ankom Ellefsen og Lappen Must med en Del af Samlingerne fra Yorkøen.

3. p. m.: Hanson kaster op alt, han spiser. Doktoren er utrættelig i sine Anstrengelser, men han synes selv usikker med Hensyn til Hansons Sygdom.

Jeg har beskæftiget de øvrige Medlemmer med Arbejder udenfor Hytten.

Mandag den 9. Oktober: Vi har tilbragt en urolig Nat. — Hanson lider af Luftopstødninger, der tiltager i Heflighed.

Han klager over Hunger, men kan intet beholde af hvad han svælger.

Hanson talte adskilligt med mig i Dag om Kristianssund og Forhold nordpaa i Norge.

10. Oktober: Doktoren har været vaagen hele Natten. Han giver Hanson fra Tid til anden Medicin. — Jeg fandt ham i Dag ved Medicinkisten ude i Proviantrummet bladende i et medicinsk Værk og spurgte ham igen om, hvad han mente med Hensyn til Hansons Tilstand.

»Hvis jeg ikke kan faa ham til at beholde Maden, han spiser, bliver hans Tilstand alvorlig,« sagde Doktoren. »Det er Fordøjelsen, der er i Uorden,« fortsatte han, »muligens Blindtarmen.« Doktoren saa anstrengt ud efter den lange Vinter, og de Minuter, vi talte sammen hin Dag ude i Skuret, glemmer jeg aldrig — hans blege Ansigt, hans store, mørke, udtryksfulde og sørgmodige Øjne og saa det hvide Haar, som hang denne endnu kun 30aarige unge Mand ned paa Skuldrene.

5 p. m.: Hanson er daarligere. Jeg har en bestemt Følelse af, at vi skal miste ham. — Doktoren haaber, at han kan reddes.

Fougner har fanget en mærkværdig, ukendt Fisk. Hovedet er fladagtigt, to Gange saa langt som bredt.

Snuden løber sammen i to lange Kæber, Næseborerne meget store og udviklede, Hovedet optager næsten $\frac{1}{8}$ af Fiskens hele Længde.

Underkæben løber ud foran Overkæben og bærer skarpe »Rovdyrtænder«, der vender Spidserne bagover. Oventil er den mørk olivenfarvet, medens Bugen er lys. Paa Hovedet har den mørkere Pletter. Hanson har undersøgt den med megen Interesse.

Stakkel, han beklager kun, at hans Vilje ikke længer er Herre over Legemet, hvor gerne vilde han ikke været med at fiske derude paa Isen.

Medlemmerne begynder at hviske sammen og tale i Undertone. — Tror, at de nu begynder at ane Uraad.

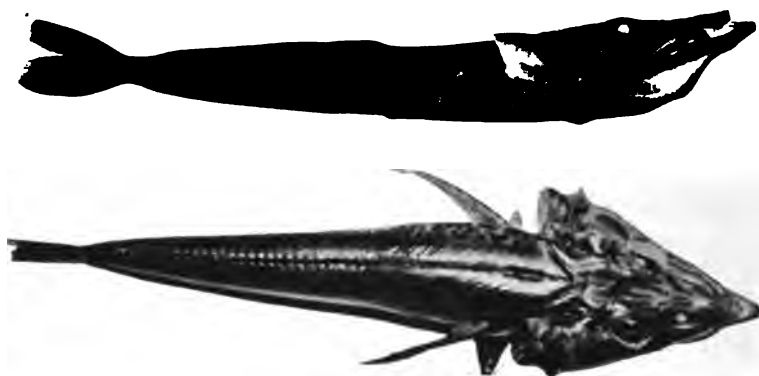
I Aften er jeg overbevist om, at Hanson snart skal dø.

Doktoren er rolig og indgyder Tillid, naar han er hos Hanson.

Men udenfor viser Reaktionen sig.

Doktoren har nu ikke sovet det mindste i 48 Timer. Paa mit indstændige Raad skal han forsøge at sove lidt i Nat.

Onsdag den 11.: Luftens Udseende og Temperaturen saavel som Barometret varsler en kommende Storm.

Den nye Fisk.
(Fotograf)

En brun Skua-Maage (*Megalistris Maccormickii*) har vist sig i Dag.

Hanson er svært daarlig i Dag. Han ligger og «hikker» uafledigt, men han ser ikke daarlig ud. Han kan endog rejse sig og krybe hen til Træbordet alene.

Hanson var svært interesseret, da jeg fortalte ham om den brune Maage, som havde vist sig. — »Ja, nu kommer Vaaren«, sagde han, »saa bliver der Fugleæg, som vi kan spise, og saa skal jeg snart nok blive frisk og rask.« — »Det er slemt, at jeg ikke er paa Benene nu, da jeg jo skulde studere de kommende Fugle.

Saa sank han igen hen i triste Betragtninger.

Jeg har givet Medlemmerne noget Arbejde, og der hersker almindelig Ro, omendskønt Hansons alvorlige Tilstand vistnok nu forstaas stiltiende af alle.

12. Oktober: Jeg vaagede indtil Kl. 5 i Morges. —

Doktoren krøb op i sin Køje, der ligger over Hansons, og faldt fra Tid til anden i en Slags ubevidst Døs. — Hanson var urolig og vedblev med lydelige »Hik«, der tydeligvis smertede ham, naar de indfandt sig.

Han svedede saa, at store Draaber trillede ned paa Hovedpuden.

Kl. 5 a. m. afløste Doktoren mig, efter at han nøjagtigt havde forhørt sig om Hanson.

Kl. 9 a. m.: Hanson synes bedre. Doktoren er mere tilfreds med hans Puls. —

Kl. 12: Hanson er urolig og synes igen at blive daarligere. Han er sulten, men kan intet beholde.

Doktoren meddelte mig, at Hanson rimeligvis har en Overproduktion af Mavesyrer, og at han vil foretage en Operation for at udtappe nogle af disse Syrer. —

13. Oktober: Tidligt i Morges udførte Doktoren en Operation paa Hanson, idet han foretog et Stik paa den venstre Side af Hansons Mave med et Instrument, der tillod Vædske at flyde ud gennem en Tube. —

Hanson tog det tilsyneladende roligt og beklagede sig kun hver Gang, de stærke »Hik« kom.

»Nu er jeg bedre«, sagde Hanson til mig nogle Timer efter Operationen, »det var Vædskemængderne i min Mave, der gjorde mig syg.« Desværre meddelte Doktoren mig dog, at Operationen ikke havde været nødvendig. »Der maa være noget i Vejen med Blindtarmen«, sagde Doktoren.

Han benytter flittigt en liden Sprøjte med en meget fin Spids, som han indfører under Huden paa Hansons højre Arm og indsprøjter en Vædske, der synes at berolige Patienten meget, ligesom den ogsaa opliver hans Aasyn og gør ham livligere.

Hanson synes ikke om Indsprøjtningen og beder om at »faa Lov til at slippe«. Doktoren sidder den hele Tid ved Hansons Side og føler paa hans Puls.

Medlemmerne med Undtagelse af Doktoren og Fougner, som jeg har givet ham til Hjælp, er gaaet til Ro i det store, grønne Telt, hvor der er nogenlunde hyggeligt.

Selv vil jeg søge lidt Hvile i min Sovesæk iblandt Proviantkasserne.

Den 14. Oktober: Kl. 2 a. m. kom Fougner og vækkede mig og meddelte, at Hanson ikke havde længe igen at leve! — Hanson ønskede at tale med mig straks.

Da jeg kom ind i Hytten, fandt jeg Hanson rolig og fattet liggende i sin Køje. Doktoren sad paa en Krak ved Siden af, men gav mig den, da jeg kom ind. —

»God Morgen«, sagde Hanson. — »Ja! Doktoren har sagt mig, at jeg ikke har længe igen, og da er det vel saa. Jeg har jo nu og da begyndt at tænke dette selv i den senere Tid; men forresten har jeg det jo ikke ondt, kun denne »Hikken«, som besværer mig. Det gør mig rigtigt ondt, at jeg ikke kan fuldføre mit Arbejde, og netop nu, da Vaaren kommer, vilde jeg jo saa gerne leve. Der bliver saa meget at gøre, naar Fuglene kommer.«

Saa spurgte han mig om, hvordan jeg vilde indrette mig, naar han var død, med Hensyn til Arbejdet.

Jeg fortalte ham da, at Fougner skulde overtage Indsamlingerne, og Præservingen af Eksemplarerne fra Søfaunaen, og at Evans skulde arbejde med Fuglene og Sælerne, men at de begge efter bedste Evne skulde hjælpe hinanden. Han var den hele Tid meget interesseret.

Saa fortsatte han: »Sig mig, hvor skal jeg saa begrave?« Jeg sagde: »Hvor Du vil.« — »Husker Du den store Vandresten oppe paa Kap Adare? Der oppe, 1000 Fod over Havet, hvor vi var en Søndag for et halvt Aar siden. Der, i Læ af den store Sten, ønsker jeg at ligge. — Det bliver vel vanskeligt at grave mig en Grav i den haarde Bund. — Vær saa snil at lægge mig i en Kasse.« —

Jeg lovede ham, at alt dette skulde blive gjort. —

Saa talte vi endel om hans Hjem og om hans Kære:

»Tro mig, Borchgrevink«, sagde han, »jeg følte meget mere det mærkelige ved Situationen, den Gang jeg sagde Farvel i Christiania, da jeg drog ud paa Eks-

peditionen, end nu, da jeg staar i Begreb med at forlade Verden for stedse! — Jeg har en bestemt Følelse af, at jeg skal ud paa en lang, lang, lang Rejse. — Der er i Grunden aldeles ikke noget mærkværdigt ved at skulle dø. Jeg havde tænkt det anderledes. — Det er

Vandrestenen paa Toppen af Kap Adare. Hanson i Forgrunden.
(Fotografi)

bedre at dø her, hvor jeg ikke kan se mine Kæres Taa-
rer.

Saa beklagede han igen, at han ikke kunde fuldføre
sit Arbejde.

Han svedede meget, men han sagde, at han ingen
Smerter havde. Han takkede mig for al »Velvilje og
Sympati«, han havde mødt i Lejren, og sendte Hilsen
hjem. Saa bad han mig om at lade de øvrige Medlem-
mer komme ind i Hytten.

En for en kom de vejrbitte Mænd ind med Skind-
huerne i Haanden. En for en gik de hen til Hansons
Køje for at sige ham det sidste Farvel. — Det var en
Højtidsstund, da vi ti var samlet for sidste Gang hin

Nat. Doktoren med sit hvide, lange Haar og bekymrede Ansigt, da han højt meddelte samtlige, at Hanson nu »ikke havde længe igen at leve«, staaar levende for mig i Dag, nu, da ogsaa han er draget ind i det store Ukendte, ind der, hvor Midnatssolen altid skinner. —

Hanson havde nogle specielle Ord til enhver, og da alle havde sagt Farvel og takket for godt Kammeratskab, livede Hanson op og sagde: »Hvad vilde I sige nu, Smaagutter, om jeg pludseligt løb ud i Sneen med Eder?« Saa lo han. — — —

Stille forlod Medlemmerne Hytten.

De sidste var Lapperne. »Nu bliver der ikke flere Sæljagter for mig, Must«, sagde Hanson, og saa vandrede ogsaa Lapperne ud af Hytten, medens Taarene randt dem ned ad Kinderne. —

Saa talte Hanson og jeg endnu en Tid sammen, og saa gik ogsaa jeg ud men med det Løfte til ham, at jeg vilde tale med ham igen. — Doktoren paatog sig derefter at modtage de Privatmeddelelser, som Hanson muligen senere vilde ønske at gøre.

15. Oktober: Dagslyset fandt Hanson meget bedre.

Doktoren meddelte mig meget oplivet, at Hansons Tilstand var betydelig forbedret, efter at han havde nydt lidt flydende Føde, som ikke var kastet op igen.

Hanson syntes selv mærkværdig stærk, og hans Udseende var paa dette Tidspunkt vidt forskelligt fra de døende Mænds, jeg før havde set.

Kl. 11 blev det meldt, at den første Pingvin var kommen tilbage til Kap Adare. Meddelelsen gjorde et stærkt Indtryk paa Hanson.

Han bad mig dræbe den og bringe den til hans Køje. Da jeg havde gjort dette, undersøgte Hanson opmærksomt Fuglen. Han var meget interesseret ved at finde, at det var en af de gamle Fugle, der først var kommen tilbage. — »Netop nu vilde jeg saa gerne leve«, sagde han, »nu, da Vaaren staaar for Døren.«

Det var klart Solskin udenfor, en af de vakreste Dage, vi havde haft. —

Kl. 12 fik Hanson voldsomme Opkastninger og blev derefter meget urolig. Han vilde uafslædelig forandre Stilling, og vi maatte flytte ham fra Køje til Køje. Tilsidst spigrede vi sammen en ny, fri Seng, som vi satte midt i Hytten.

Vi havde hængt et Uldtæppe slig, at Lyset fra Gluggen ikke kunde træffe Hansons Ansigt, da Lyset syntes at plage ham paa dette Tidspunkt. Imidlertid bad han

Den første Pingvin, der kom tilbage.
(Fotografi)

om at maatte se paa Sollyset endnu en Gang, og Doktoren fjærnede da Tæppet og aabnede Gluggen i Væggen, saa den kølige Luft strømmede ind sammen med Solstrålerne.

Hanson syntes for et Øjeblik at leve op igen til fuld Vigør og smilte mod Lyset, men saa blev han sørgmodig og sagde: „Tænk at maatte bort netop nu. Nu kommer Vaaren, og »Sydkorset« vender tilbage — jeg vilde saa gerne have sejlet tilbage med eder alle efter alt dette Slid og alle disse Savn.“ Saa sukkede han og bad os gøre det mørkt i Hytten igen.

Doktoren og jeg var alene med Hanson den sidste Time. En halv Time, før han døde, fortalte han mig,

at han ingen Smerter havde, kun en »sovende« Fornemelse i den venstre Arm.

Han havde naturlig og stærk Stemme, og saa forholdsvis godt ud, omendskønt hans livfulde Øjne paa dette Tidspunkt var unaturligt blanke.

Doktoren, som Aftenen iforvejen havde modtaget nogle Notitsbøger og nogle spredte Notitser, overgav mig disse.

Doktoren forklarede mig Indholdet af hver enkelt Bog, uden at jeg selv ved Anledningen straks, som vel rimeligt var, følte mig oplagt til at granske Bøgernes Indhold.

Jeg udtalte min og Ekspeditionens Tak til Hanson for hans Arbejder.

Dette var Kl. 2,30 p. m. Derpaa gik jeg ud i Teltet og drak en Kop kold Kaffe. Alle Medlemmerne var ude. Jeg kunde se dem ved den nordre Strandbred af Halvøen, hvor de iagttog de tiltagende Mængder af Pingviner, som nu strømmede ind over Halvøen.

Talrige brune Skua-Maager fulgte fra Luften medaarvaagent Øje de indvandrende Beboere af Sydpolarlandet.

Da jeg igen kom ind i Hytten kastede Hanson voldsomt op og tabte under dette Bevidstheden.

Kl. 3 p. m. drog han sit sidste Suk, medens kun Dr. Kløvstad og jeg var til Stede.

Øjeblikkelig, han var død, gav Kløvstad mig sin Haand.

Jeg spurgte nu Doktoren angaaende Dødsarsagen. »Rimeligvis Blindtarmbetændelse« var Svaret. Da jeg forstod, at Doktoren var i Tvivl, ønskede jeg, at der blev foretaget en Obduktion, en Forholdsregel, som Doktoren samtykkede i, baade af Hensyn til den Afdøde, hans Slægtninge og af Hensyn til de genlevende Medlemmer.

Jeg var selv til Stede ved Obduktionen. Det viste sig, at Hanson var død af »Tarmslyng« — Tarmen havde lukket sig. »Men«, forklarede Doktoren, »Døds-

aarsagen« skriver sig ikke fra den Sygdom, hvorunder Hanson har lidt et helt Aar«. — — —

Det var Sorgens Scener, som fyldte vor lille Lejr der nede paa Sydpolarlandet lige efter Hansons Død.

Vi havde alle ti lært at holde af hinanden. Den ene havde maattet stole paa den anden, og da en af os gik bort for stedse, blev han dybt savnet.

Der laa Hanson dækket af det norske Flag op til Hagen — blidt og mildt var Udtrykket under hans Slummer. Kulden gjorde, at dette Udtryk vedvarede, det blev for stedse som mejslet i Marmor.

Da alle var samlede, holdt jeg en kort Gudstjeneste, hvorefter vi bar vor døde Kammerat ud i Depotboden.

Da vi Genlevende hin Aften sad og sørgede i Hytten, kom Tabet overvældende som en Bølge over os. For-gæves søgte vi at lytte til Fornuftens kolde Røst. Kulden rundt os kunde ikke fordrive Savnets og Mindernes Varme. — —

Den Nat sprang der op et overhændigt Vejr; Stormen rasede hele den næste Dag med slig Styrke, at det var umuligt at være ude, og vi var nødt til at udsætte Hansons Begravelse.

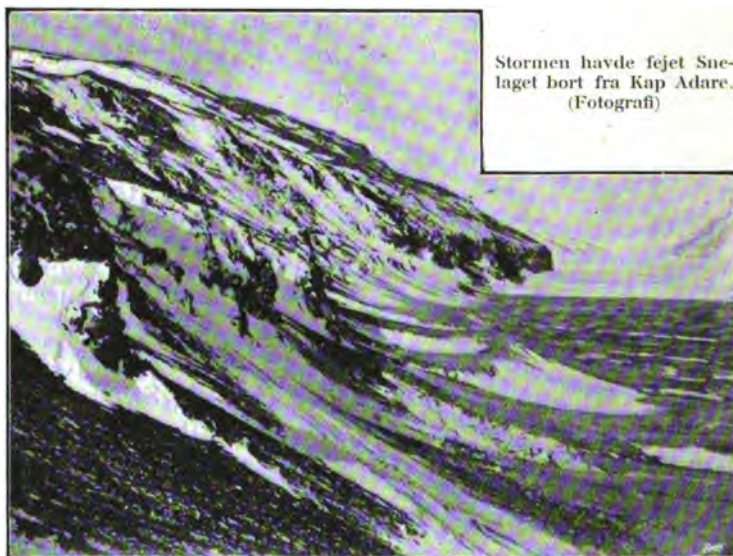
Medens Stormen hylede, og Stenregnen trommede paa vort Tag, laa Hanson der, stille og fredeligt, uafhængig af alt.

Alligevel syntes det saa mærkeligt at lade ham alene derude, og om Dagen tog vi os fra Tid til anden en Tur ind i Boden, hvor han laa, og saa paa ham ved Lyset fra en Lygte. Medlemmerne talte sagte til hinanden, selv inde i Hytten, som om de var bange for at vække en Sovende.

Den 16. sendte jeg Bernacchi og Evans til Toppen af Kapet for at grave en Grav i Læ af Vandrestenen. Stormen havde fejlet Snelaget bort fra Kapet, men det viste sig næsten umuligt at grave i det haarde, frosne Underlag af Grus og Sten. Den næste Dag fik de med sig Dynamit, og det lykkedes da at sprænge ned til en Dybde af lidt over 5 Fod.

Efter at have trængt ned gennem Gruslaget 1 Fod og 6 Tommer traf de et Islag, uden Tvivl en Del af en fordums Bræ. Over den gamle Bræ laa nu Gruslaget, der gradevis havde samlet sig, sammenføjet af de stærke Vinde fra Syd-Øst, fra de højere Dele af Fjældryggen.

Fougner og Colbeck lavede Ligkisten.

Stormen havde fejlet Sne-
laget bort fra Kap Adare.
(Fotografi)

Kl. 6,30 p. m. den 18. Oktober lagde vi vor døde Kammerat i Kisten, som var spigret sammen af pløjede Bord fra Hyttévæggen. Vi stillede saa Kisten paa en Slæde udenfor Hytten.

Lapperne bad om at faa Lov til at holde en Guds-tjeneste ved Kisten. Det var rørende at se de to Naturbørn med blottede Hoveder staa og synge lappiske Salmer i den stærke Kulde. — Nu og da holdt de inde med Sangen, men talte saa paa lappisk til Hansons afsjælede Legeme, medens Taarene randt dem ned ad Kinderne.

De var meget tilfredse over at have vist Hanson denne sidste Ære og syntes roligere efterpaa, og denne

ualmindelige, men ukunstlede Gudstjeneste havde en udmærket Indflydelse ogsaa paa de øvrige Medlemmer. — — —

Nu var vi kun 9 Mand tilbage i det store øde Land ved Sydpolen!

Naar skulde det kun blive 8? Hvem var den næste, der skulde have Kiste og Grav?

I Begyndelsen var det vanskeligt at fatte, at Hanson virkelig var død. Alt var saa uligt de sædvanlige Omrids af Døden i Civilisationen. Vi havde levet saa nær hinanden — maattet stole paa hinanden — kendte hinanden saa nøje — saa var Døden kommet saa naturligt og roligt uden nogen af de mange Ceremonier, der i Civilisationen bidrager til at gøre Overgangen saa afskrækkende.

Der sov Hanson som før, uforanderlig som en Billedstøtte. Men med denne direkte Berøring med Døden i vor lille Lejr, isoleret som vi var fra Omverdenen, saa kom da ogsaa Reaktionen af Spændingen fra de sidste Dage af Hansons Sygdom.

Doktoren, der havde vaaget og arbejdet utrætteligt i den sidste Tid, sank tilbage i sin forrige Tilstand, han blev atter indesluttet, faamælt og nervøs, medens de øvrige begyndte at studere deres Helbredstilstand med den største Opmærksomhed. — »Hvem skulde blive den næste?»

Den 20. Oktober begravede vi Hanson.

Vi forsamledes tidligt udenfor Lejren, hvor jeg holdt en kort Gudstjeneste. Derpaa lagde jeg og Fougner endel tørrede og præserverede Blomster paa Hansons Bryst. — Det var Blomster, som Hanson havde faaet sendt fra Norge fra sin Hustru, da vi laa i Tasmanien. Saa spigrede vi Kisten til, bandt den fast paa Slæden, dækkede den med det norske Flag, og saa begyndte vi vort tunge Arbejde.

Der var kun lidet Sne paa Halvøen efter Stormen, og Slæden gled tungt over Grunden. Hundreder af Pingviner var nu ankommet og strømmede fra alle Sider

til for at se paa den forunderlige Procession, der nærmede sig den stejle Fjældside.

Vi trak i store Touge, der var befæstet til Slæden, og som vi havde lagt over Skuldrene.

Det var som i en Drøm, vi bevægede os — Pingvinerne i deres mærkelige Antræk, der med Interesse iagttog os, bidrog til at gøre det hele endnu højtideligere.

Bernacchi Colbeck Borchgrevinch

Fougner Kløvstad Evans

•In Memoriam .
Hansons Grav paa Kap Adare.
(Fotografi)

Det blev flere Timers tungt, anstrengende og risikabelt Arbejde, vi havde for os. — Vi benyttede alle de Snepletter, vi kunde finde, for at lette Slæden paa dens Bane. Undertiden hang baade Slæden og Kisten med vor døde Kammerat over Afgrunden, medens nogle af os maatte ligge flade paa Fjældgrunden ovenfor og holde paa Tougene. Det var koldt, og det bed i Fingrene, medens vi hang tungt i Tougenderne.

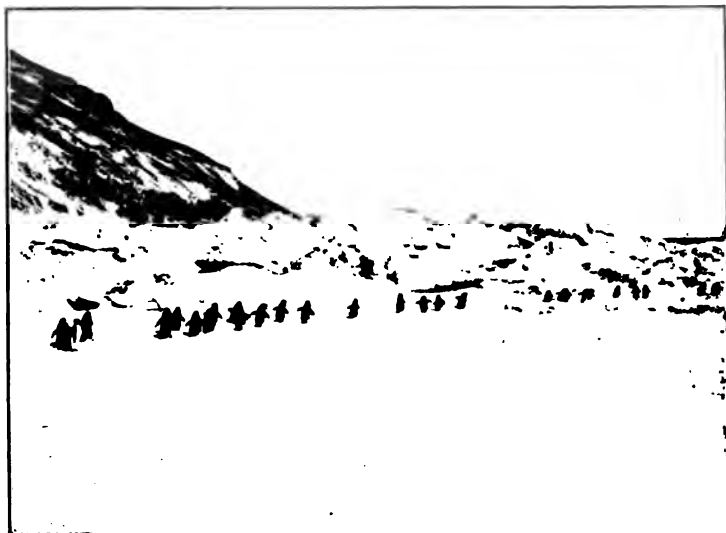
Da vi omsider havde halet Kisten og Slæden 900 Fod op over Fjældside, var vi over det værste, og efter en kort Hvile bevægede vi os derpaa henover Grushobene, til Vandrestenen, hvor Graven ventede.

Ved Graven læste jeg en kort Begravelsestekst og kastede saa tilsidst 3 Skuffer norsk Jord paa Kisten. Det var Jord fra en Blomsterpotte, som Hanson havde medbragt fra Norge — Planten døde allerede paa Udturen fra Europa til Australien, men med karakteristisk Kærlighed til Fædrejorden havde Hanson ført den norske Muld med sig til Sydpolarlandet.

Da vi havde fyldt Graven, samlede vi Lavarter, som vi spredte over Stenene, der laa øverst, i det Haab, at de ved Sommerens Komme vilde dække de mørke Stene med deres blege, stedsegrønne Farver.

Der, i Læ af Vandrestenen paa Toppen af Kap Adare, 1000 Fod oppe, ligger den første menneskelige Grav i Sydpolarlandet. — Der skal han ligge, vor Kammerat, uforandret gennem Tider, i Fred skal han slumre hist under Sydkorsets tindrende Stjerner, medens Auroras Orgelpiber sænker og hæver sig gjennem Polarnatten, indtil den evige Sol engang kommer og omslutter Vandrestenen deroppe i et uforgængeligt Lyshav.

Fuglefolket kom.
(Fotograf)

SYVENDE KAPITEL

FUGLEFOLKET — DYRELIV I LUFT OG HAV

V AAREN stod for os med Løfte om lyse Dage, Arbejde og Liv. Fuglefolket kom! — I uendelige lange Rækker kom de vandrende indover mod Polarlandet over det frosne Ocean. Som vi stirrede paa dem fra Stranden, saa vi kun de sorte Hoveder over Sneen paa den hvide Baggrund. Hele Forsiden af Pingvinerne er sølvhvid, medens Ryggen er sort. En efter en gik de efter hverandre, og saa vi paa dem bagfra, mindede de om en Begravelsesprocession. De korte, rudimentære Vinger holdt de udstrakte som Arme for at bevare Ligevægten. I deres Gang lignede de gamle Matroser, der, ved stadig at bevæge sig paa et Dæk, ruller som Oceanet. Fuglene træder paa hele Foden, og den er tyk og kødfuld, saa de faar Udseende af at gaa med Galoscher.

Kort efter, at den første Pingvin var ankommet til Halvøen, havde de efterfølgende Kolonner nedtraadt en

PINGVINER VED ISKANTEN, VAAREN 1899.
(E. Ditlevsen, efter Skitser og Fotografier)

fuldstændig Vej, haard og jævn, og jeg tror, at selv Mac Adam med al sin Dygtighed var kommet til kort overfor Pingvinernes Vejvæsen. Stadig tiltog Mængden af de Pingviner, der daglig ankom til Kap Adare. Vi gik ud og studerede deres Rækker i høflig Afstand. Men saa snart en enkelt Pingvin i Rækken opdagede os, saa

Pingvinerne diskuterer vor Lejr.
(Fotografi)

forlod den Vejen, og fulgt af sine Kammerater arbejdede den sig forsigtig fremover mod os i den løse Sne, idet den for hvert Trin løftede sine Galoscher saa højt, at vi kunde se dem over Sneen. Naar den var kommet op til os, gjorde den Holdt og ventede paa sine Kammerater, og derefter begyndte en højrøstet, videnskabelig Diskussion. De hakkede paa os, trak i vore Klæder, undersøgte os nøje, og efter at have gjort deres zoologiske Notater om os, fortsatte de første Pingviner deres Vandring rundt om os, fulgt af de følgende, indtil alles Nysgerrighed syntes tilfredsstillet. I stolt Overbevisning om at have opdaget en ny Slags Pingvin,

vandrede de saa atter ind mod deres gamle Rugepladser, af hvilke mange befandt sig tæt ved vor Lejr.

Paa mange Steder var Pakisen sammenskruet. Store Isblokke syntes at spærre Vejen for det indvandrende Fuglefolk, men Pingvinerne gik ikke af Vejen for nogen Ting. Med megen Forsigtighed besteg de de smaa Ishjærge og undersøgte omhyggeligt Afgrunden mellem

Et Pingvinpar (*Pygoscelis adeliae*).
(Fotografi)

det Isstykke, de stod paa, og det næste, maalte Afstanden, bøjede sig ned paa Hug og strakte sig igen ud et Par Gange, før de vovede Springet. Klarede de Hoppet, var de øjensynlig overordentlig stolte og be-
tragede deres

egen Daad med stor Beundring. De vendte sig om, syntes igen at maale Afstanden mellem de to Isblokke, og begav sig saa skyndsomst af Sted for at genvinde den Tid, de havde tabt ved deres Selvbeundring.

Og hvor menneskelige var de ikke! Det hændte, at en Pingvin ikke klarede Springet, men faldt ned mellem de to Ophøjninger, og øjeblikkelig blev dens Plads i Rækken opfyldt af den næstkommende. De værdigede ikke engang den faldne et Øjekast, og denne syntes saa slukøret og skamfuld ved Anledningen, at selv om den ikke var kommet til Skade, saa holdt den sig længe udenfor Rækkerne, inden den ad Omveje naaede den Trop, hvortil den hørte.

Saasnart Pingvinerne var ankommet til Halvøen ved Kap Adare, begyndte de straks at indrette deres gamle

Reder, der bestod af smaa Sten, som de lagde rundt i en Ring. De havde meget at gøre, straks de ankom. De unge Pingviner syntes mest optaget, de skulde vælge Hustruer, udsøge passende Plads for Rede og sammenkrabe Smaasten. Pingvinerne er Monogamister og har megen Respekt for Giftermaalskontrakter; der herskede derfor stor Moralitet i Polarlandets Hovedstad. Dog kun

Antarktisk Kærlighedssang.
(Fotografi)

paa det erotiske Omraade. Thi naar et Par ældre Pingviner hengav sig til filosofiske Betragtninger og blev distrait, saa benyttede øjeblikkelig en ung, aarvaagen Nabo Lejligheden til at stjæle en lille Sten fra de andres Rede, og den uskyldige Mine, hvormed Tyven stiltfærdig vandrede tilbage til sin Rede for at opbygge denne, var særdeles underholdende.

Paa Solskinsdage sad Hannen oprejst i Reden med Næbet strakt mod Zenith, den rullede med Øjnene og bevægede de rudimentære Vinger frem og tilbage, og under dette udstødte de en hæs og skrigende Lyd, der afsluttedes med en Klukken, mindende om enkelte Stro-

fer fra Aarhanens Spil. Hunnen lyttede opmærksomt til denne antarktiske Kærlighedssang.

Pingvin-Fruen lægger to Æg, og Han og Hun, som det sig hør og bør, deler Tiden mellem sig paa Æggene. De sidder fra Midten af November til Midten af December. Det er mærkeligt, hvordan de kan opretholde den nødvendige Varme paa Æggene under de stærke

Pingviner paa Reden (*Pygoscelis adeliae*).
(Fotografi)

Snestorme, som endog i Sommertiden hjemsøger Halvøen, og vi forsøgte at konstatere Temperaturen under Fuglene i Siddetiden. Men vi fandt det vanskeligt at udføre disse Observationer. Saasnart Fuglen i Reden opdagede den ny, skinnende Sten, som den jo antog Thermometerkuglen for at være, saa plukkede den alvorligt vort Instrument op, og med en erfaren Meteorologs Mine spadserede den saa gravitetisk bort fra Reden og lagde Thermometret forsigtig ned. Men efter mange Kneb og mange ny Opfindelser lykkedes det os omsider at trænge ind i Fuglefolkets Privatliv, og vi fik saaledes ogsaa Gennemsnitstemperaturen under Fug-

lene, medens de sad paa Æggene, den var 43° Celsius.

Da Fuglene havde siddet paa Æggene en Maaned, viste Ungerne sig. Vakre smaa, graa, bløde, dunede Unger var det. Forældrene syntes at holde meget af de smaa, som de gav saa megen Mad, at de saa ud som smaa graa Sække, der stod paa Marken. Maden syntes

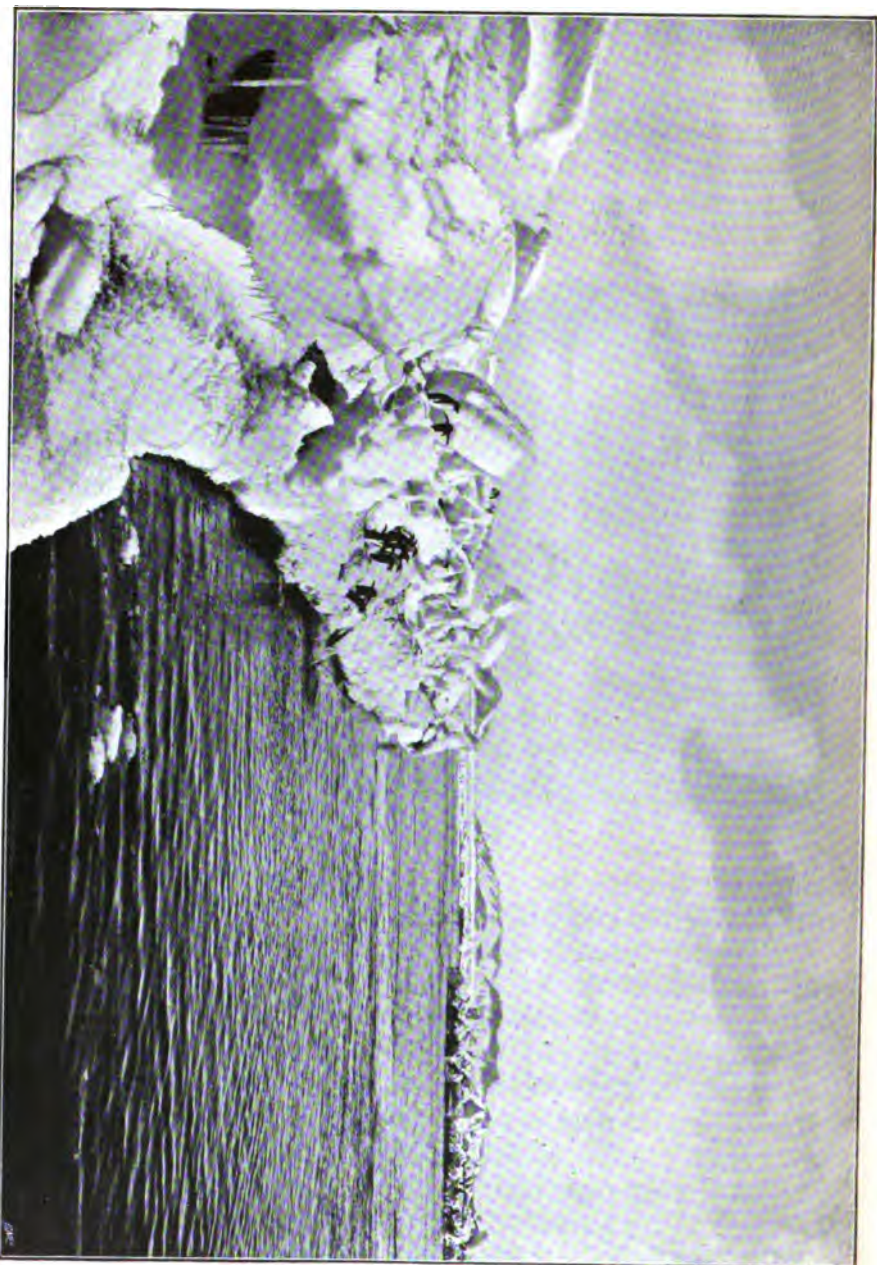
Familielv.
(Fotografi)

baade at fungere som Føde og som en nødvendig Ballast under de stærke Storme.

Nye Rejsende ankom stadig til Halvøen ude fra Havet. Omendskønt der var saa mange, syntes Fuglefolket at danne et forholdsvis ordnet Samfund. De sloges sjældent uden speciel Grund, og oftest fandt disse Uregelmæssigheder Sted, naar en eller anden Stentyv blev greben paa fersk Gerning, Da sloges de ogsaa til Blodet randt, og de forfulgte hverandre langt ud blandt de andre Pingviner, der med Skrig og Skraal iagttog de kæmpende og gav dem begge et velvilligt Hak i Tilgift.

Pingvinerne er forfængelige Fugle. Naar en havde faaet en smudsig Plet paa sin hvide Vest, saa blev den

BADENDE PINGVINER.
(Fotograf.)

straks lagt Mærke til af de andre, der forsamlede sig om den og tilsyneladende bebrejdede den dens Efterladenhed. Den Ulykkelige begav sig da som Regel straks til Vandkanten, hvor den i Fortvivlelse styrtede sig i de kolde Bølger, for at vise sig igen skinnende hvid som Snekrystallerne.

De Fugle, der ikke sad paa Æggene, gik i Partier

Lappen Must samler Pingvinæg.
(Fotografi)

paa 50 op til 100 ud til Vandkanten for at hente Føde, for at bade sig eller for at lege.

Den 2. November fandt vi det første Pingvinæg. I Reglen tog det 2 à 3 Dage fra det første Æg til det andet blev lagt. Æggene vare hvide og almindeligvis to til over tre Tommer lange og fra en og en halv til to Tommer i Gennemsnit.

Skallen er nogenlunde tyk, den indre Side er grønagtig.

Æggeblommen er i Forhold til Æggets Størrelse liden, medens Hviden er forhaanden i stor Mængde.

Jeg skal ikke glemme den 3. November, da Lappen Must havde samlet en Mængde Æg, og jeg sagde til

Doktoren, at nu skulde vi da alle faa Æg til Middagen — friske Æg. Det er vanskeligt for en, der ikke i maanedsviis har maattet leve paa preserveret Føde, at forstaa, med hvilken Længsel vi havde imødeset denne Tid, da Pingvinerne skulde forskaffe os friske Æg. — Hanson, Stakkel, havde talt om Vaaren og Fuglææg og havde baseret et Haab om sin Helbredelse paa disse.

Vi længtes ogsaa. Det var netop Æg, vi trængte til, sagde Doktoren; men netop derfor bad han mig hin Morgen, om jeg vilde lade enhver af Medlemmerne nøle endnu en Stund med Nydelsen af Æg. Han holdt nemlig i den Tid paa at studere vor Fordøjelse og vort Blodomløb med særlig Interesse.

Han tappede Blod af os og stak os til denne Ende med en Lancet, saa Blodet sprutede; saa gjorde han udmærkede mikroskopiske Præparater af vore Blodprøver, talte nøjagtigt de »røde Blodlegemer« og gjorde sine Notater derover. Saa tog han ogsaa vor Puls med »Pulsometret«, som blev fæstet over Pulsaaren og som gav Hjertepumpningens Uregelmæssigheder nøjagtigt og anskueligt i Kurver paa en Papirremse, der var sværet med Lampesod. Endelig tog han vor Lungekapacitet ved at lade os blæse, saalænge vi orkede, i Enden af en Guttaperkaslange, der førte til en Metalbeholder med tilhørende Grademaaler.

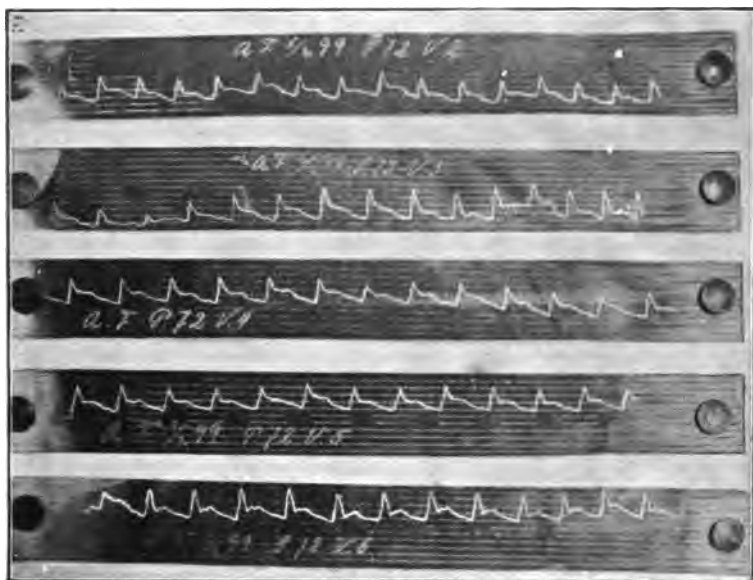
Alle disse og mange andre indgaaende Undersøgelser foretog Doktoren netop paa denne Tid med os, og han var særdeles interesseret i vor Tilstand. Da jeg derfor foreslog Æg til Frokost, saa han skuffet ud, meddelte mig, at det var netop Æg, vi trængte, og bad mig indstændigt vente nogle Dage, til han fik udført endnu nogle Observationer med Hensyn til vor Tilstand.

Dette var en Enthusiasme, som jeg beundrede, men som jeg desværre ikke kunde bøje mig for, og da den første Gryde med blødkogte Æg stod færdig, saa bøjede ogsaa Doktor Kløvstad sig og nød de friske Pingvinæg ligesaa hurtigt som vi andre.

Men at det i Øjeblikket var Doktor Kløvstads ramme

Alvor, da han bad om Udsættelse paa Grund af videnskabelige Interesser, derom havde og har jeg ingen Tvivl.

Sagen var nu at bruge Maadehold ved Nydelsen af den kærkomne Forandring i vor Menu. Det gjaldt imidlertid ogsaa om at gøre det mest mulige Brug af Lejligheden og at sikre os saa mange Æg som muligt

Pulsometerkurver.

i Tide. Vi indsamlede derfor hver Dag saa mange Æg, vi kunde overkomme, og saltede dem efterhaanden ned.

Skulde noget være tilstødt »Sydkorset«, maatte vi rimeligvis forblive 1 eller 2 Aar længere i det nye Land end bestemt, og der kunde mulig blive »Smalhans« for os; i det mindste kendte vi nu, hvad den antarktiske Vinter havde at byde paa, og vi havde lært, at preserveret Føde uden Afveksling er haard Kost.

Pingvinæggen var gode, fortræffelige var de for os dengang; men jeg tvivler paa, at Pingvinerne vilde kunne konkurrere med Civilisationens Høns med Hensyn til Æggenes Kvalitet.

Pingvinæggene var, ligesom Fuglene selv, meget »fede« og smagte af Spæk.

Naar vi skulde spise selve Pingvinerne, der ofte havde en halv Tomme Spæk under det tykke Skind, flaaede vi dem først og lod dem hænge ude i Kulden og fryse, saa lagde vi dem i Eddike og kogte dem derefter, indtil det meste af Spækket var udkogt og flød paa Vandets Overflade som Olie.

Pingvinkoloni.
(Fotograf)

Men endnu kogt smagte Pingvin meget slet, og saa stegte vi da endelig Kødet i en Pande med Smør. Alligevel smagte Kødet af Tran, det blev haardt af den lange Proces, og det var kun med god Vilje, vi tyggede og slugte Pingvinerne.

Vi kaldte dem ganske vist »Ryper«, og det hjalp næsten lige saa meget som Koge- og Stegeprocessen, men velsmagende blev de nu aldrig.

Endnu efter at de først ankomne Pingviner havde siddet paa Reden 14 Dage, vedblev nye Rejsende at ankomme og at indrette sine »Familiebekvemmeligheder« mellem Stenene. Vi maatte saa at sige sparke og

spænde Vej fremover mellem Pingvinerne, da de dækkede Grunden fuldstændigt. Deres Bopladser lignede hele Byer med mylrende Masser af smaa sorte og hvidklædte Mennesker. Smalle Gader løb paa Kryds og tværs imellem Rederne. Bredden var ikke større, end at de rugende Pingviner kunde naa hinanden med Næbbene, og de sloges og hakkede hinanden i et væk tværs over Gaden ligesom rigtige Mennesker.

Pingvinernes By.
(Fotografi)

Pingvinerne maa kunne indtage Føde for meget lang Tid ad Gangen. De lagde nemlig ikke alene sine Reder paa Halvøen nær Strandbredden, nogle Fod over Havfladen, men jeg fandt Pingvinfamilier med deres Reder i en Højde af over 1000 Fod oppe paa Kap Adare. Dette er interessant, da det naturligvis tog Pingvinerne, som jo ikke kan flyve, meget lang Tid at klyve op over de stejle Fjældsider ved Kapet.

De maa tilsøs for at finde Føden, der udelukkende består af Sødyr, væsentligst af Crustaceer og meget smaa Fisk. — Det var saaledes et vanskeligt og anstrængende Arbejde for Pingvinfaderen at skaffe sin Familie Underhold deroppe i Højden, hvorhen Mangel paa Plads ved Søens Overflade havde tvunget ham til at søge.

I Stormdage turde de ikke vove den vanskelige Op- og Nedstigning, men forblev ved Rederne. I denne Tid maa de have kunnet tære paa det tykke Spæklag, de har under det stærke Skind.

Det var den 9. December, at vi første Gang opdagede en Pingvinunge ude af Skallen. Den var meget smuk i sin graa, bløde Duppels.

Pingvin (*Pygoscelis adeliae*) med Unge.
(Fotografi)

Pingvinungerne faar deres Føde ved at stikke hele Hovedet ind i Forældrenes Slug. De gamle gaber ganske forskrækkeligt og gylper op halvt fordøjede Ræger, som saa gaar lige lukt ned i de smaa, graa, dunede Sække.

De smaa Pingviner komme ind i Verden med mørke Fødder og mørke Ringe rundt Øjnene. Fødderne bliver nogle Dage efter »Udkomsten« rosenrøde, medens den sorte Ring rundt Øjnene forvandles til den kridhvide, brede Rand, som alle de gamle Pingviner har rundt Øjnene, og som giver dem et Udseende, som om de gik med Brillen.

Saa vel medens Pingvinerne sad paa Æggene, som straks efter Udklækningen, var de gamle Pingviner meget omhyggelige med deres Reder. Før en Storm var de meget interessante at iagttage. De overraskedes aldrig af de heftige Snestorme. Allerede før Temperaturen steg, og længe før Barometret sank, vendte alle Pingviner, der laa paa Rederne, Næbbet mod Sydøst, hvorfra de ventede den stærke Storm.

En Lejr af Pingviner.
(Fotografi)

Det var højst mærkeligt at iagttage dem under denne Forholdsregel.

De trykkede sig lavt ned over Reden og spredte sig ud saa godt som muligt. Medens de under almindelige Vejrforhold vendte Næbbene i alle Retninger og pludrede og skreg til hverandre, saa blev det nu pludseligt stille, og Pingvinerne laa der i lange regelmæssige og regulerede Rækker med Næbbet samme Vej.

Det hele saa ud som en uhyre Lejr, hvor Soldater bivouakerer under aaben Himmel. Saa nøjagtigt blev denne Forholdsregel fulgt, at vi tilsidst vænnede os til at tage Varsel for Storme fra Pingvinerne.

Allerede før den 14. Oktober, da den første Pingvin viste sig, havde vi fra Tid til anden set baade den hvide Ispetrel (*Pagodroma nivea*), den brune Skuamaage (*Megalestris Maccormickii*) og enkelte Eksemplarer af Kæmpepetrellen (*Ossifraga gigantea*).

De viste sig imidlertid kun kort Tid, men deres flygtige Visiter paa Halvøen vidnede om, at de ventede Vaaren.

Pingviner ved Iskanten.
(Fotograf)

Alle disse Arter havde vistnok ligesom Pingvinerne opholdt sig ved Iskanten og ved de aabne Kanaler ikke langt fra det aabne Hav i Norden. Her havde de da fanget deres naturlige Føde, Crustaceer og andre Arter af Invertebrata. Men Kæmpepetrellen og Skuamaagen havde vistnok ogsaa i Vintertiden holdt sig i Pingvinernes umiddelbare Naboskab. Den første for at fortære forulykkede Pingviner, der var dræbt ved de voldsomme Isskruninger nær Iskanten. Den sidste for at angribe og dræbe syge, beskadigede Pingviner og fortære dem.

Medens Kæmpepetrellen saaledes vistnok forandrede sin naturlige Menu og slog som en Aadsselfugl ned paa døde Fugle og Sæler, saa var Skuamaagen endnu langt frækkere og gik angrebsvis til Værks ikke alene mod

Pingvinerne, men endog mod vore Hunde og mod os selv.

Fra store Højder skød Skuamaagen lynsnart ned paa os, slog med Vingerne og hakkede. Det var især senere hen, da de havde bygget Rede og faaet Unger, at de blev saa paagaende mod os, men Pingvinerne plagede de stadigt. Vi kunde let dræbe Skuamaagen

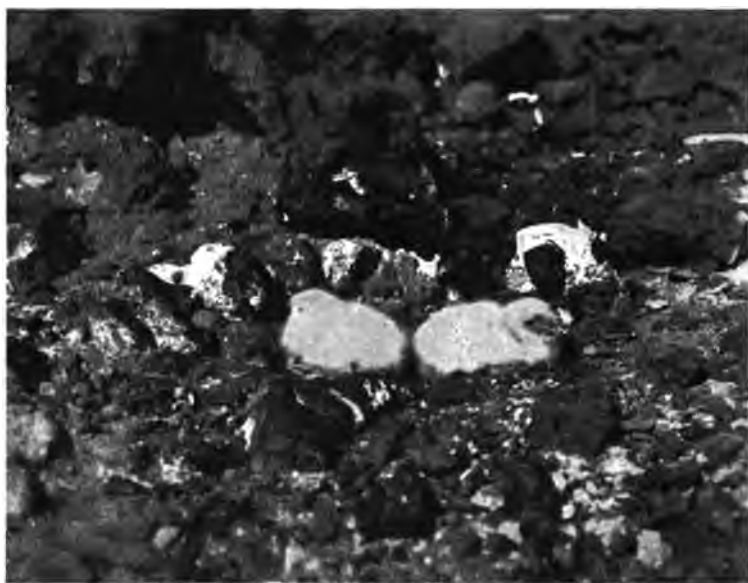
Den brune Skuamaage paa Reden.
(Fotograf)

med korte Stokke i Flugten ud paa Sommeren, da de unge Skuamaager var kommet til Syne.

Den noble, snehvide Ispetrel syntes at holde sig til den Føde, der af Naturen fra først af var den anvist. Den fangede Crustaceer og lejlighedsvis ganske smaa Fisk. Alligevel slog ogsaa den hvide Ispetrel sig ned nær de blodige Sælskrotte, naar vi havde flaaet; men selv saa jeg aldrig, at denne Fugl hakkede i Sælmusklerne eller spiste Kødremser. Heller ikke saa jeg nogen Sinde, at en hvid Ispetrel slog sig ned paa selve Sælskrotten. Den holdt sig gærne en Tid ved Blodpletterne

paa Sneen og hakkede undertiden med Næbbet i den blodige Sne — selv tror jeg, at det væsentligst var Nysgerrighed, der drev den henimod vore blodbestænkede Veje, de, der altid markerer Civilisationens Fremtrængen i ukendte Egne.

Urimeligt syntes det heller ikke, at den hvide Petrel paa Afstand antog de røde Blodpletter paa Sneen

Unger af Skuamaagen.
(Fotograf)

for at være Ansamlinger af de smaa Ræger (Crustaceer), der danner dens hovedsagelige Føde, og som har samme Farve som Blod.

Den brune Skuamaage slog sig i Modsætning til Ispetrellen altid ned paa Sælskrotten, saa snart vi havde draget Skindet af, og de blodige Muskler endnu dampede i den kolde Luft.

Endog mens vi holdt paa at flaa Sælerne paa Isen, var Skuamaagen meget nærgaaende. Ikke sjældent rev og hakkede den i Baglufferne paa Sælen, mens vi var i Færd med at sikre os Sælens Kranium.

Imidlertid syntes det mere tilfældigt, om Skuamaagen og den hvide Petrel indfandt sig ved vore Slagterier. Anderledes var det med Kæmpepetrellen, som paa en forunderlig Maade indfandt sig øjeblikkelig, de første Bloddraaber af en Sæl besudlede den hvide Sne.

Disse Fugle maa have en ganske mærkelig Lugtensans eller et ganske mærkeligt Syn. Om vi i dagevis ikke

Fuldvoksne unge Skuamaager.
(Fotografi)

havde set en Kæmpepetrel, var den der, straks en Sæl blev dræbt.

Der var noget rent uhyggeligt ved denne Fugl og dens pludselige Nærværelse.

Den ligner meget Albatrossen og varierer lige saa meget i Farve som denne, omendskønt hvide Eksemplarer er sjældne og da altid Albinoer.

I Reglen er de mørkebrune, de har det samme kraftige Næb som Albatrossen, de samme skarpe, søgende Øjne. — —

Jeg staar alene paa en uendelig, hvid Flade med en sovende Sælhund — blændende Sollys reflekteres fra Snekrystallerne — — Sælkniven drages af Træbal-

gen med en skrabende Lyd, der vækker Sælen. Den løfter sit Hoved med de store, mørke, tillidsfulde Øjne — den sover igen trygt i Sollyset paa den bløde Sne. Lufferne bevæger sig — den drømmer og udstøder ligesom et Suk gennem de nervøst vibrerende Næsebor.

Det er i Grunden Skam! — stor Synd! — slig vakker Skabning med sligt Blik! — sligt vakkert, blødt Skind —!

Hjærtets regelmæssige Slag er synlige udenpaa Skindet, paa Undersiden nedenfor den venstre Luffe tiltrods for Spæklaget. Jo, det er Synd! Men! — — — et kort Blik rundt Horizonten — næsten et skamfuldt Blik — næsten bange — jo, bange er Blikket: ikke et levende Væsen at se uden Sælen — kun den endeløse, hvide Flade og Sollyset, der blænder.

Et Blink! og Blodet sprøjter ud stødvis. Pumpet ud af det gennemborede Hjærte, som endnu banker. —

Sælen har rejst sig paa Forlufferne. De mørke Øjne er endnu større, endnu mere udtryksfulde — fyldt af ubeskrivelig Forfærdelse og Smerte — et Øjeblik kun — og Øjnene brister, medens klart Vand flyder ud og mærker Sælskindet.

Vanen hærder — men endnu et Øjeblik før Flaaringen — et Blik rundt Horizonten — absolut alene nu!

Nej — en stor styg, mørk Fugl sidder ganske nær og fikserer mig.

Det er »Kæmpepetrellen«.

Ikke før er Sælskindet af, og Kraniet fjærnet, saa slider og river Fuglen i Sælmusklerne og sluger store Kødstrimler, der næsten kvæler den. Den ene Kødklump efter den anden forsvinder ned i Halsen paa den — Fuglen faar en stor Kugle paa Halsen. Langsomt og med Møje bevæger denne Kugle sig nedover.

Den bliver ved at sluge Kød, indtil den ikke længer kan staa paa sine bløde Svømmefødder.

Flere Gange var vi paa Vej til at gribe Kæmpepetrellen med Hænderne efter slige Maaltider, naar

den ved sin Graadighed syntes ude af Stand til at bevæge sig.

Den forsøgte ved saadanne Lejligheder først at løbe bort paa sine bløde og forholdsvis svage Ben, men opgav dette hurtigt.

Saa forsøgte den at flyve, men var for tung — saa skilte den sig ved Vægten ved at kaste op det svære Maaltid — det ene Kødstykke efter det andet kom op, indtil den tilsidst kastede op Rester af Fisk og bløde Sødyr.

Saa lettede den sig fra Isen, og efter nogle faa Vingegslag sejlede den saa lynsnart afsted paa ubevægelige store Vinger.

Det var væmmeligt at iagttage denne Fugl med al dens Graadighed. — Imidlertid er den ganske imponerende »paa Vingen«, i Særdeleshed var de enkelte helt hvide Eksemplarer af »Albinoerne«, vi saa, meget smukke.

Det er mærkeligt, at Albinoerne, som er meget sjældne, ikke holder sig sammen med de andre.

I Reglen holdt Albinoerne sig i en højere Sphære end de andre og var altid alene. Om dette var fordi de andre hadede den paa Grund af dens »Hvidhed«, eller om det var, fordi den søgte sin egen Sphære i et højere Lag, det ved jeg ikke; men sikkert er det, at de altid holdt sig alene og var langt vanskeligere at komme paa Skud end de andre. Aldrig saa jeg, at en Albino slog sig ned paa Sælskrotterne sammen med de andre.

Vi saa forøvrigt i denne Tid Flokke af Kapduer (*Daption capensis*), baade de tærnede, som vi havde set i de »hylende 40 Grader«, og ligeledes en brunplettet Fætter (*Thalassaca antarctica*) af dem, der er lidt større. Denne, »den brunryggede Petrel«, som den undertiden kaldes, har brunt Hoved, et brunt Skjold paa Ryggen og brune Vinger. Vi saa dem i uhyre Flokke, ofte under stærke Storme.

Den lille „*sorte og hvide*“ Stormpetrel (*Oceanites oceanicus*) med de lange Ben og med gul Svømmehud

mellem Tærne fløj enkeltvis og uroligt omkring mellem Isskopperne, men søgte meget sjældent ind over Halvøen. — — — —

Kort efter Hansons Død havde jeg udsendt en Slædeekspedition under Colbeck og Evans til Klipperne i Sydenden af Robertsonbugten for at søge Fuglereder. De kom tilbage den 2. November, en god Del medtagne efter en meget haard Rejse.

De havde ligget vejrfast i flere Dage, og det urolige Vejr havde da ogsaa forhindret, at noget væsentligt kunde udrettes. I 6 Døgn havde der raset et overhængigt Vejr. Ved Kap Adare havde vi samme Storme, og disse var blandt de heftigste, vi overhovedet havde noteret.

Colbeck og Evans havde med sig nogle interessante geologiske Samlinger fra hin Tur, men Æg havde de ikke fundet. — — —

Fra Begyndelsen af November udsendte jeg regelmæssigt 2 eller tre Medlemmer til Toppen af Kap Adare for at undersøge Isforholdene ud mod Horizonten i Nord.

Det led nu stærkt hen paa Vaaren, Solen havde megen Magt og Isen paa Land og Hav begyndte at smelte. Fra Kap Adare kunde stadig observeres, at der nu og da aabnede sig ganske smaa Kanaler i Ismarken ude i den nordre Horizont, men de lukkede sig hurtigt igen, og den uendelige, hvide Flade laa stadig der og spærrede Adgangen til Sydpolarlandet. — —

Den 6. November 1899: I Dag begyndte igen en heftig Storm fra S. E., der holder os inde i Hytterne.

Fougner er beskæftiget med at sætte Eksemplarer fra Søfaunaen paa Spiritus og paa Formalin.

Doktoren nedlægger Pingvinæg i Kasser med Salt. Æggene sættes med den spidse Ende nedad i Saltet. Saaledes holder de sig bedst.

I Skyggen har vi ophængt Rader af dræbte Pingviner til Frysning.

Skulde noget være tilstødt »Southern Cross«, vil vi vistnok ved Hjælp af Æg og frosne Fugle kunne til-

bringe en nogenlunde god Vinter til. Selv skulde jeg gerne forblive et Aar endnu paa Sydpolarlandet.

Colbeck holder paa at reparere en Hundeslæde, som jeg agter at benytte paa en Ekspedition, jeg har planlagt for at søge Fuglereeder i den Egn, hvor Colbeck og Evans blev forstyrrede af stærke Storme.

Savio og Must syer Vaatter af gamle Underbukser og Rensdyrskind.

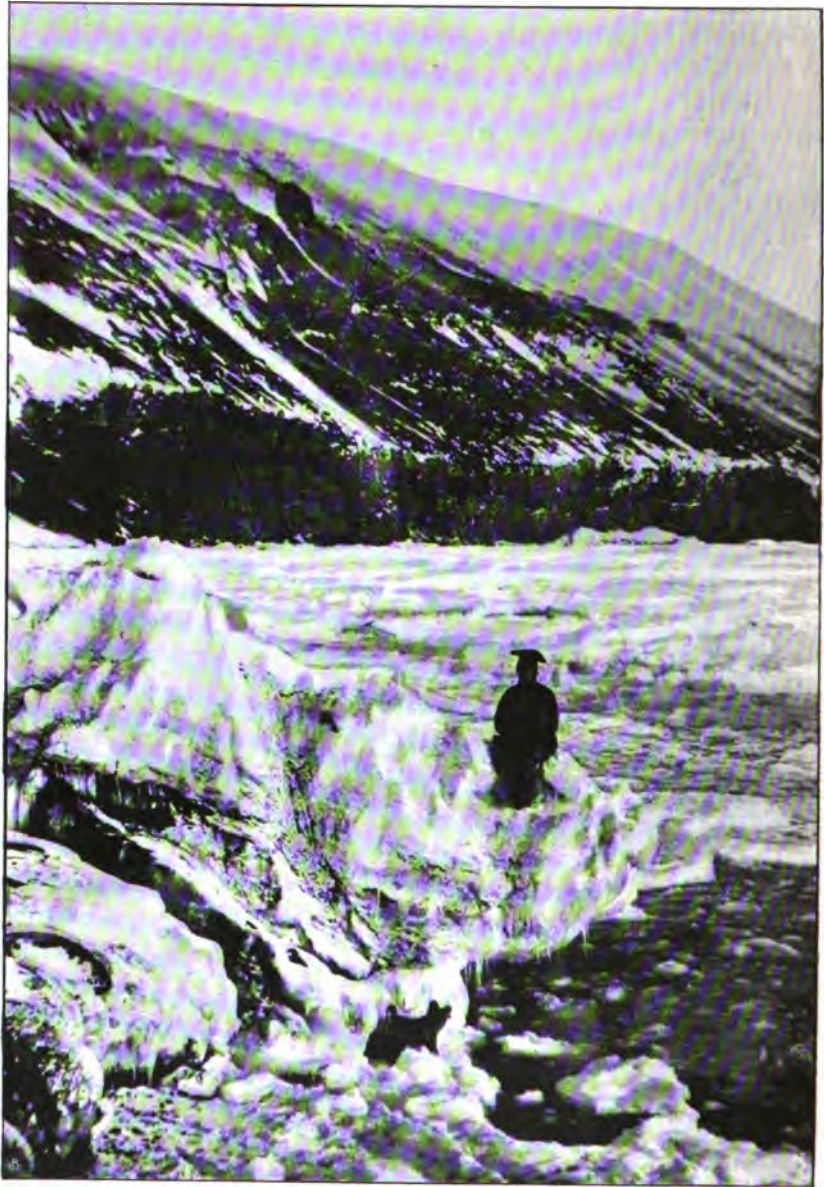
Issmelting om Foraaret.
(Fotografi)

7. November: Fremdeles stærk Storm. Temperaturen er gaaet op, saa at Guanolejerne er ganske bløde, og Ammoniak-Lugten, der trænger ind i Hytten, er meget generende. — Vi har i Dag 2000 Pingvinæg nedlagte i Salt.

8. November. Evans gik ud tidligt i Morges og er vendt tilbage med et vakkert Skind af en hvid Hunsæl. Vejret er meget bedre, og Lappen Must sidder paa Isen ude i Solen og siger, at nu kan han mærke Sommeren komme.

Rapport fra Kapet meddeler, at der er »slak« Is i Nordøst, hvor mørke Kanaler tydeligt kan ses gennem vor store Kikkert.

MUST PAA ISEN I SOLSKINNET.
(Fotografi)

9. November: Drog af Sted sammen med Must og 25 Hunde mod Sydøst af Kap Adare. Doktoren og Lappen Savio hjalp os i Vej et Stykke over nogle Strækninger med svære Skruninger. — Vi medbragte en af Sejldugsbaadene, som laa sammenslaaet paa en Slæde.

Ved de »To Søstre« forlod Doktoren og Savio os, medens Must og jeg fortsatte over nogenlunde god Is sydover. Vi standsedes imidlertid snart af store, aabne Kanaler og slog Lejr i vor Sejldugsbaad, som vi udspændte.

Der var svær Larm i Ismasserne i Nord, hvor der øjensynligt foregik vældige Skruninger.

Vi var oppe Kl. 3 næste Morgen og fragtede Slæder, Instrumenter, Proviant og Hunde over Kanalerne mod Syd. — Vi saa svært mange hvide Petreller flyvende ved de stejle Klipper, som ogsaa her begrænser den nordre Del af Sydpolarlandet.

De ældre Fugle søgte tydeligvis sine gamle Rugepladser og indrettede paany sine Reder, medens de unge Fugle med Magt maatte fordrives fra den hjemlige Arne af Forældrene, for selv at finde en passende Plads blandt Klipperne for at sætte Bo der.

Under alt dette hørtes der en Støj af Vingeslag og Kvidder, der vedvarede den hele klare Nat, og som frembød saa megen Interesse, at det var vanskeligt at faa sove.

Der laa vi i Bunden paa den lille Sejldugsbaad og følte Isen revne under os, medens vi gjorde zoologiske Studier blandt Fuglene deroppe i de høje Klipper oven over os.

Vi behøvede mærkeligt liden Hvile nu i den lyse Foraarsnat. Det var, som om Naturen havde indrettet det saaledes i de Egne, at »Vinterdvalen«, som vi netop havde overstaaet, gjorde Sommersøvn unødvendig. Vi hvilede da ogsaa kun 3 Timer og fortsatte saa atter sydover.

Ud paa Formiddagen den 10. traf vi paa to hvide Sæler, der var i et frygteligt Slagsmaal med hinanden.

Det var to Hansæler. De bibragte hinanden store Flænger i Skindet tværs gennem Spæklaget og ind i Musklerne, saa Blodet stod ud af Flængerne.

De lod sig aldeles ikke forstyrre af os, men vedblev Tvekampen, indtil de var aldeles udmattede og oversprøjtede med Blod. En stor rød, rund Flade markerede Arenaens Omfang.

Efter at have studeret dem nøjagtigt, sendte vi en

• Sydover mod Possessionøen.
(Fotografi)

Kugle i Hjerterne paa dem og sikrede os deres Kranier.

De havde begge meget udviklede Fangtænder og var usædvanligt store Sæler.

Eftersom vi drog sydover, blev Aabningerne større og større. Kort efter fik vi Possessionøen i Sigte og kom til et bredt Bælte af løse Ismasser, der med rivende Hurtighed drev mod Nord.

Det var som Isgang i en uhyre Flod. — Jeg kunde ikke nøjagtigt afgøre, hvor bredt dette Bælte af løse Ismasser var, men antager, at det strakte sig østen for Possessionsøens Længdegrad.

Jeg følte mig overbevist om, at der var faste Ismarker længer mod Øst paa Grund af den tætte Sammen-

stuvning, der herskede i de Ismasser, der strøg nordover.

Der herskede et meget stærkt Strømras. Jeg mærkede mig nogle større Isblokke og efter Noteringer ved Hjælp af et prismatisk Kompas og mit Lommekronometer maa Ismasserne have bevæget sig imod Nord med en Hurtighed af mindst 5 Mil i Timen.

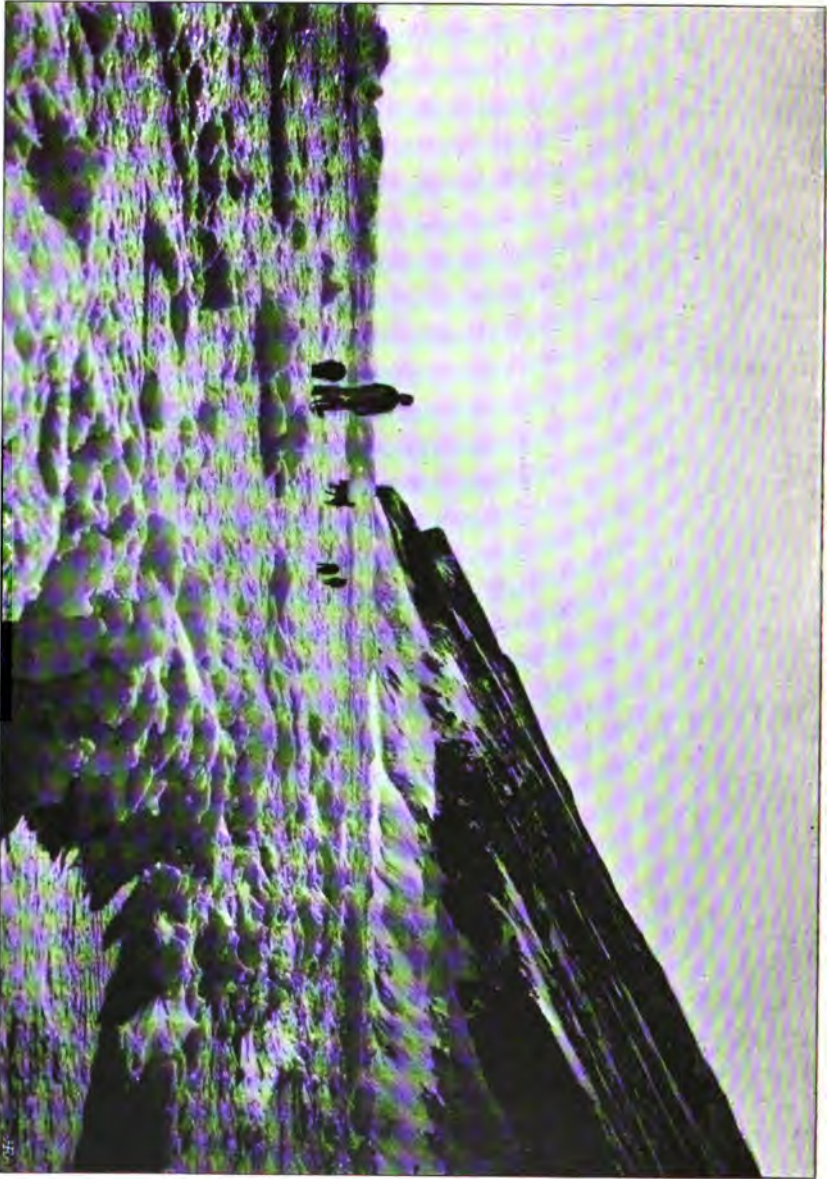

Stærke Skruninger.
(Fotografi)

Her blev vi naturligvis igen afskaarne fra Fremgang. Intet Middel kunde her hjælpe os.

»Ultra posse nemo obligatur«. Der stod jeg igen og rev mig i det lange Haar uden Udsigt til Fremgang, før »Sydkorset« atter var inden Rækkevidde. Men hvor var Skibet? Hvad havde dets Skæbne været i det sidste Aar? — Vi vilde ikke kunne komme langt i det sydlige Polarhav ved Hjælp af vore Sejldugsbaade og Kajakker. Beviset havde vi foran os.

Imidlertid slog vi Lejr paa en landfast Halvø af Is og iagttog Ismassernes Bevægelser.

PAA ISEN UNDER KYSTEN.
(Fotografi)

Kort efter at vi havde slaaet Lejr, fik baade Hundene saavel som Lappen og jeg en Overraskelse, ved at en uhyre Blaaqual pludseligt dukkede op og pustede nogle faa Fod fra os i en meget smal Revne i Istungen, hvorpaa vi havde lejret os.

Vi anede intet, før »Hvalblaasten« fik Luften til at *sittre*. Lappen slap Blikkoppen med den koghede Kaffe paa en af Hundene, selv væltede jeg Primusapparatet, og før vi fik samlet vort Køkkentøj og vore Tanker, havde Hvalen allerede Aandehullet under Vandfladen igen, medens den store Finne langsomt og lydløst steg op i Luften, beskrev en stor Bue og sank med den store, graa, dovne »Guttaperkakrop«, der drog uhyre vandmasser med sig ned og efterlod en blank, fed, mørk Overflade, alt medens den Hund, der havde modtaget Lappens Kaffe, hylede værre end alle de andre tilsammen.

Den næste Dag begyndte vi Tilbageturen.

Omtrent 10 Mil fra Lejren opdagede vi et meget smukt Eksempel af »Aptenodytes Forsterii«, Kejserpingvinen. Den var noget over 4 Fod høj. Jagten efter den var meget underholdende, i Særdeleshed for mig, der i Begyndelsen ikke tog Del i den.

Lappen Must gik nemlig Kejserpingvinen i Møde paa den flade Is, hvor den kom spadserende. Nærmere og nærmere kom de to, der næsten syntes at være lige høje, hinanden. Hvert Øjeblik ventede jeg, at Pingvinen skulde ane Uraad, i Særdeleshed da Must begyndte at tiltale den. Men Kejserpingvinen var altfor optaget af det Eksempel, den saa foran sig. Den syntes bestemt paa at undersøge Lappen nøjagtigt. Den vovede ikke engang at udstøde en Lyd, der mulig kunde skræmme det ukendte Væsen, der nærmede sig.

Nu var de to ikke mere end højst tre Meter fra hinanden.

Lappen standsede, og Pingvinen fulgte Eksemplet. Lappen lagde sig ned paa alle fire, færdig til at gribe Pingvinen om de svære Fødder, og Pingvinen fortsatte

atter sin Gang lige hen til Lappen. Men enten det nu var, fordi den ogsaa vilde gribe ham i Fødderne og drage ham afsted til sit Museum, eller det var, fordi den anede Lappens lumske Planer, et er sikkert, den gik omhyggeligt udenom Musts Arme og Hænder og stillede sig filosofisk op ved Fødderne af ham og saa betænkelig ned paa hans Komager.

Pingvinen fortsatte atter sin Gang.
(Fotografi)

Ved en hurtig Vending fik Lappen imidlertid Tag i Kejserpingvinens ene Fod og fik den over Ende; men saa begyndte et forfærdeligt Basketag.

Pingvinen sparkede med sine Fødder, alt »hvad Skindet kunde holde«, og mere, thi baade Lappen og Pingvinen blødte. Med de kraftige Klør sparkede Pingvinen baade i Isen og imod Lappens Hænder, drog ham rundt i Ring paa den glatte Flade, medens den kom nærmere og nærmere til den aabne Kanal, hvorfra den først var dukket op. — Must kunde aabenbart ikke klare sig.

Straks jeg saa, at Lappen havde faaet Tag i Pingvinfoden, ilede jeg til Hjælp, men ankom til Krigsskuepladsen for sent, thi Pingvinen havde faaet Lappen saa

nær Aabningen i Isen, at han maatte slippe Taget, og da jeg ankom, dukkede Pingvinen fornøjet op fra Dybet igen og kiggede paa os.

Ikke før var vi tilbage ved Slæderne, saa stod Pingvinen atter ved Iskanten og betragtede os med endnu større Opmærksomhed end før. Men den havde nu indtaget en mere forsigtig Stilling med aabent Vand ganske nær.

Vi forsøgte paa mange Maader at afskære den fra Kanalen, men forgæves. Naar vi var indenfor en vis Grænse, dukkede den i Dybet.

Til sidst gemte vi os bag en Isskruning og iagttog Pingvinen, som da ganske rigtig, som vi havde tænkt os, blev nysgerrig.

Den tænkte sig vel Muligheden af, at vi havde fundet en Aabning og dukket, og vilde nu fra et »zoologisk« Standpunkt undersøge, hvor vi vel var blevet af. Den kiggede og kiggede, men vi holdt os i Ro bag Is-hoben.

Saa begyndte den at gaa rundt Skruningen for at søge. Lappen passede et belejligt Øjeblik og smat ud paa den anden Side, og saa begyndte der en vild Jagt eller et vildt Væddeløb mod den aabne Kanal i det fjærne.

Isen var glat som et Spejl, netop hvor vi var. — Pingvinen lagde sig øjeblikkelig paa Bugen og skød lynsnart henover den blanke Is. — Pingvinerne foretrækker altid den Bevægelsesmaade, naar de bliver jaget. Flere Gange havde vi nær grebet den, men ved en behændig Vending slap den ud af Fingrene paa os, mens vi gled og faldt — saa af Sted igen. Saa naede den Iskanten, og væk var den.

Skuffede, men interesserede fortsatte vi mod Lejren endnu omtrent 3 Mil. Saa dukkede Pingvinen op af en Revne igen, ikke langt borte.

Det var, som om den maatte have kendt vor Rute, thi der stod den sikkert nok, lyslevende.

Denne Gang slap den ikke bort. Vi skød den med

min lille Riffel. Mærkerne paa dens Fødder tillod ikke den mindste Tvivl med Hensyn til dens Identitet.

Kort efter, at vi havde sikret os dette vakre Eksempplar, kørte jeg med min Slæde ud paa meget tynd Is. Før jeg mærkede, at Isen var usikker, brød min Slæde igennem.

Der laa Slæden og 5 Hunde i Vandet, medens de andre 5 Hunde og jeg halede og drog i Træktouget

Pingviner, der glide hen over Isen paa Bugen.
(Fotografi)

paa Iskanten. Medens jeg strævede med at redde Slæde og Hunde, faldt jeg selv i Hullet, men kom ved egen Hjælp igen op paa stærk Is, netop som Lappen og de andre Hunde kom for at hjælpe. Ved forenede Anstrengelser fik vi alt paa det tørre, men der herskede slig Strøm i Søen, at det var en farlig Sag at tage sig slige kolde Morgenbade,

Ved Ankomsten til Hovedlejren viste det sig, at næsten al Sne var smeltet bort fra Halvøen, og Guanolugten var meget stærk.

Solen havde nu megen Magt ved de mørke Klipper og ved Guanolejernes Overflade.

Vi foretog meget interessante Observationer med Solthermometret.

Medens dette, udsat for Solen, kunde vise 10 Gr. Varme, kunde Temperaturen af den omgivende Luft være paa Frysepunktet.

Det var gerne Bernacchi, der havde Arbejdet med at sværte Bulberne med »Lampesod« eller Tusch for disse Observationer, og omhyggeligt maatte naturligvis dette gøres, og ofte varede det lang Tid, før et tilfredsstillende Resultat opnaedes.

En Dag havde Bernacchi netop opnaaet at skaffe sig et rigtig brugeligt Solthermometer paa denne Maade — Bulben var jævnt og tyndt sværtet, og han begav sig ud for at fæste det ved Observatoriet.

Lappen Must fulgte for Anledningen som hans Assistent. Ankommen til Observatoriet anmodede Bernacchi Lappen om at holde Thermometret nogle Minuter, medens han selv gjorde Fæstet færdigt. Da alt var i Orden, skulde saa Bernacchi igen overtage Thermometret. — Men hvad var hændt — skulde han le eller græde? Han følte sig mest oplagt til at bande, men opgav dette paa Grund af den »Humor«, der stak bag. Lappen havde benyttet Ventetiden til at pudse »den smudsige Thermometerbulbe« med sit Ærme, indtil den var skinnende blank, som før Bernacchi sværtede den. Must var overordentlig stolt over Resultatet og talte beklagende om alt det »svarte Fedt«, som lagde sig overalt.

OTTENDE KAPITEL

SOLFORMØRKELSE — NY REJSE TIL YORKØEN
INSEKTFUND — JUL — DEN STORE MEDUSA
NYTAAR 1900 — SOMMER VED SYDPOLEN

DET blev varmere og varmere i Vejret, og Aabningerne i Isdækket, der saa længe havde bundet Søen, blev større og større. Vi kunde nu benytte vore Kajaker og vore smaa Sejldugsbaade ved Indsamlingerne fra Søen, og en Række Dybdemaalinger omkring Kap Adare blev ligeledes udført ved Hjælp af disse smaa Fartøjer.

Der blev mere og mere at gøre med at preservere det samlede Materiale, og tillige maatte jeg planlægge nye Ekspeditioner for at undersøge de Felter, vi havde besøgt i Vintertiden, da det jo gjaldt at konstatere Dyrelivet der nu om Sommeren.

Det blev vanskeligere og vanskeligere at fotografere, eftersom Solen steg, og Lyset tiltog med den stærke Refleksion fra Snedækket.

Medens vi om Morgenen i Sommertiden kunde bruge en Eksponeringstid af 2 til 5 Sekunder, maatte vi ved Middagstid ofte kun benytte $\frac{1}{100}$ af et Sekund.

Som allerede nævnt syntes Solen kun at efterlade ringe Varme i Luften, medens mørke Genstande kunde assimilere Varmen fra Solen og igen afgive en Del til det nærmeste Luftlag. Ved Hjælp af Brændeglas kunde vi let antænde mørkt Tøj eller Træ i Middagstimerne.

Ved Kap Adare havde vi en »Solskinsregistrator«, et Instrument, der bestod af en Sphære af Glas, der som

en almindelig Globus blev baaret af en Halvcirkel af Metal.

En mørk Papirremse fæstedes i en Metalholder, slig at Solstraalerne, samlede ved »Glaskuglen«, brændte en Stribe i Papirremsen, saa længe Solen var oppe, og ved Tidinddeling fik vi paa denne Vis en nøjagtig Oversigt over, hvor længe Solstraalerne traf Kap Adare i Sommertiden.

Vi foretog paa denne Tid Maalinger af Solens horizontale og vertikale Diameter, og Resultatet viste, at den horizontale Diameter var mere end to Minutter større end den vertikale.

Magnetiske Observationer inden den sydlige Polar-cirkel vil altid være vanskelige at tage, fordi en Del af de Kræfter, der her skal maales, er mindre og svagere end noget andet Steds. Paa Grund heraf er de meget udsat for at blive forstyrret uden fra.

Der viste sig altid, som tidligere nævnt, et markeret Slægtskab mellem Aurora Australis, Sydlyset og Jordmagnetismen.

Under stærk Aurora optraadte næsten altid de »magnetiske Storme«, og da maatte vort magnetiske Arbejde ufravigelig indstilles.

Den 3. December gjorde vi alt i Stand til at iagttage den Solformørkelse, som skulde indtræffe.

Vi havde i lang Tid forud gjort Forberedelser. Vi havde bestemt den lokale Tid for Begyndelsen og Slutningen paa Formørkelsen, Berøringsvinklerne og Formørkelsens Størrelse, alt var færdigt. Det vilde have været af stor Betydning for senere Forskere i disse Egne at kende Kap Adares nøjagtige Længdegrad, saa at de kunde rette sine Chronometre, straks Kap Adare blev observeret; men vore Forhaabninger om at observere Formørkelsen blev skuffet. Vi fik intet at se.

Et tykt Dække af Skyer gemte alt for vore Øjne.

Imidlertid lykkedes det os at gøre en Del interessante meteorologiske Observationer. Under Formørkelsen, som varede over 2 Timer, faldt saaledes Thermome-

tret i Thermometerkassen 0,6 Gr. Celsius, et Thermometer, som hang paa Solsiden udenfor Thermometerkassen, sank 6,6 Gr. Celsius.

Vi tog paa denne Tid en hel Del Flod- og Ebbe-Observationer, der gav følgende Resultat:

Tid	Dybde		
	Fod	Tommer	
a. m. 9.0	50	9	
10.30	49	6	
p. m. 0.27	48	6	} Formørkelsens Midte
1.35	48	6	
	Forskel	2	3

Dagen før var det laveste Vandstand Kl. 5.45 p. m., da Dybden blev fundet at være 51 Fod 10 Tom. Den højeste Flod var Kl. 8.30 p. m., da Dybden blev fundet at være 55 Fod 2 Tommer. Forskellen var altsaa 3 Fod 4 Tommer.

Det har stor Betydning, som Professor G. H. Darwin har sagt, at Flod- og Ebbe-Observationer »søges tagne med Nøjagtighed inden den sydlige Polarcirkel, fordi Vandet her ikke paavirkes af Landet.«

Solformørkelsen blev en Skuffelse. Senere udregnede vi imidlertid Kap Adares Længde til at være $179^{\circ} 9' 30''$ Øst. efter en Observation, vi udførte den 6. November 1899 ved en MaaneOc-cultation af Planeten Saturn. I 1841 angav Sir James Ross Kap Adares Længde at være $170^{\circ} 45'$ Øst, men han bestemte Længden, medens han var temmelig langt borte fra Kysten, og en liden Fejltagelse af Skibets Distance fra Kapet vil naturligvis foraarsaage en stor Fejl i Længdegradsberegningerne. —

Den 10. December drog jeg atter af Sted paa en Slæderejse med det Formaal at besøge Yorkøen saavel som Geikielandet*) for at søge Reder og Æg. — Jeg tog med mig Dr. Kløvstad, som i høj Grad trængte til

*) Ved en Trykfejl er Geikielandet, opkaldt efter Sir Archibald Geikie, tidligere i Bogen blevet kaldt Gikielandet.

Forandring, begge Lapperne og 24 Hunde med Provi-
ant for en Maaned. Jeg medbragte paa en af Slæderne
den bedste af de to Sejldugsbaade, da Isen i Havbug-
ten var blevet adskilligt medtaget under de sidste Dages
varme Vejr med den for Polaregnene saa karakteristi-
ske stærke »Vaar-Strømsætning«.

Efter en slid-
som, men heldig
Rejse ankom vi
til Yorkøen, der
nu var tildels sne-
barogsaa hel som-
merlig ud. — Vi
opslog vort lille
Silketelt i Øens
Centrum i en Slags
Klippegryde, hvor
Pingvinerne hav-
de deres Reder
rundt omkring os.
Oppe i Uren hør-
te og saa vi tal-
rige Par af den
hvide Petrel. De
fløj ud og ind i
de smaa Huler i
Skiferlagene.

Efter at have
indrettet en me-
get hyggelig Lejr,
hvor vi fra Teltet kunde forsyne os med friske Pingvinæg
fra Rederne, der dannede et Slags udtømmeligt Spise-
kammer, begyndte vi omhyggeligt at undersøge Klip-
perne for om muligt at sikre os Pagodroma Æg. Vi
opdagede efter en Del vanskelig Klyvning flere Reder,
men Fuglene opholdt sig som Regel saa langt inde i
Hulen, at vi ikke kunde naa dem, og naar vi med en
Stok forsøgte at trække dem ud mod os, forsvandt de

Meridianmærket ved Kap Adare.
(Fotografi)

enten langt ind i den snævre, mørke Hule, hvor de var sikre, eller de fløj lynsnart ud ved Siden af vor Haand.

Naar vi kiggede ind i Hulen, spyttede Fuglene ogsaa undertiden en gulrød, ildelugtende, olieagtig Vædske ud imod os med megen Kraft. De kunde let spytte Vædsken 5—6 Meter henover Klippen udenfor Hulen.

En hyggelig Lejr.
(Fotograf)

Denne Forsvarsmetode brugte den hvide Petrel ogsaa overfor Skuamaagen, som var lige saa ivrig i sine Angreb paa Rederne som vi.

Forøvrigt er denne Forsvarsmetode ganske almindelig blandt Petrellerne.

Vi fandt Æg næsten i hver Rede; Fuglene lægger kun et Æg, der er omtrent saa stort som et almindeligt Dueæg og ganske hvidt.

Naar vi forsøgte at fotografere en Fugl paa Reden, kom dens Mage yderst bestyrtet hurtigt til Stede, slog sig gerne først ned paa et Klippestykke i Nærheden for saa at gøre meget kække Angreb paa os fra Luften. Efter gentagne mislykkede Forsøg paa at tage et Foto-

grafi af »Pagodroma nivea« paa Reden, og efter at vi paa denne Vis havde ødelagt mange Plader og endnu flere »Films« lykkedes det os endelig at sikre os et Billede.

Men vi maatte først med Jernspæt minere ned gennem Overfladen af Skiferdækket, der var flere Fod tykt, og frembringe et Hul, hvorigennem Lyset kunde falde

Den hvide Petrel paa Reden (Pagodroma nivea).
(Fotografi)

ned paa den rugende Fugl. I dette Atelier fotograferede vi det hosstaaende Billede af Pætrelen paa Reden.

Den lille sorte-og-hvide Petrel (Oceanites oceanicus) havde ogsaa sin Rugeplads paa Yorkøen. Imidlertid havde den endnu ikke begyndt at lægge Æg, men vi fandt gamle, frosne Æg og Masser af døde Unger i forskellige Stadier fra Tiden lige efter Udklækningen til den fuldvoksne Alder.

Den lille »Oceanites oceanicus« havde samme »modus operandi« med sit Forsvar, som sin hvide Slægtning og var derfor meget ubehagelig at have med at gøre. Den ernærede sig navnlig ved at fange smaa Cru-

staceer og syntes lige saa flittig og utrættelig i sin Flugt over Ismarkerne, som den er over det store, bølgende Ocean.

Den første Dag paa Yorkøen samlede vi 40 meget smukke Æg fra »Pagodroma nivea« Rederne og pakkede dem forsigtigt i Bomuld i lange Kasser, der passede paa Slæderne.

Næste Morgen sendte jeg Dr. Kløvstad og Lappen

En hvid levende Petrel fanget udenfor dens Rede.
(Fotografi)

Must med en Slæde og 12 Hunde til Geikielandet for om muligt at finde Reder, tilhørende den »brunryggede Petrel«. — De vendte tilbage uden at have fundet denne Fugls Rede, medens de dog havde set store Sværme af dem flyve i stor Højde blandt Bjærgtinderne. Imidlertid medbragte Dr. Kløvstad fra denne Ekspedition en god Samling Lavarter fra Geikielandet, der baade blev af Betydning paa Grund af dens eget Værd og paa Grund af den Opdagelse, som Doktoren gjorde blandt disse Cryptogamer.

Det var just efter at Kløvstad og Lappen var naaet tilbage, og vi var netop færdige med et hurtigt Maaltid. Doktoren holdt paa at sortere sine Planter, da jeg pludselig saa et Lys glide hen over hans Pande, og et glad Smil viste sig for et Øjeblik i hans furede Ansigt. Jeg forstod straks, at noget usædvanligt var opdaget, og blev ikke overrasket, da han kort efter viste mig et lidet sort Insekt, som han havde opdaget i »Rensdyrmosen«, og som bevægede sig uroligt omkring paa et Stykke blankt Jernblik fra en Præservesdaase, han havde anbragt det paa.

Me
 Jeg vidste, at vi ikke havde medbragt »egne Insekter«, saaledes som i salig »Antarktik« i 1894, da vi medbragte store Mængder af de forskelligste Arter og af de forskelligste Kvalifikationer, hvis Fund under hin Ekspedition frembragte alt andet end Smil. Det tog heller ikke lang Tid at overbevise mig om, at her forelaa en mærkelig og interessant ny Opdagelse.

Parti ved Crescentbugten med Indløbet til Colbeckbugten.
(Fotograf)

Senere fandt Doktoren endnu 2 Arter Insekter. En af disse havde rødt Hoved og Ben, medens Kroppen var graa.

Nogle Dage efter foretog jeg en Slæderejse ind i Crescentbugten og Colbeckbugten, sydøst for Yorkøen, hvor jeg opdagede ganske snebart, højt Land.

Bugten strækker sig mod Sydøst fra Robertsonbugten og er en Arm af denne.

Vi landede paa en Slags Strand, dækket af uhyre Klippeblokke. Det var tydeligvis en Del af Murray-Bræens forladte Leje, der her som et Dalføre førte ned fra det Indre af Landet, begrænset af den vældige »Murray-Bræ mod Vest og mod Øst af den Fjældkæde, der før

er nævnt, og som danner Skillelinien mellem Basaltregionen og Skiferterritoriet i den Kvadrant, hvori vi befandt os.

Fjældryggen fremviste mod Nord, mod Vest og mod Syd de samme sedimentære Fjældarter, hvoraf Yorkøen bestod, medens Østsiden og Sydøstsiden af denne Ryg var dannet af porøs Basalt, der var stivnet, idet den

Crescent Bugten. Pingviner paa Reden i Forgrunden.
(Fotografi)

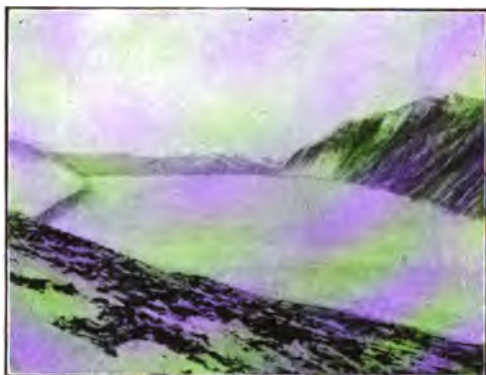
var i Begreb med at flyde ud over Skraaningen mod Vest ned mod Murray-Bræen, der nu havde draget sig tilbage mod Øst og efterladt sig et bredt Bælte eller Leje, der under et meget svagt Fald naaede Stranden. Dette Bælte eller forladte Bræleje var omtrent en Mil bredt og fuldstændig blottet for Sne ligesom hele Fjæld-siden og Toppen af Fjældryggen mod Øst, der naaede til 3000 Fod, laa der snebare og mørke i Polarlandskabet.

En Bæk, der fik sin Vandforsyning fra Murray-Bræen, flød rislende imellem de store mørke Vandrestene, imellem hvilke Varmen midt paa Dagen kunde gaa op til + 10 Grader Celsius.

Kort efter at vi var landet, traf vi paa en stor, død, hvid Sæl, der vistnok havde ligget der 2—3 Somre; omtrent 200 Meter videre op i dette forunderlige Bræleje, fandt vi endnu en død Sæl lige ved Siden af en lille Indsø. Denne Sæl var ogsaa en *Lobodon carcinopaga*.

Under vort Ophold i disse Egne undersøgte vi Omgivelserne til en Højde af 3000 Fod, hvor vi fandt Vegetation — Rensdyrmos. — Vor Lejr havde vi opslaaet omtrent 600 Meter fra Stranden, hvor vi landede, og omtrent 20 Meter fra Foden af den mørke Fjældkæde mod Øst. Fjældet steg stejlt op under omtrent 65 Grader.

I Teltet havde vi det i de Dage fredeligt, godt og varmt, det var de varmeste Dage vi overhovedet oplevede paa nogen Slæderejse.

Parti ved Murray-Braen.
(Fotografi)

Sikker var vor Lejrplads dog ikke. Det fik vi snart at føle.

Det var en Dag, vi efter at være kommen tilbage fra en anstrængende Tur tog os en »Siesta« i Teltet. Pludselig vækkedes vi af en forunderlig surrende Lyd i Fjældet oven over os.

Lappen Savio, som anede Uraad, krøb hurtigt ud af Teltet, og lige som han fik Hovedet ud af Teltaabningen, skreg han som besat og raabte: »Ud! ud! ud af Teltet! Dere blir knust! Dere blir knust!«

Ude af Stand til at komme ud af Sovesækkene saa hurtigt som Savio skreg, krøb Doktoren og jeg lynsnart mod Telthullet med Sovesækkene siddende som Konkoner om vore Legemer.

Da vi naaede Teltaabningen, fik vi se, hvad der

var paa Færde, og just i sidste Øjeblik. — Et uhyre Fjældstykke, omtrent dobbelt saa stort som vort Telt og fladt og rundt som et Hjul, løb med rasende Fart ned over Fjældsiden, omgivet af mindre Fjældstykker og efterladende en Sky af Grus og Støv.

Dette solide Stenhjul, der var omtrent 4 Fod tykt, stævnede ret mod vort Telt og var allerede $\frac{3}{4}$ nedover

Snebart Dalføre ved Murray-Bræen.
(Fotografi)

Fjældets Side. Lappen Savio skreg og hylede, medens han fikserede det ankommende Uhyre og hoppede først til højre, saa til venstre, eftersom Uhyret ved Ujævnheder i Fjældet forandrede sin Kurs fra en Side til en anden.

Jeg var overbevist om, at vi vilde blive knust, og det samme var Kløvstad, men vi fik ikke Tid til at udveksle Ideer om dette Punkt, før Stenen delte sig i to. Den ene Del gjorde et vældigt Hop og knustes i flere smaa Stykker, medens den anden Part med rivende Hurtighed surrede mod os og begravede sig i en Snefane, der havde sammenhobet sig i Læ af nogle store Vandrestene af Granit, der laa 8 Fod fra vort Telt. — — —

Tilrods for Situationens Alvor tror jeg, at jeg lo, da jeg opdagede Savio, som hoppede fra højre til venstre for at undgaa den store Sten, og hos Kløvstad opdagede jeg ogsaa et Tilløb til Smil over Savios underlige Fagter.

Men galt kunde det alligevel den Gang let være gaaet. Isen viste sig at være svært medtagen, da vi i Mid-

Lappen Savio paa Slæderejsen Sommeren 1899.
(Fotografi)

ten af December atter begyndte Hjemrejsen fra Yorkøen. Der var brede Kanaler overalt, og lige ved Land var der som oftest et bredt Bælte af aabent Vand, saa det var med Vanskelighed, at vi fik bragt Slæderne med al Bagagen over paa fast Is.

Vi ankom til Hovedlejren den 15. December efter en meget anstrengende Tur. Utallige Omveje havde vi maattet gøre for at undgaa Aabninger i Isen og var ofte blevne nødt til at krydse store Skruninger, hvorved Slæderne væltede Gang paa Gang, men tilrods herfor lykkedes det os dog at bevare alle Samlingerne af Æg, uden at et eneste blev knust.

Vi var naturligvis meget stolte over dette Held, men endnu mere Glæde vakte det i Lejren, da vi fortalte om Doktor Kløvstads Opdagelse af Insekterne. I denne Anledning holdt vi Fest for ham med ekstra Rationer, Toddy om Aftenen og med »Insektskaaler« for Anlednings Æresgæster.

Lapperne var efterhaanden blevne udmærkede Sam-

Adelie Pingviner, der hopper i Havet fra Isranden. Sommeren 1899.
(Fotografi)

lere. De viste megen Ærgerrighed ved deres Anstrengelser til Videnskabens Bedste og var derfor altid mere end almindelig aktive i deres Søgen, naar en af os andre havde »udmærket« os ved en ny »Opdagelse«.

Kort efter vor Hjemkomst, medens Kløvstad holdt paa med mikroskopiske Undersøgelser af de fundne Insekter, kom Savio meget entusiastisk ind i Hytten og lagde en død »Spyflue« paa Bordet. Vi var netop alle til Stede i Hytten og trængtes om Bordet for bedre at faa se det mærkelige Insekt, som Savio havde opdaget. — Jo, det var virkelig en almindelig »Spyflue«! — i hvert Tilfælde et Eksemplar af Slægten »dipteros«; men saa slog Savio Latterdøren op ved at iagttage vore

alvorlige, næsten bekymrede Blikke, og vi fulgte snart Savios Eksempel. Fluen havde været Passager i en Syltetøjskrukke og var fra London.

Vi benyttede Kajakerne meget i denne Tid til at samle fra i de aabne Kanaler. Vi havde i Vintertiden udbedret vore »Plankton-Net«, der havde lidt en Del under Benyttelsen i »Sydkorset« Aaret forud, og vi fik nu god Nytte af dem.

Det var paa denne Tid interessant at iagttage Pingvinerne under deres Svømning. — Fra Kajaken kunde vi se dem tydeligt i det krystalklare Vand, naar de som Torpedoer skød lynsnart under os. Kun med lange Mellemrum og kun for at drage Luft opholder Pingvinerne sig ved Overfladen, hvor i Reglen kun Næbet og lidt af Hovedet vises, Resten er under Vandfladen. Aldrig har jeg set, at en Pingvin har svømmet paa Overfladen som en And.

De bevæger sig paa samme Vis som Sælen i Vandet og synes at faa sin Hurtighed mere ved at sno sig i Elementet end ved Slag af de rudimentære Vinger eller Propelbevægelser med Svømmefødderne.

Savio udførte tilfældigvis et Eksperiment, som gav mig et Fingerpeg i denne Retning, Han havde for Fornøjelses Skyld fanget en Pingvin og bundet Fødderne sammen paa den med en Snøre. Han tog Pingvinen med sig ud i en Kajak og slap den overbord, medens han holdt i den ene Ende af den Line, der var bundet om Pingvinens Ben.

Saa stærk var Pingvinen og saa uafhængig af Føddernes Bevægelse, at den med stor Hurtighed drog Kajaken med Savio rundt omkring i en stor Kreds, indtil han omsider lod den slippe fri.

Som Underholdning skød vi i denne Tid meget til Maals med Riffel; men vi fandt det vanskeligt at benytte Sigtet, efter at det første Skud var affyret. Løbet blev nemlig varmt, og den kolde Luft, der omgav det, sittede derved i en klar Damp, der gjorde det omtrent umuligt at benytte Sigtet.

Den 23. December melder Dagbogen: »Klart, vakkert Vejr. De høje Tinder skinner og glitrer i Solstrålerne.

Vi gør »Julerent« i Hytten, medens Evans og Ellefsen gør Forberedelser til Julebagning og blader i store og smaa Kogebøger fra »Hanna Vinsnæs« indtil de elegant indbundne og pompøse engelske og franske Afhandlinger, der blev os tilsendt før vor Afrejse fra Europa.

De fleste unge Pingviner er nu allerede halvt saa store som Forældrene; de vokser med utrolig Hurtighed, men den Mængde Føde, som Forældrene hælder ned igennem deres altid tomme Struber bevirker vel et saa stærkt Tryk indenfra, at Ungerne maa udvikle sig hurtigt. De ser altid ud som velstoppede Høsække.

Omendskønt de fleste Unger nu er saa store, sidder dog endnu enkelte Pingviner paa uklækkede Æg. De fleste af disse sendrægtige Par er Unger fra forrige Sommer, de kan let skelnes ved, at deres Hals endnu ikke er ganske sort.

De store Unger er bedækket af bløde, graa Duntrøjer.

Der er mange Søleoparder ved Stranden. Nogle af dem forfølger os, naar vi ror i vore Kajaker«.

Den 24. December: »Store hvide Skymasser ruller som Sne nedover mod Hytten fra Fjældet bag os.

Thermometret stiger, og Barometret falder, saa vi skal vel have en Julestorm«.

Kl. 12 a. m.: »Stormen er over os fra S.O.«.

Den 25. December: »Vi tilbragte en hyggelig Julekvæld i Gaar Aftes til Trods for, at Stormen hylede og rev i Hytterne. Ekstra Rationer med Toddy blev uddelt, vi sang og talte, læste højt, spillede Kort, Skak og Sakko og sovned ind i Drømme om vore Hjem hinsides Ækvator.

Stormen vedvarer og har allerede dræbt en Mængde yngre Pingviner, dels ved Stenregnen, som ogsaa denne Gang har fulgt med, og dels ved Snefoget.

Det blæser med megen Styrke, og hvis gamle Tegn ikke slaar fejl, faar vi mere Vind fra S.O. ved denne Anledning. Luftens Udseende vidner om en velfyldt Blæsebælg«.

Den 26. December: »Min Anelse er gaaet i Opfyldelse. Idag blæser der en Orkan.

Evans har til Trøst bagt en engelsk Pie, som smager herligt og svinder som Dug for Solen.«

Den 27. December: »Stormen lagde sig ved Syvtiden idag.

Overalt paa Halvøen ligger døde Pingvinunger, der er dræbte af Stormen.

I meget faa Reder er 2 Unger nu i Live. Mødrene har kun magtet at holde Liv i en af dem.

Forresten har det været interessant at se, hvor stor Forskel der er mellem Pingvinungerne allerede strax ved Udklækningen.

Den ene kunde være næsten dobbelt saa stor som den anden. Under Stormen skubbede saa den stærkere Pingvinunge den svagere ud fra Reden for selv at opnaa mere Dække af Moderen, som ved en saadan Lejlighed altid viste den største Omhu for Ungerne, men havde Vanskelighed ved helt at dække dem begge med sine smaa, korte »Penneposer« af Fjer.

Pingvinernes primære Fjer ligner mere korte Børster end egentlige »Fjer«. Selve Fjerfanen, der aldrig bliver over $\frac{1}{2}$ Tomme lang, bestaar kun af Fjerstilken med smaa, ret udløbende korte og stive enkelte Straaler, der ikke indbyrdes er forbundne med hinanden. Selv naar Pingvinmoderen »bruser« Fjerdækket ud over Ungerne, yder det derfor kun en daarlig Beskyttelse, og kun midt under den gamle Pingvin er der varmt. Paa Grund heraf var det ogsaa vanskeligt at tage Temperaturobservationer under Pingvinerne i Rugetiden, og af samme Aarsag kunde Moderen kun huse en af Ungerne under de stærke Storme.

Den 28. December, medens jeg om Formiddagen var beskæftiget med at undersøge nogle Fisk, kom

Fougner hæsblæsende ind i Hytten og meddelte, at han havde opdaget et mærkeligt »Søuhyre« paa Havbunden lige ved vor Halvø.

Bevæbnet med Net og Bundskraber og med vore Kajaker over Hovedet som store Hatte fandt vi snart Stedet, hvor Fougner havde set »Uhyret« paa Havbunden. Jeg saa straks, at det var en meget stor Medusa, vi havde for os.

Den store Medusa.
(Fotograf)

Nu gjaldt det om at faa den hævet til Overfladen uden at ødelægge dens mærkelige store Kuppel eller at brække de meterlange Straaler.

Efterhaanden som det lykkedes os at hæve den, steg min Forundring og Overraskelse.

Selve Klokken var violet eller »blaarød«, og Diameteren var ikke mindre end 29 Tommer.

Den lignede en uhyre Hat med de store Brømmer rullede opad paa den ydre Rand.

Brømmerne havde samme Farver og samme Nettegninger som et Leopardskind.

Endnu før det var lykkedes os at hæve den over

Havets Overflade, fotograferede vi den, da det jo kunde hænde, at dette mærkelige Eksemplar ikke havde taalt at blive løftet op af Nettet.

Efter at vi havde sikret os flere gode »Plader« af den, medens den halvt flød, halvt hvilede i »Fangstnettet« ved Søens Overflade, løftede vi den gradevis op paa Iskanten, idet vi arbejdede fra to Kajaker og Sejldugsbaaden.

Medusaen udbredt paa Isen.
(Fotografi)

Fra Klokkens rødgule og ringede Perefieri strakte der sig meget lange slimede Straaler, der var mellem 4 og 5 Meter lange.

Eksemplarets Vægt var 90 Pund.

Det voldte os mange Vanskeligheder, før vi i et stort Sejl fik transporteret dette interessante Fund til Hytten, og før vi fik Uhyret nedlagt og sikkert preserve-ret i Formalin i en stor Jærnbeholder.

Havvandet, som altid havde været krystalklart, syntes, eftersom Sommeren skred frem, at blive mere og mere gennemsigtigt, saa klart, at vi fra Kajaken syntes at se Livet i Havet og paa dets Bund som gennem den klareste Spejlglasrude. Ja, det var endog som om

det klare Vand virkede forstørrende, saa at vi med største Lethed kunde iagttage Sæler, Pingviner og Fisk, naar de hurtigt gennemskar Vandet, efterladende en sølvklar Stribe af smaa Luftblærer, eller vi kunde studere de mangfoldige Former af Invertebrata, som de langsomt og halvt ubevidst bevægede sig omkring blandt de vældige Tangplanter.

Der myldrede af Crustaceer, Meduser, Polyper, Svampe, Orme og Skældyr. Vi gjorde nu med Lethed de rigeste Samlinger fra Polarhavets Fauna, da vi fra vore Kajaker kunde udvælge vore Eksemplarer.

Fra Tid til anden saa vi »Hvalblaast« i Havbugten, og det lykkedes os at konstatere Arten af enkelte af Hvalerne, som viste sig. Det var de store blaa finnedede Sydhavshvaler.

I Havets Overflade fandtes Diatomeer og Alger i store Mængder.

De største Vanskeligheder ved vore Indsamlinger forårsagedes af den stærke Strøm, som paa mange Steder gjorde det næsten umuligt at ligge stille med vore smaa Farkoster, selv ved Hjælp af Dræg.

Nytaarsdag den 1. Januar 1900 kom ubemærket til os, det var kun vore Chronometre, som afgjorde Tidspunktet, da vi kunne skrive 1900.

Vi arrangerede en Festlighed i Anledningen, vaskede os og pyntede i det hele saa godt som muligt paa vort Udseende for med nogenlunde præsentabelt Ydre at kunne modtage det nye Aar.

Den sidste Dag i det gamle Aar havde været grætten og slem, det blæste saa haardt, at vi maatte holde os inde, og i Hytterne mærkedes Amoniakluften fra Guanoen saa stærkt, at det var alt andet end en Nydelse at drage Aande.

Vi benyttede som sagt Anledningen til at gøre Toilette — Barberscener med sløve Knive mod stive Børster, og en rusten Klippemaskine i aargammelt langt fedt og skiddent Haar var de største Begivenheder, der markerede Afslutningen paa det mærkelige Aar 1899 i det nye Land.

Imidlertid fik vi Tiden til at gaa med Skakspil, Kort og Sakko, medens Musikdaasen haltende forsøgte at spille Kongesangen. Saa disputerede vi naturligvis om, naar det 20de Aarhundrede begyndte, var det i 1900 eller i 1901. Evans mente, at han var født i det Herrens Aar 1874, og at han saa at sige begyndte at eksistere fra det Øjeblik, han var født, og dette benyttede han da som et for ham afgjørende Bevis for, at 1900 var 1900 ved sin Fødsel.

Da Klokken slog 12 Midnat, gjorde baade vi og de 80 Slædehunde med vor smukke »Sembla« i Spidsen en svær Støj, vi holdt Taler for Fædrelandet hist paa den anden Side, for Slægt og Venner og udøste rige Ønsker for dem, der sad hjemme og ventede.

Saa talte vi for »Sydkorset«, som vi nu kunde vente hver Dag, og for dets kække Mandskab, af hvem vor Skæbne i saa høj Grad afhang.

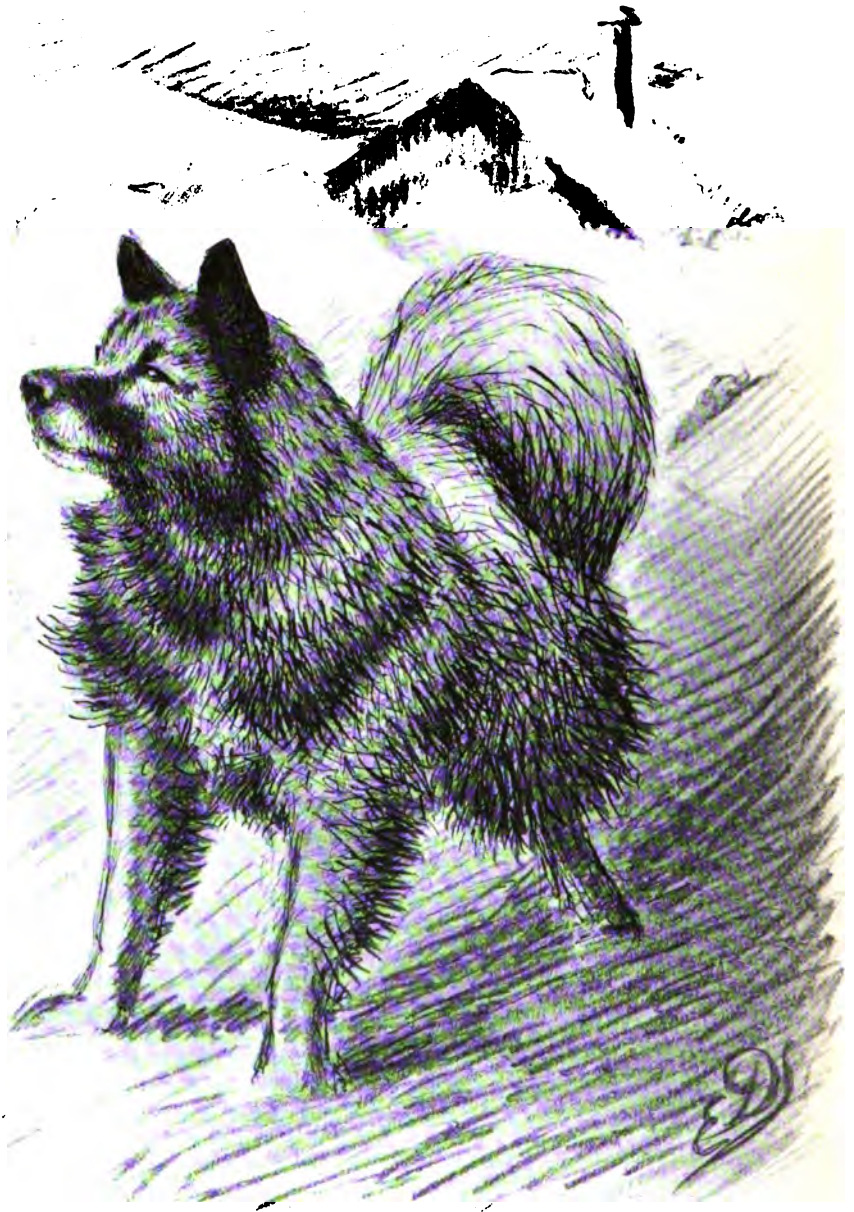
Alskens Gætninger kom frem med Hensyn til, hvad der muligvis kunde have tilstødt Skibet under dets Sejlads mod Nord i Høsten 1899. Hvilke Nyheder mon Skibet vilde bringe, naar det kom tilbage?

For mig var det det store Spørgsmaal, om »Sydkorset« vilde indfinde sig tidsnok til at kunne nyttiggøres til videre Undersøgelser sydpaa.

Som Sælhunde laa vi og soled os paa Hyttetaget hin Nytaarsdag. Varmen var følelig paa det mørke Underlag, vi nød Tilværelsen fulde af Haab og i Følelsen af at have udrettet noget i det forløbne Aar, der muligvis kunde blive af Værdi for kommende Slægter.

En hel Del Kejserpingviner opholdt sig i denne Tid ved Kap Adare og vi fangede adskillige af de kæmpemæssige smukke Fugle, som det altid var af stor Interesse for os at iagttage.

Pingvinerne led af Varmen, omendskønt Thermometret stod paa Frysepunktet, de krøb i Skygge, hvor de fandt den, og spiste Is for yderligere at køle sig. De unge Pingviner begyndte nu at afkaste den bløde graa Dunpels, og de korte rene blaa og hvide Fjer,

SEMBLA.
Ekspeditionens bedste Hund.
(Tegning af E. Ditlevsen)

lig »Emalje«, der havde udviklet sig under Dundækket, skinnede nu igennem, hvor Dunene var begyndt at falde af.

I Reglen begyndte Dunet at falde af paa Ryggen, hvor en lang Stribe af skinnende blaa, tætte, primære Fjer blev synlig, men undertiden begyndte Dunaffaldet paa Hovedet.

Fangne Kejserpingviner.
(Fotografi)

De unge Fugle havde et højst ejendommeligt Udseende i denne Tid. Enkelte havde tabt Dunet rundt om Halsen, som forekom mærkelig tynd under det dunede Hoved. De lignede engelske Dommere med store Parykker, særlig efter at Ringene omkring Øjnene var bleven hvide, hvad der gav Fuglen Udseende af at gaa med Briller. Ingen af de unge Fugle, som endnu havde Dun tilbage, drog til Vands, men holdt sig omkring den hjemlige Arne.

En af Medlemmerne af min Stab kastede enkelte dunede Pingvinunger i Søen, hvor de viste sig fuldstændig hjemme og dukkede — de var født med Kun-

sten —, men de kravlede skyndsomst i Land paa Strandbredden igen med den gennemvaade Dunpels.

Før Ungerne havde aflagt Dunpelsen, sikrede vi os flere Hundrede Skind af dem, som Lapperne garvede og tørrede, og som jeg senere lod forarbejde i London. Disse Skind var i Blødhed og deres hele Ydre meget lig de Edderdunsskind, der falbydes i Norge.

Forældrene begyndte nu at vise mindre og mindre Interesse for deres Afkom.

Efterhaanden som Ungerne voksede til, maatte de trygle mere og mere for at faa Føde hos Forældrene, der ogsaa, eftersom Tiden skred frem, forlod Ungerne for længere Tid ad Gangen, medens de selv boltrede sig i de klare Vover paa Jagt efter Crustaceer, eller de i dybe Betragtninger spejlede sig i en Vandpyt paa en Isflade, hvor den blaagrønne Søis dannede et udmærket Underlag for det naturlige Spejl, hvori de forføngelige Fugle beundrede deres smaa Fjer, pudsede dem og lagde dem til Rette.

Skønt vore Slædehunde paa dette Tidspunkt vistnok var bleven tildels kede af Myrderierne blandt Pingvinernes Myriader, saa foretog dog de unge Hunde endnu undertiden en »Razzia« ud fra Lejren og vendte blodige tilbage.

Den 2. Januar 1900. Ellefsen rapporterede i Dag fra Kapet, hvor nu skarpe Øjne altid spejder ud efter »Sydkorset«s kendte Rigning, at Isforholdene mod Nord er ligesom før den sidste Storm i det gamle Aar.

Rimeligvis er Vinterens Pakis endnu ikke drevet helt ud af Havbugten mod Syd, og »Sydkorset« vil vel faa et bredt Bælte at krydse, før det naar tilbage til os.

Doktor Kløvstad og jeg drog en Tur ud i den lille Sejldugsbaad. Det var imidlertid forbundet med megen Vanskelighed for os at naa til Land igen paa Grund af den overordentlig stærke Strøm, der satte til Havs. Havde det blæst stærkt, vilde vi til Trods for ihærdig Roning uden Tvivl være drevet til Søs.

REISERPINGVNER (APTENODYTES FORSTERI) PÅ SYDPOLARLANDET
(Efter Fotografier og Skilser malet af E. Ditlevsen)

Ved denne Lejlighed mindedes jeg de Vanskeligheder, vi havde i en Hvalbaad paa samme Sted i 1895, da vi med Nød og Næppe naede gamle »Antarktik«, der laa i Robertsonbugten og ventede.

Den 3. Januar 1900: Savio og Must har dræbt 100 unge Pingviner og tilberedt de smukke Skind, der sikkert kan blive meget anvendelige.

Paa Udkig efter »Sydkorset« 2000 Fod oppe paa Kapet.
(Fotografi)

Savio fangede en vanskabt Pingvin, den havde seks Tær paa den ene Fod.

Skydækket mod Nord vidner ved sit mørke Udseende om meget aabent Vande.

Mod Vest er der aabent Vande helt til Horizonten.

Den 5. Januar: Aabent Vande mod Nord saa langt, vi kan se gennem vor store Kikkert fra Toppen af Kap Adare, og vi spejder ivrigt efter »Sydkorset«.

Ved Middagstid, da de fleste af os var beskæftiget inde i Hytten, hørte vi tydeligt en fjærn Piben, som vi med Sikkerhed antog for at være en Dampskibsfløjte. Men det var kun Savio, som var ude igen. Han

sad paa Hyttetaget med et Jærnrør og agerede »Sydkorset« ned gennem Røghatten.

Da vi barhovedede stormede ud gennem Aabningen i Hytten for at hilse Skibet, mødtes vi af Savios Lattersalve. — Han var i Sandhed Ekspeditionens muntre Element, og man kunde aldrig blive vred paa ham.

Den 6. Januar: Savio og Must kom tilbage fra Toppen af Kap Adare uden at kunne berette noget om Isforholdene mod Nord paa Grund af Taage.

Kl. 6 p. m.: Der blæser en forrygende Storm fra S.O. Hele Landtangen og Fjældet bag er indhyllet i et eneste Snekv.

Er »Sydkorset« nu i Nærheden af Land, har det nok at gøre med at holde sig oven Vande.

Den 7. Januar: Stormen raser fremdeles med ubrudt Styrke. Lyse graa Skyer jager Nord paa over en mørk graablaa Baggrund.

Den 8.: Stormen har lagt sig i Løbet af Natten. Store Masser af Drivis løber hurtigt ind i Robertsonbugten.

Den 9.: Fougner arbejder med Musikdaasen. Han er i Sandhed »alt mulig Mand«. Han var Bygmester, da Hytten blev bygget, han kan koge ganske godt, han fungerer som Præparant efter Hanson, aflæser de meteorologiske Instrumenter sammen med de øvrige, han kan navigere, har fungeret som Sygeplejer, Begravelsesautoritet og nu som Koncertmester, medens han forsøger paa at faa den rette Stemning ind i Musikdaasen. Naar man saa tager i Betragtning, at han under alt dette hele Tiden har Piben i Munden og sjælden eller aldrig mangler »Fyr« i Tobakken, saa tror jeg, han fuldtud fortjener Titlen »alt mulig Mand«.

Vi udsatte i Dag i en Hule i et stort Isfjæld i Robertsonbugten en Egetønde, der indeholdt en kort Beretning om Ekspeditionen op til Dags Dato tilligemed Fjældets Beliggenhed og en Opfordring til Finderen af Tønden om at indsende det indlagte Dokument til det geografiske Selskab i London. Finderen opfordredes

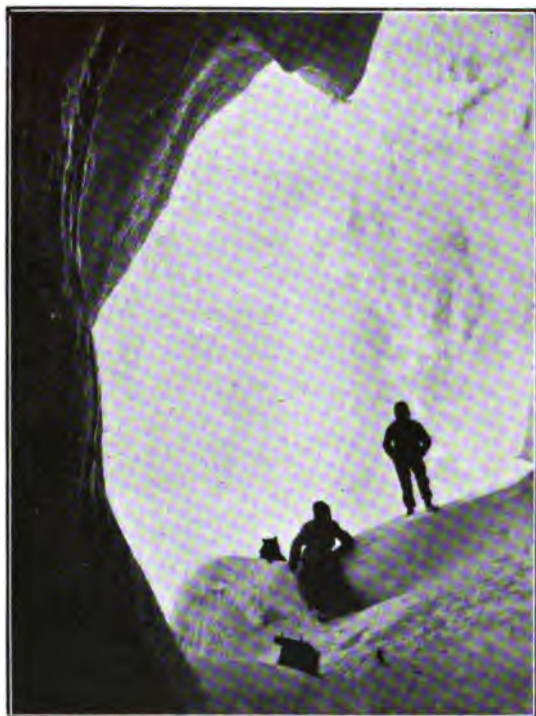
HULEN I ISFJELDET.
(Fotograf)

tillige til at give Oplysning om Længden og Bredden af det Sted, hvor Tønden bliver funden, endvidere om Vejrforholdene og andre Omstændigheder ved Fundet.

Isfjældet var meget stort og stod paa Grund, da vi indsatte den lille Egetønde i det. — Dokumentet var

vel indpakket i vandsikkert Omslag, dette igen indlagt i et Træhylster, som igen blev stukket ind i et Messinghylster, der blev malet, og var aldeles vandtæt.

Det vil have sin Interesse, om dette Dokument engang kommer til Syne igen, da det jo baade med Hensyn til Strømforhold og Isfjældes Bevægelser i det sydlige Polarhav vil kunne give værdifulde Oplysninger.

Ved Indgangen til Ishulen.
(Fotografi)

Et Fotografi af Isfjældet, som det saa ud, da vi udlagde Tønden, blev ogsaa vedlagt Dokumentet.

— — Jeg er efterhaanden bleven overbevist om, at det er de unge Pingviner, der har »hvid Hals«, og at det er de gamle Pingviner, der har sort Hals, og at de unge »adeliæ« Pingviner først faar sort Hals, naar de er aarsgamle.

Pingviner med »sort« og Pingviner med »hvid« Hals er saaledes ikke »forskellige Arter«, som paastaet af enkelte Zoologer.

Ved Midnatstid besteg jeg Kap Adare. Jeg saa aabent Vande overalt mod Nord-Øst.

I en Højde af 3000 Fod fandt jeg en Skuarede med to levende Unger.

De var overordentlig smukke. De »gamle« slog mig med Vingerne, steg saa højt op i Luften og styrtede sig med utrolig Dristighed ned mod mit Hoved igen. De unge Skuaunger var lysegraa med store udviklede Næb; de mindede om Ørneunger, da de laa i Stenreden, med de kloge, skarpe Øjne.

Den 10. Januar: Evans og Must koger Kødets af Sælhoveder og mærker Sælkranier og Sælskind.

Colbeck gør i Dag magnetiske Observationer.

Den 11. Januar: I Dag er det 60 Aar siden den engelske Admiral Ross først saa de Kyster, hvorpaa vi nu lever og arbejder.

Jeg tror, at enhver, der selv har stridt og lidt i disse Egne, maa beundre, hvad der blev udrettet i de gamle Skibe »Erebus« og »Terror«, og Forstaaelsen af Vanskelighederne vil gøre det indlysende, at der maatte hengaa mere end et halvt Aarhundrede, før Udviklingen havde naaet saa langt, at de Barrierer, der lukkede Adgangen til det store ukendte Fastland i Syden kunde overvindes. Først 1895 landede Mennesker paa Sydpolarlandet og først 1899 trængte Mennesker ind i dets Mysterier.

Der blæser en forrygende Storm fra S.S.O., den er af os blevet markeret med Styrke 11 (elleve).

I Gaar Aftes vidnede de store Skyansamlinger i Nord om et Tryk fra Nord — et yderligere Bevis for Anticyclonteorien.

Isen i Robertsonbugten er nu fuldstændig brudt op og drevet ud.

Jeg har udført en vellykket Tegning af et af de Insekter, der er opdaget af Dr. Kløvstad.

Ved Hjælp af Mikroskopet udførte jeg paa samme Maade flere Tegninger fra Søfaunaen.

Den 12. Januar: Der blæser igen en forrygende Storm.

Flere Isfjælde, som om Høsten drev ind i Bugten, har nu fulgt Strømmen mod Nord.

Den mindste Fugtighedsgrad blev i Dag observeret under Stormen. Fugtighedsgraden sank altid før og under de mange Storme, der hjemsøgte os. Forøvrigt var den altid lille. Den ringe Fugtighed i Polarluften er en af Grundene til, at Kulden her for os Mennesker synes saa meget mindre generende end i tempererede Zoners Vintre, hvor Fugtighedsprocenten er forholdsvis stor.

Den 13. Januar: Nogle store Isfjælde er sejlet op fra Syd og ligger som uhyre Krigsskibe og blokerer Indløbet til Havbugten.

Haaber at kunne studere *Pagodroma nivea* noget nærmere før »Sydkorset kommer«.

I Dag skød vi paa Blink med vore Rifler med følgende Resultat:

	200 Meter.										
Borchgrevink	7	7	10	5	4	10	7	5	5	5	= 65
Bernacchi	7	3	1	0	0	9	8	3	1	1	= 33
Colbeck	7	4	1	0	0	8	7	6	3	0	= 40
Evans	9	2	0	0	0	8	7	6	3	0	= 33
Fougner	1	5	5	7	9	2	3	4	6	6	= 48
Kløvstad	5	4	3	3	1	10	8	4	4	5	= 47
Ellefsen	2	4	4	0	0	1	2	0	0	0	= 13
Must	7	7	6	5	2	5	1	0	0	0	= 33
Savio	9	7	4	0	0	9	7	5	5	0	= 46

I Nat skød jeg en vakker Kæmpepetrel, en Albino.

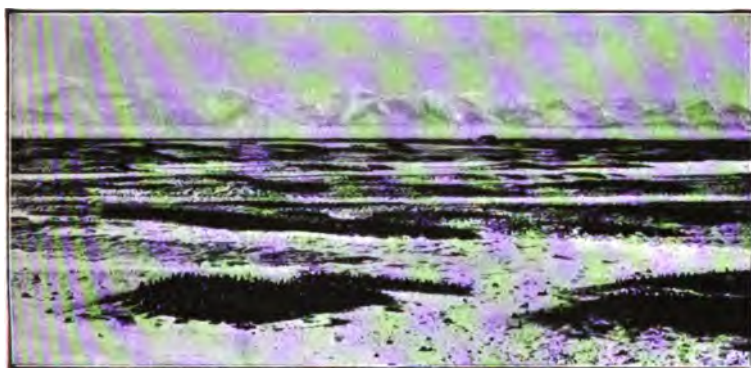
Den 14. Januar: I Nat er der faldet 2 Tommer Sne. Efterhaanden som Solen stiger, forsvinder Sneen hurtigt.

Must rapporterer i Dag fra Toppen af Kapet: Klart Vande mod Nord. I Vest ses megen Drivis.

Savio og jeg har været ude i Kajaker og samlet Fugle, som vi skød fra Kajakerne. Vi fik en hel Del hvide Petreller (*Pagodroma nivea*) og en Del smaa sorte og hvide Stormpetreller (*Oceanites oceanicus*). Der var

saa stærk Strøm, at vi uden at behøve at ro skød med rivende Hurtighed ud af Havbugten. Vi benyttede kun Aaren som Ror, men vi maatte holde skarp Udkig for Drivis. Pingvinerne legede rundt om os i det klare Vand.

Da vi havde Geværer og Amunition, maatte vi tillige være forsigtige for ikke at vælte, som jo desværre er let gjort i en Kajak, selv om man som vi nu havde megen Erfaring i Brugen af dem.

Udsigt over Halvøen ved Sommertid.
(Fotografi, taget fra Toppen af Kap Adare)

Den 16. Januar: Der blæser igen en Storm. Drivis og Pakis i Vest.

I Sandhed, disse Storme er en Prøvelsens Tid.

Der er mange Kæmpepetreller paa vor Halvø, vi har vel et længere Uvejr i Vente.

Den 18. Januar: Nogenlunde roligt Vejr igen, men jeg stoler ikke paa, at det vil vedvare, thi Havfuglene holder sig endnu hos os.

Den 19. Januar: Storm igen, som jeg ventede.

»Vel blaast, skænk Folkene en Dram!« udbrød Savio med Fader Josva, da han vaagnede og hørte Stormen.

Vi har nok af denne Vind, som stopper os i Arbejdet, og tvinger os 9 Mennesker saa nær hinanden. Samme Fjæs, samme kendte Træk, samme gamle Historie, naar en aabner Munden, samme Hysten af Vinden udenfor, samme Trommen af Smaasten paa Taget.

Samme Lys Dag og Nat, ingen Forskel, ikke en Gang en mørk Nat til Afveksling. Vi blev næsten ligesaa kede af dette uforanderlige, stærke Lys, som vi havde været af det vedvarende rugende Mørke i Vintertiden, og vi søgte tidt Tilflugt i Hulerne i Kapet for at undgaa det i nogen Tid.

Forandring er for Mennesket en nødvendig Stimulans — her gik Aarstiderne uden Afveksling over i

Fjældhule ved Kap Adare.
(Fotografi)

hinanden, hvidt om Vinteren, hvidt om Sommeren — hvor vi længtes efter noget grønt, noget der klædte de hvide Fjælde rundt om os. Herlige at se, som de laa der i Lyshavet, virkede de tilsidst afskrækkende ved deres Uforanderlighed.

Den 19. Januar: Storm igen med stærkt Snedrev.

I Sandhed et henrivende Sommervejr baade for Pingvinerne og for os.

Stemningen i Lejren er under Frysepunktet. Hvor længe skal vi sidde saaledes og se hverandre blive gamle? Hvor længe? Hvor længe?

Den 20.: Stormen blæser vedblivende med samme Styrke.

Den 21.: Storm. Styrke 8 uden Snedrev.

Barometret stiger.

Kl. 2 p. m.: Stormen er sunket til Styrke 6.

En Mængde unge Pingviner er dræbt af den sidste Storm.

I Anledning af Kong Oscars Fødselsdag er der **Flagning**. Vi fik ekstra Rationer, og jeg holdt en kort **Tale** for Majestæten.

Til Trods for, at der endnu blæser en stærk **Kuling**, er det lykkedes os at skyde endel smukke **Kæmpepetreller**.

Kl. 8 p. m.: Stormen tiltager igen. Barometret falder.

Evans nedlægger Fugleæg.

Den 23. Januar: Stormen vedvarer, men Luftens **Udseende** synes mere lovende.

Humøret og Luften i Hytten er alt andet end **behaagelig**.

Det var den 23. Januar 1895, at jeg første Gang **satte** Foden paa Sydpolarlandet ved Kap Adare.

De fleste gamle Pingviner er nu gaaet til Søs, **medens** de unge endnu, kun halvt dækket af deres graa **»Ulstre«**, gaar omkring i Vinden og ser ynkelige ud. En **Del** af de yngre Pingviner har helt og holdent klædt sig om og er draget ned paa Stranden ved Vandkanten, hvor de øver sig i at svømme. De faar jo ikke længer **Føde** af Forældrene — længe har det været Smalhans, og Forældrene har maattet tære paa deres overflødige **Fedt** fra gode Dage — nu har Sulten drevet dem til at sørge for sig selv.

Forældrene synes at have valgt denne **»modus operandi«** af Omsorg for Børnenes Fremtid og deres egen Magelighed.

Den 14. Januar: Stormen vedvarer, Havet er oprørt i Robertsonbugten, svære Søer vælter mod den søndre Strandbred.

Det er næsten uudholdeligt inde i Hytten. I 6 Dage har det blæst en Storm, vi har næsten ikke kunnet røre os. Paa Landtangen kan vi kun med Vanskelig-

hed bevæge os i den stærke Blæst, og paa Havet er det umuligt at færdes.

Jeg tror, at Humøret i Dag er lavere end Barometerstanden. Det er saadanne Dage, der virkelig er prøvende. Havde vi ikke Savio med, saa Gud ved, hvorledes dette vilde ende.

Den 25. Januar: Stormen vedvarer, men synes at tage af i Styrke, skønt Bygerne vidner om, hvad den var, og hvad den formaaede, da den rasede værst.

Skydækket er nu jævnt lysegraat.

Hvor mon »Sydkorset« befinder sig i dette Vejr? Omtrent paa denne Tid i Fjor havde vi samme Vejrforhold i »Sydkorset« paa 66° 16' sydlig Bredde.

Da Kæmpepetrellerne er draget til Havs, antager jeg, at roligere Vejr er nær forestaaende.

Ved Middagstid lagde Stormen sig pludselig.

Fougner har i Eftermiddags, da Blæsten lagde sig, taget en meget smuk Svamp op fra 15 Favnes Dybde.

Kl. 6 p. m.: Aldeles stille med Snefald. Siden det blev stille, er de gamle Pingviner vendt tilbage til Rederne, hvor de øjensynligt trøster deres Unger saa godt de kan. Jeg antager, at de har søgt til Havs under Uvejret, for Opholdet paa Kap Adare har været frygtelig i disse Dage. Jeg ved ikke, hvem der har haft det værst, Pingvinungerne eller vi.

Vi benyttede Dagen til at optage Oversigtslister over vort Proviantforraad.

Doktor Kløvstad har holdt udmærket Orden i Proviantkasserne og ved paa Forhaand, hvor alt er at finde.

Den 26. Januar drog jeg og Savio afsted hver i sin Kajak for at samle ved Kysterne af Robertsonbugten.

Det var en herlig Dag, da vi drog af Sted, og Kajakkerne skød hurtigt hen over den klare Flade, Vandet laa saa ubevægeligt, at det syntes næsten en Skam at forstyrre den vakre, glatte, krystalklare Flade med Kakaaren.

I Kajaker til Robertsonbugten.
(Fotograf)

Savio havde Elghunden »Burman« liggende agterud paa Dækket af Kajaken, medens jeg havde det meste af Provianten som Ballast i min Kano.

Vi naaede omsider den Strand eller Skraaning, hvor vi havde søgt Tilflugt paa vor første Slæderejse. Her landede vi og undersøgte det Proviantdepot, vi dengang havde oprettet.

Efter at vi havde udført dette, opdagede jeg paa Skraaplanet Spor i Sneen, rimeligvis efter en Hund. De forekom mig alligevel svært smaa og i enkelte Træk ulig de Mærker, som Samoje hundene efterlader i Sneen.

Sporene kom fra Nord og snoede sig langs Skraaningens tæt under Fjældsiden paa Steder, hvor det skulde synes umuligt for en Hund at finde Fodfæste.

Vi undersøgte Sporene nøjagtigt og fandt, at de kom fra vor Halvø, saa de maatte nødvendigvis være fra en Hund; men vi havde ingen Hund paa den Tid med saa smaa Fødder, og i Lejren savnede vi ingen Hund.

Skulde det mon være en af de Hunde, der var bleven tilbage ved vor sidste Slæderejse, og som havde opdaget et bedre Opholdssted end Kap Adare?

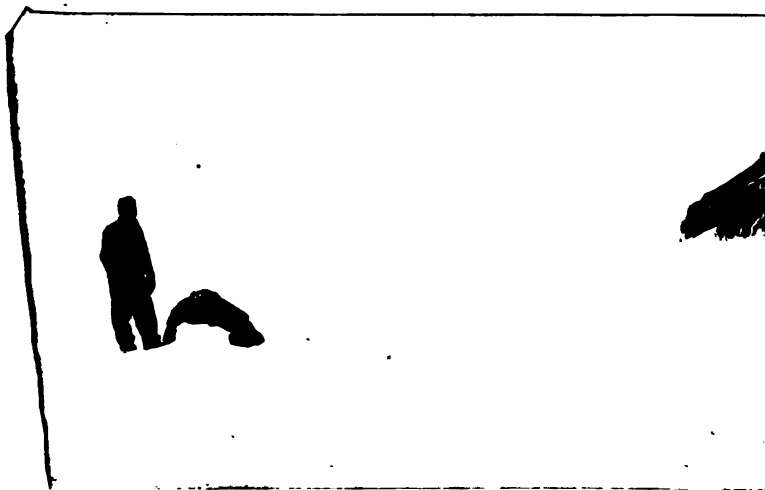
Hvilken Hund kunde det vel have været, som havde foretaget denne mærkelige Vandring langs Klipperne alene og, som det syntes, uden Maal?

Sporene ledede ind mod Syd i Havbugten, men efter omtrent 10 Miles Vej slog de pludseligt ind paa en Bræ, der var utilgængelig fra Søside for Mennesker. Ved Hjælp af min udmærkede Zeiskikkert kunde jeg dog følge Sporet langt op over Bræen.

Skulde dette virkelig være Spor efter en af de Hunde, der blev tilbage, efter at vi paa vor første Slæderejse maatte forlade dem paa den lille Strand? Det var kun ganske enkelte, som ikke slog sig ihjel dengang ved at forsøge paa at følge os.*)

*) Det lykkedes os aldrig at opklare Omstændighederne ved disse Spors Tilblivelse.

Efter at vi havde fulgt disse Spor saa langt som muligt og fundet, at Sporene ikke førte tilbage til Kap Adare igen, sikrede vi os endel Samlinger og drog hjemover i en herlig Nat under de mærkeligste Lysvirkninger: Blaat, gult, grønt og rødt med de sarteste Mellemtoner, og alt reflekteredes fra den spejlblanke Flade, som laante Farvepragten fra den lyse Polarnat.

Svær Sten nedstyrtet paa Havisen ved Skred.
(Fotografi)

Kajakerne pilede hurtigt af Sted for vore Aaretag, snart var vi atter ved Tilflugtsdepotet, hvor vi besluttede at hvile os lidt.

Vi drog Kajakerne et Stykke op paa Skraaningerne, fremtog vor Proviant og tilberedte os begge et godt Leje inde i hver af vore Kajaker.

Jeg var netop med en Del Besvær krøben ned gennem den lille Aabning i Kajakens Dæk og strakte mig med Velbehag ud i hele min Længde under Sejldugsdækket, saa hørte jeg en forunderlig Lyd, som jeg sent vil glemme, og samtidig Savios Raab: »Skred! Skred! Kom ud! Kom ud!«

Min Kajak fik et lille Dunk i den øvre Ende, og saa blev der en frygtelig Støj og Brusen.

Da jeg fik Hovedet ud gennem Kajakhullet gik Sne-skredet fulgt af svære Sten lige ved Siden af mit lille Fartøj.

Det tog næsten Vejret fra mig, da jeg først kiggede ud, saa opfyldt af Sne var Luften, og der herskede et meget stærkt Tryk.

Hvor Sneskredet gik.
(Fotograf)

Det hele varede et Øjeblik. Snesmasserne og Klippestykkerne endte Rejsen i Polarhavet med et vældigt Plask, som sendte store Vandmasser højt op i Luften.

»Det slap Du godt fra!« raabte Savio ovre fra en Iskam, hvorhen han i yderste Øjeblik havde reddet sig.

Da han havde hørt Skredet komme oppe i Fjældet og saa de første Klippestykker, havde han givet min Kajak et Puf

for at skyde baade mig og Kajaken ud over Skraaningen til Søs for at redde mig, men enten var Kajaken med mig for tung, eller ogsaa var den for fast frosset til Snedækket. Et er sikkert, Savio fik ikke Tid til mere end et »Puf«, saa tænkte han da ogsaa paa sig selv og hoppede behændigt hen paa en Iskam, der syntes ham sikker.

Vi mente efter dette, at vi gjorde bedst i at bryde op i Tide, og saa roede vi videre, men paa Hjem-

vejen havde vi nær mistet »Burman«, vor norske Elghund.

Han faldt overbord fra Savios Kajak og forsøgte saa at svømme i Land, men ingensteds kunde han finde Fodfæste ved de lodrette Klipper.

Han var bange for Kajakkerne, og vanskeligt var det ogsaa at løfte en Hund op af Vandet i Kajak. Der skal saa uhyre lidt til at vælte en Kajak, og »Burman«s Anstrengelser ved Kysten viste, hvad der kunde vente os, hvis vi væltede.

Borchgrevink i Kajak. Elghunden Burman paa Isen.
(Fotografi)

I over en halv Time forsøgte vi at redde »Burman«, medens Hunden paa sin Side gjorde os Arbejdet saa vanskeligt som muligt.

Vi maatte faktisk gøre Jagt paa ham; en Gang havde vi ham næsten oppe ved forenede Anstrengelser og ved at løfte paa hver Side af ham, men saasnart vi havde ham næsten oppe af Vandet, begyndte han at sprælle, saa at vi for at holde Kajakkerne paa ret Køl maatte slippe ham, og saa plumpede han ud igen og forsøgte sig atter ved Klipperne.

Til sidst var han rent ulykkelig, og vi begyndte at tvivle om at kunne redde ham, da han syntes at stivne i det kolde Vand, medens han udstødte regelmæssige Rædselshyl.

Til sidst kom et lille Iskos heldigvis flydende med Strømmen, paa dette kom han saa op og hoppede derfra over paa Dækket af Savios Kajak, der var lige paa Nippet til at vælte.

— Da vi kom til Kap Adare, snorksov alle Medlemmerne i Hytten, og stiltfærdig søgte Savio og jeg vore Køjer, og sov snart ind med Bevidstheden om heldigt at være undsluppet adskillige Farer og behagelig trætte efter den herlige Tur i Kajakkerne.

Farvepragten fra Polarnatten stod endnu for mig i Drømme, da jeg pludselig vaagnede ved, at nogen slog tungt i Bordet midt i Hytten, og jeg hørte en Stemme, der raabte: »Post«.

— — — Det var Kaptajn Jensen.

NIENDE KAPITEL
»SYDKORSET« KOMMER TILBAGE
AFREJSE FRA KAP ADARE
POSSESSIONØEN OG COULMANØEN

DET var Kolbein Ellefsen, som først af alle havde mødt Kaptejn Jensen.

Han havde tidligt paa Morgenkvisten gaaet ud for at hugge op en gammel Kasse for dermed at fyre op i Komfuret, da han fik se noget »højt« bevæge sig borte paa den nordre Strandbred henimod sig. Det saa nærmest ud som en Kejserringvin.

Kolbein Ellefsen saa og saa — gned sine Øjne og saa igen henimod det, som bevægede sig, og som var højere end Adeliæpingvinerne — ja højere end den største Kejserringvin, han havde set.

Mere og mere forundret blev han.

Hvad i al Verden var det? Pingvin eller Menneske?

De otte andre Medlemmer laa i Køjerne i Hytten.

En af dem kunde det jo ikke være!

Men hvad var det saa? Den tiende — Hanson — laa jo deroppe paa Fjældet? Kolbein blev rent fælen og vidste ikke, om han var vaagen, eller om han drømte. Den mest sandsynlige Forklaring syntes mest urimelig, ja udelukket, da jo »Sydkorset«, hvis Skæbne i maanedsviis havde beskæftiget vore Tanker, ikke var at se.

Et enkelt Menneske? — Ikke en af de otte? — — —

— — Saa pludseligt saa han, at det var Kaptajn Jensen og løb ham i Møde og trykkede hans Hænder.

»Er alle i Live?« — »Nej!« — »Hvem?« — »Han-

son!« — Saa gik Jensen hurtigt ind i Hytten med Post-sækken paa Nakken.

Da Jensen og jeg havde skiftet Blikke, saa jeg, at alt var i Orden om Bord, og at ingen daarlige Meddelelser ventede mig. Intet Uheld havde tilstødt Skibet, siden jeg sidst havde den samlede Ekspedition hos mig. Alle var der, omendskønt ogsaa Mandskabet havde lidt og døjet i den Tid, vi havde været adskilte.

»Sydkorset« laa udenfor Isbæltet i Nord. Kaptajn Jensen og Ingvard Samuelsen havde naaet fast Is ved Land i en Hvalbaad. Medens Ingvard var bleven ved Stranden for at passe paa Baaden, stod nu Kaptajn Jensen lyslevende for os med Europa-Posten.

Breve og Aviser kom frem og med dem Nyhederne fra Udenverdenen.

Englænderne laa i Krig med Boerne — der var Spalte op og Spalte ned i de engelske Aviser om Krigen.

Saa gik vi hver især til et roligt Hjørne med vore Breve.

Det var umuligt at følge Tidens Gang efter Rækkefølgen af Begivenhederne.

Vi læste først Beretningerne om det sidste, der var hændt, og læste Resultaterne før Aarsagerne.

Hvor meget der var hændt i et Aar! Hvor hurtigt Udviklingen gaar for sig. Først naar Mennesket for en Tid har været afskaaret fra Forbindelse med den civiliserede Verden, mærkes Evolutionens rasende Hurtighed.

Naar vi hver især inden vor egen snævre Horizont daglig ser Trinene i Udviklingen, forekommer disse i sig selv os som Epoker, medens den store »Tendens« — Maalet — det Vigtigste — syntes at blive borte blandt de mange smaa Tildragelser, som forbereder det store Resultat, det vi ofte først ser Aarrækker efter, at det forelaa.

Naar Trinene er borte, glemt, ser vi først Springet fra det, som *var*, til det, som *er*.

Slig var det med os.

Vi havde været i en Verden, hvor de daglige Trin

i **E**volutionen havde været umærkelige, men hvor Fjældene, Bræerne og Livet vidnede om de uhyre Forandringer, der var foregaaet i de sidste Perioder, men her ved Sydpolen var hvert Trin dækket af Aartusinder.

Da den første Post blev leveret paa Sydpolarlandet hi n Dag, den 28. Februar 1900 efter vor Tidsregning, stod Modsætningerne mellem Udviklingstrinene i den gamle og denne ny Verden skarpt frem for mit Blik.

De Tildragelser, som for de enkelte af Jordklodens Beboere syntes at være epokegørende Omvæltninger, og som helt beskæftigede Mennesketanken, hvad var de, saa menlignet med, hvad det store, tavse Sydpolarland havde at berette?

Hvad Sydpolens Tinder, Bræer og Dyreliv i Hav, paa Land og i Luft havde meddelt os, var Resultaterne af de talrige Trin i zoologiske Epoker, mod hvilke Menneskelivet forsvandt som Døgnfluens Tilværelse.

Hvad af Værd bliver der tilbage af Mennesket i denne Verden mere end Resultatet af dets Hunger og Arbejde efter Viden — Kundskabsarven til Døgnfluerne efter os?

— Arbejdet! —

Men Jorden vedbliver at forandre sig, og Arbejdsfeltet udvider sig proportionalt med Udviklingen. Hver Opdagelse blotlægger nyt ukendt Felt for Forskning, nyt Maal for Energi!

— — De fleste af os fik gode Nyheder, men saa var der da ogsaa dem, der fik Sorgens Budskab. Slægtninge, der havde ønsket os Farvel i Norge, var døde — Den sædvanlige Blanding af Godt og Ondt strømmede ind i vor Nybyggerkoloni dernede.

En Pakke Breve blev liggende paa Bordet urørt, den var til Hanson, til vor Kammerat deroppe i Højden, og som vi betragtede Bunken paa vort tarvelige Træbord, kom Minderne med Sorgen tilbage med hele sin Vægt. —

Ved Middagstid kom »Sydkorset« i Sigte, og jeg, Jensen og Lappen Savio begav os om Bord.

Lappen og jeg roede ud i vore Kajaker og mødte Skibet til Søs, medens Kaptajn Jensen og Samuelsen roede ud i Hvalbaaden, hvormed de først havde landet.

Savio og jeg naaede Skibet først, og idet vi kom inden »Prajevidde« rungede en Velkomsthilsen os i Møde fra Mandskabet, medens Skibets Kanoner dundrede løs.

En Lejder blev slængt over Skibssiden, og Savio og jeg var ikke sene til at krybe op til Dækket, hvor kraf-

»Sydkorset« kommer i Sigte.
(Fotografi)

tige og trofaste Næver ventede paa at gribe os og forsikre sig om, at vi virkelig var levende. Vi blev hilst med en Hjærtelighed, som jeg aldrig skal glemme.

Baade Kaptajn Jensen og Mandskabet bar Mærker af det slidsomme og haarde Aar, der var henrundet, men de samme ungdommelige Hjærter, de samme Vovehalse, færdige til Daad var det, som sidst, jeg havde dem med mig.

Jeg modtog, da jeg var kommen om Bord, Jensens Rapport for det forløbne Aar over »Sydkorset«s Kryds i de nordlige Farvande, og Beretningen om det Arbejde, som var udrettet der.*) Kaptajn Jensen havde heldigt naaet de Maal, jeg havde sat ham, og bragt Skibet tilbage med sig i bedste Stand til den farlige Færd sydover mod den store Isbarriere, som nu forestod.

*) Denne Beretning følger i Slutningen af Bogen.

I de følgende Dage blev der saa gjort klar til at tage alt, hvad Hytterne paa Kap Adare indeholdt, ombord, Samlingerne saavel som den Del af Provianten og Udrustningen, som trængtes paa Færden sydover.

Imidlertid hindrede haardt Vejr fra S.Ø. os i straks at begynde Indlastningen, da »Sydkorset« maatte ride Stormen af ved Havbugtens Munding, medens det flere Gange var paa Vej til igen at drive til Havs. Da endelig Vejret bedagede sig, gik »Sydkorset« til Ankers paa det Sted, hvor det havde ligget, da vi landede Aaret iforvejen, og saa begyndte det slid-somme Arbejde at fragte Instrumenter Kasserne med Samlingerne, Proviant og Udstyr ombord ved Hjælp af vore Hvalbaade.

Igen maatte vi vade ud i de lange, iskolde Havbølger, der slikkede op over den stenede Landgrund, for at laste Hvalbaadene, der ikke kunde vove sig indenfor Dragsugens Omraade. Det var det samme Slid, de samme Prøvelser, vi havde haft ved vor Landing.

Det tungeste Arbejde faldt saa kanske paa mig, idet jeg, hjulpet af Lapperne, maatte skyde de Slædehunde,

Lapperne og Borchgrevink ved Flagstangen paa Kap Adare.
(Fotografi)

der ikke var skikket til mere Arbejde enten paa Grund af Alder, Sygdom eller fordi de var kommet tilskade. Enkelte af dem anede instinktmæssigt Uraad, og det var med Anspændelse, at jeg maatte kvæle mine Medlidenhedsfølelser og gøre mig ufølsom lige overfor disse trofaste og kloge Dyr, der havde fulgt os saa langt, og til hvem vi alle stod i Taknemlighedsgjæld.

Alligevel kom vel kanske hin Dag de udslidte Dyrs lykkeligste Time, siden den Tid, de boltrede sig som Hvalpe inden den nordlige Polarcirkel.

I Hytterne efterlod jeg en rigelig Mængde Proviant saavel som 10 Tons godt Kul. Jeg efterlod ogsaa i en lukket Konvolut en Oversigt over Proviantens Mængde og Kvalitet, saavel som en Oversigt over Kassernes Indhold, og haabede paa denne Vis at kunne være til Nytte for de Ekspeditioner, der maatte komme efter.

I en Fuldmagt gav jeg Lederen af den Ekspedition, der næste Gang maatte besøge Halvøen, uindskrænket Ret til at benytte Proviant, Kul og hvad andet, han for Anledningen maatte finde ønskeligt til at forfølge sin Ekspeditions Formaal.

En Fortegnelse følger her over vort Proviantforbrug i Løbet af Overvintringen og Beholdningen af Proviant i Hytterne medio 28de Januar 1900.

Brugt	I Behold
30 Tinkasser »Kahyt-Kjæks«	30 $\frac{1}{2}$
1 Kasse »Tricola-Kjæks«	1 $\frac{1}{2}$
30 Tinkasser »Blandede Kjæks«	42
8 Kasser ungarsk Mel	56
30 » blandet Hvedemel	170
2 Tønder grovt Hvedemel	8 $\frac{2}{3}$
6 Tinkasser Rugmel	10
1 » Bygmel	37
12 » Ris	36
1 » Tapioca«	7
28 Æsker Bagepulver	16 $\frac{1}{3}$
38 Kasser Sukker	34 $\frac{1}{2}$

Brugt		I Behold
27	Kasser Smør	37
4	» Smult	36
26	Ejdammeroste	70 $\frac{2}{3}$
24	Cheddaroste	24 $\frac{1}{2}$
250	Æsker Schweizer Mælk	650 $\frac{2}{3}$
110	» »Ideal« »	190
150	» blandet »	
50	Kasser Sukker, Cacao m. m.	50
50	Æsker presset Té	100 $\frac{2}{3}$
15	Kasser Kaffe	150
1	Kasse Té	8
1	» blandet »Kød og Cacao«	3 $\frac{3}{4}$
3	» »V.H.« Cacao	
2	» Kød-Chocolade	2 $\frac{1}{2}$
6	Tinkasser Sirup	2 $\frac{1}{4}$
120	Tinæsker Syltetøj	168
20	» Marmelade	340
10	Krukker »Frame Food«	30
4	Kasser kogt Kød	14
180	Tinkasser »Army Rations«	300
1	Kasse Lobeskowes	0
1	» Skildpadde	2 $\frac{1}{2}$
1	» Pie med Tunge	1 $\frac{1}{2}$
2	» irsk »Faar i Kaal«	0
1	» »Levi Pie«	0
1	» »Blandet ophakket Kød«	0
1	» tyske Pølser	0
2	» Škinke	4
1	» Flæsk	4
1	Tønde salt Kød	1 $\frac{1}{2}$
1	Thornes Hermetik fra Moss	0
1	Kasse »Wliesingen« Hermetik	0
20	Æsker »Emerency Food«	6
20	» Kjødextrakt	1
$\frac{1}{2}$	Kasse Oxin	$\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$
1	» N.A.O. Kødekstrakt	1
12	Æsker Liebig	48

Brugt		I Behold
6	Æsker »Bovril«	
2	Kasser »Haddack«	1
2	» Sardiner	3
1	» Sild	1 $\frac{1}{2}$
3	» Tomatsuppe	1 $\frac{1}{4}$
2	» blandede Supper	1 $\frac{1}{3}$
1	» Lax	1
1	» »Muligatori Suppe«	
1	» Nyresuppe	
1	» Juliennesuppe	
1	» klar Kødsuppe	
1	» Ærtesuppe	6
10	Æsker Lagenbys Square	30
1	Tønde Splitærter	1
6	Kasser tørrede Poteter	7
5	Tinkasser preservede Poteter	2
3	» pressede Poteter	2
5	» Grøntsager	1
1	» Bønner	0
30	Flasker Sauce	50
$\frac{1}{2}$	Kasse Sauce Pulver	$\frac{1}{2}$
4	Tinkasser tørrede Grønsager	1
$\frac{1}{2}$	Kasse Chutney	$\frac{1}{2}$
1	» Pickles	1
16	Flasker Eddike	24
25	» Citronsaft	15
25	Æsker Kødbonbon	5
4	Æsker Carripulver	2
4	Æsker Sennop	1
3	Kasser Salt	1
3	» »Cillery Salt«	1
10	» Svedsker (tørrede Blommer,	30
5	» Rosiner	30
$\frac{1}{2}$	» Plum-pudding	
1	» Sydfrugter	2
35	» Slædeproviant	50

Ekspeditionens Medlemmer forsamlede ved Flagstangen paa Kap Adare.
(Fotografi)

Foruden den ovennævnte Oversigt efterlod jeg i en Rulle et Brev til Lederen af den næste Ekspedition. I dette Brev gav jeg en kort Beretning om, hvad vi havde udrettet, samt angav i Længde og Bredde Beliggenheden af vore vigtigste Opdagelser med Fotografier af Steder saa vel som af Samlinger.

Udsigt fra Toppen af Kap Adare.
(Fotografi)

Skulde noget have tilstødt os paa Vejen sydover, vilde dette Dokument tildels have bevaret vort Arbejde for Videnskaben.

Da saa alt var færdigt, tog jeg med mig en Del af Mandskabet fra »Sydkorset« saavel som min Stab og besteg Kap Adare, hvor vi besøgte Hansons Grav. Paa Vandrestenen ved Hansons Hoved lod jeg fæste et Jernkors med en Messingplade, hvori var indridset Hansons Navn, Alder og Dødsdag.

Da dette var gjort, drog vi alle ombord igen.

Den 2den Februar gav jeg Ordre til Afrejsen, og saa dampede »Sydkorset« ud af Robertsonbugten, me-

dens store Skymasser som et uhyre Tæppe efter den første Akt af vor Ekspeditions Drama rullede nedover de høje Tinder og skjulte Landskabet ved Kap Adare for vore Blikke.

Fremad gik det atter mod Syd, fremad til nye Opdagelser, nye Eventyr i Sydpolens store mærkelige Have og Lande.

Possessionøen.
(Fotografi)

— Allerede den 3. fik vi *Possessionøen* i Sigte. Klokken var 3 a. m., da jeg purrede min Stab. De sov tungt i deres lune Køjer i Bevidstheden om, at et stort Afsnit af Ekspeditionens Historie var afsluttet og vel overstaaet, medens »Sydkorset« drømmende vuggede sig i de lange Sydhavsbølger.

Klokken var 6 a. m., da vi stoppede Maskinen og satte en Hvalbaad ud, omtrent da »Sydkorset« befandt sig 2 Mil fra Possessionsøens nordre Kyst og omtrent paa selvsamme Sted, som vi havde ligget med »Antarktik« i 1895.

Omendskøndt der kun herskede en svag Bris, var Dønningerne meget store og Dragsugen ved den stenede Strand, hvor vi ogsaa var landet i 1895, var betydelig.

Ligesom dengang var det da ogsaa nu vanskeligt at lande.

I et Øjeblik var vi med Hvalbaaden skudt langt indover Grunden, for i næste Øjeblik med rivende Hurtighed at blive suget tilbage med den svære Vandmasse, der efterlod store Rullestene paa Stranden lige under Hvalbaadens Boug.

Det var kun ved den yderste Forsigtighed, vi reddede Baaden fra at blive knust.

Under vore første forgæves Forsøg paa at lande

Vort Landingssted paa Possessionøens nordre Strand.
(Fotografi)

hændte det flere Gange, at Baadens Kjøl slog hardt imod Stenene, netop som den strøg agterover ud mod Havet med den Bølge, der var paa Retur.

Endelig lykkedes det os ved at samtlige paa en Gang og i et gunstigt Øjeblik sprang i Søn fra Hvalbaaden netop, som den var fremme i Bølgekammen, at gribe i Essingerne af Baaden og at holde den tilbage paa Stranden, medens Dragsugen dog truede med at tage Fodfæstet fra os, da de kolde Vandmasser fossede tilbage rundt vore Hofter.

Der herskede en meget stærk Strøm, der løb mod

Nord, saa »Sydkorset«, der laa og ventede med Dampen oppe, uafsladeligt maatte bruge Propellen for at kunne holde Stillingen.

Det slog mig straks ved Landingen, at der laa meget mere Sne paa Øen, end da jeg først besøgte den i 1895.

Næsten hele den flade Del af Øen var nu dækket af en Meter dyb Sne. Der var ogsaa meget faa Pingviner tilbage, langt færre end under mit første Besøg.

Der var en Mængde Skuamaager, som paa sædvanlig Vis hilste os Velkommen med Skrig og Skraal, og som haardnakket angreb os fra Luften med Vingerne.

Der var ogsaa flere Kæmpepetreller i det indre af Øen.

Ved Landingsstedet saa vi en Weddellsæl, ligesom en Søleopard, men det

lykkedes os ikke at skyde dem, da de hurtigt gik til Søs, efter at vi havde forstyrret dem.

Kort efter Landingen opdagede vi den Støtte, vi med »Antarktik« havde efterladt i 1895, ligeledes Metalkassen med indlagt Brev. Skriften havde holdt sig godt, og Dato og Navne var tydelige, som da de netop var skrevne. Efter at jeg havde ladet enhver af Medlemmerne nedskrive sine Navne paa et nyt Dokument, nedlagde jeg dette i Jærnkassen, og vi delte os derpaa i to Partier for hver paa sin Kant at undersøge Øen og at samle.

Vi fandt den samme Vegetation, som jeg havde fundet i 1895, og de Prøver af dens geologiske Sammensætning, som vi sikrede os, var i det store og hele kun en mere fuldstændig Samling af, hvad jeg i sin Tid havde medbragt til Evropa.

Det Indre af Possessionøen.
(Fotografi)

Porøs Basalt samt Rullestene, bestaaende af Hornblændebasalt, saavel som af Granit og Phonolit udgjorde Hovedmassen af den Samling, vi bragte tilbage til Skibet.

Ved Foden af *Archertinden* fandt jeg denne Gang Vegetation, medens vi 1895 kun opdagede Vegetation ved det nordøstre Kap.

Fougner Kløvstad Ewans Colbeck Jensen Borchgrevink

Det gamle Mærke paa Possessionøen, udsat i 1895.
(Fotografi)

Jeg besteg ogsaa denne Gang Tinden, som var aldeles snebar.

Allerede da vi landede var Luften graa og grættet, og da Vinden syntes at friske, fandt jeg det tilraadeligt at begive mig ombord.

Den nordre Possessionø, hvorpaa vi landede, ligger i 71 Grader 76 Minutter sydlig Bredde og ligger kun omtrent 2 Mil fra Fastlandets østre Kyst, der her er noget lavere end Kysterne af Robertsonbugten.

I Syd omtrent en Mil fjernet fra den store Possessionø ligger en anden mindre Ø, der ligesom den nordre fremviser de mærkeligste og mest fantastiske Konturer.

Mod Sydøst rager nogle ensomme Klipper med lodrette Sider op i Havet. Paa Afstand ser de ud som store Murbygninger med Taarne og Skorstene. Disse Klipper er omtrent 750 Fod høje, og gennem en af dem fører en Tunnel, som Havet har udhulet, og som syntes rummelig nok til at lade et Skib som »Sydkorset« med dets høje Rig uhindret passere.

Archertinden paa Possessionøen.
(Fotograf)

Kort efter at vi var kommet ombord igen, dampede vi videre sydover, idet vi kortlagde Kysten saa godt som muligt.

Efter at vi havde forladt Possessionøen rullede Taa-geskyer nedover Archertinden, medens Sløret ganske skjulte Fjældene, inde paa Fastlandet mod Vest. Barometret sank, saa jeg ventede stygt Vejr, men nogle Timer efter havde vi den herligste klare Luft, vi kunde ønske os, og alle var vi paa Færde med Sextant, Kom-pas, Planktonnet og Lodder.

Temperaturen i Luften var $\div$ 5 Grader Celsius, i Søen var den ved Overfladen $\div$ 4 Grader Celsius.

Barometret viste 29.₁ Tommer og 29.₂.

Kl. 6 var vi paa Højden af det Kap, som Ross havde set paa Afstand og kaldt Kap Hallett.

Kapet bestaar af en gold Klippe, omtrent 300 Meter høj. Det var ganske snebart paa Toppen.

Ved Siden af vort øvrige Arbejde lykkedes det os den Dag at tage flere vellykkede Fotografier af Kystlinien lige til Kap Hallett.

Om Aftenen fik vi *Coulmanøens* Top i Sigte over den isfri Havflade i Syd.

Tidligt den næste Morgen var vi omtrent 3 Mil fra *Coulmanøens* vestre Side, der her bestod af lodrette Klipper, der i Højden løb over i den sædvanlige snedækkede og isbelagte koniske Top, der vidnede om dens vulkanske Natur og Oprindelse.

Paa et Sted var der en Fjældvæg aldeles perpendicular med Havet og 500 Meter høj. Til Højre og Venstre for denne Klippe var Fjældvæggene kun 30 Meter.

Lidt før Kl. 9 a. m. lod jeg en Hvalbaad fire ned. Jeg tog med mig Bernacchi, Colbeck og en Matros og roede mod nogle vejrbidte, snebare Fjældknauser, der strakte sig ud i Polarhavet, og som mellem sig syntes at danne en liden, beskyttet Havn, hvor vi kunde lande.

Da vi var kommet omtrent i en Mils Afstand af Øens Klipper, mødte vi en Mængde svær Drivis, der gjorde vor Fremgang besværlig og bevirkede, at vi maatte vælge vor Kurs med megen Forsigtighed. Da der ogsaa her ved *Coulmanøen* herskede meget stærk Strøm, bevægede Ismasserne sig uafsladeligt.

Vi holdt flere Gange paa at faa vor Baad knust, og vi maatte ofte i sidste Øjeblik løfte Hvalbaaden op paa et Isflak, netop som den Kanal, hvori den befandt sig, pludseligt lukkede sig med et lydeligt Brag, og store Isstykker væltede op paa hinanden ved Skruningens Kraftudfoldelse.

Efter en Del Søgen lykkedes det os et finde en Landingsplads, men det var forbunden med megen Risiko at lande, og to af os maatte hoppe i Land paa Klipperne fra Hvalbaaden, medens de to andre igen

fulgte »Dragsugen« ud med Baaden for at forhindre den fra at blive knust mod den ujævne Stenbund, der blev liggende bar, da Vandmasserne drog sig tilbage.

Dette var den første Landing paa Coulmanøen, hvor intet Menneske før har sat Fod.

Øen bestaar af samme vulkanske Fjældarter som Kap Adare. Vi kunde imidlertid ikke undersøge noget stort Terræn af Øen, da kun de snebare Klipper, hvor vi var landet, var tilgængelige, men vi fik gjort værdifulde Samlinger og taget en Del meget instruktive Fotografier, deriblandt et Billede af det nordvestre Kap, hvor Isdækket fra Coulmanøens koniske Top løb ud i Havet som en Bræ og fortsatte som en Istunge, der endnu var landfast.

Paa Grund af at Isdækket her ikke bevægede sig i nogen Dal eller i noget Bræleje, var Isdækket baade ved Kysten og paa det Sted, hvor Ismasserne stødtes ud i Havet, ubrudte, saa at den hvide Overflade begrænsedes af sammenhængende, bløde Kurver.

Vi saa her i det smaa, hvad vi senere hen skulde faa Anledning til at iagttage i det store længere mod Syd, da vi naaede den »Store Barriere«.

Coulmanøen har en Gennemsnitshøjde af 300 Meter.

Kun paa yderst faa Steder stikker de mørke Klipper gennem Isdækket.

Øens Længde er mellem 15 og 20 Mil,

— — Efter et forholdsvis kort Ophold ved Foden af de stejle Klipper roede vi igen om Bord med vore Samlinger.

Saa snart vi var om Bord, havde jeg en Konference med Kaptajn Jensen, og vi satte derpaa Kursen vestover mod Fastlandet, der her paa Afstand syntes os lavere end det havde vist sig at være længere mod Nord.

En Variationsobservation, der blev udført ved Hjælp af Skibets Kompas Kl. 7. a. m. gav 96° Øst.

Ved Middagstid passerede vi et fremtrædende Kap paa Fastlandet, der ikke var afsat paa Ross' Kort af 1841, og som tydeligvis ikke var blevet observeret af den engelske Opdagelsesrejsende.

Kapet hævede sig skinnende hvidt, i vakre Kurver fra de mørke Klipper nede ved de blaa Bølger,

Selve »Toppen« ligner meget Coulmanøens Top, men er ikke saa høj. Jeg opkaldte dette Kap efter min Hustru, og det staar nu paa Kortet afsat som »Kap *Constance*«. Mod Sydvest løb Isdækket fra dette Kap over i en uhyre Flade, der ikke hæver sig mere end 70 Fod over Havfladen.

Kap Constance.
(Fotografi)

I Begyndelsen antog vi alle, at dette var lavt Land, men fra »Tønden« saa jeg snart, at vi nu befandt os ved Munden af en uhyre Havbugt, der løb indover mod Vest, og hvis nordre Bred endte i Kap Constance.

Hele denne Havbugt var tydeligvis dækket af Indlandsis, der blev skudt ud fra den høje Fjældkæde, som jeg opdagede fra »Tønden« langt, langt ude i Vester, og hvis Tinder, der fra vor Stilling selv gennem vor bedste Kikkert forekom smaa og ubetydelige, i Virkeligheden maa have været Tinder, højere end »Sabintinden«.

I denne Indlandsis, hvis Rand som nævnt var 70

Fod høj, løb der ind en Bugt, omtrent 3 Mil lang, mod Sydvest. Denne Bugt i Indlandsisen var dækket med et jævnt Islag, der mindede om Forholdene paa en beskyttet, isbelagt Fjord i Hjemlandet.

Efter en Del Overvejelser løb vi med »Sydkorset« helt op til Kanten af dette Isdække, huggede os fast med et Isanker og laa saa for Øjeblikket saa sikkert og beskyttet, som havde vi ligget i St. Katherines Dok i London.

Lige ved Iskanten opdagede vi to Kejserserpinger og nogle Adeliæpingviner, og gennem Kikkerten saa vi flere Sæler paa Havisen i Bugten. Da nogle sorte Punkter paa det hvide Dække i det Fjerne var usædvanligt talrige, og jeg antog det var Sæler, udsendte jeg straks en Slæde og to Mand for at undersøge Sagen nærmere.

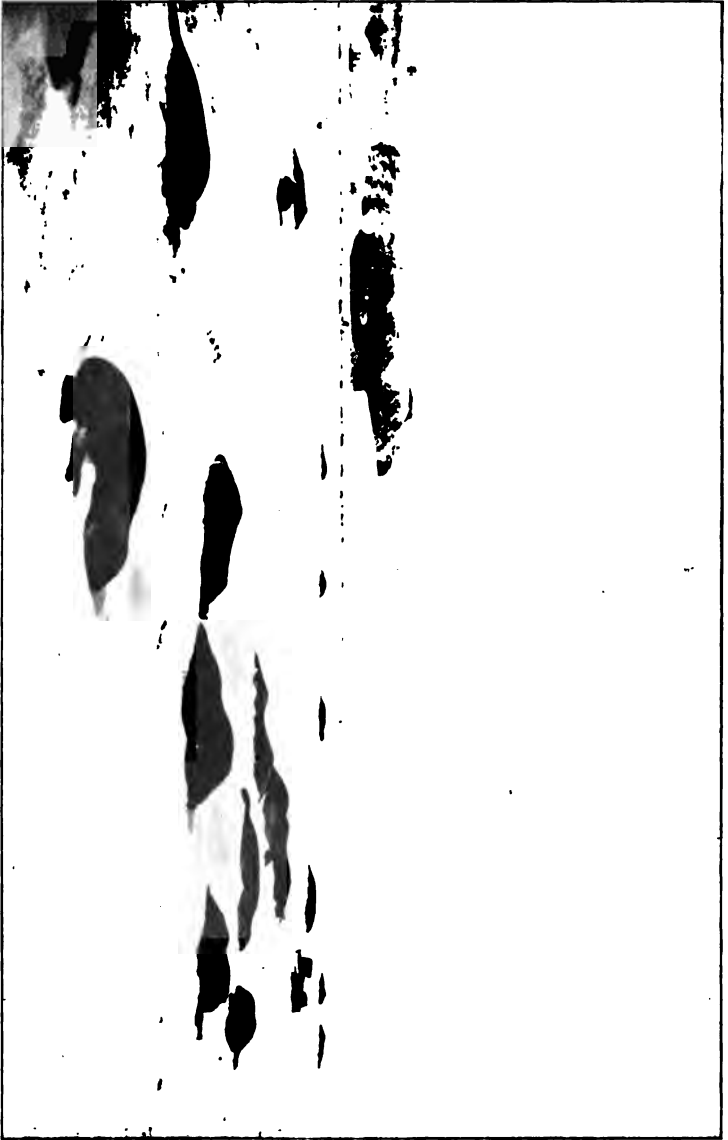
Søleoparder paa Isen.
(Fotografi)

Bernacchi og Colbeck fik de magnetiske Instrumenter i Land paa Isen, baade Inklinationsinstrumentet og Magnometret. Instrumenterne blev forsigtigen lagt paa en Slæde med de roligste og stærkeste Hunde for, og saa drog Observatørerne til et passende Punkt paa Isdækket, hvor Instrumenterne blev opsat og det magnetiske Arbejde paabegyndt.

Gennem Kikkerten fik jeg fra Tønden Signaler fra de Medlemmer, der havde søgt Sælerne. Der var 300 Sæler inde i Bugten, alle »Leptonychotes«.

Dette var de fleste Sæler, vi nogen Sinde havde truffet sammen paa et Sted i de antarktiske Regioner, og det vakte da ogsaa adskilligt Røre blandt os.

Jeg tog med mig 2 Mand og en Hundeslæde og

300 Sæler paa Isen i Bugten ved Kap Constance.
(Fotograf)

begav mig ud paa Eftermiddagen af Sted for at iagttage Sælerne. De fleste af dem laa og sov ved vor Ankomst, nær en stor Revne i Isen, men enkelte var langt inde paa den faste Is og havde sine egne Aandehuller.

Sælerne var som sædvanligt i disse Regioner aldeles tamme og tog tilsyneladende liden eller ingen Notits af os.

Magnetometret opstillet paa Isen i Bugten ved Kap Constance.
(Fotografi)

De pustede og stønnede i Solskinnet. Medens vi dræbte en, laa den anden roligt og tillidsfuldt ved Siden af, indtil det Øjeblik kom, da Dampen fra Vennens Livsblod berørte dens fine Lugtenerver, da hævede den som med et Sæt Hovedet. Den udvidede igen sine til en smal Streg sammentrukne Næsebor og drog igen Bloddampen til sig — og Skrækken var født. Den snoede sig med utrolig Hurtighed til Sælhullet og forsvandt.

— — Indlandsisen endte paa de fleste Steder med en lodret, grøn, klar Væg, men paa mange Steder løb Indlandsisen gradvis ned til Søisen i mere eller mindre

bratte Bakker. Ved Enden af Bugten mod Syd syntes Havisen umærkeligt at stige de 70 Fod op til Indlandsisens Overfladeniveau, og her besteg vi med Lethed den sammenhængende Isflade, der dækkede den uhyre Havbugt mod Vest. Den nordre Bred af Bugten syntes at løbe nogenlunde fra Øst mod Syd, medens den søndre Side af Gabet strakte sig fra S. S. Ø. til N. N. V.

Det havde været let at udføre en Slædeekspedition ind i denne Havbugt, men Aars-tiden var saa langt fremskreden, at jeg ikke fandt det i Overens-

Colbeck tager Observationer med kunstig Horizont.
(Fotografi)

stemmelse med mine Planer at afse Tiden til Havbugtens videre Undersøgelse, i Særdeleshed da mine Observationer fra Udkigstønden havde overbevist mig om, at de Højdedrag, der laa ved Havbugtens Ende mod Vest, var overordentlig høje og ikke vilde tillade en videre Indtrængen i selve Fastlandet paa dette Punkt.

Imidlertid vil vel denne Havbugt i sin Tid blive undersøgt af kommende Ekspeditioner, hvis Maal det maatte være i Detaljer at udarbejde det geografiske Materiale, vi havde til Formaal at samle, og hvorpaa andre Ekspeditioner i Fremtiden skal støtte sig.

Paa Tilbagerejsen besøgte vi Colbeck og Bernacchi, som havde været i uafladelig Beskæftigelse, siden vi landede paa Isdækket.

De havde fundet det umuligt at udføre »Vibrations-Observationer« i Forbindelse med Intentsitets-Undersøgelserne, da en vistnok meget svag, men dog forstyrrende Bevægelse i Isdækket foraarsagedes ved Dønningen fra det nære Polarhav.

Imidlertid havde de faaet taget en meget god Inklinations-Observation, der gav 87 Grader 18 Min. 5 Sek.

En Isbræ paa Coulmanøens Kyst.
(Fotografi)

Utvivlsomt kunde vi have tilbragt en antarktisk Vinter i denne Bugt i Indlandsisen, hvis Bevægelse mod Øst tydeligvis var meget langsom.

Vi kunde have saget »Sydkorset« ind i den flade, forholdsvis tynde og rolige Søis, der fyldte Bugten, og som tydeligvis var flere Aar gammel, men kun 4 Fod tyk — det var Strømmen, som uafsladelig filede af Dækket paa Undersiden og som saaledes holdt Isdækket paa samme Tykkelse.

Men der var liden Tid, der var meget at udrette, og Ansvarstet steg med Høstens Komme.

Snart var alle og alt igen om Bord, og med vor Vi-

den betydeligt udvidet og i Besiddelse af nye Tal og nye Streger, der vilde hjælpe os endnu længere, dampede vi ud fra Indlandsisen, idet vi stævnede mod Coulmanøen i Øst.

Vi turde ikke vove at forsøge at gennembryde den Ispakke, der for Øjeblikket og kanske for en lang Fremtid regerede i det brede Bælte mellem Coulmanøen i Øst og Indlandsisens fremspringende Tunge mod Vest. Muligvis kunde vi være blevet grebet og holdt i Fangenskab i Aarevis. Slig er Bugter og Sunde ved Sydpolarlandet.

Omendskønt vi valgte at gøre en Omvej og at lægge Kursen norden om og siden østen om Coulmanøens Kyst for at komme sydover og for at undgaa Farerne ved Ispakken vest for Øen, saa mødte vi alligevel svær og tung Is paa vor Vej mod Øst. »Sydkorset«s Propel slog et Par Gange mod Ismasserne, saa hele Skroget rystede, medens baade Jensen og jeg vedblev at ryste paa Hovedet længe efter, indtil vi fandt, at alt var i Orden.

TIENDE KAPITEL

DEN STORF VULKAN MELBOURNE OG NEWNES LAND FRANKLINØEN — DEN MAGNETISKE SYDPOL

DEN 5. Februar dampede vi sydover i det herligste Vejr, men svær Pakis mod Vest tvang os langt udenfor Kysten, saa selv fra Tønden var det undertiden vanskeligt at bestemme Kystlinien.

Fra Syd kom der en lang, høj Underdønning, der vidnede om, at der var meget aabent Vande i den Retning.

Baade Luftens og Vandets Temperatur var $\div$ 4 Grader Celsius.

Vor Middagsobservation gav 74 Grader 32 Minuter sydlig Bredde og 168 Grader 2 Minuter østlig Længde, saa vi befandt os nu længere Syd end Weddell paa sit sydligste, der var 74 Grader 15 Minutter.

Endnu havde en liden Skare Mennesker for mere et halvt Aarhundrede siden ombord paa »Erebus« og »Terror« været endnu længere mod Syd paa Jordkloden, men »Sydkorset« nærmede sig nu med stærke Skridt Grændsen for Menneskenes Viden.

Variationen af vort Kompas viste sig at være 140 Grader Øst. Denne store Variation forundrede mig meget, da Sir James Clark Ross med sine Skibe, der havde befundet sig omtrent paa selvsamme Sted, havde noteret en Variation paa kun $67\frac{1}{2}$ Øst!

Ved Middagstid fik vi Øje paa Toppen af Vulkanen *Melbourne* i Vest-Syd-Vest.

Eftersom vi nærmede os, og Vulkanen voksede over

Vulkanen Melbourne.
(Fotograf)

Horizonten, slog Ligheden mellem denne mærkelige Fjældtop og Ætna os stærkere og stærkere.

Fra Polarhavet stiger Vulkanen op til en Højde af omtrent 3000 Meter, og danner Roden til en lang Fjældkæde eller Fjældryg, der strækker sig ind mod Øst, og som ender i en mørkt fremtrædende Klippeboug.

Denne Klippeboug er *Kap Washington*. Forbjærget er omtrent 500 Meter høj, og stiger gradevis mod Vest, indtil Konturen brydes halvvejs mellem Kapet og Vul-

Kap Washington.
(Fotograf).

kanen af en »Pyramide«, som rager omtrent 1000 Meter i Vejret, for saa igen gradevis at løbe over i den mægtige Vulkantop, der snehvid under Isdækket gjorde et overvældende Indtryk paa os, efterhaanden som vi nærmede os.

Ross har kaldt den Havbugt, der strækker sig henimod Mt. Melbourne for »Wood Bay«.

Havbugten ender imidlertid i en Fjord, der strækker sig milevidt ind i Fastlandet mod Vest, og som er ligesaa mærkelig som naturskøn.

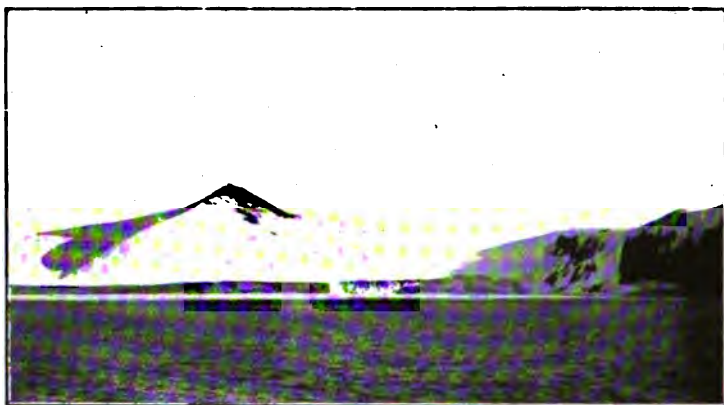
Udenfor Havbugten stoppede vi Maskinen, og jeg gik selv i Tønden for at faa Begreb om Raadeligheden af at nærme os Kysten med Skibet og om Risikoen for en mulig Landstigning.

Der var øjensynligt store Ismasser i Bugten, men

»Pakken« syntes slak med mørke Kanaler og store Iskoss drev hurtigt forbi »Sydkorset« mod Øst, saa jeg besluttede efter Samraad med Jensen at lade »Sydkorset« nærme sig Kysten, idet vi gennem vor store Kikkert opdagede snebart Land ved Foden af Vulkanen mod Nord, og der netop i denne Retning syntes at herske gunstige Isforhold.

Interessen for det mærkelige Landskab, der aabnede sig for os rundt Fjordmundingen og Udsigten ind i

En Pyramide 1000 Meter høj.
(Fotografi)

Landet gennem Sundene og Kløfterne i Fjældene greb alle ombord, og steg eftersom Sydkorset langsomt og skubbede Iskossene tilside, idet det banede sig Vej dybere og dybere ind i Bugten.

Kl. 7 p. m. stoppede vi Maskinen, omringet af »stor« men »slak« »Pakis«. Mod Syd steg den vældige Vulkan op i det blaa med en Krave af hvide Skydotter, der holdt sig nær Krateret, men som uafslædt bevægede sig op og ned og fra Tid til anden syntes at rives istykker mod Fjældets Sider, der hvor de mørke Fjældkamme skar gennem Isdækket nær Toppen.

Vejret var klart og med Undtagelse af Skydotterne rundt Krateret eller rettere nogle hundrede Fod nedefor Krateret var der ikke en Sky isigte.

Vulkanen var tydeligvis ikke aktiv i Øjeblikket, og vi kunde ikke opdage nogen Røg fra Krateret; men vi skulde snart overbevise os om, at der ikke altid havde været saa roligt i disse Egne, som nu.

Det mørke snebare Land strakte sig fra Foden af Vulkanen 10—12 Mil mod Vest.

Kl. 9 p. m. i det herligste klare Vejr og under meget gunstige Isforhold lykkedes det mig at lande paa

Vulkanen Melbourne.
(Fotografi)

en stor flad Strand nærvæd Foden af Vulkanen. Stranden var aldeles snebar og dækket af lignende store, runde Stene som Halvøen ved Kap Adare. Jeg havde samtlige Medlemmer af min videnskabelige Stab med mig, saavel som Kaptein Jensen, Oscar Bjerkø og Yngvar Samuelsen.

Vi medbragte Instrumenter og Fotografiapparater og en Del Proviant og Udstyr.

»Sydkorset« laa ude ved Havbrynet under Kommando af Styrmand Pedersen, som havde Ordre til at dampe ud af Ispakken, saasnart som Isen syntes at ville lukke sig.

Det var let at lande, da ingen Dragsug herskede ved Strandbredden, men den stærke Strøm satte Isstykkerne nordover med megen Fart, saa vi maatte bruge megen Forsigtighed.

Kort efter at vi var landet, lød »Sydkorset«s Dampfløjte, det aftalte Tegn paa ugunstige Forandringer i Ispakken, og snart efter saa vi Skibet arbejde sig gennem de sammenstuede Isflak ud mod den aabne Sø i Øst. Gennem Kikkerten kunde jeg se 2. Styrmand Hansen i »Tønden«, medens store Isflager fra Tid til anden saaes at staa paa Ende ved Skibets Boug, efter som det forcerede udover.

Imidlertid var Vovestykket gjort, og det gjaldt at gøre det mest mulige ud af »Landingen«.

Den flade Strand hævede sig til omtrent 20 Fod over Havfladen og begrænsedes mod Nord af Havbugten, mod Vest af den ukendte lange og maleriske Fjord, mod Syd af en ganske liden Bugt, der adskilte den lave Strand fra Vulkanen Melbournes Fod, der her dannede en afskaaren mørk, snebar og perpendicularær Basalt-Væg, omtrent 300 Meter høj.

Paa Toppen af denne Fjeldvæg saaes tydeligt det afbrudte Isdække, der her var ca. 30 Meter tykt, og som dækkede Vulkanens Kegle til nær Toppen, hvor de mørke Fjældkamme skar gennem.

Paa Halvøen mødte vi enkelte smaa Pingviner »Pygoscelis adeliae« og Masser af Skuamaager med store flyvedygtige Unger.

Imidlertid var det den sydøstlige Del af det Land, der omgav os, som i særlig Grad tildrog sig vor Opmærksomhed, baade paa Grund af de mærkelige Konturer af de snebare Klipper og paa Grund af Fjældets Sammensætning.

Fra Halvøen, hvorpaa vi befandt os, steg Landet raskt op i Sydøst og ragede op i den lyse Polarnat med de forunderligste Taarne, Søjler og Balkoner. Det var, som om vi pludseligt var steget fra et Eventyrland ind i et andet.

Overalt mørkt Land med Huler og Søjlegange af porøs Basalt. Store Klippestykker laa og balancerede paa Toppen af naturlige Søjler. Overalt var der Spor efter uhyre Kraftudvikling frembragt under glødende Hede. Lava og Pimpsten overalt, Basalt, der vekslede i Kulører fra skrigende rødt og gult til grønt, brunt og graat. — Overalt Hulveje og Gange.

Det store snebare Land opdaget i Vest af Vulkanen Melbourne.
(Fotografi)

Eftersom vi steg i Højden, steg ogsaa vor Forundring. Mærkeligere og mere fantastiske blev vore Omgivelser for hvert Skridt, indtil vi pludselig befandt os paa den skarpe Rand af en uhyre Gryde, hvis Diameter maa have været ved den øvre Ende ca. 200 Meter.

Mod Sydvest var Grydens Væg sprængt som ved en vældig Eksplosion, og de svære Skaar og Hak i Grydevæggens Støbegods bar Vidnesbyrd om den Kraft, hvormed »Vulkan« havde brugt sin »Slægge«.

Midt i Snelandet, midt i al denne Is, laa dette mørke Rige underligt truende og uhyggeligt med sine fantastiske Minaretter, Fæstninger og Taarne.

Efter at vi havde undersøgt den øvre Del af Gry-

den og samlet vore Sække fulde af det vulkanske Konglomerat, drog vi mod Nordøst, hvor vi blev nødt til at følge et Dalstrøg, der frembød kanske endnu mere af Interesse end det, vi allerede havde set.

Bunden af Dalen, hvor vi gik, førte i Slyngninger mellem høje Basaltpilarer, og Vejen syntes undertiden ganske at spærres for atter at aabne sig for os gennem naturlige Tunneller. Grunden var dækket af Slagger, Pimpsten og Aske. Det var som bevægede vi os i en uhyre Ovn, — i Ruinerne af en Kæmpefabrik — eller ved Porten til Guden Vulkans Værksted.

Dalen mandede ud i nogle golde, vejrbitte Klipper, der var dækket af Pingvinguano, men ikke en eneste Pingvin var at se paa dette Sted. Her opdagede jeg den samme Vegetation, som ved Kap Adare, en liden lysegrøn Lavart.

Efter en nøjagtig Undersøgelse af den hele mærkelige Egn begav jeg mig tilbage til den lave Halvø, hvor Colbeck og Bernacchi havde været beskæftiget med magnetiske Observationer.

Lykkeligvis, men iøvrigt ejendommeligt nok, viste der sig at være liden eller ingen Localattraktion paa Stedet, tiltrods for Klippernes nære Slægtskab med Basalten ved Kap Adare.

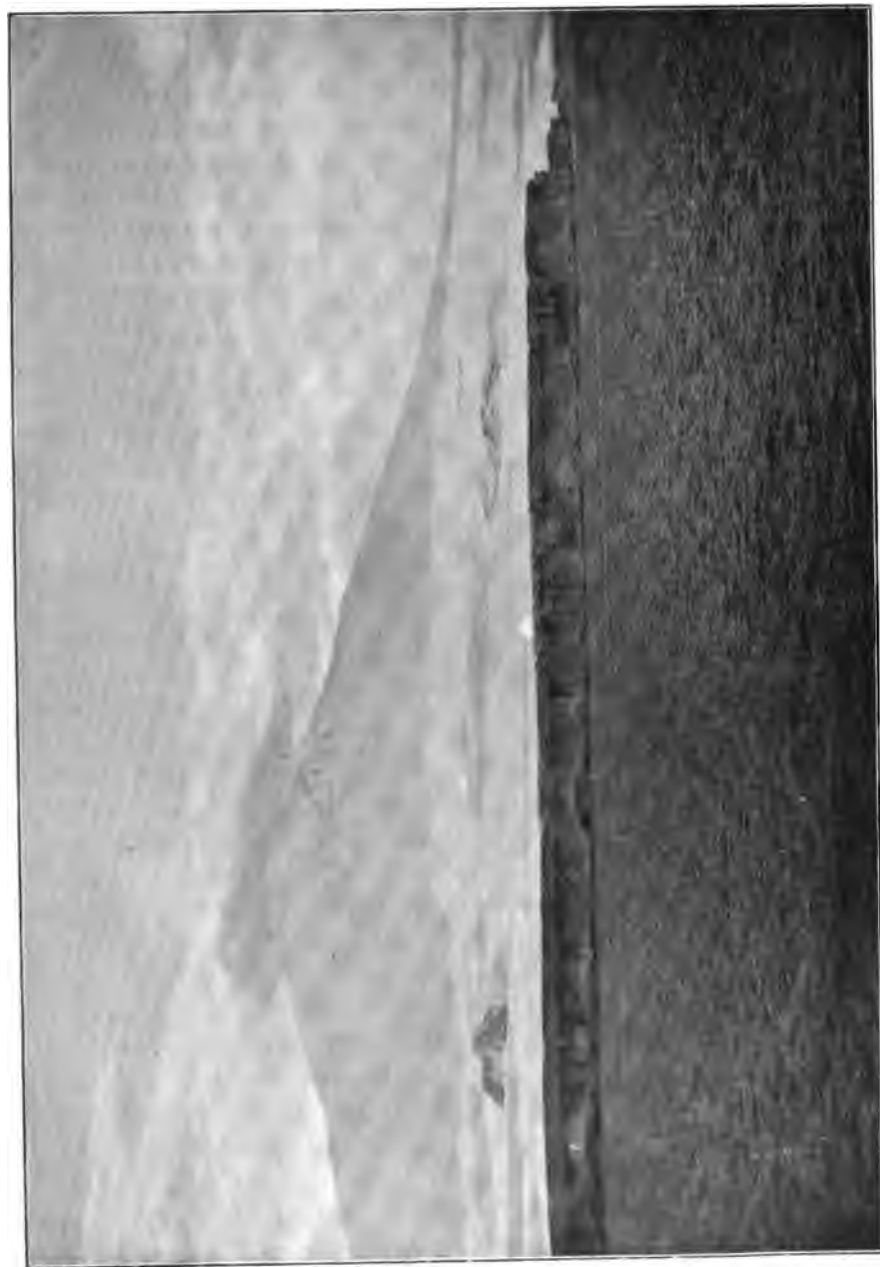
En nøjagtig Inklinationsobservation gav 88 Grader 2 Minutter 37 Sekunder.

Jeg kaldte det nye Land »*Newnes Land*« efter Ekspeditionens Mæcen.

Det vilde vel være vanskeligt at finde en mere beskyttet og sikker Vinterplads for en antarktisk Ekspedition end netop paa dette Sted, det vil da sige under normale Forhold, og ikke naar Vulkanen »*Melbourne*« griber ind.

Vulkantoppen beskytter mod Vinde fra S.O., og det snebare Land ligger alligevel forholdsvist afsondret og frit, medens de fantastiske Klipper og Huler frembyder sikre Tilflugtssteder mod Sne og Kulde.

Mærkeligt er det at aldeles snebart Land kan findes paa disse Bredder.

Den nordvestre Del af Newnes Land med Vulkanen Melbourne.
(Fotograf)

Vegetationen og Pingvinrederne vidnede om, at det maa have været meget længe siden, Vulkanen havde været i Aktivitet.

Ved Sammenligningen med de geologiske Samlinger fra Kap Adare syntes det sandsynligt, at den sidste store Forandring der og ved Vulkanen Melbourne er sket paa samme Tidspunkt og under lignende Tryk.

Den lille Bugt, der strakte sig ind mellem Vulkanens Fod og Landtungen var isbelagt med en jævn ubrudt Flade, der fortsatte ind i Fjorden mod Vest, saa langt Øjet kunde naa. Under normale Forhold er det da ogsaa sandsynligt, at et stærkt Polarskib maatte kunne overvintre i denne Bugt ved at sage sig ind i en beskyttet Havn i jævn Is, hvor de store Vinterskræninger ikke rækker. Den største Fare vilde komme fra nedstyrtende Isfjæld, der vistnok fra Tid til anden vil bryde den jævne Flade og sende »Flodbølger« ind over den lave Halvø.

Mod Vest paa begge Sider af Bugten ragede høje Tinder op, de steg ret op af Havet, det var, som saa vi Hardangerfjorden i Vinterdragt, men mellem Tinderne, der ragede fra 2000 til 4000 Meter i Vejret, styrtede de mægtige Bræer ned med grønne og blaa Slug.

Vanskeligheden ved at vælge et Vinteropholdssted for et Polarskib i disse Egne er den hurtige Omveksling, der kan foregaa i Isforholdene i Løbet af nogle Timer, og ligeledes den Forskel i Forholdene, som kan herske fra den ene Vinter til den anden.

Et Skib, der med Lethed kan løbe ind i en af Havbugterne ved det antarktiske Fastland en Høst, vil kanske finde det umuligt at arbejde sig ud igen det næste Aar.

Saa forskellige som Vejrforholdene kan være, saa vidt forskellige er Bevægelserne i Polarisen.

Medens ude paa Havet den vekslende Strømsætning i Løbet af et Aar dog sætter den opbrudte Is som Helhed i nogenlunde regelmæssige Bevægelser, saa formaar i en Havbugt et grundstødt eller endog et om-

flydende Isfjæld ganske at forandre Forholdene fra Aar til Aar.

Faren ved at løbe ind i en ukendt Bugt i Sydpolarlandet og at overvintre der, er saaledes meget stor, og selv om Opholdet er kort, kan Risikoen være betydelig.

Jeg indsaa snart dette, da jeg med mine Mænd i Hvalbaaden efter 12 Timers Ophold i det mærkelige nye Land igen skulde begive mig ombord i »Sydkorset«.

Store Ismasser var drevet ind i Havbugten.
(Fotograf)

Store Ismasser var drevet ind i Havbugten, og »Sydkorset« saas langt ude i Horizonten.

Gennem Kikkerten kunde jeg se, at der fra Tid til anden susede Damp fra Skibsfløjten, og at Styrmand Pedersen forsøgte at give os Signaler, men Afstanden var for stor, navnlig da der herskede et »lidet Hæng« fra Vest, som bar Lyden bort.

Vi indsaa, at det gjaldt om at skynde sig. Vi fik hurtigt Hvalbaaden i Vandet, vore Samlinger bragt ombord, og saa roede vi af al Magt udover i en aaben Kanal, der dog meget hurtigt lukkede sig — saa hurtigt, at jeg næppe bemærkede Bevægelsen, før vi maatte

hoppe ud paa Isen, nogle om Styrbord andre om Bagbord for at redde Baaden og os selv.

Vi fik netop Tid til at løfte Baaden op paa Isen som Iskossene bragede sammen under dens Køl, og et Øjeblik efter laa der for os en sammenhængende hvid Flade — Kanalerne var lukkede — Iskossene var sammensvejsede, og vi iagttog store Skruninger inde ved Kysten, hvor Ismasserne taarnede sig op og vidnede om det uhyre Tryk, der herskede.

Havde vi løftet Baaden et Øjeblik senere, end vi gjorde, vilde den været knust som en Æggeskal.

Ved at trække Hvalbaaden henover Isen lykkedes det os at naa Skibet, der imidlertid havde arbejdet sig hen imod os gennem den ydre Is.

— Straks vi var kommet ombord fortsatte vi Rejsen mod Sydøst.

Præcis Kl. 9 a. m. den næste Dag svingede »Sydkorset« sydover rund Kap *Washington*, medens vi havde alle vore Fotografiapparater i Beredskab, og vi sikrede os da ogsaa flere meget gode Billeder af dette iøjnefaldende geografiske Sømærke.

Jeg fik ved denne Anledning indfriet et Løfte, jeg havde givet i Australien i 1898 til min gamle Ven, den velkendte Geograf og Forfatter *Shillinglaw*, der havde været opdraget i Admiral Washingtons Hus som dennes Stedson, og som havde anmodet mig om at bringe et Billede med tilbage af det mærkelige Kap, der af Admiral Ross var givet hans afholdte Stedfaders Navn.

I Aaret 1841 havde Ross observeret en Inklinationsvinkel paa 88 Grader 33 Minutter tilsøs udenfor Kap *Washington*, idet hans Peiling af Vulkanen *Melbourne* fra Observationsstationen udviste Nord 82 Mil Vest. Efter dette er vor Inklinationsvinkel mindre end i 1841.

Under vort Ophold i Land var Solen bag de høje Tinder saa nogen Deklinationsobservation fik vi ikke taget, og Nødvendigheden af en hurtig Afrejse gav os ikke Tid til Intentsitetsobservationer, men med de nøjagtige Tal og Streger, som det var lykkedes os at tage,

og med rige Samlinger fra Vegetationen, fra Fjældene og fra Faunaen var det i det bedste Humør Sydkorsgutterne hin Morgen saa Vulkanen Melbourne gradvis synke bag Horizonten mod Nord.

Fra Vulkanen Melbourne sydover var Landet adskilligt lavere end længere Nord og her viste der sig flere Steder Punkter, der paa Afstand idetmindste syntes at frembyde Muligheder for en Indtrængen i Sydpolarlandet.

Som Pioner i disse Egne fik jeg da ogsaa føle Bitterheden i vort Arbejde. Os var det givet at søge Vejen for andre. Tidens Knaphed gjorde, at vi ikke selv kunde benytte den.

Et Aar var tilbragt i Egne, der paa den ene Side var begrændset af et oprørt Ocean paa den anden Side af ubestigelige Tinder. Vanskelighederne havde tvunget os til nøje at undersøge det forholdsvis lille Areal, som havde været os tilgængeligt i det forgangne Aar, og maaske blev vort Arbejde derved saa meget intensivere.

Snart skulde vi nu imidlertid opdage det lave, lettilgængelige Land med de uhyre hvide Bræflader, det Land, som i saa udpræget Grad er bestemt til at danne Vejen for dem, der kommer efter os, men som vi ikke selv skulde naa at trænge dybere ind i.

Fra Vulkanen Melbournes Fod strækker der sig mod Syd en sammenhængende ubrudt Isfod, der hæver sig omtrent 70 Fod eller 20 Meter over Havfladen. Den ydre Side af denne Isfod var lodret og dannede en Slags »Barriere« for Landet indenfor. Paa enkelte Steder steg Isvæggen op til 150 Fods Højde, rimeligvis paa Steder, hvor Ismasserne havde »taget« Havbunden, som de under det uhyre Tryk var gledet ned fra Sydpolarlandets »Plateau«.

Denne Isfod var jo ikke noget nyt. Vi kendte den fra Robertsonbugten, men her, hvor Landet var lavere, Faldet mod Havet mindre, løb Isdækket saa let og umærkeligt over i Havet, at det nogle Mil ud fra Kysten, hvor Overfladen laa aldeles horizontal og parallel med

Havfladen, der befandt sig 70 Fod nedenunder den, syntes at være et frossent Ocean, der var blevet tilbage, medens Havet udenfor var sunket.

Isvæggen vekslede i de vakreste Farver fra hvidt, grønt, blaat til blodrødt, naar Solstraalerne spillede i Krystallerne.

Toppen af denne Isfod, som strakte sig ud til en Afstand af omkring 5 Mil fra Kysten, var aldeles jævn og hvid og dannede en Slags Kørebane langs hele Kysten mod Syd.

Utvivlsomt var det denne Isfod, som Ross havde set i 1841, da han paa Grund af Ispakken ikke var istand til at nærme sig Landet nok til med Sikkerhed at kunne afsætte »Land« paa sine Kort.

Vulkanen Melbourne danner jo egentlig ogsaa Endepunktet for Admiral Ross's Kortlægning.

Længere mod Syd støtter hans Linier sig paa mere eller mindre løse Antagelser.

— Kl. 3 den følgende Morgen løb vi med »Sydkorset« op til Isfoden og sikrede Skibet med et Isanker i lav Søis, som dækkede en lille Bugt i Isfoden.

Her fik vi taget meget nøjagtige magnetiske Observationer.

Inklinationsvinkelen var her 87 Grader 47 Minutter 5 Sekunder. Vi havde altsaa nu passeret *den magnetiske Sydpol*.

Heller ikke paa dette Punkt fik vi taget Deklinationsobservationer.

Nær det Sted, vi slog os fast med vort Isanker, laa der flere Sæler (Wedells). Maksimums Temperaturen var den Dag 0,2 Grader Celsius, Minimum 8,8 Grader Celsius.

Barometret varierede mellem 29,184 og 29,330 Tommer.

Klokken 11 a. m. samme Dag gjorde vi fast i lav Is under lignende Forhold som tidligere og omtrent 30 Mil længere Syd end før. Her fik vi en Inklinationsvinkel paa 87 Grader 34 Minutter 51 Sekunder.

Det var nu tydeligt, at vi fjernede os mere fra den Sydmagnetiske Pol, og at dens Stilling var vidt forskellig fra den af Ross opgivne.

Kort efter at vi havde forladt dette Punkt ved Isfoden eller »Barrieren« som jeg herefter vil kalde den, da jeg paa dette Tidspunkt selv var bleven klar over Slægtskabet mellem denne Isfod og den vældige Isvæg,

»Sydkorset« ved Franklinøen.
(Fotografi)

som Ross i det fjerne Syd havde opdaget, og som havde dannet en uigennembrydelig Hindring for hans Fremtrængen, blev vi omringet af tung Ispakke, der dundrede mod Skibssiden, saa vi for at navigere os klar af Ismasserne maatte løbe mod Nordøst.

Hele den paafølgende Nat dampede vi saa sydover, medens voksende Underdønninger fra Syd vidnede om aabent Vande i den Retning. Først Kl. 10 a. m. var vi kommen fri af Ispakken, og en Time senere fik vi Øje paa Toppen af *Franklinøen*, som ligger i 76 Grader 7 Minutter sydlig Bredde og i 168 Grader 20 Minutter østlig Længde. Øen steg hurtigt op af Havet og snart saa vi dens mørke Klipper.

Øen har en Gennemsnitshøjde af omtrent 350 Meter. I Syd er den ganske dækket af Is og Sne.

Klokken 6 p. m. landede jeg med en Hvalbaad paa en Strand eller Landtunge, der meget lignede Halvøen ved Kap Adare.

Tusinder og atter Tusinder af Pingviner modtog os, og det mærkværdige var, at der var flere Pingviner tilbage her end ved Kap Adare, da vi forlod Hytterne.

Colbeck tager Inklinationsobservationer paa Franklinøen.
(Fotografi)

Det var alle »Pygoscelis adeliæ«. Skuamaager var naturligvis i Mængder tilstede i Luften og paa Stranden, hvor de plagede de unge Pingviner.

Efter at være landet, delte jeg Landingspartiet i flere Grupper.

Den ene Gruppe ledet af mig trængte ind i Øen, medens en anden med Colbeck og Bernacchi opsatte de magnetiske Instrumenter og fortsatte Observationerne her, medens vi undersøgte Øens Indre.

Et tredje Parti under Fougner undersøgte fra en Hvalbaad Havbunden og arbejdede med Planktonnet og Bundskraber.

Inklinationsvinklen paa Franklins Øen viste sig at være 86 Grader 52 Minutter 13 Sekunder.

Ross havde i 1841 fundet en Inklinationsvinkel paa 88 Grader 24 Minutter 12 Mil nordenfor Franklin Øen, saa den skulde altsaa i Løbet af 59 Aar være aftaget med 1 Grad og 32 Minutter eller gennemsnitlig aarlig med 1 Minut og 56 Sekunder.

Den magnetiske Sydpol ligger altsaa efter dette langt længere Nord, end Ross har paaapeget ogsaa meget længere Vest.

Den skulde efter vore Observationer ligge omtrent 250 Mil »Vest til Nord« fra Vulkanen Melbourne eller omtrent i *73 Grader 20 Minutter sydlig Bredde og i 146 Grader østlig Længde.*

Det lykkedes Fougner at gøre nogle mærkelige Samlinger fra Sø-Faunaen paa 15 Favnes Dybde.

Foruden Polyper, Medusae, Svampe og andre Invertebrata, hævdede han ogsaa op fra Havbunden en meget smuk Koral.

Selv trængte jeg med mine Ledsagere indover Halvøen mod Nordøst. Jeg fandt flere Sæler langt oppe paa Stranden og længere inde laa døde Sæler, der maa have ligget der meget længe, de var alle Weddells-Sæler.

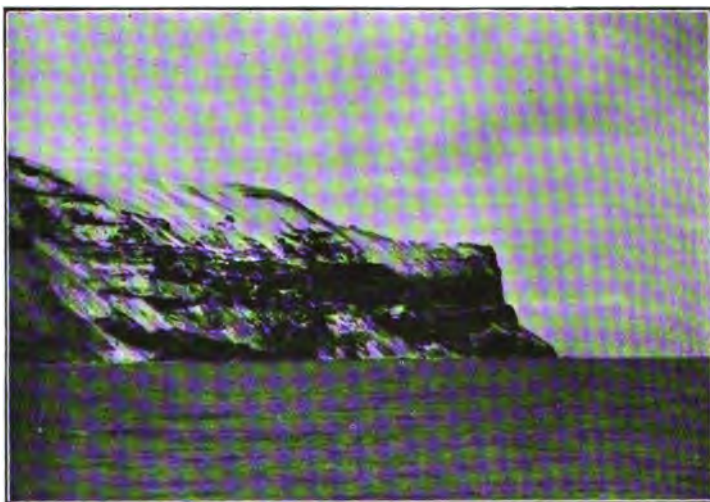
Jeg fortsatte mine Undersøgelser over hele den snebare Del af Øen op til en Højde af 30 Meter, hvor jeg fandt den samme Vegetation som ved Kap Adare. Øen bestaar af porøs Hornblændebasalt med Mængder af store Olivine-noduler, samme Slags som forefindes i den Basalt, der forekommer i Dele af Preussen, og som nærmer sig Limburgite. Olivine-nodulerne var saa store som en knyttet Næve.

Efter at have gjort en interessant og værdifuld geologisk Samling begav vi os tilbage til Strandbredden.

Imidlertid antog Luften et truende Udseende. Barometret sank og Dønningerne fra Syd tiltog, saa jeg turde ikke forlænge Opholdet paa Øen, men indskibede hurtigt Mandskab, Samlinger, Instrumenter og en „*Sæk fuld af mærkelige og storartede Indtryk*“, og snart var vi igen ombord. Medens Vinden hylede uhyggeligt i Takkelagen, og medens Uvejrsskyer indhyllede Franklin-

øen i en sort Kaabe, spredte »Sydkorset« sine hvide Vinger og skar hurtigt gennem det klare, smule Vand i Læ af Øen.

Det sydvestre Kap opkaldte jeg efter Bernacchi, medens nogle vejrbitte Klipper, der strakte sig omtrent 3 Mil ud i Havet fra dette Kap mod Sydvest, og hvorom Havet stod i et skummende Kog, fik Navnet „*Norway Rocks*“.

Kap Bernacchi, Franklinøens sydvestre Side.
(Fotografi)

Disse Klipper og Skær ligger meget farligt, og da der hersker meget stærk Strøm ved Franklinøen, bør fremtidige Navigatører holde meget langt tilsøs fra dette Sted.

Franklinøen er tydeligvis det højeste Punkt paa en vulkansk Ryg, der løber fra Nord mod Syd. Ross tog nemlig en Dybdemaaling i 14 Mils Afstand mod Nord og fik en Dybde paa 1.194 Fod. Denne Dybde aftog gradvis til 305 Fod seks Mil nordvest af Franklinøen, og videre aftog den til 220 til 250 Fod i 4 Mils Afstand.

Paa Franklinøen tillod heller ikke Vejrforholdene os at tage Deklinationsobservationer, hvorfor jeg be-

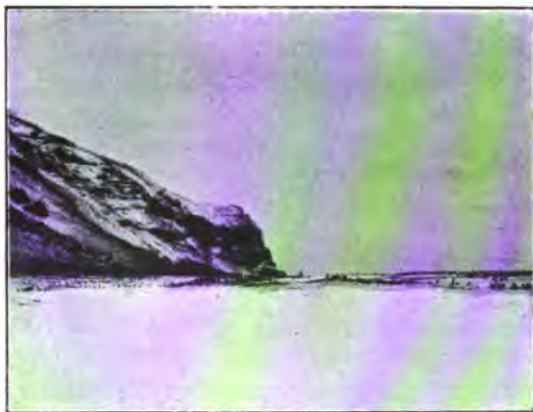
sluttede om muligt endnu en Gang at besøge Øen paa Tilbagevejen mod Nord for at faa udført dette Arbejde.

Klokken var 7,30 p. m. da vi forlod Franklinøen, og jeg haabede at faa se Toppen af de navnkundige Vulkaner »Erebus« og »Terror« den næste Morgen om Vejret holdt.

Jeg havde tidligt paa Rejsen sydover tænkt mig Muligheden af at trænge ind i Mc. Murdo-Bugten Vest for Vulkanerne »Erebus« og »Terror«, men paa Grund af mit Kendskab til Isforholdene i Havbugterne ved Sydpolarlandet, og paa Grund af, at jeg udelukkende maatte stole paa det ene Skib, der førte os, fandt jeg Planen utilraadelig.

Derimod var det min Hensigt at undersøge, saa nøje som muligt, den store Isbarriere, der havde blokeret Ross og som syntes at stænge videre Fremtrængen. Skulde noget virkeligt kunne udrettes, maatte selve Barrieren øjensynligt benyttes til at komme frem paa med Slæder og Hunde, og vi maatte derfor snarest søge at lande ved den.

Tidligt den 10. Februar 1900 passerede vi *Beaufortøen*, en høj rund Ø omtrent 10 Mil i Vest. Kort efter fik vi se Vulkanen »Terror«s østre Kap. Kap *Crozier*, og næsten samtidig selve Vulkanerne »Terror« og »Erebus«.

Pingvinkolonier paa Franklinøen.
(Fotografi)

ELLEVTE KAPITEL

VULKANERNE »TERROR« OG »EREBUS«

KLOKKEN 12 Middag den 10. Februar laa »Sydkorset« og anduvede omtrent 5 Mil fra Vulkanen »Terror«s Fod i 77 Grader 17 Minutter sydlig Bredde og 168 Graders østlig Længde.

Et mærkeligt og storartet Landskab laa for os. Ret mod Syd steg de vældige Vulkaner »Erebus« og »Terror« op mod Himmelen, dækkede af et Ispanser omtrent lige til Toppen. Fra Krateret paa Erebus, der ligger omtrent 12,000 Fod over Havfladen, spyedes tykke Røgskyer stødvis op i den kolde, klare Luft. Ved Foden af Vulkanen »Terror«, der hæver sig til en Højde af ca. 9000 Fod, var det mørke Fjæld synligt under Isdækket, og længere mod Øst saa vi Begyndelsen til den navnkundige Isbarriere, der hidtil havde lukket Menneskene ude fra Sydpolens Mysterier.

Barometret var forholdsvis højt, saa jeg besluttede at gøre de Undersøgelser, som Tiden tillod. Jeg lod »Sydkorset« blive liggende en engelsk Mil til Søs, satte en Hvalbaad ud og tog med mig Kaptajn Jensen, Løjtnant Colbeck og to Matroser. Det var min Hensigt at undersøge det snebare Kap, der viste sig ved Foden af Vulkanen »Terror«. Jeg haabede her at faa samlet interessant geologisk Materiale fra Fjældets Sammensætning.

Da vi naaede ind under Land, opdagede vi en ganske liden halvmaaneformig Strand, der var omtrent 5 Fod over Havfladen paa det højeste Sted. Denne Strand var vistnok dannet ved Udfald fra den overhængende

vulkanske Klippe, der truende og mørk steg op fra Havet til en Højde af 500 Fod, øverst oppe dækket af Ismasser, som frembød en skarp afskaaret Kant, ca. 15 Meter tyk.

Omtrent en engelsk Mil vesten for os skød der en uhyre Bræ ned fra Vulkanen »Terror«s Side.

Bræens ydre afbrudte Side dannede en perpendiculær grøn Isvæg, ca. 20 Meter høj.

Kort efter, at vi var landede paa den lille Strand, sendte jeg Hvalbaaden under Kommando af Løjtnant Colbeck med de to Matroser tilbage til Skibet for at hente et Fotografiapparat. Jeg fandt nemlig, at Fjæld-siden frembød adskilligt af geologisk Interesse, og jeg vilde ikke forlade Stedet, før jeg havde undersøgt det og sikret mig et Fotografi.

Allerede straks, da Baaden havde stødt ud fra Stranden, hvor vi to stod tilbage, fik jeg en bestemt Følelse af, at jeg havde handlet uforsigtigt ved at sende Baaden bort, uden dog da at sætte min Forudfølelse i Forbindelse med nogen bestemt Fare, der truede. Medens Baaden fjernede sig, samlede Jensen og jeg Prøver af Fjældet og stuede dem i vore Rypesække, og herunder opdagede jeg det samme Cryptogam, som vi havde fundet ved Kap Adare.

Løjtnant Colbeck med de to Matroser var lige naaet ombord og havde hentet Apparatet og var igen kommet halvvejs ind imellem Skibet og Stranden, hvorpaa Kap-tajn Jensen og jeg stod, da der pludselig lød et drønende Brag.

Først troede Jensen og jeg, at den overhængende Klippe var i Begreb med at styrte ned paa Stranden, men saa fremsteg der i Vest et mærkeligt Billede, medens Braget vedvarede.

En uhyre Snesky rullede fra Vulkanen »Terror«s Side ned mod Vandfladen, medens Søen syntes at rejse sig for at møde Lavinen. Snart forstod baade Jensen og jeg paa Stranden, og Løjtnant Colbeck og de to Matroser i Baaden, hvad der var hændt, og ligesaa

hurtigt den Fare, der truede. Det var den store Terrorisbræ, der havde kalvet. Et mægtigt Isfjæld var født. Millioner Tons af blaa skinnende Is styrtede i Polarhavet, og dette uhyre Islegeme, som pludselig faldt ned i Søen, forårsagede en uhyre Bølge, der med en hvid Skavl væltede imod vor lille Strand, truende med at opsluge os.

Den lille Strand, hvor Jensen og jeg stod.
(Fotograf)

I det Øjeblik, Løjtnant Colbeck fra Hvalbaaden saa Bølgen, roede han til, saa hurtigt han kunde, for at naa Jensen og mig, før Vandmasserne skulde lukke sig over os.

Men vi to paa Stranden vidste begge i et Øjeblik, at Hvalbaaden vilde komme for sent.

Vi sprang instinktmæssigt til den højeste Del af den lille Strand, omendskøndt de fem Fod syntes betydningsløse overfor den mørke Sø, der stadig forekom os at vokse, som den hurtigt kom nærmere.

Det hele kan kun have varet nogle faa Minutter, men Tiden syntes os lang.

Saa kom Søen. Den greb os, gik over vore Hoveder,

slog os op mod Klippesiden, drog os ud og slog os igen op mod de skarpe Sten.

Da Hvalbaaden kom, fandt Løjtnant Colbeck os begge forslaaede og blodige, gennemvaade til Skindet af det iskolde Vand. Hvad der havde reddet os, var øjensynligt først og fremmest en fremspringende Iskant, der

blev revet løs, da Bølgen først slog mod Klippen. Herved mistede Vandmassen en Del

Stranden efter den store Bølges Slag.
(Fotografi)

af sin Kraft, og da Fjældsidens desuden kurvede sig konvex nogle Meter vesten for os, saa fik Bølgen, ved at slaa an her, en Tendens til først at øve sit endelige store Tryk mod Klippen østen for det Sted, hvor vi befandt os. Her vædede den Klipperne 20 Fod over Havfladen. Det var lige under dette Sted, vi først stod, da Isfjeldet styrtede ud. Var vi blevet der, havde Søens første Slag knust os, thi store Fjældstykker faldt ned, og Fjældsidens havde mærkbart forandret Udseende efter Bølgens voldsomme Slag.

Vi var ikke sene til at komme ud i Baaden og til at sætte af med vore Samlinger og Erfaringer.

Ombord i »Sydkorset« havde der hersket megen

Spænding og Ængstelse for vor Skyld. — Da vi alle i god Behold igen var paa Dækket, regnede det nedover os med Spørgsmaal, medens vi blev befølt af de smilende Medlemmer, og vore Saar lappede med Plaster af Doktoren.

Det er næppe mange, som har været Vidne til at en Isbræ har »kalvet«. Det var i Sandhed et mærkeligt Naturens Skuespil, vi havde set og overlevet. Mange er de Beretninger som fortælles om Eskimoer, som i sine Kajaker har hørt Bræens Klager under Fødselsveerne, og som i Hui og Hast har søgt mod Land, men har faaet en kold Grav i den Bølge, der blev det nyfødte Isfjælds Vugge. Vi havde ogsaa nær maattet betale vor Kundskabstrang med vort Liv.

De Basaltprøver vi medbragte fra Foden af Vulkanen »Terror« var for Størstedelen »finkornet« og kompakt Hornblændebasalt, lig den, vi havde fundet ved Kap Adare, ved Possessionøen og ved Coulmanøen og omtrent af samme Slags som de Eksemplarer jeg medbragte til Europa i 1895 efter min Rejse i gamle »Antarktik«.

De syntes alle at skrive sig fra samme, ikke meget langt tilbage i Tiden liggende vulkanske Tildragelser.

En kemisk Analyse af Hornblændebasalten fra Foden af Vulkanen Terror gav følgende Resultat: *)

Si	O ₂	=	57.40
Ti	O ₂	=	0.63
Al ₂	O ₃	=	20.27
Fe ₂	O ₃	=	5.38
Fe	O	=	5.48
Mn	O	=	0.17
Ca	O	=	7.59
Mg	O	=	2.94
Na ₂	O	=	5.78
K ₂	O	=	2.83
P ₂	O ₅	=	0.85
ign		=	0.23
			99.45

*) Udført af G. T. Prior. A. M. *British Museum Southern Cross Collections*.

Vi forsøgte nu at tage et godt Fotografi af Vulkanerne, men store Taageskyer sænkede sig over Fjældsiderne og skjulte undertiden ganske de hvide Toppe for vore Øjne.

Til trods for at Barometret sank, besluttede jeg mig til at blive liggende i Nærheden for det Tilfælde, at Vejret et Øjeblik skulde klare.

Vor Brede var 77 Grader 17 Minutter 30 Sekunder Syd.

Kompassets Variation var 130 Grader Øst.

Medens vi ventede, foretog vi en Dybdemaaling i en Afstand af 2 Mil fra Foden af Vulkanen »Terror« med det Resultat, at vi ikke fandt Bund paa 150 Favne.

Jeg havde, som nævnt, allerede opgivet Planen om at undersøge Mac Murdo Bugten i Vest af Vulkanerne.

Vistnok vilde jeg gerne styret vestover for om muligt at overbevise mig om, at en Isbarriere ogsaa strakte sig vestover fra Vulkanerne »Erebus« og »Terror« og for at undersøge, om disse Fjælde var Punkter, der ragede op fra et uhyre Bræleje lige ved dettes Munding ud i Polarhavet, men de svære og urokkelige Ismasser mod Vest, som for Tiden regerede i Mac Murdobugten, bidrog til at forsonde mig med Hensyn til min Bestemmelse om at resignere, og baade paa Grund af den sene Aarstid og af Hensyn til mine først fattede Planer, besluttede jeg derfor definitivt at opgive det farlige Eksperiment at løbe ind i Bugten.

»Sydkorset« kunde være blevet fanget af Drivisen i Havbugten som en Ræv i en Saks og ikke være kommet løs paa flere Aar, om ikke Hjælp blev udsendt. Vi havde vistnok Proviant for et Aar endnu, men Ansvar for Ekspeditionen med al dens allerede udførte Arbejde paabød den største Forsigtighed, og jeg gav Ordre til at lægge Kursen mod Kap *Crozier*, Vulkanen Terrors østlige Kap.

Mellem Kap *Crozier* og Kap Bird opdagede jeg en Klippe, der øjensynlig var forblevet ubemærket af Ross; jeg kaldte dette Punkt Kap Tennyson.

Det vil her være af Interesse at gennemgaa en Del af den Beretning, som Sir James Clark Ross indsendte til det engelske Admiralitet, efter at det var bleven ham forundt som den første at have set de Egne, der nu laa for os, paa sin Rejse i 1841—42.

— — Der var nu hengaaet 59 Aar, siden et Menneske for første Gang havde iagttaget de mægtige Vulkaner ved Jordaksens sydlige Pol, og siden hin Tid havde ingen vovet at nærme sig disse Skranker for menneskelig Viden.

Vulkanerne i Vest og den store Barriere, der strakte sig mod Øst, var engang for alle noterede som den sydlige Verdens yderste Grændse, og over denne trængte kun den menneskelige Filosofi paa Grundlag af de Erfaringer, som var samlet i høje Bredder inden den nordlige Polarcirkel.

Det blev Nordmænd, der atter vovede at løfte Sløret og aabnede Vejen til videre Forskning!

— Sir James Clark Ross skriver om sin Ankomst til de to Vulkaner.

»Med god Vind og klart Vejr stod vi sydover mod et Land, som havde været i Sigte siden den foregaaende Dag Klokken 12; og som vi havde benævnt »Den høje Ø«. — Det viste sig at være en Fjældtop 12,000 Fod over Havfladen. Den udsendte Flammer og Røg i store Mængder; først saa Røgen ud som Skyer, men eftersom vi kom nærmere blev Fjældets sande Karakter os klar. Opdagelsen af en aktiv Vulkan i høj sydlig Bredde maa naturligvis anses for at være af ganske overordentlig geologisk Vigtighed og Interesse og vil bidrage til at kaste videre Lys paa Jordklodens fysiske Konstruktion.

Jeg kaldte Vulkanen »Erebus« og en mindre udbrændt Vulkan mod Øst, der var omtrent 10,000 Fod høj, for »Terror«.

En liden høj rund Ø, som havde været i Sigte hele Morgenen, blev kaldt »Beaufortøen«.

»Klokken 4 p. m.,« fortsætter Ross, »var vi i 76

Grader 6 Minutter sydlig Bredde og i 168 Grader 11 Minutter østlig Længde.

Den magnetiske Inklination var 88 Grader 27 Minutter Syd og Variationen 95 Grader 31 Minutter Øst. Vi var saaledes adskilligt søndenfor den sydmagnetiske Pol *uden Udsigt til at nærme os den paa Grund af Landisen*, som befandt sig ganske nær os i Vest, og

»Terror«

»Erebus«

Isbarriere

Vulkanerne »Terror« og »Erebus«
(Skitse af C. Borchgrevink efter Fotografi)

som strakte sig til den vestre Side af »den høje Ø«, som senere viste sig at være en Del af *Hovedlandet*. Vulkanen »Erebus« dannede det mest fremtrædende Punkt paa dette Land.«

»Som vi nærmede os dette Land med alle Sejl satte, opdagede vi en lav hvid Linie, som strakte sig fra Vulkanens østre Side, saa langt som Øjet kunde række mod Øst.

Denne Linie havde et mærkeligt Udseende, idet den gradevis tiltog i Højde, eftersom vi kom nærmere, og til Slut viste det sig at være en lodret Isklippe mellem 150 og 200 Fod over Havets Overflade. Den var aldeles

flad og horizontal paa Toppen og uden noget Brud eller noget fremspringende Punkt paa Søsiden.«

»Hvad der var indenfor, kunde vi ikke engang gætte! Da den var højere end vore Master, kunde vi ikke se nogen Ting uden Toppene af en Fjældkæde, som strakte sig mod Syd, antagelig indtil den 79. Grad Syd. Denne Fjældkæde, som er de sydligste Fjælde, der overhovedet er opdaget, opkaldte jeg efter Kaptajn William Edward Parry — »Parry Mountains«. Om Parryfjældene igen strækker sig mod Øst og danner en Basis for den mærkelige Ismur, vil det blive overladt kommende Forskere at afgøre. Om der er Land i Syd, maa dette i hvert Fald ligge meget fjærnt, eller det maa være langt lavere end nogen Del af den Kystlinie, vi har set, ellers vilde vi have opdaget det over Isbarrierens Overflade.«

»Det var en stor Skuffelse for os alle at møde slig en Vanskelighed, allerede i Tanken var vi draget langt over den 80. Breddegrad, og vi havde faktisk planlagt et Mødested et Sted der, for det Tilfælde at Skibene skulde blive drevne fra hinanden. *Dette var imidlertid en Vanskelighed af saadan Karakter, at den ikke efterlod det fjærneste Haab, vi kunde ligesaa godt have forsøgt at sejle gennem Klipperne ved Dover, som at trænge gennem denne Masse*« . . . . .

— Efter saaledes at have udtalt de Ord, som i 59 Aar skulde blive de afgørende for Videnskabens Grændsepæle i Sydpolens store mærkelige Kontinent, skriver Admiral Ross videre om det Indtryk, som de vældige Vulkaner gjorde:

»Klokken 4 p. m. udspyede Vulkanen »Erebus« Røg og Flammer i usædvanlig Mængde og frembød et stort Skue.

Tykk Røgsøjler blev stødvis sendt op i Luften med frygtelig Kraft og skød som en uhyre Sky op til en Højde af imellem 1500 til 2000 Fod over Kratermundingen.

Idet Skyen condenseredes i sit øvre Lag, kom den ned som Sne og Taage, som gradevis forsvandt.

Omtrent hver halve Time gentog dette herlige Skuespil sig, omendskøndt Mellemmrummene mellem Stødene ikke var regelmæssige.

Røgsøjls Diameter var mellem 2 og 300 Fod, saa nær som vi kunde maale det. Hver Gang Røgen fjærnede sig, kunde vi ganske tydelig se Ilden, som fyldte Kratermundingen« . . . .

»Det Land, hvorpaa »Erebus« og »Terror« befinder sig mellem Kap Crozier og Kap Bird synes at være en Ø« . . .

Kap Crozier. Vulkanen »Terror«s østlige Kap.
(Fotograf)

— — Det samme Indtryk, som de to mægtige Vulkaner havde gjort paa Ross for 59 Aar siden, gjorde de nu paa os, da de endelig afslørede sig fuldstændigt for vore længselsfulde Blikke.

Ved Midnatstid den 9., netop som vi passerede Kap Crozier, lettede Skydækket fra Vulkanerne, og disse laa der for os i hele deres overvældende Majestæt.

Det var en herlig men kortvarig Udsigt, vi fik over det storslagne Landskab, der laa for os mod Sydvest. Først de mægtige hvide Vulkantoppe, der strakte sig op til en Højde mellem 3 til 4000 Meter over det krystalklare, blaa Hav, hvori vi saa Spejlbilledet af dem med ligesaa skarpe Konturer som de, der begrændsede Fjældene selv mod Polarhimlen.

I Vest saa vi ude mod Horizonten høje, rosenrøde Tinder og mod Sydøst Begyndelsen til den *navnkun-*

dige Isbarriere, der strakte sig fra Kap Crozier ud mod Horizonten, indtil den som en hvid Stribe sank i Havet.

Den blaa-hvide Isvægs Højde ved Foden af Vulkanen »Terror« var omtrent 70 Meter og faldt umærkeligt mod Sydvest til 30 Meter over Havet.

Det var vanskeligt nøjagtigt at bestemme Vulkanernes Højde paa Grund af Usikkerheden ved Afstandsbedømmelse, hvor alt er hvidt, og paa Grund af at vi fik liden Tid til vore Observationer, men »Terror«s Højde er dog sikkert ca. 3000 Meter, medens Krateret paa »Erebus« ligger omtrent 4000 Meter over Havets Overflade.

Begge Fjælde var dækkede af et Ispanser lige til Toppen.

De to Vulkaner, som laa der for os i den lyse Polar-nat, frembød et Skue, der visseligt er af de mest storslaaede, Verden har at byde paa.

Røgsøjlerne steg med frygtelig Kraft op fra »Erebus« og vidnede om, at Arbejdet gik sin Gang der nede i Vulkanens Værksteder. De øde Egne, der aabnede sig for os her ved Verdens Ende, var under Reparation efter den sidste store Omvæltning, de var endnu ufærdige, men Udviklingen fortsattes ustandseligt.

Flere smaa vulkanske Toppe fandtes paa Østsiden af Vulkanen »Terror«.

De havde tilsyneladende alle sine egne smaa Kratere og havde vistnok været aktive paa samme Tid som Vulkanen »Terror« selv, idet de havde fungeret som *Sikkerhedsventiler* for Sidetrykket i den store Kraterhals, medens denne havde været fyldt til Toppen af glødende Lava.

— Betagne og tavse stod alle ombord paa »Sydkorset« og betragtede det mærkelige Billede, medens Skibet langsomt gled frem over det stille, mørke Polarhav.

En højtidelig Anelse om umaalelige Kræfter fyldte Sindet ved Synet af disse kæmpemæssige rygende Værksteder, hvor Naturen selv i evig Sne og Is arbejdede med den evig glødende Ild fra Jordens Indre.

Mod hvilke Maal? Hvem ved det?

De alvorlige Røster, som udgik fra de to isklædte Kæmper, der ensomt hævede sig højt mod Himlen over det lille svage Skibsskrog, som drog sin spørløse Vej ved deres Fod, talte med en Klang, der vakte Mennesket til Andagt.

— — Men Lyset steg paa den østlige Himmel, og Nattens Billeder og Syner svandt. Under Maskinens taktfaste Slag søgte »Sydkorset« videre mod stadig nye Egne, mod nye Fænomener, over hvilke den menneskelige Forskning skulde naa at kaste sine første svage Strejflys.

TOLVTE KAPITEL

DEN STORE ISBARRIERE — LANGS ISMUREN AABNINGEN I BARRIEREN

OM Morgenen den 10. Februar begyndte den store Isbarriere mere og mere at tildrage sig vor udelte Opmærksomhed og Interesse, idet den nu viste sig tydelig og paa kort Afstand for os.

Det slog mig straks, i hvor høj Grad den mindede om den ydre Væg af de Istunger, der fra Bræerne i Robertsonbugten skød ud i Havet.

En Del højere var vistnok denne Isbarriere, der stængte Vejen mod Syd paa det Sted, vi nu befandt os. Men her var det ogsaa, at en Del af Islaget fra Vulkanerne »Erebus« og »Terror« gled ud i Polarhavet og saaledes bidrog til yderligere at forøge Barrierens Højde.

Der var, som allerede nævnt, et tydeligt Fald i Barrierens Højde mod Øst, i det mindste fra en Højde af 70 Meter til en Gennemsnitshøjde paa 30 Meter over Havfladen.

For mig stod det snart klart, at denne navnkundige Isbarriere, der havde stængt Menneskene ude fra Sydpolens Mysterier, vistnok ikke var andet end den ydre Ende af en uhyre Bræ, der gled ned mod Nord fra Egnene omkring Sydpolen.

Allerede Sir James Clark Ross havde opdaget, at Barrieren strakte sig Hundreder af Mil mod Øst; men da Ross og de, der var med ham, ingen Anledning havde haft til at studere Sydpolarlandets Bræer paa

Begyndelsen af den store Isbarriere.
(Fotograf)

nært Hold, forekom denne Isvæg i Syden Ross som en ligesaa uforklarlig Naturens Foreteelse, som den blev ham en uovervindelig Hindring i videre Fremtrængen mod Syd.

Det var netop ved Undersøgelsen af denne Barriere, der i over et halvt Aarhundrede havde stængt Menneskene ude, at vi følte Værdien af de Studier, vi havde gjort ved Robertsonbugten i det forløbne Aar.

Det blev ikke noget nyt, der her laa for mig. Det var en Gentagelse af, hvad jeg havde set ved mine Rejser ved Murray-Bræens og Dugdale-Bræens ydre Grændser, kun var Forholdene her saa meget større og overvældende.

Muligvis var dette tykke Isdække, hvis ydre Rand dannede det første Trin paa den besværlige Trappe mod Sydpolen dannet af utallige store Bræer, der i det fjærne Syd kanske under voldsomt Fald naaer Søen, hvor de sammenføjes til *et Hele* ved de nedstyrtende Ismassers vældige Tryk, der da ogsaa vedbliver at støde Isdækket mod Nord, efter at det sammenhængende Isplateau er blevet dannet ved Isen fra de forskellige Bræer.

Hvad andet var vel dette, end hvad jeg havde set ved Admiralitetsfjældenes Bræer? Det var ogsaa det samme, som vi havde set søndenfor Vulkanen »Melbourne«, hvor en sammenhængende Isfod dannet af utallige Bræer slyngede sig som en ophøjet Strandvej langs Sydpolarlandets Kyster til Kap Gauss og Kap Neumayer.

— — Isvæggen glitrede i grønne, blaa og røde Krystaller, der vekslende i Farvestyrke. men den øvre Rand af Barrieren var kridtende hvid, saa hvid, at den tilsidst virkede trykkende ved sin Ensformighed. Den bibragte mig den samme Følelse, som Horizontlinien midt paa Havet undertiden har fremkaldt — som om en Snor var bundet haardt rundt om Hovedet tværs over Øjnene — over Pupillerne. Netop slig virkede denne skarpe kridhvide Linie uden Ende eller Begyndelse.

Den 11. Februar dampede vi mod Sydøst, men Taage gjorde, at det gik sagte, da vi nødvendigvis maatte udvise megen Forsigtighed med Hensyn til Isfjæld. Vi passerede flere Kolosser, der hævede sig fra 30 Meter til 60 Meter over Havfladen.

Alle disse viste ved deres Udseende tydeligt, at de var brækket af Barrieren, af hvilken de rimeligvis havde været en fremskudt Del.

At dømme efter Højden syntes det rimeligt, at den ydre Del af Barrieren maatte være flydende.

Fjældene beholdt nemlig Barrierens Højde efter at de var født og flød mod Nord.

Uhyre Masser af disse firkantede Isfort bliver aarlig — hver Høst — sendt ud i Polarhavet, og under Vulkanernes Udbrud og Jordskælv

i disse Egne maa vistnok den store Havbugt helt fyldes af disse blaa Bjerge.

Det Naturskuespil, som fra Tid til anden opføres ved »Erebus« og »Terror«, kan ikke let tænkes af dem, der ikke selv har besøgt de Egne. Vulkanernes Ild og Damp under Lyn og rullende Torden, Barrierens Revnen med Smældene i Landisen, naar Isfjældene styrter i Polarhavet, ikke enkeltvis, men i Hundreder ad Gangen, — Havet i Oprør med vældige Flodbølger — alt i dette hvide, ensomme Landskab — Tusinder og atter Tusinder af Mile, der nede mod Sydpolen — se dette er smaa Trin i Udviklingen, som en Tilskuer af Menneskeslægten vilde betegne som epokegørende.

Men Menneskene har levet og visnet i Aartusinder uden at kende de store Forandringer. Her ved Syd-

En Del af den store Barriere.
(Fotograf)

polen ligger en af Naturens store Værksteder, her er det, Kundskabsarven skal søges til dem, der kommer.

Problemerne, som drog mig med saa stor Magt, hvor opløste de sig her. Alt syntes med et enkelt og klart i sin overvældende Virkelighed. Der nede i Kundskabskilden kunde vi uhindret fylde vore Bægre.

Alt laa anskueligt og ukunstlet for os, som Naturen selv kun kan fremstille Problemerkens Løsning. Det som forgæves havde beskæftiget Mennesketanken i Aarrækker, var udbredt for os i sin glitrende Skønhed. Her laa Isdækket trukket tilbage fra det brede Bælte af Varme med Blomster og Frugter, der skiller Nordens og Sydens Ismarker.

Hvad mon Barrierens store Bræleje engang vil kunne fortælle?

Vil ikke ogsaa her engang Stene melde om fordums Planter og Dyr?

— Temperaturen holdt sig regelmæssigt paa $\div$ 21 Grader Celsius, og Taagen laa over Søens Overflade, medens Mastetoppene undertiden og Udkigstønden med ragede op i klart Vejr.

Det var som at befinde sig i en Luftballon der oppe i Tønden. Lutter Skybølger under; Mastetoppene stak ud af Skyhavet, som fra et sunket Skib.

Nogen Udsigt blev der dog ikke, thi Taagesløret lagde sig snart overalt og hyllede ogsaa Udkigstønden ind i det tykke Slør.

Taagen foraarsagede en meget stærk Rimdannelse ombord. Sydkorset blev i et Øjeblik forvandlet, saa at alt Træværk og alle Touge var dækkede af store, skarpe hvide Krystaller.

Det lignede en uhyre kandiseret Sydfrugt, der flød paa Oceanet.

Om Eftermiddagen lettede Taagen, og vi fik det sidste Glimt af Vulkanerne »Erebus« og »Terror«.

Henimod Aften kom der et koldt Pust fra Syd, medens baade Barometer og Thermometer sank.

Sydkorset befandt sig nu paa en sydligere Bredde, end noget Skib før havde været.

Sir James Clark Ross naaede 78 Grader 4 Minutter i 1841. Vor Middagsobservation, som blev taget under meget gunstige Omstændigheder ombord paa »Sydkorset«, gav 78 Grader 4 Minutter 30 Sekunder, og Klokken 6 om Eftermiddagen var vi efter Bestikket i 78 Grader 21 Minutter sydlig Bredde, idet vi havde dampet sydover næsten hele Eftermiddagen.

I Anledning af at Ekspeditionen ombord paa »Sydkorset« nu befandt sig paa en sydligere Bredde, end der nogensinde før var opnaaet, holdt vi en Fest ombord.

De af Mandskabet, som ikke havde Vagt paa Dækket, blev inviterede Agter, hvor der for Anledningen blev dekoreret med Flag, serveret Kaffe og sunget til Norges og Englands Pris.

Der blev holdt Taler for alt, der kunde flyde, og for alt, der flød, og en meget festlig Stemning herskede.

Festen fik imidlertid en brat Ende.

Taagen havde igen indhyllet os, og Signalet for »halv Fart« fra Broen til Maskinen havde netop lydt, da jeg i Kahytten hørte Andenstyremand *Hansen*, som havde Vagten paa Dækket raabe: »Hardt Styrbord! Hardt Styrbord!« — med en Stemme og paa en saadan Maade, der gjorde mig urolig, jeg hørte Rorkættingerne løbe hurtigt over Tridserne, følte Skibet krænge og saa paa »Sladrekompasset«, at en pludselig Kursforandring blev udført.

2den Styrmand Hans Hansen.
(Fotografi)

Da Jensen og jeg samtidig fik Hovedet ud af Kappen, skrabede »Sydkorset«s Underræer mod de spejlblanke Sider af et uhyre Isfjæld, medens Skroget — lydigt mod sit Ror — svingede op langs Krystalvæggen, som om det havde været ved en Dampskibsbrygge.

Jeg skal ikke nægte, at det krøb mig koldt ned ad Ryggen ved Anledningen.

Heldigvis viste det sig, at vi kun havde lidt ringe Skade paa Rigningen ved Sammenstødet med Uhyret.

Vi maatte nu stoppe Maskinen, da Taagen blev »tyk som Graut«, som Savio udtrykte sig, og ligge stille, indtil Taagen lettede.

Den 12. om Morgenen blæste det en rygende Storm. Jeg skriver i min Dagbog: Vi ligger »paa Vejret« for to Stumper, Isbarrieren er ude af Sigte, men store Isfjæld skinner gennem Snedrevet paa alle Kanter.

Der gaar en meget svær Sø med meget Overvand paa vort Dæk.

Braadsørerne sender Sprøjtet indover os.

Det stikker som Naale i Ansigtet.

Vandet, der kommer, fryser, straks det er ombord. Vi har allerede nu ved Middagstid en Fod Is paa Dækket. Rigning, Sejl og Rundholter er dækkede af et tykt Islag.

Der er saa glat og nediset paa Kommandobroen, at det næsten er umuligt at røre sig.

Jensen og jeg har været paa Broen siden Kl. 7 i Morges.

Hundene lider frygteligt. Uafsladeligt vaade. De kan ikke staa, ikke ligge, ikke spise; de fryser sammen til en Kage af lidende Dyr. Ja, de fryser faktisk sammen. Skibet stikker hele Næsen under, og Islaget paa Forskibet holder Bougen nede ved den svære ekstra Vægt, der er kommen. Bougen, Sprydet, Vaterstagene og Skibets Ankre er indkapslet i en eneste klar Isklump, der ligesom har forandret hele Skibet Udseende.

Isklumpen ved Bougen vokser mærkbart, ligesaa Islaget paa Dækket.

Det første der maa gøres, naar Vejret bedager sig, er at banke Isen af Rigning og Skrog, da Vægten af Islaget trykker Skibet ned med Bougen.

Den 13. fremdeles rygende Storm med Snedrev fra Syd. Der løber høj Sø. Paa Dækket er det bidende koldt.

Jeg har skiftet Klæder 3 Gange siden Kl. 9, nu er Klokken 12. Jeg har kun 2 Sæt tørre Klæder tilbage,

•Sydkorset's Boug dækket af Is.
(Fotografi)

men takket være vor gode Steward Andersen, faar vi varmt baade udvendig og indvendig.

Colbeck er syg af Søen (sick of the sea) og Doktor Kløvstad er søsyg. Vort gode Skib er uroligere, end det nogen Gang har været, intetsteds er der Ro at faa, koldt og raat overalt. Men vi faar vel fint Vejr igen. Barrieren maa vi under alle Omstændigheder undersøge — Taalmodighed — Taalmodighed!

— — Det knager i Tømret, »Sydkorset« sukker og bæver, ryster sig og krænger saa op paa Bølgekammen igen, hvor Stormen hylér gennem Riggeren og sætter brøllende Lyde i Dampfløjten.

Den 15. Februar lagde den Storm, der havde blæst i to Dage, sig noget, og Vejret bedagede sig, men Søerne gik høje med hvide Skavle. Ved Middagstid havde imidlertid Søen lagt sig, og kun lange Dønninger vidnede om, hvad der havde været.

Vi satte atter Kursen ind mod Barrieren og fik den snart igen i Sigte.

Hele Dagen den 15. Februar og den følgende Nat fulgte vi i ærbødig Afstand den store Ismur, der fortsatte Mil efter Mil med nøjagtig samme Udseende.

Klokken 6 om Morgenen den 16. Februar 1900 opdagede vi endelig en Forandring i Barrieren. Vi befandt os da i omtrent 164 Grader *vestlig Længde*.

Den ensformige hvide Linie parallel med Havoverfladen og med den grønne Isvæg under, som vi nu havde seet næsten hver Dag paa en Strækning af ca. 400 Mil blev fuldstændig afbrudt. Barrieren løb ud i et Kap, der var omtrent 30 Meter højt.

Kort efter at vi havde opdaget dette, fik vi i en Afstand af omtrent $\frac{1}{2}$ Mil mod Øst et andet Iskap at se, aldeles lignende det første.

De dannede, hvad Englænderne kalder »Heads«, — Hoveder — paa hver Side af Indløbet til en aaben Bugt eller Havn i den store Barriere.

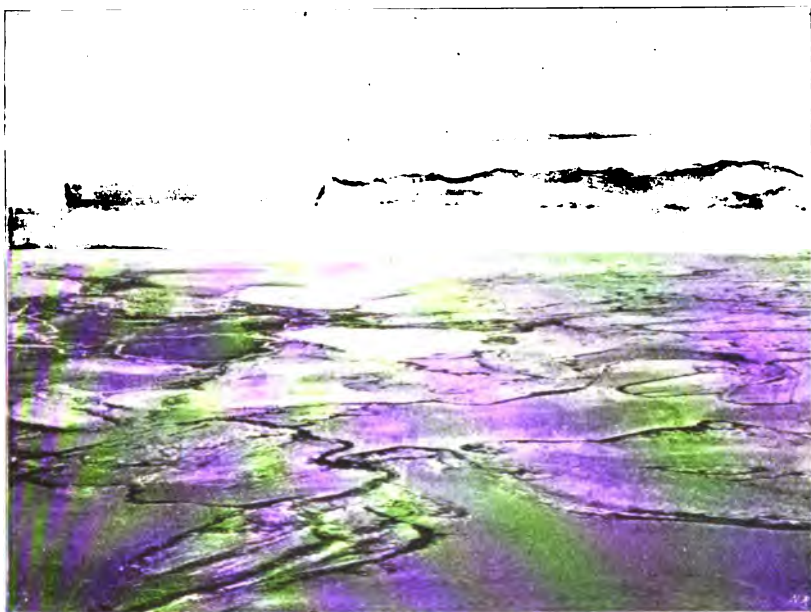
Igennem denne Krystalport fik vi saa senere fra Tønden Udsigt mod Syd ind over et aabent isfrit Bassin. Vi fortsatte mod Sydøst, indtil vi var paa Højden af Indløbet til Aabningen i Barrieren, hvorpaa jeg havde en kort men alvorlig Raadslagning med Kapitajn Jensen angaaende Raadeligheden af at løbe ind i denne mærkelige Havn i Indlandsisen, som laa for os.

Risikoen ved at løbe ind var stor paa Grund af, at denne ydre Rand af Barrieren meget hurtig kunde finde paa at forandre sig, saaledes at Isporten pludselig kunde lukke sig og fange »Sydkorset« som i en Fælde.

Desuden var det allerede sent i den antarktiske Høst, saa Temperaturen holdt sig vedvarende meget lav, og ny Is begyndte allerede at lægge sig paa Hav-

overfladen, omendskønt store Underdønninger rullede ind mod Barrieren fra Nord.

Men den største Fare truede imidlertid fra Øst. Her opdagede vi nemlig, kort efter at vi havde stoppet vor Maskine, omtrent 2 Mil fra Aabningen i Barrieren svær

Aabningen i den store Barriere.
(Skitse af C. Borchgrevink efter Fotografi)

Pakis, der hurtigt bevægede sig mod Nordvest. Fra Tønden kunde vi se tæt Ispak helt til den østlige Horizont.

Efter at jeg endnu en Gang havde overvejet, hvad der var at vinde, og efter at have klargjort for samtlige Medlemmer af Ekspeditionen Situationens Betydning og Alvor, lød Signalet til Maskinen, og langsomt gled saa »Sydkorset« ind mod Aabningen i den Barriere, der saa længe havde stængt for Mennesketankens videre Fremtrængen mod Sydpolen.

Klokken var 3.30 a. m. den 16. Februar 1900, da

vi passerede gennem Isporten og løb ind i aldeles smult Vande.

Mod Vest holdt Barrieren sig i en Højde af 30 Meter, men faldt mod Sydøst ned til en Højde af kun $\frac{1}{2}$ Meter over Havets Overflade.

Mod Øst og Nord steg Isdækket igen til en Højde paa mellem 30 og 40 Meter, og beholdt tilsyneladende denne Højde, saa langt Øjet kunde naa.

Den ensformige hvide Linie over den lodrette grønne Isvæg, som var afbrudt ved Indløbet til Bugten, fortsatte igen fra det østre Kap, indtil den langt ude løb sammen med Ispakken paa Polarhavets Overflade.

Det stod snart klart for mig, at Ross enten havde taget fejl, da han afsatte Isbarrierens Beliggenhed, eller at dennes ydre Rand havde trukket sig længere tilbage mod Syd i Løbet af det halve Aarhundrede, der var forløbet, siden Ross for første Gang fik Barrieren i Sigte.

Umuligt er det vel heller ikke — ja kanske mere sandsynligt, at han var længere fra Barrierens Isvæg, end han troede, og at han saaledes ikke blev istand til nøjagtigt at bestemme dens Beliggenhed.

Den Bugt eller det Bassin, vi befandt os i, var vel omtrent en Mil i Diameter og omtrent to Mil dyb. Forsigtig og med Udkig i Tønden, forude paa Bakken og Agter følte vi med Loddet vor Vej. Lige udenfor Isporten fandt vi en Dybde paa 350 Favne og fik graagrøn Ler i Hulningen under Loddet.

Dybden overraskede mig, da Ross havde fundet en Dybde paa 200 til 300 Favne mere end 5 Mil mod Nord, nogenlunde i samme Længdegrad som den, hvori vi befandt os.

Hele Bugten fra Kap Adare og sydover er forøvrigt forholdsvis grund. Den største Dybdemaaling, foretaget af Ross, var 2,700 Favne (uden Bund) i 74 Grader 40 Minutter sydlig Bredde og 166 Grader vestlig Længde, altsaa langt fra Land.

Nærmere Sydpolarlandet gav Dybdemaalingerne derimod ogsaa for Ross langt mindre Tal.

6 Mil fra Kap Adare fandt Ross 330 Meter, medens han konstaterede en Dybde paa 360 Meter 135 Mil østenfor Kap Phillips.

— — Vi løb med »Sydkorset« op til den søndre Del af Bugten, hvor Barrieren kun var $\frac{1}{2}$ Meter over Søen, og hvor den dannede en Slags Brygge. Her slog vi os fast med vore Isankre.

Vi opdagede hurtigt, at vi ikke var de eneste levende Væsener paa disse Bredder, thi paa Isbryggen for os sad en ensom Kejserringvin (*Aptenodytes Forsterii*) og iagttog os opmærksomt.

Eftersom vi kom henimod Iskanten, blev den mere og mere urolig, indtil den, da Skibets Stevn stødte, styrtede sig i det klare, grønne Vand. Kort efter var den paa den anden Side, hvor den landede paa Barrieren og betragtede os med en Tolders mistænksomme Blikke.

Mod Sydøst opdagede vi enkelte Sæl, som alle viste sig at være (*Leptonychotes Weddellii*) og kort efter nogle smaa Adeliæ-Pingviner. Nu og da fik vi Øje paa 2 nydelige hvide Petreller, nemlig hver Gang de sænkede sig paa deres Vinger mod den mørke Sø, eller naar de hævede sig mod den graa Høsthimmel. — Mod den hvide Sne var det derimod umuligt at se dem.

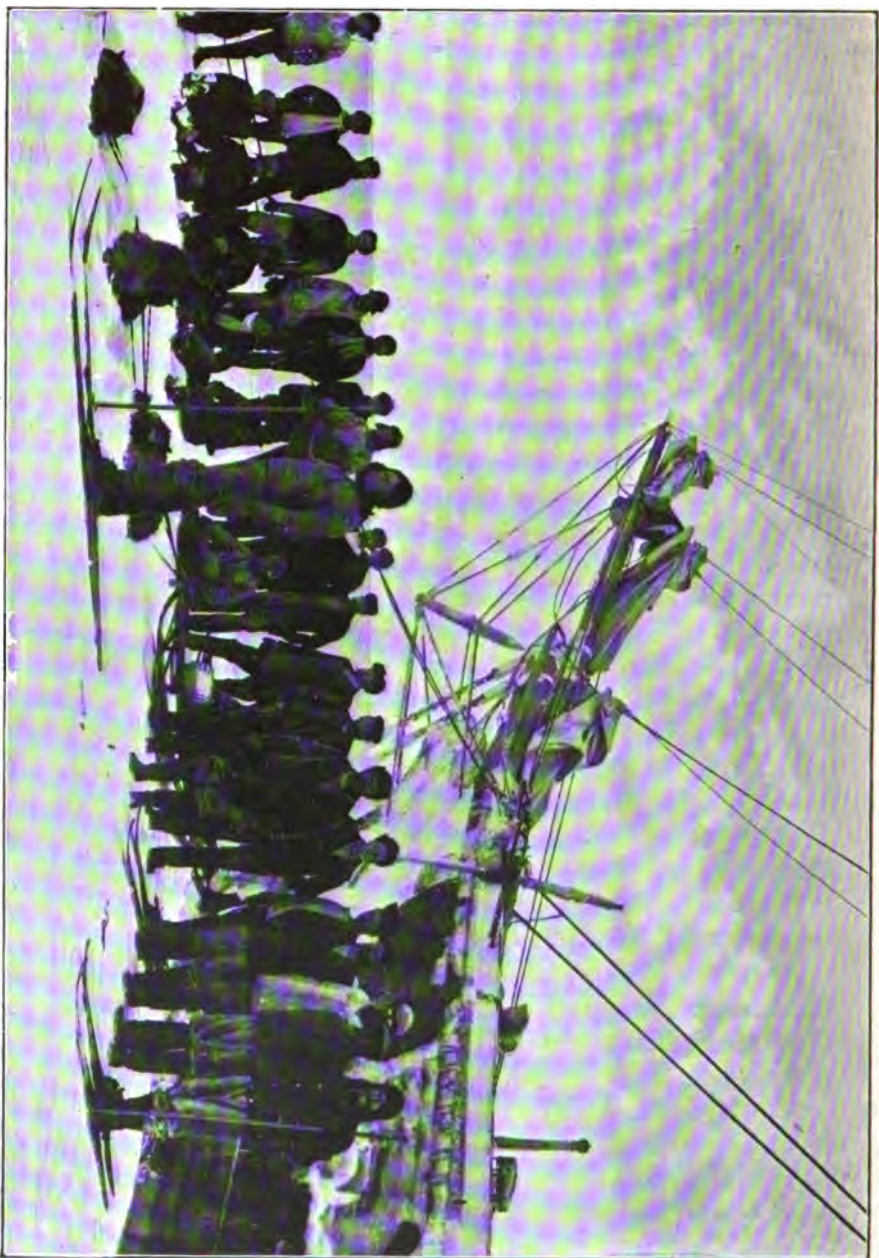
Temperaturen i Luften var $\div$ 16 Gr. Celsius, Barometret viste 28.84 Tommer.

Kort efter, at vi havde fortøjet inderst inde i Bugten, havde den rolige Vandflade »kravet sig«, og ud paa Eftermiddagen laa et tyndt Isdække helt ud til Isporten mod Nord.

Det havde været overskyet, saa vi fik ingen Middagshøjde den Dag, men jeg haabede paa snarligt klart Vejr, da Tiden led og Risikoen blev større for hver Time, som forløb.

Anledningen til nærmere at undersøge den store Barriere havde jeg grebet, da jeg besluttede mig til

•Sydkorslet ved den store Barriere.
(fotografi)

at løbe ind i den Havn, vi befandt os i. Nu gjaldt det at benytte Tiden.

»Sydkorset« laa tilsyneladende i den sikreste Havn paa Jordkloden, Tusinder af Mil fra Australien, hist nede ved Oceanets sydligste Grændse. Men Sikkerheden var ogsaa kun tilsyneladende. Det mindste Lune hos de mægtige Kræfter, her herskede, kunde bevirke, at Barrieren lukkede sig om os og indkapslede »Sydkorset« i sit hvide skinnende Dække som et Støvfug i en klar Isblok.

Det var nødvendigt at kunne møde enhver Eventualitet med fuldkomment »klart Skib« til hurtig Manøvre. Men hele Skibet var dækket af Is, og fra Rigggen hang der lange Istapper ned. De fleste af Mandskabet blev derfor straks, efter at vi var kommen i Ro, sat til at hugge Islaget væk fra Dækket og Bougen, medens andre med Trækøller bankede Islaget bort fra Sejlene, som var blevne stive og uhaandterlige som Metal. Snart havde vi atter Skibet i fuld Orden.

TRETTENDE KAPITEL

SLÆDEREJSEN PAA BARRIERENS TOP NÆRMEST SYDPOLEN DEN 17. FEBRUAR 1900 ATTER NORDOVER

JEG havde besluttet at drage sydover med en Slæde-ekspedition for om muligt at undersøge Barrierens Overflade. Det var den sidste store Opgave, der nu skulde løses.

Medens jeg ivrig drev paa Udrustningen af Slæderne, følte jeg Ansvaret tungt.

Ombord var der endnu 1 Aars Proviant, hvis god Husholdning blev iagttaget, men ikke for længere Tid, hvis jeg da ikke skulde regne med Muligheder og Sandsynligheder med Hensyn til Sæl- og Fuglejagt samt Fiske. Det gælder imidlertid under slige Forhold at regne med de nøgne Fakta, der for Øjeblikket foreligger, og disse paabød mig at holde mig til den Bestemmelse, jeg før havde fattet, nemlig at søge Australiens Kyster i 1900. Skulde jeg kunne holde denne Bestemmelse, var der liden Tid at spilde, hvis vi skulde faa udført vor sidste Opgave.

Skulde det lykkes os at finde en Vej sydover paa Toppen af Barrieren, skulde det lykkes os at overstige den Hindring, som i saa lang Tid havde afskrækket, og paavise Muligheden af at benytte dens Flade til videre Fremtrængen mod Sydpolens Mysterier, saa vilde vi derved aabne Vejen for videre Forskning i Egne, der hidtil havde været betragtede som haabløst lukkede for Videnskaben, og skaffe Nøglerne til mange af Jordklodens interessanteste og vigtigste Problemer.

— — Den følgende Morgen oprandt klar og lovende. Slæderne med Udstyret var i Orden, og Medlemmerne ventede med Spænding paa mit Valg af dem, der skulde følge mig mod Syd.

Jeg tog med mig Lieutenant Colbeck og Lappen Savio.

Vi var alle tre paa Ski. 12 af vore bedste Hunde trak de lette Slæder med Provianten og den øvrige Udrustning.

Før Savio, Colbeck og jeg begav os sydover, aftalte jeg med Kaptajn Jensen de Forholdsregler, der skulde træffes for det Tilfælde, at uforudsete Omstændigheder muligvis pludseligt tvang ham til at forlade Havnen i Barrieren, hvor »Sydkorset« nu laa sikkert forankret.

Det var jo klart, at en stor Mængde af de Isfjæld, der i Løbet af det sidste Aar var drevet nordover forbi Havbugten ved Kap Adare, før havde udgjort en Del af Isbarrieren, hvorfra de saa var løsrevne enten paa Grund af deres egen Tyngde i en fremskudt Stilling paa dybt Vand eller ved pludselige Jordrystelser i Nærheden af Vulkanerne »Erebus« og »Terror«.

Det var ikke utænkeligt, at det forholdsvis smalle Indløb til den mærkelige Ishavn i et Øjeblik kunde finde paa at lukke sig, eller at Ismasserne rundt om kunde komme i Bevægelse og true Skibets Sikkerhed.

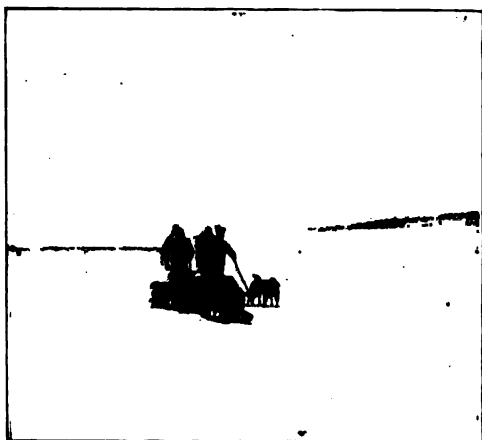
Endvidere foruroligede naturligvis ogsaa den svære Pakis i Øst mig. Skulde den vedblive at rykke frem mod Vest, kunde den muligen stænge Indløbet eller fuldstændig fylde Havnen, hvor saa »Sydkorset« vilde have liden Udsigt til Redning.

Situationens Alvorlighed stod saaledes klart for os, og intet blev uoverlagt med Hensyn til de forskellige Muligheder, der kunde indtræffe.

Der skulde holdes stadig Vagt i Tønden, og den mindste Forandring i Isforholdene skulde straks rapporteres »til Dæks«. Der skulde ligeledes stadig være fuldt Damptryk tilstede, saa at der øjeblikkelig kunde handles, om Skibets Stilling skulde blive truet.

Hvis Jensen under mit Fravær blev nødt til at forlade Havnen, var for dette Tilfælde Proviant og Udrustning inklusive Silketelte færdigpakkede til i et Øjeblik at sættes i Land paa det Sted ved Barrieren, hvor Skibet nu laa fortøjet, for at efterlades der til Brug for os.

Der var paa denne Maade pakket Proviant nok til, at vi 3 Mand, Savio, Colbeck og jeg kunde have levet i et Aar.

Rejsen paa Barrieren begynder.
(Fotografi, taget fra »Sydkorset«s Dæk)

Endnu en Gang fremholdt jeg for hver især, at der forelaa en Mulighed for, at vi kunde blive nødt til at overvinde endnu et Aar, omendskøndt det var min Hensigt at holde mig saa nær som muligt til min fattede Plan om at vende tilbage til Civilisationen i 1900.

Det var desværre kun meget faa af Deltagerne, som paa dette Tidspunkt kunde se Udsigterne til endnu en Overvintring i disse Regioner roligt imøde. Men saa mærkeligt var vel dette kanske ikke.

Et stod imidlertid klart for alle — Barrieren maatte bestiges og undersøges.

Klokken 6.40 a. m. drog da vi tre *Savio, Colbeck* og *jeg* afsted sydover, idet vi fulgte et lidet Dalføre i Barrieren, der steg jævnt op til en Højde af 40 Meter.

Slæder og Ski gled let henover den jævne faste Flade; *det var den første Anledning, vi havde haft til med Slæder at rejse hurtigt og i en ret Linie* inden den antarktiske Cirkel.

Her var ingen Skruninger, ingen Ujævnheder til at hindre os paa vor Marsch, og »Sydkorset«s Master sank

hurtigt bag Barrieren i Nord, medens vi 3 Mand med vore Slæder og vore Hunde bevægede os alene afsted paa dens hvide Overflade.

Da vi havde naaet en Højde af 35 Meter syntes Isfladen ikke at stige mere, men holdt sig i samme Plan.

Her og der løb Fladen op i smaa Toppe fra 6 til

Et kort Ophold paa Toppen af Barrieren under Rejsen længst Syd.
(Fotografi)

10 Meter høje. De var kegleformede som smaa Vulkaner og vidnede ved deres Eksistens om, at der herskede et lokalt Tryk. Mulig var Havbunden under dette Punkt saaledes, at den udløbende Indlandsis her tog Grunden, hvorved Trykket opstod, idet Ismassen skred mod Nord.

Kort efter at vi havde opdaget den første lille Iskegle, blev vi opmærksomme paa noget mørkt i Sydøst, der ligesom ragede op af Isørkenens Flade.

Først troede jeg, at det var Land i det Fjærne, men efter at have rejst en Time opdagede jeg, at det mørke Punkt var nærmere, end vi først havde tænkt, og snart viste det sig at være en grøn Isævg, der ragede op.

Medens vi gjorde Holdt for nøjere at betragte denne Uregelmæssighed, som brød den hvide Flade, lød der i det Fjærne et Smæld som af en Kanon, og kort efter gentog Smældet sig, denne Gang ved den fremragende Isvæg i Sydøst.

Her herskede tydeligvis et uhyre Tryk, og jeg ventede hvert Øjeblik at opdage Spidsen af de Tinder, som Sir James Clark Ross rapporterede at have set fra sin sydligste Stilling, men forgæves. Vejret var diset, saa nogen skarp Horizont havde vi ikke, alligevel skulde vi fra vor Stilling utvivlsomt have set Land paa dette Tidspunkt, havde det eksisteret.

Sir James Clark Ross beretter i sin Journal over Rejsen paa dette Punkt følgende, der er af særlig Interesse.

»Skibet Terror kom op til os i Løbet af en halv Time, hvorefter vi begyndte at signalisere til hinanden.

Skibet Erebus's Bredde skulde efter Middagsobservationen have været 78 Grader 8 Minutter sydlig Bredde medens Skibet Terror skulde have været 78 Grader 11 Minutter Syd. Fra disse 2 Observationer antog vi vor Beliggenhed at være 78 Grader 9 Minutter 30 Sekunder, og Barrierens Isvæg skulde efter dette ligge i 78 Grader 11 Minutter sydlig Bredde og i 161 Grader 27 Minutter vestlig Længde.

Fra dette Punkt bøjede Barrieren betydeligt mod Nordøst, saa vi kunde ikke naa en højere Bredde« . . .

»Efter at vi havde kastet en Tønde, der indeholdt en kort Beretning om vor Rejse, overbord, sejlede vi mod Øst. *Da vi kom til* en lavere Del af Barrieren opdagede vi fra Mastekurven, at den gradevis steg igen mod Syd og antog Udseende af meget høje Fjælde, dækkede af Sne og Is, men med varierende og brudte Konturer, som Barrieren selv umuligt kunde have; alligevel er der saa megen Usikkerhed med Hensyn til Nærværelsen af Land eller ej, naar man har store Distancer for sig, at jeg nøler med at rapportere nyt Land, tiltrods for at baade jeg og Besætningerne paa begge

Skibe antager, hvad vi har set i det fjærne Syd, for at være Land.

— — Jeg har derfor mærket det af paa Kortet som »sandsynligvis Land«.

Nu kommer Spørgsmaalet, var det Land, som Ross og hans Kammerater saa, eller var det Ujævnheder i Barriereoverfladen, som paa stor Distance antoges for at være endnu fjærnere, og at være høje Tinder.

Selv os, der bevægede os henover selve Barrieren, forekom Ujævnhederne med sine mørkere Skygger i blaat og graat som meget fjærne Fjælde, indtil vi pludseligt og overrasket fandt Højderne ganske nær og forholdsvis lave.

Men omendskønt vi ikke saa Fjældtinder i disse Egne paa Barrieren, saa er jeg personlig af den Mening, at de eksisterer, og rimeligvis strækker sig fra Vulkanerne Erebus og Terror i en Bue sydover til Grahamsland syd for Kap Horn.

Sandsynligt er det, at denne Isbarriere, som Ross døbte den ydre Rand, uvidende som han var om dens sande Natur, strækker sig videre østover, idet den som en Isfod følger Kystlinien af Sydpolarlandet helt over til Grahamslandet.

Det er sandsynligt, at Barrieren, denne vældige Sydpolsbræ har en endnu større Udstrækning end hidtil tænkt. Langs Robertsonbugten og langs Kysterne af Sydpolarlandet fra Kap Adare til Vulkanerne Erebus og Terror fandt jeg stadig ved de forholdsvis smaa Bræer, at de Ismasser, der bevægede sig i deres Lejer, altid havde en Tendens til atter at forene sig til en enkelt sammenhængende, sammensveitset Isfod — Barriere — efter at de havde naaet Havet, hvor Masserne blev udsat for nye Kræfter, nye Tryk.

Syd-Victorialand er jo saa at sige et fremspringende Punkt af Sydpolarlandet, der med sine mægtige Vulkaner her har brudt igennem den sammenhængende Ismur, og rimeligvis er der flere saadanne Punkter paa Periferien af Ismuren rundt Sydpolen, hvor Sydpolarlandet

træder mørkt og tydeligt frem. Men efter det Studium det lykkedes mig at gøre blandt Bræerne i Robertsonbugten og efter Sammenligningen med de Studier, jeg gjorde paa min Rejse længst Syd paa Toppen af den store Barriere, saa antager jeg, at Ismasserne fra den store Indlandsis rundt Sydpolen, der fylder de utallige Brælejer *forener sig til en sammenhængende Flade* efter at have naaet Havet.

Tildels sker da dette efter min Mening ved, at Ismasserne spreder sig ud efter at være sluppet fri fra Trykket mellem Klipperne, og tildels ved at det dybe Islag, hvoraf Sydpolarlandets Indlandsis bestaar, tager Bund og sammenstuves indtil Ismasserne fra de forskellige Bræer mødes og sammensveitses til det samlede Hele, der danner Isfoden, og som i Nord ender i den perpendikulære, grøn-blaa, glitrende Krystalvæg, der har en Højde over Vandet paa 40 Meter, men hvis Køl berører Havbunden 320 Meter under Polarhavets Overflade.

Da vi havde kørt en halv Timestid mod Sydøst, henimod den fremragende grønne Ismur, naaede vi nogle svære Revner, der løb fra Sydøst i en Kurve nordover, hvorefter de bøjede mod Sydvest. De stærke Drøn i Islaget gentog sig regelmæssigt med et Mellemrum af omtrent 20 Minutter. Efter Revnerne at dømme kom Trykket fra Syd.

Vi fortsatte mod Sydøst, indtil vi naaede det Sted, hvor Isfladen var brækket, og hvor Isvæggen ragede op.

Her syntes et forfærdeligt Tryk at herske. Talrige Revner og Slug omgav dette Sted, og utvivlsomt var der her en forholdsvis ringe Dybde i Polarhavet underneden. Her stod øjensynligt Islaget paa Grund.

Temperaturen havde siden vi forlod Skibet holdt sig paa $\div 24.4$ Gr. Celsius, men da en Sno fra Syd begyndte at løfte den lette Taage, der havde sænket sig over den uendelige Flade, sank Temperaturen hurtigt til $\div 32$ Gr. Celsius.

Vi fortsatte Rejsen sydover over en ubrudt jævn

Flade uden at se Land, og naaede 78 Grader 50 Minutter — otte og syvti Grader femti Minutter — sydlig Bredde i 164 Grader 32 Minutter 45 Sekunder vestlig Længde.

Det var den 17. Februar 1900.

Vi standsede her og holdt Raad.

Dette var den højeste sydlige Bredde, der endnu var naaet af Menneskene paa Jordkloden. Men den Vej, vi havde fulgt, og den Vej, der laa for os, frembød de bedste Udsigter for at komme videre frem, og det var derfor med Overvindelse, at jeg lod Ansvarsfølelsen sejre, idet jeg bestemte mig til at vende om her og søge tilbage til Skibet.

Min Plan var fulgt, vort Maal var naaet. Vi havde besteget Barrieren og kørt tilstrækkeligt langt mod Syd ovenpaa den til at lære dens sande Natur at kende. Naar vi ikke med Fare for at blive

afskaaret fra Skibet og mulig udsætte dette for en Overvintring vilde opnaa den højeste sydlige Bredde bød Klogskaben os at vende om.

Saa knaldede da Svøberne atter i den kolde Luft, Hundene hylede, og saa stævnede vi for første Gang igen mod Norden.

Medens vi var trængte frem mod Syd havde Fougner, Evans, anden Maskinist Johansen og Bernacchi gjort en kort Tur udover Barrieren mod Vest og var kommet til et Sted, hvor de fandt 200 Weddellsæler liggende. Sælerne laa i en Fordybning i Isen, og havde

Længst Syd 17. Februar 1900.
(Fotograf)

Adgang til Havet gennem en Revne, der skar tilside slig, at den ene Isvæg dannede en let Adgang til Barrierens Overflade. Iblandt Sælerne fandtes kun en enkelt hvid Sæl.

Savio, Colbeck og jeg ankom til Sydkorset samtidig med, at de andre vendte tilbage, og efter at have gjort endnu en Del Observationer fra Skibet, blev alt gjort færdigt til Afrejsen.

Sæl paa Dækket.
(Fotograf)

Da vi arbejdede paa Isen med vore sidste Observationer, syntes nogle Repræsentanter for Fuglefolket at have besluttet at sige os Farvel og kom lige hen til os. Det var 2 Kejserpingviner og 5 smaa Pingviner (*Pygoscelis adeliæ*). Istedet for at tage Afsked med dem tog vi dem med ombord med den Hensigt at forsøge at medbringe dem til Australien, hvorfra vi muligen i Fryserum kunde sende dem over Ækvator til Europa.

En nøjagtig Observation, taget under meget gunstige Forhold, viste at Skibets Stilling ved Barrieren var 78 Grader 34 Minutter 37 Sekunder sydlig Bredde og 164 Grader 32 Minutter 45 Sekunder vestlig Længde. Den magnetiske Deklination var paa Toppen af Barrieren 103 Grader 39 Minutter Øst — Hundrede og tre Grader

ni og tredive Minntter Øst. — »Sydkorset« var altsaa paa dette Tidspunkt noget over 40 Mil længer Syd, end Sir James Clark Ross havde været i 1842.

Den 18. Februar Kl. 1 kastede vi Sydkorset los fra Barrieren, men det var med Vanskelighed at vi fik arbejdet Skibet gennem den nye Is ud mod Krystalporten i Nord.

Isen var 3 Tommer tyk, og da Vandoverfladen i Bugten havde været aldeles rolig, da den frøs, var den stærk. Før vi fik opbrudt en Raak lang nok til at faa Fart paa Skibet mod Isen, avancerede vi meget langsomt. Efter flere Timers Arbejde passerede vi dog endelig de to store grønne Forbjerge ved Indløbet og kom ud i tyndere Is til stor Lettelse for alle ombord.

Vi lagde nu Kursen til Franklinøen, hvor jeg haabede, at det skulde lykkes os at faa taget de Inklinationsobservationer, som det paa Grund af Vejret ikke var blevet os muligt at tage paa Rejsen sydover.

Ikke før var vi imidlertid naaet et Stykke ud fra Barrieren, saa røg der et overhændigt Vejr op fra Sydvest. Vi lagde »Sydkorset« for 2 Stumper, men skønt »Sydkorset« var saa prægtig en Søskude, gik Søerne alligevel over den fra for til agter, og Is lagde sig igen overalt.

Nætterne var nu mørke, og som vi laa der og drev i det svære Hav mellem uhyre Isfjæld og i Snefog og Tykning, mens Høststormen hvinede og peb i Rikken, var der mange, som ønskede sig tilbage til den rolige Havn i den store Barriere.

Efter 5 Dages Slid arbejdede vi os op til Franklinøen, hvor Vejret imidlertid ikke tillod os at lande med Instrumenterne.

Vi kastede »Bak« paa Vestsiden af Øen, omtrent 2 Mil tilhavs og satte en Hvalbaad ud, men Søen gik højt, og Dragsugen ved Land var saa stærk, at jeg fandt det utilraadeligt at risikere en ny Landing paa denne Ø, isærdeleshed da Barometret sank, og Luftens Udseende ikke lovede noget godt.

Det var heller ikke et Øjeblik for tidligt, at vi kom bort fra Franklinøen.

En rygende Storm fra Sydøst kastede sig igen over os, og mindede os om, at vi nærmede os Kap Adares »Stygvejrs Elipse«, hvor den ubarmhjertige Sydøst-Storm fører sit Regime Aaret rundt.

Vi havde gentagende paa Sydturen været dækket af et tykt Islag, men aldrig havde »Sydkorset« mere lignet en kandiseret Sydfrugt end paa hin Tur fra Franklinøen mod Nord. Is overalt i Rig, paa Dæk, i Kahyt, paa Instrumenter, i Mad og Drikke, i Øjne, i Mund, i Haar, overalt sad den salte, kolde Is, medens »Sydkorset«s Boug dukkede tungt i de svære Søer, der styrtede ind over os med store, hvide Skavle.

Timerne i Tønden og paa Broen var alt andet end hyggelige, og prøvede vore Nervers Styrke til det yderste, men nu gik det rask nordover mod mildere Egne, og dette gav alle nye Kræfter.

FJORTENDE KAPITEL

MOD MILDERE EGNE — AUCKLANDØERNE

DEN 3. Marts krydsede vi den Antarktiske Cirkel, men her mødte vi stærke nordvestlige Storme, der igen ubarmhjertigt drev os sydover.

Vore stakkels Hunde led frygteligt under »Bakken«, hvor de havde deres vaade, kolde Tilflugtssted, og vore Emigranter, vi havde med fra Sydpolarlandet, de to store levende Kejserpingviner og Adelliæpingvinerne, led vel ikke af Kulden og Væden; men ved Skibets voldsomme Bevægelser.

Vi mistede tidligt de smaa Pingviner, der blev skyllede overbord af en Braadsø, medens Kejserpingvinerne gjorde deres Bedste for at holde sig ombord.

Vi satte dem hver i en Tønde, som vi surrede fast. Her sad de nogenlunde »støt«, men saa mismodige ud, Stakler.

Imidlertid fik vi dem overtalt til at spise Sardeller, som dog snart kom op igen. Er Pingviner søsyge? Eller er preserveret Fisk ufordøjelig for Pingviner?

Naar undtages den nye Is, der omgav os ved Barrieren og den Ispakke, der kom drivende fra Øst, da vi var længst Syd, mødte vi kun lidet Søis paa vor Rejse nordover.

Paa Højden af Coulmanøen maatte vi imidlertid bryde gennem et Bælte af »Ispakke«, som var tung og svær, men det forsinkede os kun en halv Dag, og derefter bevægede vi os uafladeligt i aabent men opørt Vande.

Fuglene kom tilbage i omvendt Orden af den, i hvilken de havde forladt os paa Rejsen sydoover, men

Kejserpingvinerne paa «Sydkorsets» Dæk.
(Fotografi)

vi mødte de forskellige Arter længere Syd, end da vi sidst havde tabt dem af Syne.

Den 26. Februar, da vi var i 71 Grad 33 Minutter sydlig Bredde og 174 Grader 13 Minutter østlig Længde altsaa omkring Kap Adares Højde, saa vi flere brunryggede Kapduer saavel som enkelte »Molyhawks«.

Den 2. Marts skriver jeg i Dagbogen: Vi har vakkert Vejr. Vi kan tydelig mærke, at vi nu nærmer os mil-

Svær Ispakke.
(Fotografi)

dere Egne, omendskøndt jo Temperaturen holder sig forholdsvis lav. Der er næsten ikke et Vindpust; vi har sat Maskinen igang og damper raskt nordover.

3. Marts. Fremdeles stille. Har dampet hele Natten. Der løber svære Underdønninger.

Fra Tid til anden gaar der stærke Regnbyger over os. Et Øjeblik er det ganske klart, i det næste er vi indhyllet i tæt Taage.

Livet ombord gaar sin regelmæssige Gang med Temperaturobservationer af Vand og Luft som paa Rejsen sydover.

6. Stærk Storm fra Vest-Nord-Vest med svær Sø. Ved Middagstid blev en af vore Slædehunde skyllet overbord af en Braadsø. Staklen kæmpede fortvivlet i

de høje Søer og syntes undertiden at hæve sig halvt op over Vandet for bedre at holde Øje med os, idet vi med rasende Fart agede nedover i Bølgedalene.

Jeg iagttog den en Stund gennem Kikkerten, men den blev hurtigt mindre og mindre og forsvandt saa tilsidst midt i et hvidt Braat.

Vejret var for stormende og Søen for oprørt til at vove at sætte en Hvalbaad ud, alligevel syntes det haardt, at fortsætte vor Kurs uforandret, medens vor trofaste Kammerat laa der og kæmpede for Livet med Øjet mod »Sydkorset«s Agterspejl, der det ene Øjeblik forsvandt i Dybet for i det næste at hæve sig, medens det stadigt blev mindre og mindre for dens angstfulde Blik.

Hvor mange Søfolk har ikke maattet ligge slig og kæmpe i Kølvandet til det sidste, medens Haabet er steget og sunket med Skibet i Bølgedalene?

Under sligt Vejr, som vi havde, er det næsten umuligt at faa Baad ud og endnu vanskeligere at faa den ombord igen.

Det medfører endog megen Risiko blot at lade Skibet løbe til Vinden for at sætte Baaden ud og bjærge den igen.

— — Eftersom vi kom nærmere til den Del af Jorden, hvor Mennesker bor, og eftersom Solstraalernes Varme blev følelig, vaagnede slumrende Længsler.

Grønt Græs og Træer. Skulde vi virkelig snart lade Øjet hvile paa frodig Vegetation igen, efter alt dette hvide og blege?

Konversationen ombord drejede sig nu sædvanlig om Landlivet — om grønne Sletter og Bøgeskove ved Themsens Bredder eller om Furuskog med Granholter i gamle Norge, hvor Aarhanen spiller, mens Vildænderne snadrer i det sorte Kær under Hængebirken ved Fjældvæggen.

Det var som hørte vi Fossefaldet, Luren, Bjældekoen, Maaltrosten. Tanken var tusinder Mil nordpaa, hvor Braat og Brand staar som en skinnende Sølvkrans om et herligt Land.

Vi længtes som vi stod og skyggede med Haanden under de spændte Sejl, medens »Sydkorset« hurtig pløjede de lange Sydhavsbølger paa Vej mod Sol og Varme.

Hvad nyt skulde vi høre fra Europa? Hvor meget nyt havde vi ikke at meddele!

Mod mildere Egne.
(Fotograf)

— Eftersom det blev mildere i Luften begyndte de to Kejserpingviner at blive syge, de hang med Hovederne, vilde ikke tage Nærrng til sig og bekymrede sig tilsyneladende ikke mere om deres Omgivelser.

Den 11. Marts paa 58 Grader 19 Minutter sydlig Bredde, netop som den første hvide Albatros viste sig, døde den ene af disse mærkelige Fugle, og da den anden var meget syg, kastede jeg den overbord. Først syntes den ude af Stand til at bevæge sig i sine naturlige Omgivelser, men kviknede hurtigt til, og endnu før vi behøvede Kikkerten til at iagttage den, dukkede den med Kraft, men kom snart efter op og dukkede saa atter for paany at vise sig lige ved Skibssiden i Læ.

Her udstødte den et kort men lydeligt Skrig, hvorpaa den satte Kursen mod Syd.

Lodsen fra Sydpolarlandet, den sidste Repræsentant fra det mærkelige Fuglefolk, havde forladt os.

Hvad mon den berettede, da den igen kom hjem til Sydpolarlandets Hovedstad?

Hvad bliver der skrevet i »Sydpols-Museet«s Beretninger om os, naar Lodsens Rapport er bleven bearbejdet af Fuglefolkets brillede Filosofer?

— — Lidt efter lidt faldt vore tykke Klæder af, og vi begyndte alle at faa et mere civiliseret og respekabelt Udseende.

Vi klippede vort Haar, vadskede os regelmæssigt og barberede os, omendskøndt enkelte Medlemmer gerne for Effektens Skyld ønskede at beholde det lange fede Haar og Skæg til de kom til Civilisationen. — Lad det være sagt til de engelske Medlemmers Ros, at de var de renligste blandt Deltagerne i Ekspeditionen. Til trods for dette, sparede de ikke sig selv, naar Arbejdet medførte Tilsmudsning med Fedt, Blod, Røg eller lignende.

Endelig den 21. Marts 1900 fik vi igen Land med »virkelig Vegetation« i Sigte. Det var Aucklandøerne, der ligger i 51 Grader sydlig Bredde og 166 Grader østlig Længde.

Jeg havde besluttet at løbe ind til disse ubeboede men smukke Øer, baade for at tage fersk Drikkevand ind, og for om muligt ved Hjælp af vore Rifler at skaffe os lidt fersk Kød, hvortil vi i høj Grad trængte.

Vi led samtlige paa dette Tidspunkt af daarlig Fordøjelse, saa Doktor Kløvstad var stadig paa Færde og var utrættelig i sine Bestræbelser for at holde os ved nogenlunde Helbred, indtil Civilisationen var naaet.

Doktoren undersøgte paa dette Tidspunkt vort Blod meget nøje under Mikroskopet og tappede med stedse øgende Interesse Blod af os og af sig selv.

Hvorledes steg ikke Humøret ombord, da vi omsider kunde skelne Enkeltheder iland.

Den Ø, vi stævnedede mod, var den største af Gruppen. Øerne ere adskilte ved smaa smalle Sund.

Hovedøen er omtrent 30 Mil lang og omtrent 15 Mil bred paa det bredeste Sted.

Den har to udmærkede Havne i Bugter, der begge løber ind fra Øst. Den sydligste af disse Bugter med »Laurie Havnen« inderst inde blev vort Maal.

Aucklandøerne blev opdaget af Kaptajn Abraham Bristow med Hvalfangeren »Ocean« den 18. August 1806 under en Verdensomsejling. Øerne, der bestaar af Basalt og graa Skifer, er meget smukke, dækkede af rig men lav Vegetation. De to højeste Fjældrygge hæver sig til en Højde af omtrent 400 Meter over Havfladen, og er dækkede næsten lige til Toppen af tykt stridt Græs, samlet i store Tuer.

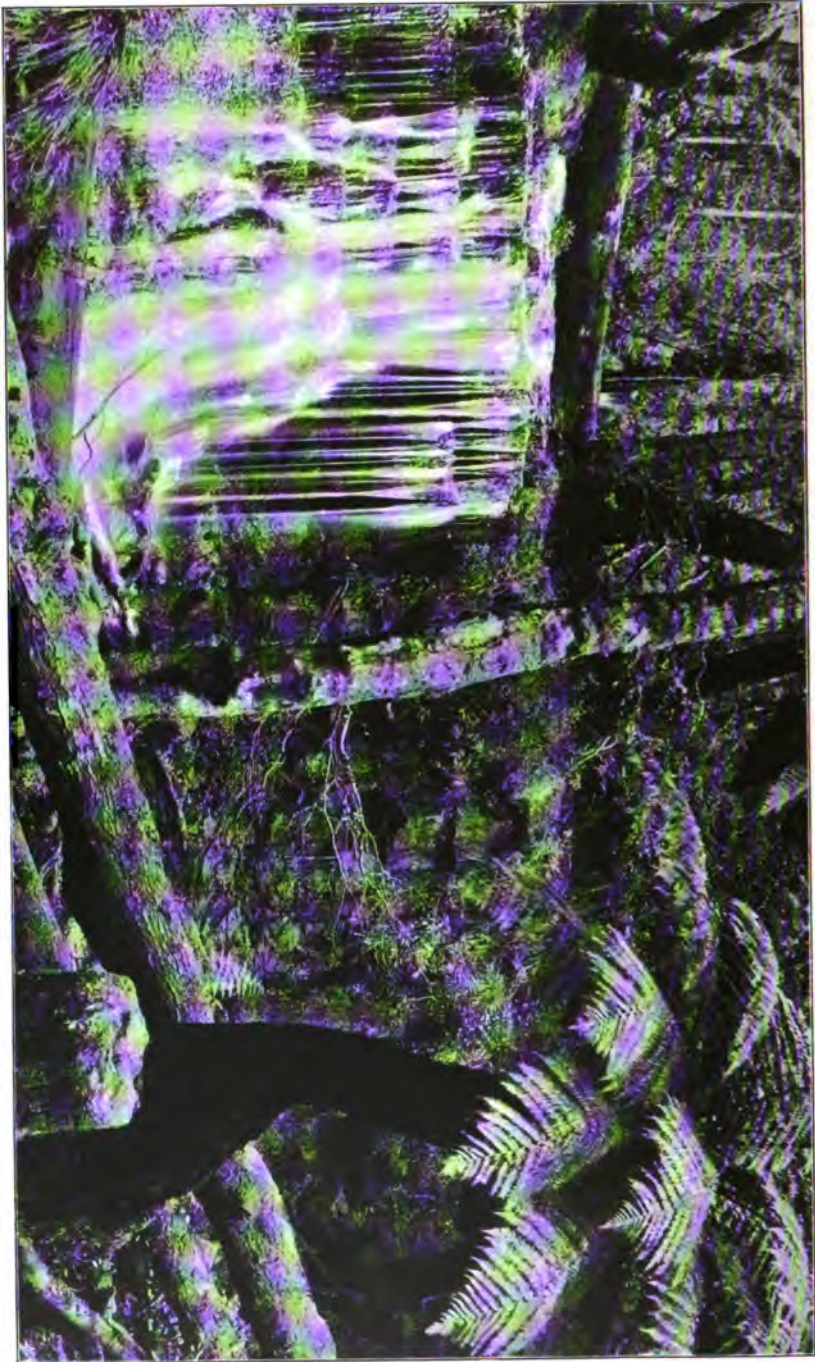
De fleste større Træer, der gror paa Øerne er »Tea Trees« (*Melaleuca Leucadendron*) som jeg straks genkendte fra Australiens Sumpegne, et nøjsomt Træ med smalle naalegignende Blade, som giver Træet et Udseende af et Naaletræ. Stammen er lysegul, tidt hvid, og dækket af et meget tykt Lag papiragtig Bark, der med Lethed kan flænges af i store tynde »Ark«.

Meget faa Træer paa den store Ø, hvor vi landede, naaede en Højde over 10 Meter, de fleste var under 5 Meter, men Træernes Kroner spredte sig fladt og tæt udover og dannede et sammenhængende grønt Løvtag, der endog stængte Solstraalerne ude, saa den fugtige tuede Jordbund under laa fuldstændig i Skygge i et Slags Tusmørke.

Utallige Slyngplanter snoede sig mellem Stammerne, mens frodige, store Bregner gav det hele et tropisk Udseende.

Vi fandt *Metrosideros lucida*, *Dracopyllum longifolium*, *Panax simplex*, *Veronica eliptica*. Blandt Bregnerne genkendte jeg 15 forskellige Arter, den mærkeligste var et Eksemplar af *Aspidium* med kort Stamme paa omtrent 1 Meter.

Aralia polaris og *Pleurophyllum criniferum* saas

RIG VEGETATION.
(Fotograf)

overalt, nær Stranden, den førstnævnte ligner Epheuen, men har store voksagtige Blomster, store som et Kaalhoved.

De vilde Svin spiser disse Planter.

Paa Højderne findes de vakreste smaa Planter, flere af dem havde jeg fundet repræsenterede paa Campbell-øen i 1894. En vakker Lillie, der maa staa i nært Slægtskab til Anthericum med de lange Rækker af lysegule Blomster fandtes ogsaa.

Ligeledes var der en Slags stor, vild Asters med røde Blomster og Veronica Benthamii med blaa Blomster. Ved Siden af disse fandtes ogsaa flere Europæiske Arter f. Eks. Eksemplarer af Cardamine, Ranunculus, Plantain, Geranium og Epilobium samt en Art Forglem-mig-ej.

Klokken var 10 p. m., da vi gik til ankers i »Sarahs Favn«, en overmaade smuk Fjord paa den østre Side af Øen, hvor vi fandt udmærket Ankerbund. Vi lod foreløbig Styrbords Anker falde med 30 Favne Kætting. Saa lod Maskinist Olsen Dampen fare ud af Kedlerne og begyndte sammen med Brynildsen og Been, vore dygtige Fybødere, at rense Kedelpiberne for det tykke Saltlag, der havde sat sig overalt, og som gjorde det yderst risikabelt at benytte Maskinen.

HERLUF KLØVSTAD.
(Fotografi)

Den Bugt, vi var løbet ind i, var omtrent 1 Mil bred og strakte sig omtrent 5 Mil ind i Øen.

Straks efter at vi var gaaet tilankers, satte vi 4 Hvalbaade ud.

Den første Baad med Doktor Kløvstad og nogle Matroser roede mod den nordre Bred, hvor de opdagede en sprudlende Kilde, der fossede ud i Bugten over et lidet Fald.

De kom straks tilbage til Skibet og meddelte Fundet. Jeg lod derefter rense en af Hvalbaadene, de tog den paa Slæb og lagde den saa ind under Fjældside, hvor Bækken snart fyldte Baaden med det herligste klare Vand. Virkeligt Vand!

Hvor vi nød dette Vand, der var løbet over Grus og Sten, Først nu forstod vi Manglerne ved smeltet Sne. —

En anden Hvalbaad blev mandet af Bernacchi, Evans, Bjerlø, Yngvard Samuelsen og Colbeck; de drog mod nordøst med seks Rifler, nogle Haglgeværer og en Del Proviant for at søge Vildt. Vi havde nemlig fundet Spor af vilde Svin*) ved en Elvemunding mod Sydøst.

Lappen| Savio drog ud i en Kajak med et Haglgevær, og jeg saa ham snart forsvinde under de store overhængende Træer ved Elvemundingen.

Tidligt den næste Morgen kom Hvalbaaden under Colbecks Kommando tilbage med 2 vilde Geder. — De havde ogsaa set en Del Okser, men de havde ikke kunnet komme dem paa Hold, da de var for sky. Men de vilde Geder var velkomne. De smagte rigtignok svært stramt, især den ene, som var en Buk, men den Føde, disse Dyr altid havde maattet nyde, gjorde vel sit til at give Kødet dets ejendommelige Smag.

Bernacchi havde paa sin Vandring i Land fundet tre Gravsteder, hvorover der stod nogle forfaldne Trækors af svært Materiale.

Inskriptionen paa det ene Kors meddelte, at den,

*) Disse blev udsat af Kaptajn Bristow i 1806 og havde formeret sig umaadeligt.

som hvilede paa dette ensomme Sted, var død af »Hunger«.

Han havde hørt til Besætningen paa et strandet Fartøj.

Kvæget og Kaninerne, som vi fandt, er nok blevet sluppet paa Øen af australske Krigsskibe senere end det sidste Forlis paa Øen, som fandt Sted 50 Aar før vort Besøg.

Lappen Savio havde, da han kom tilbage et Par meget vakre og fede Krikænder med sig, som han havde skudt oppe ved Elvemundingen fra sin Kajak; senere skød jeg 3 Ænder af samme Slags ved Enden af Bugten mod Vest, hvor et større Vasdrag løb ned og havde ophobet smaa flade Grusøer, hvor Ænderne holdt til.

Vor senere Under søgelse af dette Vasdrag var meget interessant. Vegetationen var rig ligesom vort Jagtudbytte, der bestod af Ænder, Bekkasiner og Fisk.

Det var undertiden vanskeligt at følge dette Vasdrag. Elven snoede sig i utallige Bugtninger mellem store »Tuer« dækkede med det stive Græs, og Strømmen forsvandt endog paa mange Steder under dette Dække, der som en Hængemyr skjulte Løbet. Paa Grund af Beliggenheden regner det næsten hele Aaret rundt paa Aucklandøerne, saa alt Lavland var aldeles »vandsygt«.

HUGH EVANS.
(Fotograf)

Disse Dage ved Aucklandøerne var overmaade interessante, og var meget nyttige som en Hvile for Mandskab og Stab, ligesom vi ved dette Ophold fik Anledning til at gøre alt færdigt til »De hylende 40 Grader«, der kunde have alt andet end godt at byde paa.

FEMTENDE KAPITEL

STEWARTØEN — NEW ZEALAND — ANKOMST TIL
AUSTRALIEN — HJEM!

DEN 28. forlod vi Aucklandøerne, og styrede nu mod Stewartøen, der ligger Syd for New Zealand.

Den 30. Marts 1900 ved Midnatstid ankom vi til »Patterson's Inlet«, Mundingen til en Fjord paa Stewartøens sydøstre Side.

Da Indsejlingen er snever og vanskelig, og da Vejret var diset med Regn, besluttede jeg efter Samraad med Kaptajn Jensen at vente paa Morgen, før vi løb ind.

Langsomt sneg Resten af Nattetimerne sig hen, som »Sydkorset« laa der og duvede i den lange Dønning. Inde fra den mørke Kyst hørte vi Havet slaa mod Klipperne.

Hist inde var andre Mennesker — hvad vilde Morgendagen bringe? Hvor gamle vilde de Nyheder være, vi skulde faa fra Øboerne den næste Dag?

Den 31. oprandt graa med Regn — iturevne graa Skyer var strandet paa Brætoppene inde i Bugten mod Syd, men hvor tiltrækkende virkede ikke alt dette paa os, selv Regnen virkede oplivende, og igen nød vi med Vellyst Lugten af Eucalyptus Træerne, som kom ud til os med Landbrisen.

Kl. 5 var alt Travlheden ombord, og Kl. 6 dampede vi sagte og forsigtigt ind i Pattersonbugten.

Vi trak Vejret i lange Drag. — Øjet hvilte paa det grønne, det var noget nyt, en ganske ny Følelse, for

hvilken vi ikke havde nogen Definition — denne Følelse, at se paa grønne Træer.

Klokken 8 ankrede vi paa et sikkert Sted inde i Bugten paa 9 Favne Vand omtrent 1 Mil fra den vestre Kyst. Straks Ankret faldt, var alle vore Kikkerter i Beredskab..

WILLIAM COLBECK.
(Fotografi)

Inde mod Syd opdagede jeg et smukt lidet Hus, og kort efter raabte Fougner, idet han af lutter Henrykkelse lod sin lange Kikkert falde: »En Kvinde«! »En Kvinde«! — Denne vigtige biologiske Opdagelse havde en mærkelig Indflydelse. — De magnetiske Observatorer fik straks meget at bestille, og Kikkerter kom svært i Kurs.

Kort efter at Ankeret var faldet, lod jeg en Hvalbaad sætte i Vandet, tog med mig Samuelsen og Bjerkø og roede iland

paa den vestre Side af Bugten, hvor jeg havde opdaget det lille vakre Hus midt paa en aaben Plads, omgivet af frodig Urskov.

Straks efter at Baaden havde stødt med Stevnen mod nogle store Stene ved Stranden, viste der sig et solbrændt Ansigt mellem Bladene. Jeg saa straks, at det var en halvblods »Maori«, hvis mørke, kloge Øjne søgte mine. Jeg hilste ham paa Engelsk, hvorpaa han gentog min Hilsen og kom saa langsomt ned til Baaden, hvor vi stod.

»Kan jeg faa købt Grøntsager?« spurgte jeg først.

»Ikke her, men muligvis paa den anden Side af Øen«, var hans Svar, hvorpaa han mistroisk maalte os med Øjnene fra Fod til Isse.

»Hvilket Skib?« spurgte han saa. »Sydkorset« svarede jeg.

Mandens alvorlige Ansigt fik Liv — »Er Borchgrevinkombord?« — »Nej,« svarede jeg. — »Død?« spurgte han. »Nej, han taler til dig,« var mine Ord.

Den Modtagelse, dette Naturmenneske gav mig ved at nævne mit Navn i dette Vildnis og ved at vise Bekymring for min Skæbne tæede mig op i et Øjeblik, saa det for mig blev en Højtidstund, der hører til min kæreste Erintringer.

Denne fattige Fisker havde fulgt vore Planer med den største Interesse. Han vidste nøjagtig Besked om mangt og meget, og tilbød straks at føre mig over Øen mod Vest til en liden Fiskerby, hvor jeg vilde kunne købe Grøntsager, Fisk og Kød. Jeg sendte Baaden ombord med Nyhederne og begav mig med Fiskeren ind i Vildnisset, hvor vi snart kom paa en optraadt Sti.

Det tætte Krat dannede en Væg paa begge Sider af Stien, og denne var da ogsaa dannet ved Hjælp af Øksen, da Urskoven, der omgav os, var absolut uigennemtrængelig.

LOUIS BERNACCHI.
(Fotografi)

Jeg genkendte de fleste Planter og Træer fra Australiens Skove — der var de forskellige Eucalypter, Blue Gum, Bax, Terpentintræet, Jerntræet o. s. v., medens Slynngplanter af alle Arter dannede det tætte Næt mellem dem. Nogle hang som store bladløse Touge fra Træ til Træ, andre snoede sig i uendelige Masker om hverandre og var dækkede af Blade og Torne, der var krumme som Kroge, »laweyers«, som disse kaldes i Australien paa Grund af, at de hænger sig fast i alt, de kommer nær.

Min Fører fortalte mig, at han var en Ven af den »Maori«, Joe, med hvem jeg havde været paa Hvalfangst i 1894, og han havde da ofte talt om mig.

Stakkels Joe var ikke mere, han var druknet, tiltrods for at han var født i en Sejersskjorte. — Han faldt overbord fra gamle »Antarktik« i 1894 mellem nogle svære Isstykker, og længe laa han den Gang og svømmede, før vi fik fisket ham op, men da vi omsider havde ham i Behold, meddelte han mig, at han ikke havde været det mindste bange, thi han kunde ikke drukne. — Ingen, der var født med Sejersskjorte kunde drukne.

Det synes som om denne Overtro er almindelig blandt Maorierne, og min Ledsager selv tvivlede paa, at Joe virkelig var druknet paa naturlig Vis.

Efter en Times Gang naaede vi en vakker lille By.

Husene var byggede paa Pæle, ligesom i det nordlige Australien, for at undgaa Hjem søgelsen af de hvide Myrer, der æder alt tørt Træ med utrolig Hurtighed.

Næsten hele Befolkningen bestod af »Maorier«, den Race, der beboede New Zealand, da Landet først blev opdaget af Europæerne. Maorierne tilhører den malayiske Race, men er uden Tvivl af blandet Afstamning. En Del af de Maorier, jeg har set, ligner ikke blot i Fysiognomi meget Europæerne men ogsaa i Hudfarve. Massen af dem tilhører dog Negertypen, men som allerede nævnt er de en modificeret og betydelig forbedret Type. De minder mig om Kreolerne paa Martinique, men er

stærkere bygget. De er som Regel omtrent 5 Fod 6 Tommer høje.

Maoriernes egentlige Oprindelse har til Dags Dato ikke med Sikkerhed været paavist. Det antages, at Maorierne kom til New Zealand for omtrent 500 Aar siden i 2 Kanoer »Arava« og »Tainni« fra »Hawaiki«.

En Del Ethnologer mener, at dette skulde betyde fra *Hawaii* i *Sandwich Gruppen*, men det synes vel at være rimeligere, at det er fra *Savaii* i *Samoagruppen*.

Thomson fra Otago, har forsøgt at bringe Klarhed i dette Mørke. Gennem Malayerne har han troet at kunne følge Traaden til de gamle Beboere af Barata i det sydlige Indien, idet han væsentligt har fulgt Sproget. Hans Theori er da ogsaa blevet støttet af Opdagelsen af en gammel Klokke, der

ANTON FOUGNER.
(Fotografi)

bærer en Inskription i *Tamul-Bogstaver*. Denne Klokke fandt han i den nordre Del af New Zealand.

I 1877 blev der ligeledes i »Weka Passet« i den sydlige Del fundet nogle gamle Stenbilleder, hvori der forekom Billeder af Dyr, der ikke hører hjemme i New Zealand, saavel som Vaaben og Klædningsstykker, der heller ikke tilhører disse Øer. Inskriptionerne paa Vaabnene minder ogsaa om Tamul. Paa Chathamøerne er der endnu nogle Rester af en Race, som kaldes *Morioris* eller *Maiorioris*, og disse antages af mange for at være de oprindelige Indbyggere paa New Zealand.

Maorierne er som nævnt kække og intelligente, og er udmærkede Søfolk og Fiskere.

De er udpræget gode Jagttagere af Naturen, og allerede da man først lærte dem at kende, havde de f. Ex. et ganske overraskende System for Klassifikation af Planter.

Tiltrods for at Maorierne er baade intelligente og kække, har de til sine Tider vist sig at være baade grusomme og raa. Menneskeæderi er saaledes forekommet iblandt dem, men det forsvandt næsten ganske med Slaveriets Ophævelse.

Maoriernes Regeringssystem hvilte paa et Stammeprincip, idet Landet var delt mellem forskellige Stammer. Af disse er der endnu 18 tilbage i Norden, og disse er da igen delt i mindre Stammer eller »Hapus«.

Retten til Landet gav imidlertid Aarsag til blodige Kampe.

Siden 1858 havde en Sektion af Maorierne, den mest indflydelsesrige, holdt sig borte fra Europæerne uden egentlig at underkaste sig nogen anden end en selvvalgt Konge af Maoriblod.

Tawhiao, Søn af Potatan, den første indfødte Konge, blev valgt til at følge sin Fader paa Thronen i Juni 1860.

Under de første 15 Aar af sin Regering førte han en haardnakket Krig mod New Zealands Regering. Han førte ikke mindre end 4 blodige Kampe, men gav tilsidst efter i 1881 og modtog fra Regeringens Side en aarlig Pension paa £ 225. Han døde i 1894, og var den sidste af Maoriernes Konger.

Maorierne viste i deres Krigsførsel fremragende Begavelse som Krigere. Som Industriarbejdere, Udskærere og i originalt Vævearbejde er de aldeles enestaaende.

De har store Anlæg som Talere, et naturligt Talent som ikke mindst er kommet frem hos de Maorier, som har siddet i New Zealands Parlament, og som baade har vundet deres hvide Medborgeres Agtelse og Beundring.

I 1894 var der i New Zealand 41.993 Maorier, af hvilke de 22,861 var Mænd.

— — Der var Glæde ombord, da vi kom tilbage med en stor Kurv med Grøntsager og med en forholdsvis ny Avis.

De Nyheder, vi fik fra Australien, forandrede min Beslutning om at besøge Sydney. Baade Sydney og Melbourne var nemlig hjemsøgte af Bylde-Pest.

I den lille Fiskerby, hvor jeg havde købt Grøntsager, havde man raadet mig til at løbe ud af Patterson-Inlet og rundt til »Halvmaanebugten«, ved hvis Ende Fiskerbyen laa. Der var der bedre Ankerplads og gunstigere Betingelser for at proviantere, ligesom en Dampet ugentlig løb ind der fra New Zealands sydligste By *Bluff*.

Den følgende Dag dampede vi derfor rundt til Byen, hvor talrige Indfødte hilste os Velkommen.

Imidlertid dukkede ogsaa snart mere civiliserede Individer gradevis frem. Der var flere Australere i Byen. Først fik vi fat i Postmesteren, der var hvid, og som naturligt ogsaa boede paa »Stylter« paa Grund af de hvide Myrer, men der laa ogsaa Badegæster fra New Zealand, hvoriblandt en australsk Professor fra Christchurch, der gjorde alt, hvad der stod i hans Magt forat hjælpe os baade med dette og hint, og for at lære noget om det mærkelige Fastland dernede i Syden at kende.

Min Plan var at lande de fleste af vore 70 Slædehunde paa Stewartøen for derved at lette fremtidige Ekspeditioners Hundeskaffelse, og for selv at undgaa at maatte fragte dem endnu en Gang over Ekvator.

Men paa Stewartøen hersker New Zealands Love, og det var forbudt at lande fremmede Hunde baade af Hensyn til Faarejordene og af Hensyn til den ublandede rene Race af skotske Faarehunde, som i New Zealand er af betydelig nationaløkonomisk Nytte.

Noget maatte imidlertid gøres, og da der blev tilbudt mig en lille Ø eller rettere et lille Skær lige ved Stewartøen, som Opholdssted for Hundene, ifald Tilladelse blev opnaaet fra New Zealands Regering, stod det klart for mig, at de kunde landsættes her.

Den næste Dag sagde jeg foreløbig Farvel til »Sydkorset« og Ekspeditionen og gik ombord i et lille Kystfartøj bemanded med Indfødte. Skibets Navn var »Ruruhau«, der i Maori Sproget betyder »Den der befinder sig til Luvart«. Et godt Varsel for mig mente en af de Indfødte, der kunde tale Engelsk, at jeg netop havde truffet paa dette Fartøj.

Ombord i »Ruruhau«
(Fotografi)

Under Salut og Hurraraab fra »Sydkorset« og medbringende en stor Taske fuld af Breve sejlede jeg med den lille Skonnert ud af Halvmaanebugten og stevnede mod det blaa Land, vi saavidt kunde se i Horizonen mod Nord.

Der løb en rasende Strøm mod Vest, og da der kun var lidt Vind, gik Rejsen kun langsomt for sig. Langsomt voksede Landet i Nord, indtil Mørket indhyllede os, men saa friskede Vinden fra Sydøst, og Kl. 10 p. m. den 1. April saa vi Glimtet af Fyrtaarnet ved Indsejlingen til Bluff.

Efter en meget risikabel Navigation mellem »Klokkebøjer« og »Mærker« naaede vi Bluff Havn præcis Kl. 12 Midnat.

Det var mørkt overalt, og det var med megen Anstrengelse og efter megen Søgen i den lille By, at jeg omsider fandt Telegrafstationen i et lille Træhus.

Jeg dundrede paa Porten længe og haardt uden Resultat, indtil jeg hørte et lille Vindu oppe under Tag-skægget knirke paa sine rustne Hængsler, og en ublid Stemme spurgte: »What the devil is the matter?« — Men da jeg saa havde faaet gjort mine Forklaringer, blev der lutter Hastværk og Velvilje. Nogle Minutter efter slog Telegrafapparatet sine første Slag for at aabne Adgangen til de australske Kabler.

Telegrafisten, der ikke havde andet paa end sit Nat-tøj, var svært nysgerrig. Tik-Tik, Tik-Tak gik Instrumentet, pludseligt stoppede Telegrafisten — en meget fjern Kollega havde villet vide, om jeg havde fundet Folk paa Sydpolarlandet.

»Vilde jeg være saa snil?« »Fuglefolket er der,« meddelte jeg. — Tak, Tak, lød Instrumentet, og saa vidste man i Australien, at »Sydkorset« med Ekspeditionen var i Behold.

Mit første Telegram til Sir Georges Newnes i London lød:

»Ekspeditionens Formaal opfyldt. Den Sydmagnetiske Pol lokaliseret. Længst Syd med Slæde 78 Grader 50 Minutter. Zoologen Nicolai Hanson død. Alt vel ombord.

Borchgrevink.«

Da dette var gjort, var det som en Byrde faldt fra mine Skuldre — Men jeg blev med et saa underlig træt, næsten overvældet — Jeg var ikke glad ved, at Byrden ikke længere tyngede — Jeg længtes efter Skibet, Ensomheden og de kendte Ansigter.

»De er træt« husker jeg Telegrafisten sagde, og saa gik vi ud for at opsøge Hotellet, hvor jeg straks gik tilkøjs.

Den næste Morgen Kl. 8, da jeg løftede mit Gardin

op, var det første jeg saa et stort norsk Flag, der højtideligt oprullede sine Folder under Gaffelen paa en hvid Bark, der laa ved Bryggen og lossede Gran og Fyr fra gamle Norge. — Det var en ny Hilsen.

Følelserne overvældede mig, jeg aabnede Vinduet, og viftede til Folkene ombord.

Saa gik jeg til mit første civiliserede Morgenbad.

Neppe havde jeg med Velbehag begyndt Rengøringen, saa bankede nogen ivrigt paa Døren til Bade-rummet.

Jeg protesterede, men saa meddelte en Stemme, at Døren maatte op for en Morgenavis, hvis Nyheder vilde overraske mig. — Ja op maatte jeg, og fik Avisen ind til mig gennem Døren paa Klem.

Telegram fra Adelaide i Australien stod der:

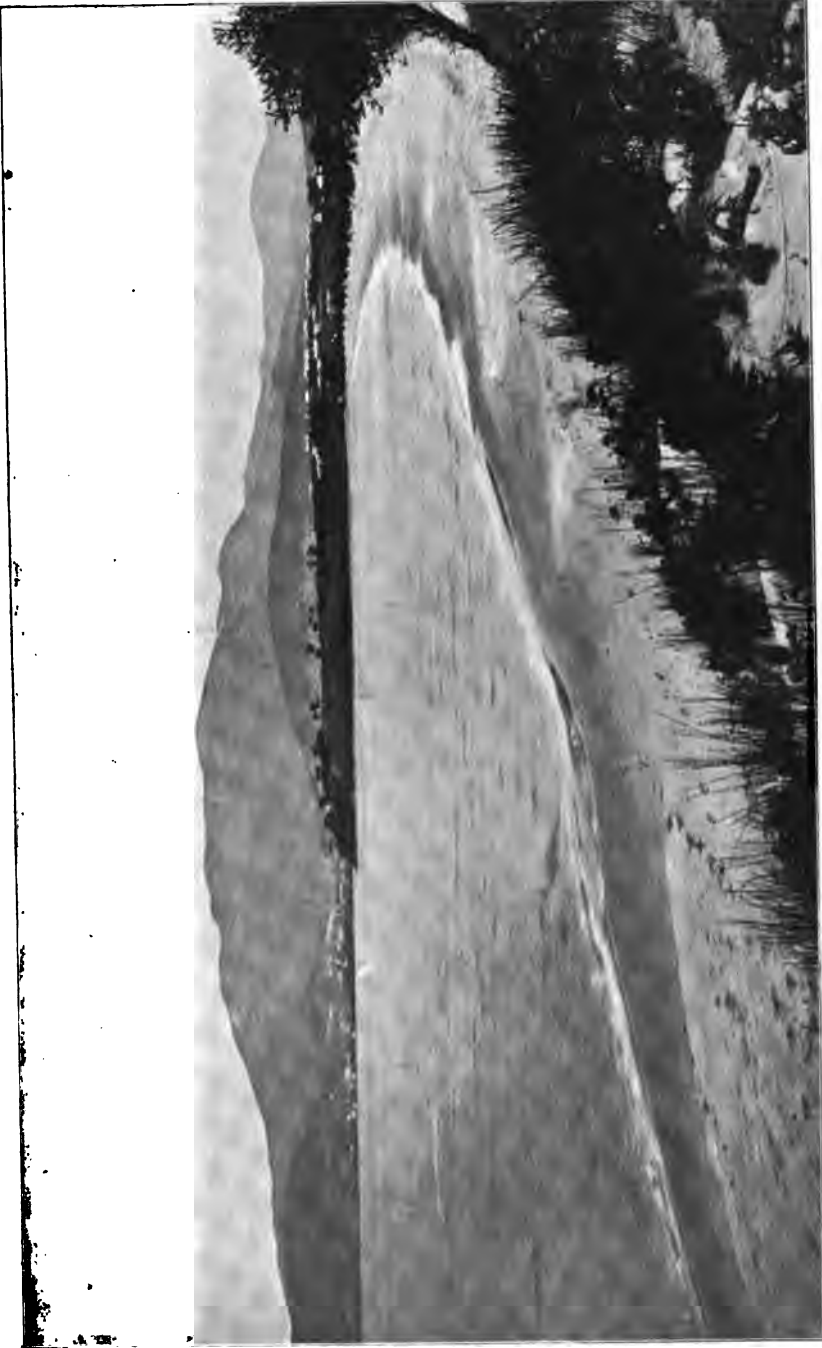
Yesterday at midnigth R. M. S. Australia arrived from Europe. Amongst the passengers Mrs. Carsten Borchgrevink. Asked by a reporter, when she expected to meet her husband, she answered, that she did not know whether he would arrive this year or not, but that he would probably arrive about this time of the year.

Min Hustru var i Australien! Hun var landet i samme Time, som jeg satte Foden paa New Zealand! — Dette var et mærkeligt Træf.

I Begyndelsen forekom Meddelelsen mig saa besynderlig, at jeg troede, at det maatte være en Avisand — men det viste sig snart at være Virkelighed.

Den store Orientdamper »Australia« havde brugt over 5 Uger fra Europa, der eksisterede ingen Aftale angaaende Møde ved Antipoderne mellem min Hustru og mig — min Ankomst var afhængig af Isforholdene — alligevel var vi landet i samme Time.

Imidlertid vidste jeg, at Orientdamperen allerede var afsejlet til Melbourne, hvorhen jeg saa øjeblikkelig telegraferede og underrettede min Hustru om Ekspediti-

BUGTEN VED HOBALVI
(Fotograf)

onens lykkelige Ankomst og bad hende møde mig i Hobart i Tasmanien, da baade Melbourne og Sydney nu var erklæret for pestsmittede, og et Besøg der kunde medføre Forsinkelse og Karantæne saavel som Risiko for Ekspeditionens Medlemmer.

Da jeg havde faaet afsendt de nødvendige officielle

Kaptajn BERNHARD JENSEN.
(Fotografi)

Telegrammer gjorde jeg Visit hos Honorable Ward, Medlem af New Zealands Parlament, som modtog mig med megen Velvillie, og som øjeblikkelig satte sig i Telegraafforbindelse med Premierministeren Mr. Seddon og fik officiel Tilladelse for mig til at lande mine Slædehunde paa Stewartøen.

Om Aftenen var jeg indbudt til en Fest, hvor Mr. Ward præsiderede.

Efter at have sendt Kaptajn Jensen mine Instruktioner angaaende Slædehundene og Afrejsen til Hobart, gik jeg den 4. April ombord i Dampere »Mokoia« der var paa Vej til Hobart.

Ombord i dette herlige Skib mødte jeg til min Overraskelse min gamle Ven, de forenede Rigers Konsul i Melbourne, Mr. Gundersen, der havde sagt os Farvel i 1898. — Efter en hurtig og behagelig Rejse naaede vi Hobart den 6. April.

Byen var flagsmykket, og Forterne fyrede Salut, da Mokoia gled ind i Havnen; lige ved Indløbet laa et norsk Jernskib flagsmykket. Da vi passerede, hilsendes jeg af kraftige norske Hurraraab. — Paa Bryggerne var

der sort af Mennesker, der viftede, og da Landgangen var lagt, brød der løs et rent Uvejr af Hilsener.

Mr. *Morton*, Kurator ved Museet i Hobart, var den første, der trykkede min Haand, saa kom Deputationer fra Regeringen med Sir *Philip Fysh* i Spidsen.

Jeg blev løftet — baaret paa Guldstol hen til en Landauer, der ventede. Mr. *Morton* steg op ved min

Guvernørens Hus i Hobart.
(Fotograf)

Side, og under Mængdens Hurraraab kørte vi saa til Hotellet, hvor jeg mødte min Hustru.

Der laa en Masse Telegrammer fra Europa til mig.

Det første, jeg aabnede, var fra Sir *John Murray*, og det geografiske Selskab i Edinburgh. »*Warmest Congratulations*«, fra Sir *Clements Markham*, fra Professor *Yngvar Nielsen*, fra Sir *George Newnes* og fra samtlige geografiske Selskaber i Europa og Australien. Det regnede med Telegrammer hele Dagen paa de forskelligste Sprog.

Straks efter at jeg var ankommet til Hotellet, ind-

fandt Guvernørens Aide de camp, Mr. Rawlinson sig og indbød min Hustru og mig til Middag hos Guvernøren den næste Dag, hvor vi blev modtaget med den samme Hjertelighed, hvormed jeg blev mødt, da jeg i 1898 drog mod det ukendte Syd med Ekspeditionen.

10 Dage senere, da »Sydkorset« var ankommet, gav Byen Hobart os en officiel Modtagelse i Byens Festsal.

Den tasmanske Regerings Medlemmer gaar i Land fra »Sydkorset« efter Visit ombord.
(Fotograf)

og den paafølgende Dag var der Takkegudstjeneste i Domkirken, som Tasmaniens Biskop forrettede.

Efter derpaa at have ordnet alt med Hensyn til Skibets Rejse til Europa, sagde jeg Ekspeditionen et foreløbigt Farvel. Kaptajn Jensen skulde føre Skibet rundt Afrika til London. For Samlingernes Skyld turde jeg ikke sende Skibet gennem det røde Hav og Suezkanalen, hvor jeg kunde risikere at mange Eksemplarer vilde fordærves i Heden.

Den 27. forlod min Hustru og jeg Hobart i den store prægtige Orientdamper »Australia«, altsaa i det samme Skib, som havde bragt min Hustru ud. Dette var Skibets

paafølgende Hjemtur til Europa. Da det flydende Palads langsomt gled forbi »Sydkorset«, hvor Mandskabet hilste med Hurraraab, medens 1. Styrmand Pedersen affyrede Kanonerne, og Flaget sænkedes, kunde jeg ikke tilbageholde en Taare. Jeg havde faaet den norske Ishavsskude, som laa der flagsmykket, saa uendelig kær, den og de kække Gutter, der viftede med Huerne.

Styrmand Pedersen saa jeg aldrig igen. Han døde under Hjemrejsen Søndag den 23. September og blev begravet i Havet nær St. Helena den 28. samme Maaned. — Han havde lidt af samme Sygdom som Hanson.

Utvivlsomt var det Beri-Beri, som ogsaa i dette Tilfælde havde krævet et Offer. Men det er at bemærke, at Doktoren, der

undersøgte Pedersen paa St. Helena, heller ikke kunde bestemme Sygdommens Natur.

Efter Kaptajn Jensens Rapport at dømme var Symptomerne de samme, som jeg havde observeret hos Hanson. — Stakkels Styrmand Pedersen! Han skulde ikke gense Fædrelandet og sine Kære, som stadig havde været i hans Tanker og altid dannede Centrum i hans

1ste Styrmand JØRGEN PEDERSEN.
(Fotografi)

Samtaler. Altid snild og villig, men tungsindig og indesluttet erindrer jeg ham med Taknemlighed og Vemod.

— — »Sydkorset« ankom til London den 29de Oktober 1900. Samme Aften blev der afholdt en Festmiddag for samtlige Medlemmer af Skibets Mandskab.

Imidlertid var jeg allerede ankommet til London 5 Uger efter min Afrejse fra Hobart med Orientdamperen »Australia« gennem Suezkanalen, og min videnskabelige Stab fulgte i denne Rute en Uge senere, idet hver af dem, der havde tilbragt Vinteren med mig i Sydpolarlandet, fik fri Rejse fra Hobart til London paa Ekspeditionens Bekostning.

Paa Jernbanestationen i London mødtes jeg, da jeg med min Hustru en silde Nattetime ankom, af mange Venner, deriblandt *Frank Newnes*, Dr. *Robert Mill*, den bekendte Geograf, som Repræsentant for the Royal Geographical Society, Livmedikus *Theodor Egeberg*, som med Kong Oscar var ankommet til London, samt mange flere. —

Den 25de Juni 1901 gav jeg den første Beretning om Ekspeditionens udførte Arbejder i Londons Universitet efter Indbydelse af The Royal Geographical Society.

Tilstede var foruden Sir *Clements Markham*, som præsiderede, blandt andre Admiral Sir *J. Dalrymple Hay*, Admiral Sir *Erasmus Ommanney*, Sir *H. M. Stanley*, M.P., the *Warden of Merton*, Admiral Sir *L. M'Clintock*, Admiral the Hon. *W. J. Ward*, Admiral Sir *William Whar-ton*, General Sir *Henry Smyth*, Sir *George Newnes*, General Sir *Henry Norman*, Admiral Sir *Anthony Hoskins*, Admiral Sir *George Nares* o. m. fl.

Den paafølgende Aften gav Sir *Georges Newnes* en Festmiddag for Ekspeditionen i Hotel Cecil, hvor Englands mest fremragende Geografer var tilstede saavel som Repræsentanter for Regeringen.

Derefter begyndte saa en meget anstrængende Tid for mig med Opløsningen af Ekspeditionen, Ordning af Samlingerne, Udgivelsen af den første korte Beretning

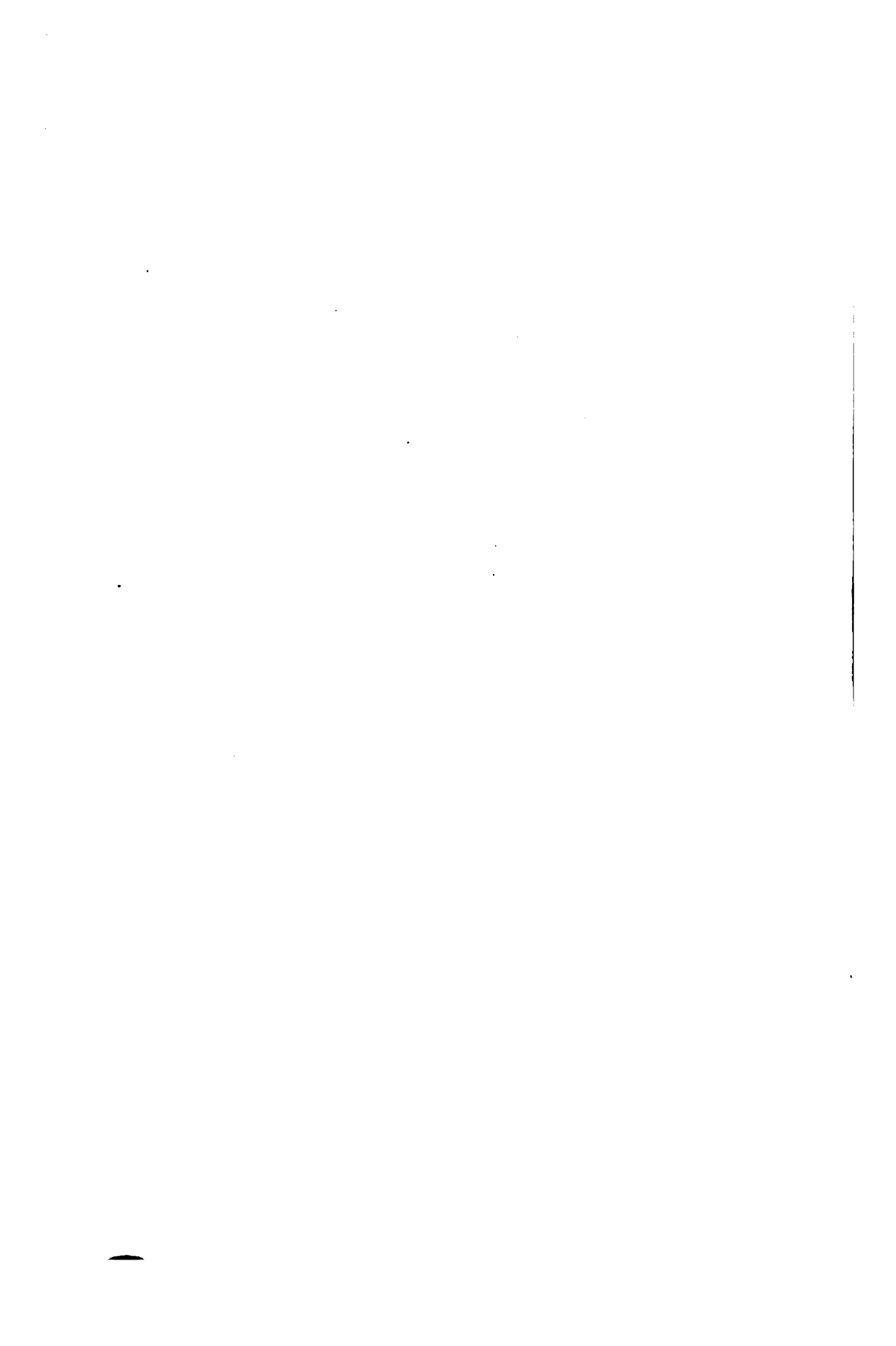
---

og uendeligt mange andre Arbejder, der stod i Forbindelse med Ekspeditionens Resultater.

Med Mellemrum er Beretninger om Ekspeditionens forskellige Arbejder blevet offentliggjort paa Engelsk. Først i Dag foreligger »Nærmest Sydpolen 1900« som en samlet Fremstilling i mit eget Sprog. Min Faders Sprog var Norsk, min Moders Maal er Engelsk. Beretningen om Ekspeditionen foreligger nu i begge Tungemaal, men Ekspeditionen bestod jo ogsaa væsentligst af Repræsentanter fra Norge og England, fra to søfarende Nationer, der har meget tilfælles, og som i Enighed strævede at løfte Fligen af det Slør, som har ligget over Sydpolens Mysterier.

**KAPTAJN BERNHARD JENSENS
RAPPORT**

»SYDKORSETS« REJSE OG OPHOLD
VED CAMPBELLØERNE VINTEREN 1899

EFTERAT »Sydkorset« den 1. Marts 1899 havde forladt Kap Adare, hvor de 10 af Ekspeditionens Medlemmer blev tilbage, stod det som bestemt saa hurtig som mulig tilbage nordpaa, og allerede den 15. Marts fik man Landkending af *Nugget Point* paa New Zealands Sydspids. Da Skibet havde været i Dok og repareret i Port Chalmers paabegyndtes en Række Undersøgelser i Farvandene omkring Campbelløerne bl. a. af Hvalbestanden, og med disse hengik Vinteren. Skibet løb henad Foraaret fra sit Kryds ved Campbelløerne tilbage til Bluff paa New Zealand for at reparere mindre Havarier, og den 10. December 1899 sattes Kursen sydover paany for at naa tilbage til de efterladte Medlemmer paa Kap Adare. Den 28. Januar 1900 lod »Sydkorset« atter sit Anker falde ved Indløbet til Robertsonbugten.

I det efterfølgende gives en Række direkte Uddrag af den af Kaptajn *Bernhard Jensen* paa Rejsen førte Dagbog.

Onsdag den 1ste Marts 1899.

Vinden stille og omløbende. Klar Luft. Kl. 8 Morgen purrede ud. Kl. 9 Morgen hivede op og gik bort og fiskede det tabte Anker op, hvorpaa vi lagde os udenfor Landingsstedet, og saa tog vi fat paa at føre iland, hvad vi ikke før havde faaet Anledning til at lande.

Kl. 2 $\frac{1}{2}$ var næsten alle af os iland for at overvære Hejsningen af det første Flag paa Sydpolarlandet.

Borchgrevink holdt en kort Tale, og saa blev der taget et Fotografi af os alle.

Senere kom Borchgrevink ombord og sagde Farvel. Det var tungt at se dem forlade os. En efter en gik de. Maaske det er sidste Gang, vi ses! Gud maa vide, hvad der vil hænde dem og os.

Kl. 9 Aften lattede vi Ankeret, og med det samme vi passerede Odden af Landtangen ved Kap Adare, blev der affyret 4 Skud og hilset med Flaget, og saa blev der raabt Hurra, fra Skibet som blev besvaret i Land, saalænge vi kunde høre og se hverandre.

Det var med underlige Følelser vi forlod hverandre. Tankerne sneg sig frem, ialfald hos mig. — Mon jeg skal se dem alle igen, naar Skibet kommer tilbage? — Og saa er det saa underligt at skilles, naar man har været saa længe sammen som vi — lært hverandre at kende og blevet Venner. Vel! — et sidste Farvel med Dampfløjten lød gennem Mørket. Det sidste, vi saa af Befolkningen paa Kap Adare, var Lyset gennem det eneste Vindue i det eneste Hus, som de havde.

Hvad mon Kap Adare bærer i sit Skød? Mon vi kommer tilbage i 1900? — Gud Du holde din beskyttende Haand over dem, saa at de kan faa fuldført sit store Værk og naa Maalet for sin Stræben. — Farvel, Farvel min Ven Borchgrevink. Gid Du kommer sejrrig tilbage i 1900 og overrasker Verden og os alle.

Torsdag den 2den Marts 1900.

Vinden vestlig, laber. Klar Luft, smult Vande, ingen Is.

Har styret N.V., vi ser Landet forsvinde, og med det vore Venner, som vi har forladt. Ud paa Eftermiddagen forandrede Vinden sig til Øst med lidt friskere Vind og klar Luft, saa det er en Fornøjelse at sejle. Hvem skulde tænkt, at vi faa sligt fint Vejr! Vi har passeret en Del Isfjæld, men ikke i slig Mængde, som da

vi drog sydoover. Ja gid vi kunde faa sligt Vejr hele Rejsen nordover, i det mindste til vi kom klar af Isen!

For Resten er Skibet nu søklart, saa vi er beredt paa at tage imod ondt som godt. Farvel mine Venner paa Kap Adare! Husk paa os, naar den mørke Tid kommer, og naar de hyggelige Stunder er langt borte!

Fredag den 3dje Marst 1899.

Vinden sydlig, frisk Bris, klar Luft. Kl. 3 mødte vi Ispakken, som imidlertid ikke hindrede os meget. Alle-rede Kl. 5 p. m. var vi igennem og mødte høj Sø fra Nordøst. Isfjæld er i Sigte hist og her rundt Horizonten.

Rimeligvis er vi allerede gennem Isbæltet og fri! Hvis denne Antagelse er rigtig, saa har vi været hel-dige! Vi har en dygtig »Driver« af Vind fra Syd, saa vi gør en god Fart, men koldt er det, saa alt Overvand fryser paa Dækket, og Søsprøjten fryser paa Riggens.

Vi befinder os i Dag paa 68 Gr. sydlig Bredde og paa 172 Gr. 49 Min. østlig Længde.

Lørdag den 4de Marts 1899.

Vinden sydvestlig, jævn Bris, blandet Luft. Ud paa Natten blev det ganske stille, saa vi maatte til med Maskinen. — Udover Formiddagen friskede Vinden til frisk Bris, den Underdønning, vi har haft, kom fra Vest, saa vi har vistnok ikke Pakis i den Retning. I Dag har vi passeret den »Antarktiske Cirkel«, saa det gaar jo upaaklageligt godt. Hvor jeg længes efter Borch-grevink!

Det er ligesom en Mast var borte! Det er saa øde, saa øde, saa svært stille, men det bliver vel bedre om nogle Dage, naar jeg bare bliver vant til at være alene. Det er uhyggeligt i Begyndelsen.

Søndag den 5te Marts 1899.

Vestlig Vind, blandet Luft. Bruger baade Damp og Sejl.

Der er ingen Pakis i Sigte, men svært mange Is-

fjæld i alle mulige Skikkelser, saa det er jo godt, at vi har sligt klart Vejr.

Forhaabentligt bliver der ikke saa mange Isfjæld rundt os til Natten. Vi er nu omtrent paa 64 Gr., saa vi skulde vel snart være fri for disse farlige Naboer. Ud paa Eftermiddagen gik nogle Snebyger hen over os.

Mandag den 6te Marts 1899.

Vinden sydvestlig, frisk Bris, blandet Luft. Skibet løber udmærket for Sejlene. I Eftermiddag har vi igen set 2 Isfjæld, disse er vel de sidste paa denne Tur, ialfald faar vi haabe det. — Ved Middagstid kastede jeg ud en Flaskepost, som meddelte Borchgrevinks Landgang ved Kap Adare og Skibets lykkelige Afgang.

Alt gaar stille og roligt — altfor roligt, synes mig. Dette ensomme Liv begynder at falde tungt paa os alle, men dette bliver vel bedre, naar vi kommer til Land og ud igen.

Tirsdag den 7de Marts 1899.

Vinden vestlig, frisk Bris, Regn. Passerede i Dag nogle Isfjæld. Henimod Aften løjede Vinden, saa vi dampede mod Nord.

Jeg vilde ønske, at vi fik god Vind nu, saa at vi kan komme til Land, for det skal smage nu at faa lidt civiliseret Liv igen.

Onsdag den 8de Marts 1899.

Vinden vestlig og sydvestlig, frisk Bris, blandet Luft, Regnbyger ud paa Eftermiddagen, Dampen oppe med Maskinen gaaende. Kl. 3 p. m. stoppede Maskinen da det blæste op til frisk Bris, saa hun løber godt for Sejlene. I Dag har vi ikke set Is! — Vi er antageligvis i 60 Gr. Syd i Dag, bare vi kunde faa klart Vejr og en nøjagtig Observation! — Kastede en Flaskepost, som berettede, at alt var godt og vel.

Torsdag den 9de Marts 1899.

Vinden sydvestlig, frisk Bris, blandet Luft, ud paa Dagen Taage og Regn.

Fredag den 10de Marts 1899.

Vinden Vestnordvest, frisk med Taage og Regn. Vi har ikke haft en eneste sikker Observation, siden vi forlod Kap Adare, saa vi ved ikke rigtigt, hvor vi befinder os. Til Campbelløen kan vi ikke ligge op med denne Vind, men det er jo ogsaa det samme, da vi jo maa til Port Chalmers for at faa Skibet doksat og derfra til Bluff for at indtage Kul, før vi begynder vort Arbejde ved Øerne.

Lørdag den 11te Marts 1899.

Vinden sydvestlig, jævn Bris, blandet Luft. Fik i Dag god Observation 55 Gr. 46 Min. sydlig Bredde, 173 Gr. østlig Længde.

Søndag den 12te Marts 1899.

Vinden vestlig, laber Bris, damper nordover, da Vinden er ganske løj.

Søen er smul, og det begynder at blive formeligt varmt i Vejret, det er en Lyst at indaande Luften i Dag. Da det er Søndag fryder Mandskabet sig over Vejret, men de tæller Dagene og længes mod Land, saa de kan faa Breve fra sine Kære. Ja! det bliver hyggeligt. Blot vore Venner nede paa Sydpolarlandet ogsaa kunde nyde samme Glæde for et Øjeblik. Men Stakler, det bliver der ikke noget af, de faar nok snart Mørket i Stedet, de Stakler, og da kommer det an paa Taalmodigheden.

Mandag den 13de Marts 1899

Vinden vestlig, ganske smult Vande, blandet Luft. Maskinen er igang, det er saamænd godt, at vi endnu har Kul.

Det er mærkværdigt, at vi endnu ikke har seet en eneste Hval paa Turen mod Nord! — Her ser vi kun nogle faa Albatrosser og Molyhawks, her er i Sandhed et fattigt Dyreliv sammenlignet med Kap Adares, hvor der

ogsaa fandtes Mængder af Hval, foruden Masser af Sæl og Pingviner.

Tirsdag den 14de Marts 1899.

Vinden vestlig med blandet Luft, Søen rolig, damper nordover. Vi befinder os nu i 48 Gr. sydlig Bredde og 172 Gr. østlig Længde.

I Dag holder vi paa at vaske og gøre rent overalt, da det jo kunde hænde, at vi kommer tillands i Morgen. — Gør vi det, saa har vi sandelig gjort en hurtig Rejse.

Vi mærkede i Dag, at vi nærmede os civiliserede Egne, thi vi saa et Skib, som styrede østover.

Det gjorde et stærkt Indtryk paa os at se Skibet.

Onsdag den 15de Marts 1899.

Vinden N.V., frisk Bris, klar Luft. Da Vinden stod ret mod os, gik vi for fuld Damp. — Kl. 11 a. m. fik vi se Land. — Vinden friskede til Kuling og sprang til V.S.V., saa vi maatte sætte Sejl. Vi fik Landkending af New Zealand Kl. 5 p. m. Det var »Nugget Point« udenfor Indsejlingen til Port Chalmers. Antageligvis er vi inde i Morgen.

Skibet er rent og i Orden.

Torsdag den 16de Marts 1899.

Vinden nordlig med klar Luft. Kl. 4 Morgen var vi udenfor Fyrtaarnet ved Indløbet til Port Chalmers.

Kl. 6 Morgen løb vi over »Barren«. Kl. 8 fik vi Lodsens ombord. Ved Ankomsten kom »Tolderne« ombord samt Doktoren og ikke at forglemme en hel Del »Avisreportere« — de sidste fik ikke Lov at komme op paa Skibet — Sinte blev de naturligvis — en gammel graa Reporter blev saa fortørnet, at han lovede at han skulde skrive en Artikel, der skulde have »Virking«. — Straks Ankeret var faldet, gik jeg i Land og afsendte de Telegrammer, som Borchgrevink havde overdraget mig til Besørgelse.

Fredag den 17de Marts 1899.

Gik i Dokken Kl. 7 $\frac{1}{2}$ a. m.

Det viste sig at det agterste Propelleje havde givet sig en Del, samt at Propelgrunden var beskadiget af Isen, saa vi maa rimeligvis blive i Dokken en 8 Dages Tid for at faa støbt et nyt Leje.

Ishuden maa ogsaa drives hist og her, hvor Pakisen har filet værst.

»Sydkorset« forblev nu i Port Chalmers indtil Mandag den 17de April 1899, da Skibet atter gik til Søs med Kurs for Campbelløen.

Kaptajn Jensen skriver:

Mandag den 17de April 1899

Vinden var fra V.S.V., Kuling med Regn, der gik over til Storm. Maatte tage Sejl ind, indtil vi gik for 2 Stumper. Søen var meget urolig, og der var meget Vand paa Dækket.

Tirsdag den 18de April 1899.

Storm. Maatte bære af for at komme i Læ af Stewartøen. Satte Fokken og fik kort efter se »Nugget« Point paa Sydenden af New Zealand. Min Agt er at løbe ind til »Nugget« og at ankre der.

Onsdag den 19de April 1899.

Frisk Kuling. Da Bugten med Nugget viste sig at være en daarlig Havn, løb vi igen ud, men holdt os nær Land for ved Hjælp af Dampen at komme op under Stewartøen.

Torsdag den 20de April 1899.

Vinden N.V., laber Bris, blandet Luft med Regnbyger. Vinden friskede ud paa Dagen til »frisk Bris«, vi satte nu Kursen mod Aucklandøen for saa senere at løbe hen til Campbelløen. Vejret ser utrygt ud, og Barometret falder, medens Vinden frisker.

Fredag den 21de April 1899.

Vinden S.V., blandet Luft med Byger, Nu ser det smaat ud igen, det er nu Kuling med meget høj Sø fra Syd og Sydvest, saa det er umuligt at bruge Maskinen til nogen Nytte. Men dette bliver forhaabentligt ikke en langvarig Størm.

Skibet arbejder i Søerne, saa det er en Gru at se.

Lørdag den 22de April 1899.

Vinden V.S.V., Kuling med Regnbyger, fremdeles høj Sø.

Søndag den 23de April 1899.

Stiv Kuling med høj Sø. Det har været daarlig Anledning til Observationer, saa nogen tilforladelig Stedsbestemmelse har vi ikke.

Mandag den 24de April 1899.

Vinden S.V. Kuling. Høj Sø.

Kl. 8 klarede det, saa vi fik Observation og bestemte vor Længde.

Kl. 11 »holdt vi af« mod Campbelløen og fik den i Sigte Kl. 2¹/₂ p. m.

Jeg holdt nordenom Øen for at undersøge, om der var »Hval« at se.

Før vi kom ind under Øen, blev det imidlertid saa mørkt, at det var umuligt at skelne noget.

Vi dampede derfor op i »Preservation Bay«, hvor vi lod Ankeret falde Kl. 10 p. m. med 45 Favne Kættning om Styrbord og 30 Favne om Bagbord. Takket være Gud for en lykkelig Rejse saa langt.

Tirsdag den 25de April 1899.

Vinden S.V., frisk Bris, blandet Luft. Kl. 8 Morgen begyndte at føre iland Kasser med Hundekjæks, der tog for megen Plads.

Vi skal nu gøre alt færdigt til at undersøge Hvalbestanden.

Folkene har nok ikke stor Lyst til at »fiske Hval«

forkynder Styrmanden, og han selv endnu mindre, saa jeg ved endnu ikke, hvorledes det vil gaa, naar vi skal begynde.

Riggede ned Bramræerne for at faa Skuden saa hændig som muligt, før »Stormen« kommer, for komme, det gør den, det kan vi være forvisset om. — Jeg har 1894 i frisk Erindring, den Gang gamle »Antarktik« holdt paa at strande, og vi maatte kappe Stormasten, medens det var mørkt som i en Sæk, og Stormen hylede og peb og »Sjørøken« stod om os. Ja, jeg husker det da og ved ogsaa, hvad vi har i vente for Vinteren.

Onsdag den 26de April 1899.

Vinden S.V., Kuling med Snebyger. Holder paa med at læmpe Kul for at faa Skibet mageligt paa Vandet.

Hvalbaadene gøres i Stand til Fangst.

Her er meget faa Fugle nu, næsten ikke noget Liv at se.

Torsdag den 27de April 1899.

Vinden S.V., stiv Kuling med Snebyger, saa Fjældtoppene, der er ca. 3000 Fod høje, er hvide. Ved Middagstid slog Taagen sig ned over Øen, og det begyndte at regne.

Jeg stunder efter at komme ud at »køre med Hvalen«.

Tror, at det kommer til at blæse i Nat.

Fredag den 28de April 1899.

Vinden S.V. Storm. Det er Bededag, saa Mandskabet har fri. Nogle har været i Land og seet sig om og forundrer sig over, at ingen har bosat sig paa Øen. De kan have Ret heri.

Her er god Havn, megen Jord, og ingen Vinter at tale om.

Lørdag den 29de April 1899.

Vinden S.V. Storm med Regn. Det blæser, saa Vandet ryger. Det er godt at ligge i Havn nu. Udenfor er

det et frygteligt Hav. Vi har endnu ikke haft Anledning til at komme ud i Hvalbaadene for at undersøge. — Uvejret har hele Tiden hindret os. Rimeligvis er det endnu for tidligt for »Rethvalen« paa disse Kanter, men i næste Maaned kommer den vel. Efter gammel Beregning skulde den være her nu. Men det bliver vel denne Gang, som sidst med Antarktik, bare Stygvejr. Da det fine Vejr den Gang kom, var det Slut med Hvalen.

Hvor den tog Vejen herfra hint Aar, maa Guderne vide, jeg ved det ikke! — men vi faar nu haabe det bedste, naar den kommer, i hvert Fald gør vi os færdige til at modtage dem.

Søndag den 30te April 1899.

Frisk Kuling med Snebyger, saa hele Landskabet er i Vinterdragt. I Nat blæste der en Orkan, men Vinden gav sig noget over Midnat.

Mandag den 1ste Maj 1899.

Vinden S.V. Frisk Kuling med stærke Snebyger.

Hører igen, at Mandskabet ikke har Lyst til at fiske Hval, og dette kommer vel fra 2den Styrmand, der selv er meget imod at fiske Hval.

Tirsdag den 2den Maj 1899.

Vinden S.V. Frisk Bris. Dette er den fineste Dag, vi har haft, siden vi kom her.

Vi kunde i Dag færdes i Hvalbaadene. Til min Overraskelse fik vi fem forskellige Sorter Fisk i Dag.

De blev alle preserveerede paa Spiritus, da der vistnok aldrig før har været fundet Fisk paa disse Bredder, 51 Gr. $\frac{1}{2}$ Min. sydlig Bredde. Skal forsøge med Garn og Bundskrabe senere hen, hvis Vejret holder sig.

Onsdag den 3dje Maj 1899.

Vinden N.V. Storm med orkanagtige Byger. Jeg gad vide, om det blæser saa haardt paa Kap Adare som

her, gør det det, saa faar de det sandelig at føle. Det er godt, at de fik surret Hytten godt fast, saa den staar nok. De har det mørkere end vi de Stakler.

Jeg skulde ønske, at Tiden var inde, saa vi kunde samles igen, nu er det saa langsomt ombord.

Torsdag den 4de Maj 1899.

Vinden V.N.V. Frisk Bris. Ved Middagstid stærk Taage. Var ude med Notet og fik endel Fisk, deriblandt flere paa 8 à 10 Tømmer, de blev alle sat paa Spiritus.

Blandt de fangede Fisk var ogsaa en middelstor Flynder. Havde vi haft flere Redskaber, kunde vi vistnok have fisket meget her. I Morgen er det Meningen at søge Hval.

Fredag den 5te Maj 1899.

Laber Bris, N.V., næsten stille, klar Luft.

Kl. 7 Morgen hivede vi Ankrene og dampede ud af Bugten for at søge Rethval.

Da vi var kommet til Mundingen, fik vi Øje paa to Stykker inde under Land og en udenfor Skibet, men da Baadene ikke var rigtigt færdige, dampede vi nordover for at undersøge, om der var flere at se, men paa denne Kant saa vi ingen Hval.

Da vi kom tilbage til Indløbet igen, fik vi se en Hval. Vi satte Baad ud og kom paa Skudhold, men skød »Bom«.

I to Timer jagede vi den i Baaden, men uden Held. Saa hejste vi Baaden op og løb ind i Havnen, hvor vi ankrede Kl. 4 p. m. Det er Meningen at prøve igen i Morgen.

Søndag den 7de Maj 1899.

Vinden N.Ø., svag med Taage og Regn.

Mandag den 8de Maj 1899,

Vinden N.V., frisk Bris. Kl. 7 hivede vi Ankret og løb ud efter Hval, men Søen var saa urolig, at det ikke syntes raadeligt at sætte Baad ud.

Tirsdag den 9de Maj 1899.

Vinden S.V., blandet Luft, laber Bris. Kl. 8 Morgen hivede vi igen Ankret og løb igen ud efter Hval.

Kommen ud, ser vi en Rethval inde ved Øen. Satte 2 fuldt udrustede Baade ud og roede ind til den, men det lod sig ikke gøre at komme den paa Skudhold. Den satte afsted nordover med os efter.

Da vi med Hvalbaadene var kommen til Øens nordre Odde, fik vi se en anden Rethval klods inde i Braattene.

Vi kom den paa Skudhold, og jeg »skød fast«. Klokken var da 11 Formiddag.

Straks der »blev fast« satte Hvalen med uhyre Fart ud tilhavs i Strømraset, saa jeg troede, at Baaden skulde have fyldt, men det gik godt. Kommen udpaa stoppede Hvalen og tog til at pidske Havfladen med Halen. Den blæste Blod ud af Aandehullet, og Blod strømmede ud ved Siden af Harpunen. Senere sendte jeg den en »Bombe«, og 2den Styrmand sendte den ligeledes en Bombe. Begge Bomber eksploderede. Efter dette blæste Hvalen store Blodstraaler tilvejs.

Der blev nu ogsaa skudt en Harpun ud fra Skibet, som ogsaa »blev fast«, men Linen sprang; jeg lod derefter Skibet faa min Line fra Baaden, der var fast, og begge Baade forenede sig nu om at faa lanset Hvalen, »at faa Død paa den« med Bomber og Lanser, men under Forsøgene hermed gik Hvalen rundt Skibet, idet den søgte at undgaa vore Baade.

Harpunlinen tog fat mellem Agterstevnen og Roret, og da der saa kom Kraft paa Linen, sprang den, medens Hvalen satte langsomt sydover, idet den fra Tid til anden stoppede og blæste Blodstraaler i Vejret. — At

indhente den i Baad var ikke at tænke paa, da der løb adskillig Sø. — Tabt var den!

Det gik daarligt — med den første — men før vi løb ind, saa vi 3 andre Rethvaler under Land.

Onsdag den 10de Maj 1899.

Vinden Vest. Stiv Kuling. Ved Middagstid Regn med Taage. Den Hval, vi stred med i Gaar, er vel nu død af Blodtabet.

Det synes, som om Sydhavshvalen med lidt Forsigtighed er let at komme paa Skudhold, men at storme paa den, som vi gjorde med Antarktik i 1894 nytter nok ikke. Det er efter min Mening en Fordel at bruge brune Baade, da Hvalerne selv er brune under Bugen.

Torsdag den 11te Maj 1899.

Vinden S.V., frisk Bris.

Fredag den 12te Maj 1899.

Vinden N.V., laber Bris. Dampede ud af Bugten og fik straks se to Rethvaler ved Nordpynten af Øen. Vi satte to Baade ud, men Hvalerne gik med slig Fart, at det viste sig umuligt at indhente dem. Vi maatte ind igen og ankre paa det gamle Sted i Bugten.

Vejret ser ud til at forandres, vi har i Dag en ualmindelig høj Barometerstand paa disse Bredder, nemlig 30.20.

Lørdag den 13de Maj 1899.

Stille med smult Vande. Kl. 7 hivede vi Ankeret op og dampede ud. Lagde Kursen ud mod den nordre Odde og passerede denne uden at se »Fisk«, som Hvalen kaldes i Sømandssproget, vendte og gik tilbage.

Netop som vi havde passeret Odden paa Hjemturen, fik vi se to Hvaler. Vi satte to Baade ud og roede ind mod dem, men de løb saa hurtig sydover, at det viste sig umuligt at følge, og de blev borte for os.

Som vi fulgte Landet i Hvalbaadene, fik vi pludselig to andre Hvaler at se inde paa ganske grundt Vande.

De laa og legte — rimeligvis var det et Par. Den ene kom op klods ved 2. Styrmands Baad, men han fik ikke Tid til at skyde, saa roede min Baad hen til den, og jeg skød fast. Da den gik ganske roligt efter Skuddet, blev vi enige om, at 2. Styrmand skulde fra sin Baad søge at skyde fast i den anden Hval, som roligt fulgte sin anskudte Mage, og han gjorde saa.

Hvalerne vedblev at holde sig sammen og svømmede forholdsvis roligt ved Siden af hinanden med Harpunerne i sig, og os paa Slæb i Linerne. Vi skød flere Sprænggranater ind i dem, men disse traf kun Ryggene, og der blev liden Virkning efter Granaterne. Kun Rifter i Spækket. Saa skød vi Lanser ind i hver af dem, men lige friske og tilfredse syntes de.

Saa signaliserede vi efter en Lansebaad, den kom med 4 Mand, deriblandt Tømmermanden.

Selv gik jeg saa over i Lansebaaden og roede op til den ene Fisk.

Det lykkedes mig første Gang at faa Lansen godt ind, men anden Gang slog Hvalen med Halen og traf Baaden midtskibs, hvor Tømmermanden var. Slaget traf Tømmermandens Aare, som gik tværs over paa Midten, og slog ind hele Bagbords Side af Baaden. Tømmermanden fik selv en Del af Slaget over venstre Arm og Side, saa han kunde ikke røre sig. Naaede Skibet med Vraget og fik hejset Tømmermanden ombord og fik ham ned i Lugaren, hvor vi maatte sprætte Skjorten af ham, da han var helt ubevægelig. Han ynkede sig ved den mindste Berøring. Foreløbig lagde vi ham paa en Skibskiste i Lugaren.

Vi bragte nu den anden Line ombord i Skibet for at give 2. Styrmand Anledning til skyde Lanser og Bomber ind om muligt. Men saa tog Hvalerne til at gaa nordover langs Landet, og Linen ombord sprang! — Den Line, som var i 2. Styrmands Baad, sprang ligeledes, da de passerede Odden. — Der var da ikke andet at gøre end at ro ombord igen, trætte og skuffede.

Der behøves nok en af »Foyns« Hvaldampskibe med stor Kanon og 6 Tommers Line til at fange Syd-havshvaler.

At faa »fast« synes ikke saa vanskeligt, men at faa Livet af dem forekommer næsten umuligt. Tabet af Redskaber blev heldigvis ikke saa stort.

Jeg har taget Tømmermanden ind i Doktorens Kahyt, hvor han ligger bedre.

Omendskøndt han nu synes noget bedre, saa er han dog ligesom helt lamslaet.

Under Opholdet paa Campbelløen fangedes der fra »Sydkorset« en Rethval (*Balæna antipodarum*). Rethvalen er efter min Mening forskellig fra Australerhvalen, (*Balæna australis*) og jeg er for saa vidt enig med Dr. Hjorth i denne Antagelse.

Foruden at denne ene Rethval blev fanget af Besætningen paa »Sydkorset«, saa sikrede Kaptajn Jensen Ekspeditionen et meget smukt Eksemplar af denne Hvalarts Kranier, idet han fik tilbyttet sig et saadant fra en Hvalfangerkaptajn fra Tasmanien, som løb ind til Campbelløen i den Tid, »Sydkorset« opholdt sig der. Disse Rethvalers regelmæssige Besøg ved Campbelløen om Vinteren har i den senere Tid tildraget sig adskillig Opmærksomhed i Australien, omendskøndt det har været i meget smaa Flokke, de har været set, og aldrig har denne Hvalart været saa talrig som Australer-Rethvalen, der for mere end 50 Aar siden blev fanget i store Mængder og med rigt økonomisk Udbytte af Hvalfangere fra »New South Wales«. Hvalfangsten dannede den Gang en af Sydneys vigtigste Indtægtskilder.

Jeg har selv under mit Ophold i Australien haft Anledning til at erfare de nødvendige Data med Hensyn til hin Tids Hvalfangst af Sir *George Dibbs*, medens han endnu var Premiereminister i New South

Wales og ligeledes af min afdøde og højt afholdte Ven, *Archibald Archer* i Queensland. Forøvrigt var jo den gang *Kaskelotten* (*Physeter macrocephalus*) meget talrig repræsenteret og blev ogsaa fanget i lavere Bredder end almindeligvis nu. Paa min første antarktiske Rejse i 1894—95 var jeg selv i en Baad, der skød fast i en Kaskelothval omtrent 100 Mil S.Ø. af Tasmanien. Der var omtrent 30 af disse Hvaler i Følge, da vi skød fast. —

Kaptajn Jensen saa ingen Blaa-hval i Nærheden af Campbell under sit Vinterophold der. Baade Blaa-hvalen og den »Graa og Hvide«, »Spækhuggeren« med den store spidse Rygfinne synes at holde sig til højere Bredder, nær Iskanten og ved Kysterne af Sydpolarlandet om Sommeren.

Uden Tvivl er Hvalbestanden i de sydlige Have nu i Tiltagen. Vistnok er de sydlige Arter ikke tilnærmelsesvis saa talrigt repræsenterede som Nordens Hvaler, og derfor kan vi ogsaa meget lettere se Resultaterne af Hvalfangstens Indflydelse paa Bestanden i de sydlige Have, end det er muligt at gøre det nordpaa.

Baade paa Kerguelen, paa Royal Compani, Maquarie, Campbell og paa Aucklandøerne saavel som ved Stewartøen og paa hele Kysten af Tasmanien og New Zealand blev Hvalfangsten for 50 Aar siden drevet med megen Energi og med stort Udbytte, men Hvalbestanden aftog saa hurtigt, at den blomstrende Bedrift standsede af sig selv. Først nu begynder de sydlige Hvalarter at optræde i større Flokke igen paa deres gamle Legepladser.

Lige som Retsælen paa Campbelløen har de vistnok været Udryddelse nær.

Retsælen paa Campbelløen er fredet og har været det i flere Aar og skylder Fredningen sin Tiltagen i Antal. Hvalerne skylder Hvalfangstens kostbare Drift deres Redning, idet Bestandens Aftagen fremtvang en naturlig Fredning.

Med Hensyn til Hvalernes Vandring er det af In-

teresse at bemærke et Tilfælde, der har foraarsaget de forskelligste Slutninger og Theorier. For nogle Aar siden blev der nemlig fanget en Blaahval ved Kysten af Grønland, der havde en gammel Harpun i Kroppen. Det viste sig, at denne Harpun bar et Stempel, der tilhørte et Hvalfangerselskab i Tasmanien. — Straks blev den Slutning draget, at Hvalen havde krydset Ekvator.

Men denne Antagelses Rigtighed betvivler jeg af to Grunde, først fordi den sydlige Blaahval aldrig er blevet set i Ekvatoregnene, og dernæst fordi de tasmanske Hvalfangere ikke plejede at besøge de Istrakter, hvor Blaahvalen boltrer sig. Det var ikke denne svære og forholdsvis værdiløse Hval, de søgte. De forstod heller ikke at fange den.

Den første der fangede Blaahvalen var Nordmanden Sven Foyn med dertil indrettede hurtiggaaende Hvalfangerbaade af Staal, forsynede med svære »Boug-Kanoner«.

Dette har sin Interesse foruden sin rent praktiske Side, idet vistnok Blaahvalen blev det sidste Pattedyr, der paa Grund af sin Styrke og Størrelse havde undgaaet Menneskenes Efterstræbelser. Det er af zoologisk saavel som af patriotiske Hensyn, at jeg her benytter Anledningen til at paapege dette Faktum.

Paa Campbelløen har Albatrossen sit Hjem. Her lægger den sit ene Æg og her ruger den. I Højden 500 Meter oppe har den sin Rede i det stride Græs. Her ligger den med sit hvide Bryst og klipper med sit stærke Næb mod Skuamaagen og Molyhawken, naar de nærmer sig dens Rede.

Tusinder af de ternede Kapduer opholder sig ogsaa ved Øen. I 1894 skød jeg 3 Bekkasiner lige ved Mundingen af det Elvedrag, der flyder ud i den Bugt, hvor »Sydkorset« i Vinteren 1899 laa tilankers.

Det var haarde Dage Sydkorsgutterne havde ved Campbelløen i Vintertiden og ængstelige Dage for Kaptajn Jensen, paa hvem Ansvarer tyngede haardt. Den ene Storm afløste den anden, og stadig Paapasselighed

var nødvendig. Sygdom hjemsøgte ogsaa Skibet, og tilsidst maatte Jensen beslutte sig til at løbe op til Byen Bluff, i New Zealand, hvor 1. Styrmand Pedersen maatte indlægges paa Hospitalet.

Kaptajn Jensen skriver herom:

Den 11te November Kl. 7 $\frac{1}{2}$ dampede vi op til Horsshoe Bay. Jeg gik i Land for at undersøge om der var Lægehjælp at faa. Der var ingen Læge paa Stedet, hvorfor vi straks dampede videre til Bluff. Fik Lods Kl. 1 $\frac{1}{2}$.

De, der var syge, fik straks Medicin.

Senere maatte følgende sendes paa Hospitalet: Styrmanden, Truls Magnusen og Oskar Bjerkö.

Det var væsentligt Fordøjelsesorganerne, der syntes at have lidt. Deres Ben svulmede op, og de havde vanskeligt ved at gaa.

Doktoren paa Hospitalet nævnte Beri-Beri som et sandsynligt Navn for Sygdommen, men vilde ikke udtale sig bestemt om, hvad de Syge led af. —

Alle de tre, der var indlagt, kom sig dog hurtigt, og allerede den 30. November blev de udskrevne fra Hospitalet.

Søndag den 10. December var Kaptajn Jensen færdig til at drage ud for at søge efter de tilbageblevne Medlemmer paa Kap Adare, efter at alle Reparationer var fuldførte og Proviant taget ombord.

Mandag den 11. December blev Sejlene underslaaede paa Ræerne.

Det varede dog endnu omtrent en Uge, før »Sydkorset« kunde lægge ud fra Bluff.

Kaptajn Jensen skriver om Rejsen sydpaa:

Mandag den 18de December 1899,

Vinden O.S.O., høj Bris, klar Luft. Kl. 9 p. m. afgik »Sydkorset« med Sydpolarlandet som Maal. Kl. 9¹/₂ gik Lodsens fra Borde. Satte Kurs mod Stewartøen med alle Sejl sat. Ankrede paa »Mosen Bay« Stewartøen.

Onsdag den 20de December 1899.

Vinden V.S.V., frisk Bris med Regn. Kl. 9¹/₄ dampede vi ud og satte Kursen S.V. langs Landet.

Torsdag den 21de December 1899,

Vinden V.S.V., frisk med klar Luft. Alle Sejl tilsat, styrede langs Landet. Ud paa Eftermiddagen tiltog Vinden til Kuling. Alle Sejl fast undtagen Stagejlene. Arbejder med Maskinen.

Fredag den 22de December 1899.

Kuling med blandet Luft.

Lørdag den 23de Decembar 1899.

Observeret sydlig Bredde 51 Gr. 39 Min. Længde 169 Gr. 28 Min. Øst.

Søndag den 24de December 1899.

Vinden løj, S.S.O.

Tirsdag den 26de December 1899.

Damper med sagte Fart. Sydlig Bredde 58 Gr. 32 Min. 170 Gr. 54 Min. østlig Længde. Misvisning 23.

Torsdag den 28de December 1899.

Stiv Kuling O.S.O. Løjede ud over Eftermiddagen. Satte Maskinen igang. 61 Gr. 52 Min. sydlig Bredde, 158 Gr. 6 Min. østlig Længde.

Fredag den 29de December 1899.

Løj Bris. Dampede med halv Fart. Vor Middagsobservation viser, at vi befinder os i 63 Gr. 43 Min.

sydlig Bredde og i 168 Gr. 34 Min. østlig Længde. Vi passerede ved Middagstid et meget stort Isfjæld.

Lørdag den 30te December 1899.

Løj Bris med Taage. Dampede med halv Fart. 65 Gr. 40 Min. sydlig Bredde. 169 Gr. 51 Min. østlig Længde. Kl. 12 passerede vi et Isfjæld og Smaastykker af Is drivende omkring.

Søndag den 31te December 1899.

Løj Bris, taaget Luft. Klokken 8 $\frac{1}{2}$ kom vi under »fast Iskant« og lod derfor Skibet løbe for Vinden.

Mandag den 1ste Januar 1900.

Løj Bris, tyk Taage. Sne faldt i Morges. Snetykket tiltager. Passeret et Isfjæld. Vinden tiltager. Taagen vedvarer. Passeret endnu et Isfjæld.

Tirsdag den 2den Januar 1900.

Løj Bris med tyk Taage. Mersejlene, For- og Stor-Stænge Stagejl sat. 66 Gr. sydlig Bredde, 170 Gr. 51 Min. østlig Længde.

Onsdag den 3die Januar 1900.

Vinden N.N.O., jævnt frisk, disig Luft.

Torsdag den 4de Januar 1900

Stille, skyet Luft, Dampede i slak Ispakke med Sejlene til Hjælp. Kl. 3 p. m. maatte vi standse paa Grund af usigtbar Luft og Søgang.

Vinden V.S.V. med Snedrev fra Iskanten. 66 Gr. 55 Min. sydlig Bredde, 173 Gr. 35 Min. østlig Længde.

Fredag den 5te Januar 1900.

Frisk Bris V.S.V. Dampede ind i Ismarken; meget stærk Is. Kl. 12 Middag frisk Bris V.S.V., klar Luft. Dampede med halv Fart i slak Is. 68 Gr. 20 Min. sydlig Bredde, 173 Gr. 17 Min. østlig Længde.

Lørdag den 6. Januar 1900.

Vinden N.V. Løj Bris. Ved Middagstid fik vi frisk Bris med Snetykke. Vi maatte ligge stille i sammenstuvet Is.

Søndag den 7de Januar 1900.

Vinden N.V. med Snetykke. Ligger stille i tætpakket Is.

Mandag den 8de Januar 1900.

Vinden N.O. Løj Bris. Blandet Luft. Ligget stille i pakket Is. Ved Middagstid frisk Kuling.

Tirsdag den 9de Januar 1900.

Fremdeles Stille i Ispakken. Vinden S.V.

Onsdag den 10de Januar 1900.

Vinden N.V. Løj Bris. Ligger stille i let Is. Ved Middagstid slaknede Isen. Maskinen igang.

Torsdag den 11. Januar 1900.

Vinden V.N.V. Ligger stille. Ved Middagstid Kuling med Snetykke. Let Is. Høj Søgang.

Fredag den 12te Januar 1900.

Vinden S.V. Laber Bris med Snetykke. Kl. 6 a. m. slakkede Isen, og Maskinen sattes i Gang. Men allerede Kl. 12 stoppedes vi af tætte Ismasser.

Lørdag den 13de Januar 1900.

Vinden østlig Kuling med Snetykke. Dampede sydover en Time, men forøjede saa i en stor Isflage.

Mandag den 15de Januar 1900.

Sydvestlig Bris. Kl. 1 a. m. sattes Maskinen igang. Gik saa sydover i slak Ispakke til Kl. 3 $\frac{1}{2}$ a. m., da vi maatte ligge stille i tætte Ismasser. Lette Dønninger fra Nordvest.

Observeret Bredde var 69 Gr. 37 Min. sydlig Bredde, 173 Gr. 26 Min. østlig Længde.

Tirsdag den 16de Januar 1900.

Vinden N.N.V. Løj Bris. Vi har ligget stille i »en Klare« i Ispakken. Dønninger fra N.V.

Onsdag den 17de Januar 1900.

Vinden østlig. Frisk Kuling med Snebyger. Ligget fortøjet til en Isflage.

Ved Middagstid dampede vi med fuld Fart sydover i slak Is, men ud paa Eftermiddagen maatte vi igen ligge stille i tæt Ispakke.

Der blev ingen Forandringer før Fredag den 26de Januar 1900. Kaptajn Jensen skriver da:

»Vinden nordlig, Løj. Overskyet Luft. Isen slaknede, Maskinen sattes igang. Maatte stoppe Kl. 4 paa Grund af Taage.

Kl. 12 Middag klarede det, og vi begyndte at dampe sydover i slak Is med store Klarer. Kl. 8 p. m. maatte vi igen stoppe paa Grund af tæt Pakis.

70 Gr. 18. Min. sydlig Bredde. 171 Gr. 47 Min. østlig Længde.«

Lørdag den 27de Januar 1900.

Nordøstlig Vind, løj. Dampede sydover i slak Is, men maatte stoppe Kl. 6 a. m. paa Grund af tæt Taage.

Søndag den 28de Januar 1900.

Løj Bris. Skyet Luft. Dampede sydover i spredt Is. Snebyger. Sejlene tilsat. Kl. 8 p. m. var vi i klart Vand.

Kl. 4 a. m. Kap Adare i Sigte. Hvad mon der er hændt, medens vi har været borte? — Er nogen af de Ti ilive?

Vinden frisk Bris fra O.N.O. Sejlene gjort fast. Kl. 4 var vi omtrent 4 Mil fra Kap Adare i Øst.

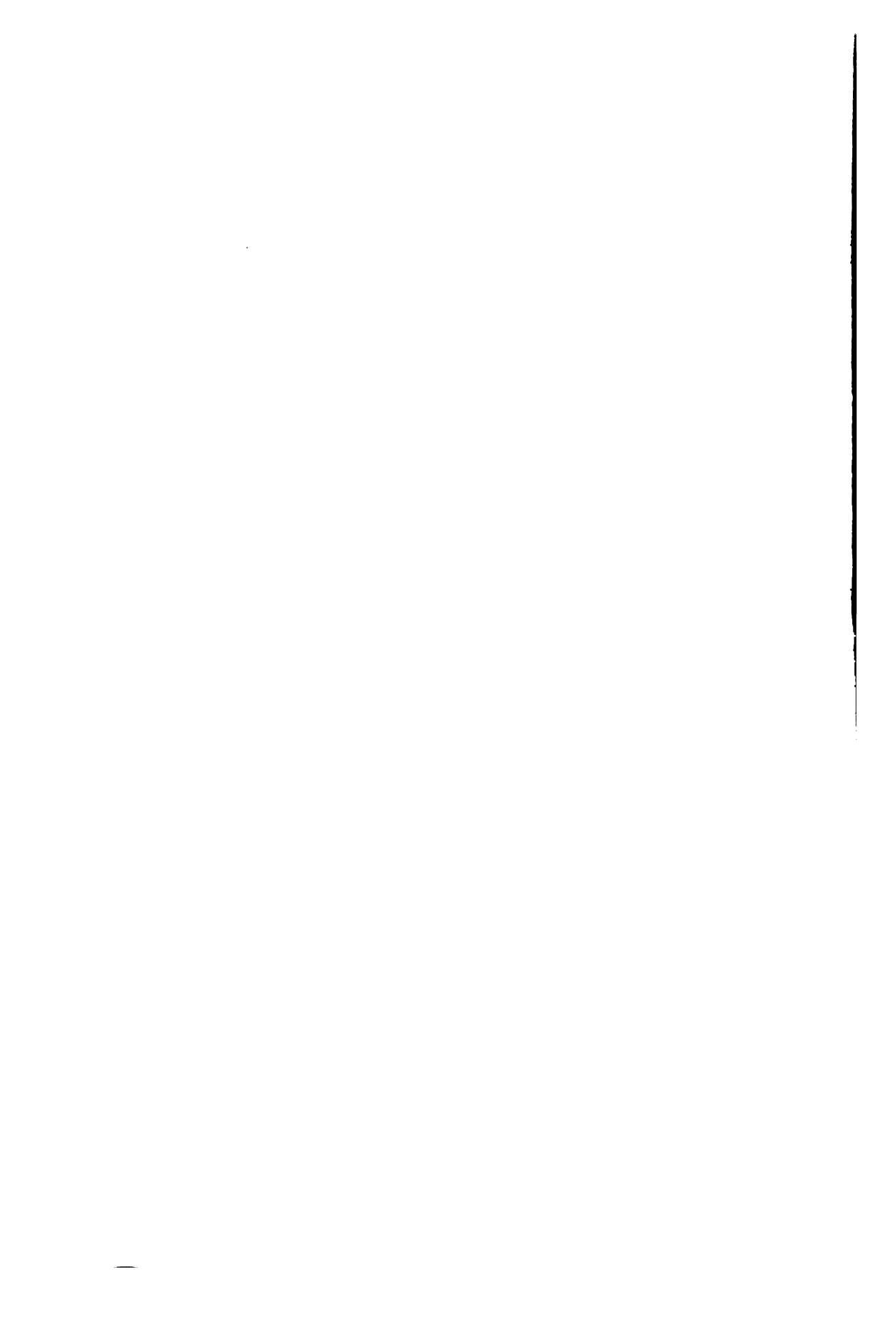

Vinden øgede til frisk Kuling. Vi styrede nu mod Land.

Kl. 7 kom vi under Landisen omtrent 2 Mil fra Kap Adare. Jeg lod en Baad sætte ud og roede mod Land med de uroligste Tanker og i spændt Forventning efter at erfare, hvorledes det stod til med de første Mennesker i Sydpolarlandet. Skulde jeg overhovedet finde nogen af dem i Live?

Kaptajn Jensens Møde med Kolbein Ellefsen paa Stranden og hans Ankomst til Hytterne ved Kap Adare er der tidligere berettet om.

KORT OVERSIGT

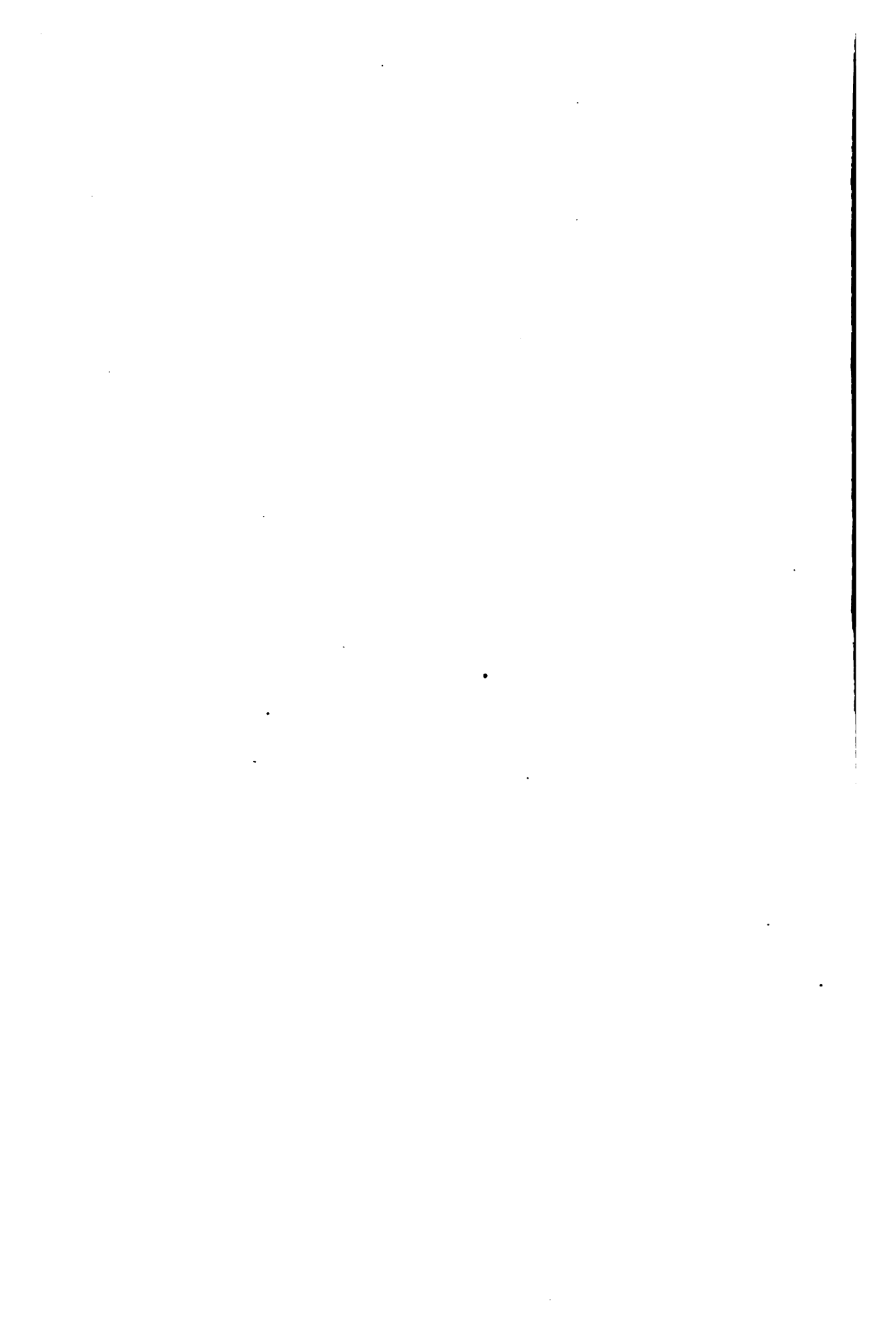
OVER

EKSPEDITIONENS ZOOLOGISKE, BOTANISKE, GEOLOGISKE OG MAGNETISKE ARBEJDER OG RESULTATER

VED

CARSTEN BORCHGREVINK

•

ZOOLOGI.

SÆLER.

DER blev kun fundet 4 Arter Sæler søndenfor den antarktiske Cirkel, medens der er flere andre Arter paa Øerne tæt norden for.

En af de første Sæler, vi mødte i Pakisen, var *den hvide Sæl* (*Lobodon carcinopaga*).

Den er hel hvid undtagen paa Snude og Luffer, som er mørke, næsten sorte; men dette er paa Grund af, at der ikke her findes et Haardække, saa den mørke Hud træder frem. Haardækket er ensartet over hele Sælen. Farven synes at variere noget hos Han- og Hunsælen. Den forholdsvis lange Vinterbedækning er som Regel gul-hvid og undertiden hel hvid, medens Sommerpelsen er graa-hvid. Det er i Begyndelsen af Januar, at den hvide Sæl begynder at kaste sine Vinterklæder, og i Løbet af en Maaned har den saa ganske iført sig sin Sommerdragt, der bærer ganske svage Andtydninger til mørkere Ringe rundt Lufferne.

Som nævnt i Beretningen om Rejsen er denne Sæl meget modig, og Slagsmaal mellem de hvide Sæler indbyrdes blev vi hyppig Vidne til. De forekom aldrig i større Flokke, 2—3 sammen var de fleste, vi mødte. De lever væsentligt af »*Euphausia*«.

Den hvide Sæls Kranium er ikke paafaldende stort. Det er let at adskille fra andre Sælkranier fra de antarktiske Regioner paa Grund af de ejendommelige »Kindtænder«.

Disse er store, og mærkelige paa Grund af Spidsernes forunderlige Stilling i Forhold til hinanden. Der er en *Hovedspids*, der ligger i Midten som paa de almindelige Sælers Tænder; men denne Hovedspids er

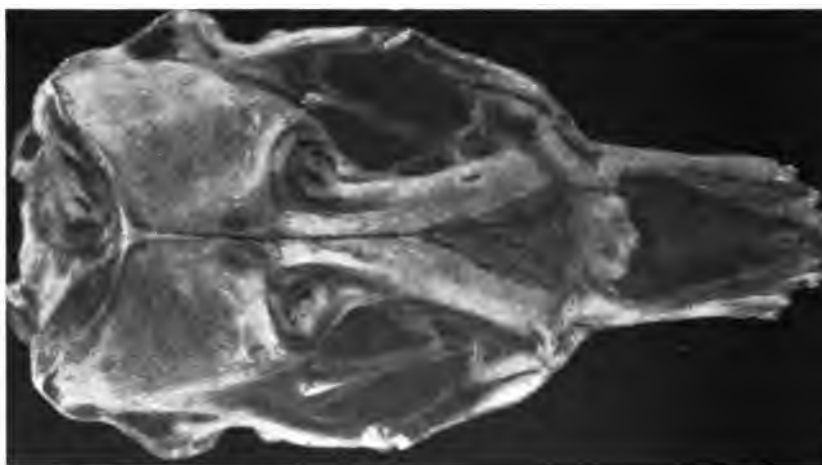

Kranium af den hvide Sæl.
(Set fra Siden).

ikke som sædvanlig støttet af en udvendig og en indvendig, men ved en ganske lille Spids foran og indtil 3 Spidser bagtil. Hovedspidsen er langt større end de andre og dens Apex er sædvanligvis svulmende og afrundet.

Vi fandt den hvide Sæl i Pakisen ved Sydpolarlandet og helt nede ved den store Barriere.

II. *Weddellssæl* eller den uægte Sølopard (*Leptonychotes Weddellii*) forekommer i stor Mængde langs

Kranium af den hvide Sæl.
(Set ovenfra).

Kysten af Sydpolarlandet og er den Sæl, der hyppigst sees inden Sydpolarcirklen. Som det fremgaar af min Beretning traf vi engang 2 à 300 af disse Sæler sammen paa et Sted, og vi fandt dem da ogsaa helt nede paa Barrieren. Weddellsælen er den tammeste af de antarktiske Sæler, den er langsom i sine Bevægelser

En Søleopard.
(Efter B. M. Rep. "Southern Cross".)

og sætter sig sjælden eller aldrig til Modværge. Dens Hovedføde er Crustaceer og smaa Fisk. Dens Farve er mørkegraa oventil, medens den er gulbrun, tidt graubrun, under Bugen. Den yngler i Robertsonbugten. Den første Unge blev fundet i September.

III. *Den sande Søleopard* (*Stenorhynchus leptonyx*) er let kendelig ved sin Størrelse og sit lange Legeme, ved sit store fladagtige Hoved, og de smaa smalle Øjenaabninger. At denne Sæl skulde æde Pingviner, som det er bleven berettet, er en Fejltagelse; der ligger ikke den fjerneste Grund til Støtte for Antagelsen.

IV. Den mindst kjendte og den interessanteste af de antarktiske Sæler er imidlertid *Ross-Sælen* (*Ommatophoca Rossii*). Vi sikrede os kun 4 Eksemplarer af

denne Sælart, og vi saa overhovedet ikke flere paa hele Rejsen. Paa min første Rejse sikrede jeg mig kun en.

Denne Sæl er forøvrigt blevet set paa forskellige Steder rundt Sydpolarlandet, saaledes ved Syd Victoria Land af Sydkorsekspeditionen, ved Alexander Land af Belgicaekspeditionen og af Dr. Bruce i »Scotia« under Joinville Øen og ved Louis Phillipe Land.

Ross-Sælen.
(Fotograf).

Dens Farve er graabrun, medens Bugen i Almindelighed er noget lysere. Et enkelt Eksempel var staa-graa helt over. Denne Sæl kan blive over 11 Fod lang.

Det mærkeligste ved denne Sælart er dens tykke Hals og Nakke. Halsen er saaledes udvidet til en formelig Ballon, og det korte næsten runde Hoved synes at forsvinde ovenpaa denne store Halssæk.

Kraniet er meget forskellig fra andre Sælers, mest ligner det imidlertid *Cystophora cristatas* i de arktiske Egne. — Det har korte Kæber, bred Pande og ganske kort og abrupt afskydende Næseben.

Kranium af Ross-Sælen.
(Set fra Siden).

Tandsætningen er meget forunderlig. Den første Rosssæl, som vi undersøgte, havde følgende Tandsætning: 6 Fortænder i den øvre Kæbe og 2 i Underkæben, der fandtes ikke Spor af andre Tænder.

Kranium af Ross-Sælen.
(Set fra oven).

HVALER.

Under Sydkorsekspeditionen saa vi endnu færre Hvaler end under min første Rejse inden Sydpolarcirklen i gamle Antarktik. Med Hensyn til *Rethvalerne*, saa gives der efter min Mening to Arter. Den ene *Balæna Australis* findes endnu ved Australiens Kyster helt op til Sydneys Bredder, medens dens sydligere Fætter *Balæna Antipodarum* færdes rundt Kerguelen, Campbelløen, Aucklandøerne og New Zealand.

Den sydlige Rethval besøger vistnok undertiden temmelig sydlige Bredder og sender ogsaa sine »Y blaast« enkelte Gange op mellem Polarisens Kanaler, men som Regel søger den ikke mod Isen men holder sig i 40 og 50 Graderne.

Dens Længde og øvrige Dimensioner er overensstemmende med Grønlandshvalens fra 45—50 Fod, men den er kanske noget smallere end denne, ligesom dens Barde er meget kortere. Ligesom den nordlige Rethval har den ingen Rygfinne. Hovedet er mindre og Underlæbens øvre Rand løber i andre Kurver end Grønlandshvalens.

Kaskelotten (*Physeter macrocephalus*), Spermacethvalen er let at kende paa Grund af sit kolossale Hoved med den ret afskaarne Snude og den smalle Underkæbe, forsynet med Tænder. Hovedet optager $\frac{1}{8}$ af Hvalens hele Længde. Denne Hval, der vel næppe kan regnes til den antarktiske Fauna, omendskøndt den vistnok undertiden overskrider Isgrænsen, er søgt paa Grund af den Olie, »Spermacetten«, der befinder sig i Hjernehulen, og som er meget fin og rig, og benyttes til de forskelligste Formaal, ogsaa til Mediciner. Det er hos denne Hvalart »Ambra« dannes. Det er en Slags sygelig Gevækst.

Den almindeligste Hvalart inden Sydpolarcirklen er den store finnedede *Blaahval*. Den ligner mest Balænoptera Sibbaldii paa de nordlige Bredder. Den sydlige Blaahval saa vi fra Tid til anden inde i Pakisen, naar

den blæste inde i de aabne Kanaler. — Paa min første Rejse skød vi fast i en af dem med 2 Harpuner, hvortil var fæstet store Trosser — ikke almindelige Hvalliner, — men Trosserne sprang, som om de havde været af Traad, da det tørnede i Jernringene ombord.

Blaahvalen hoppede i hele sin Længde ud af Havet,

Hvalfangst i Sydlshavet.

da Harpunerne for ind. Den maa have været omkring 70 Fod lang.

Den sydlige *Knølhval* (Megaptera) forekommer ogsaa hyppigt ved den sydlige Polaris og ved Kysterne af Sydpolarlandet ligesom en liden Hval med Finne, der har Barder (*Neobalæna marginata*) og ikke bliver over 20 Fod lang.

Af mindre Hvaler findes der flere Delphiner samt »hvide og sorte« Springere.

PINGVINER.

Kejserpingvinen (*Aptenodytes Forsterii*) er den største af Sydpolens Fugle, den bliver op til 5 Fod høj og vejer mellem 50—90 engelske Pund. Bagsiden af denne Fugl er blaasort. Hoved og Hale er kulsort. Fra Ørene nedover løber 2 gule Striber, der udvider sig mod Fuglens Bryst, der er hvidt som Sneen. Med Undtagelse af den sorte Hals er hele Forsiden af Pingvinen hvid. Fødderne, der er forsynede med 3 halvt med Svømmehud forsynede Tær, er tykke og kødfulde. Tærne har stærke og lange Negle — Klør kan her ikke tales om — da Horndannelsen er aldeles som Negle.

Denne Fugl, ligesom alle de antarktiske Pingviner holder sig altid til Sydpolarisen. Vi fandt den helt nede paa 78 Grader Syd, og aldrig har jeg set den længere oppe end paa 65 Grader Syd.

Vi mødte Kejserpingviner baade i Sommertiden og i Løbet af Vinteren ved Sydpolarlandet, men altid i meget smaa Flokke eller endog enkelte Eksemplarer alene. Kejserpingvinen ses aldrig i Selskab med de smaa Pingviner men holder sig alene, tilbagetrukket fra den store Mængde.

Vi fandt ikke Kejserpingvinens Rugeplads, og den er aldrig fundet.

Kongepingvinen (*Aptenodytes patagonica*) maa nævnes, omendskøndt den ikke blev fundet ved Kysterne af Syd Victoria Land. Den holder til ved Patagoniens Kyster, men besøger ogsaa undertiden Isregionerne, den findes ogsaa undertiden paa Kerguelen, hvor den ruger. Ogsaa paa Maquarieøen, Crozetøen og paa Stewartøen er den set. Den er ofte blevet forvekslet med Kejserpingvinen, men er baade mindre i Højde og slankere end denne. Kongepingvinen har ogsaa en mere rød-gul Farve ved Ørerne; den hvide Stribe, der løber op fra disse, er ogsaa langt smallere end hos Kejserpingvinen. Kejserpingvinens Næb er langt stærkere og mere bøjet end Kongepingvinens.

Omendskøndt Kongepingvinen vides undtagelsesvis at have besøgt Pakistrakterne, er den aldrig blevet fundet sønden for den sydlige Polarcirkel. Kejserpingvinen derimod holder sig som nævnt altid til Isen og krydser kun sjælden den antarktiske Cirkel fra Sydsiden.

Adeliæ-Pingvinen (*Pygoscelis adeliæ*) er Sydpolarlandets egentlige Pingvin.

Den findes der i Myriader i Rugetiden. Den bliver omtrent 29 Tommer høj. Farven er omtrent som Kejserpingvinens, kun har den intet gult ved Ørerne, ligesom det hvide Bryst møder den sorte Kalot og den sorte Strube i en aaben Bue i Stedet for i en lang Tunge som hos Kejserpingvinen og Kongepingvinen. Denne Pingvin findes helt rundt Kysten af Sydpolarlandet, altid ved Isranden men altid nær aabent Vande, hvorfra den henter sin Føde. Den lever ligesom sine større Frænder væsentligt af Crustaceer.

Gentoo Pingvinen (*Pygoscelis papua*) ligner Adeliæ-Pingvinen, men har et hvidt Baand over Hovedet bag Øjnene. Denne Pingvin fandtes ikke i den Quadrant, som blev undersøgt af Sydkorsekspeditionen, men findes ved Falklandsøerne, Marionøerne, Kerguelen og Heardøerne.

Den *ringede Pingvin* (*Pygoscelis antarctica*) er ogsaa omtrent af samme Størrelse som Adeliæ-Pingvinen, men er mere blaa paa Ryggen, ligesom den har en sort Stribe under Halsen fra Øre til Øre.

»*Rockhopper Pingvinen*« (*Catarrhactes chrysocome*). Denne Pingvin, som jeg allerede har beskrevet efter min første Rejse og efter mit første Besøg paa Campbelløen i 1894—95, er meget udbredt blandt Øerne i 40 Graderne. Fra Tristan-da-Cunha til Kerguelen og St. Pauløerne og til Australiens Kyster og New Zealand findes den overalt.

Den øvre Del af denne Pingvins Krop er graa, Hovedet sort med en 3 à 5 Tommer lang Fjerdusk over hvert Øje, der ligesom Horn rager i Vejret og giver den Udseende af en Miniatur-Mephistopheles. Den har

desuden en stærk gul Stribe over hvert Øje lige der, hvor Fjerduskene vokser ud.

Maccaroni Pinguin (*Catarrhactes crysolophus*) ligner den foregaaende, men har bredere gule Striber over Øjnene, der løber sammen ved Næbbets Rod. Denne Pinguin findes ved Syd Georgia saavel som ved Falklandsøerne og paa »Heardøen«.

Spheniseus magellanicus hører hjemme ved Syd Afrika og paa Kysten af Syd Amerika, den findes ogsaa repræsenteret ved Syd Georgia og Falklandsøerne. Hovedet er sort. Ved Nakken løber det sorte over i graat, Kinderne er begrændsede af hvide Striber, ligesom det hvide Bryst bærer et sort Baand.

Alle disse *smaa Pinguiner* varierer mellem 28 og 30 Tommer.

PETRELLERNE.

Den mest karakteristiske og vakreste af de antarktiske Stormfugle er *den snehvide Stormpetrel* (*Pagodroma nivea*) med det kulsorte Næb, de sorte Øjne og de store Svømmefødder.

Den opholder sig næsten altid nær den sydlige Polar- og dens Tilsynekomst er altid for Polarfareren et umiskendeligt Tegn paa, at Ispakken ikke er langt borte. Den har imidlertid været set helt oppe ved Falklandøerne. Den ruger som berettet i Sydpolarlandets Klipper.

Nilsons Stormpetrel (*Oceanites oceanicus*). Denne lille haardføre Stormfugl hører ogsaa hjemme i Sydpolarlandet, hvor den ruger. Denne Petrel er noget større end »*Mother Careys Children*«, den kan let adskilles fra disse ved de lange tynde Ben, hvis Svømmefødder har gul Svømmehud. •

Wilson's Petrel er mørk, *brun-sort* paa *Hoved, Ryg* og *Bug*. Dens Vinger har lysegraa Kanter. Denne Petrel findes helt nede ved den store Barriere i 78 Grader Syd.

Den ruger ogsaa i Klipperne paa Kysten af Sydpolarlandet.

Den brune Petrel (*Thalassoeca antarctica*) bliver ofte regnet med blandt *Priocella*; denne Stormfugl fandt vi ogsaa i 78 Grader Syd.

Den har brun Krop og Hoved med en bred hvid Rand paa Vingerne, Halen er hvid med brun Yderkant. Dens Længde er omtrent 17 Tommer. Den ligner meget Kapduerne i Form og Bevægelser. Vi saa Masser af disse Petreller i November, men vi fandt aldrig deres Reder.

Den sølvgraa Petrel (*Thalassoeca glacialis*) mødte vi helt nede i 74 Grader Syd. Hovedet og Halsen er sølvgraa, Kroppen er noget mørkere, Halen er bleggraa, Længden er 18 Tommer. Den ruger paa Kerguelen.

Kapduen (*Daption capensis*) viste sig ofte ved Kap Adare i Sommertiden, men dens Besøg syntes tilfældige. Den ruger ikke ved Sydpolarlandet.

Den synes ikke at sætte Pris paa Isen, men holdt sig stadigt til aabent Vande.

Denne Petrel er meget vakker, farvet som en Due og afrundet i Formerne er den med god Grund kaldet »*Kapdue*«. Farven er graa-sort — ternet med en Del hvidt mod Halen.

»*Kap-Hønen*« (*Majaqueus æquinoctialis*) er omtrent 20 Tommer lang med »hvide Skinbiller«, en hvid Ring rundt Øjnene og med lidt hvidt ved Næbbets Rod og ved Kinderne. Den holder sig altid til aabent Vande. Vi saa den ikke sydligere end paa 60 Grader.

Kæmpepetrel (*Ossifraga gigantea*). Denne Petrel nærmer sig i Størrelse Albatrossen. Vi saa Eksemplarer af denne mærkelige Fugl helt ned til 78 Grader Syd.

Den voksne Fugl er chokoladebrun, men yngre Fugle er lysebrune. Albinoer forekommer blandt dem. Fuglens Længde er omkring 34 Tommer. Denne Petrel ruger paa Kerguelen, Syd Georgia og Syd Schetland.

Den *store, hvide Albatros* (*Diomedea exulans*) vover sig til Ispakkens Grændse, men holder sig altid ved aabent Vande.

Den *sorte Albatros* (*Phæbetria fuliginosa*) blev set fra Tid til anden i Januar 1899 i Ispakken. Den ruger paa Kerguelen og Campbelløen.

Dens Farve er sortagtig med hvid Ring rundt Øjnene. Dens Længde er omkring 36 Tommer.

MAAGER.

Den eneste Maage, der forekommer inden den sydlige Polarcirkel er *Skuamaagen* (*Megalestris Mac Cormicki*). Denne brunfarvede Fugl ruger i Klipperne ved Kysten af Sydpolarlandet.

Den varierer fra mørkebrun til lysebrun. Enkelte Eksemplarer havde ganske lysegraa til lysegule Halsfjer.

Den har skarpe Klør og lever næsten som en Rovfugl, idet den stadigt berøver Pingvinfamilierne deres Unger.

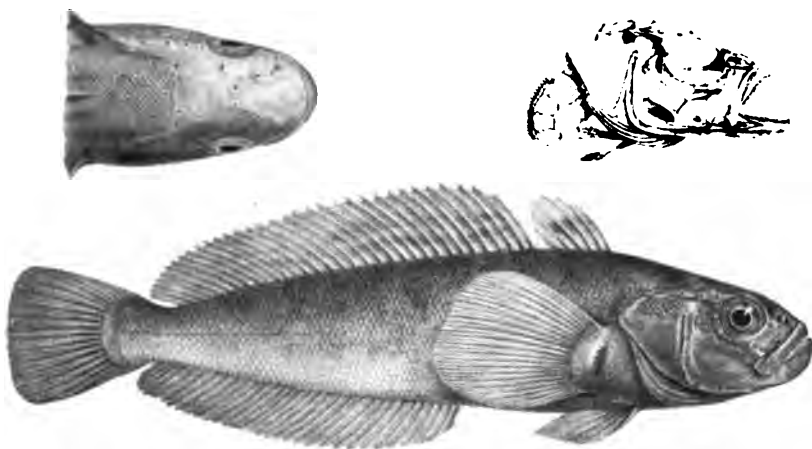
En større Art af denne Maage er *Megalestris antarctica*, der findes paa Syd Schetland.

Den *sydlige sortryggede Maage* (*Larus Dominicanus*) siges ogsaa at besøge de antarktiske Regioner, men vi saa aldrig denne Fugl, heller ikke saa vi nogen af de Terner, der antages at skulle være repræsenterede i den antarktiske Fugleverden.

FISK.

Ekspeditionen hjembragte mere end 200 Fisk; de hørte til 16 forskellige Fiskearter og blev bestemte af den bekendte Professor *Boulenger*. Af disse 16 Arter var ikke færre end 8 nye og ukendte for Videnskaben; der var endog to helt nye Slægter repræsenterede.

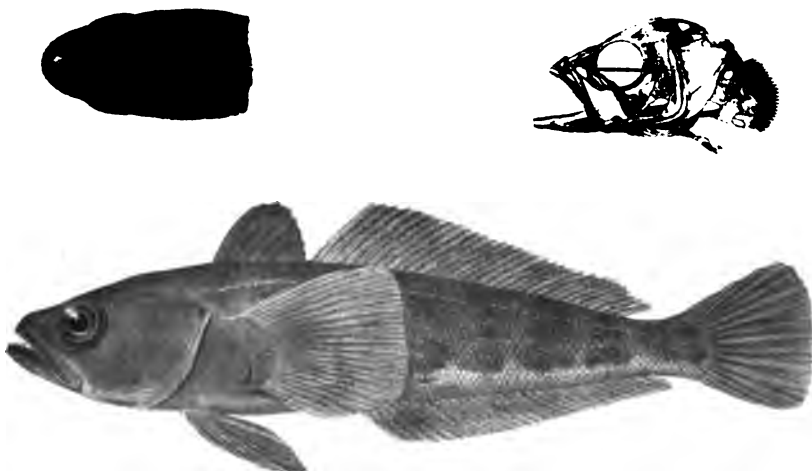
Af særlig Interesse var 4 til den ny Slægt *Trema-*

Trematomus Borchgrevinki.
(Efter B. M. Rep. •Southern Cross•.)

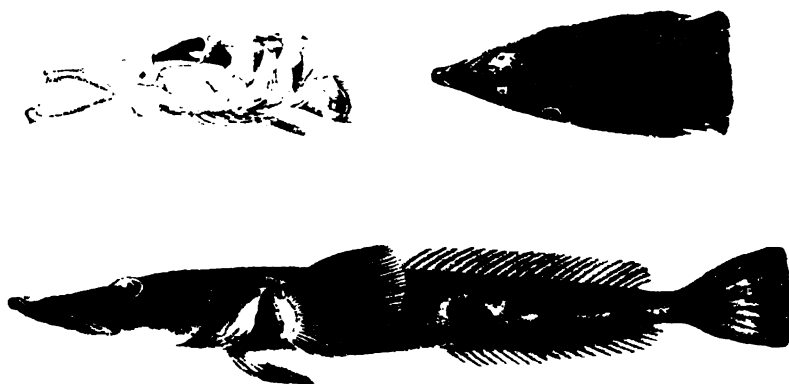
tomus hørende Arter, der af Boulenger opkaldtes efter Borchgrevink, Newnes, Hanson og Bernacchi; om disse ejendommelige Fisks Udseende vil de medfølgende Billeder give et godt Indtryk.

Af andre ejendommelige og nye, hidtil ukendte Fiskeformer maa nævnes *Notothenia Nicolai* og *Noto-*

Trematomus Newnesi.
(Efter B. M. Rep. •Southern Cross•.)

thenia Colbecki, *Gymnodraco acuticeps* og *Pleuragramma antarcticum*. Den sidstnævnte Fiskeart fangedes i Nærheden af Isbarrieren paa 78 Gr. 35 Min. sydlig Bredde og var saaledes den Gang den Fisk, der var fanget paa Jordens sydligste Egn; hele Fiskens Længde var 165 Millimeter.

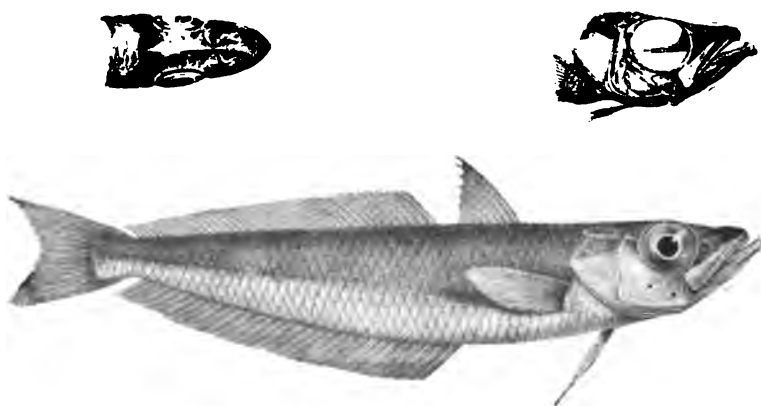
Gymnodraco Acuticeps.
(Efter B. M. Rep. »Southern Cross«.)

LAVERE DYR.

En Opremsning af alle de forskellige Dyreformer, som Ekspeditionen hjembragte, vilde trætte de fleste af mine Læsere. Jeg nøjes med at nævne, at Materialet var stort og rigt og henviser Interesserede til det af British Museum udgive tykke Bind, betitlet: *Report on the collections of natural history, made in the antarctic regions during the voyage of the »Southern Cross«, London 1902*. Man vil ogsaa der finde Afbildninger af en stor Mængde nye og hidtil ukendte Dyreformer: Søpunge, Blæksprutter, Muslinger, Snegle, Slangestjærner, Krebsdyr. Havedderkopper, Orme, et lille Insekt (*Isotoma Kløvstadi*) m. m.

Det sidstnævnte lille, vingeløse Insekt, der hører til Springhalernes Gruppe (*Collembola*) er et af de vigtig-

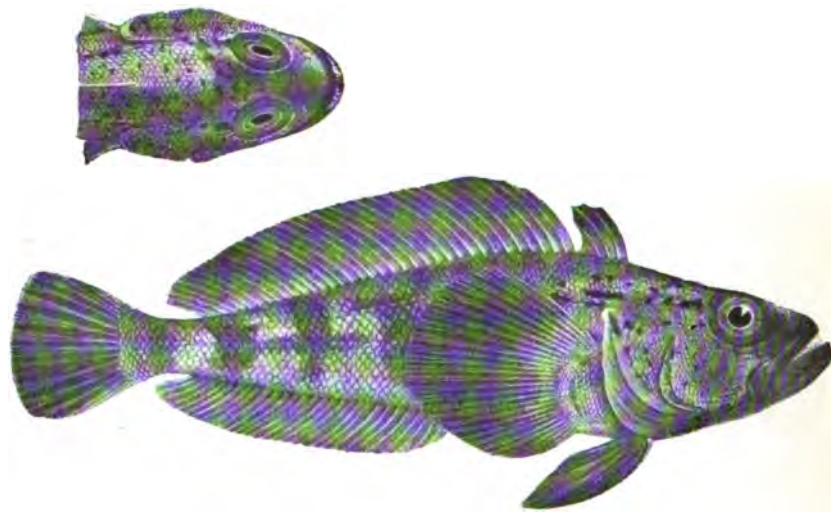
ste zoologiske Fund paa Ekspeditionen. Der blev fanget 8 Eksemplarer paa Geikie Land ved Robertson Bugt (ca. 71 Gr. 40 Min. sydlig Bredde, 169 Gr. 50 Min. østlig Længde) i November Maaned 1899. Dr. Kløvstad var den lykkelige Finder, som opdagede dem mellem Lavbuske. I de arktiske Egne er Springhale meget almindelige. Der er kendt ikke mindre end 61 forskellige Arter fra de arktiske Egne. Af dem hører 16 Ar-

Pleuragramma antarcticum.
(Efter B. M. Rep. »Southern Cross«.)

ter til Slægten *Isotoma*, som er den mest dominerende. Det var derfor af stor Interesse, at den først opdagede antarktiske Springhale viste sig at være en *Isotoma*. Den paa Geikie Land fangede viste sig snart at være en ny Art, der opkaldtes efter Finderen. Den er nærmest i Slægt med en Art, der tidligere er fundet paa Tierra del Fuego. Hele Dyrets Længde er 2 mm., dets Farve er mørk blaaviolet, Ben og Springgaffel er gulbrune. Foreløbig kender vi for lidt til Udbredelsen af disse Insekter til, at man fra dem kan drage Slutninger om de antarktiske Egenes tidligere Geografi. Men som *Carpenter* siger i sin Behandling af dem, Forekomsten af disse vingeløse Insekter paa Geikie Land giver Anledning til at tro paa en tidligere større Udstrækning

af det antarktiske Fastland. Og det Faktum, at denne Art er nær beslægtet med et Insekt fra Fuego, passer udmærket godt med den Anskuelse, at der en Gang har været sydlige Vandringsveje mellem de østlige og vestlige antarktiske Lande.

Notothenia Nicolai.
(Efter B. M. Rep. "Southern Cross".)

BOTANIK

I de af Ekspeditionen besøgte Egne fandtes ikke en eneste Blomsterplante. Selv de fra de nordligere antarktiske Øer (f. Eks. Syd Georgien) kendte store antarktiske Græsser, *Tussock-Græsset* (*Poa flabellata*) og det mindre *Aira antarctica* fandtes ikke i de sydlige Egne, i hvilke Ekspeditionen færdedes. Her fandtes kun Mosarter og Laver; paa Geikie Land fandt man en Mosart, *Barbula fuegiana*, og paa Vulkanen Melbourne Bryum *argenteum*. Dr. *Bryhn* har endvidere beskrevet en ny og ukendt Mosart, som jeg samlede paa Newnes Land og Geikie Land, og som han har kaldt *Sarconeurum antarcticum*.

Af Lavarter (Likener) samledes følgende Arter paa Geikie Land: *Lecanora melanophtalma*, *Lecidea Geographica*, *Neuropogen Taylori*, *Placodium elegans*.

I Havet og opdrevet paa Stranden samledes endvidere en hel Del Alger (Tang), for en Del Arter, der er velkendte fra de nordlige arktiske Have.

AF PRÆPARANT NICOLAI HANSONS EFTERLADTE NOTATER.

SYDKORSEKSPEDITIONENS Zoolog Præparant Nicolai Han-
son efterlod sig ved sin Død paa Kap Adare en
Samling interessante Notater om de mange forskellige
Fugle og Dyr, han havde faaet Lejlighed til at se og
undersøge paa Rejsen Syd for Ækvator, i Pakisen og
under Opholdet paa Kap Adare. Nogle enkelte af disse
Notater, skrevne paa tyndt Silkepapir, gik senere tabt.
Af den store bevarede Del er det følgende et fyldigt
Uddrag, der vil tjene til at belyse Ekspeditionens Ar-
bejde med Hensyn til at gøre Samlingerne saa righol-
dige og nøjagtige som muligt, og i sig selv indehol-
der mange interessante Iagttagelser over Sydpolarlan-
denes Fauna.

Nicolai Hansons Optegnelser begynde, da »Sydkor-
set«, efter at have passeret Ækvator paa Nedrejsen,
befandt sig i 27 Gr. 25 Min. s. Br., og fortsættes ind-
til kort før hans Død paa Kap Adare.

Oktober 5te. Saa den første Albatros idag. Det er
mærkeligt, hvor faa Fugle der er at se. I de sidste
Dage har vi kun set nogle faa smaa Stormfugle. Igaar
saa jeg nogle Fugle, der saa ud som »Terner«, som
fiskede i kort Afstand fra Skibet.

Oktober 6te. Idag har vi haft første Visit af den
første Kapdue. Det var en vakker Fugl med graa Ryg

og hvid Bug, meget tam, den kom ofte helt ind under Hækken paa Skibet.

Oktober 7de. Har set en Del Stormfugle og en Albatros idag.

Oktober 8de. Der har været set flere Fugle idag end ved nogen foregaaende Anledning.

To Albatrosser og en stor Mængde Stormfugle viste sig iforgaars, jeg antog dem dengang for at være Kapduer, men øjensynlig tog jeg fejl dengang.

Idag har jeg set de første Kapduer. De er meget smukke, lidt større end en Terne, med sort Hoved, hvid Bug, graa Ryg og Vinger med hvide Pletter. De har mere afrundede Vinger end de andre Stormfugle, jeg har set, men flyver ikke destomindre ligesaa godt.

Oktober 9de. Skød 2 Kapduer idag, men fik ikke Tag i dem, omendskønt jeg fyrede, da de var ret over Skibet. Vi saa et stort Antal Fugle af de forskelligste Slags.

Oktober 12te. Der har været svært mange Fugle rundt Skibet idag. Vi har prøvet paa at snare nogle af dem, men uden Resultat.

Borchgrevink roede ud i en Baad og dræbte 3 Albatrosser af 2 forskellige Arter, ligeledes 2 Petreller saa store som en Kapdue. Hundene ville ikke spise Albatroskød.

Oktober 13de. Bredde 33 Gr. 37 Min., S. Længde 9 Gr. 54 Min. V. Mange Fugle rundt Skibet idag.

Jeg fangede 2 Albatrosser i Snare idag. Doktoren maatte dræbe dem med Kloroform, det blev gjort hurtigt og grejt. Vi saa en Stime Delphiner og Hvaler. *Cymodroma melanogastra* har vist sig.

Oktober 16de. Bredde 38 Gr. 29 Min. S. Længde 0 Gr. 21 Min. Øst. — Mange Fugle omkring Skibet. Vi var tidligt paa Benene og begyndte at fange Kapduer paa Line og Krog. Vi fangede 6 i Løbet af Dagen. Har idag set 2 nye Slags Fugle, en hvidhovedet Petrel og en Lestris.

Oktober 17de. Vi saa en ny Slags Petrel idag (Prion).

Oktober 18de. Bredde 40 Gr. 27 Min. S. Længde 0 Gr. 16 Min. Ø. — Mange Fugle omkring os. Jeg fangede med Krog og Line en Mollymawk og syv Kapduer (disse var *Prionus cinereus*).

Oktober 19de. Bredde 39 Gr. 55 Min. S. Længde 3 Gr. 16 Min. Ø. Mange Fugle omkring Skibet. Jeg har fanget 7 Kapduer og 2 *Puffinus Kuhli* — disse viste sig senere at være *Prionus cinereus* (Forfat.s Anm.). — De er askegraa paa Ryggen, men Resten er aldeles som *Puffinus major*.

Oktober 20de. Bredde 40 Gr. 27 Min. S. Længde 5 Gr. 22 Min. Øst. 2 Petreller, *Prion desolatus* og *Prion vitattus*, har vist sig for første Gang idag.

Oktober 22de. Bredde 41 Gr. 20 Min. S. Længde 13 Gr. 1 Min. Ø. Vi saa nogle Eksemplarer af *Diomedea fuliginosa* idag. De første, vi har set.

Oktober 24de. Bredde 42 Gr. 23 Min. S. Længde 20 Gr. 32 Min. Ø. Idagmorges, da jeg kom paa Dæk, fangede jeg en stor Albatros og to andre *Diomedea* med sorte og gule Næb.

Jeg saa nogle Fugle idag, de var næsten hvide og omtrent saa store som en Kittiwake (*Larus tridactylus*).

Oktober 27de. Idag har jeg præpareret den sidste af de Fugle, vi fangede den 24de. Jeg har nu 41 Skind og 8 Skeletter. Jeg haaber, vi snart faar roligt Vejr igen, saa at jeg kan faa mere Arbejde. Talløse Fugle følge Skibet hver Dag.

Oktober 29de. Idag fangede jeg en stor Albatros. Den er lidt mørkere end den første, jeg fangede. Den er muligvis et Aar yngre. Antallet af Albatrosser rundt os tiltager med hver Dag, der gaar. Igaar Aftes saa jeg paa en Gang 8 store Albatrosser.

Oktober 30te. Idag saa jeg en hvid Fugl saa stor som en Mollymawk. Kort, højt Næb, et Par mørke Pletter under Bugen og under Vingerne. Vingerne

smalle, Halen ret afskaaret. Den 24de saa jeg to lignende Fugle, men de var mindre, omtrent af samme Størrelse som en Puffinus.

November 1ste. Idag passerede vi »Crozet« Øerne, idet vi var omtrent ti Mil nordenfor dem, men de kom ikke i Sigte. Vi saa nogle Pingviner i Vandet.

November 3dje. Iaftes fangede vi 3 Kapduer, 2 Albatrosser med sort og gult Næb og en »Sooty-Albatros«. — Vi saa i Eftermiddags en Kæmpepetrel (imidlertid er jeg ikke aldeles sikker med Hensyn til dette). Dette blev den sidste Gang, vi saa Kapduer i Flokke, før vi kom til Tasmanien. Vi saa en liden Hval, medens vi holdt paa at fange Fugle. Den lignede en »Bottle-nose«.

November 6te. Talløse Fugle rundt Skibet; har fanget 4 sortnæbbede og 2 gulnæbbede Mollymawks.

November 7de. Fanget 6 Mollymawks (2 gulnæbbede) og 4 Kaphøner (*Majaqueus æquinocialis*).

November 8de. Fanget en gulnæbbet Mollymawk. I Eftermiddag begav Bernacchi, Evans og jeg os ud i en Baad for at skyde Fugle.

Bernacchi skød 2 Fugle Jeg skød en gulnæbbet Mollymawk og 4 Kaphøns. Colbeck skød en »Sooty-Albatros« fra Skibets Dæk.

November 9de. Fangede 2 graahovede Mollymawks med aldeles sorte Næb, sandsynligvis unge Fugle.

November 10de. I Eftermiddags fangede Colbeck 2 »Sooty-Albatrosser« og en sortnæbbet Mollymawk. Jeg fangede 3 af den sidstnævnte Art.

November 13de—18de. I Løbet af disse Dage har jeg fanget 4 Mollymawks (3 med sorte Næb og en Puffinus, men jeg har ikke draget Skindet af dem paa Grund af Mangel paa Plads.

Kapduerne har nu ganske forladt os, og de Fugle, der nu almindeligvis opholder sig nær Skibet, er:

Den store Albatros, den sodede Albatros, Mollymawks (med sort og gult Næb), og saa Kaphøns, Kæm-

pepetrellen (Prion Puffinus), Hvalfugle og 2 smaa Storm-Petreller«.

I Aftes den 18de saa jeg en Del Mollymawks liggende paa Vandet.

November 25de. Flere af de store Albatrosser er i Sigte. En hvidhovedet Petrel har været repræsenteret i nogenlunde stort Antal i sidste Uge, ogsaa en sort Fugl, hvis Flugt ligner »Swiftens«, men den er dobbelt saa stor som denne. Kaphøns og »Shear-Waters« er næsten alle forsvundne. — Fangede en stor Albatros.

- November 26de. Jeg har glemt at notere, at vi den 17de fangede 4 Mollymawks (2 med gult og 2 med sort Næb) og en Puffinus. To af Mollymawkerne blev igen sluppet fri med en Zinkplade bundet rundt om deres Hals, hvorpaa Skibets Navn og Dato var indridset.

November 27de. Tasmanien i Sigte. Mod Land kom ogsaa nogle nye Fugle i Sigte, som jeg aldrig før har set. Den korthalede Albatros, »Muttonfuglene«, Gannets Sula australis; ogsaa 2 Maager, den ene lignende Larus marinus og den anden meget lignende Larus tridactylus, men med røde Ben og Næb. Den næste Morgen laa vi tilankers i Adventure Bugten, jeg saa en Mængde Cormoranter og nogle Maager.

December 17de. Forlod Hobart og ankrede i Adventure Bugten.

December 18de. Har været i Land idag og samlet ved Stranden, vi sikrede os en rig Samling af Mollusker og Søplanter.

Vi skød ogsaa nogle Fugle. Vi gik i Land paa Pingvinøen, hvor vi saa en Mængde Papegøjer. Vi saa ogsaa en hvidhovedet Havørn, som greb en stor Fisk. Samtidig saa vi en Del sorte »Østers-Snappere«.

December 20de. Tilsøs. — Har set nogle Mutton-Fugle, Petreller og Albatrosser.

December 21de. Faa Fugle i Sigte. Kun de samme som igaar og desuden en gulnæbbet Mollymawk.

December 23de. Vi saa nogle Albatrosser, Petreller og Prions, ingen Mutton-Fugle.

December 24de. Samme Slags Fugle som igaar, ligeledes et Par hvidhovede Petreller, »Sooty-Albatros« og gulnæbbede Mollymawks, som nu er meget talrige.

Vi fangede to »Sooty-Albatros« og en Mollymawk, som blev sat i Frihed igen, efter at vi havde bundet Tinklader til dem.

December 25de. Samme Fugle som før. Ingen store Albatrosser men en Lestris blev set idag.

December 26de. Ingen sorte Petreller set. Samme Fugle som igaar og et Par Mollymawks med sorte Næb, ogsaa nogle Pingviner.

December 27de. Et Antal Pingviner saas i Formiddags, de legte som Springhvaler foran Skibets Boug.

December 28de. Ved Siden af de almindelige Arter Fugle, som vi hidtil har set, fik vi at se en stor Albatros og en Kæmpepetrel, som har fulgt os hele Dagen. En liden Storm-Petrel med hvid Bug, nogle Mutton-Fugle og et Par Sooty-Albatrosser har ogsaa færdes rundt Skibet.

December 29de. Vi saa nogle Mutton-Fugle imorges. I Eftermiddag følges vi af den gulnæbbede Mollymawk og Prion vitattus. Vi er nu over den 60de Breddegrad Syd.

December 30te. I Isen. Med Isen kom 3 nye Arter Fugle, en lys og en mørkfarvet i Størrelse som Kapduen. Selve denne vor gamle Kammerat har ogsaa vist sig igen. Foruden disse 4 Arter har jeg idag yderligere set 6 Arter til, nemlig *Diomedea fuliginosa*, *D. melanophrys*, *Cymodroma grallaria*, *Fregetta melanogaster*, *Oceanites oceanicus*, *Estrelata lessoni* og *Prion vitattus*. Den sidstnævnte er den eneste, som har fulgt os ind i Isen, de andre forlod os endnu, før vi saa Isen.

Vi har set nogle Hvaler idag. Vi saa bl. a. en me-

get stor Hval, efter at vi var kommen ind i Isen. Nogle af Isflakene havde en gullig Farve. Jeg troede først, det skrev sig fra »Mineral-Støv«, men senere fandt jeg, at det var Alger.

December 31te. Kl. 3 imorges blev jeg purret af Borchgrevink, som kom ned for at hente Gevær og Patroner, da en hvid Sæl laa paa Isen lige ved Skibssiden.

Jeg skyndte mig op paa Dækket, men den var forsvunden, før jeg kom op. Vi saa imidlertid en brun Sæl i Vandet, men Geværet klikkede. I samme Nu dukkede Sælen, og vi saa den ikke mere.

Borchgrevink, som havde været paa Dæk hele Natten, gik nu tilkøjs, men bad mig se ud efter Sæl, saa at vi kunde faa Hundemad. Jeg blev paa Broen til Kl. 5 a. m. uden at se en eneste Sæl. Jeg »tørnede« saa ind og bad 2den Styrmand vække mig, hvis han skulde se Sæl.

Næppe havde jeg draget Uldtæppet over mig, før en af Lapperne kom ned og raabte: »Hanson, der er en Sæl paa Isen.«

Jeg hoppede ud af Køjen og fik mine Bukser og Tøfler paa og løb op paa Dækket.

Under Hastværket tog jeg kun en gammel Pinfire-Riffel med Kobberpatroner med mig samt en Sælhage. Sammen med 2 Mand roede jeg derpaa ud i en Baad fra Skibet, henimod Sælen, idet vi søgte at dække os bag en Iskoss, der ragede op fra det Flak, hvor den laa.

Vi kom nær hen til den og saa, at det var en hvid Sæl, en Hansæl.

Den laa paa et nogenlunde stort Isflak, og efter at jeg var landet paa dette, listede jeg mig hen til den bag et Iskos. Min Riffel fløj hurtig til Skulderen, men den klikkede med de 5 Patroner, jeg havde med, og da nu Sælen begyndte at bevæge sig, kastede jeg Riflen og styrtede løs paa den med Sælhakken.

Sælen prøvede paa at undslippe, men jeg gav den et Slag med Sælhakken. Slaget gled imidlertid af

mod dens Hovedskal, og den vendte sig derpaa hurtigt mod mig, som om den vilde kaste sig over mig. Da jeg var sunket ned i Sneen til over Knæene, kunde jeg ikke komme bort fra den. Jeg gav den derfor endnu et Slag med Hakken. Dette Slag traf den paa Nakken, men gjorde lidet Indtryk.

Imidlertid havde jeg dog nu Tag i Nakken paa den med Krogen, saa at jeg kunde holde den fra mig, og da jeg kom ud af Sneen, hoppede jeg op paa dens Ryg; men nu begyndte en Kamp værre end den første. Sælen rullede sig rundt over mig, men heldigvis uden at faa Tag i mig med Tænderne, da jeg stadig havde Sælkrogen fast i Nakken paa den. Den rullede sig engang rundt til, og jeg maatte følge med. Til sidst kom jeg paa Benene og gav den endnu et Slag paa Skallen, og da derpaa en af Matroserne kom til Hjælp og gav den nogle Slag paa Næsen med en Baadshage, blev den endelig dræbt.

Jeg har ikke følt mig frisk hele Dagen efter denne Kamp, thi det er ikke den sundeste Beskæftigelse at have en stor Sæl dansende paa sit Bryst. Efter at jeg havde ligget i min Køje en halv Times Tid, blev jeg igen vækket ved Raabet: »Sæl paa Isen!« Denne Gang tog jeg mit Gevær med eksploderende Kugler. Den nye Sæl var om muligt endnu større end den første og maalte 10 Fod 7 Tommer i Længden. Det var en Søleopard — en Hunsæl. Efter dens Opførsel at dømme havde den aldrig før mødt sin Overmand, thi da jeg landede paa Isflaket, løftede den kun paa Hovedet og stirrede paa mig. Tydeligvis tog den mig for en Pingvin eller en anden underordnet Skabning, thi den lagde sig snart til Ro igen. En Kugle fra min Riffel gjorde hurtigt Ende paa den. Vi slæbte hele Kroppen hen til Baaden og tog den ombord, den udgjorde en god Baadladning.

Senere paa Dagen skød Borchgrevink fra Skibet en hvid Sæl, som laa paa et Flak og sov. Denne Sæl var adskillig mindre end de, jeg havde skudt. Om Aftenen

blev Skibet stoppet af Ismasserne, som stuede sig sammen. Jeg brugte en af de smaa Sejldugsbaade til at ro omkring i Kanalerne for at samle Fugle. Jeg fik 28 Fugle i 33 Skud.

De fleste var Kapduer og Ispetreller, to Arter havde jeg ikke før set — en, der lignede Fulmar (*Fulmarus glacialis*), som vi har hjemme, og en ny med brun Ryg og Hoved og med et brunt Baand over Nakken og et hvidt Baand langs Vingerne, ligesom den havde hvid Bug. Foruden disse Fugle saa vi ogsaa idag »*Oceanites oceanicus*«.

Januar 1ste 1899. I Eftermiddags var jeg ude paa Isen og skød 17 Fugle: 15 Ispetreller, 1 Kapdue og 1 *Oceanites oceanicus*. Jeg saa 2 Hvaler.

En af Fyrbøderne, som var med mig, fandt en sildelignende Fisk paa et Isflak. Nogle af Mandskabet foretog en lang Skitur henover Ispakken og bragte et stort Antal Ræger, 1½ Tomme lange, som de ogsaa havde fundet paa Isen, med tilbage.

Jeg lagde Mærke til nogle Medusæ; nogle var af lange andre runde og blaalige af Farve med 4 runde, brune Øjne, de lignede Brændemaneter med lange, brune Straaler.

Januar 2den. Kl. 5 a. m. blev jeg purret af Anden Styrmand for at skyde en Pingvin. Da jeg kom paa Dæk, stod Fuglen omtrent 100 Alen fra Skibet, men da jeg kom ned paa Isen, dukkede den og forsvandt. Jeg troede, at den var bange, og at jeg ikke skulde faa den at se igen, men lidt efter opdagede jeg den omtrent 100 Fod fra Skibssiden. Det var et forunderligt Billede at se den, som den sad der og viftede sig med sine Luffer, medens den betragtede Skibet med dets Beboere. Hundene og den Støj, de gjorde, syntes i særlig Grad at interessere den, thi nu og da udstødte den en gryntende Lyd, som om den vilde svare paa Hundenes Gøen.

Dens Tiltro kostede den Livet, thi jeg dræbte den

med et Skud fra Skibet. Senere paa Dagen gik jeg op paa Broen for at se efter Sæl ude paa Isen, da vi laa fast i Pakken. Snart faldt mit Øje paa en stor, hvid Sæl, der laa og sov paa et Flak omtrent 500 Al. borte.

Med mit dobbeltløbede Gevær og to Mand til at hjælpe mig gik jeg derefter ud til den. Da jeg var kommen indenfor god Skudvidde, raabte jeg til den for at faa den til at vaagne, da jeg ikke syntes om at dræbe den, medens den sov. En Time senere skød Borchgrevink en ung Søleopard, som var krøbet op paa et Isflak for at betragte Hundene. Af Fugle skød jeg kun en Ispetrel og en *Oceanites oceanicus*.

Januar 3dje. I Dag skød jeg 1 hvid Sæl, 2 Kapduer og 5 Ispetreller.

Januar 4de. Jeg blev varslet før Frokost fra Kaptajn Jensen i Tønden om, at der var en Sæl forud for Bougen. Jeg tog en af de gamle Pinfire-Rifler og ventede paa Bakken, indtil vi var indenfor Skudvidde. Men da vi endnu var omtrent 200 Alen fra den, begyndte Sælen at blive urolig og forsøgte at naa aabent Vande. Jeg turde derfor ikke vente længere, men sendte en Kugle ind mellem Ribbenene paa den. Dette standsede den, og for at være sikker sendte jeg den endnu to Kugler gennem Hovedet. Skibet blev styret hen til det Sted, hvor den var faldet, og vi tog den om Bord. Det var en ung Sø-Leopard. Ligesom den, Borchgrevink skød, havde denne ogsaa Maven fuld af Ræger. Da Kaptajnen kom ned fra Tønden, fortalte han mig, at han havde set endnu en Sæl ikke langt fra Skibet. Da Skibet laa fast og stille i Isen, lagde Kaptajnen, Fougner og jeg i Vej efter Sælen. Fougner var bevæbnet med Sælhakke og jeg med en gammel »Pinfire«.

Efter nogen Søgen fandt vi Sælen nær en stor Isknaus. Jeg dræbte den med 2 Skud. Det var en meget stor, hvid Sæl, Hansæl. Dens Mave var aldeles tom, Jeg har ogsaa i Dag skudt 4 Kapduer og 16 Ispetreller.

Januar 5te. Jeg blev vækket Kl. 7,30 a. m. for at dræbe en Sæl.

Det var et stort Eksemplar af den hvide Sæl. Medens jeg senere paa Dagen var paa Isen, fik jeg Øje paa en stor, hvid Fugl med nogle sorte Flækker, som fløj omkring udenfor Skudvidde. Rimeligvis var det den samme, som jeg havde set sidst i Oktober. Borchgrevink kaldte den »Ossifraga gigantea«. I Dag skød jeg 8 Ispetreller.

Januar 6te. Da vi stoppede i Dag, laa der 4 Sæler paa Isen.

Borchgrevink, Colbech, Bernacchi og jeg roede ud i en af de smaa Sejldugsbaade for at skyde to, der laa til Styrbord blandt endel opskruet Is. For at undgaa at spolere Kraniet, som jeg behøvede for Samlingen, sendte jeg en Kugle mellem Ribbenene paa den ene, men den syntes lige saa levende som før, hvorfor jeg maatte sende den en Kugle i Nakken, som gjorde Ende paa den. Skindet var aldeles som de øvrige med Hensyn til Kulør; men da jeg rensede Kraniet, fandt jeg, at dette var vidt forskelligt fra de, jeg tidligere havde sikret mig. Rimeligvis har jeg her skudt en meget sjælden Sælart. Jeg kan ikke finde noget Navn for den i nogen af mine Bøger.

Senere paa Dagen skød jeg en Kæmpepetrel.

Januar 8de. Fougner og jeg gik ud paa Ski for at jage efter en Kejserpingvin, men den dukkede, før vi kom paa Skudhold.

Jeg saa nogle Mutton-Fugle. Kl. 3 p. m. kom Jensen ned fra Tønden og fortalte mig, at han havde set 2 Sæler omtrent 2 engelske Mil agterude paa Isen. Jeg gik til Vejrs for at orientere mig med Hensyn til, hvor Sælerne laa. Anden Styrmand havde ogsaa set Sælerne fra Stormasten, og han ønskede at gaa med.

Vi var 7 Mand som drog af Sted, bevæbnede med Sælhakker. Jeg var den eneste, som medbragte Gevær. Isen var meget svag, saa vi havde ikke gaaet længe, før Andenstyrmand, der ikke havde Ski, faldt igennem og blev aldeles vaad. Vi, der havde Ski, klarede os bedre, omendskønt vi undertiden kun gled hen over et

tyndt Lag Sørpe-Is, saa vi maatte bevæge os hurtigt for ikke at falde igennem. Vi havde ikke gaaet meget længe, før jeg antog, at vi gik i gal Retning, men da jeg troede, at Andenstyrmand havde bedre Greje paa Retningen, end jeg, sagde jeg intet. Da vi imidlertid blev blokeret af en aaben Kanal, og da mine 3 engelske Kammerater var aldeles udmattede og vilde tilbage til Skibet, satte jeg af Sted alene for at finde Sælerne. Jeg havde ikke gaaet ret længe, før jeg saa dem ligge ved en stor Isknaus. Da jeg var kommen inden Skudvidde, saa jeg, at der var tre store, hvide Sæler i Stedet for to. Tre Skud i samme Antal Sekunder gjorde det af med dem. Tre af de Mænd, der havde fulgt mig fra Skibet, kom nu til, og vi flaaede derpaa Sælerne og begyndte paa at slæbe Skindene ombord.

Det var et anstrængende Arbejde at drage Skindene hen til Skibet, da Pakisen snart var krydset af aabne Kanaler og snart optaarnet i Skruninger, saa at vi maatte tilbagelægge den dobbelte Distance, før vi naaede ombord.

Paa Vejen tilbage til Skibet skød jeg 3 smaa Petreller og en Ispetrel. Sælerne var en Han og to Hunner — store fuldvoksne Dyr. Deres Maver var aldeles tomme.

Januar 10de. Dræbte idag 2 unge Hunsæler. Mavnerne var aldeles tomme. Den ene var en ny Art, som jeg ikke før har set. Saa en Muttonfugl.

Den brunryggede Petrel, som viste sig saa hyppigt ved den ydre Rand af Pakken, har jeg ikke set siden den 6te i denne Maaned.

Januar 11te. Idag skød jeg 2 Sølvpetreller, en Kapdue, en Ispetrel og en Oceanites Acanicus.

Januar 12te. Medens vi laa fast idag, drog jeg ud for at skyde og sikre mig 1 Kejserringvin, 11 Sølvpetreller, 6 Ispetreller, 4 Kapduer og 3 Oceanites Acanicus.

Januar 13de. En af Mandskabet skød 2 Pingviner paa et Isflak, forøvrigt saa vi kun de sædvanlige Fugle.

Ingen Sæl viste sig. Vi gjorde 2 gode Kast med Planktonnettet i Eftermiddags. Vi saa en Fisk, der var 6 Tommer lang.

Januar 14de. Jeg havde netop lagt mig i min Køje imorges, da Borchgrevink kom ud for at hente Patroner til at skyde en Sæl med.

Jeg gik ogsaa op paa Dækket med ham for at tage mod Skindet til Samlingen. Da Skibet havde nærmet sig Sælen til en Afstand af 50 Alen, fyrede Borchgrevink 5 Skud paa den, men kun 2 syntes at træffe, et bagtil og det andet i Nakken. To af Mandskabet gik ned paa Isen for at slæbe den ombord, men da den endnu bevægede sig, turde de ikke røre den, derfor gik jeg ogsaa ned paa Isen og hjalp dem med at dræbe den. Medens vi holdt paa at flaa, slaknede Isen, saa vi maatte hentes i Baad fra Skibet. Jeg gik til Køjs igen og sov til Middagstid, da Colbech kom og vækkede mig og fortalte, at han havde dræbt en Sæl af samme Slags som den, jeg fik den 10de. Det var et pænt Eksemplar, jeg præserverede baade Skindet og Kraniet til Samlingen.

Januar 16de. Ved Middagstid i Dag dræbte jeg en Sæl af samme Slags som den, Colbech dræbte for to Dage siden.

Alle Hundene var med mig, og de aad Kødet af Sælen saa hurtigt, som jeg trak Skindet af den. Det var aldeles, som om jeg skulde arbejde blandt Ulve. Skindet og Kraniet kom i Samlingen. Det var et vakert Eksemplar, en Hunsæl.

Januar 18de. Da vi i Dag bevægede os ind i nogenlunde klart Vande, saa jeg nogle Fugle, flere end vi havde set i lang Tid: iblandt dem var en af de brunryggede Petreller, som var saa almindelige ved den ydre Grænse af Pakken. Netop som vi satte os til Aftensmaaltidet, raabtes der fra Dækket: »En stor Pingvin paa Styrbords Boug!« Jeg løb op, bevæbnet med et Gevær og en Sælhakke: men vi var endnu langt fra det Isflak, hvor Fuglen sad.

Pludseligt opdagede vi en anden Fugl af samme Art i Skibets Kølvand.

Denne Fugl forsvandt imidlertid igen, og hele vor Opmærksomhed samlede nu om Fuglen paa Isflaket. Den sad aldeles stille uden at blive skræmt af Skibet, da det knasede frem i Isen hen imod den.

Pludselig skød den Pingvin, vi først havde set, ud af Vandet og op paa det Flak, hvor den anden Pingvin sad.

Da de to Fugle mødtes, hilste de hinanden paa den forunderligste Maade. Det var mærkeligt at iagttage disse Fugles store Orienteringsevne under Vandet, som viste sig ved, at den sidst ankomne Pingvin straks kunde finde det Isstykke, hvorpaa dens Mage sad.

Den Distance, Fuglen maatte svømme under Vandet og under Pakisen, var flere Hundrede Alen, og saa langt, vi kunde se, var den ikke ved Overfladen en eneste Gang paa denne Distance.

Da vi var omtrent 200 Alen borte fra Fuglene, begyndte de at blive ængstelige. Jeg fyrede to Skud paa dem fra Bakken, men begge to begav sig afsted, som om intet var i Vejen med dem. Den ene af dem, den, der først blev set, faldt imidlertid overende, før den naaede en aaben Kanal, og faldt død om paa Isen.

Jeg løb straks fra Skibet, fulgt af et Par Mand, hen for at tage den døde Pingvin. Den anden dukkede og forsvandt.

Medens mine Ledsagere bragte Pingvinen ombord, undersøgte jeg det Sted, hvor den havde siddet.

Fjer dækkede hele Stykket, rundt omkring det var der nedtraadt en Sti, da Fuglen vistnok havde forandret Stilling for at komme i Læ for Vinden. Den var nemlig i Færd med at fælde og var vel derfor mere følsom for Kulden. Disse Fugle skifter ikke Fjer paa sædvanlig Maade, som andre Fuglearter gør det, de fælder Fjer mere som Slangen bytter Ham, idet den nye Fjerbedækning er færdig, før den gamle afkastes.

Penneposen af den gamle Fjer er forbunden med

den nye ved en Art tyndt Skind eller Kapsel. Den nye Fjer begynder at vokse under den gamle og skyder denne foran sig, indtil den nye Fjer er aldeles færdig. Den gamle Fjer løsner sig saa og falder af tilligemed den Kapsel, som forbinder de to Fjer.

Den gamle Fjer sidder saa løst, at den falder af ved at berøres med Haanden. Under Fjerskiftningen synes Pingvinerne ikke om at opholde sig i Vandet. Hvor længe denne ene Fugl havde opholdt sig paa Isstykket, kunde jeg ikke afgøre i den korte Tid, jeg havde til at gøre Iagttagelser.

Saasnart jeg var kommen ombord, fik jeg Øje paa den anden Pingvin, der sad sammenkrøben med Hovedet mellem Skuldrene paa et Stykke Is noget forud for Skibet. Skibet blev nu sat i Gang, og da vi kom nærmere, saa jeg, at der flød Blod fra et Saar i dens Side. Jeg gav den 2 Skud og skaffede saaledes endnu en Kejserpingvin til Samlingen. Denne Fugl havde endt sin Fjerskiftning og var meget smuk. Den første Fugl var en Hun, den anden en Han.

Januar 19de. Dyrelivet har været nogenlunde livlig rundt om os i Dag, vi har dræbt 7 hvide Sæler, af disse skød jeg 5 og Borchgrevink 2. Vi har desuden set nogle Hvaler, endel Pingviner og flere end sædvanligt af de almindelige Fugle.

Alle Sæler, vi saa, var i Lag med at skifte Haar, og deres Maver var tomme, To Gange fandt vi 3 Sæler sammen. Den 7de Sæl sprang ud i Vandet, netop som Skibet bevægede sig i en Kanal. At dømme efter Tænderne var de første 6 Sæler meget gamle, da Tænderne var mørke og slidte.

Jeg har præserveret de to Kejserpingviner, jeg skød i Gaar; da jeg aabnede den enes Mave, fandt jeg Bevis for Rigtigheden af min Antagelse med Hensyn til, at de Fugle, der skifter Fjer, ikke gaar til Søs, thi i dens Mave fandtes kun en Del »Blækspruttenæb«, Stene og en grøn Substans, der lignede den brune Lavart, som fandtes under Isflakkene; den andens Mave var

ganske fuld af forskellige Slags Fisk, Ræger og smaa Stene.

Antageligvis bruges Stenene til at hjælpe paa Fordøjelsen, omendskønt Maven jo ikke synes at være indrettet til denne Slags Hjælp.

Januar 20de. Et Faktum, som synes at paapege, at vi er meget langt fra aabent Vande, er, at Fuglenes Antal aftager Dag for Dag.

I Dag har Fuglelivet været meget ringe. Alligevel har jeg sikret mig en ny Fugl, en Skua-Maage.

Denne Fugls Krop er noget større end Kroppen hos den nordlige Skua-Maage (*Lestris parasiticus*), men Halsen er kortere, og Vingerne er ikke saa spidse. Den har ingen Klo paa Bagtaen; paa Vingerne har den en hvid Flæk ved Svingfjerenes Basis. De 2 midterste Halefjer er omtrent $\frac{3}{4}$ Tomme længere end de øvrige. Jeg skød ogsaa en *Oceanites oceanicus*.

Jeg dræbte 3 Sæler i Dag, de vakreste, jeg har set.

En af dem var en Hunsæl af den hvide Art. De to andre var mørkegraa med lysere Flækker og sorte Luffer.

Det var en Han og en Hun.

Begge Hunsælerne havde Svulster i de indre Kønsorganer, hvilke efter Doktorens Mening havde gjort dem ufrugtbare. Hansælens Milt var tuberkuløs.

Denne Milt saavel som Hunnens Æggestok opbevarede jeg i Spiritus.

Januar 21de. Medens Skibet gik i Isen i Dag saa jeg flere smaa Pingviner (*Pygoscelis adeliæ*). I den største Flok talte jeg ni paa et Isflak, men som Regel sad de kun to og to sammen.

Jeg saa en sorthalset og en hvidhalset Pingvin sammen. Det er den første virkelige hvidhalsede Pingvin, jeg har set.

Den første, jeg skød, var næsten ren-hvid under Næbbet.

Omtrent Kl. 1 p. m. fik jeg Øje paa en stor Pingvin langt borte paa et Isflak, og Skibet blev straks

styret hen imod den. Som vi langsomt gled ind mellem Isstykkerne, fik vi Øje paa en Sæl, der snoede sig bort mellem en Del Isstykker for at gemme sig; men jeg ønskede først og fremmest at sikre mig Pingvinen, som jeg fandt af større Værdi for mig end Sælen.

Efter en Kapløbning skød jeg min 3dje Kejserspvingvin til Samlingen.

En af mine Kammerater bragte Fuglen ombord, medens jeg gik efter Sælen. Jeg naaede den snart bag de opragende Isstykker og kom paa Skudhold; men netop som jeg kiggede frem, fik den Øje paa mig og satte afsted i største Hast, hurtigere end en Mand kan springe, naar der er lidt Sne paa Isen.

Dens Hurtighed blev imidlertid til ingen Nytte, thi en Kugle gennem Nakken gjorde straks Ende paa den.

Hvis Sælen havde været forundret ved at se mig, saa var jeg ikke mindre forundret, da jeg kom den nær, thi et forunderligere Dyr har jeg aldrig set.*)

Hovedet var kort og tykt med store Øjne og en forfærdelig stor Underkæbe, ingen Kindtænder og kun 2 Fortænder i Underkæben og 6 i Overkæben.

Disse Tænder var skarpe som Syle og dannede som almindelige Rovtænder. Halen var kort og smal; Sælen havde Negle paa alle Tæer, baade paa Forlufferne og Baglufferne, og dens Bagluffer var meget store i Sammenligning med Forlufferne.

Farven var graabrun paa Ryggen, under Bugen var den sølvgraa med lysere Flække. Dens Dimensioner var i Længde 6 Fod $10\frac{1}{2}$ Tommer, Omkreds omkring Hovedet bag Ørene 2 Fod 10 Tommer, Omkreds bag Forlufferne 4 Fod 11 Tommer, Omkreds omkring Hofterne 2 Fod $9\frac{1}{2}$ Tomme, Afstand fra forreste Øjenkrog til Næsen 4 Tommer, fra Bagsiden af Øjet til Næse-spidsen $5\frac{1}{2}$ Tomme, Afstanden mellem Øjnene fortil $6\frac{1}{2}$ Tomme, bagtil $10\frac{1}{2}$ Tomme.

Sælen blev fotograferet af Bernacchi, og Borchgrevink tog en Skitse af den.

*) Det var Ross Sælen.
Forf.

Mavens Indhold bestod af Søgræs. Indvoldene var overfyldte af smaa Orme.

Januar 22de. Til Trods for Uvejret har en Del af Mandskabet dræbt en Sæl lige ved Skibet. Senere dræbte vi 4 smaa Pingviner. Samlingen forøges hver Dag, og den vil snart blive for stor for vort nuværende Rum.

Januar 23de. I Dag har jeg skudt en Sæl, en Kejserpingvin, 3 smaa Pingviner og en Prion vitattus, den første jeg har set i Aar.

Januar 24de. Da vi løb ud i en aaben Kanal i Dag fik vi Øje paa en Kejserpingvin og 2 Sæler paa et Flak; vi besluttede straks at fange dem. Medens vi styrede mod Sælerne, kom der 2 Hvaler for Bougen, og vi fik hurtigt ladet 2 Kanoner med Harpuner, men Hvalerne blev bange for Skibet og forsvandt under Isen. Sælerne derimod sikrede vi os.

Fougner og Borchgrevink fangede Pingvinen. Som vi vandrede henover Isen, saa vi flere Sæler, en af samme Slags som den, jeg skød den 21de, men den laa for langt ude af Vejen til at stoppe Skibet for dens Skyld. Kort efter Aftensmaden blev der meldt fra Tønden, at der var Sæl paa Isen, og da vi kom nærmere, saa jeg, at det var en af den sjældne Art, og dette blev nu den 2den i Samlingen.

Det var en Hunsæl. Farven var staaalgraa paa Ryggen, lysere under med lyse uregelmæssige Striber langs Siderne. Den havde flere Tænder end den første, da der var 6 Kindtænder paa hver Side i Overkæben og 5 i Underkæben, desuden 6 Fortænder i hver Kæbe.

De 4 Middeltænder i den underste Kæbe var kun lidet udviklede. Det mærkeligste ved disse Tænder var, at de alle var løse, saa at de kunde bevæges med Fingeren.

Mavens Indhold bestod af Blæksprutterester og vegetabilsk Føde.

Har set flere Hvaler og Sæler i Dag, end vi nogensinde før har observeret, siden vi kom ind i Isen.

Januar 25de. Endnu fast i Isen. Talrige Hvaler, Sæler og Fugle har bevæget sig rundt os i Dag, men vi har ikke fanget mange af dem, thi Isen er saa fuld af Huller, at det næsten er umuligt at bevæge sig paa den. Alligevel har jeg været ude to Gange efter Sæler i Dag. Den første Gang gik jeg efter 3 Sæler, der laa mellem 2 og 3 Mil borte.

Fougner og Colbeck fulgte mig, og vi medbragte en af de smaa Sejldugsbaade til at bruge som Færge over Kanalerne i Isen, men da vi var komne til det Sted, hvor Sælerne havde været, var de borte, saa vi havde haft vort Stræv for intet. Neppe var jeg igen ombord, saa opdagede jeg en Sæl noget agtenfor Skibet. Jeg fik en af Lapperne med mig, og inden et Kvarter havde vi Sælen i Baaden hos os. Det var en af de almindelige hvide Sæler.

I Formiddags fangede vi 3 store Pingviner. De svømmede rundt om Skibet, saa vi fik god Anledning til at studere deres Bevægelser i Vandet.

Januar 26de. Dræbte 3 almindelige Sæler i Dag *) ligeledes 2 Megalestris.

Vi saa nogle Kæmpepetreller. Disse Fugle maa have meget skarpe Sanser, baade Syn og Lugt, thi ikke før er en Sæl flaaet paa Isen, saa er de der.

Januar 27de. I Gaar Aftes, lige efter at jeg var kommen til Køjs blev jeg atter purret »Sæl paa Isen!« og saa krabbede jeg paa Dæk saa hurtig som vel mulig. Der laa 2 Sæler ikke langt borte. Nogle af Mandskabet var allerede paa Isen, men da jeg skulde hoppe ned, tabte jeg Fodfæstet og faldt i Søen. Snart var jeg imidlertid igen paa Isen og løb efter de andre, som allerede var et godt Stykke borte.

Saa snart jeg havde skudt de 2 Sæler, krøb en 3dje op paa Isen, og jeg dræbte da ogsaa denne.

Det var meget køligt at fare omkring paa Isen gen-

---

*) Hanson bruger i sine Notater Betegnelsen »almindelig Sæl« baade for Søleoparden og for den hvide Sæl, saa det er vanskeligt her at vide, hvilken Art han har ment.
Forf.

nemvaad, kun klædt i Skjorte, Bukser og Sjøstøvler, uden Strømper og uden Hat.

Vi har ikke set nogen Hval i Dag, og Fugle har næsten ikke vist sig.

Januar 28de. Omtrent Kl. 4 p. m. fik vi Øje paa en Sæl, der laa paa et uhyre stort Flak, omtrent 2 Mil borte.

Nogle af Mandskabet fulgte mig for at dræbe den, og vi fik en herlig Skitur over Isen. der vistnok maa have været flere Aar gammel. Den var dækket af svære Isblokke.

Sælen var en Hun af den sjældne Art med den tykke Nakke. Den var i Haarskiftningen og tilsyneladende havde den ligget længe paa samme Sted, da vi fandt meget Haar og Ekskrementer rundt omkring paa Isen nær ved.

Da vi aabnede dens Mave, fandt vi, at den var aldeles tom. Ligesom Tilfældet var med den første af denne Art, jeg dræbte, saa var ogsaa dennes Mave og Dele af Tarmene fulde af smaa Orm. Der var neppe 1 Tomme Spæk paa denne Sæl.

Medens 3 Mand halede Skindet ombord, gik jeg med 2 Mand hen til »en Klare« i Isen.

Afstanden fra den dræbte Sæl til aabent Vande var mindst 1500 Alen. Vi spadserede langs den aabne Kanal til Skibet for at finde flere Sæler, men fandt ingen.

Nogle Hvaler og hvide Sæler har været set i Kanalerne.

Meget faa Fugle har vist sig. Tog Temperaturen af Vandet paa 1000 Alens Dybde i Dag og fandt den — $\frac{1}{2}$ Gr. Celsius.

Januar 29de. Nogle Hvaler og Sæler omkring i Dag. Jeg saa 20 à 30 smaa Pingviner.

Den sorte Petrel og Kapduen er forsvundne.

Januar 30te. I Aftes skød jeg 4 Sølvpetreller og 2 Ispetreller.

Nogle Hvaler og Sæler har været set, men ikke

dræbt. Kl. 3 a. m., da jeg kom paa Dækket for at aflæse Thermometrene, fortalte Vagtmanden, at han havde set 5 Sæler lige ved Skibet. En af dem kom op med en Fisk omtrent 15 Tommer lang. Den var graaagtig og lignede en Torsk.

Alle de Fugle, jeg har set i Dag, kom flyvende fra S. V. til N. O.

Flyver de mod varmere Egne.

Januar 31te. Dræbte 3 almindelige Sæler i Dag og en Ispetrel.

Ombord har jeg hørt af de gamle Sælfangere, at de har set Sælerne hoppe paa Isen, efter at de var flaaet; jeg har hidtil ikke troet paa dette Ud-sagn, men i Dag har jeg set det med egne Øjne.

Anden Styrmand og jeg havde i Morges begivet os ud efter en Sæl.

Jeg fyrede en eksploderende Kugle i Hovedet paa den, saa at hele Skallen blev knust, og selvfølgelig kunde der ikke være Tale om Liv eller Bevidsthed. Alligevel medens Anden Styrmand var i Færd med at flaa den, bevægede den sig hele Tiden; tilsidst, efter at den var mere end halv-flaaet, og efter at begge Forlufferne med de store Arterier var afskaarne fra Kroppen, hoppede Sælen saa højt, at hele Kroppen var over Isen.

Februar 2den. Der har ikke været nogen Pingvin at se i Dag, heller ikke andre Fugle. Doktoren dræbte sin første Sæl i Dag, og jeg dræbte 2. Alle var af den almindelige Art.

Februar 3dje. Endnu ligger vi stille og fast i Isen. Vakkert Vejr. Hele Formiddagen var jeg borte i Nord, langt væk for at lede efter Sæler. Jeg dræbte 3. En af dem var et Eksempplar af den tyknakkede Art, der ligesom de andre af denne Art, jeg havde dræbt, laa langt inde paa et meget stort Isflak. Den havde faaet ny Haarbedækning og var den smukkeste, jeg endnu havde set.

Maven var aldeles fuld af Føde, der udelukkende bestod af Blæksprutter.

Efter Aftensmaaltidet gik jeg ud til en Aabning i Isen og gjorde nogle Kast med Planktonnettet, men uden noget Resultat, hverken Dyr eller Planter.

Februar 6te. Fangede det første Eksemplar af de smaa Pingviner. Den var næsten fuldvoksen.

Vi saa flere Pingviner. I Eftermiddags sikrede vi os en Kejserpingvin. Selv skød jeg i Dag en almindelig Sæl og 2 Sølvpetreller. En af Sælerne svømmede nær Skibet. Dens Mave var fuld af Ræger. Det var en ung Han.

Februar 7de. Før vi forlod det Sted, hvor vi laa forankret i Gaar Nat, dræbte Anden Styrmand og to af Mandskabet en Sæl og 2 smaa Pingviner. Disse sidste var i Fjerskiftningen og blev fundet i et aabent Hul i et stort Isflak, hvor de rimeligvis havde et Tilflugtssted.

Mandskabet fandt ogsaa andre Huller fulde af Fjer og Ekskrementer, hvor Pingviner havde opholdt sig.

Medens Skibet var i Bevægelse i Dag, sikrede jeg mig en Sæl, en Ispetrel samt en Kejserpingvin.

Vi saa flere Sæler i Dag, foruden den jeg skød. Lige ved Skibssiden dræbte jeg endvidere to Sæler. Det var med store Vanskeligheder, jeg undslap et koldt Bad, thi Isen var raadden og gav efter under mig for hvert Skridt, jeg tog.

Jeg saa mange Hvaler og flere Muttonfugle.

Februar 8de. Har set mange Sæler i Dag, en Gang 4 paa et Flak, men vi sikrede os kun en, da vi ikke fik Tid at dræbe flere. Vi saa 3 smaa Pingviner ved Hullerne i et stort Isflak. De var midt i Fjerskiftningen, og med Kikkerten kunde jeg se Fjer ligge rundt omkring dem paa Isen.

Februar 9de. Har set meget faa Fugle og faa Sæler i Dag. En af de sidstnævnte var en Søleopard. Har set flere Ispetreller — 3-4 sammen — som sad og hvilte sig paa Isen.

Colbeck saa en Fisk i Dag, 2 à 3 Tommer lang.

Februar 10de. Medens vi var i de svære Ismasser i Dag, dræbte jeg 2 store skinnende hvide Sæler, de største jeg har set. Har set 3 store og en liden Hval af de, vi ofte bemærkede inde i Isen. Der har været meget faa Sæler i Sigte i Løbet af Dagen. Ingen af de almindelige Fugle har vist sig i større Antal; kun nu og da har en brunrygget Petrel vist sig. Ingen Pingviner. Saa nogle smaa Fisk og nogle »Maneter« med røde Flækker.

Februar 11te Paa et Sted opdagede jeg i Dag omtrent 100 Sæler paa samme Isflak. Nogle var store og meget mørke, de saa ud som Søleoparder.

Et stort Antal Hvaler har vist sig i Dag. Blandt Fuglene har jeg set mine gamle Bekendte fra Ispakken med Undtagelse af Pingviner og Kæmpepetreller, og af nye Fugle har vi set en Slags Terne og en stor hvid og graa Fugl, meget lig »Larus glaucus«.

Februar 12te. Skibet ligger paa Vejret i en Storm. Jeg har set nogle »Sooty-Albatrosser«, gulnæbbede Mollymawks, Prion, Kapduer, Sølv-Petreller og den brunryggede Petrel.

Februar 13de. En Del brunryggede Petreller sad paa et Isfjæld.

Foruden de samme Fugle, jeg saa i Gaar, har jeg i Dag ogsaa set den sort- og gulnæbbede Mollymawk, ligesom en graa Petrel af samme Størrelse som Ispetrellen. Ingen Hval.

Februar 14de. 69 Gr. 13 Min. sydlig Bredde.

Medens vi bevægede os i aabent Vande i Dag, blev vi fulgt af mange »Sooty-Albatrosser« og gulnæbbede Mollymawker.

En Diomedea exulans fulgte os ogsaa et Stykke, og jeg tror, at dette er første Gang, denne Fugl har været set saa langt mod Syd.

Den lille Pingvin har været set i store Flokke paa Isen og i Vandet i Dag.

Lige før vi igen løb ind i Isen, fik jeg Øje paa

3 graa Fugle, der lignede Terner, deres Skrig mindede meget om *Sterna hirundo*.

Vi har ogsaa set nogle Hvaler og Sæler.

Februar 15de. Skibet ligger paa Vejret. Der blæser en Orkan.

Vi er tæt under Sydpolarlandet. Vi har set store Masser af den brunryggede Petrel, omtrent Hundrede i en Flok. Ispetreller og Kapduer har ogsaa vist sig ligesom nogle faa *Oceanites oceanicus* og Pingviner.

Februar 16de. Har set Mængder af den brunryggede Petrel i Dag, alle fløj mod Øst. Vi har ogsaa set et Eksempel af *Ossifraga gigantea* og en graa Petrel.

Februar 17de. Vi ankrede i Dag ved Kap Adare.

Borchgrevink med hele Staben landede. Han og jeg medbragte Geværer, da vi vilde skyde Sæler til Hundeføde.

Jeg dræbte 16 Sæler af en ukendt Art (*Leptonychotes Weddelli*).

De Fugle, vi saa, var: Den lille Pingvin, *Oceanites oceanicus*; *Megalestris Maccormicki* og *Ossifraga gigantea*. Blandt de sidst nævnte bemærkede vi 4 Albinoer. Borchgrevink skød 4 *Megalestris*.

Før vi landede, saa vi Hundreder af smaa finnede Hvaler. De fleste Pingviner har forladt Kap Adare; de, vi saa, var endnu ikke færdige med Fjer-skiftningen.

Marts 2den. Vi har dræbt en Del Sæler og Pingviner til Hundeføde i Dag. Fandt en Embryo omtrent $4\frac{1}{8}$ Tomme lang i en af Sælerne. Uheldigvis præserverede jeg den ikke.

Marts 3dje. Havde lidt »Sport« i Dag. Borchgrevink bad mig skyde nogle Skua-Maager, da de gør en hel Del Skade ved at flyve bort med det Sæl- og Pingvinkød, som vi har lagt til Side for Hundene. Jeg dræbte 82 Skua-Maager i 91 Skud, alle paa Vingen.

Colbeck dræbte en stor Sæl i Dag, i denne blev der fundet en Embryo omtrent 5 Tommer lang.

Maven var fuld af Fiskerester og Mængder af Indvoldsorme.

Marts 4de. Den Bugt, i hvilken »Sydkorset« laa til Ankers, er nu fuld af Is, saa hvis Skibet nu havde været der, vilde det aldrig være kommet ud. Isen medbragte et stort Antal Sæler, saa vi vilde have haft god Anledning til at indtage et Forraad af Kød til Hundene og til Brændsel, hvis vi paa dette Tidspunkt havde haft Tid til at tage Vare paa Byttet. Jeg dræbte kun en Sæl i Dag, det var et meget smukt Eksempel af *Lobodon carcinopaga* med ualmindelig store Tænder og et stort Antal Skar i Skindet.

I Maven var der kun Sand og Smaasten samt nogle runde Indvoldsorme.

Alle de øvrige Sæler, vi har set i Dag, har været *Leptonychotes Weddelli*. Saa en *Pagodroma nivea* i Dag.

Marts 5te Søndag. Har arbejdet lidt ude og lidt inde for at faa Ting i Orden.

Vi har ogsaa skudt til Skive.

Marts 7de. Fuglenes Antal aftager hurtigt, siden Isen kom, og der er nu kun faa tilbage.

- I. Pingviner (*Pygoscelis adeliæ*).
- II. *Megalestris Maccormichi*.
- III. *Ossifraga gigantea*.
- IV. *Oceanites oceanicus*.

Alle disse er nu kun repræsenteret enkeltvis. Sælerne (*Leptonychotes*) er ligesaa talrige som før.

Marts 9de. I Gaar lagde jeg Mærke til en *Oceanites oceanicus*, som udførte Flyveøvelser højt oppe i Luften, omtrent 2—300 Meter til Vejrs ligesom en »Swift«.

Jeg har ofte iagttaget disse Fugle, baade medens jeg var ombord paa Skibet, og ligeledes efter at vi landede her, som de fløj rundt om Skibet og Hytterne om Aftenen efter Mørkningen, aldeles som Flaggermus, hvilke de iøvrigt ligner i Flugten. I Gaar lagde jeg

Mærke til en Pingvin, der spadserede rundt om Huset som for at sige »Farvel« til os.

I Dag er der ingen at se, hverken paa Land eller paa Sø.

Marts 12te. Der er kun faa Fugle tilbage. Kun nu og da viser der sig et enkelt Eksemplar.

Sælerne derimod er forholdsvis talrigere nu paa Isen, som fra Tid til anden fylder Bugten, end de var paa Drivisen, medens vi laa i den med Skibet. Næsten alle har været *Leptonychotes*, saa vidt jeg kan skønne.

Alle Hunsæler, vi har dræbt i de sidste Dage, har alle haft Embryo, fra 4—7 Tommer lange, i sig. Mavens Indhold, naar der overhovedet har været noget saadant, har været Fiskerester. Ligeledes har der været baade runde og flade Orme, og disse har siddet fast paa Mavens Vægge. I Gaar dræbte jeg 3 Sæler og 3 *Megalestris* med Riffel. Saa en blaa, aflang »Manet«. Jeg skød 14 *Megalestris* i Aftes med 15 Skud.

Marts 17de. I Løbet af de sidste Dage har jeg skudt 26 *Megalestris McCormicki* og 2 *Ossifraga gigantea*. Den førstnævnte kan nu siges at være den eneste Art, der er tilbage.

Af de andre Fugle ser vi bare en nu og da og ikke hver Dag.

Hvis det ikke havde været paa Grund af det Affald fra dræbte Sæler og Pingviner, som ligger rundt omkring, saa havde vistnok ikke Skua-Maagen holdt sig længer hos os, end til Pingvinerne drog bort, thi da vi først kom hid, syntes det, som om Pingvinerne udgjorde Skua-Maagernes hovedsagelige Føde: men nu vil de kunne eksistere længe paa Affald.

Sælernes Antal synes nu at aftage hver Dag. I Dag, medens jeg gik med Bernacchi og Evans, fandt vi Mumier af den hvide Sæl *Lobodon carcinopaga*.*)

En af de første Dage skal jeg undersøge en af disse Mumier for at se, om de vil tilfredsstille min Nysger-

*) Det var saadanne, jeg ogsaa opdagede under min første Rejse. De er omtalt i min Tale i Det Kejserslige Institut i London i 1895. Forf.

righed og give mig en Ide om, hvad jeg kan vente at finde, naar Vaaren kommer.

Kanske er det paa dette Sted, at Sælerne yngler.

Marts 18de. Gik ud en Tur i Formiddag. Min Spadseretur blev ikke uden Resultat, da jeg fandt en enlig Pingvin, der sad i et Hul. Da jeg antog, at den kunde blive af Interesse ved nærmere Undersøgelse, naar den begyndte Fjerskiftningen, maatte den følge mig tilbage til Hytten, til Trods for dens energiske Protest, og nu er den indlogeret i en tom Kasse.

Den har endnu ikke kastet en eneste Fjer, men hele dens Fjerbedækning sidder saa løst, at den næsten ikke kan berøres, uden at Fjerene falder af. Det er min Hensigt at holde den i Fangenskab for at se, hvorlænge Fjerskiftet varer.

I Eftermiddags begyndte jeg at udgrave nogle Sælmumier.

Ialt fandt jeg 12 af disse:

Nr.	1.	Lobodon carcinopaga.	Gammel Han.
-	2.	— —	Ikke bestemmelig.
-	3.	— —	Hun.
-	4.	Umulig at bestemme.	Han.
-	5.	Lobodon carcinopaga.	Gammel. Ikke bestemmelig.
-	6.	Leptonychotes Weddelli.	Hun med Unge.
-	7.	Lobodon carcinopaga.	- - -
-	8.	— —	Ikke bestemmelig.
-	9.	Umulig at bestemme.	Ung. Ikke bestemmelig.
-	10.	Lobodon carcinopaga.	Gammel. Ikke bestemmelig.
-	11.	Leptonychotes Wedelli.	Gammel Han.
-	12.	Lobodon carcinopaga.	— Hun.

Hvad kan denne Liste sige os?

Skal vi her finde en Opklaring i det zoologiske Problem: Hvor yngler de antarktiske Sæler?

Det vilde være af megen Interesse at faa løst dette

Problem, da Sælernes Liv og Tilholdssted under Ynglingen er ukendt. —

Marts 21de. Der har blæst en Orkan de sidste to Dage. Vinden har baaret bort min Pingvin, den jeg skulde have studeret under Fjerskiftningen.

Vinden tog Kassen med Fuglen i, og nu sejler den vel lysteligt nordover til New Zealand.

Marts 22de. Fandt 2 unge Skua-Maager, som næppe var i Stand til at flyve. De laa i en Højde paa 1050 Fod over Havet, men nogle af vore Hunde dræbte dem desværre, saa de var værdiløse for Samlingen.

Gik ud med Lapperne og dræbte 3 Sæler, en ung Hun med Embryo og to Hanner, alle unge Dyr. Maveindholdet var Fiskerester.

Fandt den 13de Sælmumie i Dag, en fuldvoksen Lobodon carcinopaga. Det var umuligt at bestemme dens Køn.

Marts 23de. Borchgrevink og jeg skød nogle Skua-Maager i Dag. Der har ikke vist sig nogen Sæl i Dag, hverken paa Land eller i Sø.

Marts 25de. Lapperne og jeg var ude at skyde Sæler i Dag. Vi dræbte 4. 3 af disse var Hanner, den 4de en Hun med en Embryo, 9 Tommer lang.

I de sidste Dage har Bugten været fuld af Is, som har været i uafslædig Bevægelse. En af Lapperne og jeg maatte løbe bort fra en Sæl 3 Gange i Dag, medens vi holdt paa at flaa den omtrent 100 Alen fra Land, paa Grund af, at Isen var i slig Bevægelse. Tilsidst fik vi fuldført vort Arbejde og ikke et Øjeblik for tidligt; thi et halvt Minut senere blev det Isstykke, paa hvilket vi havde opholdt os, drevet til Søs.

Nogle faa Megalestris er endnu at se, men Kulden synes nu at blive for stærk for dem, saa jeg tænker, det ikke vil vare længe, før den sidste Fugl vil forlade os.

Marts 31te Ingen Sæl har været set eller dræbt. Saa en Ossifraga gigantea i Dag. Borchgrevink saa en Pagodroma nivea i Aftes.

April 1ste. I Morges skød jeg en Hun-Sæl af Leptonychotes-Arten, som her er meget almindelig.

Paa samme Tid saa jeg 9 andre Sæler, som svømmede og legte mellem Isstykkerne.

Disse var alle hvide Sæler, *Lobodon carcinopaga*. Der synes at være meget Dyreliv paa Isen i Dag. Jeg saa en Flok *Megalestris* og en almindelig *Leptonychotes*; men de var for langt ude til, at jeg kunde faa fat i dem.

En Sæl, som jeg dræbte, havde ingen Embryo, men dens Mave var fyldt med Fiskerester.

Blandt disse fandt jeg en Underkæbe af en Fisk, meget lig Torskens. Kæben var 3 Tommer lang.

April 5te. Spadserede langs Stranden i Dag med Fougner og Evans for at se, om Søen havde kastet noget op, som kunde være af Værdi for Samlingen efter den foregaaende Storm.

Foruden en Del »Sand-Skipperer« af forskellige Slags fandt vi en »*Holothurie*« og en stor Manet.

Af Fugle saa vi *Pagodroma* og nogle *Megalestris Maccormichi*.

April 6te. I Dag har jeg sorteret de smaa Dyr, vi samlede i Gaar. Alt i alt synes det at være 8 forskellige Arter, alle Former fra Søbunden.

April 7de. Da Stormen havde lagt sig noget, gik Borchgrevink og jeg ud for at samle paa Stranden, og vi havde ikke gaaet langt, før vi havde fundet saa meget, at Borchgrevink maatte gaa tilbage til Huset efter en Sæk til at bære Samlingen i.

Vi fandt 3 forskellige Slags *Polypus*, en gul, en graa og en hvid.

Af de to første fandt vi et stort Antal. Desforuden fandt vi 6 nydelige Søstjerner og 2 à 3 andre Arter *Invertebrata*.

April 8de. Da jeg spadserede langs Stranden i Dag, var alt, hvad jeg fandt, en liden Fisk. Jeg saa dog store Mængder af denne Fiskeart, rimeligvis af *Cottus scorpius* Arten, men jeg medbragte ikke Fangstredskaber til at fange dem.

Jeg saa en stor Mannet, meget lig Brænde-Medusaen, som vi har hjemme, men Brændestraalerne paa denne var tykkere. Af Sæler saa jeg kun en Lobodon i Søen og 3 Leptonychotes, af hvilke jeg dræbte en, en Han, kanske den største jeg har set af denne Art. I dens Mave fandt jeg et Antal Fisk af 3 forskellige Arter.

April 13de. I Forgaars forsøgte vi et Kast med Net udenfor Pynnten for at se, om vi kunde fange nogle Fisk.

Det eneste Resultat var vaade Klæder og frosne Fingre, men vi fik ingen Fisk, da baade Strømmen og Kulden var for stærke. Medens vi var beskæftiget med Nettet, drev to Hunde til Søs, og Ole og jeg, som var i Baaden, maatte ro ud for at frelse dem. Det var viselig ikke med de venligste Følelser overfor Hundene, at vi trak dem ind i Baaden til os, da vi havde over 100 Alen Drivis, der var i stærk Bevægelse, som vi maatte krydse i Sejldugsbaaden for at naa tilbage til Land.

Mit Humør blev heller ikke forbedret ved, at Hundene to Gange hoppede ud af Baaden, saa vi maatte fange dem igen. Men jeg lettede mine Følelser ved at prygle dem ordentligt.

Jeg saa flere Pagodroma og nogle Megalestris.

I Eftermiddags drog Fougner og jeg ud paa Isen for at fiske med Pilk, og jeg fik den Fornøjelse at fange de første 6 Fisk med vort norske Fangeredskab.

De største var fra 6 til 8 Tommer lange. Der var to forskellige Arter, meget lig Ulv-Fisken (Anarri-chas).

April 16de. Disse sidste Dage har Vejret været vak-kert og styrkende. Det har været stille med Temperaturen ned til $\div$ 18 Gr. Celsius, men vi føler ikke Kulden, naar det er stille. Jeg har været ude paa Isen for at fiske hver Dag i det sidste. — Almindeligvis er jeg sammen med Fougner og Lapperne, naar jeg driver denne Sport. Alt i alt har vi fanget 50 Fisk af samme

Art som før. I Dag fangede Fougner 14, og 1 af disse var over 1 Fod lang.

Medens vi var paa Isen i Dag, fandt Hundene en Sæl, som de næsten havde opædt, før Ole fik dræbt den. Det var en Hunsæl uden Embryo. Lapperne dræbte i Dag en stor Sæl (*Leptonychotes*). Ingen Fugle var at se. I Gaar saa jeg nogle *Megalestris*.

April 18de. Det zoologiske Resultat af vor Tur i Dag var 3 Fisk og en Embryo Sæl, 18 Tommer lang, som Lapperne tog ud af en gammel *Leptonychotes*, som de dræbte for at skaffe Hundene Kød. De medbragte Kraniet af denne Sæl. Ved Undersøgelse fandt jeg, at Tænderne var aldeles udslidte, saa det maa have været en usædvanlig gammel Sæl.

I Gaar og i Dag har jeg været meget ivrig beskæftiget med at præservere de Fisk, vi havde fanget op til Dags Dato, og med at fotografere dem.

I Formiddags var Fougner ude at fiske og medbragte tilbage 4 smaa hvide Fisk. Kanske disse er af en ny Art.

April 30te. Det har været koldt i Dag. Temperaturen gik ned til $\div$ 46 Grader Celsius, men i Aften er den steget til $\div$ 19 Grader Celsius.

I Dag tog jeg Dybdeobservationer i Søen ved Pynnten, ligeledes blev der taget Strømobservationer.

Jeg blev hjulpet af Fougner og Ole og arbejdede i nogen Tid nord for Kapet, men Isens Bevægelser drev os snart paa Land igen.

Det var udelukkende smaa Isflak vi havde at gaa paa, og tildels var de saa smaa, at de næppe kunde bære os. Det er ikke svært hyggeligt at maatte tradske omkring i en slig Temperatur, som vi har haft i Dag, og vi var ikke bedrøvede over at blive drevet paa Land igen. Saa nogle *Pagodroma*, medens vi var ude. Vi har ikke set nogen *Megalestris* eller nogen Sæl i de sidste Dage. Tydeligvis synes Sælerne ikke om den Bevægelse, der har hersket i Isen i de sidste Dage.

April 21de. Evans, Ole og jeg har været ude og

taget Temperatur-Observationer i Søen i Dag. I 300 og 400 Alens Afstand fra Land fandt vi en Maksimums-Temperatur paa $\div$ 2,2 Gr. Celsius, laveste var $\div$ 3 Gr. Celsius.*)

April 24de. Der blæser en Storm. Af zoologisk Interesse er det, at jeg saa en Skare brunryggede Petreller og Ispetreller (*Pagodroma nivea*), som fiskede i den opmalte Is. Vi saa nogle Sæler, hvide og graa, og paa Stranden fandt jeg opskyllet fra Søen en brun Tingest, der saa ud omtrent som en »Hag« (*Myxine*) omtrent 1 Fod lang, men uden Finner.

April 25de. Doktoren, Colbeck og jeg tog en Spadseretur i Formiddags rundt Strandbredden.

Vi fandt 3 Hemiaster og 1 Svamp. Disse Eksemplarer var mig ubekendte. Nogle Sæler og nogle Fugle har været set i Dag. De var af samme Arter som de i Gaar.

April 26de. Nogle Fugle har været set i Dag, de samme som i Gaar.

I Aftes Kl. 9 p. m. hørte jeg en Fugl skrigе over mit Hoved 4 eller 5 Gange. — Tonen syntes at ligne »Kau-kau«.

Det var for sent til at Fuglen kunde ses, men det var Skriget af en *Pagodroma*. Jeg hørte det sidst den 30te i forrige Maaned.

April 28de. Jeg dræbte 2 Ispetreller i Dag, medens jeg var ude at spadserе.

April 29de. Spadserede paa Stranden i Dag, fandt 3 Smaadyr, der lignede Sandorme, 4 til 6 Tommer lange, sandsynligvis *Vanadis antarctica*. De var gennemsigtige med brune Striber og Baand, 1 Millimeter i Bredde og med et stort Antal Fødder næsten som et Tusindben. Der blev set nogle Ispetreller.

April 30te. Dræbte 3 *Leptonychotes*-Hanner og 3 Ispetreller.

Maj 3dje. I Eftermiddags kom der en Kejserpingvin

*) Paa Sydsiden viste alle vore Observationer en Temperatur under $\div$ 2 Gr. Celsius.

til os. Den blev øjeblikkelig dræbt af vore Hunde, og den blev revet slig i Stykker, at Skindet var ubrugeligt for Samlingen, men jeg opbevarede Skelettet.

Maj 5te. Lapperne dræbte idag 2 Hunsæler paa Isen.

Kun en havde en Embryo 55 Centimeter lang. Denne var fuldt udviklet med lyse og mørke Flækker paa Skindet, men ingen Haar nogetsteds undtagen paa Næsen. Den blev præserveret. Flere andre Sæler blev set, blandt dem ogsaa en Lobodon. Nogle Fugle af de sidst sete Arter blev ogsaa observeret idag.

Fougner og jeg var paa Isen og fiskede, og vi fangede 11 Fisk.

Maj 6te. Evans og jeg gik en Tur langs Stranden. Vi medbragte et Gevær for det Tilfælde, at en Fugl skulde vise sig.

Som vi vandrede fremover, fik vi Øje paa to Kejserringviner paa Isen langt borte, omtrent 1000 Alen.

Vi gik straks ud paa Isen for at gøre en Snarvej hen til dem.

Fuglene syntes ængstelige, saa vi fandt det raadeligst at skynde os saa meget som vel muligt, dette viste sig ogsaa nødvendigt, thi nogle Hunde, som havde fulgt Lapperne, der var ude at fiske, havde ogsaa »faaet Vejr« af Ringvinerne og var allerede langt foran os, før vi fik Øje paa vore Konkurrenter. Der var intet andet at gøre end at strække ud, saa hurtigt som vel muligt, men vi blev alligevel agterud i Kapløbet. Hundene naaede Ringvinerne en god Tid før os, og de havde allerede ødelagt en af dem, før vi ankom og dræbte begge i to Skud.

Fougner kom nu til Hjælp for at faa bragt Fuglene til Lejren, hvor de blev beundret, fotograferet, vejjet og tilsidst præserveret.

Jeg præparerede et Skind og et Skelet af disse uventede Vintergæster. De vejede resp. 64 og 71 engelske Pund. Spækket paa Ryggen var 1 Tomme tykt. Mavens Indhold var Fisk, men ingen Stene.

Snart efter kom Lapperne tilbage og medbragte omtrent 20 Fisk, som vi spiste til Aftensmad. Vi fandt, at de smagte udmærket.

Maj 9de. Ole og jeg var paa Isen i Dag og fangede 57 Fisk. To Gange fik Ole 2 Fisk paa »Pilken«, og en Gang endog 3 Fisk. To Gange kom der Sæl op i Hullet, hvor vi fiskede, og tilsidst skræmte de Fiskene bort fra os. Vi saa en Pagodroma nivea.

Maj 10de. Det har været en meget god Dag for Samlingen. Evans og jeg gik ud i Morges, og vi var saa heldige at skyde ikke mindre end 12 Ispetreller. Vi samlede ligeledes et stort Antal Invertebrata. Blandt andet har vi fundet 5 forskellige Arter af »Maneter«. Videre fandt vi Hundreder af de Orme, som jeg opdagede sidst i forrige Måned. Vi fandt ogsaa en Del Fiskerogn, saa gennemsigtig som Vand, ligeledes en graa svømmende Tingest saa vel som flere smaa Skabninger, vi ikke før havde set.

Maj 15de. I de sidste Dage har vi kun nu og da set en ensom Sæl, ligesom 2 eller 3 Fugle af de Arter, vi har været vant til at se. Ogsaa i Dag har jeg set nogle Sæler og Ispetreller.

I Formiddags saa jeg en Flok Sæler, omtrent et Dusin, i Søen, rimeligvis (*Leptonychotes*). I Aftes netop som jeg skulde »turn in« kom de tre Englændere og fortalte, at de havde set og hørt en »fløjtende« Sæl ude ved Pynten, men de havde ikke dræbt den, heller ikke havde de bestemt dens Art. Jeg skyndte mig i Klæderne, og i Følge med Kolbein, Fougner og Evans som Fører drog jeg afsted, bevæbnet med min Riffel og en Lanterne. Evans kunde ikke finde det Sted, hvor Sælen laa, og vi søgte længe forgæves, men tilsidst begyndte en af Hundene at gå i kort Afstand fra os, og ved at gaa hen til Hunden fandt vi Sælen. Lyset fra Lanteren fik den til at ligge roligt og stirre uden at vise Tegn paa at ville bevæge sig bort. Jeg stak den paa Snuden med min Riffelpibe, og derpaa lod den høre den før nævnte »Fløjten«, og lod paa samme Tid

en »smækkende« Lyd høre, der syntes at komme fra Bunden af dens Brystkasse. Dens »Fløjten« var skærende og klar, omtrent som en Kanariefugls Piben. Det var en ung Hunsæl af *Leptonychotes Wedelli* Arten, det var den mindste, vi havde set. Den var kun 5 Fod lang; Skindet og Kraniet tog vi med til Samlingen.

Juni 8de. Lapperne var langt borte paa Isen i Dag for at se efter nogle Hunde. De fandt 5 Sæler, som laa ved et Hul paa Isen. Da Lapperne ikke havde noget med, hvormed de kunde dræbe Dyrene, stoppede de Hullet i Isen til, saa at vi kan finde Sælerne i Morgen. — Ingen Fugle er at se.

Juni 9de. Vi fandt ikke Sælerne ved det Hul, som Lapperne havde tilstoppet, men ved at følge Sporene, fandt vi, at de havde bevæget sig hen til et Isfjæld omtrent en Kilometer borte, hvor vi opdagede, at de var sluppet bort gennem en smal Vandaabning, der strakte sig rundt Fjældet. Nær ved fandt vi en ung *Leptonychotes*, der var halvdræbt af vore firbenede Banditter.

I Renden rundt Fjældet var der mange Sæler, og hvad der i Særdeleshed interesserede mig var, at der fandtes et stort Antal hvide Sæler *Lobodon carcinopagus*. Nogle af dem var uhyre store Dyr.

Her syntes en god Anledning til at faa fat i nogle gode Skind for Samlingen. Der var omtrent 5 *Lobodon* for hver *Leptonychotes*.

Vi gik omkring en lang Stund og betragtede Dyrene. Det var, som om vi saa dem i et Akvarium, da de ikke var det mindste bange, og vi kunde have rørt ved dem med vore Hænder, om vi havde haft Lyst. Paa Isen lige ved Siden af Kanalen fandt vi en Fisk, den lignede en Sild og var 5 Tommer lang. Det var en ny Art til Samlingen, rimeligvis var den skræmt ud af Vandet af Sælerne.

Men det var af liden Værdi for os kun at se paa Sælerne, vi maatte sikre os et Par, før Tusmørket kom og Natten begyndte. Vi havde bare en Sæl-Hakke, og med denne var det vanskeligt, for ikke at sige umuligt, for en Mand at drage disse store Dyr op paa Isen. Vi maatte skyde dem først, og derpaa drage dem op paa Isen med Sæl-Hakken.

En Sæl, der plaskede i Vandet lige ved Iskanten, nærmede vi os først. Jeg holdt min Riffel i Beredskab, og fyrede en Kugle ind i dens Nakke, og den var øjeblikkelig død. Ole stak saa Sælkrogen ind i Nakken paa den, men omendskøndt vi troede, at have godt Hold i Dyret, saa glippede Krogen, og Sælen sank som en Sten, før vi kunde faa et nyt Tag i den.

Den næste var ogsaa en stor, hvid Sæl, men denne sank ogsaa straks efter Skuddet, saa vi fik ikke engang Tag i den med Sælhakken.

Der laa Sæler og »blæste« overalt i den smalle Kanal, men det tog Tid, før nogen af dem kom op igen paa det Sted, hvor vi havde skudt de to, men da dette Sted netop var det bedste for at hale Sælerne op, blev vi alligevel og ventede der.

Efter et Kvarters Tid kom tre Sæler op lige ved mig, Ole stod færdig med Hakken, og snart laa den største og vakreste død, men vi maatte alle 5 til at hale den op paa Isen.

Det var en Hansæl, over 8 Fod lang, og den var meget fed. Jeg agtede ikke at skyde flere, men medens jeg var ifærd med at flaa den, jeg havde skudt, saa kom en anden og lagde sig ganske roligt op til at skydes. I næste Øjeblik fik den en Kugle, som knasede ind i Skallen paa den.

Da vi omsider ogsaa fik denne Sæl op paa Isen, fandt vi, at det var en Hunsæl og efter dens Omfang at dømme havde den en Unge i sig, saa jeg angrede ikke, at have dræbt den, jeg kunde nu faa dens Embryo og dermed da ogsaa tilnærmelsesvis bestemme Parringstiden.

Det var nu ganske mørkt, saa vi maatte tænde vore Lanterner, før vi vare halvfærdige med vort Arbejde.

Vi fandt store Mængder af de ovennævnte »Sild« i Maven paa disse to Sæler, og nogle af disse Fisk var saa friske, at jeg tog dem til Samlingerne.

Embryoet var 2 Fod langt og havde netop begyndt at faa Haar paa Kroppen.

Med Skindet og Kødet af en Sæl og desuden Embryoet paa Slæden drog vi saa mod Lejren. Den anden Sæl efterlod vi for at hente den i Morgen eller den paafølgende Dag.

Det var imidlertid lettere sagt end gjort, at drage den tungt lastede Slæde afsted i Mørket, da Isen var fuld af Ujævnheder, opstaaede ved Skruninger i Ismasserne. Ved at trække alt det, vi aarkede, og med Lanternen foran for at undersøge den bedste Vej, var vi omsider naaet saa langt, at vi begyndte at tro, at det værste var ovre, da pludselig Slæden væltede over et Isstykke og brød en af Mejerne.

Mørkt var det, og der var intet andet for, end at lade Slæden med Skindet og Kødet blive liggende paa Isen, og at drage til Lejren med Resten.

— — — Under hele Turen var Temperaturen nede i ÷ 35 Gr. Celsius. — —

Det Skind, vi medbragte, maalte 8 Fod 5½ Tomme i Længden og 6 Fod i Omkreds bag Forlufferne.

Juni 14de. Intet at gøre og intet gjort! Vi havde tænkt at tage os en Tur til det Isfjæld, hvor vi saa de mange Sæler den 9de, for om muligt at forøge Samlingen; men Himlen har ikke været saa klar ved Middagstider, at vi har kunnet gaa omkring uden ved Hjælp af Lanterner, og under saadanne Forhold er Udsigterne for at samle noget meget ringe.

Vi besluttede derfor at henlægge Turen til en mere passende Dag. Jeg haaber, at det ikke vil vare for lang Tid, thi Mangelen af at have noget at gøre bliver ofte trykkende.

Juni 17de. Colbeck saa en Pagodroma nivea i Mor-

ges. Den kom ganske nær, medens han aflæste Thermometrene.

Juni 24de. 4 af os gik ud for at se efter Sæler paa Isen, da vi trænger Kød til Hundene. Lykken var med os, vi dræbte 3 store Dyr.

Det eneste af zoologisk Betydning paa denne Tur var, at vi saa svært mange Leptonychotes.

De vi dræbte var 2 Hanner og 1 Hun. Mærkeligt nok havde denne sidste ingen Embryo, omendskøndt det var et fuldvoksent Eksemplar.

Juni 28de. Gik ud for at se efter Sæler og Eksemplarer for Samlingen.

Overalt paa Isen fandt vi »Blaasehuller«, men Sælerne var alle drevne i Vandet af vore Hunde, som meget imod vort Ønske fulgte os, og som strejfede hen over Isen i alle Retninger

Det er af zoologisk Interesse, at jeg i Dag konstaterede som et Faktum, at Sælerne indretter »Sælhuler«, hvortil de tager deres Tilflugt, naar de ikke ønsker at udsætte sig for voldsomt Uvejr.

Ved det Isfjæld, hvor jeg før dræbte en hvid Sæl, var der ogsaa nu mange Sæler, men de holdt sig alle under Isen, saa jeg fik ikke Tag i nogen af dem.

Juni 30te. Jeg fandt i Dag en stor Sæl, og efter dens Omkreds at dømme, syntes den værd at indlemme i Samlingen, da jeg kom tilbage til Lejren sendte jeg derfor Ole ud for at dræbe den. Han bragte mig en Embryo omtrent 2 Fod lang, som var vel udviklet og syntes at være mere end halv voksen.

At dømme efter de Embryoer, som jeg til Dags Dato har samlet, skulde Parringstiden være Februar og Yngletiden September.

»Placenta«, som hos Sælen ligger rundt om Embryoet som et Bælte, var hos den Sæl, jeg dræbte i Dag, 7 Tommer bred. Det var en Leptonychotes Weddelli.

Juli 8de. I Dag dræbte vi 2 store Weddels Sæler Han og Hun, men der var intet Embryo i den sidste.

De var ualmindeligt fede, med 5—7 Tommer Spæk, hvor det var tykkest.

Ved Siden af Isfjældet var der et stort Sælhul, hvor vi saa flere Sæler, baade Lobodon og Leptonychotes. Nogle af dem var usædvanligt store Dyr. At dømme efter den varierende Haarfarve, tror jeg at have set hvide Sæler i 3 forskellige Haarstadier.

Farven varierede fra graa—brun med mørkere Flækker paa For- og Baglufferne. De ældste var blændende hvide uden Flækker.

Denne sidste, jeg saa, var usædvanlig stor og kraftig, den var ogsaa den eneste helt hvide ved dette Sælhul.

Juli 17de. Lapperne dræbte en stor Hunsæl (Leptonychotes) uden Embryo.

Juli 23de. Fra sin Tur medbragte Borchgrevink bl. a. et Kranium af Lobodon, som var blevet dræbt i Gaar Aftes.

Juli 25de. Ole dræbte en usædvanlig smuk Lobodon i Gaar. Den var saa hvid som en Hermelin.

August 3dje. De tre Englændere gik ud for at se efter Sæler i Dag. De fandt ingen, men de saa et ganske nyt Spor efter en Pingvin, som Evans fulgte indtil Mørket indtraadte, da han maatte opgive det. Han mente, at det var Sporet efter en liden Pingvin.

Aabent Vande kan ikke være langt borte, naar Pingvinerne er saa nær Land.

August 6te. Medens Doktoren i Dag spadserede paa Isen, fandt han en død Kejserpingvin, rimeligvis dræbt af Hundene.

August 10de. Ved Isfjældet fandt Lapperne 2 døde Kejserpingviner, der var dræbt af Hundene. I Gaar Aftes dræbte Evans og Colbeck en stor Weddells Sæl, en Han. Den var meget fed med et tykt Lag af Fedt, sex Tommer tykt.

August 20de. Det er rart, at ingen Sæl har været at se, hverken paa Isen eller i de aabne Kanaler. Kanske rejser de til andre Trakter for at yngle. Det vilde være en stor Skuffelse for mig, om det forholder sig saaledes, det vilde efterlade en aaben Plads i Samlingerne som i Notaterne.

August 21de. Colbeck og Savio dræbte en stor Weddells Sæl, Hun uden Embryo. Der var ingen Mælk i Brysterne, saa den var vel ufrugtbar.

August 25de. Doktoren og Colbeck vendte i Dag tilbage uden at have fundet den anden Ekspedition. De havde set 8 Sæler, og af disse var der 3 Hunner uden Embryo.

Dette er besynderligt! Hvor er Ungerne? Sælerne skulde nu have ynglet! De var alle Weddells Sæler. Det er sørgeligt, at jeg ikke kan komme ud for at se efter Sælernes Yngleplads, da det jo vilde være af megen Intesse at vide, hvor det er.*)

August 27de. I Gaar Aftes kom Bernacchi og Kolbein tilbage fra York Øen.

Hvad der i høj Grad interesserede mig var, at de havde fundet et stort Antal Sæler, men ingen Unger og ingen Hunsæl med Embryo.

August 29de. Ole dræbte i Gaar 2 Hunsæler (Weddells) men ingen Embryo. En af dem var et ungt Dyr, saa denne har vel ikke haft Unger, men den anden var et gammelt Dyr.

Jeg kan ikke forstaa, hvor Ungerne er!

September 3dje. Denne Dag bragte mig en Løsning paa Spørgsmaalet, hvor Weddells Sælen yngler, da der er fundet Embryoer, næsten færdige til at fødes i et Par Sæler af denne Art, ogsaa en ung Sæl, som blev fundet paa Isen.

---

*) Hansons Sygdom var paa denne Tid saa vidt fremskreden, at han ikke kunde gaa. Forf.

Denne synes imidlertid ikke at være aldeles udviklet, da den ikke havde de sædvanlige Dækhaar, som Ungsælen almindeligvis havde. I en af de Sæler, der blev dræbt, fandtes en Embryo 4 Fod lang med fuldt udviklede Dækhaar. I Indholdet af Maven paa flere fandtes kun smaa Fisk, men i Maven paa andre fandtes smaa Krebs, af hvilke Samlingen fik et nogenlunde smukt Eksemplar.

Hver Gang Medlemmerne nærmede sig disse Sæler, specielt Hunsælen, udstødte de en opbragt »Brølen«, der mindede om en Okse, denne Lyd var aldrig før bleven hørt paa disse Kanter. Kun i April hørte vi nu og da disse »Brøl«, men da var Dyrene i Vandet.

Medlemmerne saa ikke en eneste hvid Sæl paa deres Tur til Yorkøen, saa hvor denne Sæl nu opholder sig, er en Gaade.

Kanske Evans kunde finde dette ud, naar han sætter af Sted paa sin næste Slædeekspedition. Desværre er jeg endnu ikke i Stand til at bevæge mig.

Kolbein saa en brunrygget Petrel lige udenfor Hytten i Aftes.

September 5te. I Gaar og i Dag har jeg haft noget at bestille, idet jeg tegnede og maalte Krebsdyr, som Evans og Fougner havde fanget, ligeledes har jeg undersøgt Embryoerne.

Hovedet af den Sælunge, Borchgrevink fandt, blev ogsaa indbragt. Efter de lange Haar at dømme, maa den have været en fuldvoksen Unge, færdig til at fødes.

September 10de. Sælerne begynder at vende tilbage hid igen. Imorgen skal Fougner ud for at dræbe nogle til Føde for Hundene.

September 13de. I Gaar saa Medlemmerne nogle Pagodroma paa Yorkøen. De holdt sig ca. 1000 Fod oppe i Luften, og naar de fløj, holdt to og to sig sammen, og lod uafledigt »Kau-Kau« høre. De var absolut stille, naar de sad paa Fjældet. Medlemmerne

har fundet en ny Art Fisk og tillige Rygraden af en meget stor Fisk.

De har ogsaa fundet »Blækspruttenæb« i Maven paa nogle Weddells Sæler, som de havde dræbt.

Fire af disse Sæler havde fuldvoksne Embryoer, som var fuldstændig levedygtige, da de kom paa Isen.

Selv om vi ikke skal faa noget andet Bevis, tror jeg, at dette berettiger mig til at notere Yngletiden for Weddells Sæler til September, og dette vilde stemme overens med, hvad jeg før har sagt med Hensyn til, at Parringstiden skulde være i Februar.

Foruden de nye Fisk har Medlemmerne ogsaa fanget en Del af de bredhovedede Bund-Fisk, som er meget almindelige her. Temperaturen i Overfladen paa Stedet, hvor disse Fisk blev fanget, var $\div$ 4 Gr. Celsius, og den nye Fisk blev fanget kun omtrent $\frac{1}{2}$ Favn (3 Fod) under Overfladen.

September 14de. I Dag er der hændt noget af stor zoologisk Interesse: Fougner fandt en hvid Sæl oppe paa Land (omtrent 500 Meter) under Fjældet.

Da den var meget sint og forsøgte paa at angribe Fougner, da han nærmede sig den, maatte han gaa til Lejren for at faa Hjælp af Evans med en Riffel. De medbragte Skindet og Kraniet samt en Del af Indvoldene for Samlingen.

At dømme efter Farven var det en meget gammel Sæl — hvid som Kalk — den havde ikke en frisk Tand i sine Kæber. I Skindet var der mange store Skar, men alle gamle.

Peritoneum var fuld af utallige smaa sorte, haarde Svulster saa store som Hagl af alle Størrelser.

Hvad har bragt denne gamle Sæl paa Land?

Den var tydeligvis syg, da den var mager, den havde neppe $\frac{1}{2}$ Tomme Spæk under Skindet.

Kanske dette er Løsning paa Spørgsmaalet: Hvor kommer alle de døde Sæler fra, som vi har fundet omkring paa Halvøen og liggende i Guanoen?

Kanske er dette et Begravelsessted for gamle Sæler, og de kryber paa Land for at dø her.

Hvis dette er Tilfældet, saa er min forrige Teori, om at de hvide Sæler her skulde have deres Yngleplads, ikke rigtig. Men dette formindsker i alt Fald ikke Interessen for min sidste Gætning — om der er noget i den.

September 16de. I Gaar var Fougner, Ole og Evans ude for at hente en Baad. De fandt en hvid Sæl, som Hundene havde dræbt. Skindet var revet og ødelagt, saa de medbragte kun Hovedet.

I Dag gik Evans ud for at se efter hvide Sæler. Han var borte 5 Timer, men han saa kun en *Leptonychotes*, som han dræbte. Det var en liden Han, kun 6 Fod lang. Skindet gik til Samlingen. Han saa ogsaa en *Pagodroma nivea*. Han fandt en liden Pingvin, som laa død inde paa Isen, dræbt af Hundene.

September 24de. Evans var ude efter Sæler og dræbte to voksne hvide Sæler, men saa intet Tegn til Unger, hverken fødte eller ufødte.

BIPOLARITETSSPØRGSMÅLET.

EN KORT OVERSIGT.

ET af de interessanteste, men tillige et af de vanskeligste og mest omtvistede Spørgsmaal, som i de senere Aar har beskæftiget Dyregeograferne (i ringere Grad Plantegeograferne) er »*Bipolariteten*« i Havdyrenes Udbredelse, hvorved man forstaar den Lighed, som faktisk findes mellem det nordlige og det sydlige Polarhavs Dyreverdenser, der er saa vidt forskellige fra Fauna'erne i det store mellemliggende ækvatoriale Bælte.

Allerede i 1847 omtaler den berømmelige Sir *James Ross*, at han paa 60° S. Br. fandt store Masser af den sædvanlige »Hvalaat«, Vingesneglene *Clio* og *Limacina*, der i de nordpolare Have svømmer om i Havoverfladen i uhyre Mængder, og han nævner, at han paa ca. 73° S. Br. skrabede fra Havbunden en Mængde Dyreformer: Snegle, Muslinger, Hav-Edderkopper, Krebsdyr (*Idothea* og Tanglopper, *Gammarus*), Røormen *Serpula* og flere andre Organismer, om hvilke han tilføjer den interessante og vigtige Bemærkning: »Det var af stor Interesse for mig blandt disse Dyr at genkende adskillige Former, som jeg tidligere havde fundet paa samme nordlige Breddegrad«.

Ross's Samlinger blev desværre aldrig bearbejdede og er vist i Tidens Løb gaaede fuldstændig tabt, men hans skarpe Sømandsblik synes at have set rigtigt, og hans korte Udtalelse synes nu at have en Profetis Klang.

Man kunde paa Forhaand indvende mod disse Bi-

polaritetsstudier, at det paa det nuværende Standpunkt af Sydpolar-Forskningen er letsindigt og forhastet at ville drage Sammenligninger mellem den nordpolare, velkendte Fauna og den sydpolare, saa ufuldstændigt kendte Fauna. Det maa dog erindres, at vi allerede nu kender adskillige sydpolare Fauna'er ganske godt. Kyst-fauna'erne ved Kerguelen Øerne og Ildlandet er for den allerstørste Del rent antarktiske og er nogenlunde vel undersøgte.

Det er naturligvis ikke her Stedet til at gaa nærmere ind paa den righoldige Special-Literatur om dette Emne. Modstridende Anskuelse staar skarpt imod hinanden, og Kampens Bølger gaar højt. For en væsentlig Del kommer Striden af, at Systematikerne ikke kan blive enige om Artsbegrænsningen.

En af de bedste Oversigter over Forskningens nuværende Standpunkt i denne Sag er givet af den svenske Zoolog, Professor *Hjalmar Théel* i det svenske geografiske Tidsskrift «Ymer» for 1900, hvortil den følgende Fremstilling væsentlig støtter sig. Prof. *Théel* har selv fremdraget Momenter af væsentlig Betydning for Sagen og har allerede i 1886 gjort opmærksom paa, at »the shallow-water fauna of the two regions (den arktiske og den antarktiske) possesses much the same features« (baseret paa Undersøgelser af Søpølser fra Challenger-Expeditionen).

Man kan med *Théel* sondre Verdenshavens Fauna'er i 3 store Hovedgrupper:

1. Dybhavs-Fauna'en,
2. Den pelagiske Fauna eller Plankton-Faunaen og
3. Lavvands-Fauna'en.

1. For Bipolaritets-Spørgsmaalet er *Dybhavs-Fauna'en* af ringe eller ingen Betydning. Paa de store oceaniske Dybder hersker den største Ensformighed. Bunden er Dynd eller Mudder i uhyre Lag, dels af uorganisk Oprindelse, dels stammende fra Plankton'et. Havbunden

er en kæmpemæssig Kirkegaard for alle Overfladens Organismer. Deres organiske Substans opløses paa Vejen ned til Bunden eller fortæres paa Vejen af andre Organismer, der lever paa de intermediære Dybder, men deres uorganiske Skalrester opbevares for en stor Del, og en stadig Regn af Kiselskaller og andre Skaller udgyder sig over Havbunden ude paa Dybet.

Temperaturen er næsten overalt ens, den er altid lav, i Nærheden af Nulpunktet eller derunder, og varierer kun lidet eller slet ikke efter Aarstiderne. Trykket ved Bunden er uhyre stort, naturligvis varierende efter Dybden. Vandbevægelsen ved Bunden er saa svag, at den næppe kan maales med Nutidens fineste Instrumenter. Et stadig Mørke ruger over Bunden paa de større Dybder, kun afbrudt af den Fosforglans, som udstraaler fra en Del af Bunddyrene. Det totale Mørke udelukker alt Planteliv paa Bunden, Saltholdigheden er her omtrent lige stor overalt.

En Fauna, der i uendelige Tidsrum har levet, udviklet sig og tilpasset sig til et Liv under saa ensartede og ejendommelige Betingelser, faar naturligvis et bestemt, ejendommeligt og ensartet Præg, enten den saa lever under de kolde eller de varme Bredder. Det er saa godt som altid let at se paa et Dyr, om det har sit Hjem paa Bunden af de store Havdybder, eller om det stammer fra lavere Vand.

Dybhavs-Fauna'en er derfor rent kosmopolitisk, ikke saaledes at forstaa, at den enkelte Art altid har en meget stor Udbredelse, men saaledes, at det for Dybhavet karakteristiske Stempel er paatrykt Dyrene fra de store Dybder i alle Jordens Have. Man kan derfor heller ikke inddele Dybhavs-Fauna'en i Zoner eller efter Breddegrader. Dyr, der har deres Udbredelses-Centrum i det sydlige eller det nordlige Polarbækken eller i Dybet under Ækvator, kan leve og sprede sig paa Bunden af alle Have med samme monotone Forhold.

Polarregionernes Dybhavs-Fauna'er kan altsaa ikke tale med i Bipolaritets-Sagen.

2. Lad os da betragte *Plankton-Fauna'erne*. Ved Plankton forstaar man som bekendt de smaa Organismer, Dyr og Planter, der svæver i Vandet og viljeløst drives med af Strømmen. Ogsaa denne Fauna er sindrigt tilpasset til *sit* Liv. Nogle af Dyrene tilbringer hele deres Liv svævende eller svømmende omkring i de øverste Vandlag, for dem betyder det at synke til Bunds Undergang og Død. Andre Plankton-Organismer er derimod kun for en Tid Overfladeformer. Dette gælder talrige Dyrs Larvestadier, som naar de har naaet en vis Alder, netop skal gaa til Bunds og fortsætte Livet paa Bunden enten som fastsiddende eller krybende Dyr.

Plankton findes i alle Jordens Have, i størst Mængde maaske netop i de arktiske og antarktiske Have, hvor det dog bestaar af et betydeligt færre Antal Arter end i de tropiske Have.

Det er nu sikkert nok, at mange smaa Plankton-Organismer kan flyttes med Havstrømmene langt bort fra deres egentlige Omraade, og at deres Udbredelses-Forhold derved forskydes. *Chun* og *Ortmann* har endog fremsat den dristige Hypothese, at der stadig finder en Udvexling Sted af Planktondyr fra det ene Polarhav til det andet, og at Færdselsvejen gaar gennem de dybe kolde Vandlag i de tropiske og subtropiske Zoner. Da disse Dyr flyttes ved Hjælp af Havstrømme, forudsætter Hypotesen, at der eksisterer Dybhavs-Strømme fra det ene Polarhav til det andet. De er dog endnu ikke konstaterede.

Det er gammelkendt, at ensartede Livsvilkaar fører med sig en Konvergens eller Parallelisme i Dyrenes Udvikling. De to Ishaves Planktonfauna'er, hvis Bestanddele ligner hverandre i høj Grad, synes at bestyrke den gamle Erfarings-Sætning. Eksempelvis kan anføres, at i begge Polarhavene optræder Kiselalgerne (Diatomeerne) i saa store Mængder, at vældige Strækninger farves af dem; lader man et finmasket Silkenet (Plankton-Net) slæbe efter Skibet, tilstoppes Maskerne

i et Øjeblik af en sejt, brungrøn, ildelugtende Slim, som netop bestaar af Milliarder af Diatomeer. Og der kan nævnes talrige Eksempler ogsaa fra Dyreverdenen, Gopler, Krebsdyr, Orme, Appendikularier og Vingesnagle; alle disse nordiske Dyregrupper og endnu flere har meget nærbeslægtede Former (s. k. vikarierende Former) i de antarktiske Have.

Og endnu mere slaaende bliver Ligheden, naar man tager Hensyn til, hvilke Dyreformer der — ved at optræde i uhyre Mængder — sætter Præg paa Havets Dyreliv. Fra det arktiske Omraade ved man fra utallige Ekspeditioner, at de smukke smaa Krebsdyr *Calanus finmarchicus* og *Calanus hyperboreus* optræder i store, tætte Sværme, saa at de kan give Havet en ejendommeligt, rødlig Farve over milelange Strækninger. I det antarktiske Omraade optræder en beslægtet vikarierende Form, *Calanus propinquus*, ligeledes i uhyre Mængde. Overensstemmelsen mellem de to Polarhaves Plankton-Organismer er iøjnefaldende og saa stor, at man fristes til at tvivle paa, at den kan forklares alene ved en Parallelisme i Udviklingen, fremkaldt ved at Dyrene har levet under nogenlunde ensartede Livsvilkaar. Man kommer uvilkaarligt til at tænke paa, om der ikke skulde være en *genetisk* Sammenhæng mellem disse to Haves Plankton-Organismer.

I enkelte Tilfælde ved man med Sikkerhed, at *samme Art* kan forekomme i begge Ishave. *Sagitta hamata*, en i det nordlige Polarhav almindelig pelagisk lille Orm, er fundet paa flere Steder i det sydlige Polarhav. Det samme gælder Appendikularien *Fritillaria borealis*, et med Søpungene beslægtet Dyr.

Forinden vi forlader Plankton-Fauna'en, er der Anledning til at dvæle lidt ved *Sagitta hamata* og dens Udbredelse samt de Slutninger, som den udmærkede tyske Zoolog *Chun*, Lederen af den store tyske Dybhavs Ekspedition, har draget fra denne lille Orms Udbredelsesforhold. Vi henviser til Kortet over »Sydkorset«s Rute gennem Atlanterhavet, hvorpaa *Sagittas* Udbredelse

er angivet med sorte Punkter. De vedføjede Tal angiver i Meter de Dybder, i hvilke Dyret er fanget.

Sagitta er, som nævnt, almindelig udbredt i de nordlige Polarhaves Overflade; den er dog ogsaa taget med »Lukkenet« (Net, der kan aabnes og lukkes i vilkaarlig Dybde) i Irminger Havet i 800—1000 M. Dybde. Den blev senere kendt fra de sydlige polare Strømme, f. Eks. paa ca. 40 Graders sydlig Bredde i den kolde Vestenvinds Drift i ringe Dybde (70 M.). Den tyske Plankton-Ekspedition konstaterede den endelig paa en hel Række Lokalteter i de varme Have, men da altid i anselige Dybder: i Florida-Strømmen mellem 300 og 500 M., i Sargasso-Havel to Gange (900—1100 M. og 1300—1500 M.), i Guinea-Strømmen tre Gange (700—1200 M.), endelig blev den fanget i Syd-Ækvatorialstrømmen i en Dybde af 600—800 M. Vi har saaledes en sammenhængende Kæde af Forekomster fra de arktiske til de antarktiske Egne. I alle de Vandlag, hvori *Sagitta* toges, gik Temperaturen aldrig op over 5.2 Gr. C. og nærmer sig altsaa til de kolde Temperaturer i det polare Overfladevand.

Der er flere andre Forhold, der tyder paa, at ogsaa andre Koldtvandsformer findes i de varme Have, naar man søger ned til de kolde Vandlag i Dybden. Saaledes siger f. Eks. *Dahl*, at under hele Sargasso-Havet fandt man nordlige Overfladedyr i Dybet. Man maa altsaa antage, at den kolde Labradorstrøm gaar ned under den varme Floridastrøm.

Det er vistnok Krebsdyr (Kopepoder), som *Dahl* her sigter til.

Chun siger videre herom: Selv om man foreløbig kun kan anføre et enkelt sikkert Eksempel paa, at samme Art fra begge Polarhave er truffet i Dybet i de mellemliggende varme Have, kan man dog ikke underkende dette Eksempels Beviskraft, men maa indrømme, at der i Nutiden er Forbindelse og Udveksling af Former mellem de to polare Fauna-Områder. *Chun* er overbevist om, at man ved at benytte Lukkenet i større

Udstrækning vil kunne finde talrige Eksempler paa lignende Udbredelsesforhold.

Det er ganske udelukket, at *Sagitta* skulde kunne naa Ækvator fra Polarhavet ved egen Bevægelse, dens Forekomst i det tropiske Omraade synes derfor at tyde paa, at der i Dybet maa være Strømninger, som hidtil ikke er kendte.

Mod *Chuns* dristige Hypothese om Forbindelse i Nutiden mellem de to Polar-Faunaer indvender *Théel* nu blandt andet, at var der virkelig i Nutiden en saadan Forbindelse, saa maatte man finde en Mængde andre nordlige eller sydlige Plankton-Former i de mellemliggende Oceaners dybere Vandlag, hvad man endnu ikke har, og desuden skulde man i de to Polarhave træffe mange flere helt identiske Arter ved Siden af de talrige Parallelformer.

Théel vil forklare *Sagitta's* Udbredelsesforhold ved at antage, at det er en kosmopolitisk Art med mange forskellige Udbredelses-Centrer, ikke blot i Polarhavene, men ogsaa i de mellemliggende Haves dybe, rolige og kolde Vandlag. I Oceanerne, baade i de kolde og i de varme, findes der — efter *Théels* Antagelse — »stille« Egne, der ikke berøres af Strømningerne, hvor saadanne pelagiske Organismer udvikler sig, og hvorfra de spreder sig ud i alle Retninger, hvor der findes Livskaar, der tilfredsstiller dem.

3. Til sidst skal vi betragte den tredje Dyregruppe, *Lavvandsfaunaen*, der bebor Bunden af det lave Vand ned til 400 M. Dybde. Lavvandsfaunaen er, som *Pfeffer* siger, Moder til alle de andre. Intet andet Omraade i Havet byder paa saa mange forskellige Livskaar. Lysstraalerne gennemtrænger alle Vandlagene lige ned til Bunden, Vandet er i stadig Bevægelse og har højst forskellig Temperatur og Saltholdighed. Bunden veksler ligeledes i høj Grad, ofte er den klippefuld og klædt med vældige Tangskove. Alle disse mange forskellige Forhold har i Tidens Løb skabt en Fauna med utallige Variationer.

At Temperaturen har afgørende Indflydelse paa Dyrenes Udbredelse og Fordeling i Havet og overhovedet paa Faunaens Sammensætning er gammelkendt, og de varme Haves Kyst-Fauna er da ogsaa meget forskellig fra Polaregnes. Som Eksempel kan blot anføres, at *Koralrevene*, til hvilke der er knyttet en særegen Fauna, der er yderst rig paa mærkelige Former, kun tilhører de tropiske og subtropiske Have. De revdannende Koraller kan nemlig ikke udholde en Vandtemperatur under 19—20 Gr. C. Som et kolossalt Bælte strækker disse Koraller sig Jorden rundt mellem Vendekredsene, kun afbrudt ved Afrikas og Amerikas Vestkyster. I Nutidens Polarhave mangler disse Koraldyr ganske, ligesaa den til Koralrevene knyttede Fauna.

Lavvandsfauna'erne, derunder indbefattet Kystfaunaen, har derimod i de to Polarhave et bestemt udtalt Fællespræg og har saa stor Lighed indbyrdes, at det er ganske forbavsende. Man er i mange Tilfælde slet ikke i Stand til at afgøre, om Formerne stammer fra det ene eller det andet Polarhav, fra Arktis eller Antarktis.

Naar man gennemløber den Litteratur, hvori antarktiske Dyreformer behandles, ser man Gang paa Gang, at Specialisterne ikke kan finde nogen ordentlig Arts-Forskul mellem de sydpolare og de polare gammelkendte Former. *Pfeffer* udtaler følgende: Skønt den arktiske og antarktiske Fauna er skilt fra hinanden ved hele Jordens Længde, er Ligheden mellem dem dog saa stor, at den allerede forlængst har vakt Zoologernes store Forbavselse. Man ansaa imidlertid denne Lighed for rent ydre, erhvervet, som Udtryk for samme Tilpasning til ensartede Livsvilkaar, medens vi nu maa anse den for at bero paa kødeligt *Slægtskab*. Ikke blot er et stort Antal Familier helt og holdent eller næsten begrænset til de to Polarhave, men de vikarierende Arter af samme Slægter adskilles kun ved rent underordnede Kendetegn, og der er endog et ikke ringe Antal Arter, hovedsagenlig blandt Amfipoder, Mollusker, Sipunkulider, Bryozoer og Hydrozoer, for hvis Vedkom-

mende man ikke kan afgøre, om de stammer fra det nordlige eller det sydlige Ishav, medens de ganske mangler i de mellemliggende Zoner.

I 1895 udgav den berømte engelske Naturforsker og min højt skattede Ven Sir *John Murray* et Arbejde om alle de Dyreformer, der er bleven fundne ved Kerguelen. Han paaviser heri, støttet til Iagttagelser og Udtalelser af Specialister paa de forskellige Dyregrupper Omraade, at der faktisk er en overmaade stor Lighed mellem Organismerne paa høje Bredder i begge Polarhave. Fuldstændig identiske Arter er dog næppe for Tiden paaviste i begge Polarhavenes Lavvands-Fauna.

Det er forøvrigt ogsaa værd at lægge Mærke til, at blandt Algerne spiller Fucaceernes Familie (hvortil bl. a. vor almindelige Blæretang, *Fucus vesiculosus* hører) en dominerende Rolle i begge Polarhave, medens i Troperne Sargasso-Tangen og andre Alger indtager Fucaceernes Plads. *George Murray* og *E. S. Barton* anfører en hel Mængde Algeformer, der er fælles for de kolde Oceaner, men som ikke er fundne imellem Vendekresene.

Professor *Théel* anfører selv et udmærket Eksempel paa Lighed, som kun kan forklares ved meget nært Slægtskab; thi, som *Théel* siger: »Vi vil meget nødig tro paa Muligheden af, at et og samme Organ (Rugepose), der i alle Henseender, i Beliggenhed, Bygning og Funktion, er ganske ens, kan opstaa hos to forskellige Organismer, uden at disse er meget nær beslægtede.«

Man kender nu to Arter af Sø-Agurker (Holothurier), af hvilke den ene lever i det nordlige, den anden i det sydlige Polarhav; Dyrenes Navn er *Cucumaria glacialis* og *Cucumaria lævigata*, og de findes ikke i de mellemliggende varmere Have. Hos begge disse Arter er det fritsvømmende Larvestadium (som ellers altid forekommer hos Søpølser og Sø-Agurker) undertrykt, deres Unger udvikles altsaa direkte uden at gennemgaa nogen Forvandling. Moderdyret har til Beskyttelse for Afkommet to Rugeposer, der ligger i Krophulen og munder

ud paa Dyrets Underside. I disse Rugeposer optages Æggene og udvikler sig der til Unger.

Blandt alle de andre Sø-Agurker, af hvilke man kender flere Hundrede Arter, findes ikke en eneste Art med Rugepose, undtagen de to nævnte Arter. Vi nødes derfor til at antage, at der engang tidligere har eksisteret en fælles Stamform, der var forsynet med sæklignende Organer, og fra hvilke de to nævnte Arter stammer. Skulde det imidlertid være Tilfældet, at to i alle Detaljer ganske ens Organer skulde kunne opstaa, uden at et meget nært Slægtskab ligger til Grund derfor, ja, da vil det se meget galt ud for mange af vore phylogenetiske Beregninger.

Ifølge *Murray, Pfeffer, Chun, Théel* og mange andre fremragende Forfattere, er Bipolariteten altsaa en Virkelighed, som ganske vist til Dels er fremkaldt ved Parallelisme eller Konvergens, men fremfor alt hviler paa et nært Slægtskab.

For Lavvands-Faunaens Vedkommende kan man næppe tænke sig en nutidig Forbindelse mellem de to Polar-Omraader. Det dybe Ocean danner en uoverstigelig Hindring for Lavvands-Faunaen. Heller ikke kan man tænke sig, at Kystformerne kan brede sig langs Kysterne af Afrika og Amerika i Nutiden, den høje Temperatur og mange andre Forhold lægger altfor mange Hindringer i Vejen for en saadan Vandring.

Man har tænkt sig den Mulighed, at Larverne kunde foretage saadanne Vandringer fra det ene Polarhav til det andet. Men derimod indvendes, at Larverne er meget zarte smaa Væsner, der er i højeste Grad afhængige af Lys, Næring, ensartet Temperatur og Salt-holdighed og mange andre Faktorer. Finder Larven ikke straks, naar Larvetiden er forbi, et passende Sted paa Bunden, er den fortabt. Larvetiden er desuden af saa kort Varighed, at der slet ikke kan være Tale om, at en Larve med de os bekendte Strømme skulde kunne naa fra det ene Polarhav til det andet. Endelig er det netop et Karaktertræk for de kolde Zoners Lav-

vandsdyr (ligesom for Dybhavs-Faunaen), at Larvestadierne undertrykkes, saa at Udviklingen foregaar direkte uden Forvandling, herved forhindres jo en større Spredning af unge Dyr ganske.

Man naar dog vist ikke til en tilfredsstillende Forklaring af Bipolariteten, saa længe man kun tager Hensyn til Nutidens Forhold. Vi maa søge tilbage til ældre Jordperioder for at finde en antagelig Forklaring.

Nu ved vi, at Klimaet i de ældre geologiske Perioder har været varmt og ensartet over hele Jorden. Ved Tertiærtidens Begyndelse indtraadte der en Forandring heri, idet Temperaturen, især ved Polerne, da begyndte at aftage, hvorved der efterhaanden opstod klimatiske Zoner. Endvidere har Undersøgelser over Polarlandenes fossile Dyr- og Planteverden bevist, at Klimaet i Ishavene har været meget varmere end nu. I Kridtperioden havde f. Eks. Grønland og Spitzbergen et rent tropisk Klima.

Efterhaanden som Temperaturen sank ved begge Poler, antagelig i Begyndelsen af Tertiærperioden, og efterhaanden som klimatiske Zoner udvikledes paa vor Jord, ordnede Dyrelivet sig ogsaa i tilsvarende Zoner. De revdannende Koraller og alle de Dyreformer, der knytter sig til dem, kunde ikke klare sig ved Polerne, da Temperaturen sank, men døde ud eller udvandrede fra Polaromraaderne til Ækvatorialegnene. Derimod holdt de Former ud, som allerede tidligere havde vænnet sig til et dybere, koldere Vand. De Former, der tidligere tilhørte en i alle Jordens Have udbredt Fællesfauna med tropisk Karakter, tilpassede sig altsaa efter Klimiets Forandringer, saa at der udsøndredes en *Polarfauna* ved begge Poler og en *Ækvatorialfauna*, der trak sig tilbage til de varmere Have.

De forandrede, men ensartede Eksistens-Vilkaar indvirkede ved begge Polerne parallelt paa Omdannelsen af de Dyreformer, der holdt sig der.

Og endelig antager *Pfeffer*, at den store Afkøling af

Polar-Omraaderne og den store Ensformighed i Livsvilkaarene indvirkede hæmmende paa Dyrenes Evne til at variere, saa at den oprindelige Lighed mellem Arterne i de to Polarhave bevaredes saa mærkeligt godt, medens deres Lighed med de andre, tropiske Stamfædre mere og mere gik tabt.

Efter denne Anskuelse, som lyder meget troværdig, er Flertallet af de Dyr, som nu bebor de to Ishave, at opfatte som Levninger eller *Relikter* fra tidligere Tider, under hvilke en tropisk Fauna var ligeligt fordelt over hele Jordkloden.

Ogsaa mod denne Forklaring er der naturligvis rejst Indvendinger, navnlig fra Geologers og Palæontologers Side; det vil dog vistnok føre for vidt at gaa nærmere ind paa denne Diskussion, som ogsaa kræver en hel Del faglige Forudsætninger, hvis den ikke skal optage mere Plads, end denne Bog kan afse til slige Emner.

Af den givne Oversigt over Bipolaritetens kun delvist løste Gaader fremgaar imidlertid klart, hvormegen Betydning en stadig fortsat antarktisk Forskning vil have. Kun ved den kan nye Led til Problemets Opklaring skaffes tilveje.

GEOLOGI

DER blev under Ekspeditionen indsamlet en stor Mængde Prøver af Bjærgarter paa de Steder, som Ekspeditionen besøgte. Efter Hjemkomsten er disse Prøver blevet undersøgt af en engelsk Fagmand Mr. G. T. Prior, Assistent ved British Museum, der har givet en interessant »Rapport« paa Grundlag af dem.

De løse Blokke af Granit, der fandtes paa Kap Adare, stammer sandsynligvis fra faststaaende Granitmasser paa Victoria Land under Skiferlagene.

Skifere og Kwartssandsten synes at være Hovedbjærgarten under *den basaltiske Lava* paa en stor Del af Victoria Land. Disse samme Bjærgarter danner ogsaa Hovedmassen af Hertugen af Yorks Ø og genfindes atter paa Geikie Land.

I Bunden af Robertsonbugten fandtes det, at Basalten havde bredt sig ud over de sedimentære Bjærgarter.

Ved Kap Adare optræder kun *Basalt*, medens der ved Kap Nord kun findes Skifer. Maaske fortsættes Skiferen mod Syd under Basalten henimod Vulkanen Erebus. Paa Newnes Land saas nemlig Skiferen ved Foden af Vulkanen Melbourne.

Man har fremsat den Hypotese, at de sydamerikanske Andesbjærgene over Antarktiskulde staa i Forbindelse med New Zealand.

Der synes nemlig at være en betydelig Lighed mellem Enderby, Kemp og Wilke's Land paa den ene Side og Australiens ensformige Kyst paa den anden, medens Østkysten af Victoria Land frembyder Ligheder med

New Zealands Kædebjærg. Syd Shetlandsøerne og Dirk Gerritz Arkipelag minder i mangt og meget om Andesbjærgene i det sydlige Chile og Ildlandet.

Den hypotetiske Andeskæde skulde derfor gaa over Statenø, Burdwood Banken og Shag Rocks til Syd Georgien, derfra mod Sydvest over Clerk Rocks mod Traversey Øerne, de nordligste af Sandwich Øerne.

Derfra skulde den gaa i vestlig og sydvestlig Retning over Sydorkneyøerne, Clarence- og Elephantø til Syd Shetlandøerne og Dirk Gerritz Arkipelaget. Den skulde altsaa her beskrive en lignende Bue, som *Suess* tidligere har vist, at Andeskæden beskriver over Antillerne. Over det ukendte antarktiske Fastland skulde Kæden videre forene sig med den store Bjærgkæde, som Ross mente at se ved Østenden af den store Isbarriere, og hvis naturlige Fortsættelse da skulde være Vulkanerne Erebus og Terror, Prince Alberts Bjærg og Admiraltetsfjældene. Denne Kyst tilligemed de udfør den i nordlig Retning liggende Vulkaner Beaufort-Franklin-Coulman- og Possessionøerne fortsættes over Balleny-Campbell- og Aucklandøerne til New Zealand.

Saaledes har man tænkt sig, at den store amerikanske Stillehavs Foldekæde skulde komme i Forbindelse med de østasiatiske Foldebjærg.

Om denne Hypoteses Rigtighed turde det imidlertid føreløbig være klogest ikke at udtale sig med større Bestemthed, men den anføres her som Bevis for, at den antarktiske Geologi ogsaa er af største Betydning for de store almindelige verdensgeografiske Problemer.

MAGNETISKE OBSERVATIONER

EKSPEDITIONENS magnetiske Instrumenter var: Et Unifilar Magnetometer Nr. 138 af Dover, købt specielt for Ekspeditionen, og et Inklinatorium Nr 24 af Barrow, udlånt af Kew Observatorium.

De Maalinger, som blev udført med disse Instrumenter før Ekspeditionens Afrejse fra England, viste, at Instrumenterne da var i god Stand og gav Resultater i fuld Overensstemmelse med dem, som erholdtes med samme Observatoriums Normalinstrumenter.

Fra de fleste Steder, som Ekspeditionen besøgte, haves spredte Observationer; men da disse kun kan have underordnet Interesse i Sammenligning med den Række Maalinger, som foreligger fra Kap Adare, giver de følgende Tabeller kun Resultaterne for disse sidste. De omfatter absolute Bestemmelser af alle tre magnetiske Elementer samt ogsaa en Række Iagttagelser over Deklinationens (Misvisningens) daglige Forandringer og enkelte Iagttagelser over særlige, uregelmæssige Variationer.

Hvad disse Maalingers Paalidelighed angaar, taler de anførte Tal bedst for sig selv. Enkelte mindre Uheld ved Instrumenterne forekom rigtignok, men ved fornyet Sammenligning med Kew Observatoriets Instrumenter efter Hjemkomsten tør det anses godtgjort, at disse ikke har været af nogen indgribende Betydning.

Det maa ogsaa i sin store Almindelighed medgives, at Observationer af denne Art, udført under saa vanskelige Forhold, aldrig kan give samme Nøjagtighed

som dem, der udføres med et moderne Observatoriums Hjælpemidler.

Det valgte Observationssted var ikke — skønt det bedste som kunde findes — noget ideelt Sted for magnetiske Maalinger. I Nærheden fandtes nemlig Basaltklipper, og rundt omkring var Masser af smaa sorte Rullestene, som i en tilstrækkelig Nærhed viste sig at have mærkbar Virkning paa Magneten.

Det er saaledes ikke udelukket, at samtlige fundne Værdier kan indeholde en — rigtignok meget liden — Forskydning, foraarsaget ved disse lokale Ulemper; men disse vil selvfølgelig ikke have nogen Betydning for de enkelte Maalingers indbyrdes Forhold.

I det følgende anføres særskilt de fundne Resultater for:

Absolute Værdier af Deklinationen,
 Absolute Værdier af Inklinationen,
 Værdier af Horizontal-Intensiteten og
 Deklinationens daglige Forandringer.

ABSOLUTE DEKLINATIONSOBSERVATIONER

VED KAP ADARE

Bestemmelser af Deklinationens Størrelse blev foretaget paa omtrent 50 forskellige Dage.

Som Mire (fast Mærke) ved disse Bestemmelser anvendtes en Stang, hvis nederste Ende blev gravet godt ned i Gruset, hvor den frøs fast, medens den oventil yderligere befæstedes med Stag. Den befandt sig ca. 200 M. fra Observationsteltet, hvori alle Maalinger foretoges. Mirens Azimuth i Forhold til den geografiske Meridian fandtes ved 2 almindelige Sol-Observationer i April og Oktober 1899 at være henholdsvis 0 Gr. 11 Min. 4 Sek. Ø og 0 Gr. 15 Min. 42 Sek. Ø.

Forskellen mellem disse to Værdier spiller ingen Rolle, naar man tager i Betragtning den Omstændighed, at Deklinationen paa Grund af de store daglige Forandringer næppe kunde bestemmes med større Nøjagtighed end ca. 5 Sek.

Den magnetiske Meridian bestemtes ved lige mange Aflæsninger for Magneten i opret som i omvendt Stilling. Ved hver Aflæsning blev Kikkertens Traadkors stillet ind paa Magnetskalaens Midtpunkt.

Ophængningstraadens Virkninger kunde paa Grund af de hyppige og store Variationer ikke altid bestemmes, og Traadens

TABEL I. — ABSOLUTE DEKLINATIONSRESULTATER
VED KAP ADARE.

Dato	Tid	Observa- ter	Deklina- tion Øst	Dato	Tid	Observa- ter	Deklina- tion Øst
1899.	t. m.			1899.	t. m.		
April 12	4 33	B	56 8.3	Nov. 1	5 2	B	54 57.5
13	4 10	C	55 56.1	4	6 41	C	56 26.6
14	1 35	B	56 2.2	9	5 45	C	55 23.1
15	0 38	C	55 50.7	10	5 55	B	55 1.0
17	0 50	C	55 43.1	11	5 8	C	55 13.5
19	1 18	B	56 33.8	13	1 22	B	54 51.0
»	4 36	C	56 3.2	»	7 23	C	55 37.9
20	4 31	B	56 55.2	14	4 3	C	54 56.0
21	2 26	C	55 43.1	16	6 13	B	55 20.9
»	3 20	B	55 56.9	»	9 29	B	54 51.4
Middeltal for April... 56 5.3				18	1 52	C	55 17.7
Maj 3	2 24	B	55 42.0	20	8 1	C	54 51.3
»	4 12	C	55 40.6	22	5 1	C	56 28.4
8	2 54	C	55 45.6	29	5 57	B	56 24.7
11	5 34	B	55 40.0	30	6 9	C	56 28.8
13	5 2	C	55 32.5	For November... 55 28.7			
16	1 45	B	55 20.8	Dec. 12	4 13	B	57 5.3
23	8 29 ^a	B	55 48.3	»	5 3	B	57 7.7
28	2 10	C	56 5.1	13	3 57	C	57 21.7
29	4 10	B	56 4.5	»	7 7	C	57 2.7
Middeltal for Maj... 55 44.4				15	4 57	B	56 19.1
Okt. 9	2 12	C	54 43.8	16	6 12	C	57 11.7
»	3 54	C	54 48.9	20	3 40	B	56 49.0
10	0 39	B	54 44.8	21	6 18 ^a	B	55 13.5
13	0 27	B	54 39.4	23	11 54 ^a	B	55 17.2
21	2 44	C	54 55.5	30	3 31	B	57 37.9
23	4 28	B	54 53.2	Jan. 8	4 30	B	56 52.8
26	1 26	B	54 50.3	(1900) 9	5 42	C	56 48.5
»	6 48	B	55 25.5	For Dec. og Jan... 56 43.9			
Middeltal for Okt... 54 52.7				For hele Serien... 55 49.4			

Tvindingskraft er saaledes som Regel ikke taget i Betragtning ved disse Maalinger. Imidlertid kan heller ikke dette have haft nogen særlig skadelige Følger, da den anvendte Traad var meget fin.

De fundne Resultater findes omstaaende i Tabel I. De vedføjede Tider er lokal Middeltid og angiver Observationernes Midte. Bogstavet »a« betegner Formiddagsobservationer.

Det vil ses, at Gennemsnitstallene for Oktober og November er betydelig lavere (mindre østlig Deklination) end for April og December.

Dette tyder maaske paa en overordentlig stor aarlig Variation — en Variation, hvis Periode er et Aar —, men sikkert er dette ikke, da de daglige og uregelmæssige Variationer samtidig viser sig at være saa overordentlig store.

Forskellen mellem den højeste og laveste Værdi i Tabel I er, som man ser, næsten 3 Grader, men endda større vil dog Deklinationens Variationer vise sig at være i Virkeligheden, idet overhovedet ingen Observationer kunde foretages under særlig stærke magnetiske Forstyrrelser eller under magnetiske Uvejr.

Det viser sig ogsaa af Tabel VI, at Deviationerne i Løbet af et Døgn endog kunde overstige 3 Grader.

INKLINATIONSBESTEMMELSER VED KAP ADARE.

Ekspeditionens Inklinatorium var forsynet med 4 Magnetnaale. Ved Maalingerne af Inklinationen benyttedes imidlertid kun Naal 1 og 3. Kun ved en eneste Anledning, Marts 30., er alene Naal 1 anvendt.

De fundne Resultater angives i Tabel II paa næste Side, hvori Formiddagsobservationer og Tider er mærkede som i Tabel I.

Det vil ses, at saavel fundne Enkeltværdier, som de deraf beregnede Middeltal varierer meget lidet. Forskellen mellem de fundne Værdiers Ydergrænser er kun 5,6 — et Resultat, som ikke alene afgiver det bedste Vidnesbyrd om Observatørernes Samvittighedsfuldhed og Dygtighed, men som ogsaa er af særlig Interesse derved, at saa konstante Værdier for Inklinationen ikke kendes fra noget europæisk Observatorium.

BESTEMMELSER AF HORIZONTAL-INTENSITETEN VED KAP ADARE

Til en fuldstændig Bestemmelse af Horizontal-Intensiteten (den horizontale Kraft) udfordres et Svingeforsøg og et Afbøjningsforsøg. Af Svingeforsøget finder man som bekendt Produktet af den anvendte Magnets saakaldte magnetiske Moment med Jord-

magnetismens horizontale Kraft (m. X), medens Afbøjningsforsøget giver Forholdet mellem disse to Størrelser (m:X). Om man kan gaa ud fra den Forudsætning, at Størrelsen m (Magnetens mag-

TABEL II.
INKLINATIONSRESULTATERNE VED KAP ADARE

Dato	Tid		Observa- tør	Inklination med		Inklination Middeltal m. begg. Naale	Inklination Middeltal f. hver Md.
	Naal 1	Naal 3.		Naal 1. 86°+	Naal 3. 86°+		
1899	t. m.	t. m.					
Marts 28	11 32 _a	0 32	B	37.2	34.7	35.9	} 35.0
29	11 16 _a	0 32	C	34.7	35.0	34.9	
30	3 55	—	B	34.1	—	34.3	
Maj 11	1 33	1 51	B	35.3	35.4	35.3	} 35.1
27	8 42	9 10	C	34.4	35.4	34.9	
Sept. 20	3 12	2 55	B	34.5	35.2	34.9	} 35.5
28	5 40	5 22	B	36.0	36.6	36.3	
29	0 45	1 14	C	35.6	35.2	35.4	
Okt. 23	2 1	1 48	B	32.5	33.9	33.2	} 33.8
26	0 0	11 35 _a	B	34.8	34.1	34.4	
Nov. 9	1 56	2 20	C	35.7	34.3	35.0	} 34.3
10	10 51	10 37	B	36.2	35.8	36.0	
13	0 20	0 3	B	37.7	36.6	37.2	
14	0 10	0 36	C	32.1	33.7	32.9	
20	3 48	4 12	C	32.8	33.3	33.1	
30	1 27	1 52	C	30.7	32.5	31.6	
Dec 15	1 25	1 10	B	31.2	32.9	32.0	} 33.2
16	2 6	2 28	C	31.6	33.5	32.5	
23	9 18 _a	8 56 _a	B	33.7	34.5	34.1	
29	3 59	4 24	C	33.3	34.7	34.0	
1900							
Jan. 8	0 56	0 40	B	33.9	34.5	34.2	} 34.6
9	11 38 _a	0 0	C	33.4	34.8	34.1	
27	4 24	4 50	C	35.5	35.6	35.5	
Middeltal for alle Observationer.....				86° 34'.4"			

netiske Moment) holder sig uforandret under Forsøgene, kan følgende Værdierne for Horizontal-Intensiteten X beregnes enten af Svingeforsøgene eller Afbøjningsforsøgene.

I den følgende Tabel III betegner X_1 og X_2 Værdierne fundne henholdsvis af Svinge- og Afbøjningsforsøg, medens X angiver den Værdi som fremkommer naar Svinge- og Afbøjningsforsøg sammenlignes paa almindelig Vis. Herved faas ogsaa den til enhver Iagttagelse svarende Værdi af m. Som man ser, har denne Størrelse m holdt sig nogenlunde uforandret hele Tiden.

TABEL III.
MAALINGER AF HORIZONTAL-INTENSITETEN
VED KAP ADARE

Dato 1899	Middeltid for				Obsvt.	X (C.G.S.)	m (C.G.S.)	X_1 (C.G.S.)	X_2 (C.G.S.)
	Sving- ninger		Afbøj- ninger						
	t	m	t	m					
April 13	3	37	11	45a	C	.04125	813.5	.04110	.04140
14	0	59	0	11	B	138	15.3	132	145
15	0	15	11	15a	C	121	17.4	115	106
17	0	5	11	3a	C	125	14.0	113	139
»	1	33			C			112	
19	0	38	11	40a	B	105	19.4	120	090
»	3	27	4	45	C	111	11.9	088	.04134
[20	11	45a	2	40	B	032	28.9	124	.03971
»	4	16			B			062	
21	1	24	0	25	C	102	20.9	124	.04080
»	3	6	4	20	B	.04084	820.0	.04101	.04066
Middeltal for April						.04113	' 816.5		
Maj 3	1	18	11	55a	B	.04078	822.8	.04115	.04045
»	3	12			B			105	
[6	1	22	0	3	C	050	27.0	103	.03997]
8	1	46	0	29	C	094	22.1	123	.04066
11	5	7	4	5	B	084	20.7	106	062
13	4	48	3	32	C	112	11.0	085	139
16	0	42	11	10a	B	061	14.7	021	070
»	2	42			B			087	
23	7	41a	11	15a	B	101	19.9	129	083
»	10	6a			B			109	
28	1	50	0	41	C	130	10.3	099	161
29	3	44	2	20	B	146	13.5	132	160
Juni 1	2	58	2	0	C	.04122	812.1	123	.04144
»	3	26			C			.04079	
Middeltal for Maj						.04103	816.3		

Dato 1899	Middeltid for				Obsvt.	X (C.G.S.)	m (C.G.S.)	X ₁ (C.G.S.)	X ₂ (C.G.S.)
	Sving- ninger		Afbøj- ninger						
	t	m	t	m					
Okt. 9	1	41	0	26	C	.04146	810.9	.04148	.04144
10	0	25	11	32 _a	B	139	11.1	142	135
13	4	15	5	4	B	152	18.7	153	135
21	2	3	1	16	C	164	11.3	168	160
»	2	30			C			169	
23	4	58	5	50	B	204	09.6	199	208
25	0	26	11	26 _a	C	150	09.6	146	155
26	7	58	8	47	B	.04182	810.6	.04182	.04182
Middeltal for Oktober...						.04162	810.5		
Nov. 1	5	22	6	4	B	.04174	809.4	.0416 _g	.04182
4	5	52	5	5	C	173	12.4	180	166
9	4	47	6	18	C	140	07.1	119	160
10	6	14	7	11	B	159	08.7	146	171
11	4	30	3	41	C	167	09.8	161	173
13	3	52	4	53	B	187	17.0	218	157
»	7	1	6	5	C	173	10.1	168	179
14	3	23	5	2	C	160	10.5	156	163
16	10	7	10	48	B	144	11.0	143	144
18	1	28	11	58 _a	C	141	12.1	146	136
20	6	43	9	49	C	179	10.9	178	180
22	3	26	4	56	C	236	12.5	243	228
29	5	26	7	25	B	187	12.8	196	178
30	4	50	3	57	C	177	09.8	180	183
»	5	38	7	8	C	.04165	812.3	.04171	.04159
Middeltal for November ..						.04171	811.1		
Dec. 12	5	18	6	55	B	.04177	807.7	.04172	.04183
13	6	33	8	5	C	154	08.8	154	153
15	5	22	6	15	B	156	10.7	166	146
16	5	44	5	3	C	139	07.7	134	144
1900									
Jan. 8	4	47	5	55	B	157	08.6	156	158
9	5	11	4	34	C	.04125	808.5	.04124	.04126
Middeltal for Decbr. og Jan....						.04151	808.7		
Middeltal for alle Observationer						.04143			

Ved Udregning af Maanedernes Middeltal er her Værdierne for 20. April og 6. Maj ikke taget med, da en nøjere Undersøgelse giver Mistanke om en eller anden Aflæsningsfejl.

I efterfølgende Tabel IV findes de største og mindste Værdier for hver Maaned samt Forskellen mellem disse Ydergrænser:

TABEL IV.

	April	Maj og Juni	Oktober	November	December og Januar	Hele Rækken
Maximum.....	.04138	.04146	.04204	.04236	.04177	.04236
Minimum.....	.04084	.04061	.04139	.04140	.04125	.04061
Forskel.....	.00054	.00085	.00065	.00096	.00052	.00175

De ovenstaaende Værdier tyder muligvis paa en stærk secular Tiltagen i den horizontale Kraft ved Kap Adare. Men en saadan Antagelse er ikke tilstrækkelig til at forklare Variationens Gang, idet Maanedsmidlerne for Oktober og November er større end det tilsvarende Middeltal for December. Der kommer formodentlig en aarlig periodisk Forandring til; men sikre Slutninger kan man ikke drage, forinden disse Resultater er blevne supplerede med nye Observationer fra samme Egne.

Ved at forbinde Middelværdierne for Horizontal-Intensiteten med de tilsvarende Værdier for Inklinationen findes Værdierne af Vertikal-Intensiteten (den vertikale Kraft) og Total-Intensiteten (den totale Kraft). Disse Værdier findes i Tabel V.

TABEL V.

VÆRDIER AF VERTIKAL-INTENSITETEN OG AF
TOTAL-INTENSITETEN I C.G.S.

	April	Maj og Juni	Oktober	November	December og Januar	Hele Rækken
Vertikal-Intensiteten	.6893	.6876	.6930	.6962	.6892	.6926
Total-Intensiteten ..	.6905	.6888	.6943	.6975	.6905	.6938

DEKLINATIONENS DAGLIGE FORANDRINGER
VED KAP ADARE

Ved 3 Anledninger blev der foretaget særlige Iagttagelser over Deklinationens daglige Gang.

Den første Række af disse Iagttagelser varede fra 8,30 a. m. 10. April til 3,50 a. m. 11. April 1899.

Mellemtiden mellem de paa hinanden følgende Aflæsninger var afvekslende 5 og 25 Minutter, og Aflæsningen foretoges i Rækkefølgen: Magnet »opret«, »omvendt«, »omvendt«, »opret«.

Den 2den og 3die Række af disse Iagttagelser varede henholdsvis fra 1,45 p. m. 30. Maj til 1,45 p. m. 31. Maj, 1899 og fra 12 Middag 2. Januar til 12 Middag 3. Januar, 1900. Ved disse 2 Ræk-

ker foretoges Aflæsningerne hvert 15de Minut med Magneten uforandret i »opret« Stilling.

For Pladsens Skyld er i Tabel VI alle Rækker sat Side ved Side, medens den virkelige Begyndelse og Slutning for hver Række er betegnet med Bogstaverne C og E.

TABEL VI.
SPECIELLE 3 DAGES DEKLINATIONSOBSERVATIONER

Tid t m	April 10.—11.		Maj 30.—31.		Januar 2.—3.	
	Eftermid. April 10. 0 /	Formid. April 11. 0 /	Eftermid. Maj 31. & 30. 0 /	Formid. Maj 31. 0 /	Eftermid. Januar 2. 0 /	Formid. Januar 3. 0 /
0 0	57 30.8	55 27.5	55 53.6	55 57.4	C 55 54.8	56 22.4
	40.5	24.8	56 5.9	56.0	56 7.4	26.3
0 30	23.2	2.0	55 58.3	49.0	14.7	37.7
	20.2	15.2	56 3.1	50.7	26.5	30.3
1 0	30.3	38.2	56 4.4	50.1	10.7	24.4
	40.7	33.2	56 4.4	50.3	20.7	24.4
1 30	25.8	26.8	E 55 58.3	56.4	24.7	31.2
	57 43.2	42.2	C 56 7.8	56.6	14.7	26.2
2 0	58 3.2	55 30.5	56 6.5	55 56.2	56 27.0	56 23.7
	58 9.3	33.5	5.0	58.1	29.0	23.7
2 30	57 50.2	47.8	6.7	59.1	19.0	26.0
	58 5.7	51.5	4.6	57.4	32.3	26.0
3 0	58 37.2	32.2	9.5	53.9	36.4	21.0
	— —	55 33.8E	6.5	52.2	45.3	21.0
3 30	56 57.2		8.6	45.0	34.0	14.7
	56 59.8		10.3	40.3	41.0	16.5
4 0	58 17.8		6.1	51.7	56 57.7	12.0
	58 22.5		7.4	58.3	57 27.2	11.0
4 30	56 54.8		8.7	56.4	16.0	14.7
	54.2		9.1	55 54.3	22.2	12.3
5 0	23.5		9.1	56 1.2	18.8	18.0
	28.7		9.5	55 56.2	27.4	20.5
5 30	56 37.5		8.6	59.4	24.0	25.7
	57 12.3		10.5	55.3	17.3	25.7
6 0	56 6.8		14.4	58.7	33.3	26.7
	56 2.2		11.8	55 58.5	26.5	23.7
6 30	55 56.8		9.3	56 1.0	16.4	20.0
	56 0.2		9.7	55 47.3	13.6	35.8
7 0	— 17.2		22.0	55.3	13.5	40.7
	21.2		41.0	55 59.3	4.7	18.0
7 30	16.7		22.0	56 2.3	57 2.5	22.9
	56 8.8		16.9	3.1	56 53.7	30.0
8 0	55 56.5		15.2	6.3	56 54.0	10.7

TABEL VI. — Fortsættelse.

Tid t m	April 10.—11.		Maj 30.—31.		Januar 2.—3.	
	Eftermid. April 10.	Formid. April 11 & 10.	Eftermid. Maj 30.	Formid. Maj 31.	Eftermid. Januar 2.	Formid. Januar 3.
	0 /	0 /	0 /	0 /	0 /	0 /
	55 57.0		17.1	56 3.4	57 4.0	22.5
8 30	56 8.8	55 27.0C	12.9	55 59.1	57 1.7	24.4
	55 50.8	55 51.2	5.0	56 5.3	56 58.0	25.3
9 0	42.2	56 7.8	3.1	2.3	56.7	28.0
	48.2	55 49.8	2.3	1.9	46.0	26.0
9 30	42.5	56 15.3	2.5	1.7	46.0	26.0
	35.7	56 33.8	56 4.8	2.5	32.0	38.7
0 0	37.0	57 48.0	55 57.9	56 3.8	36.5	30.2
	48.5	29.5	56 1.0	55 57.4	43.7	48.3
10 30	42.2	44.8	55 58.1	50.5	38.9	39.7
	48.5	48.5	58.3	55 55.8	35.3	41.7
11 0	52.3	35.0	56.0	56 8.8	26.7	47.5
	26.2	36.2	57.4	55 55.5	19.7	36.7
11 30	16.2	18.5	55.3	55 53.6	22.0	43.0
	55 17.7	57 54.2	55 54.5	56 1.2	56 23.8	56 47.8E

Samtlige disse 3 Rækker tyder paa en i Hovedtrækkene ensartet Variation i Dagens Løb. Deklinationen naar sin største østlige Værdi omtrent Kl. 4 a. m. og sin mindste Værdi omtrent Kl. 4 p. m.

MAGNETISKE FORSTYRRELSER LEDSAGEDE AF SYDLYS

Under Sydlys blev der ofte taget Observationer med regelmæssige Mellemløb. Disse er ikke nærmere omtalt her; men til Gengæld anføres følgende Data, ved hvilke Lejligheder Bestemmelser af saavel Deklinationen som af Horizontal-Intensiteten blev umuliggjort under samtidige Sydlys:

April 1899. 5te (8.30 til 10 a. m.); 6te (2 p. m.); 8de (12 Mid-dag); 11te (4 p. m.); 13de (4.30 til 6 p. m.)

Maj 1899. 22de; 23de (9.40 p. m.)

Oktober 25de (Morgenen); 26de (Morgen og 3.30 p. m.)

November 22de (næsten hele Dagen); 23de (hele Dagen specielt omkring Kl. 4 p. m.); 24de (hele Dagen).

December 20de (4 p. m. til 7 p. m.); 21de (Morgenen, efter

Kl. 6.30 a. m.); 23de (Middag); 30te (næsten hele Dagen, specielt Kl. 4 p. m.).

Forstyrrelserne i Løbet af den 23de og 24de November var i Særdeleshed paafaldende; mellem 4.10 og 4.17 p. m. den 23de forandrede Deklinationen sig $1^{\circ} 12' \frac{1}{8}$.

Da magnetiske Observationer aldrig blev foretaget uden i Løbet af en kort Tid paa Dagen, og da de blev aldeles udeladt i de kolde Maaneder paa Grund af, at Fugtigheden frøs paa Instrumenterne og dækkede Glasene, er det jo muligt, at der forekom Sydlisforstyrrelser, der var endnu større end de, der blev noterede.

Ved Kew Observatorinm i London viste der sig ikke Forstyrrelser i Deklinationen eller Horizontal-Intensiteten paa Tider, som svarer til de ovennævnte.

Der var imidlertid mange magnetiske Forstyrrelser i Løbet af November 21. og 22. og ved forskellige andre Tidspunkter var der Forstyrrelser nogenlunde overensstemmende med Forstyrrelserne ved Kap Adare.

Paa den anden Side var nogle af de Dage, der blev noterede som »urolige« ved Kap Adare, aldeles »rolige« ved Kew Observatoriet i London.

Der er mange Hentydninger til Sydlis i de magnetiske Bøger i Løbet af April, Maj og tidligt i Juni.

Ved flere Anledninger blev Sydlis set paa Dage, da de magnetiske Forstyrrelser var fremherskende, men den eneste Anledning, ved hvilken samtidige Sydlis-Observationer og »magnetiske Bevægelser« iagttoges var under de specielle Deklinationsobservationer, der blev foretaget den 30. og 31. Maj.

Der var et temmelig klart Sydlis om Aftenen den 30. Maj. Dets Bevægelse var stærkest mellem 7 og 7.30 p. m., hvorefter Lyset spredte sig og forsvandt. Magnetens Uro var samtidig mest paafaldende i den Tid, da Sydlyset udfoldede sin største Aktivitet.

Sydlis viste sig almindeligvis mod Nord, men det var umulig at bestemme »Buetoppenes« Azimuth nøjagtigt i Forhold til den magnetiske Meridian. Forøvrigt var heller ikke Bueformen i Almindelighed særlig hyppig.

Til Slutning hidsættes følgende Tabel over Inklinationen paa forskellige Steder, som Ekspeditionen besøgte:

INKLINATIONS-OBSERVATIONER

Dato	Bredde		Længde		Naal 1	Naal 3	Middel	Sted
	Syd	Øst	0	0				
1899								
Januar 2 ...	63 43	160 11	83 18.9	— —	83 19.1	lspakken.		
— 3 ...	63 43	160 37	— —	83 7.7	83 7.5	—		
Ved Kap Adare	71 18	170 9	— —	— —	86 34.4			
1900								
Februar 4 ...	73 17	168 31	87 18.4	87 18.5	87 18.5	14 Mil vest for Coulmanøen paa Isen.		
— 6 ...	74 23	164 3 88	3.7 88	1.5 88	2.6 88	Paa Land ved Melbourne i Wood Bay.		
— 8 ...	75 18	163 32	— —	87 47.1	87 46.9	Paa Isbarrieren		
— » ...	75 42	163 29	87 34.8	— —	87 35.0	—		
— 9 ...	76 12	168 20	86 52.9	86 51.6	86 52.2	Paa Stranden paa Vestsiden af Franklin- øen.		

TRYKFEJL OG RETTELSE

Side 22 f. n.: Sir Georges Newnes, læs Sir George Newnes.

- 23 L. 3 f. n.: Skibet jeg valgte blev tegnet og bygget af, læs Skibet, jeg valgte blev tegnet af.
  - 28 L. 19 f. o.: Oscar M. Bjarko, læs Oscar M. Bjerke.
  - 97 L. 4 f. o.: Den 2. Marts, læs Den 1. Marts.
  - 142 L. 8 f. n.: Stigning af Barometret, læs Stigning af Thermometret.
  - 214 L. 17 f. o.: Sir Archibald Gikie, læs Sir Archibald Geikie.
  - 260 L. 18 f. n.: 15. Oktober, læs 14. Oktober.
  - 364 f. n.: Vulkanen Melbourne, læs Den nordvestre Del af Newnes Land med Vulkanen Melbourne.
  - 371 f. n.: Den nordvestre Del af Newnes Land med Vulkanen Melbourne, læs Vulkanen Melbourne.
-

ANVISNING FOR BOGBINDEREN MED HENSYN TIL INDSÆTTELSEN AF KORTENE OG FARVEBILLEDERNE

- Oversigtskort over Sydpolar Egnene• sættes lige før Indledningen S. 1.
  - Carsten Borchgrevink med »Antarktik« 1894• som Side 9 og 10.
  - Kort over »Sydkorsets« Rute gennem Atlanterhavet• mellem S. 52 og 53.
  - Sydkorset• under den heftige Iskrøning o. s. v. mellem S. 78 og 79.
  - Et mærkeligt Isfjeld• mellem S. 82 og 83.
  - Sgdiys• mellem S. 194 og 196.
  - Over Indlandsis• mellem S. 214 og 215.
  - Pingviner ved Iskanten. Vaaren 1899• mellem S. 266 og 269.
  - Kejserpingviner (Aptenodytes Forsteri) paa Sydpolarlandet• mellem S. 322 og 323.
  - Kort over Kysten af Syd-Viktorialand• mellem S. 362 og 363.
-
-

